

საქართველოს ბანკი

გეოგრაფიული ანგარიშგება 2022

სარჩევი

ჩვენს შესახებ	03
ფინანსური მაჩვენებლები.....	05
არაფინანსური მაჩვენებლები.....	06
მაკრო მიმოხილვა.....	07
ჩვენი სტრატეგია.....	12
წლის შეჯამება - ფიზიკური პირების გაძლიერება	15
წლის შეჯამება - ბიზნესების გაძლიერება	27
შედეგების ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)	39
რისკების მართვა.....	45
მდგრადი ბიზნესი	69
ESG მიმოხილვა - გარემოს დაცვა.....	78
ESG მიმოხილვა - სოციალური	94
ფინანსური შედეგების მიმოხილვა	113
კორპორაციული მართვის ჩარჩო	126
დამატებითი ინფორმაცია	144
ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში	147
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოუკიდებელი აუდიტორის ანგარიშთან ერთად	149

ჩვენ შესახებ

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „ბანკი“) დაფუძნდა 1994 წლის 21 ოქტომბერს, სააქციო საზოგადოების სახით (შემდგომში – „სს“), საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „ჯგუფი“) ძირითადად აერთიანებს: (ა) მასობრივ საცალოს, პრემიუმ ბანკინგს, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების (მმსს) საბანკო მომსახურებასა და საგადახდო მომსახურებას (რითეილ ბანკინგი); და (ბ) კორპორატიულ საბანკო ოპერაციებს (კორპორაციული ბანკინგი) საქართველოში.

სს „საქართველოს ბანკი“, სისტემურად მნიშვნელოვანი და წამყვანი უნივერსალური ბანკი საქართველოში, ჯგუფის მთავარი ერთეულია.

ჯგუფი მიზნად ისახავს, სარგებელი მიიღოს საქართველოს ეკონომიკის ზრდიდან თავისი საცალო საბანკო მომსახურების და კორპორატიული საბანკო ოპერაციების მეშვეობით და საკუთარი სტრატეგიის ფარგლებში მიიღოს სულ მცირე 20%-იანი საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) და თავისი საკრედიტო პორტფელის დაახლოებით 10%-იანი ზრდა საშუალოვადიან პერსპექტივაში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა 211 მოქმედი სერვისცენტრი საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 211). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160, გაგარინის ქუჩა #29ა.

საკუთრება

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრის და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო ჯგუფი“ იყო ბანკის მთავარი აქციონერი. ბანკის აქციების 0,5% -ზე ნაკლებს ფლობდა 1,000-მდე სხვადასხვა პირი საქართველოს საფონდო ბირჟაზე.

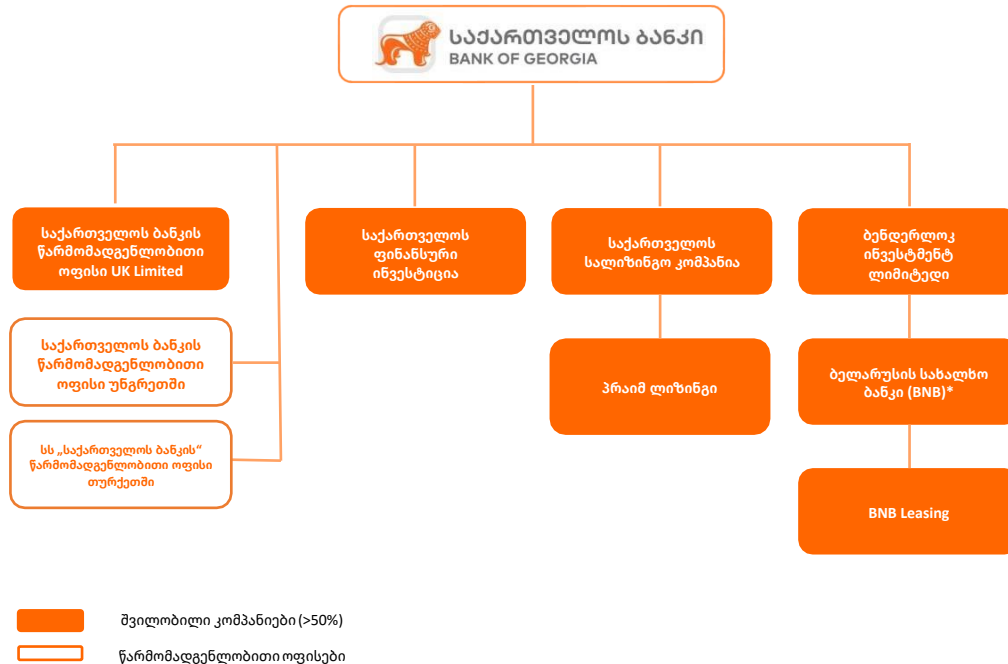
აქციონერი	31 დეკემბერი, 22	31 დეკემბერი, 21	31 დეკემბერი, 20
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
საქართველოს ბანკის ჯგუფი (Bank of Georgia Group PLC)	19.78%	19.78%	19.78%
სხვები	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

2018 წლის 29 მაისამდე სს „ბიჯეო ჯგუფს“ სრულად ფლობდა ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული ღია სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო გრუფ ფლს“ (BGEO Group plc), რომელიც იყო ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია. „ბიჯეო გრუფ ფლს“ – ის აქციები შეყვანილი იყო გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და უფლება ჰქონდა ევაჭრა ლონდონის საფონდო ბირჟის რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების მთავარ ბაზარზე, რაც ძალაში იყო 2012 წლის 28 თებერვლიდან.

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (Bank of Georgia Group plc) (რომელიც დაშვებულია გაერთიანებული სამეფოს მარეგისტრირებული ორგანოს ოფიციალური ნუსხის პრემიუმ დაშვების სეგმენტში და ვაჭრობას ახორციელებს „ლონდონის საფონდო ბირჟაზე“ სახელწოდებით „BGEO“) წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ჯგუფის სტრუქტურა

სს „საქართველოს ბანკი“ და მისი შვილობილი კომპანიები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია. მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფში შედიოდნენ შემდეგი ჰოლდინგური კომპანიები:

* BNB– ის 49,99%-ს უშუალოდ ფლობს სს „საქართველოს ბანკი“, ხოლო 49,99%-ს - Benderlock Investments Limited.

ზემოთ აღნიშნული კომერციული იურიდიული პირების გარდა, ბანკი ასევე არის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად დაფუძნებული არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის ფონდ „სიცოცხლის ხის“ დამფუძნებელი და მთავარი კონტრიბუტორი. ჯგუფის ფარგლებში გაერთიანებული კომპანიების შესახებ ინფორმაციისთვის იხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი, შენიშვნა #2.

ფინანსური მაჩვენებლები

მონაცემები მოცემულია მილიონ ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი	საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე
1,174.6 +24.8% წ/წ	756.1 +108.1% წ/წ	1,350.5 +60.9% წ/წ
მოგება ¹	წმინდა სესხები ²	მომხმარებელთა დეპოზიტები
1,071.3 +44.0% წ/წ	16,841.6 +5.3% წ/წ +14.0% წ/წ მუდმივი ვალუტის კურსის დამყვებით	18,274.1 +29.8% წ/წ +42.8% წ/წ მუდმივი ვალუტის კურსის დამყვებით
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	ხარჯების ფარდობა საკრედიტო რისკთან	წმინდა საპროცენტო მარჟა
30.1% -5.3 პპ წ/წ	0.8% +0.7 პპ წ/წ	5.4% +0.5 პპ წ/წ
ROAE ¹	ძირითადი პირველადი კაპიტალის (CET1) ადეკვატურობის კოეფიციენტი (NBG, Basel III)	ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (NBG, Basel III)
31.6% +4.8 პპ წ/წ	14.7% მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნა 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის -11.6%.	132.4% მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნა 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის -100%.

2022 წლის მაჩვენებლები და კოეფიციენტები ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) შესაბამისად

მოგება	ROAE
992.0 +33.4% წ/წ	29.3% +2.5 პპ წ/წ

1. საქართველოში კორპორატიული მოგების დაბეგვრის მოდელის ცვლილების გამო, მაჩვენებლები კორექტირებულია ერთჯერადი 79.3 მილიონი ლარის საგადასახადო ხარჯებით.

2. მმართველობით ანგარიშგებაში მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხული მისაღები საპროცენტო შემოსავლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოკლებით. აღნიშნულს არ აქვს გავლენა მომხმარებლებზე გაცემული წმინდა სესხების ბალანსზე. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ეს მეთოდი ყველაზე სწორად და მართებულად წარმოაჩენს ჯგუფის საკრედიტო პორტფელს.

არაფინანსური მაჩვენებლები

წარმოდგენილი მონაცემები ეხება მხოლოდ სს „საქართველოს ბანკს“

ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელი-ფიზიკური პირი (ათასობით) 1,632 +17.1% წ/წ	ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი-ფიზიკური პირი (MAU) (ათასობით) 1,121 +31.5% წ/წ
დღიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი-ფიზიკური პირი (DAU) (ათასობით) 533 +41.4% წ/წ	DAU/MAU 47.6% +3.4 პპ წ/წ
ციფრული არხებით გააქტიურებული პროდუქტების წილი (დეკ-22) 44.1% +13.6 პპ წ/წ	mBank და iBank ტრანზაქციების წილი (4კვ22) 58.2% +7.4 პპ წ/წ
საგადახდო ოპერაციების მოცულობა 2022 წელს (მლნ ლარი) 10,213 +48.9% წ/წ	საბაზრო წილი (დეკ-22) 51.3% +6.7 პპ წ/წ
ყოველთვიური აქტიური ბარათის მომხმარებლები (გადახდები MAU) (ათასობით) 1,040 +33.0% წ/წ	მომხმარებელთა რაოდენობა, რომლებმაც ერთხელ მაინც გაცვალეს ლოიალობის ქულები 2022 წლის განმავლობაში (ათასობით) 487 +28.4% წ/წ
ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელი-იურიდიული პირი (ათასობით) 81 +25.7% წ/წ	ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი (ათასობით) (Business mBank/iBank) 58 39.0% წ/წ
მომხმარებელთა კმაყოფილება (NPS)¹ 58 +3.0 პპ წ/წ	თანამშრომელთა კმაყოფილება (eNPS)² 53 -8.0 პპ წ/წ

1. დამოუკიდებელი მესამე პირის მიერ ჩატარებული კვლევის საფუძველზე.
2. შიდა კვლევის საფუძველზე.

მაკრო
მიმოხილვა

საქართველოს საკვანძო მაჩვენებლები

ბიზნესის კუთხის სიმარტივე და კორუფციის დაბალი დონე

დია ბიუჯეტის ინდექსი #1 120 ქვეყანას შორის წყარო: International Budget Partnership	ეკონომიკური თავისუფლების ინდექსი #26 177 ქვეყანას შორის წყარო: The Heritage Foundation
ბიზნესის კორუფციის რისკის ინდექსი #33 194 ქვეყანას შორის წყარო: TRACE Association	კორუფციის აღქმის ინდექსი #41 180 ქვეყანას შორის წყარო: Transparency International

სტაბილური რეიტინგი და გაუმჯობესებული პერსპექტივა მსოფლიოს სარეიტინგო სააგენტოების მხრიდან

სააგენტო: Fitch
რეიტინგი: BB
პერსპექტივა: დადებითი
თარიღი: 2023 წლის იანვარი

სააგენტო: S&P
რეიტინგი: BB
პერსპექტივა: სტაბილური
თარიღი: 2022 წლის
თებერვალი

სააგენტო: Moody's
რეიტინგი: Baa2
პერსპექტივა: უარყოფითი
თარიღი: 2022 წლის აპრილი

გონივრული მაკროეკონომიკური პოლიტიკა

ბიუჯეტის დეფიციტი (მშპ-ის %) 2022 წელს

3.1%

-3.0 პპ წ/წ

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

სახელმწიფო ვალი (მშპ-ის %) 2022 წელს

39.6%

-10.1 პპ წ/წ

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

მთლიანი საერთაშორისო რეზერვები საქონლისა და მომსახურების იმპორტის თვეებში 2022 წელს

3.5 თვე

+14.7% წ/წ ნომინალურიზრდა

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

2022 წლის მაკრო მიმოხილვა

2022 წელი რთული იყო. სანამ რეგიონი ებრძოდა COVID-19-ის პანდემიის შედეგებს, მან მიიღო კიდევ ერთი სერიოზული დარტყმა-რუსეთმა უკრაინაში ომი დაიწყო. გეოპოლიტიკური ტურბულენტობის ფონზე, მიწოდების ჯაჭვის შეფერხებები პრობლემური გახდა და საქონელზე ფასები მკვეთრად გაიზარდა. ბიზნესებმა დაიწყეს დაზარალებული რეგიონებიდან გასვლა და საერთაშორისო სავაჭრო ნაკადები გადამისამართდა. საქართველოს ეკონომიკამ გამძლეობა აჩვენა მისი უსაფრთხო და ბიზნესმეგობრული გარემოსა და მოსახერხებელი გეოგრაფიული მდებარეობის წყალობით.

შესაბამისად, მაღალი კვალიფიკაციის მქონე რეგიონიდან მიგრანტებისა და საერთაშორისო კომპანიების მნიშვნელოვანი რაოდენობა გადმოვიდა საქართველოში. საქართველომ ასევე მოიზიდა საერთაშორისო სატვირთო ექსპედიტორები, რაც უზრუნველყოფს მოსახერხებელ სატრანსპორტო და ლოგისტიკურ დერეფანს საერთაშორისო სავაჭრო ნაკადებისთვის.

ქვეყნის მიმართ შზარდი ინტერესის გათვალისწინებით, გაიზარდა საგარეო შემოღინებები, გაფართოვდა საერთაშორისო ვაჭრობა და გაძლიერდა საინვესტიციო აქტივობა. მიუხედავად იმისა, რომ გლობალური ეკონომიკური ზრდა შენელებულია ფასების ზრდის, ენერგოკრიზისისა და ფინანსური პირობების გამკაცრების ფონზე, საქართველოს ეკონომიკა თითქმის სრული სიმძლავრით მუშაობს გაზრდილი მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად. მიუხედავად იმისა, რომ მოთხოვნა ძირითადად ციკლურია, გაზრდილი ინვესტიციები და კაპიტალის რელოკაცია ხელს შეუწყობს ზრდის პერსპექტივების გაუმჯობესებას საშუალოვადიან პერსპექტივაში. სამომხმარებლო და საინვესტიციო ხარჯების ზრდამ, ძლიერ საგარეო შემოღინებებთან ერთად, ხელი შეუწყო საქართველოს რეალური მშპ-ს ორნიშნა ზრდას ბოლო ორი წლის განმავლობაში.

საექსპორტო შემოსავლების ზრდის, ფულადი გზავნილების მკვეთრი ზრდისა და ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების მკვეთრი აღდგენის ფონზე, საგარეო საგადასახადო ბალანსი კიდევ უფრო გაუმჯობესდა, რაც ხელს უწყობს ქართული ლარის გამყარებას. ლარის გამყარებამ, რასაც თან ახლდა შემოსავლების სწრაფი ზრდა, განაპირობა კერძო სექტორის სავალო ტვირთის შემცირება - 2019 წლის მაჩვენებელზე დაბლა. 2022 წელს უმუშევრობა 3,4 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 17,3% შეადგინა, ხოლო ფისკალური პარამეტრები გაუმჯობესდა ძლიერი ეკონომიკური აქტივობის გამო.

საქართველოს ეკონომიკის მიღწევებმა და საერთაშორისო ინსტიტუტების სოლიდურმა მხარდაჭერამ გაზარდა საერთაშორისო ინვესტორების ინტერესი, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების შემოღინებამ 2022 წელს მიაღწია რეკორდულ მაჩვენებელს და შეადგინა 2.0 მილიარდი აშშ დოლარი.

საქართველოს ეკონომიკის საგარეო სექტორი 2022 წელს

საქონლის ექსპორტი

+31.8% ₾/₾

\$ 5.6 მილიარდი

საქონლის იმპორტი

+33.2% ₾/₾

\$ 13.5 მილიარდი

გმინდა ფულადი გზავნილები

+98.2% ₾/₾

\$ 4.0 მილიარდი

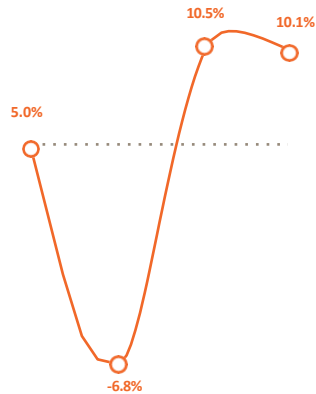
შემოსავალი საერთაშორისო ტურიზმიდან

+182.5% ₾/₾

\$ 3.5 მილიარდი

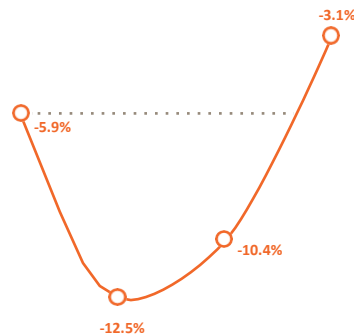
წყარო: საქსტატი, სეზ

**საქართველომ 2022 წელს
ეკონომიკური ზრდის
მაღალი ტემპი შეინარჩუნა...**

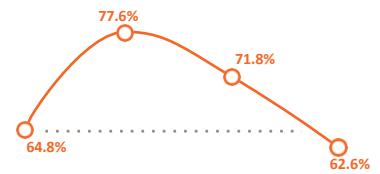
რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდა ყოველწლიურად

**... საგარეო საგადასახადო
ბალანსი კიდევ უფრო
გაუმჯობესდა და 2019 წლის
დონეს გადააჭარბა...**

მიმდინარე ანგარიში (მშპ-ის %)

**... და სავალო ტვირთი განაგრძობდა
კლებას და ჩამოცდა 2019 წლის
დონეს.**

მთლიანი საბანკო სესხები (მშპ-ის %)

წყარო: საქსტატი, სეზ

2022 წელს ინფლაცია მაღალი იყო, ძირითადად საკვებისა და ენერგიის ფასების გამო, გარკვეული მოთხოვნის მხარის ზეწოლებით, რადგან შემომავალმა მიგრაციულმა ნაკადმა და პანდემიასთან დაკავშირებული შეზღუდვების მოხსნამ გაზარდა მოთხოვნა საცხოვრებელზე. ინფლაციური პროცესების შემსუბუქება წლის მეორე ნახევარში დაიწყო მსოფლიო მასშტაბით სასაქონლო ფასების კლებისა და ლარის გამყარების გამო, მთლიანი სამომხმარებლო ფასების ინდექსი 2022 წლის დეკემბერში 9.8%-მდე დაეცა და 2022 წლის განმავლობაში საშუალოდ 11.9% შეადგინა.

მუდმივი ფასების ზეწოლის საპასუხოდ, 2022 წლის მარტში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა („სეზ“) რეფინანსირების განაკვეთი 2021 წლის მარტიდან ეტაპობრივად 300 საბაზისო პუნქტით, 11.0%-მდე, გაზარდა. მკაცრი მონეტარული პოლიტიკისა და გაზრდილი საგარეო შემოღინებების პირობებში, 2022 წელს ლარი აშშ დოლართან მიმართებაში 12.5%-ით გამყარდა.

ძლიერმა საგარეო სექტორმა ასევე საშუალება მისცა ეროვნულ ბანკს შეექმნა საერთაშორისო რეზერვები, რომელიც 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4.9 მილიარდ დოლარს შეადგენდა.

გონივრულად მართული საბანკო სექტორი

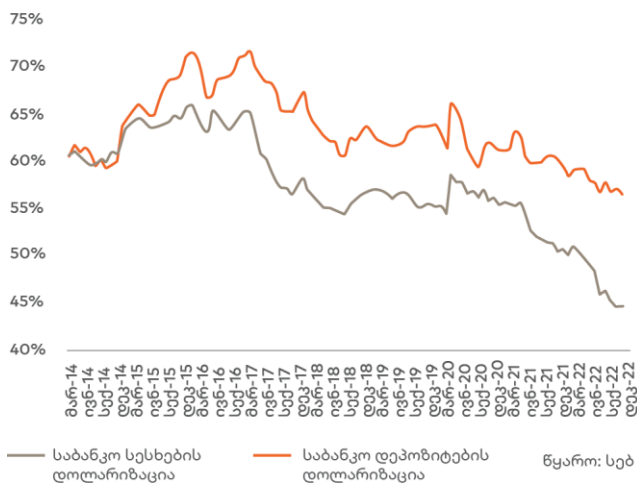
საბანკო სექტორი არის საქართველოს ეკონომიკის ერთ – ერთი ყველაზე სწრაფად მზარდი კერძო სექტორი, სადაც ორი უმსხვილესი ბანკის წილი მთლიანი აქტივების 77%-ს შეადგენს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის გონივრული რეგულირების შედეგად საბანკო სექტორმა აჩვენა სტაბილურობა და გამძლეობა სხვადასხვა შოკის მიმართ. პანდემიამდელ პერიოდში საბანკო სექტორში ლიკვიდურობისა და კაპიტალიზაციის დონე დაეხმარა საბანკო სექტორს, რომ დაეძლია Covid-19-ის პანდემია ეკონომიკაში საკრედიტო ნაკადის მუდგარბეზად.

ეკონომიკის აღდგენის შემდეგ გაიზარდა მოთხოვნა სესხებზე, რაც ხელს უწყობს ეკონომიკურ აღმავლობას. კომერციულმა ბანკებმა ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ ვადაში აღადგინეს პანდემიის დროს გამოთავისუფლებული კაპიტალის ბუფერები.

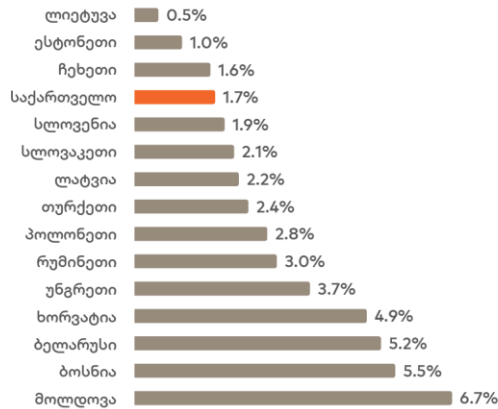
გამკაცრებელმა ადგილობრივმა და გლობალურმა ფინანსურმა პირობებმა, ახალ ადგილობრივ რეგულაციასთან ერთად, რომლის მიხედვითაც სამომხმარებლო სესხების მაქსიმალური ვადა 3 წლამდე შემცირდა, იმოქმედა დაკრედიტების ზრდაზე, რომელიც მუდმივი ვალუტის კურსის დამუხრებით 2022 წელს 12.1%-მდე შემცირდა, წინა წლის 18.2%-იანი ზრდის შემდეგ. საკრედიტო ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო ადგილობრივი ვალუტით დაკრედიტებით, რამაც გამოიწვია სესხების დოლარიზაციის შემცირება - 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 44.8%-ით (-5.9 პროცენტული პუნქტი წინა წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით). დეპოზიტების დოლარიზაციამ ასევე კლება განაგრძო და 56.1%-მდე შემცირდა (-3.8 პროცენტული პუნქტი წინა წლის ანალოგიური პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით). საბანკო სექტორმა შეინარჩუნა მაღალი მომგებიანობა, 2022 წელს უკუგებად კაპიტალზე (ROE) 27.2% შეადგინა, ხოლო სასესხო პორტფელის ხარისხი შენარჩუნდა, უმოქმედო სესხების წილმა მთლიან სესხებში 1.7% შეადგინა საერთაშორისო სავალუტო ფონდის (სსფ) მეთოდოლოგიით.

საქართველოს საბანკო სექტორმა გააძლიერა ძალისხმევა ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის (AML) ნორმებთან და დასავლეთის ქვეყნების მიერ რუსეთის წინააღმდეგ დაწესებული სანქციებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტმა აღნიშნა, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკი და საქართველოს ფინანსური ინსტიტუტები სრულად მოქმედებენ ამერიკის შეერთებული შტატებისა და სხვათა მიერ რუსეთის ფედერაციის მიმართ დაწესებული ფინანსური სანქციების შესაბამისად.¹ გარდა ამისა, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის განცხადებით, ეროვნული ბანკის სწრაფმა და სათანადო ქმედებებმა შეამცირა საქართველოს ფინანსურ სექტორზე რეგიონული არასტაბილურობის უარყოფითი გავლენა.² საქართველოს ფინანსური სექტორის საერთაშორისო პრესტიჟი და სტაბილური შედეგები მიმოივლიეს ზღის მას საერთაშორისო ინვესტიციებისთვის. მართლაც, ფინანსური სექტორი იყო პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ერთ-ერთი ყველაზე მსხვილი მიმღები 2022 წელს.

დოლარიზაციის მაჩვენებელი საქართველოში

უმეტემოდო სესხები მთლიან სესხებთან, 2022-ის პირველი ნახევარი

წყარო: IMF

მაკროეკონომიკური პროგნოზი

2021-2022 წლებში დაფიქსირებული ძლიერი ეკონომიკური აქტივობა საკარგოდ შენარჩუნდება 2023 წელს, თუმცა ზრდის ტემპი საკარგოდ შენედება საბაზისო ეფექტის გამო. საკარგოდ, მოხმარება იქნება ზრდის მთავარი მამოძრავებელი ფაქტორი დაკრედიტების მოსალოდნელი შენეებისა და ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირების მიუხედავად. საინვესტიციო ხარჯები ასევე უნდა ღარდეს მაღალი და დადებითი წვლილი შეიტანოს ეკონომიკურ ზრდაში ინვესტიციების განწყობის გაუმჯობესებასთან ერთად. მოსალოდნელია წმინდა ექსპორტის წილის შემცირება საგარეო შემოდინებების სტაბილიზაციის გამო. სასაქონლო ფასების კლებასა და კაპიტალის რელიკვიის პროცესის დასრულებასთან ერთად მოსალოდნელია საგარეო შემოდინებების შემცირება.

თუმცა, 2022 წელს ტურისტული ნაკადის აღდგენა შედარებით მოკრძალებული იყო პანდემიამდელ მდგომარეობასთან შედარებით. საგარეო შემოდინებების მოსალოდნელი შემცირების შედეგად, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი შესაძლოა ოდნავ გაფართოვდეს 2023 წელს, მაგრამ საკარგოდ დაფინანსდება ძირითადად პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მიერ. G&T პროგნოზირებს რეალური მშპ-ის ზრდას 4.8%-ით 2023 წელს, რომელიც ოდნავ აღემატება საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 4.0%-იან პროგნოზს. უკრაინაში მიმდინარე ომი, გლობალური რეცესია და მაღალი ინფლაცია დალმავალი რისკებია. მეორე მხრივ, მიგრაციის გრძელვადიანმა ეფექტმა, ტურისტების გაზრდილმა ნაკადმა და გაზრდილმა საინვესტიციო ხარჯებმა შეიძლება უზრუნველყოს მოსალოდნელზე მაღალი ეკონომიკური ზრდა.

სამომხმარებლო ფასების ინდექსის ინფლაცია საკარგოდ შემცირდება 2023 წლის დასაწყისიდან. რადგან ღარი გამყარებას აგრძელებს და საერთაშორისო ბაზრებზე სასაქონლო პროდუქტების ფასების გარკვეულ სტაბილიზაციას განიცდის, ფასებზე წნეხი მერბილდება და საშუალო წლიური ინფლაცია 2023 წლისთვის 5.2%-ის ფარგლებშია მოსალოდნელი. სებ კვლავ შემოფოთებულია ინფლაციური რისკებით და გეგმავს შეინარჩუნოს მკაცრი მონეტარული პოლიტიკა 2023 წლის განმავლობაში.

1. აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტმა საქართველოს საინვესტიციო კლიმატის შესახებ 2022 წლის ანგარიში

2. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის პრესრელიზი #22/374, სსფ-მა მიაღწია წინასწარ შეთანხმებას (ე.წ. staff level agreement) საქართველოს მხარდამჭერი პროგრამის (Stand-By Arrangement) პირველი მიმოხილვის დასრულების შესახებ.

ჩვენი
სტრატეგია

ჩვენ ვხელმძღვანელობთ ჩვენი მიზნებით	ადამიანების დახმარება საკუთარი პოტენციალის სრულად გამოვლენაში
ჩვენ რეგულარულად ვურთიერთობთ ჩვენს ძირითად დაინტერესებულ მხარეებთან და ვითვალისწინებთ მათ მოსაზრებებსა და გამოხმაურებებს.	მომხმარებლები თანამშრომლები საზოგადოება მარეგულირებლები
ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ ჩვენს სტრატეგიულ პრიორიტეტებზე	- ჩვენი მომხმარებლების ყოველდღიური ცხოვრების გამარტივება ჩვენი გადახდის და ფინანსური სუპერ აპის მეშვეობით - მომხმარებელთა ჩართულობის გაზრდა ბიზნესის ყველა სეგმენტში - ჩვენი გადახდების მომსახურების სფეროს პოტენციალის გამოყენება - მომხმარებელთა შესანიშნავი მომსახურების უზრუნველყოფა
ჩვენი პრიორიტეტებია	მომხმარებელზე ორიენტირებულობა მონაცემები და AI ხალხი და კულტურა ბრენდის სიძლიერე რისკების ეფექტური მართვა
ჩვენ დადებით გავლენას ვახდენთ ჩვენი ძირითადი ბიზნეს სფეროების მეშვეობით	ფინანსური ჩართულობა თანამშრომელთა გაძლიერება საზოგადოების განათლება

ჩვენი მიზანი და სტრატეგიული ჩარჩო

ჩვენი მიზანი

დავხმაროთ ხალხს მეტი პოტენციალის მიღწევაში - არის ჩვენი სტრატეგიის მთავარი მიზანი, რომლითაც ვხელმძღვანელობთ. ჩვენ მზად ვართ მხარი დავუჭიროთ ადამიანებს მათი ცხოვრების სხვადასხვა ეტაპზე -

ჩვენი მომხმარებლებისთვის უზრუნველვყოთ პროდუქტებისა და სერვისების ინტეგრირებული ეკოსისტემა, ჩვენი თანამშრომლებისთვის უზრუნველვყოთ სამართლიანი და ინკლუზიური სამუშაო ადგილი და პიროვნული და პროფესიული ზრდის შესაძლებლობები,

აგრეთვე გაავძლიეროთ ჩვენი საზოგადოების წევრები ფინანსური ინკლუზიისა და განათლების ხელშეწყობის გზით ჩვენი ძირითადი პროდუქტებისა და სერვისების და ჩვენი საზოგადოებრივი პროექტების მეშვეობით. ჩვენი მიზანი საშუალებას გვაძლევს ჩვენი აქციონერებისთვის უზრუნველვყოთ მდგრადი შემოსავალი და შევქმნათ გრძელვადიანი საერთო ღირებულება.

ჩვენი დაინტერესებული მხარეები

ჩვენ ვცდილობთ დავაბალანსოთ ჩვენი ძირითადი დაინტერესებული მხარეების - მომხმარებლების, თანამშრომლების, საზოგადოების, ინვესტორებისა და მარეგულირებლების - მრავალფეროვანი ინტერესები გადაწყვეტილების მიღებისას. გვჯერა, რომ გამჭვირვალობა და ღიაობა არის მდგრადი ღირებულების შექმნის გასაღები და რეგულარულად ვურთიერთობთ ჩვენს დაინტერესებულ მხარეებთან მათი მოსაზრებების მოსასმენად.

ჩვენი სტრატეგიული პრიორიტეტები და მათ განხორციელებაში ხელშეწყობი ფაქტორები

ჩვენ ვცდილობთ მივაღწიოთ ჩვენს მიზანს და აქციონერებისთვის უზრუნველვყოთ მდგრადი ღირებულება ჩვენს სტრატეგიულ პრიორიტეტებზე ფოკუსირებით. ჩვენი სტრატეგიული პრიორიტეტები არის ის, რის მიღწევასაც ვცდილობთ, ხოლო სტრატეგიული ფაქტორები კი „როგორ“ ვცდილობთ ამას.

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი ინვესტიცია განვახორციელეთ მომხმარებელთა მომსახურებაში, პერსონალის განვითარებაში, ჩვენს საინფორმაციო ტექნოლოგიებსა (IT) და მონაცემთა დამუშავების შესაძლებლობებში, რომლებიც ჩვენი ყურადღების ცენტრში კვლავაც რჩება, როგორც მომავალი განვითარების ძირითადი საფუძველი.

საქართველოს ბანკი არის „ყველაზე მოწინავე“ (top of mind) და ყველაზე სანდო ბანკი საქართველოში¹, ხოლო ნდობისა და ბრენდის ცნობადობის შენარჩუნება უმთავრესი პრიორიტეტია მომხმარებელთა ბაზის სტაბილური ზრდის უზრუნველსაყოფად.

ჩვენი დადებითი გავლენა

ჩვენ ვაღიარებთ უზარმაზარ პასუხისმგებლობას, რომელიც გვაკისრია - მომხმარებელთა საჭიროებების მხარდაჭერისა და დაწყებული და იმ დადებითი გავლენით დამთავრებული, რაც შეიძლება გვქონდეს ადამიანებზე,

როგორც ერთ-ერთ უმსხვილეს დამსაქმებელს საქართველოში და ფართო საზოგადოებაზე, როგორც მოტივატორს, პარტნიორობის შემქმნელსა და დონორს.

გამოვავლინეთ სამი ძირითადი სფერო, სადაც გვჯერა, რომ ახლა შეგვიძლია მნიშვნელოვანი ცვლილებების შეტანა და გრძელვადიანი ღირებულების შექმნა ჩვენი ბიზნესისთვის:

ფინანსური ჩართულობა

ჩვენ ვიყენებთ ტექნოლოგიების ძალას და ინოვაციურ პროდუქტებს ჩვენი საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომი ფინანსური სერვისების უზრუნველსაყოფად, აგრეთვე ვიყენებთ ჩვენი კომუნიკაციის ძალას ფინანსური ცოდნის ასამაღლებლად ციფრული კონტენტის, ასევე ჩვენს მომხმარებელთან პირისპირ ინტერაქციის მეშვეობით.

თანამშრომელთა გაძლიერება

ჩვენი ამოცანაა მოვიზიდოთ ტალანტები და შევქმნათ თანაბარი შესაძლებლობები და მნიშვნელოვანი გამოცდილება ჩვენი თანამშრომლებისთვის ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების საფუძველზე.

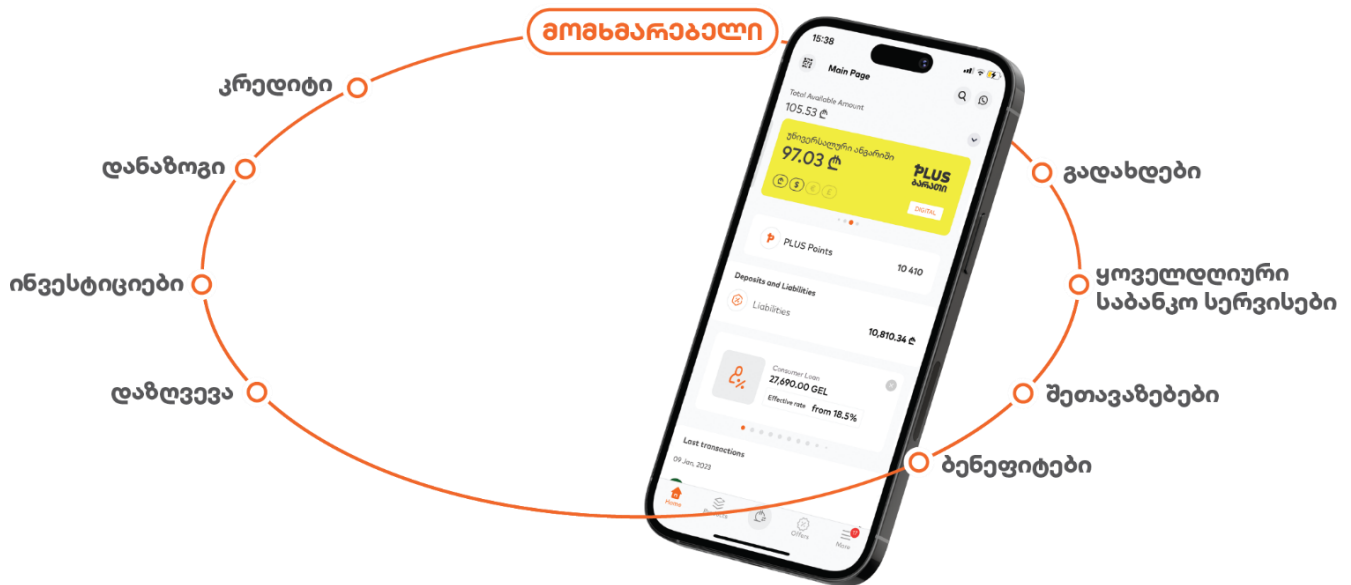
საზოგადოების განათლება

ჩვენს ერთ-ერთ პრიორიტეტად ვაქციეთ ხარისხიანი საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურისა და შესაძლებლობების ხელმისაწვდომობის გაფართოება საზოგადოებრივი ინიციატივების შემუშავებისას.

1. IPM Georgia-ს მიერ 2022 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული დამოუკიდებელი კვლევის საფუძველზე.

წლის შეჯამება -
ფიზიკური პირების
გაძლიერება

მომხმარებელთა ფინანსური და ცხოვრების სტილის საჭიროებების დაკმაყოფილება

ჩვენ ვემსახურებით მრავალფეროვან საცალო მომხმარებელთა ბაზას - დაწყებული საშუალო სკოლის მოსწავლეებიდან, უნივერსიტეტის სტუდენტებიდან და ახალგაზრდა პროფესიონალებიდან, დამთავრებული თვითდასაქმებულებით, შეძლებული და მაღალშემოსავლიანი პირებით - და ახლა კიდევ უფრო დიდ როლს ვთამაშობთ ადამიანების ცხოვრებაში. ჩვენ ვუზრუნველყოფთ მათი ყოველდღიური ფინანსური და ცხოვრების სტილის საჭიროებების დაკმაყოფილებას ჩვენს ფინანსურ სუპერ აპში (mBank) ჩამენებული პროდუქტებისა და შეთავაზებების კომპლექტის მეშვეობით - ერთდერითი აპი, რომელსაც ჩვენი მომხმარებლები იყენებენ ფინანსების სამართავად - და ვთავაზობთ მათ საჭიროებებზე მორგებულ გადაწყვეტებსა და შეთავაზებებს საკვანძო მომენტებში.

მომხმარებელთა საჭიროებები ვითარდება და იცვლება დროთა განმავლობაში, ხოლო სხვადასხვა სეგმენტის მომხმარებლებს განსხვავებული პრიორიტეტები აქვს. სკოლის მოსწავლეს სურს ფულის სწრაფად მიღება, ხოლო ახალგაზრდა პროფესიონალი იწყებს ფიქრს ბინის შეძენასა და მომავლისთვის ინვესტირებაზე. და მიუხედავად იმისა, რომ მომხმარებლებს აქვთ განსხვავებული პრიორიტეტები და პრეფერენციები, ყველა მათგანი მოელის გამჭვირვალობას მათთან კომუნიკაციაში და მომხმარებელთა შესანიშნავ მომსახურებას. 2022 წლის განმავლობაში, ჩვენ გავაფართოვეთ ჩვენი პროდუქტები და შეთავაზებები და გავაგრძელებთ მომხმარებელთა შესანიშნავი მომსახურების მიწოდება ყველა არხზე, მაგრამ განსაკუთრებული აქცენტი გვაკეთეთ აპზე,

როგორც მომავლის მთავარ არხზე. საცალო საბანკო მომსახურების ყოველთვიური აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა გაიზარდა 17.1%-ით წინა წელთან შედარებით და შეადგინა 1.6 მილიონი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ამ მომხმარებლების 69% სარგებლობდა ჩვენი მობილური და ინტერნეტ ბანკის პლატფორმებით, წინა წელს ეს მაჩვენებელი 61% იყო.

1.6 მლნ.

ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელი-ფიზიკური პირი

+17.1% წ/წ

1.5

მლნ

მასობრივი საცალო

+16.4% წ/წ

91.5 ათასი

პრემიუმ ბანკინგი (SOLO და WM)

+30.5% წ/წ

ჩვენი ფინანსური მობილური აპლიკაცია - mBank - არის მაღალრეიტინგული და პოპულარული ფინანსური აპლიკაცია საქართველოში, ყოველთვიურად მილიონზე მეტი და ყოველდღიურად ნახევარ მილიონზე მეტი აქტიური მომხმარებელით.

მომხმარებელთა კმაყოფილების ქულა
(43322)

89
(87 43321)

მუშაობს Wi-Fi-სა და მობილური ინტერნეტის გარეშე

სწრაფი მომხმარებელთა ციფრული ონბორდინგი

მაღალი რეიტინგი მსოფლიო ფინტექებს შორის

ზოგჯერ ჩვენი საცალო მომხმარებლებისთვის უფრო მოსახერხებელია გარკვეული მოქმედებების შესრულება კომპიუტერიდან და ამისთვის მუდმივად ვავითარებთ ჩვენს ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმას-iBank, რომელიც ძირითადად ასახავს მობილური აპლიკაციის ფუნქციებსა და პროდუქტებს.

რა გავაკეთეთ 2022 წელს

SUBSCRIPTIONS

მასობრივი საცალო მომხმარებლებისთვის ამოქმედდა და მობილური აპლიკაციაში ხელმისაწვდომი გახდა სერვისის ახალი პაკეტი. SOLO მომხმარებლებს ახლა შეუძლიათ თვალი ადევნონ თავიანთ პაკეტს და ბენეფიტებს მობილურ აპლიკაციაში.

CHATBOT

ხელოვნური ინტელექტის (AI) მქონე ვირტუალური ასისტენტი გაუმჯობესებული ფუნქციებით, რომელსაც შეუძლია 20-ზე მეტი დავალების შესრულება, მათ შორის ანგარიშიდან ამონაწერების გაგზავნა, ნაშთების შემოწმება, ბარათების დაბლოკვა და განბლოკვა. ხურავს მომხმარებლის ყველა მოთხოვნის დაახლოებით მესამედს. გარდა ამისა, ჩვენს ინტერნეტ ბანკის პლატფორმაზე ვიყენებთ ჩატბოტს.

FRAUD MANAGEMENT
SOFTWARE

AI ინსტრუმენტი, რომელიც აანალიზებს მომხმარებლის ქცევას და ავლენს პოტენციურ თაღლითობას.

TRAVEL INSURANCE

სამოგზაურო დაზღვევის შეთავაზებები ოთხი სადაზღვევო კომპანიისგან.

დაემატა გამოყოფილი ადგილი „იყიდე ახლა, გადაიხადე მოგვიანებით“ (BNPL) შეთავაზებებისთვის. მომხმარებლებს ახლა შეუძლიათ თვალი ადევნონ და გაააქტიურონ თავიანთი BNPL ლიმიტები მობილური აპლიკაციის საშუალებით.

BUY NOW, PAY LATER

მომხმარებელს შეუძლია დაუკავშიროს ნებისმიერი BOG ბარათი საზოგადოებრივი ტრანსპორტის სისტემას და გამოიყენოს იგი საზოგადოებრივი ტრანსპორტით მგზავრობისთვის.

PUBLIC TRANSPORTATION

ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ, რომ ჩვენი მობილური აპლიკაცია და ინტერნეტ ბანკის პლატფორმა გახდეს ჩვენი მთავარი გაყიდვების არხები და ჩვენ ორიენტირებული ვართ მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესებასა და პროცესების გამარტივებაზე, რათა იყოს მარტივი და მოსახერხებელი ამ არხების გამოყენება პროდუქტის გასააქტიურებლად. მიუხედავად იმისა, რომ 2022 წლის დეკემბერში გავზარდეთ პროდუქტის გაყიდვების წილი ციფრული არხებით 44.1%-მდე, 2021 წლის დეკემბრის 30.5%-თან შედარებით, ნაწილობრივ, განახლებული სადეპოზიტო პროდუქტების წყალობით, ჩვენ კვლავ გვაქვს ზრდის პოტენციალი ამ სფეროში და ეს არის ერთ-ერთი ძირითადი მაჩვენებელი, რომელსაც ყურადღებით დავაკვირდებით 2023 წლის განმავლობაში. ამჟამად ვმუშაობთ აპსა და ინტერნეტ ბანკში ბარათის გააქტიურების პროცესის გაუმჯობესებაზე. მომხმარებელს შეუძლია ციფრული ბარათის მყისიერად მიღება, მაგრამ ბევრ მომხმარებელს მაინც ურჩევნია ფიზიკური ბარათი, რომელსაც ფილიალებში იღებენ. ჩვენი მიზანია გავაუმჯობესოთ ბარათის მიწოდების პროცესი ისე, რომ ადგილობრივ ფილიალებში მისვლა ჩანაცვლდეს მყისიერი მობილური მომსახურებით.

ჩვენი ხედვა ფინანსური სუპერ აპის შესახებ, რომელზეც ვმუშაობთ, ეფუძნება მომხმარებელთა საჭიროებებს, რომლებიც სცილდება ყოველდღიურ ტრანზაქციულ საბანკო და ძირითად საბანკო პროდუქტებს, როგორიცაა დეპოზიტები და სესხები. ბოლო ორი წლის განმავლობაში, ჩვენს მობილურ აპლიკაციას დავამატეთ არაერთი არასაბანკო ფინანსური პროდუქტი, რამაც ხელი შეუწყო ციფრული მომხმარებლების რაოდენობის მნიშვნელოვან ზრდას. თუმცა, ჩვენ ჯერ უნდა გამოვაკლინოთ ამ პროდუქტების მეტი სარგებელი და გავაფართოვოთ მათი გამოყენება ისეთ სფეროებში, როგორიცაა დაზღვევა ან საცალო საბროკერო მომსახურება. 2023 წელი იქნება ჩვენი მობილური აპლიკაციის ფარგლებში მომხმარებელთა ჩართულობის მიმართ გაზრდილი ყურადღების წელი.

ჩვენი მობილური აპლიკაციის ხარისხი და მომხმარებელთა შესანიშნავი მომსახურება აღიარებულია მთელ მსოფლიოში. 2022 წელს Global Finance-მა ჩვენ „მსოფლიოში საუკეთესო სამომხმარებლო ციფრულ ბანკად“ დაგვასახელა. ჩვენი სუპერ აპის ინიციატივა ასევე დასახელდა „საუკეთესო ციფრულ ინიციატივად“ InformaConnect Banking Tech Awards-ის მიერ.

Global Finance 2022

მსოფლიოში საუკეთესო სამომხმარებლო

2022 წლის საუკეთესო ონლაინ დეპოზიტი,

2022 წლის საუკეთესო მობილბანკის აპლიკაცია

2022 წლის საუკეთესო დაკრედიტება ცენტრალურ

ციფრულ ბანკი

საბარათო და საინვესტიციო პროდუქტის შეთავაზებები ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში (მომხმარებელი)

ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში (მომხმარებელი)

და აღმოსავლეთ ევროპაში (მომხმარებელი)

Informa Connect Banking Tech Award

გამარჯვებული: საუკეთესო ციფრული ინიციატივა: საქართველოს ბანკი - SuperApp

მაღალი შეფასება: მომხმარებლის საუკეთესო UX/CX გამოცდილების შეთავაზება -საქართველოს ბანკის Design System

ყოველდღიური საბანკო მომსახურება

საქართველოს ბანკი ლიდერია ყოველდღიური საცალო საბანკო მომსახურების სფეროში, ყოველდღიურად ნახევარ მილიონზე მეტი ადამიანი იყენებს ჩვენს მობილურ აპლიკაციასა და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმას და ყოველ საათში ათასობით გადახდა ხორციელდება ჩვენი ბარათებით და ჩვენს ქსელში.

მუდმივად ვაუმჯობესებთ ჩვენს პროდუქტებსა და სერვისებს, რათა ყოველდღიური ურთიერთობა ჩვენს მომხმარებლებთან ვაქციოთ პოზიტიურ გამოცდილებად, რომელიც არის სწრაფი, მარტივი და შეუფერხებელი. ჩვენი ციფრული პლატფორმები მომხმარებლებს საშუალებას აძლევს შეასრულონ სხვადასხვა ყოველდღიური

დავალება, მათ შორის ფულის გაგზავნა ან მიღება, გადასახადების გადახდა, ხარჯების თვალყურის დევნება, ავტომატური გადახდების დაყენება და ვალუტის კონვერტაცია. 2022 წელს შევქმენით ნაკრები და გადახდების ვებ გვერდი - bogpay.ge - ყოველდღიური ბანკინგი კიდევ უფრო მოსახერხებელი რომ ყოფილიყო.

ნაკრები

2022 წელს ჩვენ შემოვიღეთ ნაკრები ჩვენი მასობრივი საცალო მომხმარებლებისთვის, რომლებიც მორგებულია მათ საჭიროებებსა და ქცევებზე. ნაკრები მომხმარებელს სთავაზობს პროდუქტებისა და ყოველდღიური საბანკო მომსახურების კომპლექტს ყოველთვიური ფიქსირებული გადასახადის გადახდის შემთხვევაში - რითაც შესაძლებელია ცალკეული ტრანზაქციის საკომისიოსთან დაკავშირებული სირთულეების თავის არიდება და მეტი გამჭვირვალობის უზრუნველყოფა.

პაკეტი შედის:

- მულტისავალუტო ანგარიში.
- უფასო პლასტიკური და/ან ციფრული ბარათი.
- უფასო mBank/iBank მომსახურება.
- უფასო SMS ბანკი
- ავტომატური გადახდები და გადარიცხვები.
- უფასო ციფრული გადარიცხვები, გადახდები და ბანკომატიდან განაღდება წინასწარ განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში, ნაკრების ტიპის მიხედვით.

ჩვენ გთავაზობთ სამი სახის ნაკრებს, რომელთა შორის მთავარი განსხვავებაა უფასო ტრანზაქციების ლიმიტები.

ნაკრების გააქტიურება, განახლება და გაუქმება შესაძლებელია mBank/iBank-ის მეშვეობით.

1. აღნიშნული პროდუქტი ბაზარზე გამოვიტანეთ 2022 წლის ნოემბრის ბოლოს და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 39 ათას მომხმარებელს ჰქონდა გააქტიურებული ნაკრები.

ჩვენი SOLO ბიზნეს მოდელი ყოველთვის იყო გამოწერაზე დაფუძნებული, რომელიც აერთიანებს ფინანსურ და ცხოვრების სტილის მომსახურებას მომხმარებლებისთვის ფიქსირებული ყოველთვიური გადასახადის სანაცვლოდ. 2023 წლამდე SOLO სთავაზობდა ორ ვარიანტს: SOLO და SOLO Club შედარებით უფრო მაღალ ფასად, კლუბის წევრები დამატებით სარგებლობენ პირადი ასისტენტის მომსახურებით.

2023 წლის დასაწყისში დავატა მესამე ვარიანტი: SOLO X, რომელიც შექმნილია სპეციალურად იმ მომხმარებლებისთვის, რომლებსაც სურთ ისარგებლონ SOLO ცხოვრების ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული შეთავაზებებით, სრული SOLO სერვისისა და პირადი ბანკირის საჭიროების გარეშე. ამ მომხმარებლებისთვის მოსახერხებელია ციფრული ტრანზაქციები დამატებითი მხარდაჭერის გარეშე. გვჯერა, რომ SOLO X-ით ჩვენ შევძლებთ მოვემსახუროთ მომხმარებელთა უფრო ფართო სპექტრს და მივაწოდოთ ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული ბენეფიტები უფრო მეტ მომხმარებელს.

bogpay.ge

2022 წელს ჩვენ შევქმენით bogpay.ge, ჩვენი ფიზიკური BOG Pay-ს აპარატების ონლაინ ვერსია, სადაც 500-მდე მეტი სერვისის გადახდაა შესაძლებელი. მომხმარებელს შეუძლია გადაიხადოს ონლაინ საქართველოს ბანკის ნებისმიერი ბარათისა და აგრეთვე საქართველოს ბანკის PLUS ქულების გამოყენებით, ხოლო გადახდა მყისიერად აისახება პროვაიდერის ანგარიშზე.

გადახდები

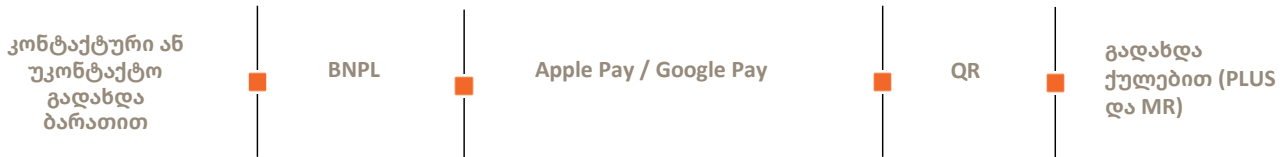
ჩვენს მომხმარებლებს სურთ სწრაფი და შეუფერხებელი გადახდების მომსახურების მიღება - მხოლოდ ერთი შეხებით გადაიხადონ მაღაზიაში ან

გამოიყენონ თავიანთი ლოიალურობის ქულები მაღაზიაში და ონლაინ გადახდისას. მიგვაჩნია, რომ უნაღდო ანგარიშსწორებას სარგებლობა მოაქვს ხალხისთვის

- არა მხოლოდ იმიტომ, რომ ეს უფრო მარტივი და უსაფრთხო მეთოდია, როცა ნაღდ ფულს არ იყენებ, არამედ იმიტომ, რომ ბარათით გადახდა ხსნის სხვა შესაძლებლობებს, მათ შორის

- ანაზღაურება, როგორცაა ქმბექი, ფასდაკლება და დამატებითი ქულები.
- ჩვენი მომხმარებლების საჭიროებებისა და პრეფერენციების უფრო მკაფიო გაგება, რაც საშუალებას გვაძლევს უზრუნველყოთ უფრო პერსონალიზებული მეთავეებები.
- მეტი კონტროლი პირად ფინანსებზე, რაც ადამიანებს აძლევს მკაფიო და სრულ სურათს, სად და როგორ ხარჯავენ ფულს, რათა უკეთ შეძლონ პირადი ფინანსების მართვა. პირადი ფინანსური მენეჯერი ხელმისაწვდომია ჩვენს ფინანსურ მობილურ აპლიკაციაში.

ჩვენს საცალო მომხმარებლებს ჩვენ ვთავაზობთ გადახდის სხვადასხვა მეთოდს:

Google Pay საქართველოში 2022 წლის ნოემბერში დაინერგა. ჩვენს მომხმარებლებს შეუძლიათ მომენტალურად გააქტიურონ უფასო ციფრული ბარათი ჩვენი მობილური აპლიკაციის ან ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმის საშუალებით.

მათ შეუძლიათ დაამატონ ბარათი საფულეში და გადაიხადონ გასულ წელს ჩვენ აღვნიშნეთ, რომ ერთ-ერთი მაჩვენებელი, რომელსაც ვაკვირდებით უნაღდო ანგარიშსწორების ფორმის გამოყენების

გასაგებად, არის ის, რასაც ჩვენ ვუწოდებთ **Payment MAU-ს**, ანუ მომხმარებლები, რომლებმაც გასულ თვეს განახორციელეს სულ მცირე ერთი საბარათო გადახდის ოპერაცია.

609 ათასი
დეკემბერი-2020

ჩვენ გავზარდეთ არა მხოლოდ ყოველთვიური ბარათის მომხმარებელთა აბსოლუტური რაოდენობა, არამედ ასეთი მომხმარებლების წილი აქტიური მომხმარებლების-ფიზიკური პირების საერთო რაოდენობაში, ორი წლის წინანდელი 48%-დან 2022 წლის დეკემბერში 64%-მდე.

2021 წელს შევიშვავეთ PLUS ბარათი - American Express-ის პირველი სადებუტო ბარათის პროექტი EMEA-ში და მეორე - მსოფლიო მასშტაბით. The PLUS

782 ათასი
დეკემბერი-2021

ჩვენ ასევე ვაღწევნებთ თვალყურს ჩვენი მომხმარებლების შემოსავლის წილს, რომელიც განადგება. 2022 წელს ეს მაჩვენებელი იყო 61% ბარათით განხორციელებული ტრანზაქციების 39%-თან შედარებით.

PLUS ბარათი საშუალებას აძლევს ჩვენს მომხმარებლებს მიიღონ მეტი სარგებელი (როგორცაა მეტი ქმბექი და ფასდაკლება),

1,040 ათასი
დეკემბერი-2022

ჩვენი მიზანია გავზარდოთ შემოსავლის წილი, რომელსაც მომხმარებლები ხარჯავენ ბარათებით ნაღდ ფულთან შედარებით. უნაღდო გადახდების წახალისების მიზნით, ჩვენ ვაუმჯობესებთ გადახდის სერვისებს, რათა ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზოთ უფრო მოსახერხებელი გადახდის პროცესი და მეტი სარგებელი.

განსაკუთრებით ყოველდღიური ხარჯების კატეგორიებში, დაბალი ტრანზაქციის დანახარჯების გამო.

2022 წლის განმავლობაში, ჩვენ ასევე გავაუმჯობესეთ ჩვენი პროდუქტი „იყიდე ახლა, გადაიხადე მოგვიანებით“(BNPL) ონლაინ მოპინგისთვის. ჩვენ შევცვალეთ BNPL, როგორც გადახდის მეთოდი და გადავაკეთეთ პროდუქტის აქტივაციის პროცესი.

ჩვენს მომხმარებლებს ახლა შეუძლიათ გააქტიურონ და თვალი ადევნონ თავიანთ BNPL ლიმიტებს მობილურ აპლიკაციაში, ასევე ნახონ მერჩანტების ჩამონათვალი, სადაც მათ შეუძლიათ გამოიყენონ BNPL.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, BOG-ის BNPL შესთავაზეს 50-ზე მეტ მერჩანტს ონლაინ მოპინგისთვის.

უნადლო გადახდების და ერთგული მომხმარებლების გაზრდის ერთ-ერთი მთავარი ხელშეწყობი ფაქტორია საქართველოს ბანკის ლოიალურობის პროგრამა, რომლის ფარგლებშიც ჩვენი მომხმარებლები აგროვებენ PLUS ქულებს BOG-ის შემსყიდველ ქსელში (POS ტერმინალებით და ონლაინ) გადახდისას. მომხმარებლებს ენიჭებათ სხვადასხვა დონის სტატუსი განხორციელებული საბანკო ოპერაციების მიხედვით, ხოლო უფრო მაღალი დონის სტატუსი ნიშნავს უფრო მეტ სარგებელს.

ჩვენ შევცვალეთ პროგრამა 2021 წელს, რათა მომხმარებლებმა შეძლონ თავიანთი სტატუსის გაუმჯობესება, თუ ისინი მეტ გადახდას განახორციელებენ. მანამდე სტატუსის გაუმჯობესება მხოლოდ პროდუქტის გამოყენების საფუძველზე ხდებოდა, ხოლო ჩვენი მიზანი იყო უნადლო გადახდების წახალისება და უფრო მეტი მომხმარებლისთვის პროგრამის ბენეფიტების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა.

ჩვენი მიზანია გავზარდოთ PLUS ქულების გამოყენება. 2022 წლის განმავლობაში, ჩვენ გავაფართოვეთ პარტნიორი მერჩანტების ქსელი, სადაც PLUS ქულების გამოყენება შესაძლებელია გადახდის მეთოდად. ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში PLUS ქულების ქვემოთ დავამატეთ ექვივალენტი ლარში, რათა მომხმარებლებმა იცოდნენ, რამდენი „ფულის“ დახარჯვა შეუძლიათ.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაახლოებით 8000 პარტნიორმა მერჩანტმა მიიღო PLUS ქულა, წლის დასაწყისში აღნიშნული მაჩვენებელი დაახლოებით 250 იყო.

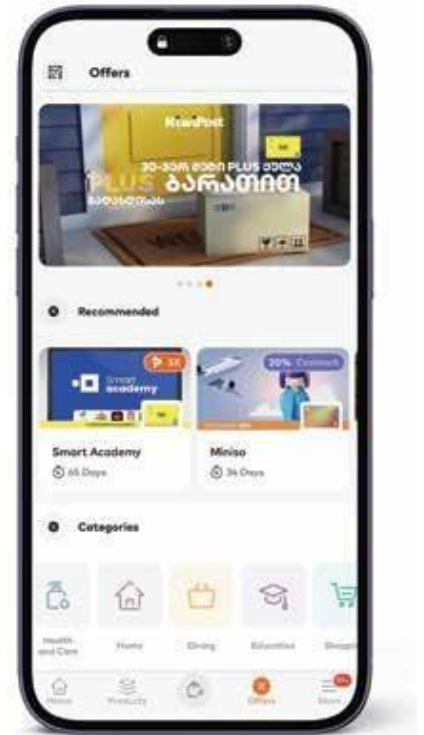
საერთო ჯამში, 2022 წლის დეკემბრის ბოლოს, საქართველოს ბანკის შემსყიდველ ქსელში 14,5 ათასი აქტიური მერჩანტი იყო. ჩვენი ლოიალურობის პროგრამის წევრებს ვთავაზობთ სხვადასხვა ბენეფიტებს - ფასდაკლება, ქემბეჯი და PLUS ქულები. ღირებულების წინადადების ერთ-ერთი მთავარი ასპექტია ცხოვრების სტილის შეთავაზებების პერსონალიზაცია.

2022 წლის განმავლობაში გვქონდა დაახლოებით 300 PLUS ბარათთან დაკავშირებული შეთავაზება და 200-ზე მეტი შეთავაზება მორგებული სტუდენტური ბარათისა და მოსაწავლის ბარათის მფლობელებზე.

2022 წლის განმავლობაში, ჩვენ გავაგრძელეთ Offer Hub-ის - ჩვენს ფინანსურ მობილურ აპში პარტნიორი მერჩანტების ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული შემოთავაზებებისთვის გამოყოფილი სივრცის გაუმჯობესება. Offers Hub ეფუძნება ჩვენს სარეკომენდაციო სისტემას, რომელიც ავტომატურად აანალიზებს მომხმარებელთა პრეფერენციებს მათი ქცევის საფუძველზე სხვადასხვა შეხების წერტილში და იძლევა შესაბამის წინადადებებს. Offers Hub არის ჩვენი ერთ-ერთი მთავარი ინსტრუმენტი მომხმარებელთა ჩართულობის გაზრდისთვის.

საქართველოს ბანკის ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული შეთავაზებები მორგებულია კონკრეტული სეგმენტების საჭიროებებსა და პრეფერენციებზე და გვაქვს სპეციალური შეთავაზებები მოსწავლის ბარათების მფლობელებისთვის, სტუდენტის ბარათების მფლობელებისთვის და პრემიუმ ბანკის (SOLO) მომხმარებლებისთვის.

2022 წელს ჩვენ შევქმენით სპეციალური ვებ გვერდი - offer.bog.ge - რათა მომხმარებლებმა შეძლონ მიმოიხონ შეთავაზებები ინტერესებიდან გამომდინარე და გაფილტრონ ისინი ბარათისა და შეთავაზების ტიპის მიხედვით.

ჩვენი პარტნიორების 2022 წლის ცხოვრების სტილთან დაკავშირებული შეთავაზებების ამონარიდი

738

სულ შეთავაზებები
(გარდა SOLO
შეთავაზებები)

უნიკალური მომხმარებლები,
რომლებმაც ერთხელ მაინც
გადაცვალეს PLUS ქულები

486,761

+28.4% წ/წ

უნიკალური მომხმარებლები,
რომლებმაც ერთხელ მაინც
გადაცვალეს MR ქულები

15,551

+11.3% წ/წ

683

SOLO შეთავაზებები

გადაცვლილი PLUS ქულების ღირებულება

25,212,509 ლარი

+82.8% წ/წ

PLUS

გადაცვლილი MR ქულების ღირებულება

4,913,114 ლარი

+22.7% წ/წ

Lifestyle-ის შეთავაზებები SOLO მომხმარებლებისთვის

ჩვენი პარტნიორების Lifestyle-ის შეთავაზებების გარდა, SOLO-ს უნიკალური ღირებულების შეთავაზება მოიცავს Lifestyle-ის მომსახურებას ჩვენი პრემიუმ სეგმენტის მომხმარებლებისთვის.

ჩვენ მუდმივად ვაფართოვებთ ჩვენს SOLO Lifestyle-ის შეთავაზებებს მოგზაურობის, გართობის, განათლებისა და ჯანდაცვის სფეროებში, რათა შევინარჩუნოთ მომხმარებელთა ერთგულება და SOLO ბრენდის სიძლიერე.

2022 წლის განმავლობაში კვირაში დაახლოებით ორ SOLO ღონისძიებას ვატარებდით - სულ 92. ამ ღონისძიებებში 2000-ზე მეტი SOLO მომხმარებელი მონაწილეობდა.

37

SOLO Talks

13

SOLO Hobby

2

SOLO Workshop

31

SOLO Kids

9

SOLO One to One

უნიკალური გამოცდილება SOLO-სთვის

SOLO-ს მეშვეობით ჩვენ უზრუნველყოფთ წვდომას ექსკლუზიურ პროდუქტებსა და კონსიერჟის მომსახურებაზე ჩვენს 11 სპეციალურად შექმნილ SOLO ლაუნჯში საქართველოს მასშტაბით.

SOLO არის უნიკალური საბანკო კონცეფცია ერთ სივრცეში, რომელიც აერთიანებს პრივილეგიურ ფინანსურ და საკონსულტაციო მომსახურებებსა და Lifestyle-ის შეუზღუდავ შესაძლებლობებს. SOLO ლაუნჯებში, პირადი ბანკირები ემსახურებიან ჩვენს კლიენტებს და, გარდა საბანკო გადაწყვეტილებებისა, სთავაზობენ ძვირადღირებულ საქონელს და სხვა შესაძლებლობებს, როგორიცაა ექსკლუზიური ღონისძიებები, მსოფლიო ვარსკვლავების კონცერტები, სპეციალური სამოგზაურო ტურები, SOLO ბუტიკი, ექსკლუზიური შეღავათები და სხვა შერჩეული პროდუქტები და მომსახურება. საბანკო საქმისა და ცხოვრების სტილის ეს უნიკალური ნაზავი ხელს უწყობს SOLO მომსახურებისადმი დიდი ინტერესის შენარჩუნებას.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, SOLO მოემსახურა დაახლოებით 90 ათას აქტიურ მომხმარებელს, რაც 30.7% -ით აღემატება გასული წლის მაჩვენებელს, რაც ადასტურებს ამ ბრენდის მუდმივ პოპულარობას. SOLO კლუბი, SOLO-ს წევრთა ჯგუფი, რომელიც 2017 წელს შეიქმნა, მომხმარებლებს სთავაზობს SOLO-ს პროდუქტებსა და შეთავაზებებზე ექსკლუზიურ წვდომას სხვა SOLO მომხმარებლებთან შედარებით, უფრო მაღალ ფასად. ერთ-ერთი ასეთი ექსკლუზიური პროდუქტია American Express Platinum Card, რომელიც მხოლოდ SOLO კლუბის წევრებისთვის არის ხელმისაწვდომი. 2019 წლიდან, SOLO კლუბის წევრები ასევე სარგებლობენ პირადი ასისტენტის მომსახურების უპირატესობებით Lifestyle შეთავაზებებთან დაკავშირებით.

სადაზღვევო პლატფორმა

2022 წელს ჩვენ შევქმენით სადაზღვევო პლატფორმა ჩვენს მობილურ აპლიკაციაში, რომელიც საშუალებას აძლევს ჩვენს მომხმარებლებს მესამე მხარის სადაზღვევო შეთავაზებებს შორის აირჩიონ და შეიძინონ დაზღვევა აპლიკაციაში.

ამ ეტაპზე ჩვენ გვაქვს ორი სახის სადაზღვევო შეთავაზება: მესამე მხარის ავტო დაზღვევა და სამოგზაურო დაზღვევა.

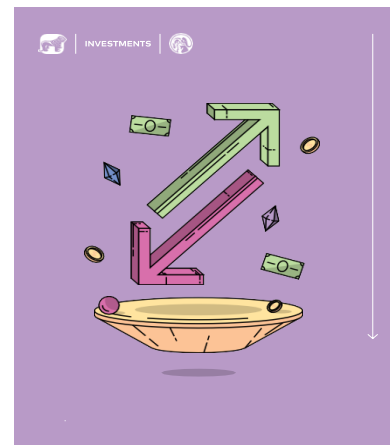
2022 წლის განმავლობაში ამ ორი ტიპის გეგმის ციფრული აქტივაციის წილი 19%-ს შეადგენდა.

ინვესტიციები

2021 წლის ბოლოს, საქართველოს ბანკმა, Bank of Georgia Group PLC-ის შვილობილი კომპანიასთან, Galt & Taggart-თან ერთად და ამერიკული კომპანია DriveWealth-თან პარტნიორობით დაანერგა საცალო საბროკერო პლატფორმა- BOG Investments- საქართველოს ბანკის მობილურ აპლიკაციაში, რომელიც აშშ-ს საფონდო ბირჟაზე წვდომის საშუალებას იძლევა. BOG Investments სთავაზობს ჩვენს საცალო მომხმარებლებს დაბალ ფასად ვაჭრობას და თუნდაც არასრული აქციებით ვაჭრობას. 2023 წელს ვგეგმავთ გავაფართოვოთ არსებული ფუნქციები და დაავაშთოთ ახალი ფუნქციები, რომლითაც მომხმარებლები შეძლებენ უკეთ მართონ თავიანთი დანაზოგები.

საშუალოვადიან პერსპექტივაში ჩვენ ვხედავთ მნიშვნელოვან პოტენციალს საცალო საბროკერო საქმეში საქართველოში, რადგან საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების წილი მინამეურნეობის აქტივებში 5%-ზე ნაკლებია. თუმცა, ამ ტიპის პროდუქტი ბაზარზე ახალია. მისი შექმნის დღიდან, ჩვენ ძირითადად ორიენტირებული ვართ ინვესტიციების, მასთან დაკავშირებული რისკებისა და ბენეფიტების, აგრეთვე სხვა ფინანსური თემების შესახებ ცნობიერების ამაღლებაზე. მომავალში ჩვენ გავაგრძელებთ საგანმანათლებლო კონტენტის გავრცელებასა და მუშაობას თავად პროდუქტის ფუნქციების გაუმჯობესებაზე მისი პოპულარობის გაზრდის მიზნით.

2022 წელს ინვესტიციების ხელშეწყობისა და ზოგადი ფინანსური ცოდნის გაუმჯობესების მიზნით ჩვენ ძირითადად გამოვიყენეთ სამი არხი: მედია, ჩვენი საკუთარი სოციალური ქსელები და ღონისძიებები.

ჩვენ ვთანამშრომლობთ საქართველოს წამყვან ბიზნეს მედია კომპანიებთან, რაც საშუალებას გვაძლევს აქტიურად წარმოვადგინოთ საგანმანათლებლო კონტენტი და ფინანსური და ეკონომიკური მოვლენების, მათ შორის გლობალური ფინანსური ბაზრების სიახლეების მიმოხილვა. G&T ასევე ხშირად აქვეყნებს ანალიტიკოსების ფინანსურ სტატიებს თავის ვებგვერდზე.

2022 წლის განმავლობაში ჩვენ ვატარებდით ღონისძიებებს, მათ შორის SOLO talks, ინვესტიციების განსახილველად. ასევე ჩავატარეთ ინტერაქტიული სესიები საქართველოს უნივერსიტეტებში. ჩვენ გავაგრძელებთ თანამშრომლობას სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტებთან, რათა ხელი შეუწყოთ ჩვენი მომხმარებლებისა და ფართო საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებას ფინანსური და საინვესტიციო საკითხების თვალსაზრისით.

მედია

1.2 ათასი

წერილობითი
ნაწარმოები

120 TV

ბიზნეს არხზე ვიზიტები

სოციალური ქსელი

170

პოსტი

2.1 მლნ

ადამიანი გაეცნო

ღონისძიებები

25+

ღონისძიება

კრედიტი

საქართველოს ბანკის ძირითადი საქმიანობაა დაკრედიტება. ჩვენ ვცდილობთ გავუადვილოთ მომხმარებლებს სესხების მიღება ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გაზრდით, ბანკის რისკის აპეტიტის შესაბამისად და რისკის მართვის გონივრულ პრაქტიკაზე დაყრდნობით.

2021 წელს გავაუმჯობესეთ არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო დაკრედიტების ნაკადი ციფრულ არხებში და ციფრულად გაყიდული ამ სესხების წილი გაიზარდა 2022 წლის დეკემბერში 64%-მდე, 2020 წლის დეკემბერში ეს მაჩვენებელი 37% იყო.

2022 წლის განმავლობაში ჩვენ ვიმუშავეთ დაკრედიტების პროცესის მთელი რიგ გაუმჯობესებებზე. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ცვლილება განხორციელდა თვითდასაქმებიდან ან არაფორმალური დასაქმებიდან მიღებული შემოსავლის წყაროს მქონე პირების დაკრედიტების პროცესში. მიუხედავად იმისა, რომ ამ ტიპის პირები ძირითადად იქცევიან, როგორც ტიპური საცალო მომხმარებლები, ჩვენ არ გვქონდა მარტივი პროცედურა ამ სეგმენტისთვის მომსახურების გასაწევად და არ შევთავაზეთ მათთვის ტიპური საცალო პროდუქტები, როგორიცაა სამომხმარებლო სესხები ან განვაღება.

2022 წელს ჩვენ გავაუმჯობესეთ პროცესი ისე, რომ თვითდასაქმებულ პირებს ახლა შეუძლიათ წვდომა საკრედიტო პროდუქტების ფართო სპექტრზე ციფრული არხებით.

შემოსავლის ვალიდაციის პროცესი ასევე სწრაფი და მარტივი - შემოსავალს ვადგენთ წინასწარ განსაზღვრული მატრიცის გამოყენებით, ხოლო პროფესიული საქმიანობის ვალიდაცია ხდება ვიდეო ზარით ან/და, საჭიროების შემთხვევაში, ადგილზე ვიზიტით და საქმიანობის სფეროს უფრო დეტალური შესწავლის გზით.

იმის გათვალისწინებით, რომ თვითდასაქმებულებს ხშირად აქვთ სუბონური შემოსავალი, ჩვენ შეგვიძლია ჩვენს მომხმარებლებს შევთავაზოთ შემოსავალზე დაფუძნებული გადახდის გრაფიკები, რათა დავეხმაროთ მათ სესხის დაფარვაში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გვყავდა 46 ათასი თვითდასაქმებული მომხმარებელი - მსესხებელი. ჩვენი მიზანია თვითდასაქმებულთათვის გავზარდოთ ხელმისაწვდომობა ფინანსებზე. 2023 წლის ბოლოსთვის გვეყოლება 57 ათასი თვითდასაქმებული მომხმარებელი - მსესხებელი.

დანაზოგი

2022 წლის განმავლობაში ჩვენ შევცვალეთ ზოგიერთი ჩვენი შემნახველი პროდუქტის პირობები, რათა უფრო მოქნილი და ხელმისაწვდომი გავხადოთ ჩვენი მომხმარებლებისთვის და წავახალისოთ ჩვენი ციფრული არხების გამოყენება:

- გავაუმჯობესეთ მინიმალური საწყისი თანხის პირობა მოთხოვნამდე დეპოზიტებზე.
- გავაუმჯობესეთ ციფრულ არხებზე დეპოზიტის გახსნის საკომისიო.

2022 წელს ჩვენს ციფრულ არხებს ცალკე პროდუქტის სახით დავამატეთ ელექტრონული ყულაბა. ადრე მომხმარებელს შეეძლო ყულაბა ჰქონოდა მხოლოდ ანაბარზე მიბმული. ახლა ყულაბის გასააქტიურებლად არ არის აუცილებელი, რომ მომხმარებელს გახსნილი ჰქონდეს ანაბარი. ეს შეიძლება იყოს მიმდინარე ანგარიში, სადაც ჩვენს მომხმარებლებს შეუძლიათ დაზოგონ გარკვეული თანხა ყოველი ტრანზაქციისას.

ყულაბის დეაქტივაცია და აქტივაცია შესაძლებელია ნებისმიერ დროს.

ციფრული არხების გამოყენების წახალისების მიზნით, ჩვენ ვთავაზობთ უფრო მაღალ განაკვეთებს ჩვენი მობილური აპლიკაციის საშუალებით გახსნილ დეპოზიტებზე. ციფრულად გააქტიურებული დეპოზიტების წილი 2022 წლის დეკემბერში 39.1%-ს შეადგენდა, ერთი წლის წინ 29.0%-თან შედარებით.

პრემიუმ ბანკის (SOLO) მომხმარებლებისთვის ჩვენ გვაქვს განახლებული შემნახველი პროდუქტი "პრემიუმანაბარი". SOLO მომხმარებლებს ერიცხებათ მაღალი სარგებელი, რომლის განაკვეთები დაკავშირებულია მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთთან.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 286 ათას მასობრივ საცალო და პრემიუმ ბანკის მომხმარებელს ჰქონდა აქტიური ვადიანი ანაბარი, რაც 1.9%-ით მეტია წინა წელთან შედარებით.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 119 ათას მომხმარებელს ჰქონდა აქტიური ყულაბა, როგორც დამოუკიდებელი პროდუქტი.

ახალგაზრდების გაძლიერება

sCoolApp

ვთვლით, რომ ფინანსური ჩართულობა ბავშვობის ასაკში იწყება.

საქართველოში დაახლოებით 625 ათასი სკოლის მოსწავლე ცხოვრობს - მათგან 50%-ზე მეტი საქართველოს დედაქალაქ თბილისის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობს.

ჩვენი პრიორიტეტია მოვიცვათ რაც შეიძლება მეტი ახალგაზრდა, რათა გახდნენ ფორმალური ფინანსური სისტემის ნაწილი, შეიძინონ ფინანსური ცოდნა და უნარები, და მხარი დაუჭიროთ მათ მარტივი ყოველდღიური საბანკო გადაწყვეტილებებითა და Lifestyle-თან დაკავშირებული შეთავაზებებით.

სკოლის მოსწავლეებს ვთავაზობთ უფასო ანგარიშს და ყოველდღიურ საბანკო ბარათს, sCool Card-ს, ახლად გაშვებული sCoolApp მობილური აპლიკაციით.

sCoolApp პირველი ფინანსური აპლიკაციაა ახალგაზრდებისთვის საქართველოში. აპლიკაცია, რომელიც ბაზარზე 2022 წლის ოქტომბერში გამოჩნდა, უაფრთხოა ახალგაზრდებისთვის ჩვენი უსაფრთხოების სისტემის, ხარჯების შესახებ შეტყობინების, ლიმიტებისა და აპს-ში ბარათების კონტროლის მექანიზმების დამსახურებით.

ელექტრონული ყულაბა

თანხის მოთხოვნა

განსაკუთრებული შეთავაზებები

სხვადასხვა სკინები აპისთვის

sCoolApp სულ უფრო პოპულარული ხდება, 2022 წლის დეკემბერში 33,167 ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელით. ჩვენი მიზანია 2023 წელი დავასრულოთ 70,000 ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელით.

sCool Card

შეკვეთა შესაძლებელია ჩვენი ვებგვერდიდან ან აპლიკაციის საშუალებით

უფასო ბარათი

უფასო ინტერნეტ/მობილბანკი, სმს ბანკი

უფასო მგზავრობა საზოგადოებრივი ტრანსპორტით თბილისსა და რუსთავში; შედგატიანი ტარიფით ზუგდიდსა და ბათუმში

უფასო თანხის განაღდება BOG ბანკომატიდან

sCool ბონუს ქულების დაგროვების პროგრამა

განსაკუთრებული შეთავაზებები: ფასდაკლება, ქემბეჭი, დამატებითი ქულები მერჩელ პარტნიორ სააჭრო ობიექტებში.

ჩვენ ჩვეულებრივ გვაქვს დაახლოებით 30 აქტიური Lifestyle შეთავაზება სკოლის მოსწავლეებისთვის ყოველთვიურად. ზოგიერთი მათგანი დაკავშირებულია განათლებასთან,

მათ შორის ფასდაკლება საგანმანათლებლო კურსებზე /ტრენინგებზე, წიგნის მაღაზიებისა და გამომცემლების სპეციალური შეთავაზებები. 2022 წელს საგანმანათლებლო შეთავაზებით 14 ათასზე მეტმა სკოლის მოსწავლემ ისარგებლა.

აქტიური sCool ბარათის მფლობელები (დეკ-22)

88 ათასი

+118.0% 6/6

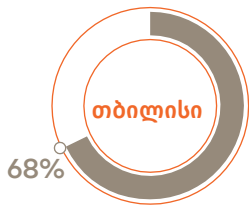
გადახდებისთვის sCool Card-ის

აქტიური მომხმარებლები (დეკ-22)

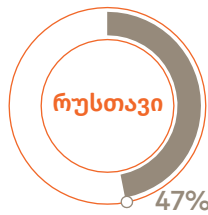
64 ათასი

+179.0% 6/6

სკოლის მოსწავლეები საქართველოს რეგიონებში

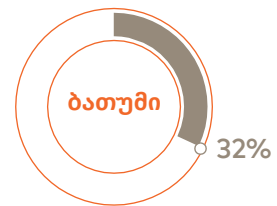

ახალგაზრდების ფინანსური ცოდნის გაუმჯობესების მიზნით, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან ერთად ვმონაწილეობთ Global Money Week Challenge-ში, რომელშიც ჩაერთო 4,500-ზე მეტმა ბავშვმა.

ჩვენ ასევე გვქონდა საუბრები ფინანსურ საკითხებზე Ideathecas-ში, მრავალფუნქციურ ბიბლიოთეკებში, რომლებიც დავაფინანსეთ საქართველოს რეგიონებში.

2022 წელს ჩვენ ასევე დავაფინანსეთ კომაროვის სკოლის STEM ბანაკი, რომელიც მოიცავდა გაკვეთილებს ეკონომიკურ თემებზე სხვადასხვა სკოლაში.

sCool Card-ის მფლობელ მოსწავლეთა საერთო რაოდენობის წილი

2023 წელს ჩვენ ვგეგმავთ ჩვენი ყურადღება მივმართოთ ფინანსურ განათლებაზე და შევიმუშავოთ ვიდეო გაკვეთილები და რეკლამები საბანკო პროდუქტების შესახებ, ასევე სახელმძღვანელოები და რეკომენდაციები.

სტუდენტები

საქართველოში სტუდენტების მოზიდვა და ჩართულობის გაზრდა ჩვენი ერთ-ერთი პრიორიტეტია. ჩვენი ღირებულების შეთავაზება სტუდენტებისთვის მოიცავს უფასო სტუდენტური ბარათს და ყოველდღიურ საბანკო მომსახურებას, საზოგადოებრივი ტრანსპორტით შეღავათიანი ტარიფით მგზავრობასა და პარტნიორი სავაჭრო ობიექტების სპეციალურ შეთავაზებებს მთელი წლის განმავლობაში.

მესამე მხარის მიერ ჩატარებული კვლევის მიხედვით, ჩვენ ვართ ყველაზე სანდო და მოწინავე (top-of-mind) ბანკი 18-24 წლის ახალგაზრდებისთვის საქართველოში¹. ამ ასაკობრივ ჯგუფში ყველაზე იცის საქართველოს ბანკის შესახებ.

საქართველოს ბანკის სახელფასო პროგრამაში საქართველოს ათი უნივერსიტეტი მონაწილეობს. საქართველოს ბანკის თანამშრომლობა უნივერსიტეტებთან საშუალებას გვაძლევს მოვიზიდოთ უფრო მეტი სტუდენტი და მოიცავს სხვადასხვა აქტივობებს, მათ შორის:

- სტუდენტური ბარათების დარიგება უნივერსიტეტის შენობებში.
- ფინანსური მხარდაჭერა გამოსაშვები და საიუბილეო ღონისძიებების ორგანიზებაში.
- სტუდენტური სივრცეების დაპროექტება.
- მოკლევადიანი სტაჟირების პროგრამები სტუდენტებისთვის, ასევე „ლიდერატორი“ - საქართველოს ბანკის ფლაგმანი პროგრამა მოტივირებული სტუდენტებისთვის.

ყოველთვიური აქტიური სტუდენტური ბარათის მფლობელები (დეკ-22)

169 ათასი

+25.7% წ/წ

ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი (დეკ-22)

161 ათასი

+26.9% წ/წ

ყოველთვიური აქტიური სტუდენტური ბარათის მფლობელები გადახდებისთვის (დეკ-22)

125 ათასი

+26.9% წ/წ

1. IPM Georgia-ს მიერ 2022 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული დამოუკიდებელი კვლევის საფუძველზე.

წლის შეჯამება -
ბიზნესების
გაძლიერება

ბიზნეს მომხმარებელთა საჭიროებების დაკმაყოფილება

ჩვენ ვემსახურებით სხვადასხვა კატეგორიის ბიზნეს მომხმარებლებს, მათ შორის მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებსა და მსხვილ კორპორაციებს. ჩვენ გვქვს, რომ არ არსებობს უნივერსალური (one-size-fits-all) მიდგომა თითოეული ბიზნეს მომხმარებლის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად, რადგან ბიზნესის საჭიროებები და თავისებურებები განსხვავდება ბიზნეს მოდელის, ზომის, ოპერაციების სირთულის, ოპერაციული და ფინანსური გარემოსა და მრავალი სხვა მიკროფაქტორის მიხედვით. საჭიროებები ასევე იცვლება ბიზნესის ზრდასთან და განვითარებასთან ერთად.

საქართველოს ბანკი მიზანია იყოს 360° სანდო პარტნიორი ბიზნესებისთვის საქართველოში, მხარს დაუჭიროს მათ განვითარების სხვადასხვა ეტაპზე პროდუქტებისა და სერვისების ნაკრების მეშვეობით, მათ შორის მესამე მხარის გადაწყვეტილებებით და გააღრმავოს მომხმარებლებთან ურთიერთობა და მათი ჩართულობა.

საქართველოს ბანკი გთავაზობთ არა მხოლოდ ფინანსურ მომსახურებას, არამედ დამატებით მომსახურებას, მათ შორის კონსულტაციასა და განათლებაზე ხელმისაწვდომობას.

ჩვენ ვურთიერთობთ ჩვენს ბიზნეს მომხმარებლებთან სხვადასხვა გზით, დაწყებული ურთიერთობის მენეჯერებიდან და ბიზნეს ფილიალიდან -4B, დამთავრებული ჩვენი ციფრული არხებით -Business mBank და iBank. 2022 წლის განმავლობაში გავაუმჯობესეთ ჩვენი პროცესები, ვუზრუნველყავით ჩვენი მომხმარებლების უფრო სწრაფი წვდომა ფინანსებზე, ხელი შეუწყვეთ მათ ზრდას და შევთავაზეთ მათ საჭიროებებზე მორგებული გადაწყვეტილებები. შედეგად, 2022 წლის განმავლობაში აქტიური ბიზნეს მომხმარებლების რაოდენობა 26%-ით გაიზარდა.

81 ათასი

ყოველთვიური აქტიური ბიზნეს მომხმარებლები

+25.7% წ/წ

3 ათასი

კორპორატიული
ბანკინგი

+17.0% წ/წ

78 ათასი

მმსს

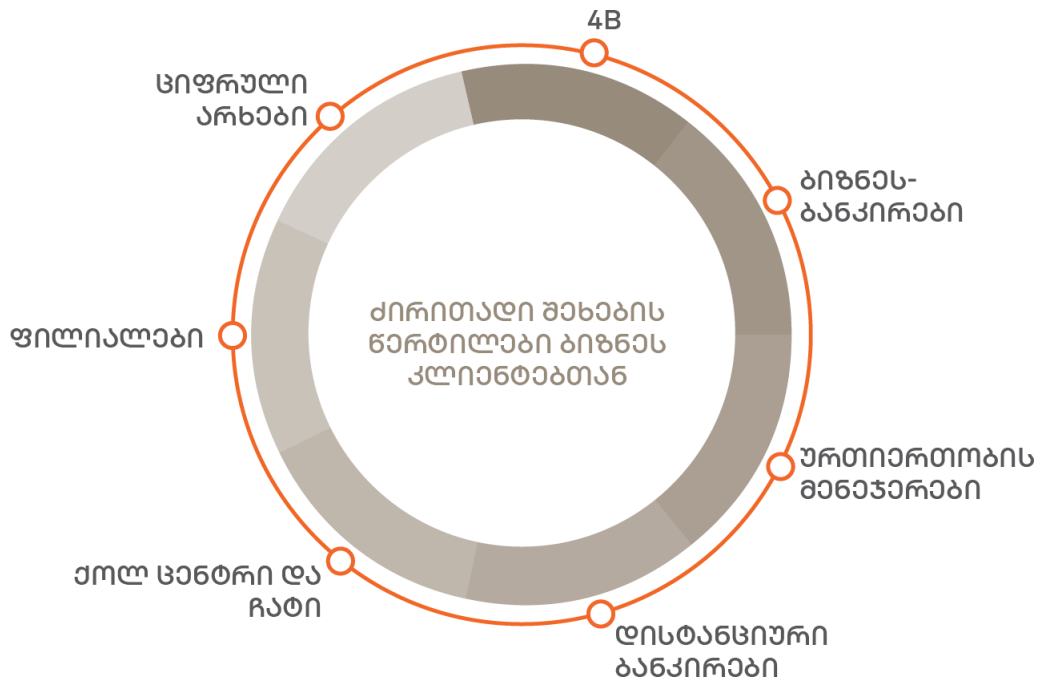
+26.2% წ/წ

ბიზნეს მომხმარებლების დაფარვა

ჩვენ ვემსახურებით ჩვენს ბიზნეს მომხმარებლებს მრავალ არხზე და შეხების წერტილში, მოწოდებულნი ვართ შევქმნათ უმაღლესი ხარისხის ციფრული გამოცდილება და უზრუნველყოთ შესანიშნავი მომხმარებელთა მომსახურება.

მშს მომხმარებლებისთვის, ჩვენ გვყავს ურთიერთობის მენეჯერები, რომლებიც მთლიანობაში აფასებენ მომხმარებლებს და ორიენტირებულნი არიან ბიზნესის განვითარების სრულ მხარდაჭერაზე, ან ბანკირები, რომლებიც მართავენ მომხმარებელთა პორტფელს და უფრო მეტად არიან ორიენტირებულნი მომხმარებელთა მხარდაჭერაზე საბანკო საქმიანობების თვალსაზრისით.

გარკვეული კრიტერიუმებიდან გამომდინარე, სხვა მომხმარებლებს ემსახურებიან დისტანციური ბანკირები ან სრულად ციფრული არხებით. 2020 წელს ჩვენ გავხსენით სპეციალური ბიზნეს ფილიალი, 4B, ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლებისთვის საუკეთესო მომსახურების, მათ შორის ქსელის შესაძლებლობების, უზრუნველყოფის მიზნით.

მსხვილი კორპორატიული კლიენტებისთვის, შემუშავებული გვაქვს მომხმარებელთა პროაქტიული დაფარვის მოდელი, რომელსაც ხელმძღვანელობს ურთიერთობის მენეჯერი. ჩვენი ურთიერთობის მენეჯერები არიან მაღალკვალიფიციური პროფესიონალები, რომლებიც აღჭურვილნი არიან ფინანსური სტრუქტურული საშუალებებით, ასევე დარგობრივი ცოდნით, რაც მათ საშუალებას აძლევს უზრუნველყონ მაღალი ხარისხის საკონსულტაციო მომსახურება.

დარგობრივი ცოდნის გაუმჯობესება კორპორატიული ბანკინგის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია. 2022 წელს შევქმენით კორპორატიული ბანკინგის (CB) გუნდი სამშენებლო სექტორის მიმართულებით, რომელიც ზედამხედველობას უწევს დევლოპერულ და სამშენებლო პროექტებს ადგილზე.

ამ გუნდის ფორმირებამ განაპირობა მიმდინარე პროექტების უკეთესი კონტროლი და უძრავი ქონების სექტორის უკეთესი დაფინანსება.

მიუხედავად იმისა, რომ პირისპირ ინტერაქცია და კომუნიკაცია ხშირად არის საერთო წარმატების გასაღები ამ სეგმენტის მომხმარებლებში, ჩვენ მუდმივად ვავითარებთ ჩვენს ციფრულ პლატფორმებს, რათა მომხმარებლებმა შეძლონ სწრაფად და დამოუკიდებლად შეასრულონ ყოველდღიური დავალებები და მეტი დრო დაუთმონ საქმიანობებზე მორგებულ კონსულტაციებსა

და ბიზნესის მხარდაჭერას, რომელსაც ისინი იღებენ ბანკისგან და, შესაბამისად, მეტი დრო დაუთმონ საქმიანობებზე მორგებულ კონსულტაციებსა და ბიზნესის მხარდაჭერას, რომელსაც ისინი იღებენ ბანკისგან.

საკონსულტაციო მომსახურება, ბიზნეს განათლება და მხარდაჭერა

ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლების, მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებისა და მსხვილი კორპორაციების მხარდასაჭერად ყველაზე ეფექტურია ფინანსური მხარდაჭერა დამატებით სერვისებთან ერთად, რაც წარმატებას განაპირობებს. აღნიშნული მოიცავს პერსონალიზებულ მხარდაჭერას, განსაკუთრებით აქტუალურია CB-ის შემთხვევაში, სადაც სიღრმისეული დარგობრივი ცოდნის მქონე ბანკირები მომხმარებლებისთვის უზრუნველყოფენ საკონსულტაციო მომსახურებასა და სრულ მხარდაჭერას.

მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების შემთხვევაში, ჩვენ გვაქვს დაფარვის სხვადასხვა მოდულები სხვადასხვა მომხმარებლებისთვის- ზოგიერთს ემსახურება ურთიერთობის მენეჯერები, ზოგი კი დისტანციურ მომსახურებას ღებულობს.

ბიზნესის ზომის მიუხედავად, მომხმარებელთა მხარდასაჭერად ვახორციელებთ მთელ რიგ ინიციატივებს, მათ შორის შესაძლებლობების განვითარების პროგრამებს (როგორიცაა ციფრული, მარკეტინგული და ლიდერული უნარ-ჩვევების გაუმჯობესება), უზრუნველყოფთ ექსპერტთა რჩევებს ბაზარზე ნავიგაციის შესახებ, აგრეთვე რეკომენდაციებსა და ქსელის შესაძლებლობებს. მიგვაჩნია, რომ განათლებას, ინფორმაციის გაზიარებასა და პროფესიული ქსელის განვითარებას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს საწარმოს მთელი არსებობის განმავლობაში.

ჩვენ მიერ გაწეული მხარდაჭერა 2022 წელს

საკონსულტაციო მომსახურება

შექმენით ხარისხიანი საკონსულტაციო მომსახურების პროვაიდერთა ქსელი, რომელიც ხელმისაწვდომია ჩვენი მომხმარებლებისთვის უფასოდ ან მნიშვნელოვანი ფასდაკლებით.

ჩართულია 70 საკონსულტაციო კომპანია.

ისარგებლა 171 მმს მომხმარებელმა.

ინფორმაციის გაზიარება

ვებინარები

4000-მდე კომპანია დაესწრო 18 ვებინარს, რომელიც მოიცავდა აქტუალურ მაკროეკონომიკურ და ბიზნეს თემებს, მათ შორის დაფინანსების ვარიანტებს, ექსპორტის სტრატეგიებს, აღრიცხვის მეთოდებს, ციფრულ აღრიცხვას, ადამიანური რესურსების (HR) მართვის სტრატეგიას. ვებინარზე დასწრება შეეძლო საქართველოს ბანკის ნებისმიერ მომხმარებელს.

ბიზნეს კონსულტაცია

2022 წელს დავიწყეთ სოციალურ მედიაში სერიები სახელწოდებით „**ბიზნეს კონსულტაცია**“. მოკლე ვიდეოებში ბიზნეს მენეჯერები საუბრობენ თავიანთი იდეებისა და გამოცდილების შესახებ. 2022 წელს ხუთი ვიდეო გამოვაქვეყნეთ და ვგეგმავთ ამ სერიის გაგრძელებას 2023 წელს.

განათლება

ჩვენ გავაგრძელებთ ჩვენი საგანმანათლებლო პლატფორმის - businesscourse.ge-ს განვითარებას.

ამ პლატფორმაზე ამჟამად ხელმისაწვდომია **31 კურსი**. 2022 წელს დაემატა **14 ახალი კურსი**.

კურსები მოიცავს ისეთ თემებს, როგორიცაა გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) საკითხები, ადამიანური კაპიტალის განვითარება, ციფრული მარკეტინგი, ექსპორტი, გაყიდვები, ფინანსები და ბუღალტერია.

9000 ბიზნესის მენეჯერმა გამოიყენა ამ პლატფორმაზე გამოქვეყნებული კონტენტი.

ბიზნესის განვითარება

ექსპორტისა და გაყიდვების პროგრამა (USAID-თან ერთად)

ჩვენი ხელშეწყობით **ციფრული პროდუქტებისა და სერვისების (ICT) მიმართულების 11 ქართული კომპანია**, პარტნიორულ კავშირების დამყარების მიზნით, უზბეკეთში სავაჭრო მისიით გაემგზავრა და 50-ზე მეტ კომპანიას შეხვდა.

დიჯიტალიზაცია

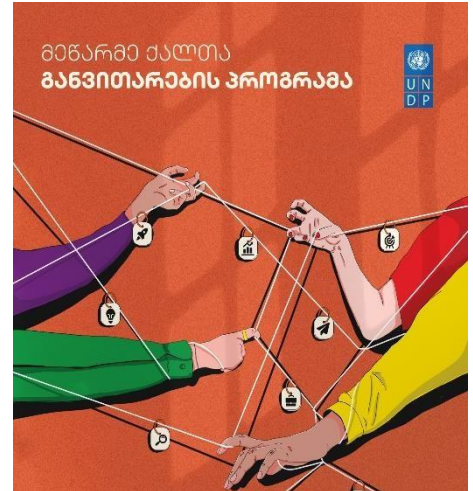
ჩვენ გავაგრძელებთ პარტნიორობა Visa-სთან და Bank of Georgia Group PLC-ის შვილობილ კომპანია Digital Area-სთან და დავეხმარეთ 40 ქალთა მფლობელობაში არსებული კომპანიას მათი ინვენტარის გაციფრულებასა და გაყიდვებში ონლაინ მაღაზიაში - extra.ge. **(2021 წელს ამ პროგრამაში 60 კომპანიამ მიიღო მონაწილეობა).**

85 მონაწილე კომპანია (მათი უმეტესობა ოპერირებს სამკაულების, სათამაშოების, ტანსაცმლისა და ხელნაკეთობების ინდუსტრიაში) კვლავ აგრძელებს აღნიშნული ციფრული პლატფორმების გამოყენებას.

მეწარმე ქალთა გაძლიერება

2022 წლის დასაწყისში, გავაფორმეთ მემორანდუმი გაეროს განვითარების პროგრამასთან (UNDP), რომლის ფარგლებშიც ქალების მიერ შექმნილ 200-მდე საწარმოს დავეხმარეთ. წლის განმავლობაში პროგრამაში მონაწილეობა მიიღო **70 მეწარმე ქალმა** წარმოების, განათლების, ჰორეკა და ჯანდაცვის სექტორიდან, რომელთაგან **85% რეგისტრირებული ბიზნეს სუბიექტი იყო**. იგი მოიცავდა ონლაინ კურსებს და პირისპირ სწავლების ინტენსიურ 5-დღიან შეხვედრებს მარკეტინგის, ციფრული მარკეტინგის, ფინანსური მენეჯმენტის, ლიდერობის, გაყიდვების მენეჯმენტისა და ინდივიდუალური ქოუჩინგის მიმართულებით.

2022 წლის დეკემბერში, სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპის ევროპულ ფონდთან (EFSE) ერთად დავიწყეთ ახალი პროექტი მეწარმე ქალებისთვის, რომლის ფარგლებშიც წარმატებული მეწარმე ქალები თავიანთ გამოცდილებას უზიარებენ დამწყებ მეწარმეებს. გავმართეთ შეხვედრა ციფრული გაყიდვებისა და მარკეტინგის მიმართულებით, რომელსაც მოდერაგია გაუწია Phubber-ის დამფუძნებელმა (Phubber არის ონლაინ მოდის პლატფორმა და აერთიანებს ადამიანებს, რომლებსაც სურთ იყიდონ ან გაყიდონ ტანსაცმელი, აქსესუარები, აგრეთვე არის 500-Georgia-ს მონაწილე) და ჩვენ ვგეგმავთ პროექტის გაგრძელებას 2023 წელს სპიკერების მოწვევით, რათა ხალი შევუწყოთ ქალებს თავიანთი ბიზნეს პროცესების დიჯიტალიზაციაში.

ბუღალტერიის განვითარების პროგრამა

ერთ-ერთი ყველაზე დიდი დაბრკოლება, რომელსაც აწყდებიან მშს-ები ფინანსებზე წვდომისას, არის სათანადო ბუღალტრული აღრიცხვის სისტემის არარსებობა.

საქართველოს ბანკი ახორციელებს ბუღალტერიის განვითარების პროგრამას, რათა დაეხმაროს ასეთ ბიზნესებს გამართული ბუღალტრული პროცესების დანერგვაში,

რაც ბანკს საშუალებას აძლევს სწრაფად მიიღოს შესაბამისი ფინანსური ინფორმაცია უფრო სწრაფი და ეფექტური გადაწყვეტილების მისაღებად.

ბუღალტერიის განვითარების პროგრამა:

145 მშს-მა უკვე მიიღო მონაწილეობა ჩვენს ბუღალტერიის განვითარების პროგრამაში 2022 წლიდან მისი განხორციელების შემდეგ. პროგრამა მოიცავს 3 მიმართულებას:

1. ბუღალტერიის გაციფრულება - ჩვენს ბიზნეს კლიენტებისთვის ფასდაკლება საბუღალტრო პროგრამებზე
2. სრული ბუღალტრული სერვისი – ხელშეწყობა ბიზნეს კლიენტებისთვის, გადააბარონ წამყვან კომპანიებს საბუღალტრო პროცესების მართვა
3. ბანკთან ფინანსური ინფორმაციის სწრაფი გაცვლა – კლიენტების საბუღალტრო პროგრამის ინტეგრაცია ბანკის შიდა სისტემებთან.

ამ ინიციატივამ ხელი შეუწყო ცნობიერების ამაღლებას სათანადო საბუღალტრო პროგრამის როლის შესახებ ბიზნეს ოპერაციების ხელშეწყობაში,

აგრეთვე Visa-სთან და USAID-თან თანამშრომლობით ორი საბუღალტრო აღრიცხვის პროგრამული პაკეტი ხელმისაწვდომი გახდა ბიზნესებისთვის, რომლებიც სხვაგვარად ვერ შეძლებდნენ მათ.

ჩვენ ასევე ვთანამშრომლობთ საქართველოში წამყვან საბუღალტრო კომპანიებთან, რათა ჩვენი მომხმარებლებისთვის უზრუნველყოთ განსაკუთრებული შესაძლებლობები. ჩვენთან თანამშრომლობის ფარგლებში, იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტომ (JICA) მისცა ათ ქალ მეწარმეს საშუალება დაენერგათ კარგი აღრიცხვის პრაქტიკა თავიანთ კომპანიებში, ხოლო Nexia TA დაეხმარა მათ ბუღალტრული ოპერაციების გაციფრულებაში, ინდივიდუალური პოლიტიკის შემუშავებასა და საგადასახადო რისკების მინიმუმამდე შემცირებაში- ქალთა მფლობელობაში არსებული კომპანიებიდან რვამ განაგრძო თანამშრომლობა Nexia TA-სთან პროგრამის დასრულების შემდეგ.

ხოლო და ამ კომპანიებიდან ხუთმა განაგრძო Nexia-სთან მუშაობა პროგრამის დასრულების შემდეგ.

აგრო ბუღალტერია

საქართველოში პირველადი წარმოება არ ექვემდებარება დღგ-ით დაბეგვრას, ხოლო საგადასახადო ვალდებულების არარსებობა შეიძლება გულისხმობდეს ანგარიშვალდებულების არარსებობას, რაც გამოიწვევს გამჭვირვალობის დაბალი ხარისხს როგორც ბიზნესისთვის, ასევე ფინანსური ინსტიტუტებისთვის.

ჩვენ ვითანამშრომლებთ EFSE -სა და Nexia-ს ქართველ წარმომადგენლებთან, რათა გამართივებულიყო აღრიცხვის პროცესი 19 კლიენტისთვის სოფლის მეურნეობის სექტორში.

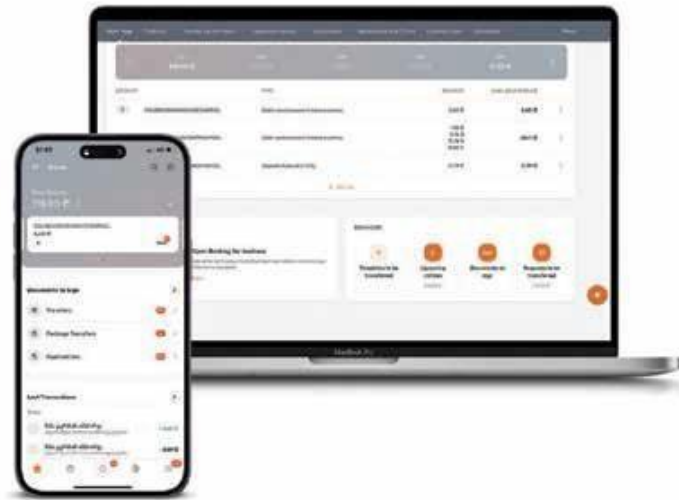
ამ ბიზნესების უმეტესობა იყო სტარტაპები, რომელსაც ახალგაზრდა მეწარმეები ფლობდნენ. EFSE-სა და Nexia-სთან თანამშრომლობით, ჩვენ გადავამზადეთ მფლობელები და მენეჯერები კარგი სააღრიცხვო პრაქტიკის მიმართულებით, ხოლო და ამ კომპანიებიდან ხუთმა განაგრძო Nexia-სთან მუშაობა პროგრამის დასრულების შემდეგ.

ბიზნესის მობილური აპლიკაცია და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმა

ჩვენი ყოველთვიური აქტიური ბიზნეს მომხმარებელთა 71% არის ჩვენი ბიზნეს მობილური აპლიკაციისა და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმის ყოველთვიური აქტიური მომხმარებელი. ყოველთვიური აქტიური ციფრულ მომხმარებელთა მესამედზე მეტი იყენებს mBank-სა და iBank-ს ყოველდღიურად.¹

ბიზნესის მომხმარებლებისთვის, iBank გახდა უფრო პოპულარული პლატფორმა, რადგან ადამიანები, რომლებიც რეალურად ასრულებენ ტრანზაქციებს, უპირატესობას ანიჭებენ კომპიუტერს,

მაგრამ Business mBank ასევე იძენს პოპულარობას და განსაკუთრებით აქტუალურია იმ ბიზნესის მფლობელებისთვის, რომლებსაც სურთ თვალი ადევნონ თავიანთ ფინანსებს მიმდინარე რეჟიმში.

MAU (დეკ-22)

58 ათასი

+39.0% წ/წ

ტრანზაქციების რაოდენობა

14.8 მლნ.

+37.9% წ/წ

მომხმარებელთა კმაყოფილების ქულა (mBank)

85 (43322)

(79 43321)

მომხმარებელთა კმაყოფილების ქულა (iBank)

82 (43322)

(73 43321)

რა გავაკეთეთ 2022 წელს

ციფრული არხებით ხელმისაწვდომი ყველა POS ოპერაციის (ონლაინ და ოფლაინ) დათვალიერება მერჩანტის მიერ - პილოტური.

POS TRANSACTIONS

SME CREDIT LIMIT
ACTIVATION

ბიზნესებს ახლა შეუძლიათ მოითხოვონ და გააქტიურონ საკრედიტო ლიმიტი Business iBank-ში.

PERSONALISED
FINANCIAL OFFERS

ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებული პერსონალიზებული ბიზნეს შეთავაზებები ხელმისაწვდომია ბიზნეს ინტერნეტ ბანკში.

1. 2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით.

OPEN BANKING

ბიზნესებს შეუძლიათ მიაბან სხვა საბანკო ანგარიშები BOG-ის ინტერნეტ ბანკს და ჰქონდეთ 360° ხედვა თავიანთი ფინანსური აქტივების შესახებ.

DIGITAL CARDS

ხელმისაწვდომია ციფრული სავიზიტო ბარათი, რომლის გააქტიურებაც შესაძლებელია მყისიერად ინტერნეტ/მობილბანკის საშუალებით.

LOAN PREPAYMENTS

ბიზნესებს შეუძლიათ სესხის დაფარვა ვადაზე ადრე უშუალოდ Business mBank-ისა და iBank-ის მეშვეობით.

FRAUD MANAGEMENT
SOFTWARE

AI ინსტრუმენტი, რომელიც აანალიზებს მომხმარებლის ქცევას და ავლენს პოტენციურ თაღლითობას.

Global Finance 2022

2022 წლის საუკეთესო მობილბანკის აპლიკაცია ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში (კორპორაციული)

კომერციული მომხმარებლები

ჩვენ ვაძლევთ საშუალებას ათასობით ბიზნესს საქართველოში განავითარონ ბიზნესი მაღაზიებში და ონლაინ რეჟიმში სხვადასხვა ინოვაციური მეთოდებით გადახდების მიღების გზით. საქართველოს ბანკი ფლობს ბაზრის 50%-ზე მეტს ქვეყნის მასშტაბით დამუშავებული გადახდების კუთხით.

2022 წელს ჩვენ ფოკუსირებული ვიყავით ჩვენი მერჩანტების მომხმარებელთა მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებაზე და მათ წინაშე არსებული ძირითადი საჭიროებების დაკმაყოფილებაზე, როგორც ეს ნაჩვენებია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში.

მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესება გულისხმობს უფრო მეტი სავაჭრო ობიექტის მიერ ჩვენი უნაღდო გადახდის სერვისების გამოყენებას, რაც ხელს შეუწყობს უნაღდო ეკონომიკის განვითარებასა და ელექტრონული კომერციის ზრდას საქართველოში.

სირთულეები

საქართველოს ბანკის გადაწყვეტები

რთული ონბორდინგის პროცესი მოცულობითი დოკუმენტაციით	სწრაფი და მარტივი ონბორდინგი – სავაჭრო ობიექტთა დაახლოებით 90% გადის ონბორდინგის პროცესს ონლაინ და POS აღჭურვილობის მიწოდება უმეტეს შემთხვევაში ერთი საშუალო დღის განმავლობაში ხდება.
ანგარიშსწორების პროცესის შეფერხება	სწრაფი ანგარიშსწორება. სავაჭრო ობიექტების 97% იყენებს ამ ფუნქციას თანხის რეალურ დროში მისაღებად.
აპარატურული უზრუნველყოფისა და პროგრამული უზრუნველყოფის ტექნიკური გაუმართაობა	SLA-ს უწყვეტი მონიტორინგი ჩვენი ტერმინალების გამართული ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად. ჩვენ ვზომავთ სავაჭრო ობიექტების კმაყოფილებას ყოველკვარტალურად: POS ტერმინალების CSAT 2022 წლის მეოთხე კვარტალში 76%-ს შეადგენდა (2022 წლის პირველ კვარტალში 69%-თან შედარებით). ელექტრონული კომერციის CSAT 2022 წლის მეოთხე კვარტალში 73%-ს შეადგენდა (2022 წლის პირველ კვარტალში 63%-თან შედარებით).
მონაცემთა ანალიზის ნაკლებობა ბიზნეს გადაწყვეტილებების ინფორმირებისთვის	ჩვენ გამოვცადეთ გადახდების მენეჯერის პლატფორმა, რომელიც ამარტივებს და აცენტრირებს ყოველდღიურ ოპერაციებს, რათა სავაჭრო ობიექტებს ჰქონდეთ ტრანზაქციების სტატისტიკის შესახებ სრული სურათი, აგრეთვე კამპანიის მენეჯერის პლატფორმა, რომელიც ეხმარება კომპანიებს განახორციელონ მომხმარებელთა სასურველ სეგმენტებზე გათვლილი კამპანიები.
ონლაინ გადახდების კომპლექსური ინტეგრაცია	მზა მოდულები პოპულარული ვებ პლატფორმებისთვის, რომლებიც უზრუნველყოფს გადახდის მეთოდების ინტეგრირებას რამდენიმე საათში.

ჩვენ უზრუნველყოფთ სხვადასხვა ონლაინ და ოფლაინ გადახდის სერვისს:

მაღაზიაში

POS ტერმინალი (სტანდარტული, Android-ზე დაფუძნებული)

გადახდის მეთოდების მრავალფეროვნება, მათ შორის Apple Pay, Google Pay, ყველა საერთაშორისო გადახდის ბარათი, BNPL და დამატებითი ქულები (PLUS/MR).

POS ტერმინალი სალარო აპარატის ფუნქციით

„ორი ერთში“ გადაწყვეტა - POS-ტერმინალთან ინტეგრირებული სალარო აპარატი

SoftPOS ტერმინალი Android NFC მოწყობილობებზე

სრულად სერტიფიცირებული აპლიკაცია Android ტელეფონებისთვის, „PIN on glass“ ფუნქციით და ყოველთვიური გადასახადის გარეშე (ვიყენებთ ტრანზაქციის საკომისიოს მოდელს).

ყველა საერთაშორისო ბარათი	დამატებითი ქულები (PLUS და MR)	Apple Pay	Google Pay
BNPL	განვადება	რეკურენტული გადახდები	ელ-ინვოისირება

2022 წლის მნიშვნელოვანი მოვლენები

14.5 ათასი

აქტიური კომერციული მომხმარებლები (სულ)

+26.8% წ/წ

467

აქტიური ელ-კომერციული კომპანიები

+30.4% წ/წ

10.2 მლრდ. ლარი

ტრანზაქციების მოცულობა 2022 წელს (სულ)

+48.9% წ/წ

51.3 % market share (Dec-22)

+6.7 პპ წ/წ

დაკრედიტება

დაკრედიტება არის ჩვენი მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო ბიზნესის მომგებიანი ზრდის ერთ-ერთი მთავარი ხელშემწყობი ფაქტორი და ჩვენ ორიენტირებული ვართ მომხმარებელთა მომსახურების გაგიფრულებასა და შეხების დროის შემცირებაზე საოპერაციო ეფექტიანობისა და მომხმარებელთა კმაყოფილების გასაუმჯობესებლად. ჩვენ მუდმივად ვავითარებთ და ვაუმჯობესებთ ჩვენს პროდუქტებსა და პროცესებს, რათა უფრო სწრაფად და ეფექტურად მივიღოთ გადაწყვეტილებები, აგრეთვე უზრუნველყოფთ დაკრედიტებასთან დაკავშირებული ოპერაციების დიდი ნაწილის გადატანას ციფრულ არხებზე.

2022 წელს ჩვენ დავიწყეთ პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს წინასწარ დამტკიცებული საკრედიტო ლიმიტების ინკორპორაციას ჩვენს ციფრულ არხებზე ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლებისთვის,

რათა მცირე და საშუალო ბიზნეს მომხმარებლებმა თვალი ადევნონ არსებულ საკრედიტო ლიმიტებს და ციფრულად გაააქტიურონ ე.წ. სწრაფი სესხი.ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, ბიზნეს მომხმარებლები სულ უფრო ხშირად იყენებდნენ ჩვენს ინტერნეტ/ მობილბანკის პლატფორმებს ტრანზაქციების შესასრულებლად, თუმცა, საცალო სეგმენტებისგან განსხვავებით, სესხის გაცემის პროცესი ოფლაინ რეჟიმში მიმდინარეობდა ფილიალების მეშვეობით. ახლა ჩვენ თავს ვანებებთ სესხების გაცემის ტრადიციულ გზას და ვცდილობთ გავზარდოთ პროდუქტის აქტივაცია ჩვენი ბიზნეს ციფრული არხების საშუალებით.

საკრედიტო ლიმიტების დამატება არის ჩვენი პირველი და მნიშვნელოვანი ნაბიჯი ამ მიმართულებით, რაც საშუალებას მოგვცემს გავზარდოთ ეფექტურობა და მომხმარებელთა კმაყოფილება.

2023 წელს ჩვენ ყურადღებას გავამახვილებთ ამ პროცესის გაუმჯობესებასა და, საჭიროებისამებრ, ჩვენი მომხმარებლების სპეციფიკურ საჭიროებებზე მორგებაზე ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში.

2022 წლის განმავლობაში განხორციელებული სხვა გაუმჯობესებები მოიცავდა ციფრული საკრედიტო ხაზის აქტივაციის ფუნქციის დამატებას, ასე რომ, ჩვენს მცირე და საშუალო ბიზნეს მომხმარებლებს აღარ სჭირდებათ ბანკირთან დარეკვა ან ფილიალში ვიზიტი. მომხმარებელს ასევე შეუძლია სესხის წინასწარ გადახდა ციფრული არხებით.

ბუღალტერიის განვითარების პროგრამის ფარგლებში, ჩვენ ვშემაჯობთ ჩვენი შიდა სისტემების ინტეგრირებაზე ჩვენი კლიენტების საბუღალტრო პროგრამასთან, რათა მოხდეს ფინანსური ინფორმაციის უფრო სწრაფი გაცვლა, რაც დააჩქარებს გადაწყვეტილების მიღების პროცესს.

სახელმწიფო და სპეციალური პროგრამები

საქართველოს ბანკი მონაწილეობს სახელმწიფოს მიერ მხარდაჭერილ მთელ რიგ პროგრამებში, რომლებიც საშუალებას აძლევს მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებს მიიღონ მათ საჭიროებებზე მორგებული საკრედიტო პროდუქტები, მათ შორის „შეღავათიანი აგროკრედიტი“ და „აწარმოე საქართველოში“, რომლებიც ეფუძნება სესხის პროცენტის თანადაფინანსებას და „სახელმწიფო საგარანტიო სქემა“, რომელიც უზრუნველყოფს საკრედიტო გარანტიებს.

ჩვენ ასევე ვთანამშრომლობთ საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან ადგილობრივი ბიზნესის დაკრედიტების დასაფინანსებლად. დაფინანსების მექანიზმები მოიცავს ქეშბექისა და გარანტიების შეთავაზებას და მიმართულია ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობაზე.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელმწიფო და სპეციალური პროგრამების სასესხო პორტფელი 623 მილიონი ლარი იყო.

სეგმენტები

მასობრივი საცალო ¹

წმინდა სესხები

3.8 მლრდ. ლარი

+8.9% წ/წ

მომხმარებელთა დეპოზიტები

4.7 მლრდ. ლარი

+19.9% წ/წ

მოგება³

194 მლნ. ლარი

+124.9% წ/წ

ROAE³

31.8%

(17.9% 2021)

NPS² (4კვ22 საშუალო)

77

(76 – 4კვ21 საშუალო)

აქტიური მომხმარებლების წილი,
რომლებიც იყენებენ mBank/iBank-ს

67.4%

+7.0 პპ წ/წ

პრემიუმ ბანკინგი¹

წმინდა სესხები

3.2 მლრდ. ლარი

+6.2% წ/წ

მომხმარებელთა დეპოზიტები

6.3 მლრდ. ლარი

+38.6% წ/წ

მოგება³

208 მლნ. ლარი

+57.9% წ/წ

ROAE³

35.7%

(25.5% in 2021)

NPS² (SOLO)

78

(79 4კვ21)

NPS² (WM)

83

(70 4კვ20)
(ბოლო კვლევა)

აქტიური მომხმარებლების წილი,
რომლებიც იყენებენ mBank/iBank-ს

91.0%

+1.5 პპ წ/წ

დაგროვილი ქონების მართვა AUM

2.0 მლრდ. ლარი

+30.0% წ/წ

საუკეთესო კერძო ბანკი საქართველოში Global Finance 2023

1. მაჩვენებლები მოცემულია მხოლოდ სს საქართველოს ბანკთან დაკავშირებით.

2. NPS არის მეოთხე კვარტლის ყოველთვიური საშუალო.

3. მაჩვენებლები კორექტირებულია ერთჯერადი საგადასახადო ხარჯებით.

მმს¹

წმინდა სესხები

4.4 მლრდ. ლარი

+13.5% წ/წ

მომხმარებელთა დეპოზიტები

1.5 მლრდ. ლარი

+30.9% წ/წ

მოგება³

159 მლნ. ლარი

+24.8% წ/წ

ROAE³

23.5%

(22.4% 2021)

NPS² (SME)

78

(77 4კვ21)

NPS² (Micro)

76

(77 4კვ21)

აქტიური მომხმარებლების წილი,
რომლებიც იყენებენ mBank/iBank-ს

70.0%

+6.9 პპ წ/წ

საუკეთესო მცირე და საშუალო საწარმოების საბანკო მომსახურება ცენტრალურ და
ადმოსავლეთ ევროპაში Global Finance 2022

კორპორატიული ბანკინგი

წმინდა სესხები

4.9 მლრდ. ლარი

-0.5% წ/წ

მომხმარებელთა დეპოზიტები

4.8 მლრდ. ლარი

+20.2% წ/წ

მოგება³

440 მლნ. ლარი

+14.8% წ/წ

ROAE³

34.6%

(35.2% 2021)

NPS² (CB)

85

(85 4კვ21)

აქტიური მომხმარებლების წილი,
რომლებიც იყენებენ mBank/iBank-ს

92.7%

+1.1 პპ წ/წ

1. მაჩვენებლები მოცემულია მხოლოდ სს საქართველოს ბანკთან დაკავშირებით.

2. NPS არის შეოთხე კვარტლის ყოველთვიური საშუალო.

3. მაჩვენებლები კორექტირებულია ერთჯერადი ხარჯებით. მასობრივი საცალო, პრემიუმ ბანკინგი, მმს და CB მაჩვენებლები კორექტირებულია ერთჯერადი სამომსავლო გადასახადის ხარჯით.

შედეგების ძირითადი
მაჩვენებლები (KPIs)

ფინანსური მაჩვენებლები

მომგებიანობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

ჯგუფის მოგება (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) 2022 წელს 1,071.3 მლნ ლარი შეადგინა, რაც ასახავს მომსახურების მნიშვნელოვან ზრდას და საქართველოს ეკონომიკის ზრდის დინამიკას.

მოგება (კორექტირებული)

(მილიონი ლარი)

1,071.3

+44.0% წ/წ

საქართველოში კორპორატიული მოგების დაბეგვრის მოდელის ცვლილების გამო, 2022 წლის მოგება კორექტირებულია ერთჯერადი 79.3 მილიონი ლარის საგადასახადო ხარჯებით.

მოგება

(მილიონი ლარი)

992.0

+33.4% წ/წ

მოგება გამოითვლება ფასს-ის შესაბამისად და წარმოადგენს საოპერაციო შემოსავალს და შეკავშირე საწარმოებისგან მიღებულ მოგებას (ზარალს), საოპერაციო ხარჯების, რისკის ხარჯის, ერთჯერადი მოგება/ზარალისა და მოგების გადასახადის ხარჯის გამოკლებით.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (კორექტირებული)

31.6%

+4.8 პპ წ/წ

ROAE კორექტირებულია ზემოთ მითითებული კორექტირებული მოგების საფუძველზე.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი

29.3%

+2.5 პპ წ/წ

აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მოგება, გაყოფილი აქციონერებისთვის განკუთვნილი საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველთვიურ მაჩვენებელზე. აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი მთლიანი საკუთარი კაპიტალი მოიცავს სააქციო კაპიტალს, დამატებით ანაზღაურებულ კაპიტალს, საბაზინო აქციებს, გაუნაწილებელ მოგებასა და სხვა რეზერვებს.

წმინდა საპროცენტო მარჟა

5.4%

+0.5 პპ წ/წ

წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული იმავ წლის ყოველთვიურ საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მომტან აქტივებთან, ფულადი სახსრების გამოკლებით.

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (ლარი)

35.45

+33.4% წ/წ

აქციონერებისთვის განკუთვნილი მოგება, შეფარდებული მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან, საბაზინო აქციების გამოკლებით.

ეფექტიანობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

2022 წელს ხარჯებისა და შემოსავლის თანაფარდობა გაუმჯობესდა 30.1%-მდე 35.4%-დან წინა წელს, რაც ასახავს შემოსავლების ზრდას და ხარჯების ეფექტურ კონტროლს.

ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან

30.1%

-5.3 პპ წ/წ

საოპერაციო ხარჯების შეფარდება საოპერაციო შემოსავლებთან

ზრდის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით, სასესო პორტფელი წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 14.0%-ით, ხოლო ნომინალური თვალსაზრისით, 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის წინა წელთან შედარებით 5.3%-ით გაიზარდა. ნომინალური ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო საცალო საბანკო საქმიანობის სამომხმარებლო სესხებისა და მცირე და საშუალო საწარმოების სესხების გაცემით. 2022 წლის განმავლობაში გვქონდა მომხმარებელთა დეპოზიტების მნიშვნელოვანი ზრდა, რაც ასახავს მომხმარებლებისა და მიგრანტების შემოღინების ზრდას, ასევე საქართველოს ბანკის მომსახურების ხარისხს.

წმინდა საკრედიტო
პორტფელის ზრდა
(ნომინალური)

5.3%

მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები წლის ბოლოს წინა წლის ბოლოსთან შედარებით.

წმინდა საკრედიტო
პორტფელის ზრდა
(მუდმივი ვალუტა)

14.0%

მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები წლის ბოლოს წინა წლის ბოლოსთან შედარებით, გაცვლითი კურსის გავლენის გარეშე.

დეპოზიტების ზრდა
(ნომინალური)

29.8%

მომხმარებელთა დეპოზიტები წლის ბოლოს წინა წლის ბოლოსთან შედარებით.

დეპოზიტების ზრდა
(მუდმივი ვალუტა)

42.8%

მომხმარებელთა დეპოზიტები წლის ბოლოს წინა წლის ბოლოსთან შედარებით, გაცვლითი კურსის გავლენის გარეშე.

აქტივის ხარისხის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

საკრედიტო რისკის ხარჯი მთელი 2022 წლისთვის იყო 0.8%, რაც გამოწვეული იყო საცალო ბანკინგით.

უმოქმედო სესხების (NPL) წილი მთლიან სესხებში გაიზარდა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.4% -დან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.7% -მდე, ხოლო NPL-ის დაფარვის კოეფიციენტი შემცირდა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 94.8% -დან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 66.0% -მდე. NPL წილის ზრდა და NPL-ის დაფარვის კოეფიციენტის კლება ძირითადად განპირობებული იყო ერთჯერადი მეთოდოლოგიური ცვლილებით, რადგან უზრუნველყოფთ ჩვენი შიდა NPL განმარტებების შესაბამისობას ფასს 3 ეტაპის განმარტებებთან.

NPL წილი

2.7%

+0.3 პპ წ/წ

NPL-ის წილი შეადგენს უმოქმედო სესხებს შეფარდებული მთლიანი სესხებთან.

საკრედიტო
რისკის ხარჯი

0.8%

+0.7 პპ წ/წ

საკრედიტო რისკის კოეფიციენტი შეადგენს წლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებზე, გაყოფილი იმავე წლის მომხმარებელზე გაცემული ყოველთვიურ საშუალო მთლიან სესხებსა და ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე.

კაპიტალისა და ლიკვიდობის ძირითადი მაჩვენებლები (KPIs)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგენდა 14.7%, 16.7% და 19.8%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 11.6%, 13.8% და 17.2%
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები გაიზარდა 12.8%-ით წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით.

საქართველოს ბანკმა ასევე შეინარჩუნა სტაბილური ლიკვიდობა და ფინანსური მდგომარეობა მთელი წლის განმავლობაში.

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (სებ, Basel III)

14.7%

+1.5 პპ წ/წ

სებ-ის (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი არის CET1 კაპიტალის ფარდობა მთლიან რისკის მიხედვით შეწონილ აქტივებთან, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

ლევრეჯი (ჯერ)

6.5

6.6 (2021)

ლევრეჯი (ჯერ) უდრის მთლიანი ვალდებულებების ფარდობას მთლიან კაპიტალთან.

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (სებ, Basel III)

132.4%

+8.4 პპ წ/წ

სებ-ის (ბაზელ III) ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი არის მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფარდობა ფულად სახსრების გადინების ნაკადებთან შემდეგი 30 დღის განმავლობაში, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (სებ, Basel III)

131.9%

-0.6 პპ წ/წ

სებ-ის (Basel III) წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი უდრის სტაბილური დაფინანსების არსებული თანხა შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან, რომლებიც გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტრუქციების მოთხოვნების შესაბამისად.

ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

არაფინანსური მაჩვენებლები ეხება მხოლოდ სს საქართველოს ბანკს.

მომხმარებელთა კმაყოფილება და თანამშრომელთა შესაძლებლობების გაძლიერება

ჩვენ რეგულარულად ვაანალიზებთ მომხმარებელთა კმაყოფილებას ყველა არხზე Medallia-ს გამოყენებით, აგრეთვე გარე და შიდა გამოკითხვების საფუძველზე. ჩვენ ვიყენებთ მომხმარებელთა უკუკავშირებს პრობლემების ძირითადი მიზეზების დასადგენად და ჩვენი პროდუქტებისა და პროცესების გასაუმჯობესებლად. როგორც მომხმარებელზე ორიენტირებული ორგანიზაცია, ინვესტიციას ვახორციელებთ ტექნოლოგიასა და მონაცემთა ანალიტიკური შესაძლებლობებში უფრო პოზიტიური და პერსონალიზებული მომსახურების უზრუნველყოფის მიზნით. ბანკის NPS, რომელიც ყოველკვარტალურად ფასდება დამოუკიდებელი მესამე მხარის სააგენტოს მიერ, 2022 წლის ბოლოსთვის 58-ს შეადგენდა.

კმაყოფილი მომხმარებლები ვერ გვეყოლება ჩართული და უფლებამოსილი თანამშრომლების გარეშე. 2019 წელს დავიწყეთ eNPS – ის შეფასება და თანამშრომელთა კმაყოფილების მონიტორინგს ვახორციელებთ წელიწადში ორჯერ მაინც. 2022 წლის ნოემბერში, eNPS იყო 53, რომელიც აღემატება 2022 წლის აპრილის მაჩვენებელს -50, მაგრამ ოდნავ ჩამოუვარდება 2021 წლის ნოემბერში დაფიქსირებულ რეკორდულ მაჩვენებელს-61.

მომხმარებელთა
კმაყოფილება (NPS)
– ბოლო

58
+3.0 ქულა წ/წ

NPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, გაუწვდით თუ არა რეკომენდაციას ჩვენს ბანკს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?

პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. Nps საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არ გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს

თანამშრომელთა კმაყოფილება (eNPS) –
ბოლო

53.0
-8.0 ქულა წ/წ

eNPS კითხულობს: 0-10 შკალაზე, თქვენ როგორც ჩვენი თანამშრომელი გაუწვდით თუ არა რეკომენდაციას ჩვენს ბანკს, როგორც კარგ დამსაქმებელს თქვენს მეგობართან ან კოლეგასთან?

პასუხები: 9 და 10 - ნამდვილად გაუწევდნენ; 7 და 8 - უფრო გაუწევდნენ; 1 და 6 - არ გაუწევდნენ. eNps საბოლოოდ უდრის „ნამდვილად გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს გამოკლებული „არ გაუწევდნენ“ პასუხის პროცენტს.

აქტიური საცალო მომხმარებლების რაოდენობა და ჩართულობა ციფრულ ტექნოლოგიებში

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ყოველთვიური აქტიური მომხმარებლების რაოდენობა წინა წელთან შედარებით 17.1%-ით გაიზარდა და შეადგინა 1.6 მილიონი ფიზიკური პირი. ციფრული MAU-სა და ყოველდღიური აქტიური ციფრული მომხმარებლების DAU-ს ზრდის ტემპები კიდევ უფრო მაღალი იყო, შესაბამისად შეადგინა 31.5% და 41.4%, რაც ასახავს ციფრული ტექნოლოგიების მზარდ გამოყენებას. DAU/MAU იყო 47.6%, 3.4 პროცენტულ პუნქტიანი ზრდა, რაც ასახავს ჩვენს გაზრდილ ყოველდღიურ მომხმარებელთა ჩართულობას.

ყოველთვიური აქტიური
მომხმარებელი-ფიზიკური პირი
(ათასობით)

1,632.4
+17.1% წ/წ

ფიზიკური პირი, რომელიც აკმაყოფილებს წინასწარ განსაზღვრულ აქტიუობის კრიტერიუმებს.

ციფრული MAU (ფიზიკური პირები)
(ათასობით)

1,121.4
+31.5% წ/წ

ფიზიკური პირი, რომელმაც ერთხელ მაინც ისარგებლა mBank/iBank-ით გასული თვის განმავლობაში.

DAU (ფიზიკური
პირები)
(ათასობით)

533.3
+41.4% წ/წ

ყოველდღიური აქტიური mBank-ისა და iBank-ის მომხმარებლების საშუალო რაოდენობა შესვლების რაოდენობის მიხედვით ბოლო თვის განმავლობაში.

DAU/MAU

47.6%
+3.4 პპ წ/წ

ყოველდღიური აქტიური ციფრული მომხმარებლები გაყოფილი ყოველთვიურ აქტიურ ციფრულ მომხმარებლებზე.

გაციფრულება

ჩვენ ვაგრძელებთ ახალი პროდუქტებისა და ფუნქციების დანერგვას ჩვენს მობილურ აპლიკაციასა და ინტერნეტ ბანკინგის პლატფორმაში, რაც ხელს შეუწყობს ბანკის ციფრული არხების გამოყენებას ყოველდღიური საბანკო მომსახურებისა და პროდუქტების გააქტიურებისთვის.

ციფრული არხებით გააქტიურებული პროდუქტების წილი (დეკ-22)

44.1%

+13.6 პპ წ/წ

ციფრული არხებით გააქტიურებული პროდუქტების რაოდენობა გაყოფილი გააქტიურებული პროდუქტების მთლიან რაოდენობაზე.

mBank-ისა და iBank-ის მეშვეობით განხორციელებული ტრანზაქციების წილი (4კვ22)

58.2%

+7.4 პპ წ/წ

mBank-ისა და iBank-ის მეშვეობით განხორციელებული ტრანზაქციების რაოდენობა გაყოფილი იმავე პერიოდის ტრანზაქციების საერთო რაოდენობაზე.

ექვაირინგი

საქართველოს ბანკი ლიდერია საქართველოში შესყიდვების თვალსაზრისით, გადახდების 50%-ზე მეტი ხორციელდება BOG POS-ისა და ელექტრონული კომერციის ტერმინალების მეშვეობით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა 34,9 ათასი აქტიური ტერმინალი (მაღაზიებში და ონლაინ) 14,5 ათას აქტიურ სავაჭრო ობიექტში (27,2% და 26,8% ზრდა, შესაბამისად გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით).

გადახდის ოპერაციების მოცულობა (მილიარდი ლარი)

10,212.8

+48.9% წ/წ

BOG POS ტერმინალებით (მაღაზიებში და ონლაინ) შესრულებული POS და ელექტრონული კომერციის გადახდის ოპერაციების მოცულობა.

საბაზრო წილი (დეკემბერი)

51.3%

+6.7 პპ წ/წ

BOG POS ტერმინალებით (მაღაზიებში და ონლაინ) შესრულებული გადახდის ოპერაციების მოცულობა გაყოფილი ადგილობრივ ბაზარზე POS და ელექტრონული კომერციის ტერმინალებით შესრულებული გადახდის ოპერაციების მთლიან მოცულობაზე.

ლოიალურობა

2022 წელს ყოველთვიური აქტიური ბარათის მომხმარებელთა რაოდენობამ 1 მილიონს გადააჭარბა. ჩვენი ლოიალურობის პროგრამის ფარგლებში, ჩვენ მოვუწოდებთ ჩვენს მომხმარებლებს გამოიყენონ უნადლო ანგარიშსწორების ფორმა და გადახდის ბარათები. 486 000-ზე მეტმა მომხმარებელმა - ლოიალურობის პროგრამის აქტიური წევრების თითქმის 50%-მა - გადაცვალა PLUS ქულები 2022 წლის განმავლობაში.

გადახდები MAU (ფიზიკური პირები) (ათასობით)

1,039.8

+33.0% წ/წ

ფიზიკური პირი, რომელმაც ბოლო თვის განმავლობაში ერთხელ მაინც განახორციელა BOG ბარათით გადახდა.

მომხმარებლები, რომლებმაც გადაცვალეს დამატებითი ქულები (ათასობით)

486.8

+28.4% წ/წ

მომხმარებელთა რაოდენობა, რომლებმაც გადაცვალეს PLUS ქულები გასული წლის განმავლობაში.

აქტიური ბიზნეს კლიენტების რაოდენობა და გაციფრულება

ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლები ასევე სულ უფრო ხშირად იყენებენ ციფრულ ტექნოლოგიებს და ჩვენ ორიენტირებული ვართ პროდუქტის აქტივაციის შესაძლებლობების განვითარებაზე ჩვენს ციფრულ არხებზე.

აქტიური ბიზნეს კლიენტების რაოდენობა (ათასობით)

81.3

+25.7% წ/წ

ბიზნეს კლიენტი, რომელიც აკმაყოფილებს წინასწარ განსაზღვრულ აქტივობის კრიტერიუმებს.

ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებლები (business mBank/iBank) (ათასობით)

57.6

+39.0% წ/წ

ბიზნეს კლიენტი, რომელმაც ერთხელ მაინც ისარგებლა Business mBank/iBank-ით გასული თვის განმავლობაში.

რისკების
მართვა

რისკების მართვა

მიმოხილვა

რისკების მართვა გადამწყვეტია ჯგუფის სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის - ბიზნეს მიმართულებებთან და პორტფელებთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი რისკები და გაურკვევლობები მენეჯმენტისა და სამეთვალყურეო საბჭოს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფუნქციაა. ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების იდენტიფიცირებას, შეფასებას, მართვასა და მონიტორინგს ვახორციელებთ ინტეგრირებული რისკების მართვის სისტემისა და კონტროლის ჩარჩოს საშუალებით, ოფიციალური პოლიტიკისა და პროცედურების, მკაფიოდ დელეგირებული უფლებამოსილების დონისა და ყოვლისმომცველი ანგარიშგების შესაბამისად. სამეთვალყურეო საბჭო ადასტურებს, რომ ჩვენი ჩარჩო ფუნქციონირებდა წლის განმავლობაში და აღნიშნული მმართველობითი ანგარიშგების განხილვის და დამტკიცების დღის მდგომარეობით და, რომ იგი ინტეგრირებულია, როგორც ჩვენი საქმიანობის დაგეგმვის, ისე სიცოცხლისუნარიანობის შეფასების პროცესებში. სამეთვალყურეო საბჭო და მასთან არსებული აუდიტის და რისკის კომიტეტები და აღმასრულებელი მენეჯმენტი (EM), პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკების მართვასა და შიდა კონტროლის სისტემებზე.

ჩვენი ჩარჩო

შემუშავებული გვაქვს ორგანიზაციული რისკების მართვის (ERM) ჩარჩო, რომელიც უზრუნველყოფს მითითებებს, შესაძლებლობებსა და მეთოდებს ჯგუფის მასშტაბით რისკების მართვის ხელშესაწყობად. რისკების მართვის სტანდარტებისა და მიზნების დადგენითა და ფუნქციებისა და მოვალეობების განსაზღვრით, ჩარჩო საშუალებას აძლევს ჯგუფს მთლიანობაში შეაფასოს და დაადგინოს რისკების მართვის პროცესი, სხვადასხვა ტიპის რისკებს შორის კავშირის გამოვლენის, რისკის პროფილისა და რისკის მართვის სახელმძღვანელო პრინციპების განსაზღვრის გზით. ჩარჩო მოიცავს რისკის მართვას, „დაცვის სამი ხაზის“ მოდელსა და რისკების მართვის სამსახურის უფლებამოსილებას.

იგი ეფუძნება ნებისმიერი ოპერაციის პერიოდში რისკის მუდმივად შეფასების პრინციპს და მოიცავს შემდეგ ეტაპებს:

- რისკების იდენტიფიკაცია აღმავალი (Bottom-up) მიდგომის საფუძველზე, შეფასება და გაზომვა შესაბამისი ძირითადი რისკის ინდიკატორების (KRIs) მეშვეობით;
- რისკის აპეტიტის განსაზღვრა და კასკადირება, საოპერაციო ლიმიტებში;
- რისკის მიტიგაცია (საჭიროების შემთხვევაში); და
- რისკების უწყვეტი მონიტორინგი და რეპორტირინგი, რაც დროული ადაპტაციის საშუალებას იძლევა მნიშვნელოვანი ცვლილების აღმოჩენის შემთხვევაში იმ ძირითად დაშვებებში და/ან მონაცემებში, რომლებზე დაყრდნობითაც გაკეთდა რისკის წინასწარი შეფასება.

თითოეული ბიზნეს მიმართულება მონაწილეობს რისკების მართვის პროცესში ჩვენს საქმიანობასთან დაკავშირებული იმ ძირითადი რისკების იდენტიფიკაციით, რომლებმაც შეიძლება არსებითად იმოქმედოს ჯგუფის ოპერაციების შედეგებზე ან პერსპექტივებზე. ჯგუფის წინაშე მდგარი ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები განისაზღვრება აღმავალი (Bottom-up) მიდგომის საფუძველზე.

რისკების იდენტიფიკაცია

რისკების იდენტიფიკაცია რეგულარულად ხორციელდება ბიზნესისა და რისკების მართვის ფუნქციების ერთობლივი ძალისხმევით. მთავარი მიზანია პოტენციური რისკების დროულად იდენტიფიცირება და ამ რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზიანის თავიდან აცილება. მნიშვნელოვანი შიდა ან გარე ცვლილებების შემთხვევაში, შეიძლება განხორციელდეს დამატებითი ad hoc რისკის იდენტიფიკაცია. სამეთვალყურეო საბჭო ასევე რეგულარულად განიხილავს ძირითად რისკებს და მენეჯმენტის მიდგომას ამ რისკების მართვის მიმართ.

რისკების გამოზნა

თითოეული იდენტიფიცირებული რისკი ფასდება მისი მოხდენის ალბათობისა და პოტენციური ფინანსური და არაფინანსური შედეგების საფუძველზე, სანამ შევადარებთ ჩვენს საერთო რისკის აპეტიტს და კონკრეტულ ლიმიტებს ან გამომწვევ ფაქტორებს. შემდეგ ვახდენთ რისკების პრიორიტეტიზაციას და ვწყვეტთ, რომელი მათგანი საჭიროებს რისკზე დაუყოვნებლივი რეაგირების სტრატეგიას, გამოვლენილი რისკების ჯგუფის რისკისადმი ტოლერანტობასთან შესაბამისობის მიზნით.

რისკების მართვა

რისკის მიტიგაციის აქტივობები შემუშავებულია და ხორციელდება კონკრეტული რისკის პოტენციური ზემოქმედების შემცირების მიზნით. შესაძლო შემარბილებელი ღონისძიებების შეფასებისას მხედველობაში მიიღება ხარჯები და სარგებელი, ნარჩენი რისკები (რომლებიც რჩება) და მეორადი რისკები (რომლებიც წარმოიქმნება რისკზე რეაგირების შედეგად). ყველა ძირითადი კონტროლის მექანიზმი რეგულარულად აღირიცხება და განიხილება. თუ კონტროლის სისტემა არ მუშაობს ეფექტურად, ხდება ძირითადი მიზეზების ანალიზი და სამოქმედო გეგმების შემუშავება და განხორციელება კონტროლის სისტემის დიზაინის გასაუმჯობესებლად.

რისკების მონიტორინგი და რეპორტირინგი

ჯგუფი მონიტორინგს უწევს რამდენად დროულად, თანმიმდევრულად და რეგულარულად ხორციელდება შესაბამისი ქმედებები. აღმასრულებელი მენეჯმენტი აფასებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის პოლიტიკისა და პროცედურების განხორციელების ეფექტურობას და პერიოდულად განიხილავს შედეგებს აღმავალი (Bottom-up) მიდგომის საფუძველზე. ძირითადი რისკები გადამისამართდება უფლებამოსილების შესაბამის დონეზე. აუდიტისა და რისკის კომიტეტები კვარტალურად (ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში) განიხილავენ ჩვენს რისკებზე მოქმედ მნიშვნელოვან მოვლენებსა და ცვლილებებს და მათთან დაკავშირებულ შემარბილებელ ქმედებებს და შესაბამის ანგარიშს წარუდგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს. გარდა ამისა, რისკების შესახებ ყოველთვიური ანგარიშის საფუძველზე აღმასრულებელ მენეჯმენტს მიეწოდება რისკების მართვისთვის საჭირო ინფორმაცია.

რისკის აპეტიტის ჩარჩო

რისკის აპეტიტი (RA) არის რისკების საერთო დონე რისკის სახეების მიხედვით, რომელიც ჯგუფისთვის მისაღებია სტრატეგიული მიზნებისა და ბიზნეს გეგმების განსახორციელებლად. რისკების აპეტიტის ჩარჩო ERM სისტემის ძირითადი კომპონენტია და მხარს უჭერს რისკების ეფექტურ მართვას შეთანხმებული ლიმიტების ფარგლებში. ჯგუფმა დააწესა რისკების აპეტიტის ლიმიტები

ძირითადი რისკებისთვის, რათა უზრუნველყოს თავისი სტრატეგიული ამოცანებისა და საშუალოვადიანი მიზნების განხორციელება რთულ ეკონომიკურ და საოპერაციო პირობებშიც კი. რისკების აპეტიტის ლიმიტებს ყოველწლიურად განიხილავს და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო. ჩვენი რისკის აპეტიტის დოკუმენტი დეტალურად აღწერს რისკის პარამეტრებს, რომლის ფარგლებშიც ჯგუფი მუშაობს. რისკის პროფილი რისკის აპეტიტთან დაკავშირებით მონიტორინგდება და შედეგები ყოველთვიურად წარედგინება ბანკის აღმასრულებელ მენეჯმენტს და ყოველკვარტალურად სამეთვალყურეო საბჭოს.

რისკის მართვის კულტურა

რისკების მართვის კულტურა ჯგუფის რისკების მართვის ჩარჩოსა და რისკების მართვის პრაქტიკის საფუძველია. სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შემუშავებული ძლიერი მართვის კულტურა მხარს უჭერს ჯგუფს ეთიკური ბიზნეს ოპერაციების განხორციელებაში. ჩვენი რისკების მართვის კულტურა შემუშავებულია იმისთვის, რომ ყველა თანამშრომელმა: (i) გაიგოს ცალკეულ სამსახურებრივ მოვალეობებთან დაკავშირებული რისკები; (ii) გაითვალისწინოს რისკები და გაიაროს კონსულტაცია რისკების განყოფილებასთან ახალი პროდუქტების, პროცედურების, პოლიტიკისა და სისტემების შემუშავებისას; (iii) გაითვალისწინოს რისკის აპეტიტი გადაწყვეტილების მიღებისას; (iv) უზრუნველყოს რისკების იდენტიფიცირება, გადამისამართება და პრაქტიკული მართვა რისკების მართვის ჩარჩოს შესაბამისად; და (v) იმოქმედოს გამჭვირვალედ რისკებთან დაკავშირებით.

სწავლება

ჯგუფის სასწავლო სტრატეგიის ძირითადი ნაწილია თანამშრომლების ინფორმირებულობა რისკების შესახებ და მათთვის მათი მართვის შესაძლებლობების უზრუნველყოფა. ჩვენი თანამშრომლებისთვის ვუზრუნველყოფთ ტრენინგ-პროგრამებს რისკების მართვის მიმართულებით. ზოგიერთი მათგანი სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის, ზოგი კი დაკავშირებულია კონკრეტულ სამსახურებრივ მოვალეობასთან ან ინდივიდუალური განვითარების გეგმის ნაწილია. სავალდებულო ტრენინგი ხელმისაწვდომია ონლაინ რეჟიმში და ემსახურება ჩვენი მომხმარებლების, თანამშრომლებისა და მთელი ორგანიზაციის უსაფრთხოების უზრუნველყოფას. სისტემის საშუალებით შესაძლებელია მონიტორინგის განხორციელება ყველა დონეზე სავალდებულო ტრენინგის გავლის უზრუნველყოფის მიზნით, რომელიც ახლა ასევე შედის KPI-სახით შესაბამის თანამდებობებზე ინსტრუქციაში. სავალდებულო პროგრამის ფარგლებში აქცენტი კეთდება შემდეგ თემებზე: საოპერაციო რისკები, ბიზნესის უწყვეტობა, ინფორმაციული უსაფრთხოება და მონაცემთა დაცვა, ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება, კორპორატიული უსაფრთხოება, ბიზნეს ეთიკა და ფინანსური დანაშაულის რისკები. 2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, თანამშრომელთა 85%-მა გაიარა რისკებისა და შესაბამისობის უზრუნველყოფის ტრენინგ-პროგრამა.

ჩვენი ეთიკის კოდექსი და მამხილებელი პოლიტიკა

ეთიკის კოდექსი არის კულტურისა და ეთიკის მარეგულირებელი მთავარი დოკუმენტი. ჩვენი ეთიკის კოდექსი ადგენს პროფესიული ქცევის ზოგად მოთხოვნებს, რომლის მიხედვითაც, ყველა თანამშრომელმა უნდა იმოქმედოს კანონიერად, ეთიკურად და გამჭვირვალედ. ჩვენი მამხილებელი ინსტრუმენტი თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს განაცხადონ ნებისმიერი პრობლემის შესახებ კონფიდენციალურად. მამხილებელ პოლიტიკაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება სამეთვალყურეო საბჭოს, რომელიც, აუდიტის კომიტეტთან ერთად, ლებულობს კვარტალურ ანგარიშებს პოლიტიკის განხორციელების შესახებ.

ჩვენი საჩივრებზე რეაგირების მექანიზმის მეშვეობით, რომელიც ჩვენი ადამიანის უფლებებისა და საჩივრების მართვის პოლიტიკის ნაწილია, თანამშრომლებს შეუძლიათ შეატყობინონ და განაცხადონ უკანონო, არაეთიკური ან საეჭვო ქმედებების შესახებ კონფიდენციალურად, საჩივრების შემთხვევაში.

შიდა კონტროლი

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემის განხილვასა და დამტკიცებაზე, აგრეთვე აფასებს მის აღდევადუნობასა და ეფექტურობას. ჩვენ წინაშე მდგარი რისკების ეფექტურად მართვის მიზნით, ხორციელდება კონტროლის მექანიზმების შემოწმება. გარკვეული საკითხები, როგორიცაა ძირითადი კაპიტალური ხარჯების დამტკიცება, მნიშვნელოვანი შესყიდვები ან გაყიდვები და ძირითადი ხელშეკრულებები მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაში შედის. სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს ხშირად ეხმარებიან როგორც აუდიტის, ასევე რისკების კომიტეტები. რაც შეეხება შიდა კონტროლს ფინანსურ ანგარიშგებასთან, მათ შორის ჯგუფის კონსოლიდაციის პროცესთან დაკავშირებით, ჩვენი ფინანსური პროცედურები მოიცავს სისტემების, ტრანზაქციებისა და მენეჯმენტის ზედამხედველობის კონტროლს. ჯგუფი ამზადებს დეტალურ ყოველთვიურ მმართველობით ანგარიშებს, რომელიც მოიცავს შედეგების ანალიზს, ასევე შედარებებს, შესაბამის სტრატეგიულ გეგმებს, ბიუჯეტებს, პროგნოზებსა და წინასწარ შედეგებს. აღნიშნული ანგარიშები განსახილველად წარედგინება აღმასრულებელ მენეჯმენტს. კვარტალში ერთხელ, ბანკის ფინანსური დირექტორი და ფინანსური გუნდის სხვა წევრები განიხილავენ ფინანსურ ანგარიშგებას და მასთან დაკავშირებულ შიდა კონტროლის მექანიზმებს აუდიტის კომიტეტთან ერთად, რომელიც მნიშვნელოვან შედეგებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. აუდიტის კომიტეტი ასევე განიხილავს კვარტალურ, ნახევარწლიურ და წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებებს და მათთან დაკავშირებულ შედეგებს, და რეკომენდაციებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს.

გარე და შიდა აუდიტორები ესწრებიან აუდიტის კომიტეტის ყველა შეხვედრას, ხოლო აუდიტის კომიტეტი რეგულარულად მართავს შეხვედრებს აღმასრულებელი მენეჯმენტის მონაწილეობით, ან მის გარეშე.

ჩვენი აუდიტისა და რისკების კომიტეტები ახორციელებენ კონტროლს ოპერაციულ და შესაბამისობის რისკებთან დაკავშირებით არსებულ შიდა კონტროლებზე. ბანკის რისკების დირექტორი და ფინანსურ დირექტორი, AML-ის ხელმძღვანელი, შესაბამისობის დეპარტამენტის უფროსი, შიდა აუდიტის უფროსი და აღმასრულებელი მენეჯმენტის სხვა წარმომადგენლები კვარტალურ ანგარიშებს წარუდგენენ აუდიტისა და რისკების კომიტეტებს. ყველა იდენტიფიცირებული ძირითადი საკითხი ეცნობება სამეთვალყურეო საბჭოს.

სამეთვალყურეო საბჭო ასევე ლებულობს რეგულარულ ანგარიშებს უშუალოდ ბანკის თითოეული რისკის განყოფილების ხელმძღვანელისგან. ამ ანგარიშებში განხილულია ძირითადი რისკებისა და შიდა კონტროლის საკითხები.

ეფექტურობის შემოწმება

აუდიტისა და რისკების მართვის კომიტეტების ჩართულობით, ყოველწლიურად ვაანალიზებთ ჩვენი რისკების მართვის პროცესებისა და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას. აღნიშნული შემოწმება მოიცავს ყველა არსებით სისტემას, მათ შორის ფინანსურ, ოპერაციულ და შესაბამისობის კონტროლის სისტემებს. ბოლო მიმოხილვა მოიცავს 2022 წლის 31 დეკემბრის

დასრულებულ ფინანსურ წელს და დადასტურებულია უმაღლესი მენეჯმენტისა და შიდა აუდიტის მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია დაასკვნას, რომ შესაბამისი შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემები შენარჩუნებული იყო და ეფექტურად ფუნქციონირებდა 2022 წლის განმავლობაში და, რომ ეს სისტემები განაგრძობდნენ ეფექტურ ფუნქციონირებას ამ ანგარიშის დამტკიცების თარიღამდე. შემოწმებისას სისტემებში არ გამოვლენილა მნიშვნელოვანი ხარვეზები ან ნაკლოვანებები.

რისკების მართვის სტრუქტურა

ჯგუფის რისკების მართვის ჩარჩო ეფუძნება რისკების მართვის „დაცვის სამი ხაზის“ მოდელს. აღმასრულებელ დირექტორის ქვეშ მყოფი ფუნქციები შედის სამი ხაზიდან ერთში. ყველა თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გააზრებასა და მართვაზე თავიანთი ინდივიდუალური როლებისა და პასუხისმგებლობების ფარგლებში.

დაცვის პირველი ხაზი - შემოსავლების გენერირება, მომხმარებელთან დაკავშირება და დახმარების ფუნქციები:

- მათი მართვის ქვეშ მყოფი პროდუქტების, აქტივების, პროცესებისა და სისტემების რისკების იდენტიფიცირება, შეფასება, მართვა, მონიტორინგი და ანგარიშგება.
- რისკების ეფექტურად მართვის მიზნით კონტროლის შემუშავება და დანერგვა.
- რისკის კულტურის ინტეგრირება ყოველდღიურ საქმიანობაში.
- რისკის მენეჯმენტის როლებისა და პასუხისმგებლობების ასახვა რიკის მფლობელების სამუშაო აღწერილობაში და რისკების მართვის მოსალოდნელი ქცევების წახალისება/დაჯილდოება/

დაცვის მეორე ხაზი - რისკის ფუნქცია (ორგანიზებული რისკების მთავარი ოფიცრის ქვეშ)

- პოლიტიკის, მეთოდებისა და პროცედურების შემუშავება.
- რისკის მადის ჩარჩოს შემუშავება და დანერგვა, ლიმიტების დადგენის ჩათვლით.
- დამოუკიდებელი საექსპერტო რჩევის და ხელმძღვანელობის მიწოდება.
- კონტროლისა და სამოქმედო გეგმების შემდგომი დაკვირვების განხორციელება.
- პირველი რიგის რისკების მართვის მხარდაჭერა და გამოწვევა.
- გარანტიის უზრუნველყოფა მარეგულირებელ შესაბამისობაზე და ძირითადი კონტროლის ეფექტურობაზე.

დაცვის მესამე ხაზი - შიდა აუდიტი

- დამოუკიდებელი გარანტიის უზრუნველყოფა.
- ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემის თანმიმდევრულობისა და ეფექტურობის შეფასება.
- რისკის მართვის საერთო ჩარჩოს გადახედვა მარეგულირებელ მოლოდინებთან და ინდუსტრიის სტანდარტებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

რისკების მართვის ორგანოები

საქართველოს ბანკი არის ჯგუფის შემოსავლების ძირითადი წყარო და ოპერირებს ფინანსური მომსახურების სექტორში. ბანკის რისკების მართვის ორგანოების მიერ შესრულებული სამუშაო მთავარ და პირდაპირ გაველენას ახდენს ჯგუფზე.

ბანკის რისკების მართვის მთავარი ორგანოებია: სამეთვალყურეო საბჭო, აუდიტის კომიტეტი, რისკების კომიტეტი, აღმასრულებელი მენეჯმენტი, საკრედიტო კომიტეტი, აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი (ALCO), აგრეთვე გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების მართვის კომიტეტი (ESI Committee).

აღმასრულებელი მენეჯმენტი ზოგადად პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებზე, ვალდებულებებსა და რისკების მართვის აქტივობებზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკების მართვის სისტემის ეფექტურად განხორციელების მიზნით, აღმასრულებელი მენეჯმენტი ინდივიდუალური რისკების მართვის ფუნქციებს გადასცემს ბანკში გადაწყვეტილების მიღებასა და აღმასრულებელ ორგანოებს.

ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი, როგორც დაცვის მესამე ხაზი, უზრუნველყოფს დამოუკიდებელ და ობიექტურ მხარდაჭერას და

ჯგუფის საქმიანობის გაუმჯობესებისთვის საჭირო საკონსულტაციო მომსახურებებს, ჯგუფის მასშტაბით პროცესების, კონტროლის მექანიზმების, ხელმძღვანელობისა და რისკის მართვის ეფექტურობისა და ადეკვატურობის დამოუკიდებელი და ობიექტური შეფასების გზით. შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, ასევე ცნობილი როგორც მთავარი აუდიტორი, ინიშნება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშს აბარებს უშუალოდ ბანკის აუდიტის კომიტეტს და სტრუქტურულად ექვემდებარება აღმასრულებელ (გენერალურ) დირექტორს. შიდა აუდიტის დეპარტამენტი აფასებს ჯგუფის რისკების მართვის, კონტროლისა და მართვის პრაქტიკას სისტემატური, დისციპლინირებული და რისკზე დაფუძნებული მიდგომის საფუძველზე. მთავარი აუდიტორი სულ მცირე კვარტალში ერთხელ აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს ანგარიშს აუდიტორული სამუშაოების დროს გამოვლენილი მნიშვნელოვანი რისკებისა და კონტროლთან დაკავშირებულ პრობლემებზე, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ბანკში შექმნილია ხუთი საკრედიტო კომიტეტი, რომელთაგან თითოეული პასუხისმგებელია სესხებთან დაკავშირებულ ბანკის საკრედიტო რისკების მართვაზე.

საქალო სესხების საკრედიტო: კომიტეტში შედის სამი ქვეკომიტეტი, მიკრო სესხებისთვის გამოყოფილია ერთი, ხოლო მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხებისთვის - სამი ქვეკომიტეტი, კორპორატიული სესხებისთვის - სამი ქვეკომიტეტი, ხოლო კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტი შედგება ერთი ქვეკომიტეტისგან.

კორპორატიული სესხების ამოღების კომიტეტს ხელმძღვანელობს რისკების დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია კორპორატიული ბანკინგისა და სესხების ამოღების დეპარტამენტის მიერ მართულ სესხებთან დაკავშირებით ბანკის ყველა რისკის მონიტორინგზე. კორპორატიული ბანკინგისა და სესხების ამოღების დეპარტამენტი ანგარიშვალდებულია კორპორატიული ბანკინგის მიმართულებით ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის წინაშე.

ქვედა დონის ქვეკომიტეტები იკრიბებიან ყოველდღიურად, ხოლო უფრო მაღალი დონის ქვეკომიტეტები ჩვეულებრივ იკრიბებიან ერთხელ ან ორჯერ კვირაში. საკრედიტო კომიტეტების თითოეული ქვეკომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებებს შესაბამისი წევრების ხმათა უმრავლესობით.

კიდევ ერთი კომიტეტი, რომელიც მართავს ბანკის საკრედიტო რისკებს, არის: საკრედიტო აქტივების მართვის კომიტეტი, რომელიც შედგება სამი ქვეკომიტეტებისაგან და მას ხელმძღვანელობს საკრედიტო აქტივების მართვის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი ან ბანკის საოპერაციო დირექტორი ან ბანკის რისკების დირექტორი. საკრედიტო აქტივების მართვის დეპარტამენტი მართავს ბანკის რისკებს პრობლემურ სესხებთან მიმართებაში და ანგარიშვალდებულია ბანკის საოპერაციო დირექტორის წინაშე.

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი (ALCO) არის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის (ALM) და ფინანსური რისკების მართვის მთავარი ორგანო, რომელიც განიხილავს და ამტკიცებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვის პოლიტიკა-პროცედურებს, ფინანსურ რისკებთან დაკავშირებულ შესაბამის შიდა ლიმიტებს, ფულადი ბაზრის საერთო პირობებსა და საკრედიტო ლიმიტებს.

ALCO ქმნის და პრაქტიკაში ნერგავს შესაბამის რისკის მართვისა და სტრეს ტესტის მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს არსებული რისკის ლიმიტებთან შესაბამისობას, და ამტკიცებს არასტანდარტული პირობების სახაზინო გარიგებებს. კერძოდ, ALCO:

- ადგენს და და მონიტორინგს უწევს საკრედიტო რისკის მოცულობას / კრედიტის ლიმიტებს;
- განსაზღვრავს და მონიტორინგს უწევს დღიური ლია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებს;
- მონიტორინგს უწევს და რწმუნდება კაპიტალის, სავალუტო, საპროცენტო განაკვეთის, და დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკების შესაბამისობაშია დადგენილ რისკის ლიმიტებთან;
- განსაზღვრავს სტანდარტულ განაკვეთებს სხვადასხვა ვადიანობის სესხებისა და დეპოზიტებისთვის;
- ამტკიცებს ცალკეულ არასტანდარტულ სესხებსა და დეპოზიტებს;
- განსაზღვრავს სხვადასხვა ვადიანობის მიხედვით საპროცენტო განაკვეთებს, რომლითაც ბანკს შეუძლია განათავსოს თავისი ლიკვიდური აქტივები და მოიზიდოს დაფინანსება; და
- ამოწმებს ფინანსური დეპარტამენტის, ALM სამსახურის და კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკების მართვის (CFRM) სამსახურის მიერ მომზადებულ კაპიტალისა და ლიკვიდობის პროგნოზებს, სცენარულ ანალიზსა და სტრეს ტესტებს.

ALCO-ს ხელმძღვანელობს ბანკის გენერალური დირექტორი და კომიტეტი იკრიბება ნებისმიერ დროს, საჭიროების შემთხვევაში, ხოლო გადაწყვეტილებების მიღება ხდება წევრების ხმათა უმრავლესობით. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის წევრები არიან: ბანკის გენერალური დირექტორი, ფინანსური დირექტორი, რისკების დირექტორი, ALM სამსახურის ხელმძღვანელი, ხაზინის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი და CFRM სამსახურის უფროსი.

ALCO ამტკიცებს ფინანსური რისკების პოლიტიკას სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებამდე. კომიტეტი თვეში ერთხელ განიხილავს ფინანსური რისკის აქტივების შესახებ ანგარიშს და დარღვევების შემთხვევაში განიხილავს და ამტკიცებს ALM-ის მიერ შემოთავაზებულ რისკის მიტიგაციის სტრატეგიებს. ყოველთვიური ანგარიშების გარდა, ALCO განიხილავს კაპიტალის და ლიკვიდობის პროგნოზებს, ბიუჯეტებსა და სტრეს სცენარებს.

გარემოსდაცვითი და სოციალური საკითხების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ESG სტრატეგიის, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის სტრატეგიის შემუშავებასა და განხორციელებაზე. მის შემადგენლობაში შედიან აღმასრულებელი მენეჯმენტისა და უფროსი მენეჯმენტის წევრები, ხოლო თავმჯდომარე არის გენერალური დირექტორი. კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის კლიმატის, გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების მართვაზე, განსაკუთრებით ბანკის საკრედიტო საქმიანობიდან გამომდინარე შედეგებზე. კომიტეტი ბანკის ESG მიზნებისა და შედეგების შესახებ ანგარიშს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს წელიწადში ორჯერ.

სტრეს ტესტები

სტრეს ტესტი და სცენარული ანალიზი არის რისკების მართვის მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტი, რომელიც ეხმარება ჯგუფს სტრატეგიული გადაწყვეტილების მიღებასა და დაგეგმვის პროცესში. სტრეს ტესტის მიზანია იშვიათი, თუმცა შესაძლო მოვლენების ზემოქმედების შეფასება ჯგუფის კაპიტალზე ან ლიკვიდობაზე. ჩვენ რეგულარულად ვაფასებთ ჩვენი პორტფელების მგრძნობელობას არახელსაყრელი მაკროეკონომიკური ფაქტორების, ფინანსური ბაზრის სტრესებისა და გეოპოლიტიკური მოვლენების მიმართ. პორტფელის დასტრესის შედეგები გაითვალისწინება მოგება-ზარალზე (P&L), ლიკვიდობასა და კაპიტალზე გავლენის შეფასებაში.

ჩვენ ვატარებთ სხვადასხვა ტიპის სტრეს-ტესტს:

- სიცოცხლისუნარიანობის სტრეს-ტესტები - განისაზღვრა დაშვებები ყველა შესაბამისი მაკროეკონომიკური და ფინანსური ბაზრის ცვლადებისთვის და ფასდება პოტენციური გავლენა ჯგუფის სიცოცხლისუნარიანობაზე. აღნიშნული სტრეს-ტესტები მოიცავს რევერსულ სტრეს-ტესტს, რომელშიც ჯგუფი განსაზღვრავს გარემოებებს, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ბიზნესის გაკოტრება. ამ ტიპის ტესტი ტარდება წელიწადში ერთხელ მაინც, რომლის შედეგები ეცნობება სამეთვალყურეო საბჭოს.
- კონკრეტულ რისკზე დაფუძნებული სტრეს-ტესტები - ბაზრის ტენდენციებიდან გამომდინარე, კონკრეტული პორტფელის ტესტირება ხდება ბაზრის სხვადასხვა სცენარისთვის. 2022 წელს ბანკმა ჩაატარა საპროცენტო განაკვეთის სტრეს-ტესტი საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ზრდის საპასუხოდ. სხვადასხვა შოკის გავლენა შეფასდა პორტფელის ხარისხის, მომგებიანობის, ლიკვიდობისა და კაპიტალის მიხედვით.
- იდუმალიზებული სტრეს-ტესტები - ტარდება საგანგებო შემთხვევებში, გარკვეული იდუმალიზებული ფაქტორების საფუძველზე, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ბიზნესში დროთა განმავლობაში.
- საზედამხებლო სტრეს-ტესტები - ტარდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით. სტრეს-ტესტის მიზნობრიობა და მეთოდოლოგია განისაზღვრება რეგულატორის მიერ.

სტრეს ტესტის მეთოდოლოგია განსხვავდება ტიპისა და მიზნის მიხედვით. რისკის სახეობიდან გამომდინარე, ანალიზის ჩატარებაზე პასუხისმგებელია რისკების მართვის შესაბამისი ფუნქცია. მიუღებელი რისკების გამოვლენის შემთხვევაში, რისკების მართვის დეპარტამენტები იღებენ მათ შემარბილებელ ზომებს, რომლებიც ასახულია მათ სტრატეგიულ გეგმებში. ERM დეპარტამენტი პასუხისმგებელია შედეგების აგრეგაციაზე, ანალიზსა და რეპორტირებაზე.

მოსალოდნელი რისკები

ყველა ბიზნეს მიმართულებიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება მოსალოდნელი რისკების ანალიზის, კონტროლისა და გამოვლენის მიზნით. აღნიშნული ინფორმაცია წარედგინება და განემარტება აღმასრულებელ მენეჯტმენტს და, საჭიროების შემთხვევაში, თითოეული განყოფილების

ხელმძღვანელს. ჩვენ ასევე განვიხილავთ უფრო ფართო მაკროეკონომიკურ რისკებს და მათ შესახებ ინფორმაციას ვაწვდით სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარული პრეზენტაციების სახით.

ჯგუფი აღიარებს კლიმატის ცვლილებებთან დაკავშირებულ რისკს როგორც მოსალოდნელ რისკს. ჩვენ ვაგრძელებთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების (როგორც გარდამავალი, ასევე ფიზიკური) შეფასებას, ჩვენი მომხმარებელთა ბაზისთვის, აგრეთვე ბანკზე პოტენციური ზემოქმედების იდენტიფიცირებას. ჩვენ აღვწერთ და ვმართავთ კლიმატთან დაკავშირებულ რისკებს კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

წარმოგიდგენთ ძირითად და ახლად წარმოქმნილ რისკებსა და გაურკვევლობებს, რომლებიც, გავლენას ახდენს ჩვენს სტრატეგიულ მიზნებზე, ბიზნეს მოდელზე, ოპერაციებზე, სამომავლო შედეგებზე, გადახდისუნარიანობასა და ლიკვიდურობაზე. ქვემოთ ასევე მოცემულია აღნიშნულ რისკებთან დაკავშირებული პოტენციური ზემოქმედება, მთავარი ფაქტორები და ტენდენციები, აგრეთვე ჩვენ მიერ მიღებული რისკის მითიგაციის ზომები.

ძირითადი რისკებისა და გაურკვევლობების ჩამონათვალის რიგითობა არ განსაზღვრავს მათ პრიორიტეტულობას. შეუძლებელია ყველა ჩვენი რისკის სრულად შერბილება (მიტიგაცია). რისკის მართვისა და შიდა კონტროლის ნებისმიერი სისტემა ორიენტირებულია რისკების უფრო მეტად მართვაზე, ვიდრე აღმოფხვრაზე რათა ორგანიზაციამ შეძლოს თავისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევა არსებითი უზუსტობების ან დანაკარგების გარეშე და ითვალისწინებს მხოლოდ გონივრულ და არა აბსოლუტურ გარანტიას. ჯგუფის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს აქ ჩამოთვლილის გარდა სხვა რისკები. დამატებითმა რისკებმა და გაურკვევლობებმა, მათ შორის ისეთებმა, რომელთა შესახებაც ჯგუფმა ამჟამად არ იცის ან მიაჩნია უმნიშვნელოდ, შეიძლება ასევე გამოიწვიოს შემოსავლის შემცირება, ხარჯები ან სხვა მოვლენები, რასაც შეიძლება შედეგად მოჰყვეს ჯგუფის ღირებულების შემცირება. წარმოგიდგენთ რისკებს, რომლებიც, ჩვენი აზრით, ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს ჩვენს საქმიანობაზე და რომლებსაც დეტალურად განიხილავენ ჯგუფის სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტისა და რისკების კომიტეტების შეხვედრებზე.

მაკრო რისკი

მაკრო რისკი არის ჩვენი ბიზნესის ფინანსური მდგომარეობის გაუარესების რისკი საქართველოსთან დაკავშირებული მაკროეკონომიკური და პოლიტიკური ფაქტორების გამო.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. საქართველოსთან დაკავშირებული მაკრორისკების ძირითადი გამომწვევი მიზეზებია: მშპ-ს, ინფლაციის, საპროცენტო განაკვეთების, გაცვლითი კურსის ცვლილებები, აგრეთვე პოლიტიკური მოვლენები. აღნიშნულმა ფაქტორებმა შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ჩვენს საქმიანობაზე, ჯგუფის ფინანსურ მაჩვენებლებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. საქსტატის მიერ გამოქვეყნებული წინასწარი შეფასებით, 2022 წელს საქართველოში მშპ-ს რეალური ზრდა იყო 10.1%, რაც განპირობებული იყო მაღალი სამომხმარებლო ხარჯებით, საინვესტიციო ხარჯების გაზრდითა და ქვეყნის გარედან ფინანსური სახსრების მნიშვნელოვანი შემოდინებით. რუსეთ-უკრაინის ომის ირგვლივ არსებული გაურკვევლობის პირობებში, საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 2023 წლის ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი რეალური მშპ-ს 4.0%-იანი ზრდით განპირობებულია შემოშავალი მიგრაციული ნაკადის გრძელვადიანი ეფექტით, ტურისტების შემოდინების აღდგენითა და ინვესტირება განწყობის გაუმჯობესებით.

მაღალი ინფლაცია საქართველოსთვის გამომწვევად რჩება, რადგან უკრაინაში მიმდინარე ომით გამოწვეული მიწოდების შეფერხების გამო საქონლისა და სერვისების გლობალური ფასები გაიზარდა. 2022 წელს სამომხმარებლო ფასების ინდექსის წლიურმა ინფლაციამ საქართველოში 11.9% შეადგინა, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება 3.0%-იან მიზნობრივ მაჩვენებელს. მიუხედავად იმისა, რომ ინფლაცია ძირითადად გამოწვეული იყო მიწოდების ფაქტორებით, მოთხოვნაზე ზეწოლა ასევე გაძლიერდა ბინების იჯარის გადასახადის გაზრდის გამო შემოშავალი მიგრაციული ნაკადისა და პანდემიასთან დაკავშირებული შეზღუდვების სრული მოხსნის ფონზე. მაღალი ინფლაციის საპასუხოდ, 2022 წლის მარტში სებ-მა რეფინანსირების განაკვეთი დამატებით 50 საბაზისო პუნქტით, 11.0%-მდე, გაზარდა. მკაცრი მონეტარული პოლიტიკისა და მიწოდების მხარეს ფასების დროებითი ხასიათის გათვალისწინებით, მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია 2023 წლისთვის მიზნობრივ, 3.0%-იან მაჩვენებელს დაუახლოვდება.

გლობალური მზარდი ინფლაციური ზეწოლის საპასუხოდ, დასავლეთის ცენტრალურმა ბანკებმა საპროცენტო განაკვეთები 2022 წლის განმავლობაში გაზარდეს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფედერალურმა რეზერვმა წლის დასაწყისიდან ფედერალური ფონდების საპროცენტო განაკვეთი 425 საბაზისო პუნქტით გაზარდა, ხოლო ევროპის ცენტრალურმა ბანკმა (ECB) ძირითადი საპროცენტო განაკვეთი გაზარდა 250 საბაზისო პუნქტით. გლობალური საპროცენტო განაკვეთების ზრდა უფრო მკაცრ გლობალურ ფინანსურ პირობებს განაპირობებს. განვითარებადი ბაზრები და განვითარებადი ეკონომიკები, როგორცაა საქართველო, განსაკუთრებით დაუცველები არიან გამკაცრებული გლობალური ფინანსური პირობების მიმართ, რადგან მათი ვალების მნიშვნელოვანი წილი უცხოურ ვალუტაშია დენომინირებული. გარდა ამისა, მკაცრმა გლობალურმა ფინანსურმა პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კაპიტალის გაღივება და, შესაბამისად, ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურება.

მკაცრმა მონეტარულმა პოლიტიკამ და ფინანსური სახსრების მდგრადმა შემოდინებამ ქვეყნის გარედან ხელი შეუწყო 2022 წელს ლარის გამყარებას. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წლის დასაწყისიდან ქართული ვალუტა აშშ დოლართან მიმართებაში 12.5%-ით გამყარდა. მომავალში ლარის კურსზე შესაძლოა გავლენა იქონიოს ქვეყნის გარედანფინანსური სახსრების შემოდინების დინამიკამ, მონეტარული პოლიტიკის ცვლილებებმა და ბაზრის განწყობის ცვლილებამ. ლარის ცვალებადობამ შესაძლოა უარყოფითად იმოქმედოს ჩვენი სასესხო პორტფელის ხარისხზე და გაზარდოს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების რეზერვები და, შესაბამისად, საკრედიტო რისკის ხარჯი. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, საქართველოს ბანკის მთლიანი საცალო და კორპორატიული საბანკო სესხების, შესაბამისად, 33.6% და 73.2% დენომინირებული იყო უცხოურ ვალუტაში. მთელი საცალო სესხების 4.8% და მთელი კორპორატიული სესხების 39.0% გაცემული იყო უცხოურ ვალუტაში, უცხოურ ვალუტასთან დაკავშირებული რისკის მინიმალური ზემოქმედებით.

ზოგადად, ბიზნეს და საინვესტიციო პირობები კარგია და საქართველო კარგად პოზიციონირებს რეგიონულ ქვეყნებს შორის, თუმცა, იზრდება ნდობის ნაკლებობა სასამართლო სექტორის შესაძლებლობის მიმართ, განიხილოს კომერციული საქმეები დამოუკიდებლად, დროულად და კომპეტენტურად. ამ საკითხს ხაზი გაუსვა ევროკომისიამაც, რომელმაც განაცხადა, რომ მზადაა კანდიდატი ქვეყნის სტატუსი მიაწიოს საქართველოს მას შემდეგ, რაც გადაიჭრება საქართველოს განაცხადთან დაკავშირებით ევროკომისიის მოსაზრებაში დასახელებული პრიორიტეტული საკითხები. ერთ-ერთი პრიორიტეტია გამჭვირვალე და ეფექტური სასამართლო რეფორმის მიღება და განხორციელება ყველა სასამართლოსა და პროკურატურის სათანადო ფუნქციონირებისა და მთლიანობის უზრუნველყოფის გზით. საქართველოს მთავრობამ უკვე დაიწყო სტრატეგიისა და სამოქმედო გეგმის, ასევე სასამართლო სისტემის რეფორმის შესახებ კანონპროექტის შემუშავება.

სასამართლო სისტემის რეფორმას შეიძლება გარკვეული დრო დასჭირდეს, თუმცა ევროკავშირთან ინტეგრაციის კუთხით გადადგმული პოზიტიური ნაბიჯები მნიშვნელოვანი იქნება. გარდა ამისა, ევროკომისიის პირობების შესრულების გზაზე ერთ-ერთი მთავარი ამოცანაა პოლიტიკური დეპოლარიზაციის შემცირება. დაძაბულობის ესკალაციის შემთხვევაში, აღნიშნულმა შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბაზრის განწყობასა და ეკონომიკური ზრდის პერსპექტივაზე.

მიტიგაცია

ჯგუფი მუდმივად უწევს მონიტორინგს მაკროეკონომიკურ პირობებს და ახორციელებს სტრატეგიას ტესტებს და სცენარულ ანალიზს არახელსაყრელ ეკონომიკურ პირობებში, მათ შორის უცხოური ვალუტის კურსის არასასურველი რყევების პირობებში, საკუთარი პოზიციის შესამოწმებლად. ჩვენ ვაფასებთ გარკვეული პორტფელის მგრძნობელობას მაკროეკონომიკური ფაქტორებისა და გეოპოლიტიკური სიტუაციების მიმართ, რაც აისახება მოგება-ზარალის, ლიკვიდობისა და კაპიტალის შეფასებაში. სცენარები მოიცავს ვარაუდებს მთლიანი შიდა პროდუქტის ზრდის, სესხებზე საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების - როგორც ეროვნულ, ისე უცხოურ ვალუტაში - ასევე ინფლაციისა და გაცვლითი კურსის ცვლილების შესახებ. აღნიშნული გვეხმარება, საჭიროების შემთხვევაში, განვახორციელოთ პორტფელის მართვასთან დაკავშირებული ქმედებები, მათ შორის გავაძლიეროთ მონიტორინგი და შევცვალოთ ჩვენი საკრედიტო რისკის აპეტიტი. ჩვენ რეგულარულად განვიხილავთ ძირითად პორტფელს, რათა შევფასოთ რისკები და დავრწმუნდეთ, რომ ჩვენი უნარი ვმართოთ ჩვენი სერვისის დონე ნებისმიერი ეკონომიკური ვარდნის პირობებში ადეკვატურა.

ადგილობრივი კანონმდებლობის შესაბამისად, 200,000 ლარამდე სესხი გაიცემა მხოლოდ ლარში. გარდა ამისა, ეროვნულმა ბანკმა დაადგინა სავალუტო საკრედიტო რისკის (CICR) ბუფერი, რომლის მიზანია დოლარიზაციით გამოწვეული სისტემური რისკების შემცირება. აღნიშნული ბუფერი შექმნილია ისეთი რისკის პოზიციებისთვის, რომლებიც დენომინირებულია ამ პოზიციების დასაფარად გამოყენებული ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში. ფიზიკური პირებზე გაცემული სესხების შემთხვევაში, ეროვნული ბანკის სესხის მომსახურების (PTI) და სესხის უზრუნველყოფის (LTV) ე მოთხოვნები უფრო კონსერვატიულია უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხების მიმართ მსესხებლის დონეზე გაცვლითი კურსის რისკის შესამცირებლად. ლარში დენომინირებულ სესხებთან შედარებით, PTI მოთხოვნები

უცხოურ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე უფრო მკაცრია: 5 პროცენტული პუნქტით მეტია როდესაც მსესხებლის ყოველთვიური წმინდა შემოსავალი ნაკლებია 1500 ლარზე; 20 პროცენტული პუნქტით მეტია როდესაც მსესხებლის ყოველთვიური წმინდა შემოსავალი მეტია 1,500 ლარზე. LTV მოთხოვნა უცხოურ ვალუტაში გაცემულ იპოთეკური სესხებზე 15 პროცენტული პუნქტით უფრო მკაცრია, ლარში გაცემულ სესხებთან შედარებით.

ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი ბანკის ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტები ამჟამად უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ლიმიტები. ღია სავალუტო პოზიციას ყოველდღიურად მართავს ხაზინის დეპარტამენტი და მონიტორინგს უწევს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკების მართვის სამსახური.

ჯგუფი აგრძელებს ადგილობრივ პოლიტიკურ ვითარების, მასთან დაკავშირებულ რისკებისა და საქართველოს ხელისუფლების მხრიდან რეაგირების უწყვეტ მონიტორინგს. სამეთვალყურეო საბჭო კვარტალურ ანგარიშს ღებულობს ძირითადი პოლიტიკური და მაკროეკონომიკური მოვლენებისა და ჯგუფზე მათი პოტენციური გავლენის შესახებ.

გეოპოლიტიკური რისკი

გეოპოლიტიკური რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი ვერ შეძლებს თავისი ბიზნეს სტრატეგიის განხორციელებას, რაც გამოიწვევს მისი ფინანსური მდგომარეობის გაუარესებას რეგიონული დაძაბულობისა და შემდგომი ეკონომიკური არასტაბილურობის გამო.

ჯგუფი საქმიანობას ძირითადად ახორციელებს და მისი შემოსავლების ძირითადი წყარო განთავსებულია საქართველოში. ჩვენი ერთ-ერთი შვილობილი კომპანია მდებარეობს ბელარუსში (სს „ბელარუსის სახალხო ბანკი“ (BNB)), მაგრამ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იგი შეადგენდა ჯგუფის მთლიანი კაპიტალის მხოლოდ 4.0%-ს. საქართველოს ეკონომიკა დივერსიფიცირებულია და მნიშვნელოვნად არ არის დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. საქართველოს მთავარი სავაჭრო პარტნიორები არიან რუსეთი, თურქეთი, აზერბაიჯანი და სომხეთი. ჯგუფის მიერ სტრატეგიის განხორციელებაზე შესაძლოა გავლენა იქონიოს რეგიონში არსებულმა კონფლიქტებმა, განსაკუთრებით რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომმა.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

რუსეთის წინააღმდეგ სანქციების ფარგლები ყოველდღიურად ვითარდებოდა, რაც გავლენას ახდენს რუსეთის ეკონომიკის სტრატეგიულ სექტორებზე, განსაკუთრებით კი ფინანსურ სექტორზე. არსებულმა ვითარებამ ხაზი გაუსვა სანქციებთან შესაბამისობის მნიშვნელობას, განსაკუთრებით რისკის დონისა და მასთან დაკავშირებული ჯარიმების გათვალისწინებით. საქართველოს ეროვნული ბანკი და საქართველოს ფინანსური ინსტიტუტები სრულად მოქმედებენ რუსეთის ფედერაციის მიმართ დაწესებული ფინანსური სანქციების შესაბამისად. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს არ ჰქონდა ფინანსური დამოკიდებულება აშშ-ს, გაერთიანებული სამეფოს ან ევროკავშირის სანქციების ქვეშ მყოფი რუსული ბანკების მიმართ. ჯგუფმა მნიშვნელოვნად გაზარდა სანქციებთან შესაბამისობის გასაუმჯობესებლად გამოყოფილი რესურსები.

კიდევ ერთი რისკ-ფაქტორი, რომელიც გაჩნდა რუსეთ-უკრაინის ომის კონტექსტში, არის ბელორუსის წინააღმდეგ სანქციების გაფართოება. ბელორუსში მოქმედი კომპანიებისთვის მოსალოდნელია დამატებითი შეზღუდვების დაწესება. 2022 წლის ნოემბერში კანადის მთავრობამ სანქციები დაუწესა დამატებით ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, მათ შორის BNB-ს. BNB-ს არ ჰქონდა ფინანსური დამოკიდებულება კანადასთან, ამიტომ ჩვენ არ განგვიცდია რაიმე მნიშვნელოვანი გავლენა BNB-ის ოპერაციებზე ან ფინანსურ მდგომარეობაზე. ჯგუფი აქტიურად თანამშრომლობს Global Affairs Canada-სთან BNB-ის დასანქცირების მიზეზების გარკვევის მიზნით, რომელიც გამოწვეულია მხოლოდ იმ ფაქტით რომ BNB მდებარეობს ბელორუსიაში და ჯგუფი აქტიურად ცდილობს თავისი შვილობილი კომპანიის ამოღებას კანადის სანქციების სიიდან იმ მოტივით, რომ იგი არ ექვემდებარება სანქციებს შესაბამისი რეგულაციების შესაბამისად.

საქართველოს ეკონომიკაზე რუსეთისა და უკრაინის ბაზრების ზეგავლენა მნიშვნელოვანი, მაგრამ მართვადია. მიუხედავად უპრეცედენტო რეგიონული დესტაბილიზაციისა, საქართველოში საგარეო შემოდინება მდგრადია. ტურიზმის აღდგენა გრძელდება, ხოლო საქონლის ექსპორტიდან შემოსავლები იზრდება საქონლის მაღალი ფასების ფონზე. გარდა ამისა, 2022 წელს ფულადი გზავნილები მნიშვნელოვნად გაიზარდა 86.1%-ით, რაც ძირითადად გამოწვეულია რეგიონიდან ტურისტებისა და მიგრანტების შემოდინებით.

საერთაშორისო სანქციების შემდგომმა გაფართოებამ რეგიონში შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ტრანზაქციების განხორციელების უნარზე და, შესაბამისად, ეკონომიკურ აქტივობაზე.

რუსული შეიარაღებული ჯარები აგრძელებენ აფხაზეთისა და ცხინვალის / სამხრეთ ოსეთის რეგიონების ოკუპაციას. რუსეთი ეწინააღმდეგება ნატოს გაფართოებას აღმოსავლეთით, მათ შორის მეზობელ ქვეყნებში, როგორცაა საქართველო. ამიტომ საქართველოს პროგრესმა ევროკავშირთან და ნატო-სთან დაახლოების მიმართულებით შეიძლება გააძლიეროს დაძაბულობა საქართველოსა და რუსეთს შორის.

მიტიგაცია

ჯგუფი აქტიურად აკვირდება რუსეთ-უკრაინის ომის გარშემო განვითარებულ მოვლენებს და მის შედეგებს რეგიონისთვის, განსაკუთრებით საქართველოსა და ბელორუსისთვის. ჯგუფი ატარებს სტრეს ტესტების ანალიზს, რათა მოახდინოს რისკის ადრეული ინდიკატორების იდენტიფიცირება და შემარბილებელი გეგმების დროულად განხორციელება. საგარეო შოკების მიმართ საქართველოს ეკონომიკის მდგრადობას განაპირობებს სტაბილური მაკროეკონომიკური გარემო, გონივრული მონეტარული და ფისკალური პოლიტიკა, ბიზნესისთვის ხელსაყრელი გარემო და ჯანსაღი საბანკო სექტორი. სებ-მა განაცხადა, რომ საჭიროების შემთხვევაში შეამსუბუქებს ბაზრის ტურბულენტობის შედეგებს.

ბელორუსის ბაზარი უფრო დაუცველია რუსეთ-უკრაინის ომის მიმართ, ამიტომ ამ მხრივ უფრო აქტიურ ანალიზს ვაწარმოებთ.

ჩვენ არ ველით მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას ჩვენს საქმიანობაზე მიმდინარე ომის გამო. ჩვენი კორპორატიული საბანკო საკრედიტო პორტფელი კარგად არის დივერსიფიცირებული. ჩვენს ღვინის მწარმოებელ კლიენტებს, რომლებიც ექსპორტს ახორციელებენ რუსეთსა და უკრაინაში, აქვთ საკუთარი კაპიტალისა და საბრუნავი კაპიტალის გამართული სტრუქტურა და გვჯერა, რომ ეს მათ საშუალებას მისცემს გაუმკლავდნენ პოტენციურად რთულ გარემოს. კიდევ ერთი სექტორი, რომელიც შეიძლება დაზარალებულ იქნას, არის მასპინძლობის ინდუსტრია. თუმცა, 2022 წლის განმავლობაში ტურიზმი აღდგა, რომელიც 2021 წლის მეორე ნახევრიდან დაიწყო, რასაც მიგრანტების შემოდინება და საქართველოს ხელმისაწვდომ და მიმზიდველ ადგილად პოზიციონირება დაეხმარა. აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლები გაიზარდა და 7.6%-ით გადააჭარბა 2019 წლის მაჩვენებელს.

მიუხედავად მიმდინარე ომისა და BNB-ზე პირდაპირ თუ ირიბად დაწესებული სანქციებისა, ბანკი მუშაობს ძლიერი ფინანსური შედეგებით. BNB-მ აჩვენა გამძლეობა და ფოკუსირება ლიკვიდობასა და კაპიტალის პოზიციების შენარჩუნებაზე. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, BNB-ს პირველადი კაპიტალისა და მთლიანი საზედამხებელო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, შესაბამისად, იყო 9.5% და 16.7%, რაც აღემატება ბელორუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის (NBRB) მინიმალურ მოთხოვნებს -7.0% და 12.5%, შესაბამისად.

ჩვენ ყურადღებით ვაკვირდებით რისკებს და დიდ ყურადღებას ვაქცევთ პორტფელს. ჩვენ ვაკვირდებით სანქციებთან დაკავშირებით მიმდინარე მოვლენებს და მზად ვართ შესაძლო სცენარებისთვის. სანქციების დარღვევის რისკის მიმართ ჯგუფის ნულოვანი ტოლერანტობის პოლიტიკის შესაბამისად, BNB მოქმედებს ადგილობრივი და საერთაშორისო სანქციების შესახებ კანონების შესაბამისად, ამიტომ ჩვენ არ ველით სანქციების შემდგომ გაგრძელებას.

რუსეთისა და ბელორუსის წინააღმდეგ დაწესებული სანქციების სწრაფად გაფართოების გამო, ჩვენთვის მნიშვნელოვანია, თვალყური ვადევნოთ უახლეს მოვლენებს, ბიზნესის კეთებისას რისკების მართვისა და შერბილების მიზნით, ასევე გადაძლიეროთ კონტროლი მესამე მხარეებზე აშშ-ს, გაერთიანებული სამეფოსა და ევროკავშირის სანქციებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. ჩვენი „იცილობდე შენს კლიენტს“ (KYC) პროგრამისა და შესაბამისობის რისკების მართვისა და პროცედურების ფარგლებში, ჩვენ ყოველდღიურად ვაკვირდებით სიტუაციას, რათა თვალყური ვადევნოთ ყველა შესაბამის განახლებულ ინფორმაციას და უზრუნველყოთ ჯგუფის საქმიანობის ადაპტირება ცვალებად მოთხოვნებთან.

ცვლილებების შედეგად გაიზარდა სანქციებთან შესაბამისობასთან დაკავშირებული ხარჯები. ჯგუფს აქვს დაბალი რისკის აპეტიტი რუსეთისა და ბელორუსის მომხმარებლებთან და ამ ქვეყნებთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებთან მიმართებაში. შესაბამისად, მომხმარებლები რუსეთიდან და ბელორუსიდან ექვემდებარებიან შესაბამის კომპლექსურ შესწავლას, ხოლო ამ იურისდიქციებთან დაკავშირებული ტრანზაქციები ექვემდებარება გაძლიერებულ შემოწმებას.

სამეთვალყურეო საბჭოს რეგულარულად მიეწოდება განახლებული ინფორმაცია განვითარებული მოვლენებისა და ჯგუფზე მათი პოტენციური გავლენის შესახებ.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ან/და კონტრაგენტებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. საკრედიტო რისკი ძირითადად წარმოიქმნება ბანკის საკრედიტო საქმიანობის კონტექსტში.

საკრედიტო რისკის წარმოშობის ძირითადი მიზეზები:

- მსესხებლების მიერ ძირითადი თანხისა და პროცენტის ვერ გადახდა დადგენილ ვადაში;
- პორტფელის კონცენტრაციის რისკი; და
- უზრუნველყოფის დეფალტაცია

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) და, თავის მხრივ, ბანკის საკრედიტო რისკის ხარჯი, შეიძლება გაიზარდოს, თუ რომელიმე მსხვილი მსესხებლისთვის რეალიზდა ილიოსინკრატული რისკი ან თუ სექტორული ან სისტემური მოვლენის შედეგად მსესხებელთა მნიშვნელოვანი ჯგუფის დეფოლტის შემთხვევაში. გარდა ამისა, მომავალში უზრუნველყოფის სამართლიანი ღირებულების მნიშვნელოვნად შემცირების შემთხვევაში, ბანკს შესაძლოა მოუწიოს დამატებითი რეზერვების შექმნა და უზრუნველყოფილი სესხების სავარუდო დაფარვის ღონის მოსალოდნელზე დაბლა დაწევა. კანონებსა ან რეგულაციებში შემდგომმა ცვლილებებმა შეიძლება გამოიწვიოს ასეთი უზრუნველყოფის ღირებულების გაუფასურება.

ციფრულ არხებში განახლებულმა დაკრედიტების პროცესებმა გამოიწვია არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხების რაოდენობის ზრდა და საცალო საბანკო მომსახურების სეგმენტში ნორმალურზე მაღალი საკრედიტო რისკი ხარჯი. შედეგად, 2022 წელს ჯგუფის საკრედიტო რისკის ხარჯი იყო 0.8%, 2021 წლის 0.1%-თან შედარებით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმოქმედო სესხების (NPL) წილი მთლიან სესხებში იყო 2.7%, 2021 წლის 31 დეკემბრის 2.4%-თან შედარებით.

მიტიგაცია

ბანკმა დანერგა საკრედიტო პოლიტიკა, რომელიც განსაზღვრავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს, ასევე ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს. საკრედიტო პოლიტიკა გადაიხედება ყოველწლიურად ან, საჭიროების შემთხვევაში, უფრო ხშირად. საკრედიტო რისკის აპეტიტის დოკუმენტი და დაწესებული ლიმიტები ეხმარება ბანკს საკრედიტო რისკის შერბილებაში და მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. რისკის აპეტიტის დოკუმენტით განსაზღვრულია რაოდენობრივი ლიმიტები, რომელთა დახმარებით მონიტორინგდება უწევნ და კონტროლდება ბანკის პორტფელის საერთო ხარისხი.

მომხმარებლის კრედიტუნარიანობის შეფასება: მომხმარებლებზე სესხების გაცემამდე ბანკი ახორციელებს მომხმარებლის გადახდისუნარიანობის საფუძვლიან შეფასებას. ბანკი აფასებს შესაბამის რაოდენობრივ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს (მათ შორის, PTI, LTV, დავალიანება/EBITDA და სხვა კოეფიციენტები), მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებს. შეფასების პროცესი განსხვავდება ტრანზაქციის სირთულის მიხედვით: ინდივიდუალურად ფასდება კორპორატიული, მცირე და საშუალო საწარმოების, ასევე მსხვილი საცალო და მიკროკრედიტები; მცირე საცალო და მიკრო საკრედიტო გადაწყვეტილებები ძირითადად ავტომატიზირებულია. საკრედიტო რისკის შეფასებისას გამოყენებული ყველა მოდელის ეფექტურობის მონიტორინგი ხდება ბანკის მოდელის რისკის მართვის ჩარჩოს შესაბამისად.

წლის განმავლობაში შემუშავდა არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო სესხების ახალი მოდელი, რომელმაც გააუმჯობესა საპროგნოზო მაჩვენებლები და შეამცირა საცალო სეგმენტის პორტფელის რისკი. გარდა ამისა, ბანკმა წამოიწყო პროექტი გლობალურ საკონსულტაციო ფირმა McKinsey & Company-სთან ერთად, რომელმაც შეაფასა არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო დაკრედიტების პროცესი და მასთან დაკავშირებული რისკები, რაც დაგეგმარა პროცესების გარდაქმნაში ციფრულ არხებში.

სესხების ინდივიდუალური შეფასების შემთხვევაში, რისკების მენეჯერი უზრუნველყოფს ყველა რისკისა და შემამსუბუქებელი ფაქტორის იდენტიფიცირებას და სესხის სწორად სტრუქტურირებას. შემდეგ სესხი განიხილება და მტკიცდება მრავალდონიანი საკრედიტო კომიტეტების მიერ სხვადასხვა საკრედიტო ლიმიტებით დასამტკიცებლად კლიენტის საერთო რისკის პროფილის მიხედვით.

ბანკი ასევე განიხილავს გარე საკრედიტო რეიტინგის ქულებს, როდესაც ეს ინფორმაცია ხელმისაწვდომია. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ხდება შიდა რეიტინგების მინიჭება. ბანკმა შეიმუშავა შიდა ქულების მოდელები საცალო და მიკრო, მცირე და საშუალო მენარმე კლიენტების კრედიტუნარიანობის შესაფასებლად.

საკრედიტო პორტფელის ხარისხის მონიტორინგი: ბანკი აქტიურ მონიტორინგს უწევს საკრედიტო პორტფელის საკრედიტო რისკს. მაკრო და მიკრო ცვლილებების დროულად გამოვლენის მიზნით შემუშავებულია პროცედურები და კონტროლის მექანიზმები. მონიტორინგი მოიცავს რისკის აპეტიტის ლიმიტების სრულ შეფასებას, რომელიც მხარდაჭერილია ძირითადი რისკისა და აღრეული გაფრთხილების ინდიკატორებით, პორტფელის პოტენციურად მზარდი საკრედიტო რისკის მქონე პორტფელის სფეროების გამოსავლენად. ბანკის რისკების დირექტორი და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტები ყოველთვიურად განიხილვენ პორტფელის საკრედიტო ხარისხს.

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის სესხები ექვემდებარება პერიოდულ განხილვას, ხოლო ბანკი ახორციელებს მონიტორინგს პოტენციური ფინანსური სირთულის ნიშნების მქონე კლიენტების იდენტიფიცირებისთვის. ჩვენ დავინყუთ მიკრო, მცირე და საშუალო მენარმე კლიენტებისთვის ქცევის შიდა ქულების მოდელების შემუშავება, რათა გამოვთვალოთ მათ მიერ სესხის დაფარვის უნარი.

5 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი ღირებულების კორპორატიული სესხებისთვის ბანკი ყოველკვარტალურად ანახლებს მსესხებლების ფინანსურ ინფორმაციას და განიხილავს მნიშვნელოვან არაფინანსურ ცვლილებებს. 5 მილიონ აშშ დოლარამდე სესხების შემთხვევაში, რისკების მონიტორინგი ხდება ექვს თვეში ერთხელ, ან, საჭიროების შემთხვევაში, საკრედიტო სტრესის ნიშნების გამოვლენისას.

ბანკი მკაცრად იცავს სებ-ის მიერ კორპორატიული სესხებისთვის დაწესებულ კლიენტის რისკის ლიმიტებს, ასევე ბანკში დადგენილ ლიმიტებს, მონიტორინგს უწევს საკრედიტო პორტფელში კონცენტრაციის დონეს და უმსხვილესი მსესხებლების ფინანსურ საქმიანობას და ინარჩუნებს კარგად დივერსიფიცირებულ საკრედიტო პორტფელს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მსესხებლების უმსხვილეს ათეულზე მოდის მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების 5.9%, 2021 წლის 31 დეკემბრის 7.2%-თან შედარებით.

ბანკი ყოველკვარტალურად აწვდის განახლებულ ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს თავისი რისკების, საკრედიტო პორტფელის ხარისხის შესახებ, აგრეთვე დეტალურ ინფორმაციას მისი უმსხვილესი კორპორატიული მსესხებლების შესახებ.

უზრუნველყოფის შეფასება: სესხის უზრუნველყოფა წრმოადგენს ბანკისთვის საკრედიტო რისკის მიტიგაციის საშუალებას.. კორპორატიული საბანკო და MSME სესხების უზრუნველყოფის ძირითადი ფორმებია უძრავი ქონების, ძირითადი საშუალებების, მოწყობილობებისა და აღჭურვილობების, სასაქონლო-მატერიალური მარაგების, სატრანსპორტო საშუალებების, კორპორატიული გარანტიების, დეპოზიტებისა და ფასიანი ქაღალდების გირაო. საცალო საბანკო სესხებზე მიღებული უზრუნველყოფის ყველაზე გავრცელებული ფორმაა საცხოვრებელი ფართის გირავნობა. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის მთლიანი სესხების 82.1% უზრუნველყოფილი იყო.

ბანკი აკონტროლებს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ადეკვატურობის განხილვისას. ზარალის დაფარვის მიზნით რეზერვების შესაქმნელად უზრუნველყოფის შეფასებისას, ბანკი ახდენს აქტივების საბაზრო ღირებულების დისკონტირებას, რათა ასახოს უზრუნველყოფის სალიკვიდაციო ღირებულება. შეთავაზებული უზრუნველყოფის შეფასების ანგარიშს ამზადებს აქტივების შეფასების დეპარტამენტი ან გარე აქტივების შემფასებელი, კარგი რეპუტაციის მქონე კომპანია. ანგარიში შემდგომ წარედგინება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს სესხის განაცხადთან და საკრედიტო რისკის მენეჯერის ანგარიშთან ერთად.

რესტრუქტურირაცია და თანხების ამოღება: ბანკი ეხმარება ფინანსური პრობლემების მქონე მსესხებლებს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებაში. საქმეები განიხილება ინდივიდუალურად, თითოეული მომხმარებლის გარემოებების გათვალისწინებით. ბანკს შეუძლია დაიწყოს სესხის რესტრუქტურირაციის პროცესი, შეცვალოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდის პირობები, მომხმარებელთა რეაბილიტაციისა და სესხების სტანდარტულ კატეგორიაში

დაბრუნების მიზნით.

ამოღებისა და აღდგენის პროცესების ინიცირება ხდება მაშინ, როდესაც მსესხებელი ვერ აკმაყოფილებს გადახდის შეთანხმებულ პირობებს და ბანკი მოითხოვს დავალიანების სრულად დაფარვას. სესხის ამოღების პროცესში ჯგუფის მიზანია სესხის აღდგენის სტრატეგიის შეთანხმება მსესხებელთან და რაც შეიძლება მეტი ოდენობით თანხის ამოღება, მისაღები პირობების შეთავაზებით ან სესხის გადახდაზე მოლაპარაკება უზრუნველყოფის გაყიდვით ან დასაკუთრებით. როდესაც ბანკს არ შეუძლია მისაღები პირობებით მსესხებელთან მოლაპარაკება, ბანკმა შეიძლება დაიწყოს უზრუნველყოფის დასაკუთრება და შეიძლება საჭირო იქნეს სასამართლო, საარბიტრაჟო ან ნოტარიული პროცედურები.

მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება: ფასს-ის მოთხოვნების შესაბამისად, საკრედიტო დანაკარგების რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც დაკავშირებულია მომდევნო თორმეტ თვეში დეფოლტის ალბათობასთან, თუ არ მოხდენა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა სესხის გაცემის შემდეგ, და ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეფუძნება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის მუშაობის მთელი ვადის განმავლობაში. საკრედიტო დანაკარგების რეზერვი ემყარება მომავალზე გათვლილ ინფორმაციას და ითვალისწინებს წარსულ მოვლენებს, მიმდინარე პირობებსა და ეკონომიკური პარამეტრების პროგნოზებს.

ECL-ის გაზომვის დროს ჯგუფი იყენებს სამ-კატეგორიან მოდელს და ახდენს თავისი მსესხებლების კლასიფიკაციას შემდეგ ეტაპებად:

- ბანკი ახდენს პორტფელის კლასიფიკაციას I კატეგორიაში, თუ, ანგარიშგების თარიღისთვის, აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდგომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზარდილა და თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არ იყო გაუფასურებული;
- აქტივი კლასიფიცირდება II კატეგორიაში, თუ, ანგარიშგების თარიღისთვის, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ ითვლება გაუფასურებულად;
- რისკები, რომლებზეც დადგინდა კრედიტის გაუფასურების მაჩვენებლები, კლასიფიცირებულია როგორც III კატეგორიის ინსტრუმენტები.

ბანკი ფინანსური აქტივების მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ საფუძველზე, ხოლო მნიშვნელოვანი სესხებისთვის - ინდივიდუალურად, როდესაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულია. ბანკი ქმნის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს მსესხებლის ფინანსური მდგომარეობის, გადაგადაცილებული დღეების, სესხის წარმოშობის შემდეგ საკრედიტო რისკის ცვლილებების, კომერციული, ფინანსური ან ეკონომიკური პირობების არასასურველი ცვლილების პროგნოზის გათვალისწინებით, რომელიც გავლენას ახდენს მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე, და სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლების გათვალისწინებით, როგორიცაა გარე საბაზრო ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები. თუ შემდგომ პერიოდში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობა მცირდება, ადრე დადგენილი მოსალოდნელი ზარალი შეიცვლება კორექტირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანგარიშით.

ბანკის საკრედიტო ზარალის რეზერვის შიდა მეთოდოლოგიით, რომელიც ეფუძნება IFRS მოთხოვნებს, ბანკი თავის საკრედიტო პორტფელს ყოფს მნიშვნელოვანი და უმნიშვნელო სესხების კატეგორიებად. საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტები ინდივიდუალურად აფასებენ ყველა გადაუხდელ მნიშვნელოვან სესხს. იმ მნიშვნელოვან სესხებს, რომელთა შემთხვევაში არ აღინიშნება დარღვევა, ეძლევა კოლექტიური შეფასების განაკვეთი. ზარალის დაფარვის მიზნით რეზერვირებისთვის ყველა სესხი იყოფა სხვადასხვა ჯგუფად (როგორიცაა იპოთეკური, სამომხმარებლო და მიკრო სესხები).

უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი 1.0 მილიონი აშშ დოლარამდე ოდენობის სესხები ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ სესხი ვადაგადაცილებამა 1460 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში. არაუზრუნველყოფილი სესხები და უძრავი ქონების გარდა სხვა გირაოთი უზრუნველყოფილი სესხები ექვემდებარება ჩამოწერას, თუ სესხი ვადაგადაცილებამა 150 დღეზე მეტი ხნის განმავლობაში. უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი კორპორატიული სესხები და 1.0 მილიონ აშშ დოლარზე მეტი ოდენობის სესხები შეიძლება ჩამოიწეროს ბანკის რისკების ღირებულებისა და საკრედიტო რისკების მართვის დეპარტამენტების მხრიდან შეფასების შემდეგ.

კონტრაგენტებთან დაკავშირებული რისკი: საბანკო მომსახურების განხორციელებით, მათ შორის ბანკთაშორის ფულად ბაზარზე დაკრედიტებით, ბანკთაშორის სავალუტო ბაზარზე ტრანზაქციის ანგარიშსწორებით, ვაჭრობის დაფინანსებასთან დაკავშირებული ბანკთაშორის ოპერაციების ან ფასიანი ქაღალდების ინვესტირებით ბანკი ექვემდებარება ზარალის რისკს კონტრაგენტის მხრიდან სახელშეკრულებო ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. კონტრაგენტებთან დაკავშირებული რისკის სამართავად ბანკი განსაზღვრავს ლიმიტებს ინდივიდუალურად თითოეული კონტრაგენტისთვის გარე საკრედიტო რეიტინგისა და საერთო რისკის პროფილის საფუძველზე, ასევე ქვეყნის ლიმიტებს კონცენტრაციის სამართავად. კონტრაგენტებთან დაკავშირებული რისკების ზემოქმედება მონიტორინგდება ყოველდღიურად და ნებისმიერი დარღვევის შესახებ ეცნობება აღმასრულებელ მენეჯმენტს. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ბანკთაშორის ნაშთების 92.0% განთავსებული იყო „საინვესტიციო რეიტინგის მქონე“ ბანკებში (Fitch, Moody's და Standard and Poor's-ის შეფასებების მიხედვით).

სხვა პროდუქტები: ბანკი ასევე სთავაზობს მომხმარებლებს გარანტიებს/აკრედიტაციებს, რამაც შეიძლება მოითხოვოს, რომ ბანკმა განახორციელოს გადახდები კლიენტების სახელით. ასეთი გადახდების ამოღება ხდება მომხმარებლებისგან გარანტიის/აკრედიტაციის პირობების საფუძველზე. ეს პროდუქტები შეიცავს სესხების მსგავს რისკებს და ეს რისკები იმართება და მცირდება იმავე პოლიტიკითა და კონტროლით, როგორც სესხთან დაკავშირებული რისკები.

ლიკვიდობის და დაფინანსების რისკები

ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი ვერ შეძლებს შეასრულოს თავისი გადახდის ვალდებულებები, როდესაც დგება მათი გადახდის ვადა, ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში

დაფინანსების რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი ვერ შეძლებს დაფინანსების სტაბილური და ღირსი ინვესტირებული წყაროების შენარჩუნებას.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

დაფინანსების ხელმისაწვდომობა, განსაკუთრებით განვითარებად ბაზრებზე მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული ინვესტირების ნდობის დონეზე და, შესაბამისად, ნებისმიერმა ფაქტორმა, რომელიც გავლენას ახდენს ინვესტირების ნდობაზე, როგორიც არის საკრედიტო რეიტინგის შემცირება, სახელმწიფო ინტერვენციები, ან ვალის რესტრუქტურირაცია შესაბამის

ინდუსტრიაში, შეიძლება გავლენა იქონიოს ფასწარმოქმნაზე ან/და დაფინანსების ხელმისაწვდომობაზე ჯგუფის კომპანიებისთვის, რომლებიც ოპერირებენ რომელიმე ამ ბაზარზე.

ჯგუფის მიმდინარე ლიკვიდურობაზე შეიძლება გავლენა იქონიოს ფინანსური ბაზრის არახელსაყრელმა პირობებმა. თუ აქტივები, რომლებსაც ჯგუფი ფლობს ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად, არალიკვიდური გახდა ან მათი ღირებულება მკვეთრად დაეცა, ჯგუფს შეიძლება მოუწიოსრომ დაეყრდნოს დაფინანსების სხვა წყაროებს თავისი საქმიანობისა და მომავალი ზრდის დასაფინანსებლად. თუმცა მხოლოდ შემზღუდული ოდენობის დაფინანსებაა მისაწვდომი საქართველოს ბანკთაშორის ბაზარზე და დაფინანსების სხვა წყაროებზე გადართვამ შეიძლება გამოიწვიოს დამატებითი რისკები, მათ შორის შესაძლებლობა იმისა, რომ დაფინანსების სხვა წყაროები იყოს უფრო ძვირი და ნაკლებად მოქნილი.

ჯგუფისთვის ასევე რისკს წარმოადგენს დიდი მოცულობის დეპოზიტების მოულოდნელი და სწრაფი გატანა მომხმარებლების მიერ და/ან ბალანსგარეშე ვალდებულებების გამოყენება, რაც უარყოფითად აისახება ჯგუფის ბიზნესზე, ფინანსურ მდგომარეობასა და ოპერაციების შედეგებზე. ეს შეიძლება მოხდეს მძიმე ეკონომიკური ვარდნის ან პოლიტიკური, სოციალური და ეკონომიკური არასტაბილურობის, მომხმარებელთა ნდობის მნიშვნელოვანი გაუარესების ან ფინანსური ინსტიტუტების მიმართ ნდობის დაქვეითების შემთხვევაში.

მიტიგაცია

ჯგუფი ლიკვიდობის რისკის მართვისთვის იყენებს ALCO-ს მიერ დამტკიცებულ ლიკვიდურობის რისკის მართვის ჩარჩოს, რომლის მიზანია უზრუნველყოს ჯგუფს ქონდეს შესაძლებლობა დროულად დაფაროს ვალდებულებები როგორც ნორმალურ, ასევე კრიზისულ პირობებში. რეგულარულად ხდება ჩარჩოს გადახედვა, რათა დავრწმუნდეთ რომ ის შესაბამისობაშია ჯგუფის მიმდინარე და დაგეგმილ აქტივობებთან. ჩარჩო ასევე აწესებს, ლიმიტებს სხვადასხვა ლიკვიდურობის კოეფიციენტების ქრილში, რომლებთან შესაბამისობას ყურადღებით ამონიტორინგებს ALCO. ჯგუფი აკეთებს ლიკვიდობის ყოველკვირეულ პროგნოზებს და იყენებს სცენარულ ანალიზს და სტრეს-ტესტს, რათა შეინარჩუნოს ადეკვატური ლიკვიდობის მარაგი. გარდა ამისა, ბანკმა შეიმუშავა ლიკვიდობის გაჯანსაღების გეგმა, რომელიც განსაზღვრავს რისკის ინდიკატორებს სხვადასხვა ტიპის რისკის სცენარებისთვის ლიკვიდობასთან დაკავშირებული პრობლემების ადრეულ ეტაპზე გამოსავლენათ და შესაბამის მიტიგაციის აქტივობებს.. თანხების კონცენტრაცია ვალუტის, ვადანობის, პროდუქტისა და კონტრაგენტის მიხედვით რეგულარულად კონტროლდება და, კონცენტრაციის შემთხვევაში, იმართება დაგეგმვის პროცესის საშუალებით და შემოიფარგლება შიდა დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკის მართვის ჩარჩოთი, რომლის ანალიზის შედეგები რეგულარულად მიეწოდება ALCO-ს.

ლიკვიდობისა და დაფინანსების რისკებს მართავს ხაზინის დეპარტამენტი და ALM სამსახური. კაპიტალის ადეკვატურობისა და ფინანსური რისკის მართვის (CFRM) სამსახური პასუხისმგებელია დაფინანსებისა და ლიკვიდობის რისკების მართვის სტანდარტებისა და სახელმძღვანელო პრინციპების შემუშავებასა და შენარჩუნებაზე. გარდა ამისა, CFRM განსაზღვრავს რისკის აპეტიტს, ატარებს რისკის პროფილის ანალიზს და შედეგებს წარუდგენს ALCO-ს.

ბანკის ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის (LCR) მაჩვენებელი მნიშვნელოვნად აღემატება სებ-ის მიერ 2017 წლის სექტემბერში დადგენილ გონივრულ ზღვარს 100%-ს. ძლიერი LCR ამაღლებს ჯგუფის მოკლევადიან მდგრადობას. ამას გარდა, ბანკს აქვს კომფორტული ბუფერი და ის ინარჩუნებს წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) 100% მოთხოვნას ზედა ზღვარზე. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) მყარი ბუფერი უზრუნველყოფს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს უფრო ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში. ეს მიდგომა შემუშავდა იმისათვის, რომ დაფინანსების სტრუქტურა საკმარისად მოქნილი ყოფილიყო ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად საბაზრო პირობების ფართო დიაპაზონისთვის. აღსანიშნავია, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი LCR-ის და NSFR-ის ზღვრები უფრო კონსერვატიულია ბაზელ III ჩარჩოს საფუძველზე მოთხოვნილ მინიმალურ ზღვრებთან შედარებით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის LCR კოეფიციენტი იყო 132.4% (124.0% 2021 წლის 31 დეკემბერს), ხოლო ბანკის NSFR კოეფიციენტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 131.9%-ს (132.5% 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით).

ჯგუფს გააჩნია დაფინანსების მრავალფეროვანი ბაზა, რომელიც მოიცავს დაფინანსების მოკლევადიან წყაროებს (მათ შორის საცალო საბანკო მომსახურების და კორპორატიული საბანკო მომსახურების კლიენტების დეპოზიტები, ბანკთაშორისი სესხები და სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკიდან) და დაფინანსების გრძელვადიან წყაროებს (მათ შორის საცალო საბანკო მომსახურებისა და კორპორატიული საბანკო მომსახურების ვადანი დეპოზიტები, სესხები საერთაშორისო საკრედიტო ინსტიტუტებიდან და გრძელვადიანი სასესხო ფასიანი ქაღალდები).

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფის გრძელვადიანი დაფინანსების წყაროების 51.3%, 39.8% და 8.9% იყო, შესაბამისად, დეპოზიტები, საკრედიტო ინსტიტუტებისთვის გადასახდელი თანხები და სავალო ფასიანი ქაღალდები.

ჯგუფის დაფინანსების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი წყაროა მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები. 2022 წლის 31 დეკემბრისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტთა დეპოზიტებისა და თამასუქების, შესაბამისად, 90.3%-სა და 88.9% -ის ვადანობა შეადგენდა ერთ წელიწადს ან ნაკლებს, ამიტომ, შესაბამისად, 66.8% და 56.3% კი მოთხოვნამდე იყო გადასახდელი. ამავე თარიღების მონაცემებით, წმინდა სესხების თანაფარდობა კლიენტთა დეპოზიტებთან და თამასუქებთან შეადგენდა, შესაბამისად, 92.2% და 113.6%, ხოლო წმინდა სესხების თანაფარდობა კლიენტთა დეპოზიტებთან და თამასუქებთან და DFI-ებთან იყო, 83.6% და 98.7%.

ბანკს ძლიერი მხარდაჭერა აქვს საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებისგან. 2021 და 2022 წლებში ბანკმა ხელი მოაწერა ხელშეკრულებებს არაერთი ახალი გრძელვადიანი სესხის შესახებ ადგილობრივ და უცხოურ ვალუტაში - სულ 400 მილიონი აშშ დოლარის თანხაზე. ამ თანხებიდან ნაწილი 2021 და 2022 წლებში იყო გახარჯული. 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ჯგუფს ჰქონდა დაახლოებით 688 მლნ ლარი გამოუყენებელი გრძელვადიანი, 12 წლამდე ვადით, დაფინანსება DFI-ებიდან, ასევე ძლიერი ქსელი მომდევნო 12 თვის განმავლობაში საჭირო რესურსების უზრუნველსაყოფად.

კაპიტალის რისკი

კაპიტალის რისკი წარმოადგენს ბიზნეს-ამოცანების, რეგულატორის მოთხოვნების და საბაზრო მოლოდინების შეუსრულებლობის რისკს არასაკმარისი კაპიტალის გამო

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

საქართველოს ბანკზე ვრცელდება საქართველოს ეროვნული ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაცია, რომელიც

ემყარება საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტის ბაზელი III-ის სახელმძღვანელო პრინციპებს და რომლის რეგულირების დისკრეცია აქვს საქართველოს ეროვნულ ბანკს. კაპიტალის მოთხოვნები მოიცავს „პილარ 1“-ის მინიმალურ მოთხოვნას, კომბინირებულ ბუფერებს (სისტემური, კონტრციკლური და კონსერვაციის ბუფერები) და „პილარ 2“-ის ბუფერებს (კონცენტრაციის, GRAPE, CICR და სტრეს-ტესტის ბუფერები). კაპიტალის ადეკვატურობის გაზრდილი მოთხოვნები ეტაპობრივად ინერგება და სრულად 2023 წლის მარტის ბოლოს ამოქმედდება.

ჩვენს შესაძლებლობაზე, შესაბამისობაში ვიყყოთ საქართველოს ეროვნული ბანკის არსებულ თუ შესწორებულ მოთხოვნებთან, შესაძლოა გავლენა იქონიოს რიგმა ფაქტორებმა, მათ შორის ისეთებმა, რომლებიც ჩვენს კონტროლს მიღმაა, როგორცაა რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების ზრდა, კაპიტალის მოზიდვის ჩვენი უნარი, აქტივების ხარისხის გაუარესებით გამოწვეული დანაკარგები და შემოსავლების ღონეების კლება და/ან დანახარჯების მატება და ადგილობრივი ვალუტის მერყეობა.

მიტიგაცია

ბანკი ინარჩუნებს აქტიურად მართვად ჯანსაღ კაპიტალს, რათა დაფაროს მისი ბიზნესისთვის დამახასიათებელი რისკები. ჩვენ, კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის ჩარჩოს ფარგლებში, უწყვეტად ვაკვირდებით საბაზრო პირობებს და ვატარებთ სტრეს-ტესტებს და სცენარულ ანალიზს, რათა შევამოწმოთ ჩვენი პოზიცია უარყოფითი ეკონომიკური პირობების და საბაზრო და მარეგულირებელი ცვლილებების პირობებში. კაპიტალის რისკის მართვა ეფუძნება კაპიტალის მართვის პოლიტიკას, რომელიც ადგენს კაპიტალის მართვის, მონიტორინგისა და კონტროლის ძირითად პრინციპებს, განსაზღვრავს დაცვის სამი ხაზის როლებსა და პასუხისმგებლობებს და ადგენს კაპიტალის რისკის შერბილების გეგმებს რისკის აპეტიტის ჩარჩოს შესაბამისად. ALM სამსახური ყოველდღიურად მართავს კაპიტალის რისკს, ხოლო CFRM შემუშავებს კაპიტალის რისკის მართვის ჩარჩოს და აკონტროლებს მის ეფექტურ დანერგვას ყოველდღიურ საქმიანობაში. ბანკის კაპიტალის მდგომარეობა მუდმივი მონიტორინგის ქვეშაა სამეთვალყურეო საბჭოს მხრიდან, რათა, საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყოფილი იქნეს რაციონალური მართვა და დროული ქმედებების განხორციელება.

ბანკი აქტიურად ამონიტორინგებს კაპიტალის რისკის ადრეულ გამაფრთხილებელ ინდიკატორებს, რომელიც განსაზღვრულია რისკების აპეტიტის ჩარჩოს და გაჯანსაღების გეგმის დოკუმენტის ფარგლებში და დამტკიცებულია რისკის მართვის კომიტეტის მიერ. კაპიტალის რისკის ადრეული გამაფრთხილებელი ინდიკატორები შემუშავებულია კაპიტალთან დაკავშირებული პრობლემების ადრეულ ეტაპზე გამოვლენის მიზნით რათა დროულად გატარდეს საჭიროების შემთხვევაში მიტიგაციის ღონისძიებები. ბანკი აწესებს კაპიტალის მართვის შიდა ბუფერებს მარეგულირებელ მოთხოვნებზე მაღლა, როგორც სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე ALCO-ს ღონებზე.

ბანკი რეგულარულად ატარებს კაპიტალის ოპტიმიზაციის სავარჯიშებს, რათა გაძლიერდეს ბანკის კაპიტალიზაცია და შესაძლებელი გახდეს საპოტენციური დადებითი შედეგების რეალიზება. 2022 წლის მაისში ბანკმა ხელი მოაწერა დამატებითი პირველადი კაპიტალის (Additional Tier 1 Capital) უვადო 50 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულებას ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკთან და Swedfund International AB-სთან (Swedfund).

2022 წელს ჯგუფის საოპერაციო შედეგები მძლავრი იყო კარგი საოპერაციო შემოსავლით, კარგად მართული ხარჯებითა და აქტივების ჯანსაღი ხარისხით, რის შედეგადაც ROAE იყო 31.6% (კორექტირებული ერთჯერადი საგადასახადო ხარჯებით), ხოლო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები აღემატებოდა სებ-ის მოთხოვნებს.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ფინანსური ინსტრუმენტების მიმდინარე ღირებულების ან მომავალი ფულადი ნაკადების მერყეობით გამოწვეული ფინანსური დანაკარგის რისკი.

საბაზრო რისკი წარმოიშობა აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის ვალიანობის ან ვალუტის შესაბამისობისგან, რომლებიც დაუცველია ბაზრის მერყეობისგან.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით ლარის მერყეობამ უარყოფითად შეიძლება იმოქმედოს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე. სავალუტო რისკს ბანკი აფასებს კრებსითილია სავალუტო პოზიციით, რომელიც საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ იზღუდება საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ით..

ბანკს აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი ფიქსირებული და მცურავი საპროცენტო განაკვეთებით დაკრედიტების ისეთი ხანგრძლივობის და მოცულობის გამო, რომელიც განსხვავდება ფიქსირებული და მცურავი საპროცენტო განაკვეთებით აღებული ვალების ხანგრძლივობისა და მოცულობისგან. აქტივებსა და ვალდებულებებზე სხვადასხვა ვალიანობის მქონე საპროცენტო მარჟები შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებების შედეგად.

მიტიგაცია

საბაზრო რისკის მართვის ბანკის პოლიტიკის ზოგადი პრინციპები განსაზღვრულია ALCO-ს მიერ. ALCO ადგენს საბაზრო რისკის ლიმიტებს ვალუტების მიხედვით და მონიტორინგს უწევს ბანკის რისკების აპეტიტის ჩარჩოსთან შესაბამისობას. რისკები და რისკის ინდიკატორები რეგულარულად მოწმდება სხვადასხვა სავარაუდო სცენარისთვის.

ვალუტის გაცვლითი კურსი: ბანკის სავალუტო რისკი ფასდება კრებსითი ღია სავალუტო პოზიციით და ყოველდღიურად კონტროლდება რისკის ქვეშ მყოფი თანხის (Value at Risk) შეფასებით. ბანკი იყენებს ისტორიული სიმულაციის მეთოდს, რომელიც ეფუძნება 400 სამუშაო დღის სტატისტიკურ მონაცემებს. გარდა ამისა, ღია სავალუტო პოზიციები თითოეულ ვალუტაში, გარდა ლარისა, შეზღუდულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის 1%-ით. ღია სავალუტო პოზიცია ასევე შეზღუდულია ALCO-ს მიერ წლიური 98% სანდოობით შეფასებული, რისკის ქვეშ მყოფი თანხის ზღვრით, რაც 50 მილიონ ლარს შეადგენს.

საპროცენტო განაკვეთი: საპროცენტო განაკვეთის რისკის მინიმუმამდე შესამცირებლად, ბანკი მონიტორინგს უწევს საპროცენტო განაკვეთის (გადაფასების) სხვაობას და ინარჩუნებს საპროცენტო განაკვეთის მარჟას (წმინდა საპროცენტო მარჟა საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების გაუფასურებამდე გაყოფილი საპროცენტო შემოსავლის მომტანი აქტივების

საშუალო მაჩვენებელზე), რომელიც საკმარისია საოპერაციო ხარჯების და რისკის ხარჯის დასაფარად.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული ლიმიტების ფარგლებში, ALCO ადგენს საპროცენტო განაკვეთებს სხვადასხვა ვადიანობებისთვის, რომლებითაც ბანკს შეუძლია განათავსოს აქტივები და მოიზიდოს ვალდებულებები. მარეგულირებელი მოთხოვნის თანახმად, ბანკი აფასებს საპროცენტო განაკვეთის შოკის სცენარების ზეგავლენას კაპიტალის ეკონომიკურ ღირებულებაზე (EVE) და წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე (NII). ბანკის კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების მგრძნობელობა, ძირითადად, პირველად კაპიტალთან (Tier 1) დაკავშირებით მაქსიმალურ რეგულატორულ მოთხოვნაზე ქვემოთ რჩება. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ეკონომიკური ღირებულების კოეფიციენტი შეადგენდა 5.9%-ს, რაც 15%-იან მაქსიმალურ რეგულატორულ მოთხოვნას საკამოდ ჩამოუვარდება. EVE-სა და NII-ის მგრძნობელობა დამატებით შეზღუდულია სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე განსაზღვრული რისკის აპეტიტით. გარდა ამისა, ALCO ადგენს ლიმიტებს EVE და NII კოეფიციენტებზე ვალუტის მიხედვით CET1 კაპიტალთან მიმართებაში და აკონტროლებს მათ ყოველთვიურად. საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების ზრდის გამო, ბანკი აქტიურად ატარებს სხვადასხვა სტრატეგიებს ტესტებს და სცენარულ ანალიზს, რათა შეაფასოს საპროცენტო განაკვეთის შოკის პოტენციური გავლენა პორტფელის ხარისხსა და მომგებიანობაზე.

ვადამდელი გადახდები: ვადამდელი გადახდების ისტორიულ მაჩვენებელს ბანკი აფასებს ვადამდელი გადახდების საშუალო შეწონილი ეფექტური განაკვეთის გაანგარიშებით თითოეულ საკრედიტო პროდუქტზე, ინდივიდუალურად. ბანკის ისტორიულ განაკვეთებს უყენებს თითოეული საკრედიტო პროდუქტის გადაუხდელი ნაწილის საბალანსო ღირებულებას საანგარიშო პერიოდის მდგომარეობით და ამრავლებს საშუალო შეწონილ ეფექტურ განაკვეთზე თითოეული პროდუქტისთვის. ეს შესაძლებლობას აძლევს ბანკს, გამოითვალოს მოსალოდნელი გაუთვალისწინებელი დანაკარგები ვადამდელი გადახდების შემთხვევაში.

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკი არის ფინანსური ზარალის, მარეგულირებელი ცენტრის, სისხლის სამართლის ან სამოქალაქო სამართლის ნორმების გამოყენების ან რეპუტაციის შელახვის რისკი, თუ ჩვენ ვერ გამოვავლენთ, ვერ შევაფასებთ, სწორად ვერ განვმარტავთ, ვერ შევასრულებთ ან ვერ ვმართავთ მარეგულირებელ და/ან სამართლებრივ მოთხოვნებს.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ჯგუფი ექვემდებარება მზარდ მარეგულირებელ მოთხოვნებს და კონკურენტული გარემო, რომელშიც ჩვენს საქმიანობას ვენევი, შეიძლება შეიცვალოს ახალი რეგულაციების შედეგად, რისი მასშტაბის და ზემოქმედების სრულად პროგნოზირება შეუძლებელია.

ჯგუფის მთავარი კომპანია, სს „საქართველოს ბანკი“, ექვემდებარება საქართველოს ეროვნული ბანკის მარეგულირებელ ზედამხედველობას. გარდა ამისა, ჯგუფში შემავალი კომპანიები ექვემდებარებიან შესაბამის კანონებსა და რეგულაციებს საქართველოში, ხოლო ბელარუსში მდებარე საბანკო შვილობილი კომპანია BNB ექვემდებარება ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის მარეგულირებელ ზედამხედველობას.

მიტიგაცია

მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობის რისკის მა რთვის მიზნით, ჯგუფი ახორციელებს შემდეგ ძირითად შემარბილებელ ღონისძიებებს:

შესაბამისობის უზრუნველყოფის პოლიტიკა: ჯგუფი ახორციელებს შესაბამისობის პოლიტიკასა და პროცედურებს, რომლებიც შესაძლებელს ხდის შესაბამისობის რისკების მართვის პრინციპების ინტეგრირებას ოპერაციებში და შეესაბამება შესაბამის რეგულაციებს. აღნიშნული პოლიტიკა ადგენს ჯგუფში შესაბამისობის რისკის მართვის პრინციპებსა და სტანდარტებს და განსაზღვრავს დამოუკიდებელი შესაბამისობის სამსახურის ძირითად როლებსა და პასუხისმგებლობებს. ჩვენი შესაბამისობის რისკის მართვის ჩარჩო და პოლიტიკა ექვემდებარება ბანკის შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ განხილვას. პოლიტიკის დაცვა სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის. პოლიტიკის დაცვა სავალდებულოა ყველა თანამშრომლისთვის და ცნობიერების ამაღლების მიზნით, ბანკი ახორციელებს შესაბამისობის სავალდებულო ტრენინგ პროგრამას. შესაბამისობის შესახებ ტრენინგის გავლის მაჩვენებელი 2022 წლის ბოლოსთვის იყო 86%. ტრენინგები ადვილად

ხელმისაწვდომია ონლაინ და განკუთვნილია თითოეულ პირისთვის თავისი სამსახურეობრივი მოვალეობის მიხედვით. შესაბამისობის პროგრამა ინტეგრირებულია ჩვენს HR მართვის სისტემაში და თითოეულ მენეჯერს აქვს ყოველდღიური წვდომა თავისი პერსონალის შესაბამისობის შესახებ ტრენინგის გავლის სტატუსზე, ისევე როგორც გუნდის მთლიან KPI-ზე. შეხსენებითი შეტყობინებები რეგულარულად ეგზავნება თანამშრომლებს, რომლებიც დროულად არ გადიან ტრენინგს. გარდა ამისა, შესაბამისი „პროცესის მფლობელები“ იღებენ კვარტალურ ანგარიშებს ბანკის მასშტაბით და, საჭიროების შემთხვევაში, ახდენენ საკითხების გადამისამართებას.

მარეგულირებელ ნორმებში ცვლილებების მართვა: ჩვენი ინტეგრირებული კონტროლის ჩარჩოს შესაბამისად, ჩვენ ყურადღებით ვაფასებთ საკანონმდებლო და მარეგულირებელი ცვლილებების გავლენას ჩვენი ოფიციალური რისკების იდენტიფიცირებისა და შეფასების პროცესების დროს. მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის ჩვენი სისტემა უზრუნველყოფს, რომ რეგულაციების ცვლილებები პრაქტიკულად იდენტიფიცირებული იყოს იურიდიული დეპარტამენტის და შესაბამისობის უზრუნველყოფის განყოფილებების მიერ. გარდა ამისა, ჩვენ დამკვიდრებული გვაქვს სტანდარტიზებული პროცესი შესაბამისი ცვლილებების შემუშავებისა და განხორციელებისთვის სამუშაო ნაკადების, დავალებების, ამოცანების და ავტომატური შემდგომი ნაბიჯების დანერგვის გზით.

მარეგულირებელი ცვლილებების მართვის პროცესის ფარგლებში ჩვენ ვანარმოებთ კონსტრუქციულ დიალოგს მარეგულირებელ ორგანოებთან, როდესაც ეს შესაძლებელია, და მივმართავთ გარე კონსულტაციებს კანონმდებლობაში შესაძლო ცვლილებებთან დაკავშირებით. ვინარჩუნებთ ფორმალურ კავშირსა და კოორდინირებულ კომუნიკაციას ეროვნულ ბანკთან. ჯგუფის აუდიტის კომიტეტთან რეგულარულად განიხილება მნიშვნელოვანი მარეგულირებელი და სამართლებრივი ცვლილებები, ასევე მარეგულირებლის მხრიდან მნიშვნელოვანი შემოწმებები.

დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციების მონიტორინგი: ჯგუფი უზრუნველყოფს დაკავშირებულ მხარეებთან ტრანზაქციების იდენტიფიცირებას, შეფასებასა და მონიტორინგს სუბ-ის მოთხოვნების შესაბამისად. განსაზღვრულია კონტროლის მექანიზმები და პროცესი ორგანიზებულია დაცვის სამი ხაზის მოდელის საფუძველზე.

ქვევის რისკი

ქვევის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფისა და მისი თანამშრომლების ქვევამ მომხმარებელთა მიმართ გამოიწვიოს ცუდი ან უსამართლო შედეგები კლიენტებისთვის ან უარყოფითად იმოქმედოს ჯგუფის ბაზრის მთლიანობაზე, რეპუტაციასა და კონკურენტულ პოზიციაზე.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ქვევის რისკი, რომელმაც შეიძლება პირდაპირ ან ირიბად იმოქმედოს ჩვენს მომხმარებლებზე, შეიძლება წარმოიშვას რამდენიმე მიმართულებით:

- არასათანადო ბიზნეს და სტრატეგიული დაგეგმვა, რომელიც არ ითვალისწინებს მომხმარებელთა საჭიროებებს;
- პროდუქციის არაეფექტური განვითარება, მართვა და მონიტორინგი, მათი განაწილება (მათ შორის გაყიდვების პროცესი, სამართლიანი ღირებულების შეფასება) და გაყიდვების შემდგომი მომსახურება, მათ შორის ფინანსური სირთულეების მქონე მომხმარებლების მართვა;
- გაუგებარი, არაკეთილსინდისიერი ან არადროული კომუნიკაცია მომხმარებლებთან; და
- მომხმარებელთა საჩივრების ან პრეტენზიების არაეფექტური მართვა და გადაწყვეტა.

მიტიგაცია

ქვევის რისკების შერბილების მიზნით, ჯგუფი კვლავ ორიენტირებულია უზრუნველყოს საუკეთესო მომხმარებელთა მომსახურება და ახორციელებს შემდეგ ქმედებებს:

მომხმარებლების მიმართ სამართლიანი მოპყრობა: ჩვენი ეთიკის კოდექსი და მომხმარებელთა დაცვის სტანდარტი მოიცავს პროდუქტებისა და სერვისების ციკლის ყველა ეტაპს, აგრეთვე პროდუქტის გამჭვირვალე შეთავაზებებთან და მკაფიო და ზუსტ კომუნიკაციებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, რათა მომხმარებელს მიეცეს ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღების საშუალება. მომხმარებელთა უფლებების დაცვის განყოფილება მოქმედებს როგორც დაცვის მეორეხაზი, რომელიც უზრუნველყოფს ბანკის პროცესების შესაბამისობას მოქმედ კანონებსა და რეგულაციებთან, ასევე შიდა პოლიტიკასა და პროცედურებთან. ჩვენ ვაცნობთ ჩვენს მომხმარებლებს ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების მახასიათებლებსა და პირობებს, რათა შეძლონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღება. იურიდიული სამსახური მოქმედებს როგორც დაცვის მეორე ხაზი, რომელიც მონიტორინგს უწევს ბანკის მარკეტინგულ კომუნიკაციებს, ასევე პროდუქტებისა და სერვისების შესაბამისობას სამართლებრივ და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან.

მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვა: შემუშავებული გვაქვს მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვის პროცედურა, რათა ეფექტურად ვმართოთ მომხმარებელთა საჩივრები და პრობლემები. მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვისა და დახმარების ცენტრი განიხილავს და მართავს ყველა შემოსულ პრეტენზიას. ეთიკის კოდექსის დარღვევებთან დაკავშირებული პრეტენზიები განიხილება შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტის მიერ, რათა უზრუნველყოს სათანადო წესით განხილვა და გამოსასწორებელი ღონისძიებების შემუშავება. გარდა ამისა, შესაბამისობის უზრუნველყოფის დეპარტამენტი განიხილავს მომხმარებლის ყველა საჩივარს. განმეორებადი საჩივრები, რომლებიც პოტენციურად მიუთითებს სისტემურ პრობლემაზე, და მამხილებელი პლატფორმის მეშვეობით მიღებული ანგარიშები განიხილება და ყოველკვარტალურად წარედგინება აუდიტის კომიტეტს.

ფინანსური დანაშაულის რისკი

ფინანსური დანაშაულის რისკი არის ჯგუფის მეშვეობით უკანონო საქმიანობის, მათ შორის ფულის გათეთრების, თაღლითობის, შექრთამეობისა და კორუფციის, გადასახადებისგან თავის არიდების, სანქციებისგან თავის არიდების, ტერორიზმის დაფინანსებისა და იარაღის გავრცელების, შეგნებულად თუ გაუცნობიერებლად, ხელშეწყობის რისკი.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ფინანსური დანაშაულის რისკები გლობალურ დონეზე კვლავ იზრდება. ჯგუფის წინაშე მკაცრი მარეგულირებელი და საზედამხებდელი მოთხოვნები არსებობს, რომლებიც დაკავშირებულია ფინანსური დანაშაულის რისკების მართვასთან. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობას შეიძლება მოჰყვეს მარეგულირებელი ორგანოს მხრიდან იძულებითი ქმედებები, რაც გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს და/ან ჯგუფის რეპუტაციის შელახვას.

ფინანსური დანაშაულის რისკის ძირითადი წყაროებია:

- კლიენტებისთვის პროდუქტისა და მომსახურების მიწოდებასთან დაკავშირებული თანდაყოლილი რისკი, რამაც შეიძლება ჯგუფი ფინანსური დანაშაულის წინაშე დააყენოს;
- რისკის გამოვლენის და/ან ფინანსური დანაშაულის რისკის ნარჩენი ზემოქმედების და ალბათობის შემცირების არაადეკვატური კონტროლი; და
- რისკის ზემოქმედების მიუღებელი დონის მქონე ბიზნეს საქმიანობის არაადეკვატურად მართვა.
- გლობალურად, ტრანზაქციების გაზრდილი მოცულობა და სიჩქარე, ფინანსურ სერვისებში ციფრულ ტრანსფორმაციასთან ერთად, წარმოშობს ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვის შემდეგ ტენდენციებს:
- ვინაიდან ტრანზაქციები უფრო სწრაფად სრულდება, ჯგუფს ესაჩიროება გამოვლენის უფრო მოწინავე ტექნიკისა და მონაცემების გამოყენება რისკების შესამსუბუქებლად;
- მოსალოდნელია, რომ გლობალურად გაიზრდება პირადი მონაცემების გაყალბების, სხვისი ანგარიშის ნომრის და კლიენტების ხელმოწერის ფაბრიკაციის გამოყენება. ჯგუფმა უნდა გამოიყენოს დიდი მოცულობის ინფორმაცია მონაცემთა უფრო მოწინავე ანალიტიკის და ავტომატიკის შესაძლებლობებთან ერთად, რათა შეძლოს რისკის შემსუბუქება;
- ფულის გათეთრების პროდუქტების (ახალი და არატრადიციული) დიაგნოსტიკა - დიდი ალბათობით დამნაშავეები ყურადღებას გადაიტანენ უფრო არატრადიციულ პროდუქტებზე, მათ შორის ვაჭრობის დაფინანსებაზე, ფასიან ქაღალდებსა და ტრანზაქციების გათეთრებაზე, კრიპტოვალუტებზე და, შესაბამისად, ჯგუფს დასჭირდება უფრო მოწინავე ტექნოლოგიური გადაწყვეტილებების დანერგვა და ყოვლისმომცველი პოლიტიკა, რათა თავიდან აიცილოს და გამოავლინოს ფულის გათეთრება;

- ფინანსური დანაშაულის რისკები, რომლებიც დაკავშირებულია ინოვაციური ფინტექის გამოყენებასთან, ჯერ ბოლომდე არ არის შესწავლილი, ხოლო სანქციების მარეგულირებელი ჩარჩოს ცვალებადობა აღსრულების პრობლემებს ქმნის; და
- ბოლოდროინდელმა მოვლენებმა რუსეთ-უკრაინის ომის გარშემო გაზარდა სანქციებთან შესაბამისობის რისკები.

მიტიგაცია

ჯგუფის მასშტაბით ფინანსური დანაშაულის რისკის მართვის პროგრამა მიზნად ისახავს, რომ ყველა ბიზნეს ქვედანაყოფი, მხარდაჭერის სამსახურები და შვილობილი კომპანიები განიხილავენ თავიანთი საქმიანობის ზემოქმედებას ჯგუფის რისკების პროფილზე და იღებდნენ ქმედით ზომებს ფინანსური დანაშაულის მიმართ ჯგუფის რისკების მიდგომასთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად. ჩვენ ვცდილობთ, თავიდან ავიცილოთ კრიმინალებისა და ტერორისტების მიერ მომხმარებლებისა და ეკონომიკისთვის მიყენებული ზიანი. აგრეთვე, აქტიურად ვადევნებთ თვალყურს ფინანსური დანაშაულის რისკების წარმოშობას და დროულად ვატყობინებთ ყველა საკითხს შესაბამის დანაყოფებს.

ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლა: შემუშავებული გვაქვს ფულის გათეთრების (AML) /ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის (CFT) ჩარჩო, რომელიც მოიცავს რისკებზე დაფუძნებულ მიდგომას ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების (ML/FT) რისკების მიმართ. აღნიშნული ჩარჩო შემუშავებულია ადგილობრივი კანონმდებლობის, საერთაშორისო სტანდარტების (ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფის (FATF) რეკომენდაციების) და საერთაშორისო ფინანსური სანქციების პროგრამების შესაბამისად.

ყოველწლიური ტრენინგი ML/FT პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ სავალდებულოა ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის. 2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით AML-ს შესახებ ტრენინგის გავლის კოეფიციენტი იყო 85%. ხორციელდება ტრენინგის მიმდინარეობის მონიტორინგი. ჩვენ უზრუნველყოფთ, თანამშრომლები დაეუფლონ სასწავლო მასალას დადგენილი ვადების შესაბამისად.

ML/FT რისკების შემცირების მიზნით, შევიმუშავებთ რისკების მართვის სტრუქტურა დაცვის სამი ხაზის მოდელის საფუძველზე. ფინანსური დანაშაულის პრევენციისა და გამოვლენის უნარის გასაძლიერებლად, ვაგრძელებთ ML/F რისკების მართვის სამსახურის გაძლიერებას. განვაახლებთ პოლიტიკა და პროცედურები, რათა ჩვენი ML/FT რისკების მართვის აქტივობები უფრო ძლიერი გავხადოთ, აგრეთვე ჩავდეთ მნიშვნელოვანი რესურსები ML/FT რისკების მართვის შესაძლებლობების გასაუმჯობესებლად, მათ შორის მოწინავე ანალიტიკისა და ტრანზაქციათა მონიტორინგის გადანაცვლებით მხარდაჭერილი სკრინინგისა და ფილტრაციის ინსტრუმენტების დანერგვით და AML სამსახურის პერსონალის გაძლიერებით.

მექრთამეობა და კორუფცია: ჩვენ მოწოდებული ვართ, თავიდან ავიცილოთ მექრთამეობა და კორუფცია შესაბამისი პოლიტიკის, პროცესებისა და ეფექტური კონტროლის განხორციელებით. იმედი გვაქვს, რომ ყველა ჩვენი თანამშრომელი დაიცავს ჩვენს ეთიკის კოდექსს. ჯგუფი იცავს ნულოვანი ტოლერანტობის პრინციპს მექრთამეობის პრევენციისა და ანტიკორუფციული პოლიტიკისა და პროცედურების შესრულებლობის მიმართ. ყველა თანამშრომელი გადის ყოველწლიურ სავალდებულო ტრენინგს მექრთამეობის პრევენციისა და ანტიკორუფციული პოლიტიკისა და პროცედურების საკითხებში. ტრენინგი მოიცავს ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა იქნეს გამოყენებული ბანკის ანონიმური მამხილებელი არხი. მექრთამეობის პრევენციისა და ანტიკორუფციული პოლიტიკის შესახებ ტრენინგის გავლის კოეფიციენტი 2022 წლის ბოლოს იყო 88%. შესხენებითი შეტყობინებები რეგულარულად ეგზავნება თანამშრომლებს, რომლებიც დროულად არ გადიან ტრენინგს.ტრენინგის მიმდინარეობის მონიტორინგს ახორციელებს შესაბამისი მენეჯერები.

სანქციებთან შესაბამისობა: ჯგუფს შემუშავებული აქვს სანქციებთან შესაბამისობის მკაცრი პოლიტიკა, რომელიც მოითხოვს აშშ-ს, გაერთიანებული სამეფოს, ევროკავშირისა და სხვა შესაბამისი სანქციების პროგრამებში გათვალისწინებული შესაბამისი აკრძალვებისა და შეზღუდვების დაცვას. რუსეთი და ბელორუსია განისაზღვრა მაღალი რისკის იურისდიქციებად, რაც იმას ნიშნავს, რომ ჯგუფს აქვს შეზღუდული რისკის აპეტიტი ამ ქვეყნების მომხმარებლებთან და მათთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებთან მიმართებაში. კერძოდ, მოქმედებს დეტალური შემოწმების გაძლიერებული პროცესი რუსეთსა და ბელორუსში მცხოვრები კლიენტების მომსახურებასთან და ამ იურისდიქციებთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებთან მიმართებით. ჩვენ ასევე გავაფართოვეთ თანამშრომლობა მარეგულირებელ და სხვა შესაბამის სამთავრობო უწყებებთან და პარტნიორ ფინანსურ ინსტიტუტებთან საქართველოში სანქციებთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგისა და შერბილების მიზნით, როგორც სექტორულ, ისე ქვეყნის დონეზე.

დეტალური შემოწმება: ჯგუფი აგრძელებს მომხმარებლების დეტალური შემოწმების პრაქტიკისა და ტრანზაქციების მონიტორინგის შესაძლებლობების გაუმჯობესებას, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში, რისკზე დაფუძნებული სცენარებით მხარდაჭერილ მონიტორინგს, შეტყობინებების დამუშავებასა და საეჭვო ქმედებების შესახებ შეტყობინებას. ჩვენი მომხმარებელთა შემოწმებისა და ტრანზაქციის მონიტორინგის KYC პროცედურები უზრუნველყოფს ფინანსური და ეკონომიკური სანქციების შესახებ საერთაშორისო რეგულაციებთან შესაბამისობას, ასევე მომხმარებელთა იდენტიფიკაციის პროცედურებს ჯგუფის დასაცავად ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკებისგან. მაღალი რისკის კლიენტები, მათ შორის პოლიტიკურად აქტიური პირები და ვირტუალური აქტივების მომსახურების პროვაიდერები, ისინი, რომლებიც მედიაში უარყოფით ქრილში შექცებიან ან ჩართულნი არიან უჩვეულო ან კრიპტოვალუტებთან დაკავშირებულ ტრანზაქციებში, ან ისინი, რომლებიც ცხოვრობენ და მუშაობენ ფინანსური დანაშაულის არსებითად მაღალი რისკის მქონე ქვეყნებში ან სექტორებში, გადიან დამატებით დეტალურ შემოწმებას.

თაღლითობის რისკი: თაღლითობის რისკის შემცირების მიზნით განვახორციელეთ შემდეგი ღონისძიებები:

- „იცნობდე შენს თანამშრომელს“ (KYE) პროცედურები, რომლებიც მოიცავს სკრინინგის მოთხოვნებს რეკრუტირების, დასაქმებისა და სამუშაოდან წასვლის ეტაპებზე, საშუალებას გვაძლევს კარგად გავიგოთ თანამშრომლის ისტორია და ინტერესთა რეალური თუ პოტენციური კონფლიქტი;
- სავალდებულო ტრენინგი ყველა ახალი თანამშრომლისთვის თაღლითობის რისკის შესახებ ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით; და
- საკომუნიკაციო არხები ჩვენი მომხმარებლების ინფორმირებისთვის თაღლითობის რისკის შესახებ.
- ბანკის შიდა აუდიტის სამსახური, რისკზე დაფუძნებული მიდგომით, იძლევა რწმუნებას ჩვენი რისკების მართვის, შიდა კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემების ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის შესახებ. ფინანსური დანაშაულის რისკებს რეგულარულად განიხილავენ აუდიტისა და რისკების კომიტეტები.

ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ინფორმაციის, მონაცემების ან საინფორმაციო სისტემების კონფიდენციალურობის, ხელშეუხებლობის ან ხელმისაწვდომობის დაკარგვის რისკია და შესაძლებელია ქონდეს პოტენციური უარყოფითი გავლენა ოპერაციებზე.

მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული რისკი არის პერსონალური მონაცემების დამუშავებასთან დაკავშირებული რისკი, როგორცაა შენახული ან სხვაგვარად დამუშავებული პერსონალური მონაცემების შემთხვევითი ან უკანონო განადგურება, დაკარგვა, შეცვლა, არავტორიზებული გამჟღავნება ან წვდომა, რასაც შედეგად შეიძლება მოჰყვეს ფინანსური დანაკარგები, რეპუტაციის შელახვა ან სხვა მნიშვნელოვანი უარყოფითი ეკონომიკური ან სოციალური შედეგები.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი უმაღლესი გლობალური რისკია ორგანიზაციებისთვის, განსაკუთრებით ფინანსური სამსახურებისთვის. ბანკი რჩება ინფორმაციული უსაფრთხოების ხელყოფის მცდელობების სამიზნედ. გარე საფრთხეების პროფილი მუდმივად იცვლება და ჩვენ ველოდებით საფრთხეების გაზრდას. ადამიანურ მსხვერპლთან ერთად უკრაინაში შეჭრა წარმოადგენს სახელმწიფოს მიერ დასაპირსაზღვრებელი კიბერ-შეტევის საყოველთაო საფრთხის მკაფიო შეხსენებას, რომლის მიზანია საინფორმაციო ტექნოლოგიური სისტემების დარღვევა და გათიშვა თუ გავითვალისწინებთ მუდმივად განვითარებადი, მტრული კიბერ-საფრთხეების გარემოს, გასაგები გახდება მუდმივი ინვესტირების მნიშვნელობა ადმინისტრაციული და ტექნიკური კონტროლის საშუალებებში, რომლებიც გვეხმარება არსებული და შესაძლო საფრთხეების თავიდან აცილებაში, გამოვლენასა და მათზე სათანადო რეაგირებაში. მიუხედავად ამისა, კვლავ რჩება შესაძლებლობები ბოროტი განზრახვის მქონე აქტორებისთვის, განსაკუთრებით შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით:

- ნულოვანი დღის შეტევები, რომლებიც იყენებენ ადრე უცნობ მოწყვლადობას;
- ბრენდის იმიტაციის სახის შეტევები (brand impersonation attacks), რომლებიც იყენებენ დახვეწილ მეთოდებს;
- შემთხვევები, როცა უშუალო კონტროლის საშუალებები არა აქვს კიბერ-უსაფრთხოების იმ სისტემებს, რომლებსაც ემართება კიბერ-შეტევა (მაგალითად, ჩვენი მომხმარებლების და მესამე პირი მომსახურების მომწოდებლები), რაც საბოლოოდ ზღუდავს გარკვეული საფრთხეებისგან ჩვენი თავდაცვის უნარს; და
- თანამშრომლების მიერ ჩვენი პოლიტიკის, პროცედურებისა და ტექნიკური კონტროლის დაცვის უგულებელყოფა.

2022 წლის 1 იანვარს, საკანონმდებლო ცვლილებების შედეგად, ბანკი აღიარებული იქნა ქვეყნის ერთ-ერთ კრიტიკულ საინფორმაციო სუბიექტად, რაც ნიშნავს, რომ მისი საინფორმაციო სისტემის უწყვეტი მუშაობა მნიშვნელოვანია ქვეყნის თავდაცვისა და/ან ეკონომიკური უსაფრთხოებისთვის და, ასევე, სახელმწიფო ხელისუფლებისა და/ან საზოგადოებრივი ცხოვრებისთვის. არსებულმა კანონმდებლობამ საკმაოდ დიდი მოცულობის მოვალეობები დააკისრა ბანკს, რამაც გამოწვია მოქმედ პროცედურულ დოკუმენტებსა და დადგენილ პრაქტიკაში მცირე ცვლილებების შეტანის საჭიროება.

მიტიგაცია

ინფორმაციულ უსაფრთხოებასა და მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული რისკების შერბილების საშუალებას კონტროლის შემდეგი საშუალებები გვაძლევს:

ნულოვანი დღის შეტევები: ამ რისკის შესარბილებლად ჩვენ რეგულარულად ვუწევთ მონიტორინგს სიახლეებს მოწყვლადობების შესახებ, რასაც შეუძლია უარყოფითი გავლენის მოხდენა ჩვენს სისტემებზე. თუ დაფიქსირდება ამგვარი მოწყვლადობა, საპეციალური გუნდი უზრუნველყოფს რაც შეიძლება სწრაფად კონცენტრირებას მასზე. უფრო მეტიც, ჩვენ ვიყენებთ სიღრმისეული დაცვის მიდგომას, რაც გულისხმობს უსაფრთხოების დამატებითი კონტროლების უზრუნველყოფას და იმ შემთხვევაში თუ ერთი მექანიზმი წარუმატებელია, არსებობს ასევე სხვა კონტროლები რომელიც გააქტიურდება შეტევის არიდების მიზნით. *მომხმარებელზე მიმართული ფიშინგი:* ბოროტი განზრახვის მქონე აქტორებს შეუძლიათ მომხმარებელზე მიმართული ფიშინგის წარმატებული შეტევების განხორციელება მომხმარებლების ყალბი ვებსაიტებით, სოციალური ქსელით, ელ.ფოსტით და სხვა გზებით მოტყუებით. ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ ინფორმაციული უსაფრთხოების კონტროლის საშუალებების გაუმჯობესებაზე, რათა შესაძლებელი გახდეს მომხმარებელთა ანგარიშებში უფლებამოსილების არმქონე წვდომის აღმოჩენა, და ინფორმირებულობის ასამაღლებელი კამპანიების ჩატარებაზე, რათა ჩვენმა მომხმარებლებმა და ფართო საზოგადოებამ შეძლოს ფიშინგის ამოცნობა და დროული რეაგირება.

მონოდების ჭაჭრის შეტევები: ბოროტი განზრახვის მქონე აქტორებს შეუძლიათ უკანონო წვდომის განხორციელება ჩვენი მესამე პირი მომსახურების მომწოდებელთა სისტემებში. ბანკი ფოკუსირებულია ამგვარი რისკის შერბილებაზე შემდეგი გზებით:

- ინფორმაციული უსაფრთხოების და მონაცემთა დაცვის დეტალური შემოწმების ინტეგრირება მესამე პირი მომსახურების მომწოდებლის შერჩევის პროცესში რისკის იმ დონის დასადგენად, რომლის წინაშე დგას მესამე პირი მომსახურების პოტენციური მომწოდებელი;
- დარწმუნება იმაში, რომ მესამე პირ მომსახურების მომწოდებლებთან თანამშრომლობის დაწყებამდე დადგენილი რისკების შერბილების მიზნით დანერგულია აუცილებელი სახელშეკრულებო და ტექნიკური კონტროლის საშუალებები; და
- მესამე პირი მომსახურების არსებული მომწოდებლების მონიტორინგი, სულ მცირე, წელიწადში ერთხელ ინფორმაციული უსაფრთხოების და მონაცემთა დაცვის შეთანხმებული მოთხოვნების შესრულების შემოწმების მიზნით. ურთიერთობათა შეწყვეტა ექვემდებარება გასვლასთან დაკავშირებული პროცედურების გავლას, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს ბანკის ინფორმაციის კონფიდენციალურობის, ხელშეუხებლობისა და ხელმისაწვდომობის დაცვა.

თანამშრომლების მიერ ჩვენი პოლიტიკის, პროცედურებისა და ტექნიკური კონტროლის საშუალებების უგულებელყოფა: ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან და მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული რისკის მართვა მთლიანად ბანკში ერთერთ მთავარ კომპონენტს წარმოადგენს. ჩვენ მუდმივად ვაქცევთ ყურადღებას ჩვენი თანამშრომლების აღჭურვას სათანადო ცოდნით და შესაბამისი ინსტრუქციებით, რათა მათ შეძლონ ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტების პრევენცია, დადგენა, მიტიგაცია და დროული რეპორტირება.

ყოველწლიური ტრენინგი ინფორმაციულ უსაფრთხოებასა და მონაცემთა დაცვაში სავალდებულოა ბანკის ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის და მოიცავს დისტანციურად მუშაობაზე მორგებულ ინფორმაციულ უსაფრთხოების რისკების

შერბილებასთან დაკავშირებულ კურსს. ჩვენ ვახორციელებთ მონაცემთა დაცვის უწყვეტ და როლებზე დაფუძნებულ ტრენინგს, რათა ჩვენმა თანამშრომლებმა იცოდნენ მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებული რისკები და ათვისონ ბიერებდნენ თავის როლს ამგვარი რისკების შემსუბუქებაში.

ჩვენ წამოვიწყეთ ფიშინგის კვარტალური კამპანიები ჩვენი თანამშრომლების ფიშინგის აღმოჩენისა და მასზე სათანადო რეაგირების უნარის შემოწმების მიზნით. პერიოდულად ჩვენ ვაგზავნით ელ.შეტყობინებებს და ვაზიარებთ პოსტებს ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული საფრთხეების შესახებ შიდა საკომუნიკაციო არხებით. მიუხედავად იმისა, რომ თანამშრომლების მიმართ განხორციელებული იქნა ფიშინგის მცდელობები, რაიმე სერიოზულ ინციდენტს ადგილი არ ჰქონია.

და ბოლოს, ჩვენ ვალიარებთ, რომ ბანკში ინფორმაციული უსაფრთხოების კონტროლის საშუალებების გაფართოებასთან დაკავშირებული ჩვენი ძალისხმევის მიუხედავად, მცირე რაოდენობის შემთხვევებში შეიძლება არსებობდეს დასაბუთებული საქმიანი საჭიროება იმისა, რომ არსებული პოლიტიკა, პროცედურები და ტექნიკური კონტროლის საშუალებები არ გამოიყენებოდეს კონტროლირებულად. ამ მიზნით ჩვენ გავუმჯობესეთ ჩვენი მიდგომა ინფორმაციული უსაფრთხოების გამონაკლისების მართვისადმი, რომელიც უზრუნველყოფს აღნიშნულ მოქნილობას, მთლიან წარმოდგენას საერთო რისკებზე, რომლებიც ჩნდება გამონაკლისების შედეგად, და მათ პროაქტიულ მართვას.

წვდომის მართვა: ჩვენ გვაქვს წვდომის როლებზე დაფუძნებული კონტროლი, რომელიც ხელს უწყობს ახალი თანამშრომლების ადაპტირების და არსებული თანამშრომლების როტაციის პროცესების ავტომატიზებას, შესაძლებელს ხდის ქსელზე შეზღუდულ წვდომას ინდივიდუალური მომხმარებლების როლებზე დაყრდნობით და, ამგვარად, შეესაბამება მინიმალური პრივილეგიის პრინციპს, რომელსაც იცავს ბანკი. ჩვენ ასევე განვახორციელეთ პრივილეგიებზე მომხმარებელთა შეფასების ნახევარწლიური პროცესი. ჩვენ ვაკვირდებით და ვახსენებთ წვდომის უფლებებს ყოველწლიურად თითოეულ დეპარტამენტში. ბანკი არ ანიჭებს პრივილეგიებზე წვდომის უფლებებს მესამე პირებს გამართლებული და დასაბუთებული საქმიანი საჭიროების გარეშე. ამგვარი საჭიროების შემთხვევაშიც კი პრივილეგიებზე წვდომის უფლების მქონე მესამე პირებს მოეთხოვებათ მრავალფაქტორიანი ავთენტიფიკაციის გამოყენება, ხოლო ბანკი მართავს და მონიტორინგს უწევს მათ ქმედებებს პრივილეგიებზე წვდომის მართვის გადაწყვეტის საშუალებით.

რეაგირება ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტზე: ზემოხსენებული ძირითადი რისკების წარმატებით შემსუბუქების მიზნით ჩვენი ინციდენტებზე რეაგირების გეგმა უფრო მეტად შეესაბამება სფეროს სტანდარტს და მიღებულ საუკეთესო პრაქტიკას, როგორც ეს განსაზღვრულია სტანდარტებისა და ტექნოლოგიის ეროვნული ინსტიტუტის (NIST) კომპიუტერულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ინციდენტის მართვის სახელმძღვანელოში. ჩვენ, ასევე, უწყვეტად ვატარებთ დარღვევისა და თავდასხმის სიმულაციებს, რაც გვაძლევს ჩვენი ქსელის ბოროტგანმზავებელთა თვალთვალს დაწესების საშუალებას, გამოწვევით დაცვის საშუალებებს და უსაფრთხოების კონფიგურაციას და ვახორციელებთ მუდმივ მონიტორინგს და ვაუმჯობესებთ ჩვენი დაცვის მდგომარეობას. ჩვენ, ასევე, ხელახლა ვამუშავებთ ინფორმაციული უსაფრთხოების ინციდენტებზე რეაგირების გეგმას. ვიყენებთ დამატებით განზომილებებს, როგორიცაა გამოვლენის საშუალო დრო, რეაგირების საშუალო დრო და ცრუდადებითი კოეფიციენტი ჩვენი უსაფრთხოების საოპერაციო ცენტრის მუშაობის უკეთ თვალყურის დევნებისთვის.

რუსეთ-უკრაინის ომი: რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომის საპასუხოდ ბანკმა გააძლიერა რუსეთიდან მომავალი საფრთხეების მონიტორინგი. თუმცა შემოტევის მცდელობები გაზრდილია, ჩვენ არ მოველოთ, რომ ისინი შეძლებენ რაიმე ნეგატიური ზემოქმედების მოხდენას ბანკზე.

2022 წლის განმავლობაში ჩვენ გავზარდეთ ჩვენი შესაძლებლობები vandal protected რეზერვაციის სანახის დანერგვით. აღნიშნულის შედეგად არც გარეშე და არც შიდა ბოროტმოქმედ ძალებს არ შეუძლიათ რაიმე ზიანის მიყენება ბანკის მონაცემთა ბაზის ძირითადი რეზერვისთვის.

ინფორმაციულ უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი იზომება რისკის მიმართ მზადყოფნის წინასწარ დადგენილი მაჩვენებლებით და ზღვრებით, ხოლო ანგარიში მისი მუშაობის შესახებ ყოველკვარტალურად ბარდება რისკების კომიტეტს. მისი მიზანია მინიმუმამდე დაიყვანოს მონაცემთა და უსაფრთხოების დარღვევებთან დაკავშირებული რისკები, რათა მივაღწიოთ ჩვენს ძირითად სტრატეგიულ მიზნებს (i) მომხმარებელთა შესანიშნავი მომსახურების უზრუნველყოფას და (ii) ჯგუფის ფინანსური სიძლიერის შენარჩუნებას. ბანკის შიდა აუდიტის სამსახური, რისკზე დაფუძნებული მიდგომით, უზრუნველყოფს რწმენას ჩვენი რისკების მართვის, შიდა კონტროლის მექანიზმებისა და სისტემების ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის მიმართ. ინფორმაციული უსაფრთხოება რეგულარულად დგას რისკების კომიტეტის დღის წესრიგში. ჩვენ ასევე ვინვესტ გარეშე აუდიტორებს კიბერ-უსაფრთხოების აუდიტის ჩასატარებლად.

მონაცემთა დაცვის პოლიტიკა: ჩვენ გვაქვს მონაცემთა დაცვის ყოვლისმომცველი პოლიტიკა და სტანდარტები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ჩვენს მუშაობას კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებული რეგულაციებისა და თანამედროვე პრინციპების შესაბამისად. ეს პოლიტიკა და პროცედურები გამოკვეთენ კონფიდენციალურობის იმ პრინციპებსა და სტანდარტებს, რომლებსაც ჩვენ ვიცავთ პერსონალური მონაცემების დამუშავებისას. ეს პრინციპები და სტანდარტები:

- რეგულარულად განიხილება, რათა დავრწმუნდეთ, რომ ისინი ასახავენ არსებულ სამართლებრივ, მარეგულირებელ, მიღებული პრაქტიკის და შიდა პოლიტიკის მოთხოვნებს;
- განიხილება ყოველწლიურად და მტკიცდება მართვის შესაბამისი ორგანოების მიერ; და
- შესაბამისობაში მოგვყავს სფეროს ალიარებულ სტანდარტებთან.

კონფიდენციალურობის სტრატეგიის ეფექტიანი განხორციელება მოითხოვს მტკიცე ორგანიზაციულ სტრუქტურას. ამ მიზნით ჩვენ გვაქვს მონაცემთა დაცვის ოფიცერი (DPO), რომლის პასუხისმგებლობაში შედის, და არა მხოლოდ, შემდეგი:

- ბანკის თანამშრომლებისთვის რეკომენდაციების მიცემა, რათა უზრუნველყოფილი იქნეს მოქმედი კანონმდებლობის მოთხოვნების შესრულება;
- ბანკში არსებული მონაცემთა დამუშავების პროცედურების კვლევა და მოქმედ კანონმდებლობასთან მათი შესაბამისობის შეფასება;
- ბიზნეს-სტრუქტურული ერთეულების კონსულტირება კონფიდენციალურობის საკითხებზე, განსაკუთრებით ახალი პროცესის ან პროდუქტის დანერგვისას;
- კავშირი ზედამხედველ ორგანოსთან კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე; და
- შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების, ასევე, ინფორმირებულობის გაზრდის პროგრამების შემუშავება და პრაქტიკული გამოყენება.

კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებული საკითხები მხედველობაში მიიღება ყველა ახალ პროცესსა და პროექტში. სულ უფრო ხშირად ვხედავთ, რომ თანამშრომლები აქტიურად ურთიერთქმედებენ მონაცემთა დაცვის ოფიცერთან და ატარებენ კონფიდენციალურ მონაცემებზე ზემოქმედების შეფასებას. ამგვარი შეფასებები უზრუნველყოფენ ჩვენი პროექტების შესაბამისობას მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობასთან მათი ამოქმედების მომენტისთვის.

გამჭვირვალობა: გამჭვირვალობა ჩვენი კონფიდენციალურობის პროგრამის ძირითადი ელემენტია. ჩვენი მომხმარებლები მარტივ ენაზე იღებენ ინფორმაციას კონფიდენციალურობის თაობაზე, მათ შორის იგებენ, როგორ ხდება მათი პერსონალური ინფორმაციის შეგროვება, გამოყენება, გამუდვანება, გადაცემა და დაცვა. კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებული ჩვენი ვალდებულებები ასახულია ჩვენს განცხადებაში კონფიდენციალურობის შესახებ. მონაცემთა დაცვის ოფიცერი, სულ მცირე, წელიწადში ორჯერ აბარებს აუდიტის კომიტეტს ანგარიშებს ბანკის კონფიდენციალურობის სტრატეგიის განხორციელების შესახებ. აღნიშნულის შედეგად, ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი და სამეთვალყურეო საბჭო ყოველთვის ინფორმირებული არიან უახლესი ცნობებით კონფიდენციალურობასთან დაკავშირებული საკითხების თაობაზე.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი არის ფინანსური და არაფინანსური ზარალის რისკი, რომელიც გამოწვეულია არაუფექტური შიდა პროცესების, ადამიანებისა და სისტემების ან გარე მოვლენების შედეგად.

საოპერაციო რისკს შეიძლება შედეგად მოჰყვეს შემდეგი გარემოებებით წარმოქმნილი ზარალი:

- შიდა და გარე თაღლითობა;
- საქმიანობის შეფერხება და სისტემის გაუმართაობა;
- დასაქმებასთან დაკავშირებული პრაქტიკა;
- კლიენტებთან, პროდუქტებსა და საქმიანობასთან დაკავშირებული პრაქტიკა;
- ფიზიკური აქტივებისა და ინფრასტრუქტურის დაზიანება; და
- აღსრულება, მიწოდება და პროცესების მართვა.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

საოპერაციო რისკების მართვის ნაკლოვანებებმა ან არაუფექტურობამ შეიძლება გამოიწვიოს არაზუსტი ფინანსური, მარეგულირებელი ან რისკების შესახებ ანგარიშგება, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფის რისკების პროფილის ზუსტ და დროულ გაგებაზე ჩვენი ძირითადი დაინტერესებული მხარეების მიერ. ტენდენციები, რომლებიც განაპირობებენ ტრანსფორმაციის აუცილებლობას, გარდა ზემოთ აღნიშნული ახლად წარმოქმნილი რისკებისა, გამომდინარეობს მრავალი წყაროდან:

- საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების მიმართ კლიენტების მოლოდინები შეიცვლება ახალი ტექნოლოგიებისა და მომსახურების ახალი მოდელების გაჩენით, რაც აიძულებს ბანკებს, გადახედონ თავიანთ ბიზნეს-მოდელებს და გაუმკლავდნენ ახალ საოპერაციო რისკებს;
- დიჯიტალიზაციისა და ავტომატიზაციის დაჩქარება IT და საოპერაციო მდგრადობას უფრო დახვეწილს გახდის. ცვლილებების სიჩქარემ და ინოვაციების საჭიროებამ ხელი შეუწყო ტექნოლოგიების დანერგვას, რომელთა შემოღება ფრთხილად მართვას საჭიროებს;
- კვალიფიციური კადრების ფონდს მოუწევს საინფორმაციო ტექნოლოგიების უფრო მეტად გამოყენება და გადასვლა მონაცემთა მცოდნე პროფილებზე, რათა დაენიოს პროცესების დიჯიტალიზაციისა და ავტომატიზაციის გაზრდილ ღირებულებებს.

მიტიგაცია

საოპერაციო რისკის სამართავად, ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა და პროცედურები და ჩამოაყალიბა საოპერაციო რისკების ჩარჩო საოპერაციო რისკების პროგნოზირების, შერბილების, კონტროლისა და კომუნიკაციისთვის და ჯგუფში შიდა კონტროლის გარემოს საერთო ეფექტურობისთვის. საოპერაციო რისკის ჩარჩო მოიცავს რისკისა და კონტროლის თვითშეფასების (RCSA) პროცესს, რისკის გავლენის ალბათობის მატრიცას, ძირითადი რისკის ინდიკატორებს, რისკის აპეტიტს, ოპერაციული მოვლენების მართვასა და საოპერაციო ზარალის პროცესს. RCSA პროცესი მოქმედებს, როგორც კონტროლის სპეციფიკური მექანიზმი, რომლის მეშვეობითაც ფასდება და განიხილება საოპერაციო რისკები და კონტროლის ეფექტიანობა, რაც უზრუნველყოფს გონივრულ გარანტიას, რომ საქმიანობის ყველა ამოცანა შესრულდება. საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული როლებისა და პასუხისმგებლობების დაცვის სამ ხაზს შორის ეფექტური განაწილებით ჯგუფი ახორციელებს იდენტიფიცირებას, მონიტორინგს, ატარებს ზომებს, წარადგენს ანგარიშებს, მართავს რისკებს და ახორციელებს შესაბამის კონტროლს.

ძირითადი პასუხისმგებლობა საოპერაციო რისკის მართვასა და კონტროლის მოთხოვნებთან შესაბამისობაზე ეკისრება ბიზნეს ერთეულებს, სადაც წარმოიშობა რისკი. ისინი ვალდებული არიან თავიანთი საოპერაციო რისკების შესახებ ანგარიშები წარადგინონ როგორც რეგულარულად, ასევე რისკის წარმოშობის შემთხვევაში. საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი არის დაცვის მეორე ხაზი და პასუხისმგებელია ჩარჩოს დანერგვის განსაზღვრასა და ზედამხედველობაზე, ასევე საოპერაციო რისკის პროფილის მონიტორინგზე.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი აფრთხილებს სამეთვალყურეო საბჭოს, როდესაც რისკის დონე აღემატება დასაშვებ ზღვარს, რათა დროულად მოხდეს გადაწყვეტილების მიღება.

- შიდა კონტროლის მექანიზმები: შევიმუშავეთ შიდა კონტროლის მექანიზმები, რომლებიც უზრუნველყოფს ბანკის ქმედით და ეფექტიან ოპერაციებს, იცავს მის აქტივებს, აწარმოებს სანდო ფინანსურ ანგარიშებს და შეესაბამება მოქმედ კანონებსა და რეგულაციებს. შიდა კონტროლის ჩარჩოს შემდეგი ელემენტები საშუალებას გვაძლევს, შევამციროთ საოპერაციო რისკები:
- ჩამოყალიბებული მკაფიო უფლებამოსილებები და პროცესები დამტკიცების მიზნებისათვის;
- რისკის ძირითადი მაჩვენებლებისა და გამაფრთხილებელი სისტემების საფუძვლიანი მონიტორინგი ლიმიტების დაცვის უზრუნველსაყოფად;
- ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოება;
- თანამშრომლების დასაქმების, განათლებისა და განვითარების სათანადო პრაქტიკა, შესაბამისი ცოდნის უზრუნველყოფის მიზნით;

- უწყვეტი პროცესები იმ ბიზნეს-მიმართულებების ან პროდუქტების იდენტიფიცირებისთვის, რომლებიც სავარაუდოდ ნაკლებად ან ზედმეტად მუშაობენ გონივრულ მოლოდინებთან შედარებით; და
- ტრანზაქციებისა და ანგარიშების რეგულარული შემოწმება და შეჯერება;

პოლიტიკა და სტანდარტები: საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი შეიმუშავებს და აწარმოებს ჩარჩოს და პოლიტიკისა და სტანდარტების ყოვლისმომცველ კომპლექტს. ამ პოლიტიკას და სტანდარტებს განიხილავენ და ამტკიცებენ შესაბამისი მმართველობითი ორგანოები, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მათი შესაბამისობა აღიარებულ ინდუსტრიულ სტანდარტებთან, როგორცაა ბაზელი და EBA, ასევე მათი ხელმისაწვდომობა ყველა შესაბამისი თანამშრომლისთვის შიდა არხებით. საოპერაციო რისკების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკის აპეტიტისა და ტოლერანტობის ხარისხობრივი და რაოდენობრივი პარამეტრების დადგენასა და ზედამხედველობაზე. ბანკის ღირებულოვნობა საბჭო და რისკების კომიტეტი ასევე პასუხისმგებელი არიან რისკის აპეტიტის დადგენაზე.

ბიზნესის მდგრადობა და უწყვეტობა: ჩვენ ვდგავართ დამანგრეველი მოვლენების საფრთხის წინაშე, რომლებიც შეიძლება იყოს ძალიან ძლიერი და შეიძლება შეუძლებელიც კი გახადოს ჩვენს საქმიანობასთან დაკავშირებული მოვალეობების შესრულება ნაწილობრივ ან მთლიანად. ინციდენტებს, რომლებიც აზიანებენ ბანკის აქტივებს, მათ შორის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურას, შეიძლება მოჰყვეს მნიშვნელოვანი ფინანსური დანაკარგები ჯგუფისთვის და, ასევე, მთლიანად სფეროსთვის. ამგვარი რისკების მიმართ მდგრადობის უზრუნველყოფის მიზნით, ჯგუფმა ჩამოაყალიბა ბიზნესის უწყვეტობის გეგმა, რომელიც მორგებულია ჩვენი ოპერაციების ბუნებასთან, მოცულობასა და სირთულესთან. გეგმა ითვალისწინებს სხვადასხვა ტიპის სცენარებს, რომელთა მიმართაც ჯგუფი შეიძლება მოწყვლადი აღმოჩნდეს, მათ შორის სისტემისა და ტექნოლოგიების გათიშვასაც.

ჯგუფი მუდმივად ახორციელებს საქმიანობაზე ზემოქმედების ანალიზის, ტესტირების, ტრენინგისა და ცნობიერების ამაღლების, ასევე, კომუნიკაციისა და კრიზისის მართვის პროგრამებს და ამზადებს აღდგენის სტრატეგიებს. ჩვენ ვადგენთ და კიდევ ერთხელ ვამოწმებთ საქმიანობის კრიტიკულ ოპერაციებს, ციკლურად ან საჭიროების მიხედვით, ძირითად შიდა და გარე დამოკიდებულებებს და შესაბამის მდგრადობის ღონეებს. დადგენილი ფეთქებადსაშიში, დამანგრეველი სცენარები ფასდება მათი ფინანსური, საოპერაციო და რეპუტაციასთან დაკავშირებული ზემოქმედების მიხედვით, ხოლო გამომდინარე რისკის შეფასება წარმოადგენს აღდგენის მიზნებისა და ზომების, საბოლოოდ კი აღდგენის გეგმის საფუძველს.

მოვლენებისა და ზარალის მონაცემების მართვა: ჯგუფმა დანერგა საოპერაციო რისკის მოვლენებისა და ზარალის მონაცემების მართვის პროცესი ფინანსურ და არაფინანსურ მოვლენებთან დაკავშირებული საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირებისა და აღრიცხვის მიზნით. ერთმა მოვლენამ შეიძლება გამოიწვიოს მრავალჯერადი ზარალი (ან აღდგენა). ჯგუფი ყიდულობს დაზღვევას გარკვეული ზარალების თავიდან აცილების მიზნით სამართლებრივი ან სახელშეკრულებო მოთხოვნების შესაბამისად.

მესამე პირებთან ურთიერთობა: ჯგუფის პოლიტიკა უზრუნველყოფს მესამე პირებთან ურთიერთობის ინიციატივების მიმართ დადგენილი პროცესის დაცვას, დეტალური შემოწმების, რისკის შეფასებისა და არსებული გარანტიების ჩათვლით. ქვემოთ მოყვანილი საკითხები ხელს უწყობს მესამე პირებთან ურთიერთობის რისკის ეფექტიან მონიტორინგსა და მართვას:

- სტანდარტები, რომლებიც განსაზღვრავენ, არის თუ არა საჭირო აუთოსორსინგი და როგორ შეიძლება საქმიანობათა გაცემა აუთოსორსინგზე;
- დეტალური შემოწმება მომსახურების პოტენციური მომწოდებლების შერჩევისას; და დაკავშირებული რისკების, მათ შორის მომსახურების მომწოდებლის ფინანსური მდგომარეობის, დადგენის, მართვისა და მონიტორინგის პროცესები; და
- სანდო კონტრაქტების გაფორმება აუთოსორსინგთან დაკავშირებით.

ცნობიერების ამაღლების პროგრამები: ჩვენ ვატარებთ ცნობიერების ასამაღლებელ კამპანიებს, რათა ჩვენმა თანამშრომლებმა შეძლონ არსებული და პოტენციური რისკების ამოცნობა. თაღლითობის შესახებ ჯგუფის ცნობიერების ამაღლების პროგრამა რჩება მისი თაღლითობის კონტროლის სისტემის ძირითად კომპონენტად, ხოლო თაღლითობის რისკის შესახებ ინფორმირებულობას ხელს უწყობს ყველა კოლეგისთვის სავალდებულო ტრენინგი. ამას ემატება კიდევ მნიშვნელოვანი წლიური ინვესტიცია როგორც ტექნოლოგიაში, ასევე კოლეგების პიროვნული განვითარებაში.

ბანკის შიდა აუდიტის სამსახური, რისკებზე დაფუძნებულ მიდგომაზე დაყრდნობით, უზრუნველყოფს რისკის მართვის ადეკვატურობისა და ეფექტიანობის, შიდა კონტროლის საშუალებებისა და სისტემების მუშაობის გარანტიას. საოპერაციო რისკები ყოველკვარტალურად განიხილება რისკების მართვის კომიტეტის მიერ.

ადამიანურ კაპიტალთან დაკავშირებული რისკი

ადამიანურ კაპიტალთან დაკავშირებული რისკი არის ჯგუფის სტრატეგიული მიზნების შეუსრულებლობის, ოპერაციული შეფერხების, ფინანსური ზარალის და/ან რეპუტაციის შელახვის რისკი ადამიანური კაპიტალის არაეფექტიანი მართვის შედეგად.

ჩვენს წინაშე დგას შემდეგი ძირითადი რისკები:

- თანამშრომლების დაქირავების, განვითარებისა და შენარჩუნების უუნარობა, მათ შორის, პერსპექტიული საკადო რეზერვის იდენტიფიცირებისა და სწორი ადამიანების სწორ პოზიციებზე დანიშვნის უუნარობა;
- არაეფექტური ხელმძღვანელობა, სუსტი შესრულება და არასათანადო ანაზღაურების პოლიტიკა;
- არასათანადო და უსამართლო ანაზღაურების პოლიტიკა;
- თანამშრომლებთან დაკავშირებული სამართლებრივი და მარეგულირებელი მოთხოვნების შეუსრულებლობა; და
- ადამიანებთან დაკავშირებული იმგვარი პროცესების ეფექტიანად შემუშავების უუნარობა, რომლებიც უზრუნველყოფენ თანაბარ შესაძლებლობებსა და მრავალფეროვნებას ჯგუფში.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

თანამშრომლები ჩვენი ბიზნესის წარმატების ერთ-ერთი მთავარი ხელშემწყობი ფაქტორია. იმისათვის, რომ მათ შეძლონ სწრაფად სწავლა და ინოვაციების მიღება, ორგანიზაციები გლობალურად მეტ ყურადღებას უთმობენ კადრების მართვის სათანადო შესაძლებლობების ჩამოყალიბებას, მათ შორის მონაცემთა ანალიზის შესაძლებლობების შექმნას, საუკეთესო თანამშრომლების დაქირავებას, განვითარებასა და შენარჩუნებას და სწორი ადამიანებისთვის სწორი როლების მინიჭებას. დემოგრაფიულმა ცვლილებებმა ასევე ცხადყო, რომ საჭიროა უფრო ღრმად დაფიქრება იმის თაობაზე, თუ რა სახის გამოცდილებას აფასებენ თანამშრომლები და როგორ შეიძლება მათი ღირებულებებისა და მოტივაციების ორგანიზაციის ღირებულებებსა და ამოცანებთან საუკეთესო გზით დაკავშირება. ორგანიზაციის მასშტაბით ბიზნეს პროცესებში დიჯიტალიზაციის ზრდამ და მონაცემთა გაფართოებული ანალიტიკისა და

ხელოვნური ინტელექტის მნიშვნელობის მიმართ მზარდმა ყურადღებამ ჩვენს ერთ-ერთ პრიორიტეტად აქცია საინფორმაციო ტექნოლოგიების, კომპიუტერული და მონაცემთა მეცნიერების პროფესიონალების დაქირავება, განვითარება და შენარჩუნება. გლობალიზაცია და პანდემიით დაჩქარებული სამუშაო პროცესების შაბლონების ცვლილება კიდევ უფრო რთულს ხდის ამ სფეროებში საუკეთესო კადრების დაქირავებას კვალიფიციური კანდიდატების სიმცირისა და სამუშაო ადგილების ხელმისაწვდომობის გამო, როგორც ადგილობრივ, ასევე გლობალურ დონეზე. საქართველოს აქვს შედარებით შეზღუდული ტალანტების რეზერვი, რომელიც, მიუხედავად იმისა, რომ იზრდება, შეიძლება არ აკმაყოფილებდეს ციფრულ, სწრაფად მზარდ და ფინანსურად დახვეწილ ორგანიზაციაში მოთხოვნილ მოთხოვნებს.

მიტიგაცია

აღამიანურ კაპიტალთან დაკავშირებული რისკების შემცირების მიზნით, ჯგუფი ახორციელებს შემდეგ ღონისძიებებს:

- ჩვენ ვიზიდავთ ახალგაზრდა კადრებს დასაქმების ფორუმებში მონაწილეობის და სტაჟირებისა და სტუდენტების განვითარების ფართო პროგრამების განხორციელების მეშვეობით. ჩვენ აქტიურად ვთანამშრომლობთ წამყვან ქართულ ბიზნეს-სკოლებთან და
- უნივერსიტეტებთან სხვადასხვა სფეროში საუკეთესო კადრების მოსაზიდად. ვახორციელებთ სტუდენტურ პროგრამას "ლიდერატორი", რომელიც ნიჭიერ სტუდენტებს აძლევს შესაძლებლობას, ჰქონდეთ ბანკის 360° ხედვა, იმუშაონ რეალურ პროექტებზე, ისწავლონ და მიიღონ მხარდაჭერა ბანკის აღმასრულებელი და საშუალო რგოლის მენეჯერებისგან. პროგრამა ასევე გვცხმარება საინფორმაციო
- ტექნოლოგიების, ციფრული და მონაცემთა მეცნიერებისა და ანალიტიკის სტუდენტების მოზიდვაში, რადგან ის იძლევა მაღალი კვალიფიკაციის მიღებისა და სწრაფი პროფესიული ზრდის გარანტიას საქართველოში ერთ-ერთ საუკეთესო ტექნიკურ გუნდში.
- ჩვენ ვთავაზობთ ჩვენს თანამშრომლებს სწავლისა და პიროვნული განვითარების შესაძლებლობებს, რათა გააუმჯობესონ თავიანთი კომპეტენციები და უნარები კარიერის განმავლობაში. შიდა მობილობა რჩება ჩვენი ტალანტების მართვის სტრატეგიის პრიორიტეტად, რათა უზრუნველყოთ სწორი ადამიანებისთვის სწორი როლების მინიჭება; 2022 წელს, ჩვენ დავიწყეთ Front2IT გადამაზღვრის პროგრამა, რომელიც საშუალებას აძლევს ჩვენს ფრონტ ოფისის თანამშრომლებს გადავიდნენ ტექნოლოგიების სფეროში. იმედი გვაქვს, რომ ეს მიდგომა დადებითად იმოქმედებს თანამშრომელთა ბრუნვაზე, ბანკში თანამშრომლების შენარჩუნებაზე და გაზრდის მოტივაციას, ჩართულობასა და საერთო პროდუქტიულობას.
- ჩვენ ვაფართოებთ ჩვენს ტალანტების რეზერვს საერთაშორისო გამოცდილების მქონე პირებით, საჭიროების შემთხვევაში, და ვიყენებთ სასწავლო პროგრამებს, მათ შორის შიდა, ადგილობრივ და საერთაშორისო კურსებს, რათა თანამშრომლები გაეცნონ საუკეთესო პრაქტიკასა და გააუმჯობესონ თავიანთი უნარები და ცოდნა.
- ჩვენს თანამშრომლებს ვთავაზობთ კონკურენტულ ანაზღაურებასა და ბენეფიტების პაკეტს და მხარს ვუჭერთ სამუშაო/პირადი
- ცხოვრების ბალანსის შენარჩუნებაში. ვაკვირდებით თანამშრომელთა ანაზღაურების ტენდენციებს ფინანსურ სექტორში შრომის ბაზრის კომპენსაციის კვლევების მეშვეობით. ჩვენი ანაზღაურების სტრუქტურა ემყარება თანამშრომელთა საქმიანობის შეფასებებს, რაც ჩვენი უწყვეტი უკუკავშირის პროცესის ნაწილია. ჩვენ ვაუმჯობესებთ ჩვენს სამუშაო არქიტექტურას და შეფასების სტრუქტურებს, რათა უზრუნველყოთ, რომ ჩვენი ანაზღაურების სისტემა და პრაქტიკა უფრო მკაფიო და გამჭვირვალე იყოს თანამშრომლებისთვის, რაც მათ საშუალებას მისცემს, სათანადოდ დაგეგმონ თავიანთი კარიერული წინსვლა.
- ჩვენ გვაქვს ფორუმები და საკომუნიკაციო არხები, რომლებიც საშუალებას იძლევა, რომ თანამშრომელთა მოსაზრებები და
- შეხედულებები მთელ ორგანიზაციაში იქნეს გაგებული, მაგალითად, Workplace-ზე აღმასრულებელი დირექტორის რეგულარული ონლაინ შეხვედრები თანამშრომლებთან, ვლოგის სახით, მიმდინარე მოვლენებზე, სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეხვედრები, სადაც უსმენენ თანამშრომლებს (Employee Voice meetings), სამუშაო კოლექტივის შეხვედრები (Town Hall meetings) და ბიზნესის კვარტალური მიმოხილვის ონლაინ შეხვედრები (QBR).
- ჩვენ უზრუნველყოფთ, რომ ადამიანური რესურსების პოლიტიკა და პრაქტიკა შემუშავდეს და განხორციელდეს ჩვენი ბიზნეს-საქმიანობის მხარდასაჭერად და შესაბამისად დაქირავდეს საკანონმდებლო და შესაბამის საერთაშორისო სტანდარტებს. ჩვენ რეგულარულად მიმოვიხილავთ ჩვენს პოლიტიკას და პროცედურებს, რათა დავრწმუნდეთ, რომ ისინი ასახავს საუკეთესო პრაქტიკას, ორგანიზაციულ ცვლილებებსა და საკანონმდებლო მოთხოვნებს.
- დავამკვიდრეთ მუშაობის ჰიბრიდული მოდელი და ბექ ოფისის თანამშრომლების უმრავლესობას მივეცით საშუალება, მოქნილად შეუთავსონ სახლიდან მუშაობა ოფისში მუშაობას.
- ჩვენ მონიტორინგს ვუწევთ ადამიანურ კაპიტალთან დაკავშირებულ რისკს რიგი რაოდენობრივი და თვისებრივი ინდიკატორების მეშვეობით, როგორიცაა რეგულარული სიღრმისეული ინტერვიუები თითოეულ ცალკეულ თანამშრომელთან, ბანკისა და
- გუნდის/განყოფილების eNPS, ჩართულობის ქულები, შიდა მობილობა, შენარჩუნება და კადრების დინება. გარდა ამისა, ჩვენ გვაქვს რისკების კომიტეტის საბჭოს მიერ დამტკიცებული რისკის აპეტიტის რაოდენობრივი მაჩვენებლები და ლიმიტები, რომლებსაც რეგულარულად ვაკვირდებით და მათი შესრულება ყოველკვარტალურად ეცნობება რისკების მართვის კომიტეტს. 2022 წლის განმავლობაში ჩვენმა EXM ჯგუფმა აღნიშნული ღონისძიებების შედეგების საფუძველზე უკვე განახორციელა სამოქმედო გეგმები; მიმდინარეობს სხვა ინიციატივების შემუშავება.

კომერციული ბანკების ეთიკის კოდექსთან და პროფესიული ქცევის სტანდარტებთან დაკავშირებული ეთიკური პრინციპებისა და სტანდარტების ყველა სახის დარღვევა კვარტალურად ეცნობება ბანკის აუდიტის კომიტეტს.

მოდელის რისკი

მოდელის რისკი წარმოადგენს პოტენციური უარყოფითი შედეგების რისკს, რაც წარმოიშვება გადაწყვეტილებებიდან, რომლებიც მოდელის შედეგებზეა დამყარებული და შესაძლოა მცდარი იყოს არასწორი დაშვებების, შეუსაბამო ცვლადების, სუსტი ალგორითმებისა და/ან უხარისხო მონაცემების გამოყენების გამო.

ჩვენ ვალიარებთ მოდელის რისკის მართვის გამართული პროცესების და კონტროლის მნიშვნელობას ზემოაღნიშნული რისკების ეფექტიანად მართვის საქმეში.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

რაც უფრო მეტად კომპლექსური და ციფრული ხდება საბანკო ოპერაციები, მით უფრო მეტად მნიშვნელოვანია მოდელის გადაწყვეტილების მიღებისთვის. სტატისტიკური, მანქანური სწავლების მოდელების და ხელოვნური ინტელექტის მზარდი გამოყენება გვცხადებს, გავაუმჯობესოთ გადაწყვეტილების მიღების პროცესი და მოვიპოვოთ უპირატესობა კონკურენტული ბაზრის ანალიზში. საბანკო ოპერაციებში მოდელის გამოყენების სიკეთით სარგებლობისთვის უმნიშვნელოვანესია მოდელის რისკის შეფასების საიმედო ჩარჩოს ქონა და დადასტურების პრაქტიკა.

2022 წლის მასში ძალაში შევიდა „საქართველოს ეროვნული ბანკის“ მიერ განახლებული რეგულაცია „მონაცემებზე დაფუძნებული სტატისტიკური, ხელოვნური ინტელექტის და მანქანური სწავლების მოდელების რისკების მართვის“ შესახებ. მარეგულირებელმა ორგანომ დამატებითი მოთხოვნები განსაზღვრა მოდელის განვითარების, დადასტურების, მონიტორინგისა და გამოყენების მიმართულებებით. ყველა რელევანტური (რეგულირების ფარგლებში) ახალი და არსებული მოდელი შესაბამისობაში უნდა იქნეს ამ ახალ მოთხოვნებთან მოყვანილი.

მიტიგაცია

ბანკი აქტიურად აძლიერებს მოდელის რისკის მართვის საკუთარ ჩარჩოს, რომლის გადახედვა და დახვეწა უწყვეტად მიმდინარებს, რათა ადეკვატურად მოხდეს მოდელის ძირითადი რისკების გათვალისწინება. მოდელის რისკის მართვის შესახებ ბანკის პოლიტიკით დამატებით განსაზღვრულია შემდეგი:

- იმ პირთა როლების და პასუხისმგებლობების სეგრეგაცია, რომლებიც მონაწილეობენ მოდელის განვითარების ციკლში, მათ შორის მოდელის შემუშავების მფლობელობა, დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და დამტკიცება; და
- კონტროლის მთავარი მექანიზმები მონაცემთა საიმედოობის, მოდელის განვითარების, დადასტურების, განხორციელების, რეტროსპექტული ტესტირების და მონიტორინგის თვალსაზრისით.

ბანკის მოდელის რისკის მართვისა და კონტროლის ჩარჩო ეფუძნება დაცვის სამი ხაზის მოდელს. მოდელის რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირები (Risk Owner) პირველ რიგში პასუხისმგებელნი არიან მოდელის დამტკიცებასა და შესრულების მუდმივ მონიტორინგზე. ბანკის დამოუკიდებელი რისკების მართვის სამსახური, მეორე ხაზში, პასუხისმგებელია ახალი მოდელების დამტკიცებასა და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან მათი შესაბამისობის მონიტორინგზე, გამოყენებული ალგორითმების საიმედოობაზე, მოდელის პროგნოზირების უნარსა და კომპლექსურობაზე, ბიზნესის ამოცანებსა და დაშვებებსა და მონაცემთა ხარისხზე. გარდა ამისა, მოდელის ეფექტურობის უზრუნველსაყოფად, ბანკმა დანერგა ავტომატური პროცესები მოდელის მუშაობის მუდმივი მონიტორინგისთვის. მოდელის რისკის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, მოდელის მუშაობის შესახებ ავტომატური შეტყობინებები გენერირდება ციკლურად (თვიურად, კვარტალურად, საჭიროების შესაბამისად) შესაბამისი დაინტერესებული მხარეებისთვის ბანკი ინარჩუნებს მოდელის განვითარების სტრუქტურირებულ ციკლს, რეკალიბრაციის ჩათვლით. ყველა ახალ მოდელს ან არსებულ მოდელებში ცვლილებას ამტკიცებს რისკების დირექტორი. მოდელთან დაკავშირებული საკითხები რეგულარულად ეცნობება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს, ხოლო ბანკის აღმასრულებელმა მენეჯმენტმა იცის მოდელის ძირითადი რისკების შესახებ.

სტრატეგიული რისკი

სტრატეგიული რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი ვერ განახორციელებს თავისი ბიზნეს სტრატეგიას და არასწორი გადაწყვეტილების მიღების, რესურსების არაეფექტური განაწილების ან გარემოში განხორციელებულ ცვლილებებზე დაგვიანებული ან არაეფექტური რეაგირების შედეგად.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ჯგუფის წინაშე დგას სტრატეგიული რისკები საკანონმდებლო, მარეგულირებელ, მაკროეკონომიკურ და კონკურენტულ გარემოში ცვლილებებთან დაკავშირებით. Covid-19-ის პანდემიამ და გლობალური ფინტექის გაჩენამ შეცვალა მომხმარებლების, აქციონერების და თანამშრომლების მოლოდინები, რაც ხაზს უსვამს რისკების სტრატეგიული და პერსპექტიული მართვის აუცილებლობას.

მიტიგაცია

ჯგუფს აქვს ჯანსაღი კორპორაციული მართვის სისტემა და მისი სტრატეგია დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. მომხმარებელზე ორიენტირებულობა, ხალხი და კულტურა, ბრენდის სიძლიერე და მონაცემები და AI გადაწყვეტილებების მიღება ჯგუფის მდგრადი ღირებულების შექმნის მთავარი ფაქტორებია. ჯგუფი აფასებს და მონიტორინგს უწევს სტრატეგიული რისკების გავლენას თავის ყოველდღიურ ოპერაციებზე, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ისინი სათანადოდ რეაგირებენ შიდა და გარე ფაქტორებზე, მათ შორის მარეგულირებელ, მაკროეკონომიკურ და კონკურენტულ გარემოში განხორციელებულ ცვლილებებზე.

სტრატეგიული დაგეგმვა: ჯგუფი ატარებს ყოველწლიურ სტრატეგიული დაგეგმვის პროცესს, რათა განიხილოს შედეგები, შიდა და გარე გარემო და შეიმუშავოს საშუალო და მოკლევადიანი სტრატეგიული გეგმა, პოტენციური ფინანსური და არაფინანსური რისკების გათვალისწინებით. ამ პროცესს მხარს უჭერს რისკის აპეტიტის ანგარიში (RAS), კაპიტალის გეგმა და ალდგენის გეგმა. **მონიტორინგი:** ჩვენ ყოველწლიურად ვატარებთ ჩვენი სტრატეგიის განხილვებს მაღალი და საშუალო რგოლის მენეჯერების მონაწილეობით. წლის განმავლობაში ტარდება ბიზნეს სტრატეგიების განხორციელების კვარტალური მონიტორინგი მიზნებთან მიმართებაში შედეგების შესაფასებლად. წლის განმავლობაში ტარდება ბიზნეს სტრატეგიების განხორციელების კვარტალური მონიტორინგი შედეგების მიზნებთან შესაბამისობის შესაფასებლად. ჯგუფი იღებს მაკორექტირებელ ზომებს მნიშვნელოვანი გადახვევის შედეგად წარმოქმნილი რისკების შესამცირებლად.

სტრატეგიის პერიოდული განხილვა: ჩვენი სტრატეგიული ვარიანტები ან გადაწყვეტილებები სისტემატურად განიხილება ჩვენი სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, მათ შორის ჩვენი ყოველწლიური სპეციალური სემინარის დროს.

რეპუტაციული რისკი

რეპუტაციის რისკი არის დაინტერესებული მხარეების ნდობისა და ჩვენი ბრენდის იმიჯის დაზიანების რისკი შიდა ქმედებების ან გარე მოვლენების შედეგად გამოწვეული უარყოფითი შედეგების გამო.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ჯგუფის საქმიანობა ექვემდებარება თანდაყოლილ რეპუტაციის რისკს, რომლის ძირითადი ფაქტორებია: წარუმატებელი შიდა პროცესები; კიბერთავდასხმების და ფიზიკური საქმიანობის წარუმატებელი მართვა; და ჯგუფის ღირებულებებსა და საზოგადოებრივ აზრს შორის შეუსაბამობა.

მიტიგაცია

პოტენციური რეპუტაციის რისკების შემცირების მიზნით, გააქტირებულია ეფექტური სისტემები და კონტროლის მექანიზმები, რათა უზრუნველყოფილი იყოს მომხმარებელთა მომსახურების მაღალი დონე და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობა. საქმიანობის ნებისმიერ ეტაპზე იდენტიფიცირებული რისკის შემთხვევაში, ხდება რისკის შეფასება, შერბილება და მონიტორინგი ჩვენი პოლიტიკისა და პროცედურების შესაბამისად ჩვენი ბრენდის დასაცავად და გასაძლიერებლად, ჩვენი მარკეტინგის გუნდი ყოველდღიურ მონიტორინგს უწევს მედიაგაშუქებას, ხოლო ჩვენი იურიდიული სამსახური უზრუნველყოფს, რომ მარკეტინგული კომუნიკაციები სრულად შეესაბამებოდეს შიდა პოლიტიკას, აგრეთვე განიხილავს და ამოწმებს პროდუქტებისა და სერვისების შესაბამისობას სამართლებრივ და მარეგულირებელ ნორმებთან. ჯგუფი რეგულარულად ადევნებს თვალყურს და აფასებს მომხმარებელთა კმაყოფილებას როგორც შიდა, ასევე გარე კვლევების მეშვეობით და მონიტორინგს უწევს მის შესაბამისობას რისკის აპეტიტის ლიმიტებთან, რომლის შესახებაც ყოველთვიურად ეცნობება აღმასრულებელ მენეჯმენტს.

ასევე ვუზრუნველყოფთ ჩვენი მომხმარებლების ინფორმირებას ინფორმაციული უსაფრთხოების საკითხებზე მრავალი არხის, მათ შორის ჩვენი ვებსაიტის, ციფრული პლატფორმებისა და ტექსტური შეტყობინებების საშუალებით. რეგულარულად ვქმნით და სხვადასხვა მედიის საშუალებით ვავრცელებთ კონტენტს, მათ შორის სტატიებს, ინტერაქტიულ თამაშებსა და კითხვარებს. მხარს ვუჭერთ და ხელს ვუწყოთ საქართველოში ინფორმაციული უსაფრთხოების განვითარებას. ცოდნის გაზიარებისა და უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების მიზნით, რეგულარულად ვახორციელებთ პროექტებს ფინანსური ინდუსტრიის სხვა წარმომადგენლებთან, სამართალდამცავ ორგანოებთან, მარეგულირებელ ორგანოებთან და მთავრობასთან ერთად.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკი

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკი არის ჯგუფისთვის ფინანსური ზარალის და/ან რეპუტაციის ზეგავლენის რისკი, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლის დაჩქარების შედეგად, აგრეთვე ფაქტორი ფიზიკური დაზიანების გამო, რომელსაც შეიძლება ადგილი ჰქონდეს ამინდის ექსტრემალური მოვლენების შედეგად კლიმატის ცვლილების ფონზე. სხვა საკითხებთან ერთად, გარდამავალმა და ფიზიკურმა რისკებმა შეიძლება ასევე გავლენა მოახდინოს ჩვენი მომხმარებლების ოპერაციების შედეგებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე, ასევე მათ უნარზე, დაფარონ სესხები.

მთავარი ფაქტორები/ტენდენციები

ძირითადი დაინტერესებული მხარეები, მათ შორის ინვესტორები და კრედიტორები, სულ უფრო მეტად ითხოვენ კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის მიწოდებას, მათ შორის კლიმატთან დაკავშირებული რისკის შეფასებას და სათბური აირების ემისიების შესახებ ინფორმაციას. 2021 წლის 1 იანვრიდან ჯგუფის საბოლოო მშობელ კომპანიას - "Bank of Georgia Group PLC", როგორც ლონდონის საფონდო ბირჟაზე პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში განთავსებულ კომპანიას, მოეთხოვება ინფორმაციის გამჟღავნება კლიმატთან დაკავშირებული ფინანსური ინფორმაციის გამჟღავნების სპეციალური ჯგუფის (TCFD) რეკომენდაციების შესაბამისად.

2021 წელს საქართველომ დაამტკიცა „განახლებული ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილი“ (NDC), გამოაქვეყნა მეოთხე ეროვნული შეტყობინება კლიმატის ცვლილების შესახებ გაეროს ჩარჩო კონვენციისადმი (მათ შორის განახლებული სათბურის აირების შესახებ ეროვნული ინვენტარიზაციის ანგარიში), მიიღო კლიმატის ცვლილების სტრატეგია (2030) და სამოქმედო გეგმა (2021-2023) და შეიმუშავა ენერგეტიკისა და კლიმატის ეროვნული გეგმა (2021-2030) და გრძელვადიანი დაბალემისიანი განვითარების სტრატეგია (LT-LEDs). 2022 წელს საქართველომ დაიწყო მუშაობა კლიმატის ცვლილების კანონზე, რომელიც დაარეგულირებს კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებს და განსაზღვრავს პასუხისმგებლობებს. აღნიშნულმა სტრატეგიებმა და მათმა განხორციელებამ შეიძლება მოიტანოს ცვლილებები საქართველოს ეკონომიკაში და ხელი შეუწყოს კლიმატის ცვლილების შერბილებისა და ადაპტაციის მნიშვნელობის გაზრდას.

კლიმატის ცვლილებას განვიხილავთ როგორც ახალ რისკს და ვმუშაობთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული როგორც ფიზიკური, ასევე გარდამავალი რისკების გათვალისწინებასა და ინტეგრირებაზე ბანკის მასშტაბით არსებულ რისკების მართვის მთლიან ჩარჩოსა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში.

მიტიგაცია

2022 წელს ჩვენ გავაგრძელეთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირება რისკების მართვის ჩარჩოსა და ბიზნესის მდგრადობის შეფასებებში. ჩვენ ვმუშაობთ TCFD -ის ოთხივე რეკომენდაციაზე: მართვა, სტრატეგია, რისკების მართვა, მაჩვენებლები და მიზნები. ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შერბილებაზე შემდეგი ნაბიჯების გადადგმით:

- კლიმატის სცენარების ხელახალი შეფასება და საქართველოში კლიმატის ცვლილებისა და კლიმატის პოლიტიკის შესახებ ცოდნის გაღრმავება;
- პროცესის შემუშავება, მომზადება და ინიცირება ჩვენი ბიზნეს-კლიენტებისთვის სექტორისა და ადგილმდებარეობისთვის სპეციფიკური კლიმატის რისკების იდენტიფიცირებისა და გადაჭრის მიზნით, რომელიც განხორციელდება სესხის შეფასების დროს ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პროცესის ფარგლებში;
- შესაბამისი მონაცემების შეგროვება, მათ შორის წარმოებული პროდუქტისა და მოხმარებული ენერგიის შესახებ, და GHG ემისიებთან დაკავშირებული კორპორატიული კლიენტებისთვის Scope 3 დაფინანსებული ემისიების გამოსათვლელად;
- საქართველოს ეკონომიკის გამწვანების შესაძლებლობების იდენტიფიცირება, რაც დაეხმარება ბანკს გაიგოს, სად და როგორ შესთავაზოს მწვანე დაფინანსება და განიხილოს ტრანსფორმაციული შესაძლებლობები კლიენტებთან და კრედიტორებთან;

- ეროვნული ბანკის მწვანე ტაქსონომიის ფარგლებში ტრანზაქციების იდენტიფიკაცია და ანგარიშის მომზადება (2023 წლის იანვრიდან), მათ შორის კლიმატთან დაკავშირებული სექტორებში; და
- ბანკის მასშტაბით კლიმატის ცვლილების შესახებ ცნობიერების ამაღლება კორპორატიულ და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოების დეპარტამენტებში მომუშავე ბანკირებისა და რისკების მენეჯერებისთვის ტრენინგების ჩატარებით.

ბანკის ოპერაციებში კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის შემდგომი ჩართვის მიზნით გათვალისწინებული სხვა ინიციატივები მოიცავს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტის შექმნას, რომელიც შედგება ბანკის აღმასრულებელი და უფროსი მენეჯერებისგან. კომიტეტი პასუხისმგებელია ძირითადად ჩვენი საკრედიტო საქმიანობიდან გამომდინარე ბანკის კლიმატის, გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედების მონიტორინგსა და მართვაზე. კომიტეტი წელიწადში ორჯერ აბარებს ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს.

მდგრადი
ბიზნესი

მდგრადი განვითარების შესაძლებლობების შექმნა

ჩვენ გვჯერა საერთო წარმატების. ჩვენთვის მდგრადი განვითარება ნიშნავს ვიმოქმედოთ ისე, რომ გავაძლიეროთ ჩვენი მომხმარებლები, ჩვენი თანამშრომლები და ჩვენი საზოგადოებები, და ვაწარმოოთ ბიზნესი სწორად - კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტებისა და რისკების მართვის ჯანსაღი პრაქტიკის დაცვით. აღნიშნული გვეხმარება ეფექტურად შევამსუბუქოთ ნეგატიური გავლენა, რომელიც შეიძლება გვექონდეს, პირდაპირ თუ ირიბად, ეკონომიკაზე, ადამიანებსა და გარემოზე, და ხელი შევუწყოთ იმ საზოგადოების მდგრად განვითარებას, ვის გარემოშიც ჩვენ ვოპერირებთ.

საქართველოს ბანკი არის წამყვანი ფინანსური ინსტიტუტი საქართველოში, რომელიც 1.7 მილიონზე მეტი აქტიური მომხმარებლისთვის უზრუნველყოფს ინოვაციურ პროდუქტებსა და გადაწყვეტილებებს. ინოვაცია და პასუხისმგებლობა მჭიდრო კავშირშია ერთმანეთთან და ჩვენ ვაცნობიერებთ იმ როლს, რომელიც ბანკს შეუძლია შეასრულოს მდგრადი განვითარებისა და ჩართულობის ყველა ფორმით მხარდაჭერის საქმეში. ჩვენ გვჯერა, რომ ESG რისკების გააზრება და მართვა გადამწყვეტია ჩვენი ფინანსური სიძლიერის შესანარჩუნებლად, ამიტომ ჩვენი მიდგომა ESG-ის მიმართ ინტეგრირებულია საქმიანობაში, რომელსაც ვახორციელებთ.

ESG-თან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტა აღმასრულებელ ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს ხელმძღვანელობითა და ზედამხედველობით ხორციელდება. ჩვენ ვაგრძელებთ პროგრესს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების გააზრებაში და კლიმატთან დაკავშირებული პრობლემების იდენტიფიცირების, შეფასების, მონიტორინგისა და მართვის პრაქტიკის დანერგვაში, განსაკუთრებული აქცენტით ბანკის საკრედიტო პორტფელზე, რადგან ძირითადი რისკები და ზემოქმედება დაკავშირებულია დაკრედიტებასთან. ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი ბიზნეს მომხმარებლების მხარდაჭერას ბიზნესის კეთების უფრო მწვანე და უფრო მდგრად გზებზე გადასვლაში.

ჩვენი ESG მიდგომა ეფუძნებოდა ჩვენი ძირითადი დაინტერესებული მხარეების შეხედულებებს. 2021 წელს ჩვენ ჩაატარეთ ოფიციალური ESG-ის არსებითობის შეფასება (დეტალური ინფორმაციისთვის იხილეთ 2021 წლის მართვლობითი ანგარიში), რომელიც მოიცავდა დაინტერესებულ მხარეთა ჩართულობას, რაც დაგვეხმარა ჯგუფის არსებითი საკითხების იდენტიფიცირებასა და ჩვენი ძირითადი მიზნების ჩამოყალიბებაში. ჩვენი ESG პრიორიტეტები კვლავ იცვლება და ჩვენ ვცდილობთ ვიყოთ გამჭვირვალე ჩვენი პრაქტიკასა და პროგრესთან დაკავშირებით.

ESG სტრატეგია

პრიორიტეტული მიმართულებები			
თანამშრომელთა გაძლიერება	ფინანსური ჩართულობა	საზოგადოების განათლება	რისკების მართვა
ამოცანები			
ვიყოთ ტალანტების სასურველი დამსაქმებელი, უზრუნველყოთ განვითარების თანაბარი შესაძლებლობები და თანამშრომელთა საუკეთესო გამოცდილება ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების საფუძველზე.	გამოვიყენოთ ინოვაციური ტექნოლოგიები და პროდუქტები საქართველოში ციფრულ ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომის გასაფართოებლად.	საქართველოში უფრო მეტ სტუდენტს ჰქონდეს წვდომა ხარისხიან საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურასა და შესაძლებლობებზე	ვაწარმოოთ ბიზნესი კორპორაციული მართვის უმაღლესი სტანდარტების შესაბამისად და ეთიკური ქცევის პრინციპების დაცვით და უფექტურად ვმართოთ ჩვენი საკრედიტო პორტფელის რისკები, მათ შორის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული და სხვა E&S რისკები
არსებითი საკითხები			
• ადამიანური კაპიტალის განვითარება • მრავალფეროვნება, ჩართულობა და თანასწორობა • ადამიანის უფლებები	• მომხმარებელთა კმაყოფილება • მომხმარებელთა დაცვა • ფინანსური ჩართულობა და გაძლიერება • ინოვაციური პროდუქტი • ინფორმაციის უსაფრთხოება და კონფიდენციალობა	• ფინანსური ჩართულობა და გაძლიერება • ინოვაციური პროდუქტი	• ბიზნეს ეთიკა • მარეგულირებელ და სამართლებრივ ნორმებთან შესაბამისობა • სამეწარმეო რისკების მართვა • საბჭოს დამოუკიდებლობა და მრავალფეროვნება • ადამიანის უფლებები • საკრედიტო პორტფელის კლიმატის, გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა • ფინანსური დანაშაული • ინფორმაციული უსაფრთხოება და კონფიდენციალობა

2022 KPIs და შედეგები

KPI	შედეგი
eNPS of 54-62	53 (პერიოდის დასასრული)
ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი (MAU) – 1,000,000	✓
გადახდები MAU – 1,000,000	✓
100,000 სკოლის მოსწავლე	✓

2023 KPIs

თანამშრომელთა გაძლიერება	ფინანსური ჩართულობა
eNPS of 54-62	sCoolApp-ის MAU 2023 წლის დეკემბერში 70K თვითდასაქმებულ მსესხებელთა რაოდენობა 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 57K

ბოლო ორი წლის განმავლობაში ჩვენ ფოკუსირებული ვიყავით ESG-სთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნების გაუმჯობესებაზე. ამ რეპორტში ინფორმაცია ძირითადად წარმოდგენილია სს საქართველოს ბანკთან მიმართებაში თუ სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. ჩვენს ESG სტრატეგიასა და შედეგებთან დაკავშირებით ინფორმაციისთვის, ან უკუკავშირისთვის, გთხოვთ დაგვიკავშირდეთ esg@bog.ge.

ბიზნეს ეთიკა

ყველაფერში, რასაც ვაკეთებთ, ვიცავთ ეთიკის უმაღლეს სტანდარტებს. საქართველოს ბანკს აქვს ყველაზე ძლიერი მომხმარებელთა ბაზა საქართველოში და ჩვენი დაინტერესებული მხარეების ნდობის შენარჩუნება უმთავრესი პრიორიტეტია, ამიტომ ჩვენ ვაკვირდებით ცვალებად საკანონმდებლო და მარეგულირებელ გარემოს, საბაზრო პირობებს, აგრეთვე მომხმარებელთა ქცევებსა და პრეფერენციებს. თანამშრომლებისგან უკუკავშირის მიღება არის ერთ-ერთი გზა, რომლითაც შეგვიძლია გაავსოთ ეთიკისა და ანგარიშვალდებულების დონე ჩვენს ჯგუფში. ჩვენ ხელს ვუწყობთ „აზრის გამოთქმის“ კულტურის განვითარებას და ვცდილობთ უზრუნველყოთ, რომ ჩვენმა თანამშრომლებმა იცოდნენ ჩვენი მამხილებელი და საჩივრებზე რეაგირების მექანიზმები და თავისუფლად განაცხადონ პოტენციურად არაეთიკური ქმედებების შესახებ საპასუხო მოქმედების რისკის გარეშე. 2022 წელს ჩვენ მივიღეთ 35 პრეტენზია ეთიკის საკითხებთან დაკავშირებით ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისგან.

ქვევისა და ეთიკის კოდექსი

ჩვენი ქვევისა და ეთიკის კოდექსი, რომელიც ბანკსა და თანამშრომლებს შორის გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულების განუყოფელი ნაწილია, ფუნდამენტურია ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებზე დაფუძნებული კორპორატიული კულტურის გასაძლიერებლად, რომლის მიხედვითაც, ყველა თანამშრომელმა უნდა იმოქმედოს კანონიერად, ეთიკურად და გამჭვირვალედ.

ბანკის თანამშრომლები ვალდებული არიან დაიცვან კოდექსი ყველა საქმიანობაში და ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება, მათ შორის, შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა.

ჩვენ ვაძლევთ ჩვენს თანამშრომლებს საშუალებას, იმოქმედონ ეთიკურად და ჩვენი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების შესაბამისად, უზრუნველყოფთ დეტალურ ინფორმაციას პრობლემების გადასაჭრელად არსებული რესურსების შესახებ.

მამხილებელი პოლიტიკა

ბანკს შემუშავებული აქვს მამხილებელი ინსტრუმენტი, რომელიც თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს განაცხადონ ნებისმიერი პრობლემის შესახებ ანონიმურად ან კონფიდენციალურად. ბანკი იყენებს WhistleB-ს, თანამედროვე დამოუკიდებელ მამხილებელი მეტყობინების არხს და შემთხვევის მართვის ინსტრუმენტს.

აკრძალულია საპასუხო მოქმედების ნებისმიერი ფორმის გამოყენება თანამშრომლის მიმართ, რომელიც განაცხადებს ეთიკის დარღვევის საკითხის შესახებ, ან იმ ადამიანის წინააღმდეგ, რომელიც მონაწილეობს გამოძიებაში.

2022 წელს WhistleB პლატფორმაზე მივიღეთ შვიდი მეტყობინება და ერთ შემთხვევაში დადასტურდა უფლებამოსილების გადამეტებასთან დაკავშირებული დარღვევა. თანამშრომელმა და მის ხელმძღვანელმა დისციპლინური სახდელის სახით მიიღო მკაცრი საყვედური.

პერსონალური მონაცემების დაცვა და ეთიკა

ვცდილობთ დავიცვათ პერსონალური მონაცემები, მონაცემთა მთლიანობა, კონფიდენციალურობა და ხელმისაწვდომობა, გავაძლიეროთ კონტროლი მონაცემთა დაცვასთან დაკავშირებულ რისკებზე და უზრუნველყოთ პირებისთვის სრული კონტროლი მათ პერსონალურ მონაცემებზე.

ვინარჩუნებთ ინფორმაციული უსაფრთხოებისა და კონფიდენციალურობის დაცვის პოლიტიკისა და სტანდარტების სრულ კომპლექტს, რათა უზრუნველყოთ კონფიდენციალურობის დაცვის შესახებ მოქმედ რეგულაციებთან და საუკეთესო პრაქტიკასთან შესაბამისობა.

ჩვენი მიზანია დავიცვათ ადამიანის უფლებები, დავიცვათ მომხმარებლები და უზრუნველყოთ მომხმარებლის მონაცემების პასუხისმგებლიანი დამუშავება ეთიკური სტანდარტების დაცვით.

ანტიკორუფციული პოლიტიკა

მოსყიდვისა და კორუფციის პრევენციისთვის, საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამის შიდა კონტროლის მექანიზმებს და მათ ეფექტურ ფუნქციონირებას. ჩვენ ვემიჯნებით უკანონო ან არაეთიკურ ბიზნეს პრაქტიკას, აგრეთვე კორუფციაში ჩართვას. ჩვენ ვიყენებთ პროგრამას „იცნობდე შენს თანამშრომელს“ (KYE), რომლის საფუძველზეც ბანკი ატარებს სხვადასხვა კვლევის პროცედურებს დაქირავების, დასაქმების და სამუშაოდან წასვლის ეტაპებზე.

2022 წელს ბანკში მექრთამეობის ან კორუფციის არც ერთი შემთხვევა არ დაფიქსირებულა, აგრეთვე ბანკი არ დაჯარიმებულა მექრთამეობის ან კორუფციის გამო.

ჩვენი პოლიტიკა

ინკლუზიური პოლიტიკა და პრაქტიკა განაპირობებს ბიზნესის წარმადობის გაუმჯობესებასა და უკეთეს კორპორატიულ კულტურას, სადაც ყველა გრძნობს თავს კომფორტულად, უსაფრთხოდ და დაფასებულად. ჩვენი პოლიტიკა ასახავს ჩვენი მომხმარებლების, თანამშრომლებისა და საზოგადოების საჭიროებებს და მიზნად ისახავს უზრუნველყოს ადამიანის უფლებების დაცვა, სამართლიანი მოპყრობა და თანაბარი შესაძლებლობები ყველასთვის.

ჩვენი პოლიტიკა მოიცავს ადამიანის უფლებების პატივისცემისა და ადამიანის უფლებაზე ნებისმიერი უარყოფითი გავლენის თავიდან აცილებისა და, საჭიროების შემთხვევაში, აღმოფხვრის მიზნით საჭირო ზომების მიღების უპირობო ვალდებულებას. ვცდილობთ გადმოგცეთ ჩვენი ღირებულებები და ბიზნეს პრინციპები.

ჩვენი ადამიანური კაპიტალის მართვის პოლიტიკა ეფუძნება საქართველოს შრომის კოდექსს, შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ILO) ძირითად შრომის სტანდარტებს, პროფესიული ეთიკის პრინციპებს, ქვევისა და ეთიკის კოდექსს, საქართველოს კომერციული ბანკების პროფესიული ქცევის სტანდარტებს, საქართველოს მოქმედ კანონმდებლობასა და შესაბამისი საერთაშორისო რეგულაციებს. ჩვენი პოლიტიკისა და პრაქტიკის საფუძველზე, ვცდილობთ შევქმნათ დისკრიმინაციისა და შევიწროებისგან თავისუფალი სამუშაო გარემო, სადაც თანამშრომლებსა და ყველა სხვა დაინტერესებულ მხარეს მოექცევიან ღირსეულად და პატივისცემით. ბანკი ყველა თანამშრომლისთვის უზრუნველყოფს ქვევის კოდექსით - თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელოთი განსაზღვრული დასაქმების ერთნაირ პირობებს, კანონით დადგენილი

დასაქმების მოქმედი პირობების შესაბამისად.

უზრუნველყოფთ ბავშვთა შრომის აკრძალვისა და იძულებით შრომის გაუქმების, გაერთიანების თავისუფლების, კოლექტიური მოლაპარაკების უფლების ეფექტიანი აღიარებისა და დისკრიმინაციის აღმოფხვრის შესახებ ფუნდამენტური კონვენციების შესრულებას. ყველა ეს კონვენცია რატიფიცირებულია საქართველოს მიერ და საქართველოს ბანკი მოქმედებს საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად. საუკეთესო პრაქტიკის, ორგანიზაციული ცვლილებებისა და მარგულირებული და სამართლებრივი მოთხოვნების უზრუნველყოფის მიზნით, ჩვენი პოლიტიკა და პროცედურები ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებას.

2022 წლის განმავლობაში ჩვენ ორიენტირებული ვიყავით ჩვენი პოლიტიკისა და პრაქტიკის გაძლიერებაზე საუკეთესო პრაქტიკისა და ESG სარეიტინგო სააგენტოების უკუკავშირის შესაბამისად. ჩვენთვის პრიორიტეტულია მდგრადობის, კლიმატის ცვლილების, ადამიანის უფლებების, მრავალფეროვნებისა და სხვა მნიშვნელოვანი ESG საკითხების შესახებ ახალი პოლიტიკის განხილვა და შემუშავება. გარდა ამისა, იმისათვის, რომ გავაძლიეროთ ჩვენი თანამშრომლები და გავზარდოთ მათი ყოველდღიური საქმიანობის ეფექტურობა, ვცდილობთ გავზადოთ ჩვენი პოლიტიკა და პრაქტიკა უფრო ადვილად გასაგები და განსახორციელებელი. ვგეგმავთ ჩვენი პოლიტიკის ახალ პლატფორმაზე გადატანას 2023 წელს, რაც მათზე წვდომას გააძლიერებს.

ESG საკითხების მართვა

ESG-ის უმეტეს არსებით საკითხებსა და ეკონომიკაზე, ადამიანებსა და გარემოზე მათ შესაძლო გავლენაზე ზედამხედველობა ეკისრება კონკრეტულ საბჭოს კომიტეტებს: რისკების, აუდიტის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებს. მიუხედავად იმისა, რომ კომიტეტები ინარჩუნებენ მუდმივ პასუხისმგებლობას ESG-სთან დაკავშირებულ ცალკეულ საკითხებზე, საბჭოს ეკისრება ძირითადი პასუხისმგებლობა ჯგუფის ზოგად ESG სტრატეგიაზე, რომელიც შემუშავებულია ESG -ს არსებითი საკითხების საფუძველზე. საბჭო უზრუნველყოფს ESG სტრატეგიის ბიზნეს სტრატეგიასთან შესაბამისობაში მოყვანას, იღებს განახლებულ ინფორმაციას ESG სტრატეგიის ძირითად სფეროებში პროგრესის შესახებ და ზედამხედველობს ჯგუფის საერთო საკომუნიკაციო სტრატეგიას ESG საკითხებსა და გავლენასთან დაკავშირებით.

საბჭო ასევე ინარჩუნებს ძირითად პასუხისმგებლობას კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვაზე, აგრეთვე ზედამხედველობს სხვა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და შესაძლებლობების მართვას, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ბანკის სასესხო პორტფელში. ESG-ის საკითხებთან დაკავშირებით განახლებული ინფორმაცია რეგულარულად მიეწოდება საბჭოს ან შესაბამის კომიტეტებს.

ESG-ის საკითხების მართვა და ESG სტრატეგიის განხორციელება დელეგირებულია ბანკის აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის გუნდზე. ESG-ის ცალკეულ საკითხებს წყვეტენ აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის ცალკეული წევრები. 2022 წელს, ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი პირველად შეიკრიბა, რათა განეხილა ბანკის ESG სტრატეგია და მისი შედეგები, ასევე კლიმატთან დაკავშირებული საკითხები. კომიტეტმა წლის განმავლობაში ორჯერ წარუდგინა ანგარიში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს.

2022 წლის მთავარი მოვლენები

ჩვენ განვაახლეთ და შევიშუშავეთ ESG-თან დაკავშირებული რიგი დონისძიებები, რომლებიც დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.	• ადამიანის უფლებათა დაცვის პოლიტიკა • მრავალფეროვნებისა და ჩართულობის პოლიტიკა • ანტიდისკრიმინაციული და შევიწროების საწინააღმდეგო პოლიტიკა
შექმენით ადამიანის უფლებათა კომიტეტი ბანკის დონეზე	• კომიტეტი რეგულარულად შეაფასებს ადამიანის უფლებების მნიშვნელოვან რისკებს ბანკის საქმიანობასთან დაკავშირებით და შეამოწმებს, რომ ასეთი რისკების გამოვლენა, შეფასება, მონიტორინგი და შერბილება სათანადო წესით ხორციელდება.
სამეთვალყურეო საბჭომ დაამტკიცა ბანკის კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია	• იგი განსაზღვრავს ბანკის ვალდებულებებს კლიმატის ცვლილების გამოწვევების საპასუხოდ. მზად ვართ წვლილი შევიტანოთ საქართველოს კლიმატთან დაკავშირებული მიზნების, მათ შორის „განახლებული ეროვნული დონეზე განსაზღვრული წვლილით“ (NDC) დასახული მიზნების მიღწევაში, შემდეგი ნაბიჯებით: • კლიმატის და გარემოსდაცვითი რისკების მონიტორინგი და მართვა; • ნახშირბადის დაბალი შემცველობის, მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლის ხელშეწყობა; • სათბურის აირების ემისიების შემცირება; და • კლიმატის შესახებ გამოცდილების დაკავშირება ჩვენს უნარებთან

წევრობა და გარე აღიარება

- 2022 წელს ბანკი UN Women-ის ქალთა გაძლიერების პრინციპების გლობალურ ინიციატივას შეუერთდა
- ბანკი გაეროს გლობალური შეთანხმების, UN Global Compact-ის წევრია

2022 წელს ბანკმა გაეროს გლობალური შეთანხმების კორპორაციული პასუხისმგებლობის 2 ჯილდო მიიღო

საქართველოს ბანკი, გაეროს გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელის მიერ, კორპორაციული პასუხისმგებლობის კონკურსის გამარჯვებულად დასახელდა. “ბიზნესი მდგრადი განვითარებისათვის 2021”-ის ფარგლებში, ბანკს ჯილდო ორ ნომინაციაში - „ხარისხიანი განათლება“ და „ღირსეული სამუშაო და ეკონომიკური ზრდა“ გადაეცა. ეს ჯილდოები ასახავს ბანკის წვლილს ამ SDG-ებში, ჩვენი საერთო ESG სტრატეგიის ფარგლებში.

ადამიანის უფლებები

ჩვენ მზად ვართ დავიცვათ ადამიანის უფლებები, სადაც არ უნდა ვაწარმოოთ ბიზნესი. ჩვენ მხარს ვუჭერთ ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციას და შსო-ს შრომის ძირითად სტანდარტებს.

ჩვენი ვალდებულება ასახულია ჩვენს ქვეყნისა და ეთიკის კოდექსში, ადამიანის უფლებათა პოლიტიკაში, ანტიდისკრიმინაციულ და შევიწროების საწინააღმდეგო პოლიტიკასა და მრავალფეროვნებისა და ჩართულობის პოლიტიკაში.

ჩვენ ვაანალიზებთ ადამიანის უფლებების რისკებს დაკრედიტების გადაწყვეტილებების მიღებისას ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის (ESRM) პოლიტიკის ფარგლებში და მაღალი რისკის სექტორების ESRM პორტფელის მიმოხილვაში.

გარდა ამისა, ჩვენ უზრუნველყოფთ იმ ადამიანის უფლებების რისკების იდენტიფიცირებასა და მართვას, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ჩვენი ღირებულების ჯაჭვის სხვა სფეროებში, როგორცაა ჩვენი მიწოდების ჯაჭვი, ჩვენი სამუშაო ძალა და საცალო საბანკო მომსახურება.

გვჯერა, რომ ჩვენი პოლიტიკით ვადასტურებთ ჩვენს ერთგულებას ადამიანის უფლებებისადმი.

ჩვენ უზრუნველყოფთ მარეგულირებელ და საკანონმდებლო მოთხოვნებთან ჩვენი საქმიანობის შესაბამისობაში მოყვანას და ჩვენს საქმიანობასთან დაკავშირებით ადამიანის უფლებებზე ნებისმიერი უარყოფითი გავლენის შერბილებას. ბანკი უზრუნველყოფს ტრანზაქციების შემოწმებასა და შეფასებას საქართველოს და მისი რომელიმე კრედიტორის მოქმედი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების შესაბამისად, თუ ეს მოთხოვნები საქართველოს სამართლებრივ მოთხოვნებზე მკაცრია. აღნიშნულ მოთხოვნებში შედის:

- საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის პოლიტიკა;
- IFI E&S აკრძალული საქმიანობის სია;
- საქართველოს კანონები და რეგულაციები გარემოს დაცვის, სოციალური საკითხების, ჯანდაცვის, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების შესახებ;
- შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის შრომის ძირითადი სტანდარტები;
- საქართველოს მიერ რატიფიცირებული მოქმედი საერთაშორისო კონვენციები გარემოს დაცვის, სოციალური საკითხების, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების შესახებ.
- IFC-ის შესრულების სტანდარტები (PSs);
- EBRD-ის შესრულების მოთხოვნები (PRS); და
- საქართველოს ბანკის კრედიტორების შესაბამისი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნები, მათში პერიოდულად შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით.

ვადიარებთ, რომ ჩვენი პასუხისმგებლობა სდება უბრალო შესაბამისობას და ჩვენ მუდმივად ვმუშაობთ ჩვენი პროცესების გასაუმჯობესებლად, რათა უფრო ეფექტურად შევამციროთ ადამიანის უფლებების სხვადასხვა რისკები. ჩვენი პოლიტიკა ეფუძნება საერთაშორისო სტანდარტებისა და პრინციპების ფართო სპექტრს და მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით:

- ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია;
- შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის შრომის ძირითადი სტანდარტები;
- გაეროს სახელმძღვანელო პრინციპები ბიზნესისა და ადამიანის უფლებების შესახებ;
- OECD-ის სახელმძღვანელო პრინციპები მულტინაციონალური საწარმოებისთვის; და
- IFC-ის შესრულების სტანდარტები (PSs);

ადამიანის უფლებებს განვიხილავთ, როგორც მდგრადი განვითარების საკითხს ჩვენი ორგანიზაციის ყველა ნაწილში და ჩვენი დეტალური კვლევის პროცესში

ყურადღების გაძლიერება მრავალფეროვნებასა და ჩართულობაზე (D&I)

მრავალფეროვანი და ინკლუზიური კომპანია ჩვენი წარმატების განუყოფელი ნაწილია. ჩვენ გვჯერა, რომ როგორც ერთ-ერთი უმსხვილესი ბანკი საქართველოში, კარგად ვართ პოზიციონირებული იმისთვის, რომ წვლილი შევიტანოთ მრავალფეროვანი და ინკლუზიური საზოგადოების შექმნაში. ჩვენთვის მრავალფეროვნება არის პიროვნული, პროფესიული გამოცდილებისა და განათლების კუთხით განსხვავებულობის პატივისცემა და დაფასება. ინკლუზიურობა ნიშნავს განსხვავებულობის მიღებასა და პატივისცემას.

ჩვენს პროდუქტებსა და მომსახურებას ვთავაზობთ მომხმარებელთა ფართო სპექტრს, დაწყებული ფიზიკური პირებიდან და მცირე ბიზნესიდან დამთავრებული მსხვილი კორპორაციებით. გვჯერა, რომ მრავალფეროვანი სამუშაო ძალის გარეშე, ჩვენ ვერ შევძლებთ ჩვენი მომხმარებლებისთვის შესაბამისი და პერსონალიზებული მომსახურების მიწოდებას.

ახლა ერთ-ერთი მთავარი კითხვაა: „როგორ შეგვიძლია გავაგრძელოთ პროგრესი?“ ჩვენ შევიშვებთ სამი პრინციპი, რომელსაც ვიყენებთ ჩვენი D&I-თნ დაკავშირებით: გამჭვირვალობა, ანგარიშვალდებულება და ჩართულობა. გვჯერა, რომ აღნიშნული პრინციპები დაგვეხმარება მნიშვნელოვანი ნაბიჯების გადადგმაში.

გამჭვირვალობა

- გავიმჯობესებთ ცოდნას D&I-ის შესახებ.
- ჩვენ მივცემთ საშუალებას და წავახალისებთ ჩვენს თანამშრომლებს, ნებაყოფლობით გაგვიზიარონ ინფორმაცია თავიანთი მრავალფეროვნების შესახებ.
- გავიდრმავეთ ცოდნას სხვადასხვა მონაცემებისა და მათი გამოყენების შესახებ.

ანგარიშვალდებულება

- გავაგრძელებთ თანამშრომელთა ჩართულობის შესახებ კვლევების გამოყენებას
- ჩვენ ვემიჯნებით დისკრიმინაციის ან შევიწროების ნებისმიერ ფორმას და ვცდილობთ უზრუნველყოთ თანაბარი შესაძლებლობები თითოეული თანამშრომლისთვის და მათ მიმართ პატივისცემით მოპყრობა.

ჩართულობა

- ვეცდებით განვახორციელოთ საუკეთესო სასწავლო პროგრამები, რათა ავამაღლოთ ჩვენი თანამშრომლების, მომხმარებლებისა და საზოგადოების ცნობიერება D&I საკითხების შესახებ.

ჩართულობის მიმართ ჩვენი მიდგომა ემყარება სამ ძირითად პრინციპს:

ტალანტები

იმისათვის, რომ გვექონდეს მრავალფეროვანი იდეები და წარმოვადგენდეთ იმ საზოგადოებას, რომელსაც ვემსახურებით, მნიშვნელოვანია სხვადასხვა ტალანტის მოზიდვა, დაქირავება და განვითარება.

მონაცემები

ჩვენ მივცემთ საშუალებას და წავახალისებთ ჩვენს კოლეგებს, ნებაყოფლობით გაგვიზიარონ ინფორმაცია თავიანთი მრავალფეროვნების შესახებ, რომელსაც გამოვიყენებთ მტკიცებულებებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მისაღებად.

ჩვენ ვგეგმავთ კითხვების დამატებას ჩვენს თანამშრომელთა გამოკითხვებში, რათა შევაფასოთ ჩვენს ორგანიზაციაში აღძვრების შეხედულებები D&I-ის შესახებ.

მომხმარებლები

ჩვენ მზად ვართ მხარი დაუჭიროთ მრავალფეროვან საზოგადოებებს, რომლებსაც ვემსახურებით.

წლების განმავლობაში საქართველოს ბანკი თანმიმდევრულად ახორციელებდა და მონაწილეობდა მეწარმე ქალთა მხარდაჭერის პროგრამებში დაკრედიტების, განათლების, ქოუჩინგისა და ქსელის შესაძლებლობების შესახებ.

ფინანსური ჩართულობა, როგორც ადამიანების წარმატების ერთ-ერთი გასაღები

ფინანსურ სერვისებზე ხელმისაწვდომობის არქონა არის ადამიანის კეთილდღეობისა და წარმატების ერთ-ერთი მთავარი დაბრკოლება, რომელიც აფერხებს მდგრად და ინკლუზიურ სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას და სიღარიბის შემცირებას. 2021 წელს განვსაზღვრეთ ფინანსური ჩართულობა, როგორც ჩვენი ერთ-ერთი ძირითადი გავლენის სფერო, რომელიც მჭიდროდ დაკავშირებულია ჩვენს ბიზნეს სტრატეგიასთან. მიგვაჩნია, რომ ჩვენი ფინანსური პროდუქტებისა და სერვისების გამოყენების შეფასება უკეთ ასახავს ქვეყანაში ფინანსური ჩართულობის დონეს, ვიდრე ფოკუსირება მაჩვენებლებზე, როგორიცაა ბარათების ან ანგარიშების რაოდენობა.

საქართველოს უკვე აქვს საბანკო ბარათებისა და ანგარიშების ფლობის ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი კონკურენტებთან შედარებით¹, მაგრამ ჩვენ ორიენტირებული ვართ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების გამოყენების გაზრდაზე, ციფრულ ფინანსურ პროდუქტებსა და სერვისებზე წვდომის გაფართოებაზე და ხელმისაწვდომობისა და ხარისხის გაუმჯობესებაზე.

საქართველოს საკრედიტო საინფორმაციო ბიუროს მონაცემებით, ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში სრულწლოვანი მოსახლეობის 85%-მა აიღო სესხი ოფიციალური საკრედიტო დაწესებულებიდან, ხოლო 64%-ს ადებული აქვს მიმდინარე სესხი კომერციული ბანკებიდან, რაც მსოფლიოში ერთ-ერთი ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ფინანსური ჩართულობის კვლევის მიხედვით.²

იგივე კვლევა აჩვენებს, რომ ფინანსური ჩართულობის დონე საქართველოში ასევე მაღალია საბანკო დეპოზიტებისა და ანგარიშების კუთხით - საქართველოში უნადრო ანგარიშსწორებისა და დისტანციური ფინანსური მომსახურების ტარიფები მაღალია.

საქართველოს ბანკი ყოველთვის მოწოდებულია იყოს ხელმისაწვდომი ქალაქისა და სოფლის მცხოვრებთათვის, ასევე სხვადასხვა სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის მქონე ადამიანებისთვის, ბანკომატების ფართო ქსელის, ექსპრეს ფილიალებისა და თვითმომსახურების ტერმინალების (BOG Pay) მეშვეობით.

1. სსფ. ფინანსური ჩართულობის კვლევა (2021)

2. საქართველოს ეროვნული ბანკი, ფინანსური სტაბილურობის ანგარიში (2021 წ.).

როგორ უზრუნველყოფთ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების ხელმისაწვდომობას

მომხმარებლებს შეუძლია წვდომა ჩვენი მობილური აპლიკაციის ყველა ფუნქციაზე Wi-Fi-ს ან მობილური ინტერნეტის გარეშე.

ციფრული ონბორდინგი ჩვენს მობილურ აპლიკაციასა და ინტერნეტ ბანკში.

ახალი ციფრული პროდუქტების შესახებ ტუტორიალები და ინსტრუქციები ხელმისაწვდომია ჩვენს ვებგვერდზე.

უფასო ან იაფი მიმდინარე ანგარიშები და სადებეტო ბარათები

უფასო პროდუქტების პაკეტი ახალგაზრდებისთვის (sCool Card და sCool App სკოლის მოსწავლეებისთვის, ასევე Student Card და mBank სტუდენტებისთვის).

გადახდების მიღების იაფი გადაწყვეტა მცირე სავაჭრო ობიექტებისთვის.

ბანკომატებისა და BOG Pay თვითმომსახურების ტერმინალების ფართო ქსელი საქართველოს მასშტაბით.

ჩვენი BOG Pay ტერმინალების ციფრული ვერსია - bogpay.ge - ამოქმედდა 2022 წელს, რაც საშუალებას აძლევს BOG-ის არა-მომხმარებლებსაც კი განახორციელონ გადახდები ნებისმიერ დროს, ნებისმიერ ადგილას.

2022 წელს გამოვეშით ახალი პროდუქტი, sCool App, პირველი ფინანსური მობილური აპლიკაცია სკოლის მოსწავლეებისთვის (6-17 წლის ასაკის) საქართველოში. ჩვენი მიზანია მოვიცვათ რაც შეიძლება მეტი სკოლის მოსწავლე და გამოვიყენოთ აპლიკაცია ბავშვებში მცირე ასაკიდანვე წიგნიერების განვითარების ხელშეწყობის მიზნით. ჩვენი პროდუქტებით ახალგაზრდების ხელშეწყობის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ წინამდებარე ანგარიშის 32-33 გვერდებზე.

33K

MAU of sCool App
Dec-22

70K

MAU of sCool App
Dec-23 target

წვდომა კრედიტზე

ადამიანებისთვის კრედიტზე წვდომის ხელშეწყობის ბარიერების მოხსნა ფინანსური ჩართულობის მნიშვნელოვანი ასპექტია. 2022 წლის განმავლობაში ჩვენ ფოკუსირებული ვიყავით თვითდასაქმებული კლიენტებისთვის დაკრედიტების პროცესის განახლებაზე.

ბარიერები

- მომხმარებლის ყოველთვიური შემოსავლის გაანგარიშების სირთულე ოფიციალური სამუშაოს არარსებობის გამო.
- სესხის მისაღებად განაცხადის მიღების ციფრული პროცესის არარსებობა
- შეზღუდული წვდომა საცალო დაკრედიტების ტიპურ პროდუქტებზე.
- თვითდასაქმებულ პირები განიხილებოდა როგორც ბიზნეს კლიენტები და არა როგორც თვითდასაქმებული საცალო მომხმარებლები.

რაც შეეცვალეთ

- განაცხადების წარდგენა და თანხის გადახდა ციფრული არხებით.
- სრული წვდომა საცალო დაკრედიტების პროდუქტებზე (იპოთეკა, სამომხმარებლო სესხი, განვადება, საკრედიტო ბარათები და სხვა).
- შემოსავლის გამარტივებული გადამოწმება ვიდეო ზარების და შემოსავლის მატრიცის, ასევე ადგილზე ვიზიტების მეშვეობით.
- აუთრიჩი და მომხმარებელთა მომსახურება გადავიდა საცალო საბანკო მოდელზე.

შემდგომში ვაპირებთ ფოკუსირებას თვითდასაქმებული მსესხებლების რაოდენობის გაზრდაზე.

47K

თვითდასაქმებულები მსესხებლები
2022 წლის 31 დეკემბრისთვის

57K

თვით დასაქმებულები მსესხებლები
2023 წლის 31 დეკემბრისთვის (მიზანი)

ESG მიმოხილვა -
გარემოს დაცვა

საკრედიტო პორტფელის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა

არაპირდაპირი ზემოქმედება ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ძირითადად უკავშირდება საქართველოს ბანკის მიერ დაფინანსებულ პროექტებს, ხოლო პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ბანკის საქმიანობიდან გამომდინარეობს. ამ პუნქტში მოცემულია ჩვენი მართვის მიდგომა ბანკის საკრედიტო საქმიანობასთან დაკავშირებული არაპირდაპირი გარემოსდაცვითი და სოციალური ასპექტების მიმართ

საქართველოს ბანკი ეფექტურად მართავს ბუნებრივ და სოციალურ გარემოსთვის პოტენციურ რისკებს საკრედიტო პორტფელთან დაკავშირებით.

საქართველოს ბანკი ვალდებულია უზრუნველყოს პასუხისმგებლიანი დაფინანსება. ბანკის საკრედიტო პორტფელის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვა მოიცავს ბანკის კორპორატიული საბანკო და მშს ბიზნეს სეგმენტების მიერ დაფინანსებულ პროექტებთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების სისტემატიურ იდენტიფიკაციას, შეფასებას, მართვასა და მერბილებას.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა

საქართველოს ბანკში ვცდილობთ გონივრულად ვმართოთ საკრედიტო საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკები. ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS) საშუალებას გვაძლევს გამოვავლინოთ პოტენციური რისკები და დავრწმუნდეთ, რომ ჩვენი მომხმარებლები სათანადოდ მართავენ აღნიშნულ რისკებს, რათა თავიდან აიცილონ უარყოფითი ზემოქმედება გარემოსა და იმ საზოგადოებაზე, რომელშიც ოპერირებენ

ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS) უზრუნველყოფს E&S რისკების მართვის ინტეგრირებას ჩვენი ბიზნეს კლიენტებისთვის სესხების გაცემის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში. ბანკის ESMS ეფუძნება IFC-ის შესრულების სტანდარტებსა (PS) და EBRD-ის შესრულების მოთხოვნებს (PR), რომლებიც გახდა საკრედიტო პროცესის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასების ეტალონი. ESMS საშუალებას გვაძლევს უზრუნველყოთ ჩვენს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული რისკებისა და არსებული ან პოტენციური ზემოქმედების გამოვლენა, შეფასება, დოკუმენტირება, მერბილება და მონიტორინგი. გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების იდენტიფიცირებისა და მართვისთვის ჩვენ ასევე ვიყენებთ ტექნიკურ საცნობარო დოკუმენტებს კარგი საერთაშორისო პრაქტიკის ზოგადი და დარგობრივი მაგალითებით.

ESMS და მასთან დაკავშირებული E&S პროცედურები ექვემდებარება პერიოდულ განახლებასა და დამტკიცებას ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, რათა E&S პოლიტიკა შესაბამისობაში იყოს ბანკის მიზნებს და ასახავდეს საკანონმდებლო და მარეგულირებელ ნორმებში, აგრეთვე ბანკის ოპერაციებში ან სტრატეგიულ პრიორიტეტებში განხორციელებულ ცვლილებებს.

2022 წელს განვახლეთ ჩვენი ESMS. აგრეთვე გააუმჯობესეთ E&S რისკების მართვის პროცედურები, E&S მეთანხმება და მასთან დაკავშირებული რისკზე დაფუძნებული ინსტრუმენტები ბანკის IFI პარტნიორების სპეციფიკურ E&S მოთხოვნებთან და საუკეთესო პრაქტიკასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით.

ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი მიდგომის დახვეწას წარმოშობილ რისკებზე რეაგირებისთვის. 2022 წელს, ევროპის საინვესტიციო ბანკის („EIB“) მხარდაჭერით, შევიმუშავეთ გაუმჯობესებული პროცედურები კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და სათანადო მართვის ინტეგრირებისთვის.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სისტემა

ბანკი ახორციელებს კომერციული თვალსაზრისით საუკეთესო პრაქტიკას, რათა უზრუნველყოს ყველა კომერციული საკრედიტო ოპერაციის შემოწმება და შეფასება საქართველოს და საქართველოს ბანკის რომელიმე კრედიტორის მოქმედი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნების შესაბამისად, თუ ეს მოთხოვნები საქართველოს საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე მკაცრია, იმ ფარგლებში, რამდენადაც ასეთი შესაბამისობა დასაშვებია და შესაძლებელია საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. აღნიშნულ მოთხოვნებში შედის:

- საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის პოლიტიკა.
- საქართველოს კანონები და რეგულაციები გარემოს დაცვის, სოციალური საკითხების, ჯანდაცვის, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების შესახებ;
- შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციის შრომის ძირითადი სტანდარტები;
- საქართველოს მიერ რატიფიცირებული მოქმედი საერთაშორისო კონვენციები გარემოს დაცვის, სოციალური საკითხების, შრომის დაცვისა და უსაფრთხოების შესახებ.
- IFC-ის შესრულების სტანდარტები (PSs) და EBRD-ის შესრულების მოთხოვნები (PRs).
- ბანკის კრედიტორების შესაბამისი გარემოსდაცვითი და სოციალური მოთხოვნები, მათში პერიოდულად შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით.

E&S რისკების შეფასებისა და მართვის მიზნით, ESMS-ის გამოყენებით შეფასებული კომერციული ტრანზაქციები არის კლიენტებზე გაცემული სესხები, გარანტიები, აკრედიტაციები და ოვერდრაფტები, რომლებსაც მართავს ბანკის კორპორატიული ბანკინგის (CB) და მშს ბიზნეს სეგმენტები („კომერციული ტრანზაქციები“)

E&S რისკების ეფექტური მართვის უზრუნველსაყოფად, ვახორციელებთ შემდეგ ღონისძიებებს:

ტრანზაქციის

კვალიფიკაცია

- IFI აკრძალული საქმიანობის სია
- EBRD სიები

კატეგორიზაცია

- IFI-ს კატეგორიზაციის სახელმძღვანელო (დაბალი, საშუალო, მაღალი ან კატეგორია A)
- ეროვნული კანონმდებლობა

შეფასება

- ქვესექტორული სახელმძღვანელო
- IFC PS/EBRD PR
- სახელმძღვანელო

კონტროლი

- სამოქმედო გეგმა
- სასესიო მეთაურობები

მონიტორინგი

- მონიტორინგის მუშაობი წლიური ანგარიშები (IFI-ებისთვის)

ბანკის მიერ მიღებული ყველა კომერციული ტრანზაქციის მოთხოვნა ფასდება ბანკის საკრედიტო პოლიტიკის, გარემოსდაცვითი და სოციალური პოლიტიკისა და აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალის (Exclusion List) გათვალისწინებით. ჩვენ არ ვაფინანსებთ გარემოსდაცვითი ან სოციალური თვალსაზრისით მგრძნობიარე ბიზნეს საქმიანობას, რომელიც არ შეესაბამება ამ პოლიტიკას ან შედის აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალში. აკრძალულ საქმიანობათა ჩამონათვალი დანართ 1-ის სახით თან ერთვის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის პოლიტიკას მისამართზე: bankofgeorgia.ge.

- ბანკი განიხილავს და მონიტორინგს უწევს მომხმარებელთა E&S შედეგებს, რომელთა საკრედიტო რისკი 2 მილიონ აშშ დოლარზე მეტია, IFC-ის შესრულების სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად.
- ჩვენი მიზანია, შევაფასოთ მომხმარებელთა ბიზნეს საქმიანობებთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი ან სოციალური რისკის ფარდობითი დონე. ზოგიერთი მომხმარებლისგან ვითხოვთ, დაიცვან E&S რისკების შემცირების მიზნით დადგენილი E&S მოთხოვნები. აღნიშნული მოთხოვნები ვალდებულებების სახით შეტანილია მომხმარებელსა და ბანკს შორის დადებულ ხელშეკრულებებში.
- ჩვენი მიზანია, რეგულარულად ვაკონტროლოთ ბანკის საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები და შევაფასოთ მომხმარებელთა მიერ შესაბამისი ხელშეკრულებების პირობების შესრულება. მონიტორინგის სიხშირე და ტიპი განისაზღვრება დაფინანსებული ტრანზაქციის ტიპისა და E&S რისკის დონის მიხედვით.

E&S რისკის დონე (დაბალი, საშუალო, მაღალი ან კატეგორია A) მნიშვნელოვნად განსხვავდება სხვადასხვა ტიპის ფინანსური ტრანზაქციებისა და სექტორის მიხედვით. შემთავაზებული საქმიანობისთვის E&S რისკის კატეგორია განისაზღვრება საქართველოს გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის შესაბამისად და IFI-ების E&S რისკების კლასიფიკაციის სიების გამოყენებით.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის A კატეგორიის პროექტებმა (ე.წ. "მწვანე ველზე" სამშენებლო სამუშაოები, მნიშვნელოვანი გაფართოების ან ტრანსფორმაცია-გადაკეთების პროექტები, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი ან გრძელვადიანი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკები და ზემოქმედება) შეადგინა მთლიანი მშს-სა და CB საკრედიტო პორტფელის 4.2% და ბანკის მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 2.4%.

გარდა ამისა, ვთანამშრომლობთ ჩვენს მომხმარებლებთან და ვაწვდით ინფორმაციას შესაბამისი კანონების, რეგულაციებისა და ბანკის ESMS-ის შესახებ ჩვენი E&S კვლევის (ESDD) დროს. ჩვენი მიზანია გაეზარდოს ცნობიერება E&S-ის რისკებისა და შედეგების შესახებ და ხელი შეუწყოს ამ საკითხებში შესაძლებლობების განვითარებას.

2022 წელს, ადგილობრივი საკონსულტაციო კომპანიის დახმარებით, ჩავატარეთ „ტრენინგები გარემოსდაცვით საკითხებზე კორპორატიული საბანკო და მშს სექტორისთვის“, რათა მომხმარებლებისთვის მიგვეწოდებინა ინფორმაცია ადგილობრივი გარემოსდაცვითი რეგულაციებისა და მოთხოვნების, ასევე ამ მოთხოვნების შესრულების მექანიზმების, სამართლებრივი საწესიების, სახელმწიფო კონტროლის მექანიზმებისა და გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის საერთაშორისო სტანდარტის ISO 14001:2015 დანერგვის მოთხოვნებისა და მექანიზმების შესახებ. სხვადასხვა სექტორის ადგილობრივი კომპანიების 145 წარმომადგენლისთვის ორდღიანი ტრენინგების სერია გაიმართა. 2023 წელს ვგეგმავთ ჩვენი მომხმარებლებისთვის დამატებითი ტრენინგების ჩატარებას.

გარე კონსულტანტების მხარდაჭერით, ჩვენ ასევე შევიმუშავეთ უფასო ონლაინ კურსი, რომელიც მოიცავს იმავე თემებს და ხელმისაწვდომია ჩვენს ონლაინ საგანმანათლებლო პლატფორმაზე -businesscourse.ge. აღნიშნული განხორციელდა ფონდის „მწვანე ზრდისათვის“ მხარდაჭერით.

გარდა ამისა, საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის მიდგომის შესახებ საინფორმაციო ბროშურა ხელმისაწვდომია ბანკის ვებ-გვერდზე -bankofgeorgia.ge.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკის შეფასება

ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების ტექნიკური კვლევა (ESDD) მოიცავს გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზემოქმედების კვლევასა და შეფასებას, ასევე ითვალისწინებს შემარბილებელ ზომებს გამოვლენილი რისკებისა და ზემოქმედების მიხედვით. ESDD ასევე აფასებს მომხმარებლის მიერ თანამშრომლებზე, საზოგადოებასა და გარემოზე უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილების, შემცირების, შერბილების ან კომპენსაციის მიზნით განხორციელებულ ღონისძიებებს.

საქართველოს ბანკის ESDD განსაზღვრავს მომხმარებლის მიერ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და შედეგების მართვისთვის საჭირო ქმედებებს შესაბამის ეროვნულ ან საერთაშორისო სტანდარტებთან და კანონმდებლობასთან, მათ შორის IFC-ს შესრულების სტანდარტებთან, საჭიროების შემთხვევაში, ტრანზაქციების შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით, აგრეთვე ბანკის მიერ სესხის დამტკიცების პირობებს. აღნიშნული გათვალისწინებულია გარემოსდაცვითი და სოციალური სამოქმედო გეგმაში (ESAP), რომელშიც აღწერილია ქმედებები, იმის უზრუნველსაყოფად, რომ მსესხებელმა (i) განახორციელოს შემარბილებელი ღონისძიებები ან მაკორექტირებელი ქმედებები; (ii) განსაზღვროს აღნიშნულ ქმედებათა პრიორიტეტულობა; (iii) მიუთითოს მათი განხორციელების ვადები; და (iv) შეადგინოს სამოქმედო გეგმის შესრულების შესახებ ანგარიშგების გრაფიკი. ESAP-ის განხორციელება კონტროლდება ბანკის მიერ და მოიცავს საკრედიტო დოკუმენტაციით გათვალისწინებულ ვადებს და შესაბამის მეთაურობებს. შემარბილებელი ზომები ასევე შეიძლება შეტანილ იქნას სესხის ხელშეკრულებაში ცალკეული მეთაურობების სახით.

ჩვენი ყოვლისმომცველი შიდა ESRM პროცედურები არეგულირებს, თუ როგორ ვაფასებთ მომხმარებელთა გავლენას ჰაერის ხარისხზე, წყლის ხარისხზე, კლიმატის ცვლილებაზე, ბიომრავალფეროვნებაზე, საზოგადოებებზე, შრომაზე, ადამიანის უფლებებსა და სხვა გარემოსდაცვით საკითხებზე.

E&S რისკების შეფასებისა და მართვისთვის, ჩვენ, როგორც წესი, ვიყენებთ საჯაროდ ხელმისაწვდომ გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის ინსტრუმენტებს, რომელიც მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ შემდეგით: EBRD-ის გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვის სახელმძღვანელო, IFC-ის First for Sustainability ვებ ინსტრუმენტები, ტრენინგ მოდულები და სახელმძღვანელო ფინანსური ინსტიტუტებისთვის, რომელიც ხელმისაწვდომია IFC-ის ვებსაიტზე, აგრეთვე IFC და EBRD დარგობრივი გაიდლაინები.

E&S რისკების შეფასების პროცესში, ვმუშაობთ ჩვენს მომხმარებლებთან, რათა:

- ავამდლოთ მომხმარებელთა ცნობიერება გარემოს, ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების დაცვის (EHS) საკითხებთან დაკავშირებით;
- შევიმუშავოთ ჩარჩო მომხმარებლებისთვის კარგი გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტების მისაღწევად.
- ხელი შევუწყოთ კომპანიებს, განახორციელონ EHS საუკეთესო პრაქტიკა;
- ხელი შევუწყოთ კომპანიებს სექტორული EHS რისკებისა და შედეგების უკეთ გაგნობიერებაში;
- გავცეთ რეკომენდაციები და შევაფასოთ კომპანიების პროგრესი EHS–ს თვალსაზრისით; და
- ხელი შევუწყოთ მომხმარებლებს ნაკისრი გარემოსდაცვითი და სოციალური ვალდებულებების შესრულებაში.

2022 წელს, გარემოსდაცვითი და სოციალური ტექნიკური კვლევის საფუძველზე, შემუშავდა გარემოსდაცვითი და სოციალური სამოქმედო გეგმები 308 მომხმარებლისთვის, რომლებსაც 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჰქონდათ 959 მილიონი ლარის რისკი (სასესხო მთლიანი კორპორატიული და მშს პორტფელის 10.1%).

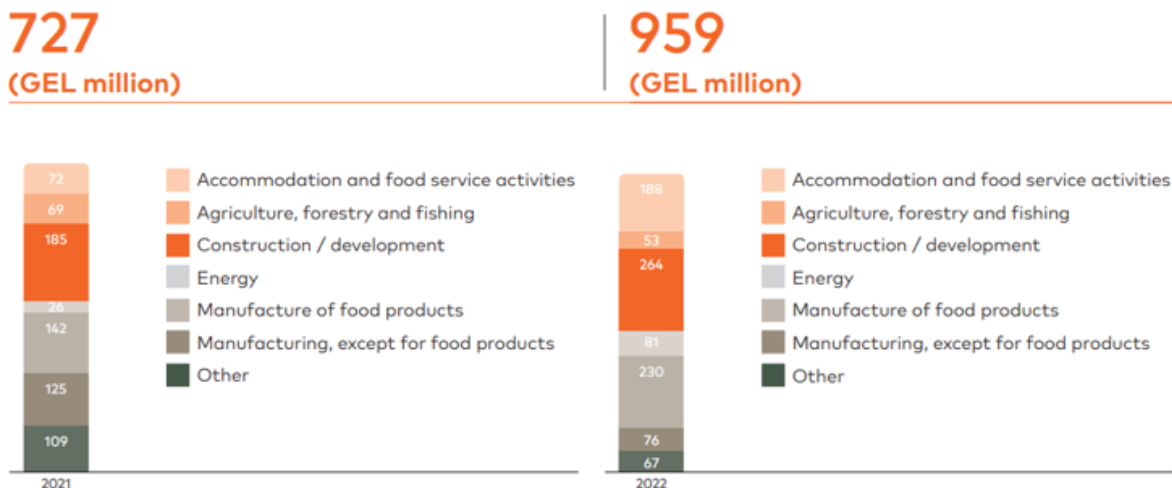
2022 წლის განმავლობაში, ჩვენი დეტალური ანალიზის შედეგად არ გამოვლინდა მნიშვნელოვანი E&S რისკები ჩვენს მსესხებლებთან დაკავშირებით.¹

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასებისა და მონიტორინგის პროცესი მოიცავს ჩვენი მომხმარებლების მიერ წარდგენილ E&S შესრულების ანგარიშების პერიოდულ განხილვას, ასევე ჩვენს ვიზიტებს ადგილზე. ჩვენ ყურადღებას ვაქცევთ:

- რამდენად ეფექტურად განხორციელდა ESAP-ში მითითებული შემარბილებელი ღონისძიებები (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- E&S ნებართვების ან ლიცენზიების მოქმედების ვადებს;
- E&S რეგულაციების შესრულებლობისთვის დაწესებულ ჯარიმებს ან საურავებს;
- შესაბამისი მარეგულირებელი ან ინსპექტირების ორგანოს ბოლო ანგარიშებს, რომლებიც ადასტურებენ დადგენილ კანონებთან შესაბამისობას, მათ შორის ემისიების შეფასებებს, რომლითაც დასტურდება, რომ ემისიები დასაშვებ ზღვარზე დაბალია;
- E&S ინციდენტებს, მათ შორის სერიოზულ უბედურ შემთხვევებს ან კლიენტის საქმიანობასთან დაკავშირებულ ინციდენტებს, რომელიც მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება მხოლოდ თანამშრომელთა დაზიანებებითა და ქიმიური ნივთიერების გაჟონვით;
- მედიის ყურადღებას კლიენტთან დაკავშირებული E&S საკითხებზე; და
- დაინტერესებული მხარეების მიერ წარდგენილ საჩივრებს.

გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების კომპლექსური კვლევის მონაცემები

ESRM გუნდი ახორციელებს ახალი მომხმარებლების კომპლექსურ კვლევას, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს პოტენციური E&S რისკები. ქვემოთ მოცემული მონაცემები გვიჩვენებს საერთო საკრედიტო რისკს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იმ სესხებისთვის, რომლებიც შესწავლილ იქნა ESRM გუნდის მიერ 2022 წლის განმავლობაში. შემოწმებული 959 მილიონი ლარის პორტფელიდან 594 მილიონი ლარი შეფასდა IFC-ის შესრულების სტანდარტების შესაბამისად, დანარჩენი კი ადგილობრივი კანონმდებლობის შესაბამისად.

¹ E&S რისკების არსებობა განისაზღვრება ეროვნულ კანონმდებლობის შესაბამისად.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგი

რეგულარულად ვუწევთ მონიტორინგს ჩვენს საკრედიტო პორტფელთან დაკავშირებულ E&S რისკებს. მონიტორინგის სიხშირე და ტიპი დამოკიდებულია დაფინანსებული ტრანზაქციის ტიპსა და E&S რისკის დონეზე. ჩვენი E&S გუნდი ატარებს პორტფელის კვლევებს იმ კონკრეტული სექტორებში, სადაც E&S რისკები მაღალია და, ზოგიერთ შემთხვევაში, რეგულარულად ვსტუმრობთ მაღალი რისკის მომხმარებლებს. A კატეგორიის პროექტებისა და IFC PS-ს მიერ ინიცირებული ტრანზაქციების მონიტორინგი ხორციელდება ყოველწლიურად.

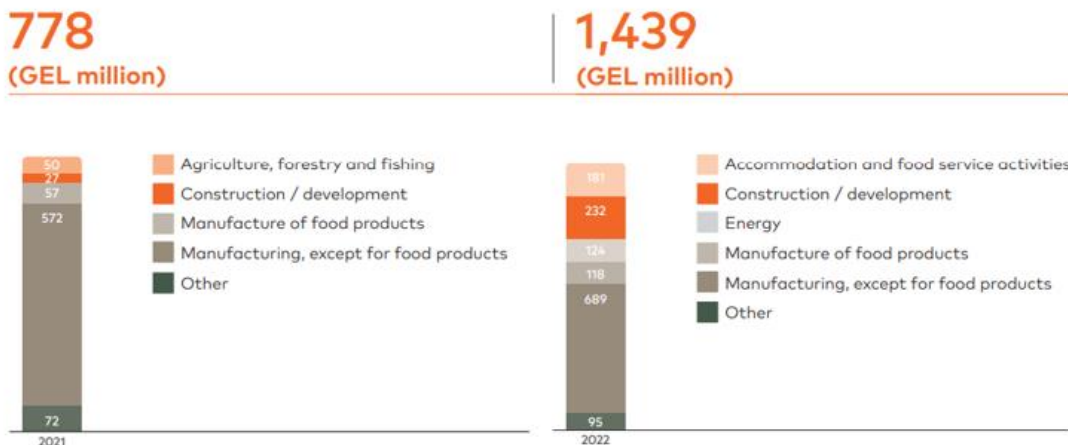
როდესაც ვაწყდებით E&S რთულ საკითხებს ან ისეთ საკითხებს, რომლებიც სცდება მია გუნდის კომპეტენციის ფარგლებს, ვქირაობთ კვალიფიციურ გარე კონსულტანტ(ებ)ს E&S რისკების შეფასების ჩასატარებლად.

უზრუნველყოფთ ყველა აქტივობის შესაბამისობას მოქმედ საკანონმდებლო და მარეგულირებელ გარემოსდაცვით და სოციალურ სტანდარტებთან. ყველა მაღალი რისკის კლიენტი ვალდებულია წარუდგინოს ბანკს ყოველწლიური ანგარიში გარემოსდაცვითი და სოციალური საქმიანობისა და მოქმედი ESAP-ების განხორციელების შესახებ. ნებისმიერი A კატეგორიის კლიენტი ვალდებულია ბანკს მიაწოდოს E&S შესრულების წლიური ანგარიში. A კატეგორიისა და მაღალი რისკის პროექტების შემთხვევაში, ჩვენი E&S პერსონალი ახორციელებს ადგილზე ვიზიტებს, სანამ არ მოგვარდება E&S ძირითადი საკითხები.

2022 წელს განვახორციელეთ E&S მონიტორინგი 118 კლიენტისთვის, რომელთა საერთო რისკი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის 1,439 მილიონი ლარი იყო. გარდა ამისა, 2022 წელს, მომხმარებლებმა, რომელთაც მიიღეს სამოქმედო გეგმები გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკებისა და ზეგავლენის იდენტიფიცირების, პრევენციის, შემცირებისა და მართვის მიზნით, დაიწყეს ჩვენი რეკომენდაციებისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემების განხორციელება საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგის მონაცემები

ESRM გუნდი ყოველწლიურად ახორციელებს გამოვლენილი E&S სისუსტეების მქონე მომხმარებლების E&S-ს მონიტორინგს. ამ გვერდზე მოცემული მონაცემები გვიჩვენებს საერთო საკრედიტო რისკს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იმ მომხმარებლებისთვის, რომლებსაც აკვირდებოდა ESRM გუნდი 2022 წლის განმავლობაში. 1,439 მილიონი ლარიდან 1,321 მილიონი ლარი შეფასდა IFC-ის შესრულების სტანდარტების შესაბამისად.

ბანკის გარემოსდაცვითი და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის განყოფილება

ბანკის რისკების მართვის სამსახურის ფარგლებში ჩვენი E&S რისკების სპეციალისტების გუნდი აფასებს ტრანზაქციებს, რომლებიც ექვემდებარებიან შემოწმებას ჩვენს ESMS-ში.

გარდა ამისა, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული გამოწვევების გადაჭრისა და, E&S რისკებისა და შედეგების გარდა, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული პოტენციური რისკებისა და ზემოქმედების იდენტიფიცირების მიზნით შემოთავაზებული პროექტების შემოწმების უზრუნველყოფის მიზნით, ბანკმა გააფართოვა ESRM გუნდის პასუხისმგებლობა.

სპეციალური E&S ჯგუფი არსებობს 2013 წლიდან. ამ დეპარტამენტის უფროსი უშუალოდ ექვემდებარება რისკების დირექტორს.

გუნდი ახორციელებს ბანკის მიერ დაფინანსებული პროექტებისა და მომხმარებელთა ოპერაციების წინასწარ გარემოსდაცვით და სოციალურ კვლევას და რეკომენდაციას უწევს შესაბამისი შეთანხმებების შეტანას საკრედიტო დოკუმენტებში, რომლებიც ექვემდებარება მონიტორინგს მთლიანი საკრედიტო ციკლის განმავლობაში. გუნდი უზრუნველყოფს საქართველოს ბანკის გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვის პოლიტიკის განხორციელებას, მონიტორინგს უწევს ბანკის გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების პროფილსა და ინდიკატორებს,

უზრუნველყოფს ბანკში გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შესახებ მონაცემთა კონსოლიდაციას და ამუშავებს გარემოსდაცვით, სოციალურ და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ შეტყობინებებს. ჯგუფი გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების მართვის სფეროში მიღწეულ პროგრესსა და შედეგებზე ანგარიშვალდებულია ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტის წინაშე, რომელიც შედგება აღმსრულებელი ხელმძღვანელების წევრებისგან, რომლებიც ექვს თვეში ერთხელ ანგარიშს წარუდგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს.

ანგარიშვალდებულება ჩვენი საერთაშორისო დაინტერესებული მხარეების წინაშე

2022 წელს საქართველოს ბანკმა განაცხადა, რომ გარემოსდაცვითი და სოციალური საქმიანობა გულისხმობს ვალდებულებას, უზრუნველყოს საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებისთვის გარემოსდაცვითი საქმიანობის ყოველწლიური ანგარიშების წარდგენა. აღნიშნულ ანგარიშებში მითითებული უნდა იყოს საქართველოს ბანკის E&S მაჩვენებლები სესხის გაცემის დროს. ანგარიშები მოიცავს ინფორმაციას პორტფელის შესახებ სექტორებისა და ტრანზაქციის ტიპის მიხედვით, ასევე საქართველოს ბანკის ESMS-ის განხორციელების შესახებ ანგარიშს. ჩვენთვის მნიშვნელოვანია ჩვენს ESMS-ზე ღია დიალოგის გაგრძელება ჩვენს პარტნიორ საერთაშორისო ფინანსურ ინსტიტუტებთან ჩვენი მართვის სისტემისა და საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ მათი უკუკავშირის მიღების მიზნით.

გარე კომუნიკაცია- გასაჩივრების მექანიზმი

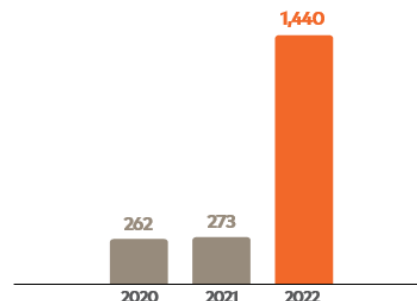
ESMS-ის ფარგლებში შემუშავებული გარე საკითხებისა და პრობლემების მოგვარების პროცედურები დაინტერესებულ მხარეებს საშუალებას აძლევს წარადგინონ შეკითხვები ან დააფიქსირონ პრეტენზიები ბანკის E&S პოლიტიკასთან ან ბანკის ოპერაციებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ ასპექტთან დაკავშირებით. უზრუნველყოფთ დროულ და ეფექტურ რეაგირებას.

გასაჩივრების მექანიზმი ხელმისაწვდომია ბანკის ვებგვერდზე და ნებისმიერ მსურველს შეუძლია ელექტრონული ფოსტით გამოგზავნოს შეკითხვები ან მოსაზრებები მისამართზე: customerservice@bog.ge (მითითებულია ვებგვერდზე), ან შეუძლია საკუთარი შეკითხვები ან მოსაზრებები წარადგინოს ბანკის საკანცელარიო განყოფილებაში. 2022 წელს ბანკში სერიოზული E&S საჩივარი არ შემოსულა. ჩვენ გავაგრძელებთ დაინტერესებულ მხარეებთან თანამშრომლობას და ნებისმიერი წამოჭრილი პრობლემის მოგვარებას.

ტრენინგი

სასწავლო ღონისძიებები გადამწყვეტ როლს ასრულებს ჩვენს საკრედიტო პორტფელში E&S და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ეფექტური მართვის პროცესში. ყოველ წელს, გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლებისა და შიდა შესაძლებლობების გაუმჯობესების მიზნით, ჩავატარებთ ტრენინგებს გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მართვის პროცესებში ჩართული ბანკის შესაბამისი თანამშრომლებისთვის. ტრენინგები მოიცავდა სხვადასხვა თემებს, მათ შორის კლიმატს და მდგრად ფინანსებს, ESG სტანდარტებს და SDG, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებას, მწვანე ტექსტონომიას, IFC-ის შესრულების სტანდარტებს, ინვესტიციებს განახლება და ენერგიაში და ენერგოეფექტურობას, მწვანე და ხელმისაწვდომ საცხოვრებელ პირობებს.

გარემოსდაცვით, სოციალურ და კლიმატთან დაკავშირებულ თემებზე დახარჯული საათების რაოდენობა

ESRM-ის სპეციალისტებმა გაიარეს GGF Green Finance Expert ონლაინ ტრენინგი და Climate Ambition Accelerator პროგრამა. 2022 წელს, ჩვენმა E&S რისკების სპეციალისტებმა ასევე გაიარეს სრულად აკრედიტებული პროგრამა და მათ მიენიჭათ შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტის კვალიფიკაცია. ჯამში, 2022 წლის განმავლობაში ბანკის 360 თანამშრომელმა გაიარა E&S ტრენინგი.

ახალი თანამშრომლები გადიან სავალდებულო ტრენინგ - კურსს E&S რისკის შეფასების შესახებ, რომელიც მოიცავს E&S პოლიტიკის ძირითად მოთხოვნებსა და საერთაშორისო სტანდარტებს.

საოპერაციო გავლენა გარემოზე

როგორც მომსახურების სფეროს საწარმო, ჩვენი პირდაპირი ზემოქმედება გარემოზე ნაკლებად მნიშვნელოვანია იმ გავლენასთან შედარებით, რომელსაც ვახდენთ გარემოზე ჩვენი საკრედიტო საქმიანობით. თუმცა, ჩვენი მიზანია, ვიყოთ უფრო რესურსი ეფექტური კომპანია, შევამსუბუქოთ ჩვენი საქმიანობის უარყოფითი გავლენა გარემოზე.

ჩვენ ვატარებთ ზომებს ჩვენს უშუალო საქმიანობასთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი ასპექტების იდენტიფიცირებისა და მონიტორინგისთვის, მაგალითად, რამდენჯერ ვსარგელობთ სამსახურებრივი მივლინებით და რამდენ ელექტროენერგიას მოვიხმართ. ჩვენ მიზანია შევიმუშავოთ „შემცირება, ხელახლა გამოყენება და გადამუშავება“ მიდგომა.

ჩვენი საქმიანობის უშუალო გავლენა გარემოზე დაკავშირებულია ელექტროენერგიის, ბუნებრივი გაზისა და საწვავის მოხმარებასთან, წყლის გამოყენებასთან, ქაღალდის მოხმარებასთან და სხვა სახის ნარჩენების წარმოებასთან.

ენერგიის მოხმარება

ბანკის მიერ მოხმარებული ენერგიის ტიპებში შედის ელექტროენერგია, ბუნებრივი აირი და თხევადი საწვავი, რომელთა ძირითადი კლასია ელექტროენერგია, რომლის მიწოდება ხდება ეროვნული ქსელის მიერ. ენერგიის მოხმარების შემცირების მიზნით, ჩვენი ფილიალები აღჭურვილია ენერგოეფექტური LED განათებით. ახალ ფილიალებში დამონტაჟებულია დისტანციური მართვის განათების სისტემები. 2018 წლიდან, ჩვენს ახლად გახსნილი ფილიალების უმეტესობაში ფუნქციონირებს დისტანციური გათბობისა და კონდიციონერების სისტემები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ელექტროენერგიის ეფექტურ მოხმარებას არასამუშაო საათებში. დისტანციური მართვის განათების, გათბობისა და კონდიციონერების სისტემები დამონტაჟდა 50 საცალო ფილიალში - რაც საცალო ფილიალების თითქმის ნახევარს შეადგენს (Express ფილიალების გამოკლებით).

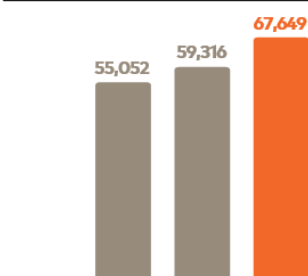
ენერგიის მოხმარების მონაცემები¹

	2020	2021	2022
ელექტროენერგია (კვტ/სთ)	17,104,700	17,489,358	19,623,529
აირი (მ ³)	432,312	448,718	349,205
აირი (კვტ/სთ, დაშვებით, რომ 1 მ ³ აირი = 9.7 კვტ/სთ)	4,193,426	4,352,565	3,387,285
მთლიანი ენერგიის მოხმარება (კვტ/სთ)	21,298,127	21,841,923	23,010,813
ენერგიის ეკონომიკური მოხმარება (კვტ/სთ) საოფისო ფართის ვალდებულებების მიხედვით	243	243	238

აირის მოხმარების წლიურად შემცირება საქართველოს ბანკის სათაო ოფისში გათბობის, ვენტილაციისა და კონდიციონერების სისტემის მოდერნიზაციის შედეგი იყო.

ელექტროენერგიის და წყლის მოხმარების ზრდა წინა წელთან შედარებით ძირითადად განპირობებული იყო საოფისე ფართის გაფართოებით მზარდი სამუშაო ძალის დასაქმაცილობის გამო.

წყლის მოხმარება

ბანკი წყალს იყენებს მხოლოდ „საყოფაცხოვრებო-კომუნალური“ და დასუფთავების მიზნებისთვის. 2022 წელს წყლის მოხმარება იყო 67,649მ³

ქაღალდის მოხმარება

ციფრული ჩანაწერების გარდა, ბანკი აწარმოებს ჩანაწერებს ქაღალდის ფორმით გარკვეული ოპერაციების შესახებ მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად. ყველა სხვა შემთხვევაში, ჩვენ ვამცირებთ ქაღალდის მოხმარებას ციფრული მედიის აქტიურად გამოყენებისა და უფრო ეფექტური ბეჭდვის გზით. ბანკის ზოგიერთი განყოფილება, როგორიცაა ფილიალები და საკასო ცენტრები, ინტენსიურად იყენებენ ქაღალდს. ამ ადგილებში, ჩვენ ვიყენებთ ორი კომპიუტერის მონიტორს სამუშაო სადგურზე და ამან ასევე გამოიწვია ქაღალდის ნარჩენების შემცირება.

ბანკის სათაო ოფისის ბექ ოფისის და რამდენიმე მსხვილი ბექ ოფისის ქაღალდი გროვდება და ქუეყანაში უსაფრთხო ქაღალდის ნარჩენების გადამამუშავებელი კომპანიის მიერ. 2022 წელს ამ გზით გადამამუშავებისთვის შეგროვდა დაახლოებით 1.6 ტონა ქაღალდი. შენახვის ვადის გასვლის შემდეგ, ბანკის არქივის დოკუმენტაცია ყოველწლიურად გადამამუშავებას ექვემდებარება. ბანკი ამ მომსახურებისთვის იყენებს მესამე მხარეს, სპეციალიზირებულ კონტრაქტორს შესაბამისი მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე.

1. ელექტროენერგიისა და აირის მოხმარების შესახებ მონაცემები მიღებულია ბანკის ოპერაციების მხარდაჭერის დეპარტამენტისგან. კვტ/სთ-ში მთლიანი ენერგიის მოხმარების მისაღებად, მ3 კონვერტირდა მგვტ/სთ-ად (1 მ3 გაზი = 0,0097 მგვტ/სთ UNFCCC -თვის საქართველოს მეოთხე ეროვნული მუტყობინების მიხედვით) და ციფრები გამრავლდა 1000-ზე.

ქაღალდის
მოხმარება (კგ)
თითო
თანამშრომელზე

2020	34
2021	35
2022	39

ერთ თანამშრომელზე ქაღალდის მოხმარების წლიურმა ზრდამ განპირობებული იყო ჩვენი მუშაზე ზრდით და პანდემიის შემდეგ ოფისში თანამშრომლების დაბრუნებით.

ნარჩენების მართვა

2019 წელს ბანკმა, მწვანე ზრდის ფონდის (GGF) მხარდაჭერით, მწვანე ზრდის ფონდის ტექნიკური დახმარების პროგრამის (GGF TAF) ფარგლებში, დაიწყო ახალი პროექტი, კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება. ამ პროექტის მიზანი იყო საქართველოს ბანკის დახმარება კომპანიის ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავებაში საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

ნარჩენების მართვის გეგმა, რომელიც მოიცავს ბანკის ყველა მნიშვნელოვან ადგილს, მომზადდა 2020-2023 წლების პერიოდისთვის. ნარჩენების მართვის გეგმის ფარგლებში განხორციელებული მნიშვნელოვანი ღონისძიებები:

ბანკის ნარჩენების მართვის პროცესზე პასუხისმგებელი ბანკის ოპერაციების მხარდაჭერის დეპარტამენტის თანამშრომლების ტრენინგი;

ბანკმა პოლიეთილენის პარკები ჩაანაცვლა ბიოდეგრადირებადი ჩანთებით, რომლებიც ფართოდ გამოიყენება ფულად სახსრებთან დაკავშირებით; და

ბანკის ძველი ბრენდირებული მარაგი ნარჩენებთან ერთად განადგურდა გარემოსდაცვითი რეგულაციების შესაბამისად, მესამე მხარის, ლიცენზირებული კომპანიის მეშვეობით, მუნიციპალურ სანიტარულ ნაგავსაყრელზე.

კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის გამჟღავნება

მართვა

საბჭო და კომიტეტები

სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს ჯგუფის საქმიანობას და უზრუნველყოფს მის მართვას მისი სტრატეგიებისა და მიზნების შესაბამისად. 2022 წლიდან საბჭო აქტიურად არის ჩართული კლიმატის ცვლილების მიმართ ბანკის მიდგომის ხარისხისა და ეფექტურობის უზრუნველყოფაში:

- საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის სტრატეგიების, პოლიტიკისა და ბიუჯეტების განხილვაზე. 2022 წელს, მან განიხილა და დაამტკიცა ბანკის კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია და ClIRM ჩარჩო (მიდა).
- საბჭო რეგულარულად განიხილავს შესაძლებლობებსა და რისკებს, ასევე, გატარებულ ღონისძიებებს. 2022 წელს საბჭომ განიხილა საქართველოს ბანკის 2021 წლის წლიური ანგარიში და წარმოადგინა უკუკავშირი და რეკომენდაციები ბანკის კლიმატთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის გასაუმჯობესებლად. საბჭოს, ერთ-ერთ კვარტალურ სხდომაზე, ასევე მიეწოდა ინფორმაცია ბანკის პროგრესის შესახებ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით. 2023 წლიდან, ბანკის ახალი კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსი უზრუნველყოფს უფრო დეტალურ ინფორმაციას პორტფელში არსებულ კლიმატის რისკებისა და შესაძლებლობების შესახებ (იხ. თავი "რისკების მართვა"), რომლის შედეგებს განიხილავს საბჭო.
- საბჭო ასევე განიხილავს შედეგებს ბანკის სტრატეგიებით განსაზღვრული მიზნების შესაბამისად. 2023 წლიდან საბჭო განიხილავს ბანკის პროგრესს კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგიის განხორციელებაში.
- საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორაციული მართვის კოდექსის შესაბამისად დამტკიცებული წესდების მიხედვით, სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა ბანკის E&S სტრატეგიასა და მის განხორციელებაზე. აღნიშნული მოიცავს ბანკის E&S რისკების მართვის სისტემის ზედამხედველობასა და მმართველობითი სტრუქტურების შექმნას, რაც უზრუნველყოფს სათანადო ყურადღებას E&S საკითხებზე და ბანკის სტრატეგიული მიზნების შესრულებასამ კუთხით.

2021 წლის დეკემბერში სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა შენარჩუნებინა პირველადი გადაწყვეტილებების მიღება და ანგარიშგება E&S საკითხებზე საბჭოს დონეზე. ბანკის ხელმძღვანელობამ შექმნა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი, რომელმაც მუშაობა 2022 წლის დასაწყისში დაიწყო. კომიტეტი ვალდებულია ყოველ ექვს თვეში ანგარიში წარუდგენოს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის მიერ გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის სტრატეგიებისა და პოლიტიკის განხორციელების, ასევე ბანკის ESMS-ის გამართული ფუნქციონირებასა და გაუმჯობესების შესახებ.

ბანკის საქმიანობას რეგულარულ მონიტორინგს უწევს ოთხი კომიტეტი, რომლებიც ანგარიშვალდებული არიან საბჭოს წინაშე. 2022 წლიდან ამათგან სამ კომიტეტს ეკისრებათ შემდეგ პასუხისმგებლობები კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებზე:

- რისკების მართვის კომიტეტი: პირველადი პასუხისმგებლობა რისკების მართვაზე საბჭოს დონეზე, მათ შორის კლიმატის ცვლილებაზე, როგორც ახალ რისკზე ბანკის პორტფელში.
- აუდიტის კომიტეტი: აფასებს ინფორმაციის გამჟღავნების ხარისხს, მათ შორის მონაცემთა ხარისხს და რამდენად არის მოწოდებული ინფორმაცია საკმარისი იმისათვის, რომ დაინტერესებულმა მხარეებმა შეაფასონ, თუ როგორ მიმართავს ჯგუფი კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებს.
- ანაზღაურების კომიტეტი: განიხილავს, თუ როგორ ასრულებს რისკების დირექტორი კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ მიზნებს - ინტეგრირებული გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობის (ESG) საკითხების KPIs-ში.

ნომინაციის კომიტეტმა შეიძლება გაითვალისწინოს კლიმატთან დაკავშირებულ გამოცდილება სამომავლოდ დირექტორთა საბჭოსა და მმართველი პოზიციების დამტკიცებისას

მენეჯმენტი

სამეთვალყურეო საბჭოს დავალებით კლიმატის ცვლილებასა და მდგრადობასთან დაკავშირებული სხვა თემების მენეჯმენტის დონეზე წარმართვის მიზნით, მენეჯმენტის დონეზე შეიქმნა ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტი, რომელიც პირველად 2022 წელს შეიკრიბა და მის შემადგენლობაში შედის მმართველი გუნდის წევრები და უფროსი მენეჯერები, მათ შორის ბანკის CEO, CRO, COO, CFO, CLO, HR სამსახურის უფროსი, მარკეტინგის დირექტორი, ინვესტირებთან ურთიერთობის ხელმძღვანელი და საფინანსო დეპარტამენტის უფროსი.

კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის კლიმატის ცვლილების, გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების მართვაზე, განსაკუთრებით ბანკის საკრედიტო საქმიანობიდან გამომდინარე შედეგებზე. კომიტეტი უმთავრესად პასუხისმგებელია გარემოსდაცვითი, სოციალური და კლიმატის ცვლილების სტრატეგიებისა და პოლიტიკის შემუშავებაზე, განხორციელებასა და გაუმჯობესებაზე, ასევე მიზნების დასახვასა და მონიტორინგზე. კომიტეტი აპირებს E&S რისკების მართვის შემდგომ ინტეგრირებას ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებში. 2022 წელს კომიტეტმა ორი შეხვედრა გამართა, რომელთაგან ერთი კლიმატთან დაკავშირებულ საკითხებს მიეძღვნა.

მის მუშაობას მხარს უჭერს 2021 წელს შექმნილი ჯვარედინი -ფუნქციონალური კლიმატის სამუშაო ჯგუფი (CWG), რომელმაც გააგრძელა მუშაობა 2022 წლის მეორე კვარტალში საქართველოს ბანკის კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგიის განსაზღვრის, ახალი პროცესებისა და მეთოდოლოგიების შემუშავებისა და კლიმატთან დაკავშირებული ინფორმაციის მომზადების ხელშეწყობის მიზნით. რეგულარულ შეხვედრებში მონაწილეობდნენ ბანკის კორპორატიული და მმს-ის საბანკო სეგმენტების, რისკების დეპარტამენტების, იურიდიული, ECRM, ინვესტირებთან ურთიერთობისა და ფინანსების დეპარტამენტების ძირითადი პირები. CWG იკრიბება საჭიროების შესაბამისად.

სტრატეგია

საქართველოს ბანკის რისკები და შესაძლებლობები სხვადასხვა სცენარის მიხედვით

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულმა რისკებმა, პირდაპირ ან არაპირდაპირ, შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბანკზე.

- პირდაპირი: რისკები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკზე მისი ფიზიკური აქტივების, საქმიანობისა და ოპერაციების დაზიანების გზით.
- არაპირდაპირი: რისკები, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკზე ძირითადად მისი საკრედიტო პორტფელის მეშვეობით.

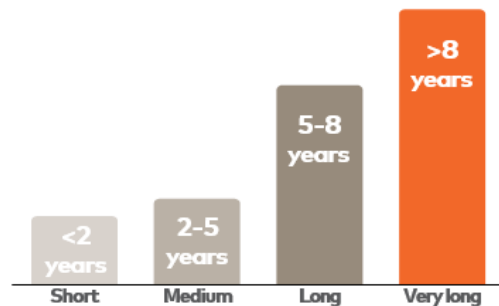
ასეთი რისკები წარმოიქმნება კლიმატის ცვლილების ფიზიკური ან გარდამავალი გავლენის შედეგად და ვლინდება უფრო გავრცელებული რისკების, მათ შორის საკრედიტო რისკების, საბაზრო რისკების, საოპერაციო რისკების, რეპუტაციის რისკების სახით. ფიზიკური რისკები წარმოიქმნება კლიმატთან და ამინდთან დაკავშირებული მოვლენების შედეგად (მაგ. წყალდიდობა, გვალვა), ხოლო გარდამავალი რისკები წარმოიქმნება ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლით გამოწვეული ცვლილებების შედეგად (მაგ. კლიმატის ახალი პოლიტიკა ან მომხმარებელთა პრეფერენციების ცვლილება) ნახშირბადის დაბალი შემცველობის, კლიმატისადმი მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლა ასევე ქმნის შესაძლებლობებს ფინანსური სექტორისთვის, დააფინანსოს ინოვაციური მწვანე პროდუქტები და სერვისები, რომლებიც აკმაყოფილებს მდგრადი ინვესტიციების მზარდ მოთხოვნებს, როგორიცაა კლიმატგონივრულ სასოფლო-სამეურნეო ტექნოლოგიები ან მეტი ენერგოეფექტური შენობები.

საქართველოს ბანკი აგრძელებს ამ რისკებისა და შესაძლებლობების ინტეგრირებას რისკების შეფასების და მართვის ჩარჩოში მისი ვალდებულების - შექმნას უფრო ძლიერი და გამძლე საზოგადოება- ფარგლებში.

ჩვენი მდგრადობის შეფასება სხვადასხვა ვადების მიხედვით

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების იდენტიფიცირება საქართველოს ბანკის რისკების მართვის რეგულარული პროცესების საფუძველია და განხორციელდება ჩვენი სტანდარტული დროის შუალედების დაცვით. მოკლე-, საშუალო- და გრძელვადიანი პერიოდები განისაზღვრა შიდა პროცედურებისა და ინდიკატორების გათვალისწინებით, როგორიცაა ფინანსური დაგეგმვა, სტრატეგიული დაგეგმვა და სესხის საშუალო დაფარვის ვადა.

ჩვენი სესხების უმეტესი ნაწილი არის 2030 წლამდე დაფარვის ვადით. თუმცა, ის ფაქტი, რომ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები მათ გაჩენამდე უნდა შემცირდეს, ჩვენი დროის შუალედის გაზრდას საჭიროებს. განვსაზღვრეთ მეოთხე ვადა (ძალიან გრძელი), რათა უზრუნველყოფილ იქნას გრძელვადიანი კლიმატის რისკების ადეკვატურად შეფასება და აღრიცხვა ბანკის მიერ.

პოტენციური სამომავლო სცენარების ჩვენი ანალიზის განახლება

სცენარის ანალიზი ხელს უწყობს კლიმატის რისკების იდენტიფიცირებას, გაზომვას და მუდმივ შეფასებას და საშუალებას მოგვცემს უკეთ შევაფასოთ ბანკის სტრატეგიული მიზნების პოტენციური საფრთხეები და ღირებულებების შექმნის შესაძლებლობა გრძელვადიან პერსპექტივაში.

2021 წელს, გავერთიანეთ საქართველოში კლიმატის ცვლილებისა და კლიმატის პოლიტიკის შესახებ ჩვენი კვლევა "ფინანსური სისტემის გამწვანებისთვის ქსელის" (Network for Greening the Financial System) მიერ შემუშავებული სცენარებიდან შერჩეულ ტერმინოლოგიასთან, ვარაუდებთან და ნარატივებთან.

2022 წელს ჩვენ განვახლეთ ბანკის მასშტაბით კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შეფასების მეთოდოლოგია სხვადასხვა სცენარის მიხედვით განახლებული NGFS-ის სცენარების შესაბამისად.

გარდამავალი რისკები, 2022-2030 წწ. „ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის“ სცენარი:

კლიმატის ცვლილების ზემოქმედება უფრო მკვეთრად გამოვლინდება მომდევნო რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში, თუმცა, ამასობაში, მნიშვნელოვანია, რომ საქართველოს ბანკმა გააცნობიეროს უფრო უშუალო ზემოქმედება. აღნიშნული პერიოდი შეფასდა იმ ვარაუდით, რომ საქართველოს მთავრობა მიიღებს ზომებს საქართველოს ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილის განახლებული დოკუმენტით (2021 წ.) გათვალისწინებული სათბურის გაზების ემისიის შემცირების უპირობო მიზნების მისაღწევად.

გარდამავალი რისკები, 2030-2050 წწ. „გადავადებული გადასვლის“ სცენარი:

ეს პერიოდი შეფასდა „გადავადებული გადასვლის“ სცენარის გამოყენებით, რომლის მიხედვითაც საქართველო დაიწყებს კლიმატის ცვლილების შერბილებისა და ადაპტაციის ძალიან ამბიციური პოლიტიკის გატარებას 2030 წლიდან, შეიმუშავებს და გააუმჯობესებს კლიმატის პოლიტიკას, რომელიც მითითებულია კლიმატის ცვლილების შესახებ ძირითადი ინფორმაციის ნაწილში 103-ე გვერდზე. 2050 წლის შემდეგ, გარდამავალი პროცესი შენელდება, რადგან ტექნოლოგიებისა და სისტემების უმეტესობას ექნება ნახშირბადის დაბალი ან ნულოვანი შემცველობა. ასეთი სცენარის მიხედვით, გარდამავალი რისკები ყველაზე მაღალი იქნება.

ფიზიკური რისკები 2040 წლიდან, „არსებული პოლიტიკის“ სცენარი:

პროგნოზების მიხედვით, „არსებული პოლიტიკის“ სცენარის განვითარების შემთხვევაში, ტემპერატურა და მასთან დაკავშირებული ფიზიკური რისკები მნიშვნელოვნად გაიზრდება 2040 წელს „გადავადებული გადასვლის“ სცენართან შედარებით. „არსებული პოლიტიკის“ სცენარის მიხედვით, მთავრობები არ ზრდიან თავიანთ კლიმატის პოლიტიკის ამბიციის დონეს, დღევანდელთან შედარებით. ასეთი სცენარის განვითარების შემთხვევაში, ფიზიკური რისკები ყველაზე მაღალი იქნება.

ბანკის მასშტაბით გამოვავლინეთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები მოკლე, საშუალო, გრძელ და ძალიან გრძელვადიან პერიოდში

რისკის ტიპი	განმარტება	გავლენა (ფიზიკური და გარდამავალი რისკები)	გავლენის სიძლიერე		
			<2030	>2030	>2040
			ეროვნულ დონეზე განსაზღვრული წვლილი	გადავადებული გადასვლა	არსებული პოლიტიკა
საკრედიტო რისკი	რისკი იმისა, რომ ბანკმა განიცადოს ზარალი, თუ მისი მომხმარებლები ვერ ასრულებენ სახელმწიფო ვალდებულებებს.	კლიმატის პოლიტიკამ (გარდამავალმა რისკებმა) და კლიმატის ცვლილებამ (ფიზიკური რისკები) შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლების გადახდისუნარიანობაზე და უზრუნველყოფის ღირებულებაზე.	დაბალი	დაბალი/საშუალო ბევრი სექტორისთვის, მაგრამ მაღალი სხვა სექტორებისთვის (მაგ. ელექტროენერგიის წარმოება, სოფლის მეურნეობა - იხილეთ რისკების რუკა შემდეგ გვერდზე); ადგილმდებარეობის სპეციფიკური რისკები განისაზღვრება 2023 წლიდან.	დაბალი/საშუალო
ლიკვიდობის რისკი	რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ შეძლებს შეასრულოს თავისი გადახდის ვალდებულებები, როდესაც დგება მათი გადახდის ვადა, ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში.	დაზარალებული მსესხებლები ვერ ახერხებენ სესხების დაფარვას ან დეპოზიტების განაღდებას, რაც ამცირებს საქართველოს ბანკის ლიკვიდობას. სუვერენული ან ბანკის საკრედიტო რეიტინგების შემცირების შემთხვევაში, საბითუმო დაფინანსების ხელმისაწვდომობა მცირდება და დაფინანსების ღირებულება იზრდება.	დაბალი	საშუალო	საშუალო
კაპიტალის რისკი	რისკი იმისა, რომ ბანკი ვერ დააკმაყოფილებს მარეგულირებლის მიერ დადგენილ კაპიტალის აღევატურობის მოთხოვნებს.	მსესხებლების ვალის დაფარვის პრობლემებმა შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს საქართველოს ბანკის პორტფელის საკრედიტო ხარისხზე, რაც მოითხოვს სესხების დანაკარგების რეზერვების გაზრდას და რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კორექტირებას.	დაბალი	საშუალო	საშუალო/მაღალი
საბაზრო რისკი	რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები შეიცვლება საბაზრო ცვლადების, მაგ., საპროცენტო განაკვეთების, უცხოური ვალუტისა და კაპიტალის ფასების ცვლილების შედეგად	საქართველოს ბანკი ძირითადად სავალუტო და საპროცენტო განაკვეთის რისკების წინაშე დგას. ფიზიკურმა და გარდამავალმა რისკებმა შეიძლება გამოიწვიოს გლობალური ეკონომიკური ვარდნა და ბაზრის არასტაბილურობა, რაც გავლენას მოახდენს საპროცენტო განაკვეთებსა და ვალუტებზე.	დაბალი	საშუალო	საშუალო
საოპერაციო რისკი	ზარალის რისკი, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე ფაქტორების შედეგად.	კლიმატის ცვლილებამ შეიძლება შეაფერხოს საქართველოს ბანკის რეგულარული ოპერაციები და გაზარდოს ბიზნესის ეფექტური მდგრადობის შენარჩუნების ხარჯები (განსაკუთრებით ბექ ოფისის პროცესები და მონაცემთა ცენტრები). დაზარალებულ მსესხებლებს აქვთ თაღლითობის ჩადენის პოტენციალი.	დაბალი	დაბალი/საშუალო	საშუალო
რეპუტაციული რისკი	ზიანი, რომელიც შეიძლება დადგეს, თუ დაინტერესებული მხარეების მოლოდინები არ გამართლდება.	კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებით მნიშვნელოვანი ღონიშნიების არგანხორციელებამ შესაძლოა დააზიანოს საქართველოს ბანკის რეპუტაცია ინვესტორებსა და მომხმარებლებს შორის. რეპუტაცია ასევე შეიძლება დაზიანდეს, თუ ბანკი წააწყდება კლიმატის ცვლილებით გამოწვეულ სხვა გამოწვევებს, რაც გავლენას ახდენს მისი მომსახურების უწყვეტობასა და ხარისხზე.	საშუალო	მაღალი	საშუალო

მეთოდოლოგიური შენიშვნები: 2022 წელს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების გავლენა შეფასდა შემდეგ კითხვებზე პასუხის გაცემით:

1. რისკის ფაქტორებისა და გადაცემის არხების იდენტიფიცირება: როგორ უკავშირდება კლიმატის ცვლილება და აძლიერებს არსებულ საბანკო რისკებს.
2. წარმოშობის შემთხვევაში რამდენად იმოქმედებს გამოვლენილი რისკის ფაქტორები საქართველოს ბანკზე?
3. ალბათობის შეფასება: რამდენად სავარაუდოა, რომ გამოვლენილი რისკის ფაქტორები წარმოიშვას სამი სცენარის მიხედვით?¹

ზემოქმედების და ალბათობის მნიშვნელობები მერყეობს ერთიდან (უმნიშვნელო/შორი) ხუთამდე (კრიტიკული/თითქმის გარკვეული), მნიშვნელობების განმარტება განსხვავდება რისკის ტიპის მიხედვით.

მიღებული რისკის ქულები შეიძლება იყოს დაბალი, საშუალო, მაღალი ან კრიტიკული, როგორც ეს ნაჩვენებია ქვემოთ. ზოგიერთ შემთხვევაში, რისკის ქულები შეიძლება მოხედეს ამ კატეგორიებს შორის (დაბალი/საშუალო, საშუალო-მაღალი, მაღალი/კრიტიკული), რადგან რისკი ფასდება, როგორც ზღვარზე ორ კატეგორიას შორის, მაგალითად, ან იმის საილუსტრაციოდ, რომ სხვადასხვა რისკის ფაქტორები იწვევს სხვადასხვა რისკის შეფასება ერთი და იმავე სცენარის მიხედვით.

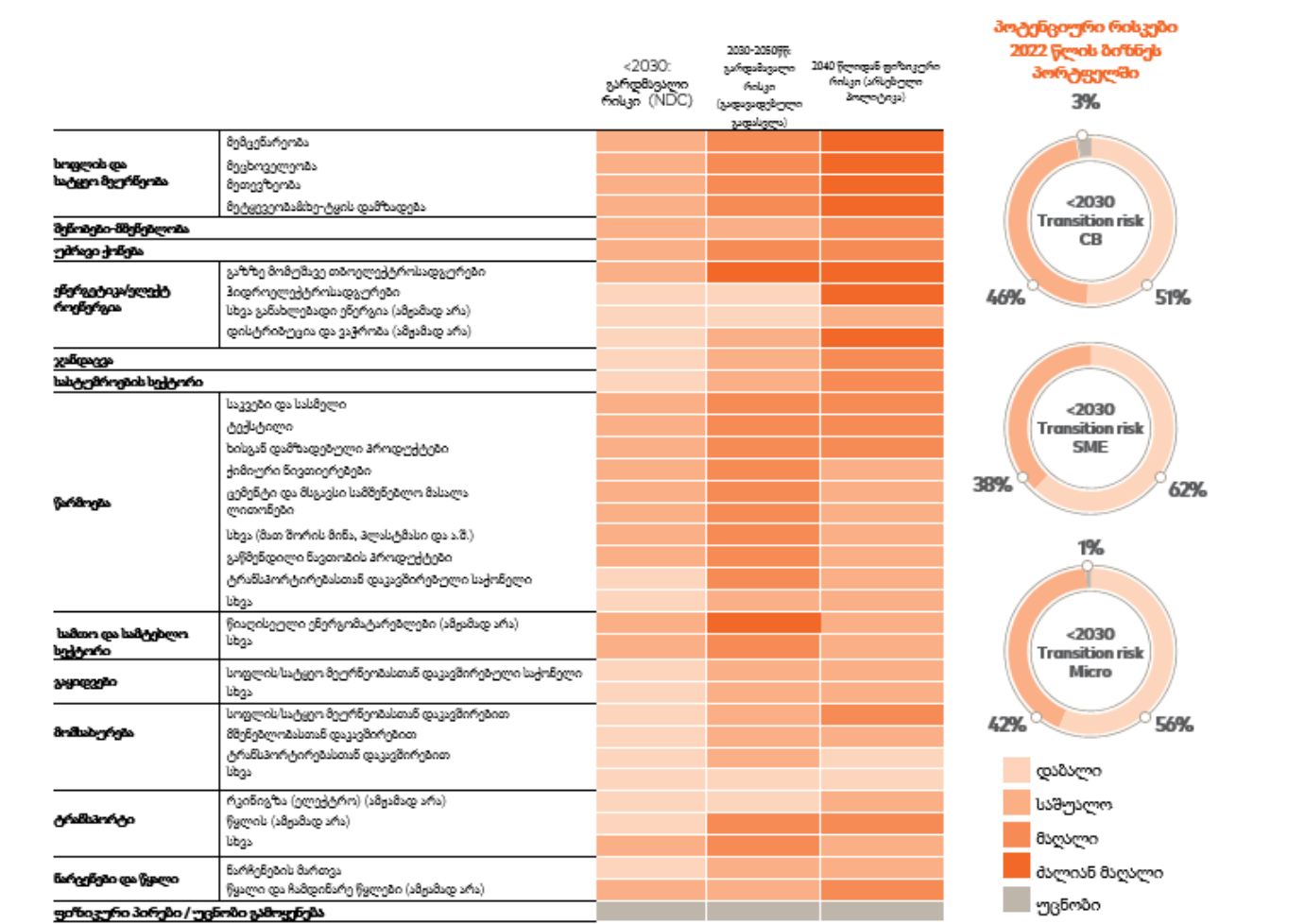
	1	2	3	4	5
5					
4					
3					
2					
1					

დავადგინეთ, რომ რისკები მნიშვნელოვნად არ განსხვავდებიან განსაზღვრული მოკლე, საშუალო და გრძელვადიან პერიოდების მიხედვით, ანუ მომდევნო რვა წლის განმავლობაში, ამიტომ შედეგები წარმოდგენილია ერთად "<2030" სვეტში. მომავალშიც გავაგრძელებთ ბნკის მასშტაბით კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შეფასების მიდგომის დახვეწას.

1. შენიშვნა კლიმატის ცვლილების სცენარების ალბათობასთან დაკავშირებით: თეორიულად, კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ალბათობის განსაზღვრის მნიშვნელოვანი ფაქტორია სცენარის გამოყენების ალბათობა. თუმცა, კლიმატთან დაკავშირებული სცენარების შემქმნელები, როგორც წესი, არ განსაზღვრავენ ცალკეული სცენარების ალბათობას - ისინი უზრალოდ მიჩნეულია სავარაუდოდ.

კლიმატის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა მოახდინოს საქართველოს ბანკზე, განსაკუთრებით საკრედიტო პორტფელზე ზემოქმედებით. წინასწარი ხარისხობრივი ანალიზი ჩვენს კორპორატიულ და მშს პორტფელთან დაკავშირებით, რომელიც წარმოადგენს ბანკის მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 57.1%-ს 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, დაგვებმარა სხვადასხვა სექტორის სავარაუდო რისკების გაგებაში.

რისკების რუკა (Heatmap) სექტორების მიხედვით კლიმატის რისკების შესაფასებლად

მეთოდოლოგიური შენიშვნები:
წარმოდგენილია მონაცემები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.
„გადავადებული გადასვლა“ და „არსებული პოლიტიკა“ წარმოადგენს, შესაბამისად, გარდამავალი და ფიზიკური რისკების განვითარების უკიდურეს სცენარებს. ჩვენი ვარაუდით, ბალანსის სტრუქტურა იგივე რჩება ჩვენი პორტფელის გრძელვადიანი რისკების შეფასების მიზნით. შეფასება განხორციელდა 650-ზე მეტი ინდივიდუალური აქტივობის დონეზე და შეჯამდა ზემოთ მითითებული სექტორების მიხედვით. გარდამავალ რისკებთან დაკავშირებით შეფასდა სათბურის გაზების სავარაუდო ემისიები და პოტენციური წელიწადი ასეთი ემისიების ეფექტურ შემცირებაში.

ფიზიკურ რისკებთან დაკავშირებით, გათვალისწინებული იყო ძირითადი პარამეტრები, როგორცაა წყალზე დამოკიდებულება, მოწყვლადობა ექსტრემალური ამინდის მოვლენების მიმართ და ნედლეულის საჭიროება. შედეგები შევადარეთ "საქართველოს ეკონომიკური სექტორებისთვის კლიმატთან დაკავშირებული რისკების რადარისა და ფინანსური სექტორისთვის მისი შესაძლო გამოყენების შესახებ ანგარიშს" და აღმოჩნდა, რომ შესაბამეა.¹ ადგილმდებარეობის სპეციფიკური რისკები, ისევე როგორც ცალკეული მსესხებლების მახასიათებლები, როგორცაა ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლის გეგმები ან ადაპტაციური შესაძლებლობები, არ იყო გათვალისწინებული 2022 წელს მონაცემთა არარსებობის გამო.

თუმცა, 2022 წელს ჩვენი განვახლეთ ჩვენი მართვის სისტემები, რათა 2023 წლიდან შევძლოთ შესაბამისი მონაცემების შეგროვება და რისკების გაცნობიერება ადგილმდებარეობისა და კონტრაგენტის დონეზე. ჩვენი მასობრივი საცალო და პრემიუმ საბანკო პორტფელის რისკები ჯერ არ არის დეტალურად შეფასებული, რადგან ასეთი რისკები დიდად არის დამოკიდებული ცალკეული მსესხებლების მახასიათებლებსა და დაფინანსებული საქმიანობის ან აქტივების მდებარეობაზე. ასევე ვცდილობთ განვსაზღვროთ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები ჩვენი იპოთეკური სესხების პორტფელისთვის მდებარეობის სპეციფიკური მონაცემების გამოყენებით.

1. საქართველოს ეროვნული ბანკი და German Sparkassenstiftung for International Cooperation, 2022 <https://nbg.gov.ge/en/page/climate-risk-radar>.

ბანკის მთლიან საკრედიტო პორტფელში ნახშირბადთან დაკავშირებული აქტივები²

18.2%

2. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3,018 მლნ ლარს შეადგენს ჩვენ განსაზღვრავთ „ნახშირბადთან დაკავშირებული აქტივებს“, როგორც აქტივებს, რომლებიც დაკავშირებულია TCFD-ის მიერ განსაზღვრულ ოთხ არაფინანსურ ჯგუფთან. მოიცავს შემდეგ დარგებს: ნავთობი და გაზი, ქვანახშირი, ელექტროენერგია, საჰაერო გადაზიდვა, მგზავრთა საჰაერო ტრანსპორტირება, საზღვაო ტრანსპორტირება, სატვირთო მომსახურება, ავტომობილები და კომპონენტები, ლითონები და სამთო, ქიმიკატები, სამშენებლო მასალები, უძრავი ქონება, მართვა და დეველოპმენტი, სასმელები, სოფლის მეურნეობა, საკვები პროდუქტები, ქაღალდი და ხის ნაწარმი.

საქართველოს ბანკი ასევე ხედავს შესაძლებლობებს ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკაზე გადასვლაში

საქართველოს ბანკი თანამშრომლობს თავის კრედიტორებთან, როგორცაა მწვანე ზრდის ფონდი (GGF) და ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD). ჩვენი "ენერგოკრედიტის" საშუალებით ვთავაზობთ სესხებს კომპანიებს შუის პანელების შესაძენად. სხვა მწვანე დაფინანსება ძირითადად მიმართულია ფართომასშტაბიანი განახლებადი ენერგიის წყაროებსა (ჰიდროელექტროსადგურები) და სამშენებლო პროექტებზე. 2022 წელს ჩვენ ჩავატარეთ ბაზრის ანალიზი მწვანე დაფინანსების შესაძლებლობების გამოსავლენად. ჩვენ გავანალიზეთ შესაბამისი კანონმდებლობა, გავესაუბრეთ სხვადასხვა სექტორის კომპანიებს მწვანე ინვესტიციებისა და მწვანე სესხების მიმართ მათი ინტერესის განსაზღვრის მიზნით და გამოვავლინეთ მწვანე სერვისის პროვაიდერები საქართველოში (მაგალითად, ენერგოეფექტური მოწყობილობების მონტაჟი). შედეგები გამოყენებული იქნება კლიმატმეგობრული დაკრედიტების გასაფართოებლად მომდევნო წლებში.

ანალიზმა აჩვენა, რომ შუის პანელები, მასალების გადაუმუშავება, ენერგოეფექტურობის ღონისძიებები, ჰაერის ფილტრების დაყენება და ელექტრო და ჰიბრიდული მანქანების გამოყენება ჩვენი მომხმარებლებისთვის ყველაზე მიმზიდველ ინვესტიციებს შორისაა. ასეთი ღონისძიებების განსახორციელებლად პროდუქტებისა და სერვისების შეძენა შესაძლებელია ადგილობრივი მწვანე სერვისის პროვაიდერებისგან, ხოლო უფრო ინოვაციური ან ახალგაშთებული სერვისები და პროდუქტები უნდა იყოს ძველი საერთაშორისო ბაზრებიდან.

ჩვენი მუშაობის შედეგად ასევე გამოვლინდა, რომ საქართველოს ბანკის, როგორც მწვანე სესხის მიმწოდებლის ცნობადობა დაბალია, რაც მოითხოვს მომავალში გაუმჯობესებულ მარკეტინგსა და კომუნიკაციას.

სულ მწვანე სესხები¹ (მილიონი ლარი)

503.1

1. As at 31 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს ბანკის მთლიანი სასესხო პორტფელის 3.0%-ს. აღნიშნული მოიცავს ეროვნული ბანკის მწვანე ტაქსონომიის კრიტერიუმების საფუძველზე განსაზღვრულ პორტფელს, ასევე BOG კრედიტორის დასაშვებობის კრიტერიუმებზე დაფუძნებულ პორტფელს.

2022 წელს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა გამოაქვეყნა „მდგრადი დაფინანსების ტაქსონომია“, რომელიც მოიცავს გარემოსდაცვით და სოციალურ თემებს. 2023 წლის იანვრიდან ქართულ ბანკებს მოეთხოვებათ დაკრედიტების მოცულობის შესახებ ანგარიშის წარდგენა აღნიშნული ტაქსონომიის შესაბამისად. საქართველოს ბანკი ტაქსონომიის განსახორციელებლად მოემზადა შიდა კლასიფიკაციის სისტემის განახლებით ევროპული კლასიფიკაციის სისტემის -NACE2- შესაბამისად, რომელსაც იყენებს სებ-ის ტაქსონომია ისეთი სექტორებისა და აქტივობების განსაზღვრად, რომლებიც მწვანე განვითარების მიზნებს ემსახურებიან, და ტაქსონომიის შერჩეული კრიტერიუმების დანერგვით, რათა ბანკირებმა დაადგინონ კლიენტების შესაბამისობა.

ჩვენ დავიწყეთ ანგარიშგება 2023 წლის იანვარში, შესაძლოა ჯერ ვერ შევაფასოთ ტაქსონომიის ყველა კრიტერიუმთან შესაბამისობა, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ჩვენი მხრიდან იმაზე ნაკლები ტაქსონომიასთან შესაბამისობაში მოყვანილი სესხების ჩვენება, ვიდრე რეალურად შეიძლება გვქონდეს. ეს იმიტომ ხდება, რომ ზოგიერთი კრიტერიუმი ძალიან კომპლექსურია (მაგალითად, მითითებები ევროპულ დირექტივებზე, რომლებიც განსხვავებულად გამოიყენება ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში), რაც ართულებს ან შეუძლებელს ხდის შესაბამისობის შემოწმებას სტანდარტული საკრედიტო შეფასების პროცესში. აღნიშნულ დაბრკოლებებს დავძლევეთ 2023 წელს და შემდგომ.

როგორ მოქმედებს კლიმატის ცვლილება ჩვენს სტრატეგიაზე

საქართველოს ბანკი მხარს უჭერს საქართველოს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულ მიზნებს

ბანკმა უკვე შეიმუშავა და გამოაქვეყნა კლიმატის ცვლილების სამოქმედო სტრატეგია. ჩვენ ვაღიარებთ, რომ ფინანსური სექტორი არის მთავარი მოთამაშე ეკონომიკის დეკარბონიზაციის პროცესში და საქართველოს ბანკი აპირებს ამაში აქტიური როლის შესრულებას.

ბანკის მთლიან საკრედიტო პორტფელში წიაღისეული საწვავის და ნახშირთან დაკავშირებულ აქტივები³

1.2%

3. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენს 197 მილიონ ლარს. მოიცავს რისკებს, რომლებიც დაკავშირებულია მყარი, თხევადი და აირისებრი საწვავით და მასთან დაკავშირებული პროდუქტებით საბითუმო ვაჭრობასთან, საავტომობილო საწვავის საცალო ვაჭრობასთან, ბუნებრივი გაზიდან ელექტროენერგიის გამომუშავებასთან და ნახშირზე მომუშავე ცემენტის წარმოებასთან. არ გვაქვს წიაღისეული საწვავის ძიებასა და მოპოვებასთან ან ქვანახშირის გამოყენებით ელექტროენერგიის წარმოებასთან დაკავშირებული რისკი.

ჩვენ, ჩვენი ქვეყნებით, მზარს ეკონომიკურ ზრდასთან დაკავშირებულ მიზნებს, მათ შორის განახლებულ NDC-ში (2021) გაგზავნილი მიზნების განხორციელებას ვცდიხართ განახლებასთან ერთად ბანკიც განახლებას საკუთარ მიზნებსა და პოლიტიკას.

მომხმარებელთა ბაზაში კლიმატთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგი და მართვა

მონაცემების შეგროვება მომხმარებელთა ცნობიერების ამაღლება და მაღალი რისკის მომხმარებელთან ურთიერთობის მიდგომის შემუშავება.

ნაწილობრივი დახმარების შემცველობის, მდგრად ეკონომიკაზე გადასვლის წესდებები

მომხმარებელისთვის კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსებისა და გადაწყვეტილებების უზრუნველყოფა და დაბრკოლებების მოხსნა.

გამოყოფილი ნაწილობრივი გაგლეშის შემცირება

ჩვენ თანდათან ვაჯერებთ ნაწილობრივი გაგლეშის მონიტორინგს და ვიღებთ შესაბამის ზომებს.

კლიმატის შესახებ გამოცდილების დაკავშირება ჩვენს უნარებთან. კლიმატის ცვლილება გადაქცევა შესაძლებლობების განვითარების განუყოფელ ნაწილად.

რისკების მართვა

საქართველოს ბანკი მიზნად ისახავს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების შერბილებას სტანდარტული რისკის მართვის პროცედურებში მათი იდენტიფიკაციის, შეფასებისა და მართვის ინტეგრირებით.

რისკების იდენტიფიკაცია და შეფასება

საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის სისტემა (ESMS), მაგრამ კლიმატი კომპლექსური თემაა, რომელიც მოითხოვს სპეციალურ გამოცდილებას ბანკის მასშტაბით და მის ფარგლებს გარეთ. პროგრესის შემდგომი დაჩქარების მიზნით, ჩვენ გავაგრძელებთ თანამშრომლობას გარე კონსულტანტებთან 2022 წელს ჩვენი CLIRM-ის განვითარებისა და კლიმატის რისკების ჩვენი შეფასების შესაძლებლობების გაფართოების მიზნით.

2022 წელს ჩავატარეთ შემდეგი კვლევები:

სამეწარმეო რისკებზე კლიმატის ცვლილების ზემოქმედების თვისებრივი ანალიზი: 2021 წლის ბანკის მასშტაბით კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების ანალიზის შედეგებზე დაყრდნობით (იხ. 2021 წლის წლიური ანგარიში), ჩვენ გავაანალიზეთ, თუ როგორ შეიძლება კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებულმა გარდამავალმა და ფიზიკურმა გავლენამ გამოიწვიოს საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო, კაპიტალის, საოპერაციო და რეპუტაციული რისკები ბანკისთვის სხვადასხვა დროის პერიოდში და სხვადასხვა სცენარის (იხ. წინა გვერდები) განვითარების შემთხვევაში. მეთოდოლოგია ოდნავ განახლდა 2021 წელს შემუშავებულ მეთოდთან შედარებით. თუმცა, საერთო ჯამში, საბანკო რისკებზე კლიმატის ცვლილებისა და კლიმატთან დაკავშირებული ტრანსფორმაციების მზარდი გავლენის ჩვენ მიერ შეფასება ძალიან ჰგავს 2021 წლის შეფასებას.

ჩვენს პორტფელში კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკების წინასწარი თვისებრივი ანალიზი: ჩვენი 2021 წლის პორტფელის კლიმატის რისკების შეფასების საფუძველზე, ჩვენ ხელახლა შევასეთ გარდამავალი და ფიზიკური რისკები, ნულიდან (რისკის გარეშე) ოთხამდე (ძალიან მაღალი რისკის) შკალაზე, ჩვენი კლიენტების მიერ განხორციელებული 650-ზე მეტი აქტივობისთვის და შევაჯამეთ რისკები 25 სექტორში. საერთო შედეგები ძალიან ჰგავს 2021 წლის შედეგებს და მიუთითებს, რომ ჩვენი ბიზნეს პორტფელის ნახევარზე მეტი, საკარაუდოდ, მომდევნო წლებში დაბალი გარდამავალი რისკების წინაშე აღმოჩნდება. ბიზნეს პორტფელის დარჩენილი ნაწილი შესაძლოა საშუალო რისკების წინაშე აღმოჩნდეს.

კლიმატის რისკების შეფასება "ქვემოდან ზემოთ" პრინციპით კლიენტის დონეზე: 2023 წლიდან, ჩვენი ბიზნეს პორტფელის "ზემოდან ქვემოთ" ანალიზს თან ახლავს კლიენტის დონის შეფასებები "ქვემოდან ზემოთ" პრინციპით განახლებული დიუ დილიჯენსის პროცესის მეშვეობით (იხილეთ შემდეგი გვერდი).

ამ პროცესის პირველი ნაბიჯია საკარაუდო გარდამავალი რისკების განსაზღვრა იმისა და მიხედვით, თუ რომელ სექტორში იღებს კლიენტი თავის შემოსავალს, და საკარაუდო ფიზიკური რისკების იდენტიფიცირება სექტორისა და შემოსავლის წყაროს ადგილმდებარეობის მიხედვით. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ გამოვიყენებთ რისკების რუკას სექტორის მიხედვით რისკების შესაფასებლად, რისკების ანალიზი სხვადასხვა ლოკაციებისთვის დაფუძნებული იქნება 2022 წელს შემუშავებულ ჩვენს „სამიწიკების რუკაზე“ (hazard map), რომელზეც დატანილია ფიზიკური რისკები საქართველოს 64 მუნიციპალიტეტში სხვადასხვა სექტორისთვის, 11-მდე კლიმატური საფრთხის (მეწყერებიდან დაწყებული, ზღაპრების რაოდენობის ცვლილებით დამთავრებული) გათვალისწინებით ჯამური ქულის განგარიშებისას. ანალიზი ეფუძნება საჯაროდ ხელმისაწვდომ, მათ შორის, ქართულ და საერთაშორისო წყაროებიდან მიღებულ მონაცემებს.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი მიდგომა ამჟამად არ გვაძლევს საშუალებას განსაზღვროთ რისკის სხვადასხვა დონე ერთი და იმავე მუნიციპალიტეტში (მაგალითად, მაღალი რისკის უბნებთან სიახლოვის მიხედვით, როგორცაა მდინარეები და ფერდობები), ჩვენ ვვლით, რომ შედეგები საკმარისად დეტალურად იქნება მოცემული, რაც საშუალებას მოგვცემს ჩვენს კლიენტებს ვაცნობოთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები.

მეორე ეტაპის, ცნობიერების ამაღლების, შემდგომი ეტაპი- ჩვენი კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსი მოიცავს ისეთი კლიენტებისგან დამატებითი ინფორმაციის მიღებას, რომლებიც, საკარაუდოდ, მაღალი ან ძალიან მაღალი კლიმატის რისკების (პირველ ეტაპზე გამოვლენილი) წინაშე აღმოჩნდებიან. აღნიშნული მოიცავს ინფორმაციას GHG ემისიების, წარსულში კლიმატთან დაკავშირებული ზემოქმედებების, მართვის ღონისძიებებისა და რამდენიმე დამატებითი ასპექტის შესახებ. ეს მონაცემთა შეგროვების სიღრმისეული მეთოდი დაგეგმარება შევასასოთ მომხმარებელთა ინფორმირებულობა და მზაობა პოტენციური რისკებთან დაკავშირებით. ანალიზი ჩატარდება წელიწადში ერთხელ, თითოეული იდენტიფიცირებული კლიენტისთვის, ჩვენი გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების რეგულარული მონიტორინგის ფარგლებში. შედეგები გამოყენებული იქნება პორტფელის დონეზე ჩვენი რისკების შეფასების (რისკების რუკა) დასახვეწად და ძალიან დაუცველი და მოუშაადებული კლიენტების იდენტიფიცირებისთვის, რომლებთანაც ჩვენ ვაპირებთ უფრო მჭიდრო თანამშრომლობას მე-4 ეტაპზე.

დაფინანსებული ემისიების გაზომვა: ჩვენ მიერ დაფინანსებული ემისიების გაგება მნიშვნელოვანია ჩვენს პორტფელში არსებული კლიმატის რისკების მართვისთვის და საქართველოს კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული გარდამავალი მიზნების მიღწევაში ჩვენი წვლილის შესატანად. 2022 წელს, შევასეთ დაფინანსებული ემისიები ჩვენს ბიზნეს პორტფელთან დაკავშირებით PCAF-ის (პარტნიორობა ნახშირბადის ემისიების აღრიცხვის ფინანსური ანგარიშგებისთვის) მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგიის გამოყენებით. ჩვენ გავიმორთებთ ამ საკარაუდო ყოველწლიურად, რომელიც ჩვენი პორტფელის უფრო და უფრო მეტ ნაწილს მოიცავს. საჭირო მონაცემები შეგროვდება კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსის პროცესის ფარგლებში, რომელიც აღწერილია ზემოთ და შემდეგ გვერდზე. გარდა ამისა, ჩვენ გამოვცდით პორტფელის დიდი ნაწილიდან დაფინანსებული ემისიების შეფასების მეთოდოლოგიას საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტების მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგიის გამოყენებით. 2022 წლის შეფასების შედეგებისა და მსესხებლისა და პორტფელის დონეზე სათბურის გაზების ემისიების შეფასების მეთოდოლოგიებისთვის, იხილეთ "მაჩვენებლები და მიზნები".

შერჩეული კლიენტების პარიზის შეთანხმების მიზნებთან შესაბამისობის შეფასება: 2021/22 წლებში ჩვენ გამოვიყენეთ პარიზის შეთანხმება (Paris Agreement Capital Transition Assessment (PACTA)) ფოლადისა და ცემენტის სექტორებიდან შერჩეული კლიენტების ნახშირბადის დაბალი

შემცველობის ეკონომიკის განვითარებასთან შესაბამისობის შეფასების მიზნით. თუმცა, კლიენტების რაოდენობა PACTA მონაცემთა ბაზაში ძალიან მცირეა, რაც უკიდურესად ზღუდავს ამ ანალიზის შედეგებს.

2023 წლიდან, ჩვენ განვიხილავთ ნახშირბადის დაბალი შემცველობის ეკონომიკის განვითარებასა და პარიზის შეთანხმების შესაბამისობას გარდამავალი რისკებით დაზარალებულ კლიენტებთან ჩვენი განახლებული კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსის პროცესის ფარგლებში (მეოთხე ეტაპი, იხილეთ ქვემოთ). ჩვენ შევაფასებთ შედეგებს, რათა განვსაზღვროთ პორტფელის თანმიმდევრულობის სტანდარტიზებული წესით გაზომვის მიდგომა.

რისკების ინტეგრირებული მართვა

რისკების იდენტიფიკაციისა და შეფასების გარდა, საქართველოს ბანკმა, კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის მიზნით, განახორციელა შემდეგი ღონისძიებები:

ClIRM ჩარჩოს შემუშავება: აღნიშნული ჩარჩო აღწერს ბანკის კლიმატთან დაკავშირებულ პასუხისმგებლობებს და აჯამებს რისკების შეფასებისა და მართვის ყველა მეთოდსა და პროცესს. იგი მოიცავს დეტალურ მითითებებს კლიმატთან დაკავშირებული აქტივობების შესახებ, ბანკის მასშტაბით კლიმატის რისკების შეფასებებიდან დაწყებული, დაფინანსებული ემისიების გამოთვლებით დამთავრებული. ClIRM ჩარჩო დამტკიცდა ჩვენი ბუნებრივ და სოციალურ გარემოზე ზემოქმედების შეფასების კომიტეტისა და საბჭოს მიერ 2022 წელს. ის ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის ჩვენი შიდაკორპორატიული ქსელის მეშვეობით და რეგულარულად გადაიხედება იმის უზრუნველსაყოფად, რომ კლიმატის რისკებისა და შესაძლებლობების მართვის ჩვენს მიდგომაში ნებისმიერი ცვლილება აისახოს.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების ინტეგრირება ჩვენს ERM ჩარჩოში: 2020 წელს ჯგუფმა პირველად განსაზღვრა კლიმატის ცვლილება, როგორც ახალი რისკი, რითაც კლიმატთან დაკავშირებული რისკები ჩვენი რისკების სიის განუყოფელ ნაწილად აქცია. 2021/22 წლებში შემუშავდა და დაიხვეწა მიდგომა ტრადიციულ საბანკო რისკებზე კლიმატის ცვლილების მზარდი გავლენის გასაგებად. განხილული იქნება შემდგომი ნაბიჯები კლიმატის ინტეგრირებისთვის რისკის საერთო შეფასებასა და მონიტორინგში. ეს შეიძლება გულისხმობდეს კლიმატის რისკების ასახვას ჩვენს რისკების აპეტიტის შესახებ ანგარიშსა და ჩვენს საკრედიტო პოლიტიკაში.

კლიმატის საკითხების ინტეგრირება ჩვენს დიუ დილიჯენსის პროცესში: 2022 წელს ჩვენ გავაგრძელეთ კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსის პროცესის შემუშავება კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შესაფასებლად და სამართავად, ჩვენი სესხების შეფასებისა და გარემოსდაცვითი და სოციალური მონიტორინგის ფარგლებში. პროცესი შედგება ოთხი ეტაპისგან, როგორც ნაჩვენებია ქვემოთ მოცემულ სურათზე - პირველი, მეორე და მესამე ეტაპების განხორციელებას დაიწყებთ 2023 წელს, მეოთხე ეტაპი კი დაიწყება მას შემდეგ, რაც შევადგოვებთ საკმარის ინფორმაციას ჩვენი არსებული მომხმარებელთა ბაზისა და მათი რისკების შესახებ.

კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსის პროცესი მაქსიმალურად იქნება ინტეგრირებული სტანდარტულ პროცედურებში. 2022 წელს ჩვენ განვახორციელეთ შემდეგი ცვლილებები:

- პირველ ეტაპზე, ჩვენ განვაახლეთ ჩვენი საკრედიტო ინფორმაციის პროგრამული უზრუნველყოფა ჩვენი მომხმარებლების ბიზნეს საქმიანობისა და მდებარეობების შესახებ მონაცემების შეგროვებისა და სავარაუდო კლიმატის რისკების შეფასების მიზნით.
- მეორე ეტაპზე, ბიზნეს კლიენტებისთვის შევიშუშეთ ახალი ბროშურა კლიმატის ცვლილებისა და ნახშირბადის დაბალი შემცველობის, კლიმატისადმი მდგრადი განვითარების შესახებ. გარდა ამისა, ჩვენს გარემოსდაცვით და სოციალურ შეთანხმებაში შევიტანეთ ინფორმაცია ჩვენი კლიმატის რისკის შეფასების პროცესის შესახებ. შეთანხმება, რომელსაც ხელი უნდა მოაწეროს ყველა ბიზნეს კლიენტმა, ავალდებულებს მათ გაეცნონ კლიმატის შესახებ ბროშურას. და მოითხოვს მათ წაიკითხონ კლიმატის ბროშურა.
- ჩვენი კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსის პროცესის მესამე ეტაპი განხორციელდება გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების მართვისა და მონიტორინგის პარალელურად, რაც საშუალებას მოგვცემს უფრო ეფექტური კომუნიკაცია გვექნოდეს კლიენტებთან. შესაბამისად განვაახლეთ ჩვენი ESMS ჩარჩო, ასევე ახალი ClIRM ჩარჩოს მითითებით.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკის მართვის შესაძლებლობების განვითარება: შესაძლებლობების განვითარება გადამწყვეტია იმისთვის, რომ კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაძლებლობები გათვალისწინებული იყოს სესხის გაცემის შესახებ ყველა გადაწყვეტილებაში. 2022 წელს 80-ზე მეტმა კორპორატიულმა ბანკირმა და რისკების მენეჯერმა მონაწილეობა მიიღო ტრენინგში კლიმატის რისკების მართვისა და ბანკის ახალი კლიმატთან დაკავშირებული დიუ დილიჯენსის პროცესის შესახებ. გარდა ამისა, ERM-ის კოლეგებმა მონაწილეობა მიიღეს სემინარში სცენარის ანალიზის შესახებ.

სათბურის აირების ემისია: ჩვენი გავლენა

ბანკი 2012 წლიდან აღვრიცხავთ ჩვენი სათბურის გაზების ემისიებსა და ენერგიის მოხმარებას კომპანიების შესახებ 2006 წლის აქტის (სტრატეგიული ანგარიში და დირექტორთა ანგარიში) 2013 წლის დებულების და კომპანიების (დირექტორთა ანგარიში) და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების შესახებ (ენერგიისა და ნახშირბადის შესახებ ანგარიში) 2018 წლის რეგულაციების შესაბამისად.

ეს მონაცემები მოიცავს ბანკს, როგორც ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეულს და ძირითად სუბიექტს, მათ შორის მის ოფისებსა და საცალო ფილიალებს, რომლებზეც ბანკი ახორციელებს ოპერატიულ კონტროლს.

ემისიების შესახებ მონაცემების მომზადებისას ვიყენებთ მსოფლიო რესურსების ინსტიტუტის (WRI) / მდგრადი განვითარების მსოფლიო ბიზნეს საბჭოს (WBCSD) მიერ შემუშავებულ „სათბური გაზების პროტოკოლს“. კორპორაციული აღრიცხვისა და ანგარიშების სტანდარტი (რედაქტირებული ვერსია 2016), როგორც წყაროს. კონტროლის მიდგომა გამოყენებულ იქნა საქართველოს ბანკის ყველა ოპერაციისთვის. ჩვენ არ ვიღებთ პასუხისმგებლობას ემისიის წყაროებზე, რომლებიც არ არის გათვალისწინებული ჩვენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში.

Scope 1

მოიცავს ემისიებს:

- საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებულ ობიექტებზე ბუნებრივი აირის, ღიაზელი და ბენზინის წვის შედეგად (გათბობისა და ელექტროენერგიის წარმოებისთვის).
- საკუთრებაში არსებულ სატრანსპორტო საშუალებების მიერ ბენზინისა და ღიაზელის წვის შედეგად.

Scope 2

მოიცავს ემისიებს:

- საკუთრებაში არსებულ ან კონტროლს დაქვემდებარებულ ადგილებზე მოხმარებული ელექტროენერგიის შესყიდვის შედეგად.

Scope 3

მოიცავს ემისიებს:

- საწვავთან და ენერგიასთან დაკავშირებული საქმიანობების შედეგად; ოპერაციების დროს წარმოქმნილი; შეძენილი საქონლის შედეგად.
- მიწისფლების დროს საპაერო ტრანსპორტით მგზავრობის შედეგად; სასტუმროში განთავსება; სახმელეთო ტრანსპორტირება შესაძლო მხარის მანქანებით.
- სიახლე 2022 წელს: თანამშრომლების ტრანსპორტირება.

Scope 1	1,897.0	1,997.1	2,067.4	
Scope 2	1,624.95	1,661.5	1,864.2	
Scope 1+2	3,522.0	3,658.6	3,931.6	
Scope 3	1,571.0	1,820.5	Without commuting: 2,006.1	With commuting: 5,828.4
სულ ემისიები	5,093.0	5,479.1	5,937.8	9,760.1
tCO ₂ e/თანამშრომელი	0.9	0.9	0.9	1.5
BOG-ის თანამშრომლები (წლის ბოლოს)	5,821	6,207	6,597	

მონაცემები წარმოდგენილია ადგილზე წარმომადგენლების შერეული ინფორმაციის, ინვოისებისა და მრეწველის მარკეტინგის საფუძველზე.

მეთოდოლოგიური შენიშვნები: გამოვიყენეთ უახლესი JRC კონვერსიის ფაქტორი. სამიწვინებო მოგზაურობასთან დაკავშირებით სათბურის გაზების ემისიები დაანგარიშდა ICAO-ს ონლაინ კალკულატორის გამოყენებით. სასტუმროებში განთავსებასთან დაკავშირებული სათბურის გაზების ემისიები დაანგარიშდა "ოთახი ერთი დამით" პრინციპით, Cornell Hotel Sustainability Benchmarking Index (CHSB) დოკუმენტის მე-2 ვერსიით განსაზღვრული ემისიის ფაქტორების გამოყენებით. დამატებითი კონვერსიის ფაქტორები აღებულია დიდი ბრიტანეთის მთავრობის 2020 წლის სათბურის გაზების ემისიების ანგარიშიდან: კონვერსიის ფაქტორები – და განახლებულია 2020 წლის ვერსიის მიხედვით, რომელიც გამოიყენება ჩვენი 2021 წლის ანგარიშისთვის. იმის გათვალისწინებით, რომ სხვაობები ძირითადად უმნიშვნელოა და, რომ განახლებული ემისიის ფაქტორები ასევე ასახავს რეალურ ცვლილებებს სხვადასხვა საქმიანობის ემისიის ინტენსივობაში, 2020 და 2021 წლებში სათბურის გაზების ემისიები არ იყო კორექტირებული განახლებული ემისიის ფაქტორების გამოყენებით.

წინა წლებთან შედარებით, ჩვენი გაზის მოხმარება მნიშვნელოვნად შემცირდა 2022 წელს ჩვენი გათბობის სისტემის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესების შედეგად. ჩვენი ბენზინის, ღიაზელისა და ელექტროენერგიის მოხმარება, თავის მხრივ, გაიზარდა ავტოპარკის, ოფისის ზომისა და პერსონალის რაოდენობის გაზრდის გამო და იმის გამო, რომ თანამშრომლები დაბრუნდნენ ოფისში ორწლიანი დისტანციური მუშაობის შემდეგ.

2022 წელს, პირველად შევაფასეთ Scope 3 ემისიები „თანამშრომლების ტრანსპორტირებასთან“ დაკავშირებით. შეფასება ემყარებოდა თანამშრომლების ტრანსპორტირების ფორმის, გავლილი მანძილის და - თუ ცნობილია - გამოყენებული საწვავის შესახებ კვლევაზე.გამოკითხვაში დასაქმებულთა 21%-მა მიიღო მონაწილეობა და საბოლოო მაჩვენებლები გამოითვალა ყველა თანამშრომლის ექსტრაპოლაციის მეთოდით. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენ ვაღიარებთ, რომ ეს მიდგომა მთლად ზუსტი არ არის, მიგვაჩნია, რომ აქამდე მიღებული შედეგები საკმარისად ინფორმატიულია, მაგალითად, იმისთვის, რომ შევაფასოთ ჩვენს საერთო ემისიებში ტრანსპორტირების ემისიების სავარაუდო წილი.

შეუძლებელი იყო 2020 და 2021 წლებში ტრანსპორტირების ემისიების შეფასება მონაცემების ნაკლებობისა და ტრანსპორტირების არეული გრაფიკის გამო COVID-19 პანდემიის განმავლობაში.

1. 2020 წლიდან 2021 წლამდე პერიოდში შეიცვალა წყალმომარაგებისა და ჩამდინარე წყლების გაწმენდის EF-ების გამოთვლის მეთოდი. აღნიშნული EF-ები ახლა გამოითვლება გაერთიანებული სამეფოს წყლის კომპანიების Carbon Accounting Workbooks-ის (CAW) 2020 წლის მონაცემებზე დაყრდნობით. ეს გამოწვეულია იმით, რომ ადრე მნიშვნელოვანი აღებული იყო 2012 წლის გაერთიანებული სამეფოს წყლის ინდუსტრიის პუბლიკაციიდან, რომელიც დღეს აღარ გამოდის. მნიშვნელოვნად შემცირდა წყალმომარაგებასთან და ჩამდინარე წყლების გაწმენდასთან დაკავშირებული გადამყვანი კოეფიციენტები მარშანდელ გადამყვან კოეფიციენტებთან შედარებით. ეს, სავარაუდოდ, განპირობებულია განახლებული მეთოდით, რომელიც ასახავს სისტემის დეკარბონიზაციას 2012 წლიდან.
2. JRC სახელმძღვანელო –როგორ შევიშუშავოთ მდგრადი ენერგიისა და კლიმატის სამოქმედო გეგმა აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში, ევროკომისია, ისპრა, 2018 წელი, JRC113659, [http://com-east.eu/media/k2/ attachments/Com_east_guidebook_2018.pdf](http://com-east.eu/media/k2/attachments/Com_east_guidebook_2018.pdf).
3. ბიზნესის ენერგეტიკისა და სამრეწველო სტრატეგიის დეპარტამენტი (BEIS), სათბური აირები: გადამყვანი კოეფიციენტები, 2022. <https://www.gov.uk/ government/publications/greenhouse-gas- reporting-conversion-factors-2022>.

კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ჩვენი ინფორმაცია მომზადდა ევროპის საინვესტიციო ბანკის აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნების ტექნიკური დახმარების სატრასტო ფონდის (EPTATF) მიერ დაფინანსებული ტექნიკური დახმარებით. გამოთქმული შეხედულებები შესაძლოა არ გამოხატავდეს ევროკავშირის, EPTATF-ის ან ევროპის საინვესტიციო ბანკის შეხედულებებს.

ESG მიმოხილვა -
სოციალური

ჩვენი მომხმარებლების გაძლიერება

მომხმარებლის გამოცდილება - როგორ ვუსმენთ ჩვენს მომხმარებლებს

რამდენიმე წლის წინ, საქართველოს ბანკმა თავის ოპერაციებში დანერგა მომხმარებელზე ორიენტირებული მოდელი. მომხმარებელზე ორიენტირებულობა განისაზღვრა, როგორც ბიზნეს პრინციპი და შეიქმნა მომხმარებელთა გამოცდილების ("CX") მართვის დეპარტამენტი, რომელიც მხარს უჭერს ბანკს მომხმარებელთა გამოცდილების გაუმჯობესებაში ყველა სეგმენტსა და საკვანძო შეხების წერტილში. ჩამოყალიბებულ სისტემურ მიდგომა არა მხოლოდ იმისთვის, რომ შევამციროთ ნებისმიერი უარყოფითი ზემოქმედება, რომელიც შეიძლება გვექონდეს ადამიანებზე, არამედ, რაც მთავარია, ვისწავლოთ და განვითარდეთ მომხმარებელთა უკუკავშირის საფუძველზე. CX დეპარტამენტი ახლა ანგარიშვალდებულია გენერალური მენეჯერის მოადგილის/COO-ს წინაშე.

CX გუნდი მუდმივ მონიტორინგს უწევს და აგროვებს მომხმარებელთა უკუკავშირის რეალურ დროში. ჩვენ სერიოზულად ვიღებთ მომხმარებელთა უკუკავშირებს. ბანკის ტოპ მენეჯმენტი რეგულარულად ღებულობს და განიხილავს ჩვენი CX გუნდის მიერ მომზადებულ ანგარიშებს, მათ შორის სამომედო გეგმებს და მათი განხორციელების შედეგებს.

მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის პროცესი ინკორპორირებულია ბანკის ყველა დონეზე. ვაღიარებთ, რომ CX-ის სტაბილური მართვა გადამწყვეტია ბანკის საერთო სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის. ჩვენი CX მართვის სისტემა მოიცავს ყველა ძირითად ელემენტს:

- შეფასების ჩარჩო/მონაცემთა შეგროვების ჩარჩო;
- ტოპ მენეჯმენტის ვალდებულება (თვითი შეხედრები ჩვენი მომხმარებლების მიერ წამოჭრილი ძირითადი საკითხების განსახილველად);
- მომხმარებელზე ორიენტირებული კულტურა (CX ჩართულია თანამშრომელთა შედეგების ძირითადი მაჩვენებლების სისტემაში); და
- უწყვეტი გაუმჯობესების პროცესი მომხმარებლის ხმაზე დაყრდნობით (პროცესები/ პროდუქტები/ არხები) (გამოკითხვები ახალი პროდუქტის გამოშვების შემდეგ, ძირითადი პერსონალის წვდომა ყოველდღიურ ანგარიშებზე, CX პროდუქტის გაუმჯობესების ინიციატივები, რომლებიც კვარტალურად ეგზავნება მოქნილ გუნდებს).

მონაცემთა შეგროვების სხვადასხვა მეთოდი გამოიყენება იმის გასაგებად, თუ რას ფიქრობენ ჩვენი კლიენტები საქართველოს ბანკის შესახებ, აგრეთვე ჩვენს შორის ინტერაქცია და გამოცდილება რამდენად შეესაბამება იმას, რასაც ვპირდებით და რისკენაც ვისწრაფვით.

Medallia

2019 წელს შევიძინეთ Medallia, მსოფლიოს წამყვანი მომხმარებელთა გამოცდილების მართვის პლატფორმა, და მას შემდეგ მოვახდინეთ მისი ინტეგრაცია ყველა ძირითად არხში. Medallia გვაძლევს საშუალებას ყოველდღიურად ვიურთიერთოთ ჩვენს მომხმარებლებთან, შევავსოთ და გავანალიზოთ მათი უკუკავშირი, ამოვიცნოთ პრობლემების ძირითადი მიზეზები და განვსაზღვროთ პრიორიტეტები.

ყოველთვიური მიღებული გამოკითხვები ტელეფონით და ელექტრონული ფოსტით - ჩვენ ვაგროვებთ, ვაფასებთ და ვანალიზებთ მომხმარებელთა უკუკავშირის ყველა სეგმენტზე სატელეფონო და ელ.ფოსტით გამოკითხვების საშუალებებით.

- მასობრივი საცალო - შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით 800-850 აქტიური მომხმარებელი თვეში.
- SOLO სეგმენტი - შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით 450 აქტიური მომხმარებელი თვეში.
- POS გადახდები - შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით 350-400 სავაჭრო ობიექტში თვეში.
- მცირე და საშუალო ბიზნესი - შემთხვევითი შერჩევის პრინციპით, შესაბამისად, 1200 და 900 მომხმარებელი კვარტალში.
- CB და WM კლიენტების გამოკითხვები ელ.ფოსტის მეშვეობით
- გამოკითხვები კონკრეტულ პროდუქტებთან (მაგ.: სტუდენტური ბარათები, Amex ბარათები და ა.შ.) დაკავშირებით.

გარე კვლევა - ბანკის მასშტაბით NPS-ს ვაფასებთ გარე დამოუკიდებელი სერვისის პროვაიდერის საშუალებით.

მომხმარებელთა კმაყოფილების მაჩვენებელი (NPS) არის ძირითადი საზომი მთელი ორგანიზაციისთვის

განვახორციელეთ მნიშვნელოვანი ცვლილება მომხმარებელთა გამოცდილებისადმი ჩვენს მიდგომაში, რის შედეგადაც მნიშვნელოვნად გაიზარდა მომხმარებელთა კმაყოფილება.

2022 წლის ბოლოსთვის ბანკის მასშტაბით NPS იყო 58 გაუმჯობესდა და მიაღწია ახალ ისტორიულ მაქსიმუმს 58%, ოთხი წლის წინანდელი 30%-დან.

პასუხისმგებლიანი ფინანსური ჩართულობა

ფინანსური ჩართულობა საშუალებას აძლევს პირებს ისარგებლონ ოფიციალური ფინანსური სისტემის მიერ შემოთავაზებული პროდუქტებითა და სერვისებით, რაც პოტენციურად გააუმჯობესებს მათი ცხოვრების ხარისხს. თუმცა, ფინანსური ჩართულობის ერთადერთი ტიპი, რომელიც აძლიერებს ინდივიდებს და ხელს უწყობს საზოგადოებების ეკონომიკურ განვითარებას, არის პასუხისმგებლიანი ფინანსური ჩართულობა. ჩვენი ბიზნესის მდგრადობა და ადგილობრივი ეკონომიკის მდგრადი განვითარება დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად პასუხისმგებლიანია საქართველოს ბანკი მომხმარებლებისთვის პროდუქტებისა და მომსახურების უზრუნველყოფისას.

პასუხისმგებლიანი დაკრედიტება

- არ გავცემთ სესხებს მომხმარებლის შემოსავლის შეფასებისა და შემოწმების გარეშე.¹
- ვიცავთ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებულ PTI და LTV ლიმიტებს. ყოველთვიური სავალო ტვირთი ნებისმიერი ფიზიკური პირისთვის არ უნდა აღემატებოდეს მათი თვიური შემოსავლის 50%-ს, ხოლო ეს კოეფიციენტი უფრო დაბალია დაბალი შემოსავლის მქონე პირებისთვის (მაქსიმუმ 25%), ასევე მათთვის, ვინც სავალუტო რისკის წინაშე დგას - ანუ, თუ მსესხებლის შემოსავალი არის ლარში, ხოლო სესხი - უცხოურ ვალუტაში, მაქსიმალური სავალო ტვირთი არ უნდა აღემატებოდეს 30%-ს (და 20%-ს დაბალი შემოსავლის მქონე პირებისთვის).
- LTV: არაუმეტეს 85% ლარით გაცემული სესხებისთვის და არაუმეტეს 70% უცხოური ვალუტით გაცემული სესხებისთვის.
- დავაწესებთ შემოსავლის ზღვარი, რომლის ქვემოთაც ფიზიკურ პირს არ შეუძლია სესხის მიღება.
- ვატარებთ პორტფელის რეგულარულ მონიტორინგს სესხის დაფარვის შესაძლო პრობლემების გამოვლენის მიზნით.
- მომხმარებლებს რეგულარულად ვუგზავნი სესხის დაფარვის ავტომატურ შეხსენებებს.
- მომხმარებლებს ვაწვდით ინფორმაციას არსებული სახელმწიფო პროგრამების შესახებ, რათა დავეხმაროთ მათ ისარგებლონ სახელმწიფო სუბსიდიებით, თუ მათ ამის უფლება აქვთ.
- რაც შეეხება მცურავ საპროცენტო განაკვეთში გაცემულ სესხებს, ყოველთვის ვატყობინებთ ჩვენს კლიენტებს საპროცენტო განაკვეთის ცვლილების შესახებ.

პასუხისმგებლიანი თანხების ამოღება

საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს „კრედიტის ამოღების ეთიკის კოდექსი“, რომელიც არეგულირებს კულტურასა და ეთიკას კრედიტის ამოღების პროცესში. აღნიშნული კოდექსი საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნებსა და საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკას ეფუძნება და კეთილსინდისიერების, გამჭვირვალობისა და სამართლიანობის პრინციპებზე დამყარებული საქმიანი ურთიერთობების წარმართვას უზრუნველყოფს.

ამ პროცესში ჩვენ ვხელმძღვანელობთ შემდეგი პრინციპებით:

- ჩვენ გვაქვს გამჭვირვალე ურთიერთობა მსესხებლებთან.
- ვმოქმედებთ ურთიერთპატივისცემისა და სამართლიანობის პრინციპებით.
- ჩვენს მომხმარებლებს ვაწვდით სრულ, სანდო და სასარგებლო ინფორმაციას, რომელიც აუცილებელია გადაწყვეტილების მისაღებად.
- განვსაზღვრავთ კომუნიკაციისთვის შესაბამის დროს და ინფორმაციის ჩამონათვალს, რათა ვიყოთ წინდახედული, ყურადღებიანი და ლოიალური მსესხებლების მიმართ.
- ჩვენ ვაძლევთ მოტივაციას და ვხმარებთ მსესხებლებს საუკეთესო შედეგების მიღებაში. როგორც კონტროლის მექანიზმი, ბანკი აწარმოებს მომხმარებლებთან კომუნიკაციის ჩაწერას კოდექსის ეფექტური განხორციელების უზრუნველსაყოფად. მომხმარებელთა დაცვის განყოფილება, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, ახორციელებს კრედიტის ამოღების პროცესის მონიტორინგს კოდექსის პრინციპების, წესებისა და მოთხოვნების დაცვის მიზნით.

ჩვენ ვაგრძელებთ კრედიტის ამოღების კონტროლის მექანიზმების გაძლიერებას, რათა უზრუნველყოთ მომხმარებელთა საიმედო დაცვა და ხელი შეუწყოთ სამართლიან მოპყრობას მსესხებლების მიმართ.

მომხმარებელთა დაცვა

ჩვენი მიზანია შევინარჩუნოთ ჩვენი მომხმარებლების ნდობა უმაღლესი ხარისხის ეთიკის სტანდარტების დაცვით. სამართლიანობა და მომხმარებელზე ორიენტირებულობა არის ჩვენი საქმიანობის ექვსი პრინციპიდან ორი. აღნიშნული მოცემულია ჩვენს ქვეყნის კოდექსში და მომხმარებელთა დაცვის სტანდარტში, რომელიც განახლდა 2022 წელს ახალი ადგილობრივი მარეგულირებელი რეგულაციების შესაბამისად და დაემატა დამატებითი კონტროლის მექანიზმები ეფექტური განხორციელებისთვის. პოლიტიკა მოიცავს პროდუქტებისა და სერვისების ციკლის ყველა ეტაპს, აგრეთვე პროდუქტის გამჭვირვალე შეთავაზებებთან და მკაფიო და ზუსტ კომუნიკაციებთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს, რათა მომხმარებელს მიეცეს ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღების საშუალება. შევიშუქეთ ონლაინ ტრენინგის მოდული მომხმარებელთა მიმართ პასუხისმგებლიანი მოპყრობის შესახებ, რათა ყველა თანამშრომელმა ნათლად გაიგოს ჩვენი ვალდებულებები. ონლაინ ტრენინგი სავალდებულო ონბორდინგის პროცესის ნაწილია თანამშრომლებისთვის, რომლებსაც მომხმარებელთან უშუალო შეხება აქვთ.

მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომა ნიშნავს, რომ ჩვენს მომხმარებლებს ვთავაზობთ პროდუქტებსა და სერვისებს, რომლებიც აკმაყოფილებს მათ საჭიროებებსა და შესაბამება მათ პრეფერენციებს ჩვენი შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების, ასევე მოქმედი კანონებისა და რეგულაციების დაცვით.

ჩვენს მომხმარებლებს ვაცნობთ მახასიათებლებსა და პირობებს, მათ მორის შემოთავაზებულ პროდუქტებსა და სერვისებზე მოქმედ საფასურებსა და გადასახადებს, რათა შეძლონ ინფორმირებული გადაწყვეტილებების მიღება. სტანდარტი შეიცავს პასუხისმგებლიანი მარკეტინგის სახელმძღვანელო პრინციპებს, რომ ყველა მარკეტინგული კომუნიკაცია უნდა იყოს გულწრფელი, მკაფიო და არა შეცდომაში შემყვანი. იურიდიული დეპარტამენტი, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, მონიტორინგს უწევს ბანკის მარკეტინგულ კომუნიკაციებს და უზრუნველყოფს მათ სრულ შესაბამისობას შიდა პოლიტიკასთან და პროცედურებთან, აგრეთვე მოქმედ კანონებთან და რეგულაციებთან.

ბანკს შემუშავებული აქვს მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვის პროცედურა, რომელიც განსაზღვრავს მომხმარებელთა პრეტენზიებისა და პრობლემების დროულად და ეფექტურად განხილვის წესებს. მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვისა და დახმარების ცენტრი განიხილავს და მართავს ყველა შემოსულ პრეტენზიას. არსებითი დარღვევის შემთხვევაში, მომხმარებელთა პრეტენზიების მართვისა და დახმარების ცენტრი ვალდებულია საკითხი განსახილველად გადასცეს ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფის კომიტეტს. მომხმარებლებს შეუძლიათ პრეტენზიები დააფიქსირონ ნებისმიერი არხის, მათ შორის ბანკის ვებგვერდის, სოციალური მედიის, ქოლ-ცენტრისა და ფილიალების მეშვეობით. სებ-ის წესების მიხედვით, მომხმარებელს საჩივრის შეტანა სებ-ის მეშვეობითაც შეუძლია. ბანკის მომხმარებელთა დაცვის დეპარტამენტი მართავს კომუნიკაციას ეროვნულ ბანკთან კლიენტების პრეტენზიებთან დაკავშირებით.

მომხმარებელთა დაცვის განყოფილება, როგორც დაცვის მეორე ხაზი, ასევე განიხილავს და აანალიზებს მომხმარებელთა ყველა საჩივარს, რათა მოახდინოს ტენდენციისა და განმეორებადი პრეტენზიების იდენტიფიცირება, რომლებიც პოტენციურად მიუთითებს სისტემურ პრობლემაზე, ჩვენი ქვეყნის კოდექსის ან მომხმარებელთა დაცვის სტანდარტის დარღვევაზე, და საჭიროების შემთხვევაში, უზრუნველყოფს გამოსასწორებელი სამოქმედო გეგმების შეთავაზებას.

თუ მომხმარებელთა დაცვის განყოფილება გამოავლენს სისტემურ პრობლემას მომხმარებელთა საჩივრებიდან ან "მამხილებლის" არხის მეშვეობით მიღებული ანგარიშებიდან, იგი ამის შესახებ აცნობებს აუდიტის კომიტეტს კვარტალური შესაბამისობის ანგარიშების საფუძველზე.

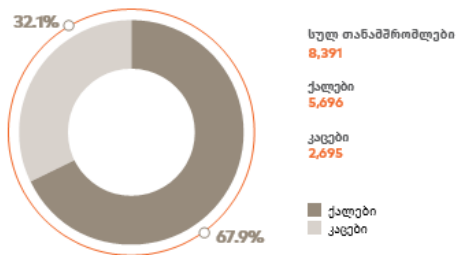
ბანკს შემუშავებული აქვს პროდუქტისა და სერვისის დამტკიცების პროცედურა, რომელიც მოიცავს ახალ პროდუქტებთან ან სერვისებთან დაკავშირებული შესაბამისობის რისკების შეფასებას. შეფასება და დამტკიცება აუცილებელია როგორც ახალი პროდუქტების გამოშვების, ასევე არსებულ პროდუქტებში ცვლილებების განხორციელების შემთხვევაში. ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ ჩვენი პროდუქტებისა და სერვისების შესაბამისობა შესაბამის მარეგულირებელ და საკანონმდებლო მოთხოვნებთან, ასევე შიდა შესაბამისობისა და კონტროლის სტანდარტებთან. იურიდიული დეპარტამენტი მოქმედებს როგორც დაცვის მეორე ხაზი პროდუქტისა და სერვისის დამტკიცების პროცესში და ამოწმებს პროდუქტებისა და სერვისების შესაბამისობას სამართლებრივ და მარეგულირებელ მოთხოვნებთან. ყველა პროდუქტის შემუშავება, მათ შორის არსებული პროდუქტების ცვლილებები, ექვემდებარება შემოწმებას ძირითადი კონტროლის სამსახურების მიერ.

ჩვენი თანამშრომლების გაძლიერება

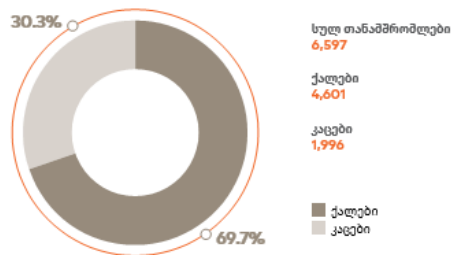
ჩვენი თანამშრომლებისა და მათი საერთო წარმატების წყალობით ჩვენ ვაღწევთ ჩვენს სტრატეგიულ მიზნებს. ჩვენ მათ ვამხნევებთ და ვაძლიერებთ მრავალფეროვანი და ინკლუზიური სამუშაო გარემოს შექმნითა და სწავლისა და განვითარების თანაბარი შესაძლებლობების უზრუნველყოფით. საქმიანობას ვახორციელებთ ჩვენი ძირითადი ღირებულებებისა და ბიზნეს პრინციპების შესაბამისად და ვაგრძელებთ ფოკუსირებას ტალანტების მოზიდვაზე, განვითარებასა და შენარჩუნებაზე, სანდო გარემოს შექმნასა და ძლიერი უკუკავშირის კულტურის დანერგვაზე, აგრეთვე ჩვენი ორგანიზაციის განვითარებაზე, რათა თანამშრომლებს მივცეთ მნიშვნელოვანი სამუშაო გამოცდილება. საქართველოს ბანკის ადამიანური კაპიტალის მართვის (HCM) გუნდი გადაწყვეტს როგორ ასრულებს ჩვენი თანამშრომლების კეთილდღეობის, ჩართულობისა და კმაყოფილების უზრუნველსაყოფად. HCM სამსახური, რომელიც აერთიანებს HR გამოცდილებასა და ბიზნეს ცოდნას, შეიმუშავებს და ახორციელებს პოლიტიკასა და პრაქტიკას ჯგუფის მიზნების, ღირებულებების, ბიზნეს პრინციპებისა და სტრატეგიული ამოცანების შესაბამისად HCM-ის გუნდი ანგარიშვალდებულია ბანკის მმართველი გუნდის წევრის, ადამიანური კაპიტალისა და თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის ხელმძღვანელის წინაშე, რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება გენერალურ დირექტორს. ბანკის სამეთვალყურო საბჭო და მისი ნომინაციის, ანაზღაურების, აუდიტისა და რისკების კომიტეტები ზედამხედველობას უწევენ ბანკის თანამშრომლებთან დაკავშირებულ საკითხებს.

ჩვენი თანამშრომლები ერთი მუხედვით

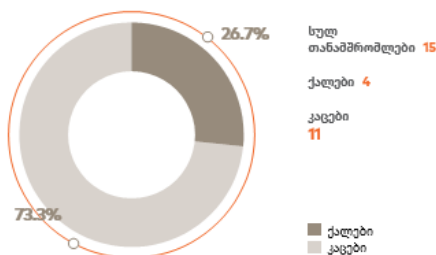
ჯგუფის თანამშრომლები სქესის მიხედვით

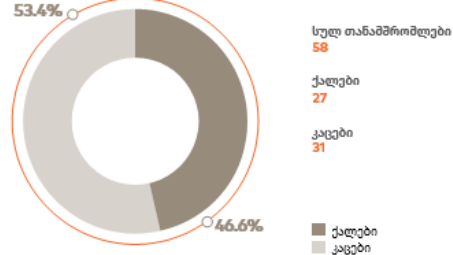
საქართველოს ბანკის თანამშრომლები სქესის მიხედვით

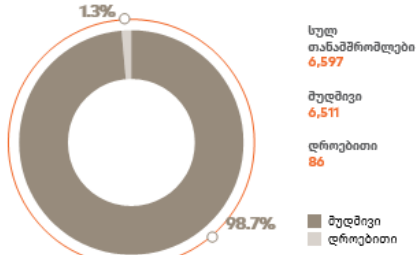
ჯგუფის აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა¹

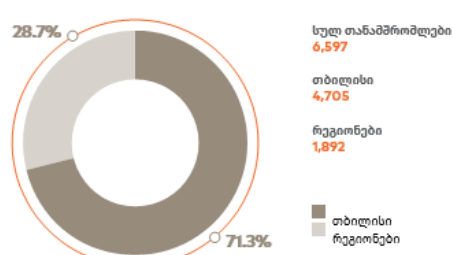
ბანკის ტოპ მენეჯმენტი²

საქართველოს ბანკის თანამშრომლები კონტრაქტის ტიპის მიხედვით

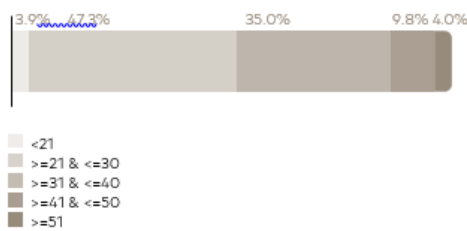
საქართველოს ბანკის თანამშრომლები ადგილმდებარეობის მიხედვით

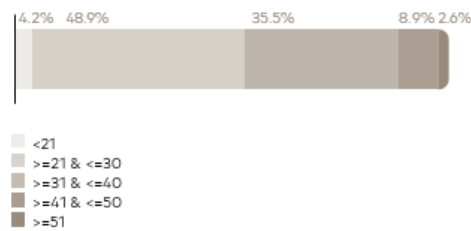
1. გენერალური დირექტორის ჩათვლით. მონაცემები წარმოდგენილია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.
2. ბანკის აღმასრულებელ ხელმძღვანელობის გამოცდილებით

თაობათა შორის განსხვავება

თანამშრომელთა ასაკი, % (ყველა)

თანამშრომელთა ასაკი, % (საქართველოს ბანკი)

კულტურა: ჩვენი ღირებულებები და ბიზნეს პრინციპები

ჩვენ ვიცავთ ეთიკის უმაღლეს სტანდარტებს ყველაფერში, რასაც ვაკეთებთ. იმედი გვაქვს, რომ თითოეული ჩვენი თანამშრომელი ყოველდღიურ საქმიანობაში ითვალისწინებს ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებს და იცავს ყველა მოქმედი კანონს, წესს, შიდა პოლიტიკასა და პროცედურებს. ჩვენი მოლოდინები თანამშრომელთა ქცევის შესახებ ხელმისაწვდომია მრავალი არხის საშუალებით, მათ შორის თანამშრომელთა კორპორატიული სახელმძღვანელოში, რომელიც ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის ბანკის ინტრანეტზე, ქართულ და ინგლისურ ენებზე.

ქცევის კოდექსი, რომელიც ბანკსა და თანამშრომლებს შორის გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულების განუყოფელი ნაწილია, ფუნდამენტურია ჩვენს ღირებულებებსა და ბიზნეს პრინციპებზე დაფუძნებული კულტურის გასაძლიერებლად, რომლის მიხედვითაც, ყველა თანამშრომელმა უნდა იმოქმედოს კანონიერად, ეთიკურად და გამჭვირვალედ. ვალდებულებების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება, მათ შორის, შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა. ჩვენ მონიტორინგს ვუწევთ თანამშრომლების ინფორმირებულობას შიდა პოლიტიკის შესახებ და ვმუშაობთ ჩვენი შიდა კომუნიკაციების გაძლიერებასა და თანამშრომლებისთვის ჩვენი პოლიტიკის გაცნობაზე ონლაინ, ინტერაქტიული, თვითმმართველი კურსების მეშვეობით.

როგორ შეუძლიათ თანამშრომლებს გამოხატონ შემოფოთება

მამხილებელი ინსტრუმენტი

ბანკს შემუშავებული აქვს მამხილებელი ინსტრუმენტი, რომელიც თანამშრომლებს საშუალებას აძლევს განაცხადონ ნებისმიერი პრობლემის შესახებ ანონიმურად ან კონფიდენციალურად. ბანკი იყენებს WhistleB-ს, გარე თანამედროვე დამოუკიდებელ მამხილებელ შეტყობინების არხს და შემთხვევის მართვის ინსტრუმენტს. აკრძალულია საპასუხო მოქმედების ნებისმიერი ფორმის გამოყენება თანამშრომლის მიმართ, რომელიც გამოთქვამს შემოფოთებას ან მონაწილეობს გამოძიებაში.

ჩვენ მოვუწოდებთ თანამშრომლებს ღიად ისაუბრონ და დაუყონებლივ განაცხადონ ფაქტობრივი ან პოტენციური გადაცდომის შესახებ.

საჩივრებზე რეაგირების მექანიზმი

ჩვენი საჩივრებზე რეაგირების მექანიზმის მეშვეობით, რომელიც ჩვენი საჩივრების მართვის პოლიტიკის ნაწილია, თანამშრომლებს შეუძლიათ განაცხადონ უკანონო, არაეთიკური ან საეჭვო ქმედებების შესახებ კონფიდენციალურად, საჭიროების შემთხვევაში, და საპასუხო მოქმედების რისკის გარეშე. ბანკში გასაჩივრება შესაძლებელია ელექტრონული ფოსტით, ანონიმური სატელეფონო ცხელი ხაზით ან ელექტრონული ფორმით. 2022 წელს ჩვენ გვქონდა სამი შემთხვევა საჩივრების მართვის პოლიტიკის ფარგლებში, რომელთაგან ორის შესახებ ინფორმაცია მოგვეწოდა ანონიმურად.

მექრთამეობისა და კორუფციის პრევენცია

მექრთამეობისა და კორუფციის პრევენციისთვის, საქართველოს ბანკი უზრუნველყოფს შესაბამის შიდა კონტროლის მექანიზმებს და მათ ეფექტურ ფუნქციონირებას. ჩვენი KYE პროცედურები მოიცავს კვლევას რეკრუტირების, დასაქმებისა და სამუშაოდან წასვლის ეტაპებზე. 2022 წელს ბანკში მექრთამეობის ან კორუფციის არც ერთი შემთხვევა არ დაფიქსირებულა, აგრეთვე ბანკი არ დაჯარიმებულა მექრთამეობის ან კორუფციის გამო.

მრავალფეროვნება, ჩართულობა და თანასწორობა

ვცდილობთ, უზრუნველყოთ ჩართულობა და თანაბარი შესაძლებლობები ჩვენს ორგანიზაციაში. ვემიჯნებით დისკრიმინაციას ნებისმიერი-სქესის, ოჯახური მდგომარეობის, სექსუალური ორიენტაციის, რასის, ეთნიკური კუთვნილების, წარმოშობის, ასაკის, ქმედუნარობის, პოლიტიკური ან რელიგიური შეხედულებების, ან სხვა ნიშნის მიხედვით მოქმედი ადგილობრივი კანონმდებლობის შესაბამისად. ადამიანის უნივერსალური უფლებები გათვალისწინებულია ჩვენს სახელმძღვანელოსა და ადამიანის უფლებათა დაცვის პოლიტიკაში. ჩვენი ნეპოტიზმის საწინააღმდეგო პოლიტიკა ასევე ეფუძნება სამართლიან და გამჭვირვალე გადაწყვეტილებების მიღებას თანამშრომლებთან დაკავშირებულ ყველა საკითხებზე.

გენდერული თანასწორობა

2020 წელს, ქალთა დასაქმების ბარიერების აღმოსაფხვრელად ჩვენი მცდელობები აღიარებულ იქნა 2X Challenge ინიციატივის მიერ, რომელიც მიზნად ისახავს ქალთა გაძლიერებას და ეკონომიკურპროცესებში მათი ჩართულობის გაფართოებას. ბანკი შეფასდა შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით:

1. ბანკის დასაქმებულთა 40%-ზე მეტი ქალია;

2. ბანკს შემუშავებული აქვს პოლიტიკა და ახორციელებს პროგრამებს, რომელიც ქალთა განვითარებისა და წინსვლის ბარიერების აღმოსაფხვრისაკენ არის მიმართული; და
3. ორგანიზაციის მასშტაბით, ტოპ-მენეჯერულ პოზიციებზე დასაქმებულების არანაკლებ 40%, ხოლო დირექტორთა საბჭოს ხუთი კომიტეტიდან სამში 33%-ს წარმოადგენს ქალები.

2022 წელს საქართველოს ბანკი შეუერთდა ქალთა გაძლიერების პრინციპებს (WEFs), რათა კიდევ უფრო გავაძლიეროთ ჩვენი ინიციატივები ქალების მხარდასაჭერად. საქართველოს ბანკი ასევე იწარმუნებს 2XChallenge ნომინაციას და ჩვენ ვაკვირდებით მის კრიტერიუმებს, როგორც გენდერული მრავალფეროვნებისა და ჩართულობის ძირითად მაჩვენებლებს, და ყოველწლიურად განახლებულ ინფორმაციას ვაწვდით ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებს.

ჩართულობა და დისკრიმინაციის აკრძალვა

„ტალანტების მართვის სტრატეგიის“ შესაბამისად, ჩვენ ვიღებთ ზომებს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ დავიცვათ კანდიდატები და თანამშრომლები დისკრიმინაციისგან. თუმცა, ჩვენ ვამუშავებთ ინფორმაციას თანამშრომლების სქესის, ასაკისა და განათლების შესახებ, პოზიციისა და კვალიფიკაციის დონის და სხვა ინფორმაციას, რომელიც აუცილებელია ჩვენი ტალანტების მართვის სტრატეგიის განსახორციელებლად.

2020 წლიდან ასევე ვაქვეყნებთ საქართველოს ეროვნული ბანკის სამუშაო ძალის მრავალფეროვნების შესახებ ანგარიშებს, მათ შორის ინფორმაციას გენდერული თანაფარდობის შესახებ თანამშრომელთა თანამდებობის, ასაკობრივი სტრუქტურისა და შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა რაოდენობის მიხედვით.

ვგეგმავთ განვითარდეთ ჩვენი D&I პრაქტიკა ჩვენი HCM გუნდის წევრების საერთაშორისო სასერტიფიკაციო პროგრამაში ჩართვის, თვითაუდიტის ჩატარებისა და გაუმჯობესების სფეროების გამოყოფის გზით. აღნიშნული პროცესი დასრულდება 2023 წელს და ვგეგმავთ შევიშუშოთ D&I გაუმჯობესების გეგმა 2024 წლისთვის.

სამართლიანი ანაზღაურება

ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკა და პრაქტიკა ჩვენი ადამიანური კაპიტალის სტრატეგიის ნაწილია და შეესაბამება ჯგუფის საერთო სტრატეგიას, კორპორატიულ კულტურას, ბიზნეს საქმიანობას და რისკის აპეტიტს, აგრეთვე აკმაყოფილებს მოქმედ მარეგულირებელ და საკანონმდებლო მოთხოვნებს. ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკის ძირითადი პრინციპებია:

- **კონკურენტუნარიანობა:** ბანკის მიერ გადახდილი კომპენსაცია უნდა შეესაბამებოდეს საბაზრო პრაქტიკას და უნდა იყოს კონკურენტუნარიანი სხვა ბანკებსა და საქართველოს შრომის ბაზარზე არსებულ შესაბამის პოზიციებთან შედარებით.
- **მოქნილობა და სამართლიანობა:** მსგავს პოზიციებზე მყოფი თანამშრომლების სამართლიანი ანაზღაურების უზრუნველყოფა თავიანთი პასუხისმგებლობის, კვალიფიკაციისა და უნარების შესაბამისად.

ჩვენი მიდგომა და ანაზღაურების პრაქტიკა გენდერულად ნეიტრალურია და ვცდილობთ აღმოვფხვრათ ნებისმიერი მიკერძოება ან დისკრიმინაცია. მოქნილობა ნიშნავს ჩვენი პრაქტიკის შესაბამისობას ბანკის მიზნებთან და მათ ადაპტირებას ადგილობრივ და საერთაშორისო დონეზე ბიზნესის საჭიროებების ცვლილებისა და კონკურენტული გარემოს განვითარების შესაბამისად.

შრომის ანაზღაურების პოლიტიკას ამტკიცებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ანაზღაურების კომიტეტის რეკომენდაციების საფუძველზე. 2022 წელს დამტკიცდა და განხორციელდა ცვლილებები არსებითი რისკის მატარებელ პირთა (Material Risk Takers) ანაზღაურებასთან და საქართველოს ეროვნული ბანკის სხვა ახალ მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

ჩვენი შრომის ანაზღაურების სისტემა შედგება ფიქსირებული და ცვალებადი ანაზღაურებისგან. პოლიტიკა ადგენს აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის, არსებითი რისკის მატარებლებისა და პერსონალის, მათ შორის კონტროლის მიმართულებით (შიდა აუდიტი, რისკების მართვა და შესაბამისობა) დასაქმებულ პირთა ანაზღაურების მიმართ მოქმედ სტანდარტებს. გარდა ამისა, სახელმწიფო საპენსიო სქემაში მონაწილეობის უფლება აქვს ყველა დასაქმებულს. ბანკი უზრუნველყოფს პენსიის გადახდას საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პირობების შესაბამისად.

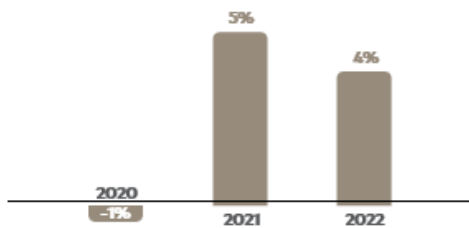
სამართლიანი ანაზღაურების უზრუნველყოფა

გარდა ამისა, ჩვენ ვაკვირდებით **გენდერული თანაბარი სახელფასო სხვაობას (GEPG)**, როგორც თანაბარი შესაძლებლობების ერთ-ერთ ინდიკატორს და ყოველწლიურად ვაცნობთ ამ ინფორმაციას ანაზღაურების კომიტეტს. GEPG წარმოადგენს ერთსა და იმავე პოზიციაზე დასაქმებული კაცისა და ქალის ანაზღაურებებს შორის სხვაობას. 2022 წელს GEPG 4%-ს შეადგენდა.

GEPG-ის შემცირება ასახავს სამუშაო ადგილზე თანაბარი შესაძლებლობების შექმნის ვალდებულებას - ჩვენ ხელს ვუწყობთ თანაბარ შესაძლებლობებს და მხარს ვუჭერთ ქალებს სხვადასხვა ლიდერობის ინიციატივების მეშვეობით.

GEPG

(საქართველოს ბანკი)
(საშუალო ანაზღაურება - ქალები
მამაკაცების წინააღმდეგ)

გათანაბრება

ეს ჩარჩო ითვალისწინებს მუშაობის სპეციფიკას ბანკის მასშტაბით სამართლიანობისა და გამჭვირვალობის უზრუნველსაყოფად.

„გათანაბრება“ უზრუნველყოფს:

- პერსონალის ინფორმირებას საერთო ანაზღაურების მიდგომის (ხელფასები და სარგებელი) შესახებ;
- თანამშრომელთა მობილობის უკეთ მართვას;
- სამუშაოსა და კომპენსაციის პაკეტების გათანაბრებას;
- საფუძველს ანაზღაურების გაანგარიშებისა და ხელფასის ოდენობის განსაზღვრისთვის, რომელიც შედარებადია ორგანიზაციის შიგნით და მის ფარგლებს გარეთ ანალოგიურ პოზიციებთან, ტალანტების მოსაზიდად; და
- დამატებით მითითებებს თანამშრომლების შერჩევისას.

რაც შეეხება ჩვენს **გენდერულ სახელფასო სხვაობას (GPG)**¹, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას დასაქმებული ქალებისა და კაცების საშუალო ანაზღაურებებს შორის, მიუხედავად მათი სამუშაოს ხასიათისა, ქალების საშუალო შემოსავალი 44%-ით დაბალია მამაკაცის შემოსავალთან დაკავშირებით. ეს ძირითადად განპირობებულია ახალდასაქმებულთა შორის ქალების სიმრავლით არახელმძღვანელ თანამდებობებზე და ქვედა მენეჯერულ პოზიციებზე. ბანკი აგრძელებს სხვადასხვა აქტივობებს თავისი თანამშრომლების პროფესიული და კარიერული განვითარების მხარდასაჭერად.

ჩვენი მიზანია უზრუნველყოთ თანაბარი შესაძლებლობები სამუშაო ადგილისა და კლასიფიკაციის სტრუქტურების დახვეწის გზით. 2022 წელს განვახორციელეთ ჩარჩო „გათანაბრება“ არახელმძღვანელი თანამდებობებისთვის, 2021 წელს ხელმძღვანელ პოზიციებისთვის ამ პროცესის დასრულების შემდეგ. სტანდარტიზებული შეფასების პროცესი გამოიყენება ყოველ ახალი ან განახლებული თანამდებობისა და შესაბამისი დასაქმებული პირის მიმართ, რაც პერსონალის კარიერული წინსვლის საფუძველს ქმნის.

1. GPG წარმოადგენს სხვაობას ორგანიზაციაში დასაქმებული ქალებისა და კაცების საშუალო ანაზღაურებებს შორის, მიუხედავად მათი სამუშაოს ხასიათისა. გამოთვლის ფორმულა: დასაქმებულ კაცთა საშუალო ხელფასის გამოკლებული დასაქმებულ ქალთა საშუალო ხელფასი (აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის გამოკლებით).

თანამშრომელთა კეთილდღეობის ბენეფიტები

საქართველოს ბანკის თანამშრომლების ღირებულების შეთავაზება მოიცავს კონკურენტუნარიან ანაზღაურებასა და ბენეფიტების პაკეტებს და პიროვნული და პროფესიული განვითარების მხარდაჭერას.

კორპორატიული ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტი

თანამშრომლებს ვთავაზობთ კორპორატიული ჯანმრთელობის დაზღვევის პაკეტს, მათ შორის ორსულობისა და მშობიარობის ხარჯების დაფარვას, რომელსაც ბანკი სრულად ანაზღაურებს. თანამშრომლებს შეუძლიათ გადავიდნენ მომსახურების არასტანდარტულ პაკეტზე ფასის სხვაობის გადახდის შემთხვევაში.

ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის, ახალშობილის შვილად აყვანის გამო შევებულებები¹

2021 წლიდან ორსულობისა და მშობიარობის გამო შევებულება, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო მხოლოდ იმ თანამშრომლისთვის, რომელიც იყო ბავშვის დედა, ჩავანაცვლეთ **ბავშვის მოვლის გამო შევებულებით**. ბავშვის მოვლის გამო შევებულება მოიცავს **ორსულობისა და მშობიარობის გამო შევებულებას ან ბავშვის მოვლის გამო შევებულებას**, რომელიც ეძლევა თანამშრომელს, რომელიც არის ბავშვის დედა ან მამა. თანამშრომელს ეძლევა ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო შევებულება 730 კალენდარული დღის ოდენობით.

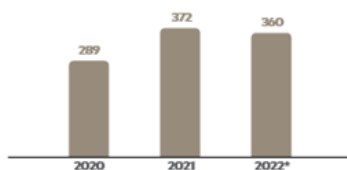
ბავშვის მოვლის გამო შევებულების სახეები

სამართლებლივი მოთხოვნებით

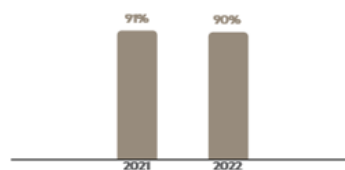
რას ვაკეთებთ

ანაზღაურებადი შევებულება ორსულობისა და მშობიარობის გამო	კერძო სექტორისთვის კანონით გადახდა არ არის სავალდებულო.	126 კალენდარული დღის კომპენსაციას ² იხდის ბანკი.
ანაზღაურებადი ორსულობისა და მშობიარობის გამო შევებულება მშობიარობის გართულების ან ტყუპის გაჩენ შემთხვევაში	კერძო სექტორისთვის კანონით გადახდა არ არის სავალდებულო.	17 კალენდარული დღის კომპენსაციას იხდის ბანკი
ანაზღაურებადი შევებულება ბავშვის მოვლის გამო	კერძო სექტორისთვის კანონით გადახდა არ არის სავალდებულო.	57 კალენდარული დღის კომპენსაციას იხდის ბანკი
ანაზღაურებისგარეშე შევებულება ბავშვის მოვლის გამო		სხვაობა მშობიარობის გამო შევებულების საერთო ხანგრძლივობასა (730 დღე) და ზემოაღნიშნულ კალენდარულ დღეებს შორის
დამატებითი ანაზღაურებისგარეშე შევებულება ბავშვის მოვლის გამო		ბავშვის დაბადებიდან 12 კვირა, სანამ ბავშვი ხუთი წლის ასაკს მიაღწევს, ეძლევა ნებისმიერ თანამშრომელს, რომელიც რეალურად ზრუნავს ბავშვზე, წელიწადში სულ მცირე ერთი კვირით
ახალშობილის შვილად აყვანის გამო შევებულება	კერძო სექტორისთვის კანონით გადახდა არ არის სავალდებულო.	90 კალენდარული დღის კომპენსაციას იხდის ბანკი.
ანაზღაურებისგარეშე შევებულება ახალშობილის შვილად აყვანის გამო		460 კალენდარული დღე.

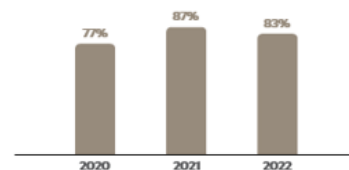
ორსულობის, მშობიარობის / ბავშვის მოვლის გამო შევებულებაში მყოფი ქალების რაოდენობა

ორსულობისა და მშობიარობის გამო შევებულებიდან თანამშრომლების სამსახურში დაბრუნების კოეფიციენტი

იმ თანამშრომლების შენარჩუნების კოეფიციენტი, რომლებიც ორსულობის, მშობიარობის / ბავშვის მოვლის გამო შევებულებიდან დაბრუნდნენ და მუშაობდნენ დაბრუნებიდან სულ მცირე 12 თვის განმავლობაში

* 2022 წელს ერთმა მშობიარობით სქესის თანამშრომელმა ისარგებლა ბავშვის მოვლის გამო შევებულებით.

¹ საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად.

² სხვაობა შევებულების დროს დასაქმებულის ხელფასსა და სახელმწიფოს მიერ გადახდილ თანხას შორის.

♦ ბენეფიტები შესაბამისობის უზრუნველყოფის გარეშე.

დამატებითი სარგებელი

სამსახურში დაბრუნებისას ადაპტაციის ხელშეწყობა – სასწავლო პროგრამები შვებულებიდან სამსახურში დაბრუნებული თანამშრომლებისთვის

სპეციალური სამუშაო პირობები ორსული ქალებისთვის- ჩვენი ორსული კოლეგებისთვის 21 სამუშაო ადგილის ცვლილება განხორციელდა.

ანაზღაურებადი დასვენების დღეები სპეციალური საჭიროებისთვის საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად:

- ორსულობასთან დაკავშირებული სამედიცინო გამოკვლევები.
- მეძუძური დედებისთვის პირველი 12 თვის განმავლობაში.
- თანამშრომლებისთვის, რომლებიც არიან შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირის კანონიერი წარმომადგენლები ან მეურვეები.
- ღამის სამუშაოზე დასაქმებული პირების ანაზღაურებადი სამედიცინო გამოკვლევები.
- COVID-19-თან დაკავშირებული დასვენების დღეები.

დამატებითი ანაზღაურებადი დასვენების დღე ორსულების და დაუსაბუთებელი ავადმყოფობის გამო შვებულების სახით - საქართველოს შრომის კოდექსით მოთხოვნილი დღეების გარდა - ეძლევა ყველა დასაქმებულს.

სასწავლო შვებულება – დისტანციური სწავლების შემთხვევაში ბანკი თანამშრომლებს სთავაზობს მოკლევადიან სასწავლო შვებულებას. ბანკი ასევე უზრუნველყოფს უმაღლესი განათლების - სამაგისტრო, აკადემიური ან სასერტიფიკაციო პროგრამების თანადაფინანსების შესაძლებლობას საზღვარგარეთის უნივერსიტეტებში შესაბამის სფეროში კვალიფიკაციის ასამაღლებლად (მაგალითად, MBA, CFA პროგრამა და ა.შ.).

საბანკო მომსახურების სპეციალური პირობები – სახელფასო ანგარიშთან დაკავშირებული მომსახურება საკომისიოს გარეშე და ბანკის მიერ გაცემული საგადახდო ბარათების შეღავათიანი ტარიფები ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის.

ფინანსური დახმარება:

- ბავშვის დაბადების, ქორწინების ან ოჯახის წევრის მძიმე ავადმყოფობის შემთხვევაში.
- ოჯახისთვის, თანამშრომლის გარდაცვალების შემთხვევაში.
- ბანკში თანამშრომლის დაუზღვეველი ვალის დაფარვა თანამშრომლის გარდაცვალების შემთხვევაში.

TOIL (დასვენების დღეების სანაცვლობა) ანაზღაურება- თანამშრომლებს შეუძლიათ ჩაითვალონ ზეგანაკვეთური საათები და გამოიყენონ ისინი კუმულაციურად, როგორც ანაზღაურებადი შვებულება, 12 თვის განმავლობაში. თუ გაუთვალისწინებელი გარემოებების გამო დასაქმებულები ვერ გამოიყენებენ გამომუშავებულ საათებს დადგენილ ვადაში, 12 თვის შემდეგ მათ ნაცვლად დაერიცხებათ ფულადი კომპენსაცია (საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად)

ღამის სამუშაოზე დასაქმებული პირების სამედიცინო შემოწმება დაინერგა 2022 წელს შრომის კოდექსის შესაბამისად. ნებისმიერი პირი, რომელიც ა) ყოველდღიური ნორმირებული სამუშაო დროის ფარგლებში 22:00 საათიდან 6:00 საათამდე მუშაობს არანაკლებ სამ საათს, ან ბ) წლიური სამუშაო დროის 25% მუშაობს ღამის დროის განმავლობაში, ითვლება ღამის სამუშაოზე დასაქმებული პირად. მათთვის ხელმისაწვდომია ყოველწლიური სამედიცინო შემოწმება, დაკავშირებული პროფესიული დაავადებების რისკის თავიდან აცილების ან შემცირების მიზნით, რომლის ხარჯებსაც ფარავს ბანკი. ასევე აღსანიშნავია:

- ღამის სამუშაოზე დასაქმებული პირი, რომელსაც, სამედიცინო დასკვნის თანახმად, ღამის სამუშაოს შესრულების გამო ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან დაკავშირებული პრობლემა აქვს, ბანკმა შესაძლებლობის არსებობის შემთხვევაში მისთვის შესაფერის დღის სამუშაოზე უნდა გადაიყვანოს.
- სამედიცინო რეკომენდაციის მიღების შემთხვევაში ღამის სამუშაოზე დასაქმებული პირს უფლება აქვს მოითხოვოს სამედიცინო გამოკვლევა ყოველ ექვს თვეში ერთხელ.

ტალანტების მართვის სტრატეგია

ჩვენი ტალანტების მართვის სტრატეგიის შემუშავებისა და განხორციელებისას ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ:

- მაღალკვალიფიციური კადრების მოზიდვაზე, განვითარებასა და შენარჩუნებაზე.
- სწორი პირებისთვის სწორი ფუნქცია-მოვალეობების დაკისრება.
- ჩვენი ტალანტების მართვის სტრატეგიის ბიზნეს მიზნებთან შესაბამისობაში მოყვანა ბიზნესის საჭიროებებისა და საჭირო უნარებისა და კომპეტენციების ხარვეზების ანალიზისა და პროგნოზების გზით.

ჩვენი თანამშრომლების 51% 30 წლამდე ასაკისაა და ჩვენი მიდგომა განვითარდა ახალგაზრდა თაობებში მუშაობისადმი დამოკიდებულების შეცვლასთან ერთად, განსაკუთრებით პანდემიის შემდეგ.

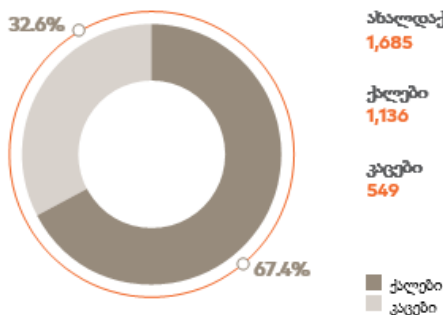
რეკრუტირებისას, ჩვენ ყურადღებას ვამახვილებთ, რომ ჰიბრიდული სამუშაო რეჟიმი ნორმალურია, რომ ჩვენ მზად ვართ უზრუნველყოთ D&I და, რომ მნიშვნელოვანია პროფესიული და პირადი ცხოვრების ბალანსის შენარჩუნება.

ჩვენი ტალანტების მოზიდვის გუნდი აქტიურად აკვირდება შრომით ბაზარს და ინარჩუნებს კავშირებს საქართველოში და საზღვარგარეთ პოტენციურ კანდიდატებთან. ჩვენ ასევე ვახორციელებთ "დასაქმე ტალანტი" ინიციატივას, თანამშრომლებს შეუძლიათ დაასახელონ კანდიდატები ტექნოლოგიისა და მასობრივი საცალო მიმართულებით ვაკანსიებზე. ამ გზით შემოთავაზებული შვიდი კანდიდატი წარმატებით დასაქმდა 2022 წელს.

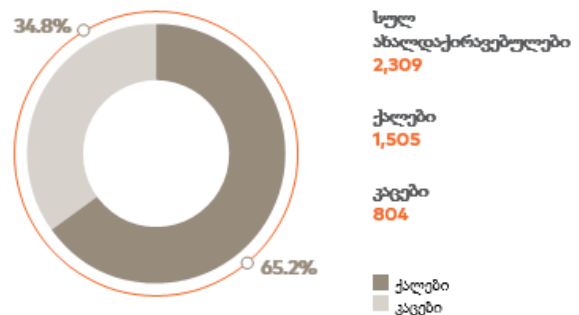
საქართველოს ბანკი არის თანაბარი შესაძლებლობების სამუშაო ადგილი, სადაც სხვადასხვა ბექგრაუნდისა და გამოცდილების მქონე ადამიანები იკრიბებიან, აძლიერებენ ერთმანეთს და ქმნიან ღირებულს ჩვენი დაინტერესებული მხარეებისთვის.

ბანკის რეკრუტირების პოლიტიკა და პრაქტიკა, რომელიც მოიცავს ჯგუფურ ინტერვიუებს, შესაბამის კონტროლის პროცედურებსა და აპლიკანტების თვალთვალის ონლაინ სისტემას, უზრუნველყოფს დასაქმების სამართლიან პროცესს. არ ვითხოვთ კანდიდატების დაბადების თარიღს, სქესს ან ფოტოს და არ ვაგროვებთ ინფორმაციას რასის, რელიგიის, სექსუალური ორიენტაციის, შეზღუდული შესაძლებლობის ან ეროვნული კუთვნილების შესახებ, რათა არ მოხდეს რომელიმე კანდიდატის და/ან თანამშრომლის დისკრიმინაცია რაიმე ნიშნით. ჩვენი ერთ-ერთი პრიორიტეტი კომპანიის შიგნით ტალანტების განვითარებაა. ვაკანსიების შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭებათ შიდა კანდიდატებს, განსაკუთრებით ხელმძღვანელ თანამდებობებზე. 2022 წლის განმავლობაში, ადგილი ჰქონდა არაერთ შიდა გადანაცვლებას აღმასრულებელ და ტოპ მენეჯმენტის დონეზე, რაც ასახავს ჩვენს მიდგომას სწორი პირების სწორ თანამდებობებზე დანიშვნასა და, საჭიროების შემთხვევაში, ხელახლა გადანაწილებაზე.

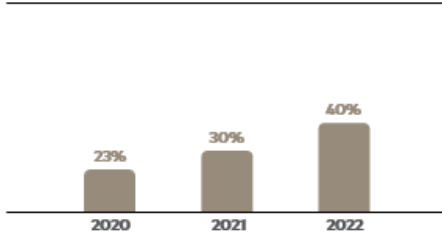
ახალდასაქმებულები (საქართველოს ბანკი)

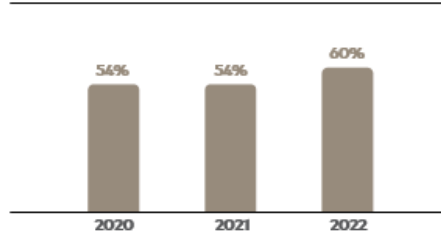
ახალდასაქმებულები (ჯგუფი)

შიდა მობილობის მაჩვენებელი
(საქართველოს ბანკი)

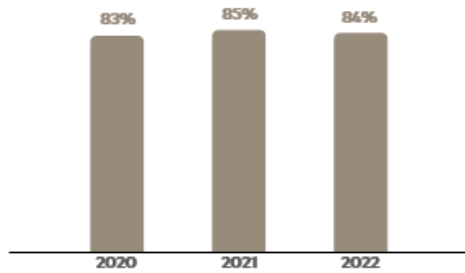
შიდა კადრებით შევსებული ვაკანსიების %
(საქართველოს ბანკი)

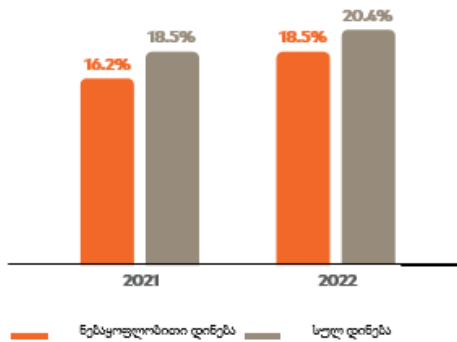
129

თანამშრომელი
დაწინაურდა მენეჯერულ
თანამდებობებზე 76 ქალი,
53 კაცი

**შენარჩუნების
მაჩვენებელი**
(საქართველოს ბანკი)

კადრების დინება
(საქართველოს ბანკი)

საქართველოს ბანკი აგრძელებს ახალგაზრდა ტალანტების მხარდაჭერას პირადი და პროფესიული განვითარების უნიკალური შესაძლებლობების შექმნით. საქართველოს ბანკი თანამშრომლობს საქართველოს წამყვან ბიზნეს სკოლებთან და უნივერსიტეტებთან, რეგულარულად ვმონაწილეობთ დასაქმების ფორუმებში და ვახორციელებთ სტაჟირებისა და სტუდენტების განვითარების პროგრამებს. 2017 წლიდან ვახორციელებთ სტუდენტურ პროგრამას -ლიდერატორი, რომელიც ძალიან პოპულარულია ადგილობრივ შრომის ბაზარზე. პროგრამაში ირიცხებიან ნიჭიერი სტუდენტები, რომლებიც ერთვებიან მიმდინარე პროექტებში, რათა მიიღონ რეალური სამუშაო გამოცდილება.

ლიდერატორებს მენტორობას უწევენ ჩვენი წამყვანი სპეციალისტები - ბანკის მაღალი და საშუალო რგოლის მენეჯერები. მონაწილეებისთვის უზრუნველყოფთ მოქნილ გრაფიკსა და ფინანსურ წახალისებას, ასევე მათ შეიძლება მიიღონ სამუშაო შეთავაზება პროგრამის დასრულების შემდეგ.

102

**შერჩეული ლიდერატორების
რაოდენობა 2022 წელს**

45% იყო ქალი

54% შეირჩა IT/Data/Digital პროგრამაში
მონაწილეობის მისაღებად

295

**პროგრამაში მონაწილე
სტუდენტების რაოდენობა**

91% დასაქმდა ბანკში პროგრამის
დასრულების შემდეგ

"ლიდერატორის" მონაწილეები გვეუბნებიან, რომ საქართველოს ბანკი არის სასურველი დამსაქმებელი IT და ტექნოლოგიური ფაკულტეტების სტუდენტებისთვის, რადგან მათ იციათ, რომ ჩვენ ფოკუსირებული ვართ ახალგაზრდების პროფესიონალურად განვითარებაზე საქართველოს ტექნოლოგიების ერთ-ერთ საუკეთესო გუნდში. პროგრამის მონაწილეთა უმეტესობა დაინიშნა სხვადასხვა პოზიციებზე ჩვენს IT გუნდში, ზოგი კი უკვე დაწინაურდა მენეჯერულ პოზიციებზე

საზაფხულო სტაჟირების პროგრამა

2022 წელს საქართველოს ბანკმა განახორციელა მეორე **საზაფხულო სტაჟირების პროგრამა** უცხოეთში მყოფი ქართველი სტუდენტებისთვის.

შეირჩა ცხრა სტუდენტი. ბოლო ორი წლის განმავლობაში 13 ნიჭიერმა ახალგაზრდამ გაიარა სტაჟირება ბანკში ზაფხულის არდადეგებზე.

2022 წელს განვახორციელეთ ტალანტების მართვის ძირითადი აქტივობები:

- განახლდა ბანკის მასშტაბით თანამშრომელთა საქმიანობისა და განვითარების მიმოხილვა.
- დაინერგა მართვის სისტემა, რომელიც წლიური მიზნების დასახვის, თვალყურის დევნებისა და შეფასების საშუალებას იძლევა.
- გაუმჯობესდა ლიდერების განვითარების ინდივიდუალური ქოუჩინგის ფორმატი
- განახლდა მხარდაჭერის პროგრამა ახლად დანიშნული მენეჯერებისთვის.
- განახლდა ტალანტების შეფასების ჩარჩო და დაიწყო თანამშრომლების შეფასების პროცესი საქართველოს ბანკის თანამშრომლების სეგმენტირებისთვის, მაღალი პოტენციალის მქონე თანამშრომლების იდენტიფიცირებისა და სტრატეგიული ტრენინგის საჭიროებების გამოვლენისთვის, რაც ბანკს საშუალებას აძლევს შეიმუშავოს საჭიროებებზე მორგებული განვითარების პროგრამები და შეიმუშავოს სასწავლო გეგმები, რომლებიც ჩვენი თანამშრომლებისთვის უზრუნველყოფს კარიერული წინსვლისთვის საჭირო უნარ-ჩვევებს.
- ამოქმედდა საპილოტე პროგრამა ორგანიზაციაში ციფრული ტრანსფორმაციის გაძლიერების მიზნით, და გადაამზადა და ფრონტლაინის თანამშრომლები გადავიდნენ IT ჰოზიციებზე.

თანამშრომელთა საქმიანობისა და განვითარების განხილვები

ტალანტების განვითარება შეუძლებელია შედეგების სამართლიანი და გამჭვირვალე მიმოხილვისა და განვითარებაზე ორიენტირებული უკუკავშირის გარეშე. 2022 წლის განმავლობაში ჩვენ ორიენტირებული ვიყავით შემდეგ ინიციატივებზე:

- მენეჯერებისთვის დაინერგა KPI მართვის სისტემა - ბანკში, დისკრეციული ანაზღაურების (ანუ ბონუსების) გადახდა ხორციელდება შედეგების მიხედვით. 2022 წლის განმავლობაში მენეჯერები მონაწილეობდნენ KPI-ის განსაზღვრის ყოველწლიურ პროცესში, სისტემაში შესაბამისი KPI-ების და შემდეგ მათი მიხედვით რეალური შედეგების შეყვანით. აღნიშნულის მეშვეობით შევძელით KPI-ის განსაზღვრის პროცესის სისტემატიზაცია და შედეგებისა და ანაზღაურების გამჭვირვალობის გაუმჯობესება. 2023 წელს ვგეგმავთ ამ პროცესში ცალკეული მონაწილეების ჩართვასაც.
- გაგრძელდა ტალანტების მიმოხილვა - ჩატარდა 60 დეპარტამენტის 1000-ზე მეტი თანამშრომლისთვის და ჩართული 300 მენეჯერი წლის განმავლობაში. ტალანტების მიმოხილვის მიზანია თანამშრომელთა განვითარებისა და კარიერული წინსვლის განხილვა და ინდივიდუალური განვითარების გეგმების შემუშავება, რათა თანამშრომლებმა შეძლონ ახალი როლებისთვის მნიშვნელოვანი უნარების გაუმჯობესება. 2021 წელს განხორციელებული მაღალი პოტენციალის მქონე თანამშრომელთა (HIPOs) განვითარების პროგრამის შედეგებმა აჩვენა, რომ ეს იყო კარგი შესაძლებლობა ახალი ლიდერებისთვის. პროგრამა გათვლილი იყო ინდივიდუალურ მონაწილეებზე, რომლებსაც აქვთ პოტენციალი, უნარი და სურვილი, აიღონ მეტი პასუხისმგებლობა და დაიკავონ პოზიციები, რომლებიც მომავალში უფრო დიდ წვლილს მოიტხოვს. პროგრამის მიზანი იყო HIPO-ების დახმარება შესაბამისი უნარ-ჩვევების განვითარებაში, რაც მათ საშუალებას მისცემს მიაღწიონ წარმატებას სხვადასხვა პოზიციებზე. 2022 წლის ბოლოსათვის, პროგრამაში მონაწილეთა 39% (18) დაწინაურდა მენეჯერულ დონეზე, ხოლო 34% (16) გააგრძელა ბანკში იმავე პოზიციებზე.

83%

საქართველოს ბანკის თანამშრომლები, რომლებსაც ჩაუტარდათ ეფექტურობისა და კომპეტენციების ოფიციალური მიმოხილვა

2021: 78%

75%

საქართველოს ბანკის თანამშრომლები, რომლებმაც მიიღეს უკუკავშირი

2021: 70%

ცხოვრების მანძილზე სწავლის შესაძლებლობების შექმნა

ჩვენი თანამშრომლების პიროვნული და პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით ვახორციელებთ მთელ რიგ პროგრამებს, 2022 წელს საქართველოს ბანკმა განახორციელა ტალანტების მართვის შემდეგი ძირითადი აქტივობები:

პროგრამა დამწყები მენეჯერებისთვის - ჩვენ ვიცით, იმის სწავლას, თუ როგორ უნდა უხელმძღვანელო ნებისმიერი ზომის გუნდს სჭირდება დრო, მოთმინება და პრაქტიკა. ჩვენ მოვახდინეთ ბექ-ოფისის თანამშრომლების პროგრამის რებრენდინგი და ყურადღება გადავიტანეთ დამწყები მენეჯერებისთვის საჭირო ინსტრუმენტებისა და ტექნიკების გაუმჯობესებაზე.

38 მონაწილე (63% ქალი; 28 შიდა ტალანტები)

ინდივიდუალური ქოუჩინგი— 2021 წლიდან, ჩვენ ვთანამშრომლობთ ადგილობრივ ქოუჩებთან და ვთავაზობთ ჩვენს მენეჯერებს ინდივიდუალური ქოუჩინგის შესაძლებლობებს მათი პიროვნული ზრდისა და პროფესიული განვითარების ხელშეწყობის მიზნით.

2022 წელს ამ პროგრამაში მონაწილეობა მიიღო 256 თანამშრომელმა (63% ქალი).

სემინარი სტრატეგიული თანამშრომელების შესახებ -2022 წელს, ჩვენ გავაერთიანეთ აღმასრულებელი და უფროსი მენეჯერების გუნდები საერთო ხედვის შექმნის, ღირებულებების გაერთიანების, აგრეთვე ორგანიზაციული კულტურის საერთო გაგებაში თითოეული მონაწილის ხედვის ინტეგრირების მიზნით. მონაწილეებმა ასევე განიხილეს ბანკის გრძელვადიანი სტრატეგია და ხედვა.

97 მონაწილე.

Front2IT გადაამზადების პროგრამა – დაიწყო ახალი პროგრამა – Front2IT – რომელიც საშუალებას აძლევს ჩვენს ფრონტ ოფისის თანამშრომლებს შეიძინონ ტექნიკური უნარები და გადავიდნენ ახალ პროფესიულ სფეროში. პროგრამა დაფინანსდა ბანკის მიერ და მოიცავდა 84 საათიან ინტენსიურ ტრენინგს და ინდივიდუალურ მენტორობას. გარდა პროფესიული კურსებისა, მონაწილეები ჩართულნი იყვნენ რეალურ სამუშაო პროცესებში და მიიღეს პრაქტიკული გამოცდილება ჩვენს IT დეპარტამენტში

**განხილულ იქნა 105
თანამშრომელი**

**შეირჩა 10
თანამშრომელი**

**შერჩეულთაგან 7 ქალი
იყო**

პროგრამის დასრულების შემდეგ მონაწილეთა ანაზღაურება საშუალოდ 34%-ით გაიზარდა.

ჩვენ ვაგრძელებთ ჩვენი უწყვეტი პროფესიული განვითარების პროგრამებისა და საგანმანათლებლო კონტენტის შემუშავებას, რათა უფრო მეტი ჩვენი თანამშრომელი წავახალისოთ, შეიძინონ ახალი უნარები და განვითარონ კომპეტენციები. საქართველოს ბანკის სასწავლო სისტემა მოიცავს სხვადასხვა შიდა და გარე ტრენინგებს, რომლებიც შემუშავებულია ჩვენი თანამშრომელთა საჭიროებების შესაბამისად. ტრენინგის თემები, პიროვნული განვითარების გეგმასთან ერთად, შეესაბამება ბიზნეს მიზნებს და ეფუძნება თანამშრომელთა მუშაობისა და განვითარების მიმოხილვის შედეგებს, რომლებიც ტარდება წელიწადში ორჯერ. ჩვენ უზრუნველყოფთ სასწავლო გეგმების მუდმივ განახლებას განვითარების მიმოხილვების შედეგების, თანამშრომელთა უკუკავშირისა და კონკრეტული დეპარტამენტების საჭიროებებისა და ძირითად ბიზნეს მიზნების გათვალისწინებით.

საქართველოს ბანკს შემუშავებული აქვს ონლაინ სასწავლო პლატფორმა კურსების კატალოგით და 2022 წლის განმავლობაში პლატფორმაზე ყოველთვიურად საშუალოდ 3.047 თანამშრომელი შემოდიოდა. ჩვენ ასევე განვაახლეთ პირისპირ შეხვედრები და ტრენინგები. თანამშრომელთა კმაყოფილებას და მათ სასწავლო გამოცდილებას ბანკში ვაფასებთ eNPS მეთოდის - მთელი ორგანიზაციის შედეგების ძირითადი მაჩვენებელი - გამოყენებით.

Learning eNPS 92%
in 2022
(91% in 2021)

ინფორმაცია საქართველოს ბანკში ჩატარებული ტრენინგების შესახებ

**აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა
თითო თანამშრომელზე**

28

2021: 30

**აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა
თითო ახალ თანამშრომელზე**

43

2021: 47

**აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა
თითო ქალ თანამშრომელზე**

32

2021: 34

**აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა
თითო კაც თანამშრომელზე**

21

2021: 20

**აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა
თითო უფროს მენეჯერზე**

28

2021: 18

**აკადემიური საათების საშუალო რაოდენობა
გენერალურ მენეჯერსა და გენერალური მენეჯერის მოადგილეებზე**

20

2021: 5

2022 წელს ჩვენ შევიშუშეთ 20-მდე ახალი სასწავლო პროგრამა, მათ შორის მოკლე თვითმართული კურსები საბანკო პროდუქტებისა და პროცედურების, შიდა პროცედურებისა და რეგულაციების, შესაბამისობისა და თვითგანვითარების შესახებ. ასევე გავაგრძელებთ პირისპირ ტრენინგს და განვაახლეთ არსებული პროგრამები ჩვენი თანამშრომლების უკუკავშირის საფუძველზე.

აღნიშნული მოიცავდა გაცნობითი ხასიათის ტრენინგ პროგრამებს 15 ფრონტ ოფისის თანამშრომლისთვის, 18 ონლაინ თვითმართულ კურსს საბანკო პროდუქტებისა და პროცედურების შესახებ, რვა ტრენინგ-პროგრამა კომუნიკაციის უნარების შესახებ და 12 შესაბამისობის უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ კურსს.

ჩვენ ვმუშაობთ უკუკავშირის ახალ პროგრამაზე, რომელიც მოიცავს თვითმართულ ონლაინ კურსს, რათა მენეჯერებისთვის უზრუნველყოთ საჭირო ინსტრუქციები ბანკში უკუკავშირის გაზიარების პროცესის გასაადვილებლად. ონლაინ კურსის გარდა, ჩვენ გავმართავთ არაფორმალურ დისკუსიებს მენეჯერებთან გამოცდილების გაზიარებისა და შემთხვევების გამოყენების მიზნით.

მნიშვნელოვანი თანამშრომელთა გამოცდილება

შემუშავებული გვაქვს სისტემატური მიდგომა თანამშრომელთა საჭიროებებისა და პრობლემების იდენტიფიცირებისა და გადაწყვეტილებებისა და ინტერვენციების უზრუნველსაყოფის მიზნით, რაც დაგეგმარება შექვემნათ თანამშრომელთა უფრო პოზიტიური გამოცდილება ბანკში ყველა ეტაპზე.

საქართველოს ბანკის თანამშრომელთა გამოცდილების მართვის გუნდი პასუხისმგებელია თანამშრომლებისგან რეგულარული უკუკავშირის მიღებაზე და პრობლემებისა და გადაწყვეტილებების ინფორმაციის მიწოდებაზე შემდეგი გზებით:

- ჩვენი თანამშრომელთა გამოცდილების გუნდი კავშირზეა ყველა ახალ თანამშრომელთან ონბორდინგის პროცესის შეუფერხებლად წარმართვის უზრუნველსაყოფად.
- აგროვებენ და აანალიზებენ თანამშრომლების განწყობის შესახებ მონაცემებს ფოკუს ჯგუფებისა და ინდივიდუალური ინტერვიუების მეშვეობით.
- აანალიზებენ რეგულარული გამოკითხვების პასუხებს პრობლემების გამოსაწველად შემდგომი კვლევისა და ინტერვიუებისთვის.

ჩვენ რეგულარულად ვუკავშირდებით ჩვენს თანამშრომლებს და ვუსმენთ მათ სხვადასხვა არხების გამოყენებით:

- ცალკეულ თანამშრომლებთან.
- გუნდური განხილვები.
- მიღების დროს გასაუბრებები.
- წასვლის დროს გასაუბრებები.
- რეგულარული თანამშრომლების კმაყოფილების კვლევები.
- აღმასრულებელი დირექტორის ვლოგი Workplace-ზე – რეგულარული Live-შეხვედრები კითხვა - პასუხის რეჟიმში მიმდინარე მოვლენების, სტრატეგიისა და შედეგების შესახებ. 2022 წელს ორი შეხვედრა გაიმართა.
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეხვედრები, სადაც უსმენენ თანამშრომლებს (Employee Voice meetings), იმართება 2018 წლიდან; შეხვედრებმა ხელი შეუწყო უკავშირისა და გამჭვირვალობის კულტურის განვითარებას. თანამშრომლები ყოველწლიურად ხვდებიან თავმჯდომარეს და უფროს დამოუკიდებელ წევრს. ამ შეხვედრებში მონაწილეობა სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებმაც მიიღეს. 2022 წელს ორი შეხვედრა გაიმართა.

მიგვაჩნია, რომ დაფასებისა და აღიარების კულტურა არის სამუშაო ადგილზე თანამშრომლობისა და ჩვენი ბიზნესის ერთ-ერთი პრინციპი - გუნდური მუშაობის გასაღები. ხელს ვუწყობთ ამ კულტურის განვითარებას და იმედი გვაქვს, რომ ჩვენი მენეჯერები იქნებიან მისაბამი მაგალითები ამ კუთხით. ყოველწლიურად ვირჩევთ საუკეთესო თანამშრომელს და წლის საუკეთესო გუნდს, რათა ხაზი გავუსვათ ორგანიზაციაში ჩვენი თანამშრომლების წვლილს.

იდეების გაცვლის ხელშესაწყობად და იმის უზრუნველსაყოფად, რომ თანამშრომლებმა იცოდნენ ერთმანეთის მუშაობის შესახებ, ჩვენ ასევე ვატარებთ კვარტალურ ბიზნეს მიმოხილვებს, რომლის დროსაც განვიხილავთ ახალ პროდუქტებსა და სამომავლო გეგმებს ჩვენს მოქნილ გუნდებთან და ბანკის აღმასრულებელ ხელმძღვანელობასთან ერთად.

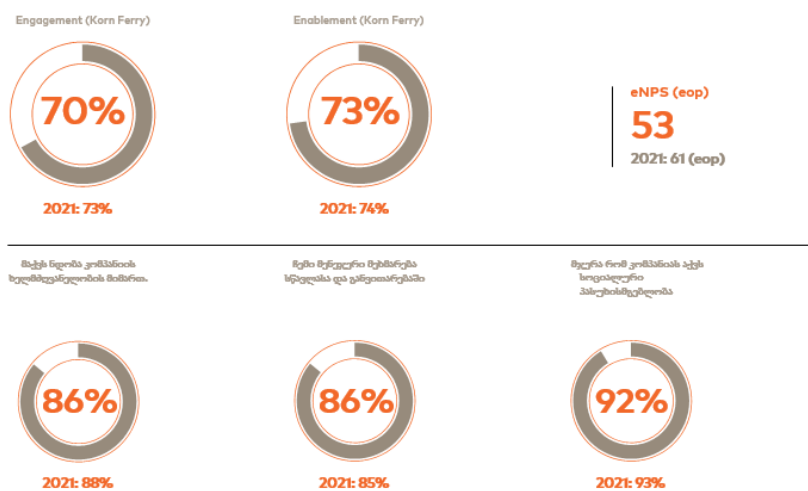
რეგულარულად ვაწვდით განახლებულ ინფორმაციებს ჩვენს თანამშრომლებს ბანკის სტრატეგიისა და შედეგების, რისკებისა და შესაძლებლობების, ასევე ახალი პოლიტიკისა და პროცედურების შესახებ. საქართველოს შრომის კოდექსის შესაბამისად, ბანკი სულ მცირე 30 დღით ადრე აცნობებს თანამშრომლებს მნიშვნელოვანი საოპერაციო ცვლილებების შესახებ, რამაც შესაძლოა მათზე მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს. ჩვენს თანამშრომლებს შეუძლიათ უშუალოდ და ღიად დაუკავშირდნენ ბანკის ხელმძღვანელობასა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

თანამშრომლის ხმა

თანამშრომელთა გაძლიერების ინიციატივების ეფექტურობის შეფასების მიზნით, ჩვენ ყურადღებით ვაკვირდებით თანამშრომლების ჩართულობას და კორპორატიულ კულტურას შიდა და გარე კვლევების მეშვეობით:

- თანამშრომელთა ჩართულობის კვლევა (Korn Ferry Engaged Performance™);
- თანამშრომელთა კმაყოფილების (eNPS) კვლევა.

ძირითადი მაჩვენებლები - 2022წ.

2022 წლის განმავლობაში ბანკის eNPS შემცირდა 53-მდე (61-დან 2021 წლის ბოლოს), რაც ოდნავ ჩამოუვარდება 2022 წლის ჩვენს მიზნობრივ მაჩვენებელს 54-62. ჩვენი მიზანი 2023 წლისთვის არის ENPS-ს ზრდა 54-62 ფარგლებში. კვლევა ძირითადად განპირობებული იყო ინფლაციური ზეწოლის უარყოფითი ზემოქმედებით ჩვენს დაბალანაზღაურებად თანამშრომლებზე, განსაკუთრებით ფრონტ-ოფისის თანამშრომლებზე,

ასევე გარკვეული უკმაყოფილებით სამუშაო ადგილის მოწყობასთან დაკავშირებით, რადგან 2022 წელს ბექ-ოფისის თანამშრომლები გადავიდნენ მუშაობის ჰიბრიდულ მოდელზე, COVID-19 პანდემიის დროს სრულად დისტანციურ რეჟიმზე მუშაობის შემდეგ. პერსონალის რაოდენობის გაზრდასთან ერთად, ვაცნობიერებთ კომფორტული სამუშაო სივრცის აუცილებლობას თანამშრომლების კეთილდღეობისა და პროდუქტიულობის შესანარჩუნებლად,

და ვმუშაობთ ახალი საოფისე სივრცის დამატებასა და განახლებაზე ჩვენი ზოგიერთი კოლეგის მიერ წამოჭრილი საკითხების გადასაჭრელად. ჩვენ ასევე ვაგრძელებთ შრომის ბაზრისა და შესაძლო კომპანიებში ანაზღაურების პრაქტიკის მონიტორინგს, რათა შევინარჩუნოთ მაღალკვალიფიციური პირების კონკურენტუნარიანი დამსაქმებლის სტატუსი და საჭიროებისამებრ შევცვალოთ ჩვენი ანაზღაურების პრაქტიკა.

ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება

ჯანსაღი და უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა ჩვენი ერთ-ერთი პრიორიტეტია.

ბანკის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების გუნდი ანგარიშვალდებულია საოპერაციო დირექტორის (COO) მოადგილის წინაშე. გუნდის კომპეტენციაში შედის ხანძარსა და სავაჭრო სიუჟეტების, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარება, შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვა, აგრეთვე პასუხისმგებელია ბანკის მასშტაბით ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების პროცედურების შემუშავებასა და განხორციელებაზე.

2019 წლის სექტემბრის თვეში საქართველოში ძალაში შევიდა ახალი კანონი შრომის უსაფრთხოების შესახებ, რომლის თანახმად, 100 ან მეტი დასაქმებულის ყოლის შემთხვევაში დამსაქმებელი ვალდებულია ჰყავდეს არანაკლებ ორი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი.

აღნიშნული კანონის შესაბამისად, ბანკმა შექმნა სამსახური ამჟამად ორი შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი.

2022 წელს ჩვენმა შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტებმა გაიარეს აკრედიტაციის პროგრამა და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს შრომის ინსპექციის დეპარტამენტმა მომდევნო სამი წლის განმავლობაში სერთიფიკატები განაახლა.

შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის (OHS) მართვის სისტემა

2020 წელს ბანკმა დაწერა შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის მართვის სისტემა, რომელიც მოიცავს ყველა თანამშრომელს და მესამე მხარეს ჩვენს სამუშაო სივრცეში. შევიშუქეთ შემდეგი პოლიტიკა და სტანდარტები:

- შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის პოლიტიკა;
- შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების სტანდარტი;
- გადაუდებელი ევაკუაციის სტანდარტი;
- სახანძრო უსაფრთხოების სტანდარტი;
- სამუშაო სივრცეში მომხდარი უბედური შემთხვევებისა და პროფესიული დაავადებების მოკვლევისა და ანგარიშგების სტანდარტი;
- სამუშაო ადგილზე COVID-19-ის პრევენცია და შერბილება;
- რადიაციულ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა.

შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების სტანდარტი განსაზღვრავს ბანკის შრომის ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკების შეფასების პრინციპებს, წესებსა და პასუხისმგებლობებს.

მუდმივად ვახორციელებთ ჩვენი სამუშაო სივრცეების მონიტორინგს პოტენციური რისკების იდენტიფიცირების, შეფასებისა და შერბილების მიზნით. პერიოდულად ხდება რისკის შეფასების მონაცემებისა და შედეგების განხილვა და განახლება მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს ბანკი თანამშრომლების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად ატარებს პრევენციულ და საკონტროლო ზომებს. ვაგრძელებთ თანამშრომელთა ცნობიერების ამაღლებას ჯანმრთელობასთან და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული საკითხების შესახებ. 2018 წელს ბანკმა წამოიწყო პროექტი „ჩემი ადვოკატი“, თანამშრომელთა და მათი ოჯახის წევრთა უფლებების დასაცავად მათ წინააღმდეგ დანაშაულის ჩადენის ან მათთვის დანაშაულის ჩადენის დაბრალუბის შემთხვევაში.

ასევე მუშაობს 24-საათიანი მონიტორინგის ცხელი ხაზი, რომელიც მოიცავს საფოსტო ჯგუფს და ინტრანეტზე დაფუძნებულ პლატფორმას, სადაც თანამშრომლებს შეუძლიათ განაცხადონ უსაფრთხოებისა და შრომის უსაფრთხოების საკითხების შესახებ. ინფრასტრუქტურის უსაფრთხოებისა და კონტროლის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ცხელი ხაზის მონიტორინგსა და მეტყობინებულ პრობლემებზე რეაგირებაზე.

OHS ტრენინგი

ბანკის ყველა თანამშრომლისთვის ყოველწლიურად ტარდება გაცნობითი, ონლაინ ტრენინგები და პრაქტიკული მეცადინეობები. ონლაინ კურსი მოიცავს სახანძრო უსაფრთხოების, საგანგებო სიტუაციების პრევენციისა და რეაგირების და სამუშაო სივრცეში უსაფრთხოების დაცვის მოდულებს.

ბანკი რეგულარულად ახორციელებს სახანძრო და საგანგებო სწავლებებსა და შესაბამის პრაქტიკულ სწავლებას. ბანკის მთავარ ფილიალებში შერჩეული თანამშრომლები პერიოდულად გადიან პირველადი სამედიცინო დახმარების ტრენინგებს.

2022 წელს მომხდარი ინციდენტები

2022 წელს სამი ინციდენტი გვექონდა ბანკის ფილიალებში. სამივე ინციდენტი პოლიციამ დაშვებისა და დაზიანების გარეშე მოაგვარა. გავზარდეთ ფიზიკური დაცვის პერსონალის რაოდენობა ფილიალებში საქართველოს მასშტაბით.

ჩვენი საზოგადოების გაძლიერება

საქართველოს ბანკი არის „ყველაზე მოწინავე“ (top-of-mind) ბანკი¹ საქართველოში, წამყვანი ფინანსური მომსახურების მიმწოდებელი და ერთ-ერთი უმსხვილესი დამსაქმებელი, აგრეთვე ორგანიზაცია, რომლის მიზანია ადგილობრივი თემების მხარდაჭერა მისი ძირითადი საქმიანობის ფარგლებს გარეთ.

საზოგადოების ინფორმირებისა და ჩართვის მიზნით ჩვენი პირიორიტეტული მიმართულება იყო განათლება, რადგან მაღალი ხარისხის განათლებაზე წვდომა უსაზღვრო შესაძლებლობებს ხსნის. ჩვენი მიზანია მოვიცვათ უფრო მეტი სკოლის მოსწავლე საქართველოში და უზრუნველვყოთ მათთვის ეს შესაძლებლობები.

2022 წელს ჩვენი მიზანი იყო, მოგვეცა 100 ათასი სკოლის მოსწავლე საგანმანათლებლო ინიციატივებით ჩვენს თემებში, ასევე მობილური აპლიკაციის საშუალებით, რომელიც მათთვის 2022 წელს შევიშუშეთ.

100K+ სკოლის მოსწავლე

2022 წლის საგანმანათლებლო ინიციატივების მიმოხილვა

საგანმანათლებლო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება-იდეათეკების მოწყობა

საქართველოს რეგიონებში მცხოვრები სტუდენტებისთვის წიგნებსა და თანამედროვე ტექნოლოგიებზე წვდომის უზრუნველსაყოფის მიზნით, 2020 წელს საქართველოს ბანკმა, ქართული წიგნის ინსტიტუტთან ერთად, წამოიწყო პროექტი, რომელიც ითვალისწინებს მრავალფუნქციური ბიბლიოთეკების გახსნას საქართველოს საჯარო სკოლებში. ჩვენი მიზანია ქართველი სტუდენტებს მივცეთ შესაძლებლობა, ისარგებლონ სასწავლო სივრცით, ჰქონდეთ წვდომა საკითხავ რესურსებზე, იმუშაონ საინფორმაციო ტექნოლოგიებთან და იმუშაონ გუნდურ პროექტებზე.

16

იდეათეკა

Opened since 2020

7

იდეათეკა

Opened since 2022

c.8K

იდეათეკა

სკოლის მოსწავლე

16 იდეათეკადან რვა მდებარეობს ადმინისტრაციულ საზღვრებთან; სამი - მაღალმთიან რეგიონებში; ორი - ეთნიკური და რელიგიური უმცირესობებით დასახლებულ რეგიონებში; და სამი - ქალაქებში, მათ შორის ერთი - თბილისში.

ვცდილობთ ამ პროექტით სარგებელი მოვუტანოთ რაც შეიძლება მეტი სკოლის მოსწავლეს საქართველოს რეგიონებსა და სოფლებში. კონკრეტული სკოლის მოსწავლეების გარდა, ახლომდებარე სკოლების მოსწავლეებს ასევე ეძლევათ შესაძლებლობა გამოიყენონ იდეათეკები პროექტის განხორციელების გეგმაში შეთანხმებულ ფარგლებში. ჩვენი მიზანია ყოველწლიურად გავხსნათ იდეათეკები არანაკლებ ხუთ საჯარო სკოლაში სხვადასხვა რეგიონში. ასევე ვთანამშრომლობთ ბანკის კორპორატიულ კლიენტებთან ამ პროექტთან დაკავშირებით.

¹ IPM Georgia-ს მიერ 2022 წლის შემოდგომაზე ჩატარებული დამოუკიდებელი კვლევის საფუძველზე.

სტიპენდიები

2022 წლის განმავლობაში ჩვენ გავაგრძელებთ სტუდენტების დაფინანსება სხვადასხვა სასტიპენდიო პროგრამის ფარგლებში, რომლებშიც საქართველოს ბანკი მონაწილეობდა ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში.

	-დან	დაფინანსებული სტუდენტების რაოდენობა	საერთო თანხა
ფულბრაიტის სამაგისტრო სასტიპენდიო პროგრამა	2014	8	US\$ 700K
ჩივინინგის სასტიპენდიო პროგრამა	2013	23	GBP 719K
Miami Ad School- ნიკა გუჯეჯიანის სახელობის სტიპენდია	2020	3	EUR 31K
სან დიეგოს სახელმწიფო უნივერსიტეტი- სრულად დაფინანსებული საბაკალავრო პროგრამა	2018	11	US\$ 318K

Kings Olympiad

44K

სკოლის მოსავლემ მიიღო
მონაწილეობა

საქართველოს ბანკმა დააფინანსა საქართველოში წამყვანი საგანმანათლებლო პლატფორმა- kings.ge

Kings არის სასკოლო ოლიმპადების ყველაზე დიდი ორგანიზატორი საქართველოში.

ამ პროექტის მიზანია არაფორმალური განათლების ხელშეწყობა და სტუდენტების ზოგადი განათლებისა და მოტივაციის დონის ამაღლება.

კომაროვის STEM ბანაკი

კომაროვი ლიდერი სკოლაა, რომელიც სთავაზობს მოსწავლეებს STEM მიმართულებით უმაღლესი ხარისხის განათლებას. ჩვენ გვინდა ხელი შევუწყოთ სწავლასა და განვითარებას, განსაკუთრებით საქართველოში ახალგაზრდების წახალისებას, დაინტერესდნენ STEM მიმართულებით. სწორედ ამიტომ გადავწყვიტეთ 2022 წელს კომაროვის სკოლასთან პარტნიორობით STEM ბანაკის ორგანიზება. მე-10 და მე-11 კლასის მოსწავლეებს, მთელი საქართველოს მასშტაბით, ჰქონდათ შესაძლებლობა, მიეღოთ მონაწილეობა ბრიტანული საზაფხულო სკოლების მოდელზე დაფუძნებულ STEM ბანაკში ზაფხულის არდადეგებზე, გაეღრმავებინათ თეორიული და პრაქტიკული ცოდნა, გაეცნოთ მსგავსი ინტერესების მქონე გამორჩეული მოსწავლეები მთელი საქართველოდან და ჩართულიყვნენ სხვადასხვა ინტელექტუალურ, სპორტულ და გასართობ აქტივობაში.

70

სკოლის მოსწავლემ მიიღო მონაწილეობა

საქართველოს ბანკი აგრძელებს რესურსების უზრუნველყოფასა და პროექტების დაფინანსებას საქართველოში STEM განათლების განვითარების ხელშეწყობის მიზნით.

საჯარო მეტყველების კონსკურსი

საქართველოს ბანკი „ინგლისურ ენაზე მოლაპარაკეთა კავშირის“ (ESU) მიერ ორგანიზებული საჯარო მეტყველების კონკურსის მხარდამჭერია. საჯარო მეტყველების კონკურსი საქართველოს ახალგაზრდებში ინგლისური ენის ხელშეწყობისა და პოპულარიზაციისა და კრიტიკული აზროვნების უნარების განვითარებისკენ მიმართული ერთ-ერთი ყველაზე მასშტაბური საერთაშორისო პროექტია. კონკურსი 1998 წლიდან ტარდება. ESU-სთან პარტნიორობა 2012 წელს დაიწყო. ჩვენ აღნიშნულ კონკურსს უკვე 10 წელია ვუჭერთ მხარს და დღემდე მასში მონაწილეობა დაახლოებით 800-მა ორატორმა მიიღო. აქედან 40-მა კი ლონდონის საერთაშორისო ორატორთა კონკურსშიც გამოცადა საკუთარი შესაძლებლობები

სხვა პროექტების ფინანსური მხარდაჭერა

საქართველოს დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერა

საქართველოს ბუნება უნიკალური და ძვირფასია - ყველასთვის ღირებული და საერთო რესურსი. 2010 წლიდან ვთანამშრომლობთ კავკასიის ბუნების ფონდთან საქართველოს დაცული ტერიტორიების მხარდაჭერის მიზნით. ყოველწლიურად, საქართველოს ბანკი 100,000 აშშ დოლარით აფინანსებს 12 დაცულ ტერიტორიას: ბორჯომი-ხარაგაული, ლაგოდეხი, თუშეთი, თუშეთის ეროვნული პარკი, ვამლოვანი, მტირალა, ჯავახეთი, ყაზბეგი, ალგეთი, კინტრიში, მაჭახელა და ფშავ-ხევსურეთი. 2022 წელს ჩვენ გავაგრძელეთ საგანმანათლებლო კამპანიები საქართველოს დაცული ტერიტორიების უნიკალური ბიომრავალფეროვნების პოპულარიზაციის მიზნით.

სპორტი

საქართველოს ბანკი არის საქართველოს ეროვნული ფეხბურთის ფედერაციისა და საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური და პარაოლიმპიური კომიტეტების გენერალური სპონსორი, ასევე საქართველოს კალათბურთის ეროვნული ფედერაციის მთავარი პარტნიორი.

2022 წლის დასაწყისში საქართველოს ბანკმა და საქართველოს კალათბურთის ფედერაციამ სამწლიანი პარტნიორობა გააფორმეს. 2022 წელს თბილისმა წარმატებით უმასპინძლა ევრობასკეტის ჯგუფურ ეტაპს.

წლის განმავლობაში ჩვენ დავუხმარეთ საქართველოს კალათბურთის ფედერაციისა და ეროვნული ნაკრების ბრენდის გაუმჯობესებას ახალი ლოგოსა და ვიზუალური სტილის შექმნით. გარდა ამისა, 2022 წლიდან საქართველოს ბანკი საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის მხარდამჭერია მომდევნო ოთხი წლის განმავლობაში. 2022 წელს უეფას ერთა ლიგის ჯგუფური ეტაპის მარცხის გარეშე დაასრულების შემდეგ, საქართველოს ნაკრები ევრო 2024-ის პლეი ოფისთვის ემზადება. საქართველო ასევე ემზადება უეფას-ს 21 წლამდე ნაკრებთა ევროპის ჩემპიონატის მასპინძლობისთვის 2023 წლის ივნისში თბილისში, ქუთაისსა და ბათუმში. საქართველოს ბანკი 2016 წლიდან არის საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური და პარაოლიმპიური კომიტეტების პარტნიორი და გენერალური სპონსორი. ქართველი ოლიმპიური სპორტსმენებს წარმატების ხელშეწყობის მიზნით აქტიური წვლილი შეგვაქვს ქვეყნის სპორტული ინფრასტრუქტურის განვითარებაში.

სუხიშვილები

ქართული ნაციონალური ბალეტი „სუხიშვილები“ დაარსდა 1945 წელს.

2022 წელს საქართველოს ბანკსა და სუხიშვილებს შორის გაფორმდა ორწლიანი თანამშრომლობის ხელშეკრულება და ამ პარტნიორობის ფარგლებში, ჩვენ მთლიანად გავარემონტეთ და განვაახლეთ მათი ღია საკონცერტო სივრცე „თაკარა“, სადაც მათი შუების უმეტესობა 2023 წლიდან გაიმართება.

ქველმოქმედება

საქართველოში დაახლოებით 50,000 ბავშვი სიდარბეში ცხოვრობს. საქართველოს ბანკი გახდა საქველმოქმედო პლატფორმის- supergmiri.ge - მთავარი პარტნიორი. პლატფორმა 2020 წლის ივნისში შეიქმნა. პლატფორმის მიზანია საქართველოში ქველმოქმედების პოპულარიზაცია, ასევე სოციალურად დაუცველი ოჯახების ბავშვების დახმარება და წახალისება.

Supergmiri ახდენს გაჭირვებაში მცხოვრები ბავშვების იდენტიფიცირებას და აკავშირებს "სუპერგმირებთან", რომელთაც შეუძლიათ შეცვალონ მათი ცხოვრება უკეთესობისკენ. ბავშვები „სუპერგმირებისგან“ ყოველთვიურად ღებულობენ გზავნილებს, სადაც მოთავსებულია მათი ასაკის, სურვილების და მიზნების შესაბამისი აუცილებელი პროდუქტები და მომსახურების ვაუჩერები. „სუპერგმირს“ შეუძლია გახდეს მისი ბავშვის მენტორი.

საქართველოს ბანკმა გააგრძელა პლატფორმის მხარდაჭერა 2022 წლის განმავლობაში ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსებისა და მარკეტინგული კომუნიკაციების თვალსაზრისით, პლატფორმის მუშაობის გაუმჯობესებისა და სოციალური მედიის და მარკეტინგული კამპანიების მეშვეობით ცნობიერების ამაღლების მიზნით.

429

დასპონსორებული ბავშვი

2022 წლის 31 დეკემბრის

მდგომარეობით

ქველმოქმედება

საქართველოში დაახლოებით 50,000 ბავშვი სიღარიბეში ცხოვრობს. საქართველოს ბანკი გახდა საქველმოქმედო პლატფორმის- supergmiri.ge - მთავარი პარტნიორი. პლატფორმა 2020 წლის ივნისში შეიქმნა. პლატფორმის მიზანია საქართველოში ქველმოქმედების პოპულარიზაცია, ასევე სოციალურად დაუცველი ოჯახების ბავშვების დახმარება და წახალისება.

Supergmiri ახდენს გაჭირვებაში მცხოვრები ბავშვების იდენტიფიცირებას და აკავშირებს "სუპერგმირებთან", რომელთაც შეუძლიათ შეცვალონ მათი ცხოვრება უკეთესობისკენ. ბავშვები „სუპერგმირებისგან“ ყოველთვიურად ღებულობენ გზავნილებს, სადაც მოთავსებულია მათი ასაკის, სურვილების და მიზნების შესაბამისი აუცილებელი პროდუქტები და მომსახურების ვაუჩერები. „სუპერგმირს“ შეუძლია გახდეს მისი ბავშვის მენტორი.

საქართველოს ბანკმა გააგრძელა პლატფორმის მხარდაჭერა 2022 წლის განმავლობაში ადმინისტრაციული ხარჯების დაფინანსებისა და მარკეტინგული კომუნიკაციების თვალსაზრისით, პლატფორმის მუშაობის გაუმჯობესებისა და სოციალური მედიის და მარკეტინგული კამპანიების მეშვეობით ცნობიერების ამაღლების მიზნით.

429

დასპონსორებული ბავშვი

2022 წლის 31 დეკემბრის

მდგომარეობით

ფინანსური შედეგების
მიმოხილვა

ფინანსური შედეგების მიმოხილვა

მოგება/ზარალის ფინანსური ანგარიშგება

ათასობით ლარში	2022	2021	Change y-o-y
საპროცენტო შემოსავალი	2,244,028	1,825,525	22.9%
საპროცენტო ხარჯი	(1,069,417)	(884,642)	20.9%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,174,611	940,883	24.8%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	261,420	188,336	38.8%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	463,202	107,801	329.7%
სხვა წმინდა შემოსავალი (ერთჯერადი ხარჯების გარეშე)	32,094	67,511	-52.5%
საოპერაციო შემოსავალი	1,931,327	1,304,531	48.0%
საოპერაციო ხარჯები	(581,668)	(461,215)	26.1%
მოგება (ზარალი) მეკავშირე საწარმოებიდან	819	(3,781)	NMF
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯებამდე	1,350,478	839,535	60.9%
რისკის ხარჯი	(167,664)	(20,299)	NMF
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე და მოგების გადასახადის ხარჯებამდე	1,182,814	819,236	44.4%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(203)	(610)	-66.7%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯებამდე და ერთჯერად ხარჯებამდე	1,182,611	818,626	44.5%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(111,332)	(74,815)	48.8%
მოგება კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით	1,071,279	743,811	44.0%
ერთჯერადი ხარჯები	(79,275)	-	-
მოგება	992,004	743,811	33.4%
საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციზე	35.45	26.58	33.4%

ბალანსი

ათასობით ლარში	Dec-22	Dec-21	Change y-o-y
ლიკვიდური აქტივები	10,256,783	5,976,352	71.6%
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	3,495,728	1,494,452	133.9%
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,417,306	1,917,939	26.0%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,343,749	2,563,961	69.4%
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები ¹	16,841,603	15,998,166	5.3%
ძირითადი საშუალებები	363,606	343,025	6.0%
სულ აქტივები	28,367,058	23,161,212	22.5%
კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები	18,274,061	14,081,438	29.8%
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,191,494	4,118,462	26.1%
DFI-ებისგან მიღებული სესხები	1,867,454	2,135,301	-12.5%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	1,715,257	1,413,333	21.4%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	1,608,783	569,828	182.3%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	646,137	1,460,479	-55.8%
სულ ვალდებულებები	24,579,690	20,109,989	22.2%
სულ კაპიტალი	3,787,368	3,051,223	24.1%

ძირითადი კოეფიციენტები

	2022	2021
საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA) (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) ²	4.2%	3.3%
საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA)	3.9%	3.3%
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) ²	31.6%	26.8%
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE)	29.3%	26.8%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	5.4%	4.9%
სესხის სარგებელი	11.5%	10.6%
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი	4.3%	3.4%
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	4.9%	4.6%
კლიენტის დეპოზიტებისა და თამასუქების ხარჯი	3.6%	3.6%
საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხების ხარჯი	8.9%	7.4%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ხარჯი	7.1%	7.0%
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	30.1%	35.4%
უმოქმედო სესხების თანაფარდობა მთლიან სესხებთან	2.7%	2.4%
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი	66.0%	94.8%
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი, კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებებით	128.5%	147.0%
საკრედიტო რისკის ხარჯი	0.8%	0.1%
NBG (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	14.7%	13.2%
მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნა	11.6%	11.5%
NBG (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	16.7%	15.0%
მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნა	13.8%	13.6%
NBG (Basel III) მთლიანი საზედამსებველო კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	19.8%	19.3%
მინიმალური მარეგულირებელი მოთხოვნა	17.2%	17.7%

- ამ ანგარიშში მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები და შესაბამისი გაუფასურების რეზერვი წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხული მისაღები საპროცენტო შემოსავლის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) გამოკლებით. აღნიშნულს არ აქვს გავლენა მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხების ბალანსზე. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ ეს მეთოდი ყველაზე სწორად და მართებულად წარმოაჩენს ბანკის საკრედიტო პორტფელს.
- საქართველოში კორპორატიული მოგების დაბეგვრის მოდელის ცვლილების გამო, მაჩვენებლები კორექტირებულია ერთჯერადი 79.3 მილიონი ლარის საგადასადგომ ხარჯებით.

შედეგების განხილვა

2022 წლის 31 დეკემბრის მდომარეობით ჯგუფის საქმიანობა მოიცავს სამ სეგმენტს: (1) **საგალო საბანკო საქმიანობა** საქართველოში, რომელიც ორიენტირებულია მასობრივ საგალო, შეძლებულ და მაღალშემოსავლიან მომხმარებლებზე, აგრეთვე მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოებზე. (2) **კორპორატიული საბანკო საქმიანობა** საქართველოში, რომელიც ორიენტირებულია კორპორატიულ და ინსტიტუციურ მომხმარებლებზე; და (3) **სს „ბელარუსის სახალხო ბანკი“ (BNB)**, რომელიც ემსახურება საგალო მომხმარებლებსა და მცირე და საშუალო საწარმოებს ბელარუსში

საოპერაციო შემოსავალი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021	Change y-o-y
საპროცენტო შემოსავალი	2,244,028	1,825,525	22.9%
საპროცენტო ხარჯი	(1,069,417)	(884,642)	20.9%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,174,611	940,883	24.8%
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	548,782	382,630	43.4%
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	(287,362)	(194,294)	47.9%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	261,420	188,336	38.8%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	463,202	107,801	329.7%
სხვა წმინდა შემოსავალი (ერთჯერადი ხარჯების გარეშე)	32,094	67,511	-52.5%
საოპერაციო შემოსავალი	1,931,327	1,304,531	48.0%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	5.4%	4.9%	
პროცენტის მომტანი აქტივების საშუალო	21,669,296	19,289,094	12.3%
პროცენტიანი ვალდებულებების საშუალო	21,787,350	19,205,264	13.4%
წმინდა სესხები და და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	16,146,738	14,876,460	8.5%
საშუალო წმინდა სესხები და და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, ლარი	8,009,664	6,493,966	23.3%
საშუალო წმინდა სესხები და და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, უცხოური ვალუტა	8,137,074	8,382,494	-2.9%
საშუალო მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები	15,934,869	13,831,267	15.2%
საშუალო მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები, ლარი	6,237,152	5,322,002	17.2%
საშუალო მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები, უცხოური ვალუტა	9,697,717	8,509,265	14.0%
საშუალო ლიკვიდური აქტივები	8,103,492	6,243,356	29.8%
საშუალო ლიკვიდური აქტივები, ლარი	3,276,547	2,656,247	23.4%
საშუალო ლიკვიდური აქტივები, უცხოური ვალუტა	4,826,945	3,587,109	34.6%
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი	4.3%	3.4%	
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი, ლარი	9.0%	7.9%	
ლიკვიდური აქტივების სარგებელი, უცხოური ვალუტა	0.9%	0.0%	
სესხის სარგებელი	11.5%	10.6%	
სესხის სარგებელი, ლარი	15.9%	15.1%	
სესხის სარგებელი, უცხოური ვალუტა	7.2%	7.0%	
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	4.9%	4.6%	
რესურსების მოზიდვის ხარჯი, ლარი	9.3%	8.2%	
რესურსების მოზიდვის ხარჯი, უცხოური ვალუტა	1.8%	2.5%	

შედეგები

საოპერაციო შემოსავალი

- ჯგუფმა მიიღო საოპერაციო შემოსავალი 1,931.3 მლნ ლარი (48.0%-ით მეტია გასულ წელთან შედარებით). წლიური ზრდა მნიშვნელოვანი იყო შემოსავლების ძირითად პუნქტებში.
- წმინდა საკომისიო შემოსავალმა 2022 წელს 261.4 მლნ ლარი შეადგინა (38.8%-იანი ზრდა გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით), რაც ძირითადად განპირობებული იყო ანგარიშსწორებისა და სავალუტო კონვერტაციის ოპერაციებით, ნაწილობრივ კომპენსირდა ნაღდი ანგარიშსწორებით.
- წმინდა სავალუტო შემოსულობამ 2022 წელს 463.2 მლნ ლარი შეადგინა (329.7%-იანი ზრდა გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით). წმინდა სავალუტო შემოსულობის მნიშვნელოვანი ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო საქართველოში გაზრდილი მიგრანტების შემოღინებითა და გაცვლითი კურსის ცვალებადობით გამოწვეული ე.წ. „სპრედების“ გაზრდით.
- 2022 წელს სხვა წმინდა შემოსავალმა 32.1 მლნ ლარი შეადგინა (52.5%-იანი კლება გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით), რაც ძირითადად განპირობებული იყო 2021 წელს დაფიქსირებული უძრავი ქონებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების რეალიზაციიდან მიღებული მნიშვნელოვანი წმინდა მოგებით. მთლიანი წლის წმინდა სხვა შემოსავალი ასევე მოიცავდა წმინდა ზარალს ბანკის 350 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობის ობლიგაციებიდან 129,987,000 აშშ დოლარის გამოსყიდვით, წლიური 6.00%-ით, გადასახდელი 2023 წელს, 2022 წლის სექტემბერში გამოცხადებული და დასრულებული სატენდერო შეთავაზების შესაბამისად.

NIM

- 2022 წელს წმინდა საპროცენტო მარჟა იყო 5.4% (50 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით). NIM-ის ზრდა ძირითადად განაპირობა სესხის სარგებლის ზრდამ, და ნაწილობრივ კომპენსირდა გაზრდილი რესურსების მოზიდვის ხარჯით.
- 2022 წელს სესხის სარგებელი იყო 11.5% (90 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით). წლიური ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო ლარში დენომინირებული სესხების სარგებლის ზრდით (15.9% 2022 წელს, ხოლო 15.1% 2021 წელს), რაც ასახავს ეროვნული ბანკის მიერ რეფინანსირების განაკვეთის ზრდას.
- რესურსების მოზიდვის ხარჯმა 2022 წელს 4.9% შეადგინა (წინა წელთან შედარებით 30 საბაზისო პუნქტით მეტი). ლარში რესურსების მოზიდვის ხარჯმა შეადგინა 9.3% 2022 წელს (110 საბაზისო პუნქტით მეტია წინა წელთან შედარებით), რაც ძირითადად ასახავს ეროვნული ბანკის მიერ რეფინანსირების განაკვეთის ზრდას. რესურსების მოზიდვის ხარჯმა უცხოურ ვალუტაში 1.8% შეადგინა (წინა წელთან შედარებით 70 საბაზისო პუნქტით ნაკლები).

ათასობით ლარი	2022	2021	ცვლილება
თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა სარგებელი	(330,376)	(254,153)	30.0%
ადმინისტრაციული ხარჯები	(151,712)	(119,558)	26.9%
ცვთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(95,977)	(83,682)	14.7%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(3,603)	(3,822)	-5.7%
საოპერაციო ხარჯები	(581,668)	(461,215)	26.1%
(ზარალი) მეკავშირე საწარმოებიდან	819	(3,781)	NMF
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	1,350,478	839,535	60.9%
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი/ გაუფასურების ხარჯი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	(129,704)	(4,113)	NMF
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი/ გაუფასურების ხარჯი ფინანსურ საიჯარო მოთხოვნებზე	(3,208)	(4,950)	-35.2%
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო მოგება (ზარალი) / გაუფასურების ხარჯი სხვა აქტივებსა და რეზერვებზე	(34,752)	(11,236)	NMF
რისკის ხარჯი	(167,664)	(20,299)	NMF
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი წმინდა არარეგულარულ მუხლებამდე და საშემოსავლო გადასახადის ხარჯამდე	1,182,814	819,236	44.4%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(203)	(610)	-66.7%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	1,182,611	818,626	44.5%
მოგების გადასახადის ხარჯი	(111,332)	(74,815)	48.8%
მოგება კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით	1,071,279	743,811	44.0%
საშემოსავლო გადასახადის ერთჯერადი ხარჯი	(79,275)	-	-
მოგება	992,004	743,811	33.4%

საოპერაციო ხარჯები

- საოპერაციო ხარჯებმა მთელი წლის განმავლობაში 581.7 მლნ ლარი შეადგინა, 26,1%-ით გაიზარდა გასულ წელთან შედარებით. წლიური ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო ბიზნესის ზრდით, IT და სხვა ძირითად სტრატეგიულ სფეროებში ინვესტიციების გაგრძელებით, ინფლაციური გარემოს ფონზე.
- აღსანიშნავია, რომ 2022 წელს ჯგუფმა აჩვენა დადებითი საოპერაციო ლევერიჯი და გაუმჯობესა ხარჯებისა და შემოსავლის თანაფარდობა 30.1%-მდე, 2021 წლის 35.4%-თან შედარებით.

რისკის ხარჯი

- 2022 წელს საკრედიტო რისკის ხარჯი იყო 0.8% (2021 წელს კი 0.1%).

ერთჯერადი ხარჯები

- 2022 წელს გვქონდა მნიშვნელოვანი ერთჯერადი ხარჯები: 79.3 მილიონი ლარის ერთჯერადი ხარჯი გადავადებული გადასახადების ხელახლა გაანგარიშებასთან დაკავშირებით, ფინანსური ინსტიტუტებისთვის მოქმედი საქართველოში კორპორატიული მოგების დაბეგვრის მოდელის ცვლილების შედეგად, რომელიც ძალაში შევიდა 2022 წლის 28 დეკემბერს და ამოქმედდა 2023 წლის დასაბეგრი შემოსავლისთვის. წინა დაბეგვრის მოდელი, რომელიც გამოიყენებოდა 2022 წლის შედეგებისთვის, ითვალისწინებდა ბანკების მიერ მიღებული მოგების 15%-იანი განაკვეთით დაბეგვრას, შეკავების ან განაწილების სტატუსის მიუხედავად, თუმცა მანამდე მოსალოდნელი იყო, რომ 2023 წლის 1 იანვრიდან ის შეიცვლებოდა კორპორაციული გადასახადის ნულოვანი განაკვეთით გაუნაწილებელ მოგებაზე და 15%-იანი კორპორაციული გადასახადის განაკვეთით განაწილებულ მოგებაზე. ეს მოსალოდნელი ცვლილება არ განხორციელდა და საბანკო დაბეგვრის არსებული მოდელი შენარჩუნდა. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული კორპორაციული გადასახადის განაკვეთი გაიზარდა 15%-დან 20%-მდე დასაბეგრ შემოსავალზე 2023 წელს, ხოლო 2023 წლისა და შემდგომი პერიოდების კუთვნილი მოგებიდან გაცემული დივიდენდები აღარ დაიბეგრება (დივიდენდის გადასახადის არსებული განაკვეთი 5%). გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და გამოქვითვადი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი განისაზღვრება IFRS-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების შესაბამისად.

მომგებიანობა

- ჯგუფის მოგებამ, კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით, 1,071.3 მლნ ლარი შეადგინა (44.0%-იანი ზრდა გასულ წელთან შედარებით).
- 2022 წელს კორექტირებული ROAE იყო 31.6% (26.8% 2021 წელს).

ბალანსი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	დეკ-22	დეკ-21	ცვლილება
ლიკვიდური აქტივები	10,256,783	5,976,352	71.6%
ლიკვიდური აქტივები, ლარი	3,392,555	2,819,537	20.3%
ლიკვიდური აქტივები, უცხოური ვალუტა	6,864,228	3,156,815	117.4%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები	16,841,603	15,998,166	5.3%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, ლარი	8,854,286	7,348,911	20.5%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, უცხოური ვალუტა	7,987,317	8,649,255	-7.7%
კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები	18,274,061	14,081,438	29.8%
კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები, ლარი	6,720,861	5,457,765	23.1%
კლიენტთა დეპოზიტები და თამასუქები, უცხოური ვალუტა	11,553,200	8,623,673	34.0%
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ გადასახდელი	5,191,494	4,118,462	26.1%
DFI-ებიდან მიღებული სესხები	1,867,454	2,135,301	-12.5%
მოკლევადიანი სესხები ცენტრალური ბანკებიდან	1,715,257	1,413,333	21.4%
სესხები და დეპოზიტები კომერციული ბანკებიდან	1,608,783	569,828	182.3%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	646,137	1,460,479	-55.8%

საკრედიტო პორტფელი

წმინდა სესხებმა და ფინანსურმა საიჯარო მოთხოვნებმა, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 16,841.6 მლნ ლარი შეადგინა, ნომინალური თვალსაზრისით გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 5.3%-ით გაიზარდა. ზრდა მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით წინა წელთან შედარებით 14.0% იყო. წლიური ნომინალური ზრდა ძირითადად სამომხმარებლო, იპოთეკური და მცირე და საშუალო ბიზნესის პორტფელით იყო განპირობებული, ნაწილობრივ კომპენსირდა კორპორატიული პორტფელის შემცირებით ლარის გამყარების გამო, რადგან კორპორატიული სესხების უმეტესობა დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში.

- დედოლარიზაციის ტენდენცია გრძელდება, რადგან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხების წილი იყო 47.4%, 2021 წლის 31 დეკემბრის 54.1%-თან შედარებით.
- უმოქმედო სესხების ფარდობა მთლიან გაცემულ სესხებთან გაიზარდა 2.7%-მდე 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (30 საბაზისო პუნქტიანი ზრდა წინა წელთან შედარებით), რაც ძირითადად განპირობებული იყო ერთჯერადი მეთოდოლოგიური ცვლილებით, რადგან უზრუნველყოფთ ჩვენი შიდა NPL განმარტებების შესაბამისობას ფასს 3 ეტაპის განმარტებებთან. ზოგიერთი გაცემული მე-3 ეტაპის საცალო სესხი, რომელზეც შექმნილი იყო რეზერვი, დაკლასიფიცირდა, როგორც უმოქმედო სესხი. შესაბამისად, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი შემცირდა 66.0%-მდე 2021 წლის 31 დეკემბრის 94.8%-თან შედარებით. უმოქმედო სესხების დაფარვა მხარდაჭერილია უმოქმედო სესხების პორტფელის უზრუნველყოფის მაღალი დონით.

უმოქმედო სესხები

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	დეკ-22	დეკ-21	ცვლილება
უმოქმედო სესხები (NPL)	471,577	394,720	19.5%
უმოქმედო სესხების ფარდობა მთლიან სესხებთან	2.7%	2.4%	
უმოქმედო სესხების ფარდობა მთლიან სესხებთან, RB	2.5%	1.8%	
უმოქმედო სესხების ფარდობა მთლიან სესხებთან, CB	3.4%	3.7%	
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი	66.0%	94.8%	
უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით	128.5%	147.0%	

დეპოზიტები

- მომხმარებელთა დეპოზიტებმა და თამასუქებმა შეადგინა 18,274.1 მილიონი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (29.8% ზრდა წინა წელთან შედარებით), რაც ძირითადად განპირობებული იყო მიგრანტების/კლიენტების ნაკადების გაზრდით და მიმდინარე დეპოზიტებისა და მოთხოვნამდე დეპოზიტების შემდგომი ზრდით. მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით, დეპოზიტები წინა წელთან შედარებით 43.2%-ით გაიზარდა.
- 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომხმარებელთა დეპოზიტებისა და თამასუქების 63.2% იყო დენომინირებული უცხოურ ვალუტაში, 2021 წლის 31 დეკემბრის 61.2%-თან შედარებით.

- ლიკვიდური აქტივები მნიშვნელოვნად გაიზარდა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 10,256.8 მლნ ლარი შეადგინა (რაც 71.6% - ით მეტია წინა წელთან შედარებით). წლიური ზრდა ძირითადად განპირობებული იყო კლიენტთა დეპოზიტების მნიშვნელოვანი ზრდით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლიკვიდური აქტივების ფარდობა მთლიან აქტივებთან იყო 36.2%, 2021 წლის 31 დეკემბრის 25.8%-თან შედარებით.

კაპიტალის პოზიცია

- 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის ჩარჩოს მიხედვით, ბანკის ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალის და მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, შესაბამისად, შეადგენდა 14.7%, 16.7% და 19.8%, რაც მნიშვნელოვნად აღემატება შესაბამის მინიმალურ მოთხოვნილ დონეებს - 11.6%, 13.8% და 17.2%

2023 წლის იანვრიდან სებ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე (ფასს) გადავიდა. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები და მოთხოვნები,ფასს სტანდარტების საფუძველზე, ასეთია:

	კაპიტალის კოეფიციენტები	კაპიტალის მოთხოვნები
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	17.7%	14.5%
პირველადი კაპიტალი	19.7%	16.7%
მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალი	21.7%	20.2%

ზემოთ მოცემულ ცხრილში კოეფიციენტები წარმოდგენილია მენეჯმენტის მიერ და ოფიციალურად არ არის დამტკიცებული ეროვნული ბანკის მიერ იმ მოტივით, რომ არ იყო საკალდებულო საანგარიშგებო თარიღისთვის.

სეგმენტის შედეგების განხილვა

საცალო საბანკო მომსახურება (RB)

მოგება/ზარალის ფინანსური ანგარიშგება

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021	Change y-o-y
საპროცენტო შემოსავალი	1,633,460	1,266,045	29.0%
საპროცენტო ხარჯი	(866,666)	(684,451)	26.6%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	766,794	581,594	31.8%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	206,505	141,623	45.8%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	277,782	57,904	379.7%
სხვა წმინდა შემოსავალი	17,191	23,443	-26.7%
საოპერაციო შემოსავალი	1,268,272	804,564	57.6%
თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა სარგებელი	(227,490)	(183,937)	23.7%
ადმინისტრაციული ხარჯები	(115,237)	(93,211)	23.6%
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(85,202)	(70,673)	20.6%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(2,212)	(2,273)	-2.7%
საოპერაციო ხარჯები	(430,141)	(350,094)	22.9%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	819	(3,781)	NMF
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	838,950	450,689	86.1%
რისკის ხარჯი	(173,426)	(71,100)	143.9%
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე და მოგების გადასახადის ხარჯამდე	665,524	379,589	75.3%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	1	1	0.0%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	665,525	379,590	75.3%
მოგების გადასახადის ხარჯი (ერთჯერადი საგადასახადო ხარჯის გარეშე)	(63,667)	(33,692)	89.0%
მოგება კორექტირებული ერთჯერადი საგადასახადო ხარჯით	601,858	345,898	74.0%
საშემოსავლო გადასახადის ერთჯერადი ხარჯი	(42,085)	-	-
მოგება	559,773	345,898	61.8%

ბალანსი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021	Change y-o-y
წმინდა სესხები, დამოუკიდებელი	11,368,907	10,349,776	9.8%
წმინდა სესხები, დამოუკიდებელი, ლარი	7,515,389	6,201,310	21.2%
წმინდა სესხები, დამოუკიდებელი, უცხოური ვალუტა	3,853,518	4,148,466	-7.1%
მომხმარებელთა დეპოზიტები, დამოუკიდებელი	12,432,717	9,557,682	30.1%
მომხმარებელთა დეპოზიტები, დამოუკიდებელი, ლარი	3,716,801	2,904,521	28.0%
მომხმარებელთა დეპოზიტები, დამოუკიდებელი, უცხოური ვალუტა	8,715,916	6,653,161	31.0%
აქედან:			
ვადიანი დეპოზიტები	5,395,511	5,462,952	-1.2%

ვადიანი დეპოზიტები, ლარი	1,842,959	1,534,172	20.1%
ვადიანი დეპოზიტები, უცხოური ვალუტა	3,552,552	3,928,780	-9.6%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები	7,037,206	4,094,730	71.9%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, ლარი	1,873,842	1,370,349	36.7%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, უცხოური ვალუტა	5,163,364	2,724,381	89.5%
მართვის ქვეშ მყოფი აქტივები	1,953,970	1,503,529	30.0%

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) ¹	30.3%	22.4%
ROAE (დარეპორტებული)	28.2%	22.4%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	4.7%	4.2%
რისკის ხარჯი	1.5%	0.7%
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	6.0%	5.6%
სესხის სარგებელი	12.4%	11.3%
სესხის სარგებელი, ლარი	16.0%	15.3%
სესხის სარგებელი, უცხოური ვალუტა	6.1%	5.9%
დეპოზიტების ხარჯი	2.5%	2.6%
დეპოზიტების ხარჯი, ლარი	7.2%	6.2%
დეპოზიტების ხარჯი, უცხოური ვალუტა	0.5%	1.2%
ვადიანი დეპოზიტების ხარჯი	4.3%	3.8%
ვადიანი დეპოზიტების ხარჯი, ლარი	11.2%	9.9%
ვადიანი დეპოზიტების ხარჯი, უცხოური ვალუტა	1.0%	1.9%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები	0.6%	0.8%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, ლარი	2.4%	2.3%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, უცხოური ვალუტა	0.0%	0.1%
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	33.9%	43.5%

მდეგები

- 2022 წლის საოპერაციო შემოსავალმა 1,268.3 მლნ ლარი შეადგინა (57.6%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით). მთელი წლის საოპერაციო შემოსავალმა რისკის ხარჯებამდე შეადგინა 839.0 მლნ ლარი (86.1%-იანი ზრდა გასული წელთან შედარებით), რაც ნაწილობრივ განპირობებული იყო წმინდა სავალუტო შემოსულობით, რომელიც გაიზარდა 5-ჯერ.
- წლის RB NIM-მ 4.7% შეადგინა (50 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით), რაც განპირობებულია სესხის სარგებლის ზრდით (110 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით), ნაწილობრივ კომპენსირდა გაზრდილი რესურსების მოზიდვის ხარჯითა და ჭარბი ლიკვიდობით.
- 2022 წელს საკრედიტო რისკის ხარჯი იყო 1.5% (80 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით), რაც ძირითადად განპირობებულია არაუზრუნველყოფილი სამომხმარებლო და მიკრო პორტფელებით.
- 2022 წელს RB-ის მოგება (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) შეადგინა 601.9 მილიონი ლარი (74.0%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით). წლის კორექტირებული ROAE იყო 30.3% (22.4% 2021 წელს).

პორტფელები

- 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წმინდა სესხებმა და ფინანსურმა მოთხოვნებმა 11,368.9 მლნ ლარი შეადგინა, გასული წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 9.8%-ით გაიზარდა. საკრედიტო პორტფელი მუდმივი ვალუტის კურსის დამყვებით წინა წელთან შედარებით 16.4% -ით გაიზარდა. საკრედიტო პორტფელის ზრდა ძირითადად სამომხმარებლო სესხებით, მცირე და საშუალო ბიზნეს სესხებითა და იპოთეკური სესხებით იყო განპირობებული. მიკრო დაკრედიტების ნომინალურმა კლება დიდწილად გამოწვეული იყო წლის განმავლობაში დოლარის მიმართ ლარის გამყარებით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხები შეადგენდა მთლიანი RB სესხების 33.9%-ს, 2021 წლის 31 დეკემბრის 40.1%-თან შედარებით.
- 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით RB მომხმარებელთა დეპოზიტები გაიზარდა 12,432.7 მლნ ლარამდე (30.1%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით). მუდმივი ვალუტის კურსის დამყვებით, დეპოზიტები წინა წელთან შედარებით 44.7%-ით გაიზარდა. ზრდა ძირითადად მიმდინარე და მოთხოვნამდე დეპოზიტებით იყო განპირობებული. RB კლიენტების დეპოზიტების დოლარიზაციის დონე ზოგადად სტაბილურია და შეადგენს 70.1% 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (69.6% 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით).

¹ საქართველოში კორპორატიული მოგების დაბეგვრის მოდელის ცვლილების გამო, მაჩვენებლები კორექტირებულია ერთჯერადი 42.1 მილიონი ლარის საგადასახადო ხარჯებით.

კორპორატიული საბანკო მომსახურება (CB)

მოგება/ზარალის ფინანსური ანგარიშგება

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021	Change y-o-y
საპროცენტო შემოსავალი	538,950	474,685	13.5%
საპროცენტო ხარჯი	(168,728)	(155,098)	8.8%
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	370,222	319,587	15.8%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	43,415	41,237	5.3%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	120,927	36,556	230.8%
სხვა წმინდა შემოსავალი (ერთჯერადი ხარჯების გარეშე)	13,730	42,822	-67.9%
საოპერაციო შემოსავალი	548,294	440,202	24.6%
თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა სარგებელი	(73,459)	(47,020)	56.2%
ადმინისტრაციული ხარჯები	(16,653)	(15,455)	7.8%
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(4,717)	(8,069)	-41.5%
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(1,266)	(874)	44.9%
საოპერაციო ხარჯები	(96,095)	(71,418)	34.6%
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	-	-	-
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	452,199	368,784	22.6%
რისკის ხარჯი	31,591	52,526	-39.9%
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე და მოგების გადასახადის ხარჯამდე	483,790	421,310	14.8%
წმინდა არარეგულარული მუხლები	-	(78)	-100.0%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	483,790	421,232	14.9%
სშემოსავლო გადასახადის ხარჯი	(43,518)	(37,729)	15.3%
მოგება კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით	440,272	383,503	14.8%
საშემოსავლო გადასახადის ერთჯერადი ხარჯი	(33,653)	-	-
მოგება	406,619	383,503	6.0%

ბალანსი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021	Change y-o-y
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები	4,891,470	4,914,269	-0.5%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, ლარი	1,321,797	1,113,914	18.7%
წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, უცხოური ვალუტა	3,569,673	3,800,355	-6.1%
მომხმარებელთა დეპოზიტები, დამოუკიდებელი	4,824,646	4,015,449	20.2%
მომხმარებელთა დეპოზიტები, დამოუკიდებელი, ლარი	3,021,179	2,559,463	18.0%
მომხმარებელთა დეპოზიტები, დამოუკიდებელი, უცხოური ვალუტა	1,803,467	1,455,986	23.9%
აქედან:			
ვადიანი დეპოზიტები	1,520,701	1,258,019	20.9%
ვადიანი დეპოზიტები, ლარი	1,412,130	1,106,874	27.6%
ვადიანი დეპოზიტები, უცხოური ვალუტა	108,571	151,145	-28.2%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები	3,303,945	2,757,430	19.8%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, დამოუკიდებელი, ლარი	1,609,049	1,452,589	10.8%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, დამოუკიდებელი, უცხოური ვალუტა	1,694,896	1,304,841	29.9%
აკრედიტებები და გარანტიები	1,812,231	1,728,569	4.8%

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021
საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) ¹	34.6%	35.2%
ROAE (დარეპორტებული)	32.0%	35.2%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	5.6%	5.0%
რისკის ხარჯი	-1.0%	-1.2%
რესურსების მოზიდვის ხარჯი	2.6%	2.4%
სესხის სარგებელი	9.3%	8.6%
სესხის სარგებელი, ლარი	14.7%	13.5%
სესხის სარგებელი, უცხოური ვალუტა	7.6%	7.3%
დეპოზიტების ხარჯი	6.2%	5.5%
დეპოზიტების ხარჯი, ლარი	9.4%	8.0%
დეპოზიტების ხარჯი, უცხოური ვალუტა	-0.1%	0.5%
ვადიანი დეპოზიტების ხარჯი	10.4%	8.2%
ვადიანი დეპოზიტების ხარჯი, ლარი	11.1%	9.1%
ვადიანი დეპოზიტების ხარჯი, უცხოური ვალუტა	1.1%	2.0%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები	3.9%	3.5%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, ლარი	7.7%	6.7%
მიმდინარე ანგარიშები და მოთხოვნამდე დეპოზიტები, უცხოური ვალუტა	-0.2%	0.3%
ხარჯების ფარდობა შემოსავალთან	17.5%	16.2%
ტოპ ათი კლიენტის კონცენტრაცია	5.9%	7.2%

- 2022 წლის საოპერაციო შემოსავალმა 548.3 მლნ ლარი შეადგინა (24.6%-იანი ზრდა წინა წელთან შედარებით). 2022 წლის ზრდა განპირობებული იყო 2022 წლის განმავლობაში დაფიქსირებული მნიშვნელოვანი სავალუტო შემოსულობით, ისევე როგორც წმინდა საპროცენტო შემოსავლით.
- 2022 წელს საოპერაციო შემოსავალმა რისკის ხარჯებამდე შეადგინა 452.2 მლნ ლარი (22.6%-იანი ზრდა გასული წელთან შედარებით).
- 2022 წელს NIM 5.6% იყო (60 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით). CB-ს NIM-ზე დადებითად იმოქმედა სესხის სარგებლის ზრდამ (70 საბაზისო პუნქტით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით).
- წლის საკრედიტო რისკის ხარჯი იყო -1.0%, რაც განპირობებული იყო გარკვეული თანხების ამოღებით.
- წლის მოგება (კორექტირებული ერთჯერადი ხარჯებით) შეადგინა 440.3 მლნ ლარი (14.8%-ით მეტი წინა წელთან შედარებით). 2022 წელს კორექტირებული ROAE იყო 34.6%, 2021 წლის 35.2%-თან შედარებით.
- 2022 წელს CB-ს მოგებამ შეადგინა 406.6 მლნ ლარი. წლის არაკორექტირებული ROAE იყო 32.0%.

პორტფელები

- 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წმინდა სესხებმა და ფინანსურმა მოთხოვნებმა 4,891.5 მლნ ლარი შეადგინა, წინა წელთან შედარებით 0.5%-ით შემცირდა. წლიური ნომინალური კლება განპირობებული იყო ლარის გამყარებით, რასაც მოჰყვა უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული წმინდა სესხებისა და ფინანსური მოთხოვნების შემცირება. საკრედიტო პორტფელი მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით წინა წელთან შედარებით 12.4% -ით გაიზარდა. 2022 წლის 31 მდგომარეობით უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხები შეადგენდა CB სესხების 73.0%-ს, 2021 წლის 31 დეკემბრის 77.3%-თან შედარებით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.
- CB ტოპ ათი კლიენტის კონცენტრაცია იყო 5.9% (7.2% - 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით).
- მომხმარებელთა დეპოზიტებმა და თამასუქებმა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 4,824.6 მლნ ლარი შეადგინა (წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 20.2%-ით გაიზარდა). დეპოზიტები მუდმივი ვალუტის კურსის დაშვებით წინა წელთან შედარებით 27.3% -ით გაიზარდა. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული დეპოზიტები შეადგენდა CB დეპოზიტების 37.4%-ს, 2021 წლის 31 დეკემბრის 36.3%-თან შედარებით.

ბელარუსის სახალხო ბანკი (BNB)

მოგება/ზარალის ფინანსური ანგარიშგება

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	2022	2021	Change y-o-y
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	37,510	39,675	-5.5%
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	11,500	5,476	110.0%
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	64,493	13,341	383.4%
სხვა წმინდა შემოსავალი	1,173	1,245	-5.8%
საოპერაციო შემოსავალი	114,676	59,737	92.0%
საოპერაციო ხარჯები	(55,347)	(39,675)	39.5%
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	59,329	20,062	195.7%
რისკის ხარჯი	(25,829)	(1,725)	NMF
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(204)	(533)	-61.7%
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	33,296	17,804	87.0%
საშემოსავლო გადასახადის ხარჯი	(7,684)	(3,394)	126.4%
მოგება	25,612	14,410	77.7%

ბალანსი

ათასობით ლარში, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული	Dec-22	Dec-21	Change y-o-y
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	640,018	186,050	244.0%
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	74,778	8,719	757.6%
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	60,361	69,794	-13.5%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	538,166	662,297	-18.7%
სხვა აქტივები	68,043	54,060	25.9%
სულ აქტივები	1,381,366	980,920	40.8%
მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები	1,034,124	516,634	100.2%
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	172,389	309,812	-44.4%
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,745	7,327	-62.5%
სხვა ვალდებულებები	20,670	12,490	65.5%
სულ ვალდებულებები	1,229,928	846,263	45.3%
სულ კაპიტალი	151,438	134,657	12.5%
მთლიანი ვალდებულებები და კაპიტალი	1,381,366	980,920	40.8%

BNB აგრძელებს ფოკუსირებას თავის ძირითად შიდა სავალდებულებებზე და მცირე ბიზნეს მომხმარებლებზე, აქცენტი ბიზნესის დიჯიტალიზაციაზე, მომხმარებელთა მომსახურება გაფართოებასა და მომხმარებელთა დეპოზიტების გაზრდაზე. შედეგად, მეოთხე კვარტალში მომხმარებელთა დეპოზიტები წინა წლის ანალოგიურ პერიოდთან შედარებით 100.2%-ით გაიზარდა.

2022 წლის პირველ კვარტალში ჩვენ ხელახლა შევაფასეთ ჩვენი BNB აქტივები გაუარესებული მოლოდინების გამო, რის შედეგადაც მთლიანი უარყოფითი გავლენა კაპიტალზე 2022 წლის პირველ კვარტალში 49.3 მლნ ლარი იყო. მომდევნო კვარტალებში, BNB-მ აჩვენა გამძლეობა და ფოკუსირება მყარი ლიკვიდობისა და კაპიტალის პოზიციის შენარჩუნებაზე. ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის სტანდარტების შესაბამისად გამოთვლილი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მინიმალურ მოთხოვნებს აღემატებოდა - პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 9.5% (მინიმალური მოთხოვნა 7.0%) და მთლიანი საზედამხებდლო კაპიტალის კოეფიციენტი 16.7% (მინიმალური მოთხოვნა 12.5%).

2022 წლის ნოემბერში კანადის მთავრობამ სანქციები დაუწესა დამატებით ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, მათ შორის ჯგუფის საბანკო შვილობილ კომპანიას ბელარუსიში - BNB-ს. BNB-ს არ ჰქონდა ფინანსური დამოკიდებულება კანადასთან, ამიტომ ჩვენ არ განგვიცდია რაიმე მნიშვნელოვანი გავლენა BNB-ის ოპერაციებზე ან ფინანსურ მდგომარეობაზე. ჯგუფი დღემდე აქტიურად თანამშრომლობს Global Affairs Canada-სთან მიზეზების დადგენის მიზნით, რაც ჯგუფს მიაჩნია, რომ მხოლოდ BNB-ს გეოგრაფიულ მდებარეობასთან არის დაკავშირებული. ჯგუფი აქტიურად ცდილობს თავისი შვილობილი კომპანიის ამოღებას კანადის სანქციების სიიდან იმ მოტივით, რომ იგი არ ექვემდებარება სანქციებს შესაბამისი რეგულაციების შესაბამისად.

კორპორაციული მართვის ჩარჩო

ბანკი

ბანკის კორპორატიული ორგანოებია აქციონერთა საერთო კრება ("GMS"), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო, რომელთაგან თითოეულს გააჩნია საკუთარი პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილება საქართველოს კანონმდებლობისა და ბანკის წესდების (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „წესდება“) შესაბამისად. აქციონერთა საერთო კრება ბანკის უმაღლესი შიდა მმართველი ორგანოა, იგი ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს, რომლებიც პასუხისმგებლები არიან ბანკის მთლიან კორპორაციულ მართვასა და დირექტორთა საბჭოს ზედამხედველობაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს წევრებს დირექტორთა საბჭოში, რომელიც წარმოადგენს ბანკის ყოველდღიურ ოპერაციებზე უშუალო პასუხისმგებელ აღმასრულებელ ორგანოს. ბანკის საბოლოო მშობელი კომპანია, საქართველოს ბანკის ჯგუფი, განსაზღვრავს ჯგუფის, მათ შორის ბანკის სტრატეგიას. კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის თანახმად (2018 წლის 26 სექტემბრით დათარიღებული სებ-ის პრეზიდენტის ბრძანება #215/04) (მასში შეტანილი ცვლილებების გათვალისწინებით) (შემდგომში „**კორპორაციული მართვის კოდექსი**“), საქართველოს კომერციული ბანკები ვალდებული არიან შექმნან აუდიტისა და რისკების მართვის კომიტეტები, რომლებიც არჩეულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, გარდა ამისა, სისტემურად მნიშვნელოვან ბანკებს დამატებით მოეთხოვებათ შექმნან კორპორაციული მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტები მათი სამეთვალყურეო საბჭოების დაქვემდებარებაში. როგორც უფრო დეტალურად ქვემოთ არის აღწერილი, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან შემდგარი ხუთი კომიტეტი: აუდიტის კომიტეტი, რისკების მართვის კომიტეტი, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტების წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო.

ჯგუფი

ჯგუფის დონეზე, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო (რომელიც ამჟამად შედგება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან, იგივე არააღმასრულებელი დირექტორებისგან, ბანკის გენერალური დირექტორისგან, იგივე მთავარი აღმასრულებელი დირექტორისგან, და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარისგან, იგივე თავმჯდომარისგან) („საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო“), თავისი აუდიტის, რისკების მართვის, ნომინაციისა და ანაზღაურების კომიტეტებთან ერთად, საბოლოოდ პასუხისმგებელია ჯგუფის სტრატეგიის განხორციელებაზე, რისკების მართვასა და შიდა კონტროლზე.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოსა და ბანკის კორპორაციული მართვის ჩარჩოს შორის ურთიერთობა დამატებით აღწერილია ქვემოთ.

აქციონერთა ჩართულობა და აქციონერთა საერთო კრების ფუნქციები

აქციონერთა ჩართულობის წესი, ბანკის წესდებაზე დაყრდნობით

წესდების მიხედვით, ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება (GMS) იკრიბება წელიწადში ერთხელ მაინც, წლიური ბალანსის აუდიტის დასრულებიდან არაუგვიანეს 3 თვის ვადაში. საერთო კრების მოწვევა არ არის აუცილებელი, თუ ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი აქციონერი მიიღებს გადაწყვეტილებას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით. ეს გადაწყვეტილება კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება კრების გადაწყვეტილებად. თუმცა, „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს ახალი კანონის მიღების შემდეგ, 2022 წლის ივლისში ბანკმა შეიტანა ცვლილებები თავის წესდებაში, რომლის მიხედვითაც საერთო კრების მოწვევა აუცილებელია ყველა იმ საკითხზე, რომელიც ეხება საერთო კრების უფლებამოსილებას წესდების მიხედვით, როგორც ეს აღწერილია ქვემოთ.

წესდების ახალი ვერსიით, თუ აქციონერთა საერთო კრების მოწვევა აუცილებელია, მაშინ აქციონერთა საერთო კრების მოწვევის დრო, ადგილი და დღის წესრიგი ქვეყნდება ბანკის ვებგვერდზე და მის საჯარო რეესტრის პორტალზე აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებამდე არანაკლებ 21 დღით ადრე. წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო განსაზღვრავს აქციონერთა საერთო კრების რეგისტრაციის დღეს. ყოველწლიური აქციონერთა საერთო კრება განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს ისეთ საკითხებზე, როგორიცაა წლიური ანგარიშგება და წლიური ანგარიშები, დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მეთაურობები დივიდენდების განაწილებაზე, ბანკის რეზერვები და დივიდენდების და კაპიტალის განაწილების პოლიტიკა და სხვა საკითხები, რომლებიც წარმოდგენილი იქნება განსახილველად დირექტორთა საბჭოს ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ასევე აქციონერების მიერ საქართველოს კანონმდებლობისა და წესდების შესაბამისად წამოყენებული საკითხები.

საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება ხმის უფლების მქონე აქციონერთა სულ მცირე ნახევარი ან მათი წარმომადგენლები. კვორუმის არარსებობის შემთხვევაში, შეიკრიბება ახალი აქციონერთა საერთო კრება იმავე დღის წესრიგით და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ პერიოდში, კანონმდებლობითა და წესდებით გათვალისწინებული პროცედურების შესაბამისად. ახალი აქციონერთა საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება სულ მცირე ხმის უფლების მქონე აქციების 25.0%-ის მფლობელები. თუ აღნიშნულ ახალ აქციონერთა საერთო კრებაზე კვორუმი არ შედგა, მოწვეული იქნება ახალი აქციონერთა საერთო კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია წარმოდგენილი ხმის მქონე აქციონერების ან მათი წარმომადგენლების რაოდენობის მიუხედავად.

აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების ("EGM") მოწვევა ხდება იმ შემთხვევაში, როდესაც დირექტორთა საბჭო, სამეთვალყურეო საბჭო ან გამოცემული აქციების სულ მცირე 5.0%-ის მფლობელი აქციონერი/აქციონერთა ჯგუფი ასეთი კრების მოწვევას საჭიროდ მიიჩნევს. კანონის შესაბამისად, აქციონერები, რომლებიც ინდივიდუალურად ან ერთად ფლობენ სულ გამოშვებული კაპიტალის სულ მცირე 5.0%-ს, უფლებამოსილნი არიან, დაასახელონ განსახილველი საკითხი ბოლო აქციონერთა საერთო კრების ჩატარებიდან არანაკლებ ერთ თვის ვადაში და მოითხოვონ დირექტორთა საბჭოს მიერ აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა. დირექტორთა საბჭო ვალდებულია ასეთი კრების მოწვევის შესახებ გადაწყვეტილება გამოაქვეყნოს აქციონერის (აქციონერების) მოთხოვნის მიღებიდან 10 დღის ვადაში.

აქციონერთა საერთო კრებას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე ან სამეთვალყურეო საბჭოს რომელიმე სხვა წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არყოფნის შემთხვევაში, კრებას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი ან გენერალური დირექტორის ერთ-ერთი მოადგილე. მათი არყოფნის შემთხვევაში კრების თავმჯდომარეს ხმათა უბრალო უმრავლესობით ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება. დგება კრების ოქმი, რომელსაც ამოწმებს ნოტარიუსი. აქციონერთა საერთო კრების საადრესესო თარიღისათვის აქციონერთა რეესტრში რეგისტრირებული ყველა აქციონერი უფლებამოსილია დაესწროს კრებას და მონაწილეობა მიიღოს კენჭისყრაში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, პრივილეგირებული აქციები არ იძლევიან ხმის უფლებას აქციონერთა საერთო კრებაზე, თუ წესდებით ან შესაბამისი პროსპექტით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. წესდების თანახმად, პრივილეგირებული აქციები არ იძლევიან ხმის უფლებას აქციონერთა საერთო კრებაზე. წინამდებარე ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის, ბანკს არ აქვს გამოშვებული პრივილეგირებული აქციები. აქციონერთა წარმომადგენლობა საერთო კრებაზე შეიძლება განხორციელდეს რწმუნებულის მეშვეობით.

საქართველოს კანონმდებლობით და წესდებით, აქციონერები უფლებამოსილი არიან მიიღონ გადაწყვეტილება შემდეგ საკითხებზე:

- წესდების დამტკიცება და შეცვლა;
- ბანკის რეორგანიზაცია;
- ბანკის დაშლა, ლიკვიდაციის დანიშვნა, შუალედური და საბოლოო სალიკვიდაციო ბალანსის დამტკიცება;
- ბანკის მიერ აქციათა გამოსყიდვის ნებართვის გაცემა;
- განთავსებული კაპიტალის ცვლილება;
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა, ვადამდე გამოწვევა, რაოდენობრივი შემადგენლობის განსაზღვრა, შრომის ანაზღაურების ოდენობისა და სტრუქტურის დადგენა;
- ბანკის აუდიტის ანგარიშის დამტკიცება და აუდიტის განმახორციელებელი პირის შერჩევა;
- ფინანსური ანგარიშის დამტკიცება და დივიდენდების განაწილება;
- აქციონერთა საერთო კრების მიმდინარეობის წესის განსაზღვრა და ხმის დამთვლელი კომისიის არჩევა;
- ხელმძღვანელი ორგანოს/პირების და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების წინააღმდეგ სასამართლო პროცესში მონაწილეობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება; აღნიშნული პროცესისათვის წარმომადგენლის დანიშვნის ჩათვლით;
- გადაწყვეტილებების მიღება ბანკის მიერ იმ ქონების შეძენის, გასხვისების, გაცვლის (ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების) ან სხვაგვარად დატვირთვის შესახებ, რომელთა ღირებულება შეადგენს სააქციო საზოგადოების აქტივების საბალანსო ღირებულების ნახევარზე მეტს, გარდა ისეთი გარიგებებისა, რომლებიც წარმოადგენს ჩვეულებრივ საწარმოო საქმიანობას;

წესდების თანახმად, გადაწყვეტილებებს ყველა სხვა საკითხთან დაკავშირებით იღებს სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში

2022 წელს ჩატარებული აქციონერთა კრებები და მიღებული გადაწყვეტილებები

- 2022 წლის 4 ივლისს მელ ჯერარდ კარვილი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ და დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა.
- 2022 წლის 1 ივლისს დამტკიცდა ბანკის შესწორებული წესდება.
- 2022 წლის 1 ივლისს მიღებულ იქნა დადგენილება ფინანსური აუდიტის ანგარიშისა და ბანკის 2021 წლის კაპიტალის განაწილების შესახებ
- გადაწყვეტილებების დამტკიცების შესახებ.

კომერციული ბანკის აქციების მფლობელობის წესი, სებ-ის რეგულაციების საფუძველზე

„საბანკო საქმიანობის შესახებ“ კანონის თანახმად, პირს ეკრძალება, იყოს კომერციული ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელი აქციონერი (პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში არსებული ბანკის განადგებული კაპიტალის ან საწესდებო კაპიტალის აქციების 10 პროცენტზე მეტი წილი), თუ იგი ნასამართლევია მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის, ტერორიზმის დაფინანსებისათვის ან/და უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციისათვის ან სხვა ეკონომიკური დანაშაულისათვის. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციათა მნიშვნელოვანი ნაწილის მფლობელებისთვის.

საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის მიხედვით, პირი, რომელიც აპირებს შეიძინოს საქართველოს ბანკის წილი იმ ოდენობით, რომ ამ ბანკის კაპიტალში მისი ან მისი ბენეფიციარი მესაკუთრის მონაწილეობა 10, 25 ან 50 პროცენტს გადააჭარბებს, ვალდებულია საქართველოს ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს შესაფერისობის დეკლარაცია და მიიღოს მისგან წინასწარი დასტური. ეროვნული ბანკი დეკლარაციას განიხილავს მისი წარმოდგენიდან 1 თვის ვადაში და დეკლარანტს შესაბამისი ოპერაციის განხორციელებაზე თანხმობას აძლევს ან დასაბუთებულ უარს ეუბნება; თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ეროვნული ბანკი მიიჩნევს, რომ განმცხადებლის მიერ არასაკმარისი ინფორმაციაა წარმოდგენილი, ამ შემთხვევაში პასუხის გაცემის ვადა სამ თვემდე გრძელდება.

მნიშვნელოვანი წილის შეძენის თაობაზე გარიგება ბათილია, თუ დეკლარანტმა ეროვნულ ბანკს დეკლარაცია არ წარუდგინა ან ეროვნული ბანკისაგან დასაბუთებული უარი მიიღო, მაგრამ მაინც პირდაპირ ან არაპირდაპირ მფლობელობაში მიიღო ქართული ბანკის განცხადებული საწესდებო კაპიტალის ან განადგებული საწესდებო კაპიტალის 10 პროცენტზე მეტი წილი.

საქართველოს ეროვნულ ბანკს შეუძლია კომერციულ ბანკს მოსთხოვოს მისი მნიშვნელოვანი წილის როგორც უშუალო მესაკუთრის, ისე ბენეფიციარი მესაკუთრის შესახებ დეკლარაციის წარდგენა. ასეთ შემთხვევაში, ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია შესაბამის პირს გარკვეული ვადით ან უვადოთ შეუჩეროს ხმის უფლება და მოსთხოვოს მას, მის საკუთრებაში არსებული წილი 10 პროცენტამდე შეამციროს. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, უარი განაცხადოს დამტკიცებაზე, თუ ტრანზაქციამ შესაძლოა საფრთხე შეუქმნას საქართველოს ფინანსური სექტორის სტაბილურობას, გამოიწვიოს საერთაშორისო ორგანიზაციების ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების მიერ განსაზღვრული მოთხოვნების დარღვევა, ან იმ შემთხვევაში, თუ პირი, რომელსაც კომერციულ ბანკში აქციების შესყიდვა სურს, ვერ წარმოადგენს ყველა საჭირო ინფორმაციას ასეთი აქციების შესაძენად გამოყენებული ფულადი სახსრების წარმომავლობის შესახებ. საქართველოს ეროვნული ბანკი უფლებამოსილია, ნორმატიული აქტით განსაზღვროს შესაბამისობის დამატებითი კრიტერიუმები აქციების მნიშვნელოვანი წილის მფლობელებისთვის.

ამასთან, საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის შესაბამისად, პირი, ან ერთობლივად მოქმედი აქციონერთა ჯგუფი, რომელიც აპირებს გაყიდოს საქართველოს ბანკის წილი იმ ოდენობით, რომ ამ კომერციული ბანკის კაპიტალში მისი ან ბენეფიციარი მფლობელის წილი 10, 25 ან 50 პროცენტს ჩამოსცდება, ვალდებულია ამის შესახებ წინასწარ შეატყობინოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს.

არსებობს გარკვეული ანგარიშგების ვალდებულებები საქართველოს ბანკის მნიშვნელოვანი წილის მფლობელობასთან დაკავშირებით. საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის №94/04 ბრძანების შესაბამისად, კომერციული ბანკები ვალდებული არიან ყოველკვარტალურად გაამჟღავნონ ინფორმაცია სააქციო კაპიტალის 1,0%-ზე მეტი წილის პირდაპირი მფლობელებისა და იმ ბენეფიციარი მესაკუთრეების შესახებ, რომლებიც არაპირდაპირ ფლობენ ბანკის სააქციო კაპიტალის 5%-ზე მეტ წილს. ასეთი ინფორმაცია კომერციულმა ბანკმა უნდა მოამზადოს მის ხელთ არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით და უნდა მიუთითოს, ადასტურებს თუ არა ამ ინფორმაციის სიზუსტეს. ამასთან, ბენეფიციარი მესაკუთრე, რომელიც პირდაპირ ან არაპირდაპირ ფლობს კომერციული ბანკის წილის 10 პროცენტზე მეტს, ვალდებულია ყოველი წლის აპრილში ეროვნულ ბანკს წარუდგინოს დეკლარაცია წინა წლის 31 დეკემბრის მონაცემების მიხედვით. ინფორმაცია ბანკის აქციონერების შესახებ წარმოდგენილია წინამდებარე ანგარიშის საკუთრების განყოფილებაში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭო და კომიტეტები

წესდებისა და საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, სამეთვალყურეო საბჭომ ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს, დაამტკიცოს ბანკის რისკების მართვის სტრატეგია და პრინციპები, და საბოლოოდ პასუხისმგებელია რისკების იდენტიფიცირებასა და კონტროლზე. ის ამტკიცებს საკრედიტო პოლიტიკას, რომელიც მოიცავს საკრედიტო რისკის კონტროლისა და მონიტორინგის პროცედურებს და ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის სისტემებს, აგრეთვე ამტკიცებს გარკვეულ გადაწყვეტილებებს, რომლებიც სცდება საკრედიტო კომიტეტის შესაბამის უფლებამოსილებას (მათ შორის 35.0 მლნ აშშ დოლარზე მეტი მოცულობის ერთჯერად სესხთან დაკავშირებული რისკები). დირექტორთა საბჭო კვარტალში ერთხელ განსახილველად წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს საკრედიტო რისკისა და საბაზრო რისკის შესახებ სრულყოფილ ანგარიშს.

ანგარიშგების თარიღისთვის სამეთვალყურეო საბჭო შედგება რვა წევრისგან, რომელთაგან თითოეულს ირჩევს აქციონერთა საერთო კრება, საქართველოს ეროვნული ბანკის დასტურის საფუძველზე. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სამეთვალყურეო საბჭო შედგებოდა რვა წევრისგან (დეტალები წარმოდგენილია ქვემოთ). სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ინიშნებიან სამწლიანი ვადით, ხოლო მათი ხელახალი დანიშვნა და ვადის გაგრძელება შეუზღუდავია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებმა მოვალეობების შესრულებისას უნდა იმოქმედონ ბანკის ყველა აქციონერისა და საკუთარი ბიზნესის ინტერესებიდან გამომდინარე. სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისგან შემდგარი ხუთი კომიტეტი: აუდიტის კომიტეტი, რისკების მართვის კომიტეტი, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი, ანაზღაურების კომიტეტი და სპეციალური კომიტეტი. შესაბამისი კომიტეტების წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის, რისკების მართვის, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის, ანაზღაურების და სპეციალური კომიტეტების ფუნქციები მოცემულია ქვემოთ.

ქვემოთ გრაფაში მოცემულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებული კომიტეტები და მათი ძირითადი პასუხისმგებლობები:

აუდიტის კომიტეტი:

- განიხილავს და აკვირდება ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგებითი პროცესების ერთიანობას.
- პასუხისმგებელია, მართოს როგორც შიდა აუდიტის, ასევე გარე აუდიტორის საქმიანობა.
- მუშაობს რისკების კომიტეტთან და აფასებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს ეფექტურობას.

რისკის კომიტეტი:

- ეხმარება საბჭოს რისკების ზედამხედველობასთან დაკავშირებით.
- განიხილავს ჯგუფის რისკის აპეტიტს ჯგუფის სტრატეგიის შესაბამისად.
- განსაზღვრავს და მონიტორინგს უწევს რისკის ზემოქმედებასა და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას
- აფასებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს სიმტკიცეს და ეფექტურობას.

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი:

- აფასებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს სიმტკიცეს და ეფექტურობას.
- პასუხისმგებელია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და მმართველობის მემკვიდრეობის დაგეგმვაზე.

ანაზღაურების კომიტეტი:

- რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების ანაზღაურების პოლიტიკის შესახებ.
- ადგენს გენერალური დირექტორისა და დირექტორთა საბჭოს ანაზღაურების პაკეტებს.
- აფასებს დირექტორთა საბჭოს საქმიანობის შედეგებს KPIs-ის მიხედვით.
- პასუხისმგებელია ბანკის თანამშრომელთა ანაზღაურების პოლიტიკის შემუშავებასა და ზედამხედველობაზე.

სპეციალური კომიტეტი:

- უზრუნველყოფს გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობასა და დამატებით კონტროლს ბანკის ფარგლებში.
- განიხილავს და ამტკიცებს გარკვეულ გარიგებებს ბანკსა და ყოფილ ბიჯო გრუფ ფიელსი-ს ჯგუფის კომპანებს შორის.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის გრძელვადიან წარმატებაზე, აგრეთვე ბანკის საქმიანობის მართვის შედეგად აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნასა და მიწოდებაზე. სამეთვალყურეო საბჭო ადგენს ბანკის ძირითად ღირებულებებს, ადგენს და აკონტროლებს ბანკის სტრატეგიის შესრულებას ძლიერი და ეფექტური რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის ჩარჩოს ფარგლებში, აგრეთვე ხელს უწყობს კორპორაციული მართვის კულტურის ჩამოყალიბებას საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად, ბევრ სხვა პასუხისმგებლობასთან ერთად.

სამეთვალყურეო საბჭოს ვალდებულებების სფერო და ანგარიშგება

თითოეულმა კომიტეტმა შეათანხმა ვალდებულებების სფერო, რომელსაც ყოველწლიურად განიხილავს თითოეული კომიტეტი და ნებისმიერი ცვლილება მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრს აქვს მუდმივი მიწვევა დაესწროს კომიტეტის კრებებს (რომლითაც არ უნდა შეიზღუდოს კომიტეტის წევრთა დასწრება).

სამეთვალყურეო საბჭო რვა წევრისაგან შედგება. მარიამ მელვინეთუხუცესი სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად დაინიშნა 2021 წლის 6 მაისს. მელ ჯერად კარვილი BOGG PLC-ის თავმჯდომარედ დაინიშნა 2022 წლის 10 მარტს. ბ-ნი კარვილი არის Bank of Georgia Group Plc-ის ნომინაციის კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურების კომიტეტის წევრი. 2022 წლის 4 ივლისს ბ-ნი კარვილი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარედ. მისი ბიოგრაფია მოცემულია ქვემოთ.

■ მელ ჯერარდ კარვილი

2022 წლის 10 მარტს, ნილ ჯანინის გადადგომის შემდეგ, მელ კარვილი დაინიშნა Bank of Georgia Group PLC-ის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარედ 2022 წლის 10 მარტს. 2022 წლის 4 ივლისიდან სს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეა. ბ-ნი კარვილი არის ბანკის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე და ანაზღაურების კომიტეტის წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნი კარვილს აქვს საერთაშორისო მასშტაბით ფინანსური სექტორის კომპანიებში მუშაობის დიდი გამოცდილება. მიღებული აქვს Coopers & Lybrand-ის სერტიფიცირებული ბუღალტრის დიპლომი და არის ინგლისის და უელსის დიპლომირებულ ბუღალტერთა ინსტიტუტის (ICAEW) წევრი. აქვს მაგისტრის ხარისხი კორპორაციულ ფინანსებში, არის Chartered Insurer და Chartered Insurance Institute-ის პროფესორი, აგრეთვე Chartered Institute for Securities and Investment-ის წევრი.

კარიერა

1985 წლიდან 2009 წლამდე მუშაობდა Generali Group-ში სხვადასხვა თანამდებობებზე, მათ შორის იყო რისკების მთავარი ოფიცერი, კორპორაციული ფინანსების და M&A და სტრატეგიული დაგეგმვის განყოფილების ხელმძღვანელი. აგრეთვე მუშაობდა Generali-ში დასავლეთ ევროპის, ამერიკისა და ახლო აღმოსავლეთის მიმართულების ხელმძღვანელის თანამდებობაზე. 2009 წელს შეუერთდა PPF Partners-ს, კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ინვესტირებას ახდენს ცენტრალურ აღმოსავლეთ ევროპასა და აზიაში, სადაც პრეზიდენტის თანამდებობა ეკავა 2014 წლამდე, შემდეგ კი მუშაობდა უფრო დიდ კომპანიაში PPF Group-ში, მრჩეველის პოზიციაზე. ბ-ნი კარვილს ასევე ეკავა თანამდებობები ევროპისა და აზიის კომპანიების დირექტორთა საბჭოებში, მათ შორის მუშაობდა Sanne Group plc-ში უფროსი დამოუკიდებელი დირექტორის თანამდებობაზე.

ქვემოთ მოცემულია ინფორმაცია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების პროფესიული გამოცდილების შესახებ:

■ ჰანა ლოიკანენი

Deputy Chairperson თავმჯდომარის მოადგილე

ჰანა ლოიკანენი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად 2015 წლის აგვისტოში, ხოლო თავმჯდომარის მოადგილედ 2019 წლის აგვისტოში. ქ-ნი ლოიკანენი არის ბანკის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის, ანაზღაურების კომიტეტისა და აუდიტის კომიტეტის წევრი. ქ-ნი ლოიკანენი ასევე არის BoGG plc-ის უფროსი დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი. ქ-ნი ლოიკანენი ადრე იყო “ბიჯეო გრუფ ფლს“-ის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს ანაზღაურების, ნომინაციისა და აუდიტის კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნი ლოიკანენს აქვს რუსეთსა და აღმოსავლეთ ევროპაში ფინანსურ ინსტიტუტებთან თანამშრომლობის 25 წლიანი გამოცდილება. ქალბატონი ლოიკანენი ფლობს აალტოს უნივერსიტეტის მიერ გაცემულ მაგისტრის ხარისხს ეკონომიკასა და ბიზნესის ადმინისტრირებაში, მიღებული აქვს Yale SOM-ის სერტიფიკატი კორპორაციული მდგრადობის მართვაში.

კარიერა:

ქ-ნი ლოიკანენი მუშაობდა Nordea Finance-ში სხვადასხვა ხელმძღვანელ პოზიციაზე პოლონეთში, სკანდინავიისა და ბალტიის ქვეყნებში, რომელიც ფოკუსირებული იყო ბიზნესის განვითარებაზე, სტრატეგიასა და ბიზნეს ინტეგრაციაზე; მუშაობდა SEB-ში, მოსკოვში, სადაც იგი პასუხისმგებელი იყო SEB-ის მიზიდული კაპიტალის საბაზრო ოპერაციების რესტრუქტურირებაზე; და Merita Nordbanken -ში სანქ-ტუტერბურგში, სადაც ის ფოკუსირებული იყო სავაჭრო ფინანსურ და საკორესპონდენტო საბანკო საქმიანობაზე. 2004 წელს ქალბატონი ლოიკანენი შეუერთდა ფინური საინვესტიციო ბანკს, FIM Group-ს, პასუხისმგებელი იყო FIM Group -ის საბროკერო და კორპორატიული დაფინანსების ოპერაციებზე რუსეთში. 2007 წლიდან 2015 წლამდე მუშაობდა შვედური აქტივის მართვის კომპანიის ისტ კაპიტალის მოსკოვის ოფისში, მართავდა კერძო სააქციო ფონდს, რომელიც ფოკუსირებული იყო რეგიონის ფინანსურ ინსტიტუტებში ინვესტირებაზე. მანამდე, იყო BGEO Group PLC-ის დამოუკიდებელ დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

■ თამაზ გიორგაძე

წევრი

თამაზ გიორგაძე დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად 2013 წლის დეკემბრის თვეში და შემდეგ ხელახლა იქნა დანიშნული წესდების შესაბამისად. ბ-ნი გიორგაძე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტის, ანაზღაურების კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ბ-ნი გიორგაძე ასევე არის BOGG plc -ის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, ასევე BOGG plc-ის რისკების მართვის კომიტეტის, ანაზღაურებისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი. მანამდე იყო BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს BGEO Group plc -ის რისკების მართვის ნომინაციის კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ გიორგაძეს აქვს საერთაშორისო კომპანიებთან მუშაობის დიდი გამოცდილება. მიღებული აქვს ორი დოქტორის ხარისხი, ერთი ეკონომიკის მიმართულებით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, მეორე კი -სოფლის მეურნეობის დარგში Justus-Liebig University Gießen-ში, გერმანიაში. ბ-ნ გიორგაძე Justus-Liebig University Gießen-ში სამართალმცოდნეობასაც ეუფლებოდა და სწავლა წარჩინებით დაასრულა.

კარიერა:

1994 წლიდან 1995 წლამდე მუშაობდა საქართველოს პრეზიდენტის თანამშემედ საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტში. ბ-ნ გიორგაძეს ათწლიანი კარიერა ჰქონდა ბერლინში McKinsey & Company-ში, სადაც 2009-დან 2013 წლამდე იყო პარტნიორი. McKinsey & Company-ში მუშაობისას, ის თანამშრომლობდა გერმანიის, შვეიცარიის, რუსეთის, საქართველოსა და ვიეტნამის ბანკებთან, მისი საქმიანობა მოიცავდა სტრატეგიის შემუშავებას, რისკების იდენტიფიკაციასა და მართვას, სადეპოზიტო და საინვესტიციო პროექტებს, ოპერაციებსა და გაყიდვებს. 2013 წელს დააფუძნა Raisin, კომპანია, რომელმაც პირველმა დაიწყო გლობალური დეპოზიტის შუამავლის ფუნქციის შესრულება ევროპაში და სადაც ბატონი გიორგაძე კვლავ მუშაობს აღმასრულებელი დირექტორის თანამდებობაზე. იყო BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს აუდიტის, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

■ ალასდაირ (ალ) ბრიჩი წევრი

ალასდაირ ბრიჩი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრად დაინიშნა 2010 წლის სექტემბერში და შემდეგ ხელახლა იქნა არჩეული წესდების შესაბამისად. ბ-ნ ბრიჩი არის ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის, რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ ბრიჩი ასევე არის BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, ასევე ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტის, რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე იყო BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს BGEO Group plc-ის ანაზღაურების, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ ბრიჩს აქვს ევროპულ და რუსულ კომპანიებთან მუშაობის დიდი გამოცდილება. მიღებული აქვს ეკონომიკის მაგისტრის ხარისხი ლონდონის ეკონომიკის სკოლაში, ასევე მათემატიკისა და ფილოსოფიის ბაკალავრის აკადემიური ედინბურგის უნივერსიტეტში.

კარიერა:

ბ-ნ ბრიჩს აქვს დაახლოებით 30 წლიანი გამოცდილება ბაზრების, ეკონომიკის, ბანკებისა და ფონდების მიმართულებით. 1998 წლიდან 2002 წლამდე, იყო რუსეთისა და ყოფილი საბჭოთა კავშირის ეკონომისტი მოსკოვში დარსებულ Goldman Sachs-ში, ხოლო 2003 წლიდან 2007 წლამდე მუშაობდა Brunswick UBS-ში (შემდგომში UBS Russia) მთავარი ეკონომისტის, სტრატეგიის თანამდებობაზე, მოგვიანებით კი დაინიშნა კვლევებისა და მართვის დირექტორის პოზიციაზე. ბ-ნ ბრიჩი არის ლონდონსა და შვეიცარიაში დაფუძნებული მაკრო ჰეჯ-ფონდის -Gemsstock Fund- დამფუძნებელი, წამყვანი PM და თანა-CIO. არსებობის 12 წლის განმავლობაში (დაარსდა 2010 წელს), მან მიიღო მრავალი ჯილდო და ახლა აქვს \$3 მილიარდი AUM. ასევე არის მრავალი სხვადასხვა საწარმოს თანადამფუძნებელი, მათ შორის: TheBrowser.com, FiveBooks.com, Vintothek1620, a Swiss wine-bar and wine-merchant and Wald & Klima, a charity planting trees and rewilding Ursental შვეიცარიაში. ადრე იყო BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს ანაზღაურების, ნომინაციისა და რისკების მართვის კომიტეტებში.

■ ჯონათან მუირი დამოუკიდებელი წევრი

2017 წლის აგვისტოში, ჯონათან მუირი დაინიშნა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად. არის ბანკის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე, ასევე სპეციალური კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ბ-ნ მუირი ასევე არის BOGG plc-ის დამოუკიდებელი არა-აღმასრულებელი დირექტორი, აგრეთვე BOGG plc-ის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტის წევრი. ადრე იყო BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, მანამდე, 2016 წლის დეკემბრიდან იყო BGEO Group plc-ის დირექტორთა საბჭოს კონსულტანტი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ მუირს აქვს ბუღალტერიისა და ფინანსების მიმართულებით მუშაობის 30 წლიანი გამოცდილება. წარჩინებით დაამთავრა გაერთიანებულ სამეფოში არსებული წმ. ენდრიუს სახელობის უნივერსიტეტი. არის ბრიტანეთში კვალიფიცირებული დიპლომირებული ბუღალტერი და ინგლისის და უელსის დიპლომირებულ ბუღალტერთა ინსტიტუტის (ICAEW) წევრი.

კარიერა:

1985-2000 წლებში იყო გლობალური აუდიტორული და საკონსულტაციო კომპანია Ernst & Young-ის პარტნიორი. 2003 წლიდან 2013 წლამდე იყო TNK-BP-ის ფინანსებისა და კონტროლის ვიცე-პრეზიდენტი, შემდეგ - აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე ფინანსების საკითხებში. მანამდე იყო SIDANCO-ში, TNK-BP-ის ერთ-ერთ მემკვიდრე კომპანიაში. არის LetterOne Holdings SA-ის აღმასრულებელი დირექტორი და LetterOne Investment Holdings-ის აღმასრულებელი დირექტორი. LetterOne ახორციელებს საერთაშორისო საინვესტიციო საქმიანობას, მოიცავს ორ ჯგუფს და მისი მიზანია ინვესტიციების განხორციელება ჯანდაცვის, ენერგეტიკის, ტელეკომუნიკაციებისა და ტექნოლოგიების და საცალო ვაჭრობის სექტორებში. ადრე იყო BGEO Group plc-ის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი დირექტორი, რომელიც მოიცავდა თანამდებობებს BGEO Group plc-ის რისკების მართვისა და ნომინაციის კომიტეტებში.

■ სესილ ჟილენი დამოუკიდებელი წევრი

სესილ ჟილენი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად დაინიშნა 2018 წლის ივნისში. 2022 წლის 1 იანვრიდან ბ-ნ ჟილენი ასევე არის ბანკის სპეციალური კომიტეტის თავმჯდომარე, 2023 წლის იანვრიდან არის ანაზღაურების კომიტეტის

თავმჯდომარე და ბანკის აუდიტის, ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტების წევრი. ბ-ნ ჟულიენი ასევე არის Bank of Georgia Group PLC-ის აუდიტის კომიტეტის, ნომინაციის კომიტეტისა და ანაზღაურების კომიტეტის წევრი 2023 წლის იანვრიდან.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ბ-ნ ჟულიენს აქვს ევროპასა და შვერთებულ შტატებში სამართლებრივი და კომერციული მიმართულებით მუშაობის დიდი გამოცდილება. მიღებული აქვს ჰარვარდის ბაკალავრის დიპლომი და ვირჯინიის უნივერსიტეტის იურისტის დიპლომი.

კარიერა:

ბ-ნ ჟულიენი არის იურისტი და ლონდონში დაფუძნებული გლობალური იურიდიული ფირმის Linklaters LLP-ს აშშ პარტნიორი. არის ფირმის აშშ ფასიანი ქაღალდების გამოყენების პრაქტიკის ხელმძღვანელი. ბ-ნ ჟულიენი მუშაობს ფასიანი ქაღალდებისა და ფინანსური საკითხების ფართო სპექტრზე. მისი საქმიანობა განსაკუთრებით ორიენტირებულია დსთ-ს ქვეყნებსა და ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში ტრანზაქციებზე. 1996 წელს, გახდა Linklaters-ის პარტნიორი და იყო ფირმის ნიუ იორკის ოფისის რეზიდენტი ლონდონის ოფისში გადასვლამდე 2000 წელს. აქვს პრაქტიკის უფლება ნიუ იორკსა და კოლუმბიის ოლქში და არის რეგისტრირებული უცხოელი იურისტი ინგლისსა და უელსში.

■ ვერონიკა მაკქაროლი დამოუკიდებელი წევრი

ვერონიკა მაკქაროლი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად დაინიშნა 2019 წლის 11 თებერვალს. ქ-ნ მაკქაროლი ასევე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე 2022 წლის 1 იანვრიდან და ბანკის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტისა და სპეციალური კომიტეტის წევრი. ასევე არის BOGG plc -ის დამოუკიდებელი არაადმინისტრაციული დირექტორი, ასევე BOGG plc-ის რისკების მართვის კომიტეტის თავმჯდომარე და ნომინაციის კომიტეტის წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნ მაკქაროლს 30 წელზე მეტი გამოცდილება აქვს ფინანსური მომსახურებების სფეროში, კერძოდ კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობის, რისკების მართვისა და ციფრული საბანკო საქმიანობის მიმართულებით. 1985 წელს, დაამთავრა ESSEC (Ecole Supérieure des Sciences Economiques et Commerciales).

კარიერა:

ქ-ნ მაკქაროლმა თავისი კარიერა 1986 წელს Banque Indosuez-ში დაიწყო, ის ასრულებდა ფრონტ ოფისის მოვალეობებს და შემდეგ საბაზრო რისკის მართვის ფუნქციებს. იყო Credit Agricole CIB-ის ადმინისტრაციული დირექტორი, პასუხისმგებელი იყო სტრატეგიასა და ბიზნეს ტრანსფორმაციაზე. 19 წელი იმუშავა საკონსულტაციო ფირმებში, ეხმარებოდა მსხვილ საბანკო კლიენტებს ფინანსურ საკითხებში, მათ შორის იყო McKinsey & Company, Oliver Wyman და Andersen/Ernst & Young -ის პარტნიორი. როგორც Orange Bank-ის ადმინისტრაციული დირექტორის მოადგილე, პასუხისმგებელია ფინანსებზე, მონაცემებზე, რისკების მართვასა და შესაბამისობაზე, ასევე მცირე და საშუალო ბიზნეს შვილობილი კომპანიებზე, მანამდე ხელმძღვანელობდა მობილური ფინანსებისა და ციფრული ბანკინგის სტრატეგიასა და ინოვაციას ევროპაში Orange- ში. ასწავლის ფინანსებს Paris Dauphine Universityში.

■ მარიამ მელვინეთუხუცესი დამოუკიდებელი წევრი

მარიამ მელვინეთუხუცესი ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად 2021 წლის 6 მაისს დაინიშნა. ქ-ნ მელვინეთუხუცესი ასევე არის ბანკის რისკების მართვის კომიტეტისა და ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი. ასევე არის BoGG plc-ის დამოუკიდებელი არა-ადმინისტრაციული დირექტორი და BoGG plc-ის რისკების მართვისა და ნომინაციის კომიტეტების წევრი.

უნარ-ჩვევები და გამოცდილება:

ქ-ნ მელვინეთუხუცესს აქვს მართვისა და ფინანსების მიმართულებით მუშაობის დიდი გამოცდილება. საბანკო და საფინანსო საქმის მიმართულებით ბაკალავრის ხარისხი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში მიიღო, ხოლო ფინანსებისა და ინვესტიციების მიმართულებით მაგისტრის ხარისხი ედინბურგის უნივერსიტეტში.

კარიერა:

ფინანსურ სექტორში მუშაობის 20-წლიანი გამოცდილება აქვს, მათ შორის, 1997-2007წლებში მუშაობდა ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკში, ხოლო 2009-2014 წლებში იკავებდა თბილისი ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილის პოზიციას. მანამდე, 2015-2019 წლებში ეკავა საქართველოს ინვესტორთა საბჭოს სამდივნოს ხელმძღვანელის თანამდებობა, უზრუნველყოფდა საქართველოს საინვესტიციო კლიმატის გაუმჯობესების მიზნით რეფორმების ხელშეწყობას. მარიამ მელვინეთუხუცესი საწარმოებს უწევს საკონსულტაციო მომსახურებას მენეჯმენტისა და ფინანსური მართვის საკითხებში.

სამეთვალყურეო საბჭოს მრავალფეროვნება და დამოუკიდებლობა

ბანკი მიიჩნევს, რომ ბიზნესის ეფექტურად მართვისთვის მნიშვნელოვანია მრავალფეროვანი უნარ-ჩვევები, ცოდნა, გამოცდილება, გეოგრაფიული მდებარეობა, ეროვნება და სქესი. სამეთვალყურეო საბჭო და მისი ნომინაციის კომიტეტი მუშაობს იმის უზრუნველსაყოფად, რომ ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ შეინარჩუნოს უნარ-ჩვევების, გამოცდილებისა და დამოუკიდებლობის სწორი ბალანსი, რომელიც აუცილებელია საკუთარი პასუხისმგებლობის განსახორციელებლად.

2021 წლის მაისში მარიამ მელვინეთუხუცესის დანიშვნის შემდეგ, სამეთვალყურეო საბჭო მიიჩნევს, რომ საბჭოს საერთო ზომა და შემადგენლობა შესაბამისია . კერძოდ, სამეთვალყურეო საბჭომ დაადგინა, რომ თითოეული მისი წევრი დამოუკიდებელია ხასიათისა და მსჯელობის თვალსაზრისით. ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეულ წევრს უკავია და/ან ადრე ეკავა მაღალი თანამდებობები სხვა არაერთ მსგავს სფეროში, რაც გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარების საშუალებას იძლევა და მნიშვნელოვნად აისახება სამეთვალყურეო საბჭოს განხილვებსა და გადაწყვეტილებებზე. არცერთ პირს ან პირთა ჯგუფს არ შეუძლია დომინანტური გავლენის მოხდენა გადაწყვეტილების მიღების პროცესზე და არცერთი პირის მიმართ არ არის გადამეტებული ნდობა.

ბანკი ყველა სახის მრავალფეროვნებას პატივს სცემს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოში

ექვსი სხვადასხვა ეროვნების წევრი იყო წარმოდგენილი. ბანკი უზრუნველყოფს შეინარჩუნოს და განავითაროს გენდერული ბალანსი. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამეთვალყურეო საბჭოში ქალთა წარმომადგენლობა 37.5% -ს შეადგენდა.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა დამოუკიდებლობა ფასდება და ბანკის აზრით თითოეული მათგანი მოქმედებს დამოუკიდებლად და ობიექტურად და შესაბამისად, საბანკო საქმიანობის შესახებ კანონის თანახმად, დამოუკიდებელია და არ არის ისეთ ურთიერთობაში, რამაც შესაძლოა გავლენა იქონიოს მათ გადაწყვეტილებებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ვალდებულია აცნობოს სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი გარემოების შესახებ, რამაც შეიძლება ხელი შეუშალოს მათ დამოუკიდებლობას.

სამეთვალყურეო საბჭომ გაითვალისწინა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული კომერციული ბანკებისათვის კორპორაციული მართვის კოდექსში შეტანილი ცვლილებები (რომელიც გამოქვეყნდა 2021 წლის 5 თებერვალს), რომლის მიხედვითაც ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოსილების ვადა 7 ან მეტი წელი განისაზღვრა, რომლის გასვლის შემდგომ წევრს უწყდება დამოუკიდებელი წევრის სტატუსი, მიუხედავად სხვა კრიტერიუმების არარსებობისა.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ეროვნული ბანკის განახლებული კოდექსით გათვალისწინებული ორი კონკრეტული მოთხოვნა დაკმაყოფილდა: სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე და აუდიტის, რისკების მართვისა და ნომინაციის კომიტეტების თავმჯდომარე იყოს დამოუკიდებელი - დამოუკიდებელი წევრის სტატუსი შეწყდება სამეთვალყურეო საბჭოს წევრის თავდაპირველი დანიშნვიდან შვიდი წლის შემდეგ. ამ მოთხოვნების შედეგად:

ნილ ჯანინი გადადგა BoGG plc-ის დირექტორთა საბჭოს და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობიდან, ხოლო მელ ჯერარდ კარვლი დაინიშნა Bank of Georgia Group PLC-ის ახალ თავმჯდომარედ და ბანკის თავმჯდომარედ. ვერონიკა მაქპაროლი არის ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების მართვის კომიტეტისა და BOGG plc-ის დირექტორთა საბჭოს თავმჯდომარე.

მემკვიდრეობის დაგეგმვის ღონისძიებები და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები შეიძლება დაინიშნონ და გათავისუფლდნენ აქციონერთა საერთო კრებაზე. საბანკო რეგულაციები შეიცავს გარკვეულ შეზღუდვებს იმასთან დაკავშირებით, თუ ვინ შეიძლება გახდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი, მაგალითად, ფულის გათვრებისთვის, ტერორიზმის დაფინანსებისთვის ან ეკონომიკური დანაშაულისთვის მსჯავრდებულ პირს არ შეუძლია იყოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს შვიდი წლის ვადით ირჩევენ. სამეთვალყურეო საბჭოს, ასევე თითოეულ ხმის უფლების მქონე აქციონერს უფლება აქვს, ერთ ან რამდენიმე კანდიდატს გაუწიოს რეკომენდაცია სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილზე.

ამასთან, აქციონერებს უფლება აქვთ, საკუთარი წარმომადგენელი წარადგინონ სამეთვალყურეო საბჭოს ვაკანტურ ადგილზე. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ირჩევენ კუმულაციური კენჭისყრის მეთოდით. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი არ შეიძლება იმავდროულად იყოს დირექტორთა საბჭოს წევრი. ბანკის წესდების თანახმად, სამეთვალყურეო საბჭო მისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს და თავმჯდომარის მოადგილეს.

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე (ან მისი არყოფნის შემთხვევაში, თავმჯდომარის მოადგილე) იწვევს სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და განსაზღვრავს დღის წესრიგს. ნებისმიერ წევრს შეუძლია დღის წესრიგში საკითხის დამატება ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევის მოთხოვნა. სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც. მოწვევა უნდა გაკეთდეს წერილობით, სულ ცოტა რვა დღით ადრე, სავარაუდო დღის წესრიგით. ბანკს მიაჩნია, რომ მემკვიდრეობის ეფექტიანი დაგეგმვა ამცირებს კვალიფიციური და გამოცდილი კადრების წასვლასთან ან არარსებობასთან დაკავშირებულ რისკებს. ბანკის მიზანია, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს დაკომპლექტება საჭირო უნარებისა და გამოცდილების მქონე ადამიანებით, ბანკის სტრატეგიის ეფექტურად და წარმატებით განსახორციელების მიზნით. ბანკი ასევე აღნიშნავს, რომ თანამდებობაზე ხანგრძლივი ყოფნა განაპირობებს საბანკო საკითხების სიღმისეულ ცოდნას, რომლის შენარჩუნებაც მნიშვნელოვანია.

სამეთვალყურეო საბჭოს როლი

სამეთვალყურეო საბჭოს მთავარი პასუხისმგებლობაა ბანკის გრძელვადიან წარმატებაში წვლილის შეტანა აქციონერებისთვის მდგრადი ღირებულების შექმნისა და მიწოდების კონტროლის მეშვეობით. აღნიშნული მიიღწევა ბანკის სტრატეგიის შემუშავებისა და დირექტორთა საბჭოს მიერ მისი განხორციელების მეთვალყურეობის საფუძველზე. სამეთვალყურეო საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერების წინაშე ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასთან დაკავშირებით.

ბანკი მიიჩნევს, რომ სტრატეგიის წარმატებით განხორციელებისთვის საჭიროა ბანკის შიდა მართვის ჩარჩოსთან სტრატეგიის შესაბამისობის უზრუნველყოფა. ბანკი განიხილავს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის მძლავრ სისტემას, როგორც მნიშვნელოვან საშუალებას, რომ ბანკმა განახორციელოს თავისი სტრატეგია, უზრუნველყოს რისკების აპეტიტის განსაზღვრა, რისკების იდენტიფიკაცია, შეფასება, მართვა და ეფექტური ანგარიშგება. ძირითადი ღირებულებების განსაზღვრისა და ხელმძღვანელობის დემონსტრირებით, სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია ბანკის მიერ შემუშავებული ძირითადი პოლიტიკისა და პროცედურების განხორციელება ისე, რომ უზრუნველყოფილი იყოს თანამშრომლების გამჭვირვალე და მუდურხედილი საქმიანობა.

ხელმძღვანელობის მიერ სტრატეგიის განხორციელება და ფინანსური საქმიანობა ექვემდებარება მონიტორინგს. მიუხედავად იმისა, რომ ბანკის საბოლოო მიზანი გრძელვადიანი ზრდაა, ბანკმა ასევე უნდა შეასრულოს მოკლევადიანი ამოცანები და, შესაბამისად, უზრუნველყოს მათ შორის სწორი ბალანსი.

ბანკი აცნობიერებს ნაკისრ ვალდებულებებს და განიხილავს, თუ რა გავლენა შეიძლება იქონიოს მისმა გადაწყვეტილებებმა ბანკის სხვადასხვა დაინტერესებულ მხარეზე, მაგალითად, თანამშრომლებზე, მომხმარებლებზე, გარემოსა და საზოგადოებაზე, რომელშიც ჩვეულებრივ მოხერხდება.

ბანკის მიერ საკუთარი პასუხისმგებლობების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით, კონკრეტული ძირითადი გადაწყვეტილებები დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭო პერიოდულად მიიღებს ანგარიშებსა და რეკომენდაციებს ნებისმიერ საკითხზე, რომლებსაც იგი ბანკისთვის მნიშვნელოვნად მიიჩნევს.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მოვალეობებში შედის:

- ღირებულებითა საბჭოს საქმიანობის ზედამხედველობა;
- გენერალური დირექტორისა და სხვა დირექტორების დანიშვნა და გათავისუფლება, მათთან სამუშაო ხელშეკრულებების გაფორმება და შეწყვეტა;
- ბანკთან და მის საქმიანობასთან დაკავშირებული პოლიტიკის, ქცევის კოდექსისა და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დამტკიცება და მათში ცვლილებების შეტანა;
- ღირებულებით საბჭოსგან ბანკის საქმიანობის შესახებ ანგარიშების მოთხოვნა და შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გადახედვა;
- ბანკის ინტერესებიდან გამომდინარე, საჭიროების შემთხვევაში, რეგარდშე საერთო კრების მოწვევა;
- ღირებულებით საბჭოს წლიური ანგარიშებისა და მოგების განაწილებაზე გაკეთებული შემოთავაზებების განხილვა და ასეთი ინფორმაციის საერთო კრებისთვის მიწოდება. შეტყობინებაში საბჭომ უნდა მიუთითოს, თუ როგორ და რა მოცულობით მოახდინა კომპანიის აუდიტი გასული ფინანსური წლის განმავლობაში, წლიური ანგარიშისა და საქმიანობის შესახებ ანგარიშის რომელი ნაწილი შეამოწმა და რამდენად მოჰყვა ამ აუდიტებს საბოლოო შედეგების არსებითი ცვლილებები.

წესდების თანახმად, მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი საქმიანობა:

- ფილიალების დაფუძნება და ლიკვიდაცია;
- ახალი სახის საბანკო საქმიანობების დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობების შეჩერება ან შეწყვეტა;
- სახელმწიფო ობლიგაციებისა და სხვა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოიშვების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის (გენერალური დირექტორის და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების) ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა;
- ბანკის მიერ საკრედიტო რესურსებისა და დეპოზიტებისთვის გამოყენებული მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში (რაც, ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე, გულისხმობს 3.11 პუნქტით გათვალისწინებულ "სახაზინო აქციებსაც");
- ბანკთან დაკავშირებული პოლიტიკის, ქცევის კოდექსისა და სხვა მარეგულირებელი მოთხოვნების დამტკიცება და მათში ცვლილებების შეტანა მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, მათ შორის საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების აღეკვეთური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- სხვა კომპანიებში წილებისა და აქციების შეძენა და გადაცემა, თუკი ამგვარი წილის /აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50% (ორმოცდაათ პროცენტს) ან გარიგების ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- უძრავი ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გადაცემა და დატვირთვა, თუკი ამგვარი გარიგება სცილდება ბანკის ყოველდღიური სამუშაო საქმიანობის სფეროს და მისი ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- ინვესტიციები, რომლის ღირებულებაც, ცალკე ან ჯამში, აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- კრედიტების და სესხების აღება იმ ოდენობით, რომლის ღირებულებაც აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს (ორ ნახევარ პროცენტს);
- სესხების უზრუნველყოფა, თუ ისინი სცილდება ყოველდღიური სამუშაო საქმიანობის სფეროს;
- ბანკის ბიზნეს სტრატეგიისა და ბიზნეს გეგმის საერთო პრინციპების განსაზღვრა და წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება;
- იმ შეთანხმებების ან ხელშეკრულებების დამტკიცება, რომლის შესაბამისად ბანკის მიერ გაწეული ერთჯერადი ან რამდენიმე ეტაპად გაღებული ხარჯი აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 1%-ს (ერთ პროცენტს);

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობა

სამეთვალყურეო საბჭო, როგორც წესი, იკრიბება წელიწადში ოთხჯერ, საქართველოში სამჯერ ფიზიკური შეხვედრის ფორმატში და ერთხელ ტელეკონფერენციით. რაც შეეხება დანარჩენ შეხვედრებს, მსჯელობა და საკითხების დამტკიცება ხორციელდება ტელეკონფერენციით ან ელ-ფოსტით.

თითოეულ რიგით შეხვედრაზე სამეთვალყურეო საბჭო იღებს თავმჯდომარის, გენერალური დირექტორისა და ფინანსური დირექტორის ანგარიშებს ბანკის საქმიანობისა და შედეგების შესახებ. ძირითადი შვილობილი კომპანიების გენერალური დირექტორები და ბანკის გენერალური დირექტორების მოადგილეები რეგულარულად აწვდიან სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაციას თავიანთ სეგმენტში მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარე მუშაობის, სტრატეგიული განვითარების და ინიციატივების შესახებ. რისკების დირექტორი და გენერალური მრჩეველი/გენერალური დირექტორის მოადგილე იურიდიულ საკითხებში რეგულარულად აბარებენ ანგარიშს სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო განახლებულ ინფორმაციას იღებს ბანკის შიდა კონტროლის, რისკების მართვის, შესაბამისობის, შიდა აუდიტის, ადამიანური რესურსებისა და კორპორაციული პასუხისმგებლობის საკითხებთან დაკავშირებით.

რიგითი კვარტალური შეხვედრა მოიცავს მსჯელობას შემდეგ საკითხებზე:

- კომიტეტის თავმჯდომარეისგან მიღებული განახლებული ინფორმაცია წინა დღეს გამართულ კომიტეტის შესაბამის სხდომებზე განხილულ საკითხებზე;
- მაკროეკონომიკური გარემო;
- ფინანსური მაჩვენებლები;
- ბიზნეს სეგმენტის შედეგები და ცვლილებები;
- სიდრმისეული მსჯელობა სტრატეგიისა და შესრულების შესახებ ერთ ან მეტ ბიზნეს ერთეულში;
- ახალი სტრატეგიული ინიციატივები და პროგრესი სტრატეგიის შესაბამისად;
- განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი, საკანონმდებლო და კორპორაციული მართვის შესახებ;

- ცვლილებები ძირითადი რისკებისა და რისკების მართვის მიმართულებით.

რისკების მართვის ჩარჩოსა და შიდა კონტროლის სისტემის დეტალური შეფასება ხორციელდება წელიწადში ერთხელ, რისკების მართვისა და აუდიტის კომიტეტების ან სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ამასთან, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის ჩატარების განრიგი მოქნილია, რათა უზრუნველყოფილი იყოს საგანგებო საკითხების მოგვარება მათი წარმოშობისთანავე, შეძლებისდაგვარად სწრაფად.

თავმჯდომარე ყოველი სხდომის შემდეგ ხვდება გენერალურ დირექტორს, რომ შეთანხმდნენ შემდგომ ღონისძიებებზე და განიხილონ რამდენად ეფექტური იყო შეხვედრა.

თავმჯდომარე და გენერალური დირექტორი ოფიციალური შეხვედრების გარდა ინარჩუნებენ ხშირ კონტაქტს (პირადად ან სხვა სახით) ერთმანეთთან და სამეთვალყურეო საბჭოს სხვა წევრებთან მთელი წლის განმავლობაში. უფროსი დამოუკიდებელი წევრი ხელს უწყობს თავმჯდომარეს საკუთარი მოვალეობის შესრულებაში, მოქმედებს როგორც შუამავალი სხვა დამოუკიდებელი წევრებისთვის, საჭიროების შემთხვევაში, და ურთიერთობს წევრებთან სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის სხდომების გარეთ.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის დაწყება, მიმდინარე ტრენინგი და პროფესიული განვითარება

თანამდებობაზე დანიშნვისთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ერთვება მოსამზადებელ პროგრამაში, რომლის ფარგლებშიც ის ხვდება დირექტორთა საბჭოს/აღმარულებელი გუნდის წევრებს, იღებს ინფორმაციას სამეთვალყურეო საბჭოს და ცალკეული წევრების, ასევე, თითოეული სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტისა და მათი უფლებამოსილების შესახებ. ახალ წევრს აცნობენ იურიდიულ და სხვა ვალდებულებებს. გაცნობითი სესიები არის ინტერაქტიული და ადამიანის გამოცდილებისა და ცოდნის საჭიროებებზეა მორგებული.

ბანკი ცდილობს, უზრუნველყოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუდმივი განვითარება, რათა მათ საკუთარ ცოდნაზე დაყრდნობით შეიქმნან დეტალური წარმოდგენა იმ ბიზნესის, ბაზრებისა და მარეგულირებელი გარემოს შესახებ, რომელშიც ბანკი ახორციელებს საკუთარ საქმიანობას.

სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრი მონაწილეობდა 2022 წელს მიმდინარე ტრენინგსა და პროფესიული განვითარების პროგრამაში, რომელიც მოიცავდა დირექტორთა საბჭოს/აღმარულებელი გუნდის წევრებისა და ბანკის პროფესიონალი კონსულტანტების მიერ გამართულ ინფორმაციულ თათბირებს, განვითარების შესახებ ჩატარებულ სესიებსა და პრეზენტაციებს. წლის განმავლობაში ბანკის აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილემ იურიდიულ საკითხებში თანამშრომლებს მიაწოდა განახლებული ინფორმაცია მარეგულირებელი და საკანონმდებლო ცვლილებების შესახებ, მათ შორის, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსში შეტანილი ცვლილებებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშნვის პროცესის ცვლილებისა და განახლების და დამოუკიდებლობის კრიტერიუმების შესახებ.

ბანკი ასევე უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრმა შეძლოს კონსულტაციები სამეთვალყურეო საბჭოს მდივანთან, ასევე, დამოუკიდებელ პროფესიონალებთან, ბანკის ხარჯებით, მათ პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საკითხზე.

სამეთვალყურეო საბჭოს მუშაობის შეფასება

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად ცდილობს გაუმჯობესოს საკუთარი ეფექტიანობა და ადასტურებს, რომ მისი წლიური შეფასების პროცესი ამ მიზნის მისაღწევად მნიშვნელოვანი ინსტრუმენტია.

სამეთვალყურეო საბჭომ ასევე გამოავლინა სფეროები, რომლებიც დამატებით გაუმჯობესებას საჭიროებენ და დასახა მიზნები 2022 წლისთვის, შეფასების შედეგად მიღებული რეკომენდაციების განსახორციელებლად. შეფასების საფუძველზე, სამეთვალყურეო საბჭოს 2022 წლის ამოცანები იყო:

- მემკვიდრეობის დაგეგმვისა და მრავალფეროვნების შემდგომი გაუმჯობესება და განმტკიცება სამეთვალყურეო საბჭოში და ორგანიზაციის ზედა რგოლში. აღნიშნული მოიცავს ნომინაციისა კომიტეტთან და HR-თან მჭიდრო თანამშრომლობას;
- შემდგომი ფოკუსირება ESG- ს საკითხების შემუშავებასა და კლიმატის ცვლილებასთან დაკავშირებული ინფორმაციების მართვის შესაბამისი ჩარჩოს ჩამოყალიბებაზე;
- სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის მხარდაჭერის პროცესების შემდგომი გაუმჯობესება, მათ შორის, სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების კომპონენტების ხარისხის შესაბამისობის გაუმჯობესება;
- ეროვნულ ბანკთან ურთიერთობა მარეგულირებელ ნორმებთან დაკავშირებით;
- საბჭოს წევრების დამოუკიდებლობის შეზღუდვა.

აღნიშნული ამოცანები განისაზღვრა იმ პრიორიტეტების დამატებით, რომლებიც სამეთვალყურეო საბჭომ დაადგინა კულტურის თვალსაზრისით, აგრეთვე ჯგუფის ყველა განყოფილებაში ჩვენი ღირებულებების და ბიზნესის პრინციპების დანერგვასთან დაკავშირებით.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის კრებაზე დასწრება

ქვემოთ მოცემულია ინფორმაცია 2022 წელს სამეთვალყურეო საბჭოსა და კომიტეტის სხდომებზე დასწრების შესახებ.

წევრები	საბჭო	აუდიტის კომიტეტი	ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი	ანაზღაურების კომიტეტი	რისკების მართვის კომიტეტი	სპეციალური კომიტეტი
მელ ჯერარდ კარვილი	3 of 4 დაგეგმილი	N/A	3/4	3/4	N/A	N/A
ალასდაირ ბრიჩი	4 of 4 დაგეგმილი	N/A	4/4	4/4	4/4	N/A
თამაზ გიორგაძე	4 of 4 დაგეგმილი	N/A	4/4	4/4	4/4	N/A
ჰანა ლოიკანენი	4 of 4 დაგეგმილი	4/4	4/4	4/4	N/A	N/A
ვერონიკა მაქპაროლი	4 of 4 დაგეგმილი	N/A	4/4	N/A	4/4	3/3
ჯონათან მური	4 of 4 დაგეგმილი	4/4	4/4	N/A	N/A	3/3
სესილ ქუილენ	4 of 4 დაგეგმილი	4/4	4/4	4/4	N/A	3/3
მარიამ მეფინეთხუცესი	4 of 4 დაგეგმილი	N/A	4/4	N/A	4/4	N/A

კომიტეტები

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოსილება დელეგირებული აქვს შესაბამისი საბჭოს კომიტეტებისთვის, რათა შეასრულონ გარკვეული დავალებები საკუთარი სახელით, უზრუნველყონ ეფექტური მუშაობა და შესაბამისად განიხილონ საკითხები, უზრუნველყონ ფინანსური, აუდიტის, შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის საკითხების დამოუკიდებელი ზედამხედველობა და ანაზღაურების გადახედვა; თუმცა, ამავედროულად, ბანკის წესდების შესაბამისად, იტოვებს უფლებას დაამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭოსთვის ძირითადი საკითხები, რომელიც ყოველწლიურად გადაიხედება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტები:

- აუდიტის კომიტეტი;
- რისკების მართვის კომიტეტი;
- ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი;
- ანაზღაურების კომიტეტი და;
- სპეციალური კომიტეტი

■ აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი მონიტორინგს უწევს ფინანსური ანგარიშგების სათანადო წარმართვას და პასუხისმგებელია შიდა და გარე აუდიტორების მართვაზე, ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. განიხილავს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, IT-სა და ინფორმაციულ უსაფრთხოების (მათ შორის, კიბერუსაფრთხოების) პოლიტიკის, პროცედურებისა და სისტემების ეფექტურობას, აგრეთვე მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკების მართვის კომიტეტთან, რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობის შეფასებასთან დაკავშირებით. აუდიტის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის სისტემების მენეჯმენტს ფინანსური ანგარიშგების პროცესთან დაკავშირებით.

- აუდიტის კომიტეტის უფლებები და მოვალეობები:
- განსაზღვროს საბუღალტრო და ანგარიშგების წესები ბანკისთვის, ზედამხედველობა გაუწიოს ამ წესების შესრულებას და შეამოწმოს ბანკის საბუღალტრო წიგნები და ჟურნალები ბანკის შიდა და გარე აუდიტის მეშვეობით;
- ზედამხედველობა გაუწიოს ბანკის მიერ მოქმედი კანონმდებლობის დაცვას;
- დაამტკიცოს ბანკის შიდა აუდიტის რეგულაციები და მონიტორინგი გაუწიოს ბანკის შიდა აუდიტის ფუნქციონირებას;
- უზრუნველყოს შიდა აუდიტის დამოუკიდებლობა სამეთვალყურეო საბჭოსგან და ღირეულოვნა საბჭოსგან;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტის საოპერაციო გეგმა მომდევნო ფინანსური წლისთვის;
- განიხილოს შიდა აუდიტის კვარტალური ანგარიშები, დაამტკიცოს და სამეთვალყურეო საბჭოსა და ღირეულოვნა საბჭოს წარუდგინოს აუდიტის შედეგები და რეკომენდაციები;
- ზედამხედველობა გაუწიოს შიდა აუდიტის საქმიანობას, უზრუნველყოს მისი შესაბამისობა კვარტალურ და წლიურ საოპერაციო გეგმებთან.

- შეფასოს შიდა აუდიტის დირექტორისა და ინდივიდუალური აუდიტორების მიერ განხორციელებული საქმიანობა;
- დაამტკიცოს შიდა აუდიტორის მიერ მომზადებული წლიური საოპერაციო გეგმა კვარტალურად და ზედამხედველობა გაუწიოს მის შესრულებას;
- შეფასოს შიდა აუდიტის სამსახურის თითოეული თანამშრომლის საქმიანობა მათი პროფესიული უნარებისა და სამუშაოს დამოუკიდებლად შესრულების უნარის გათვალისწინებით და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილებები;
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან და დირექტორთან საბჭოსთან ერთად, უზრუნველყოს შიდა აუდიტის თანამშრომლობა ბანკის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან;
- რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს ბანკის შიდა აუდიტის ხელმძღვანელისა და ხელმძღვანელის მოადგილის დანიშვნასთან/გათავისუფლებასთან, ასევე ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- რეკომენდაციები მისცეს (შიდა აუდიტის ხელმძღვანელთან ხელშეკრულების შესაბამისად) დირექტორთან საბჭოს შიდა აუდიტის სხვა თანამშრომლების დანიშვნასთან/გათავისუფლებასთან ასევე ასეთი პირის ანაზღაურებასთან დაკავშირებით;
- ხელი შეუწყოს გარე აუდიტორების საქმიანობას; და
- თავისი საქმიანობის შესახებ პერიოდული ანგარიშები წარუდგინოს სამეთვალყურეო საბჭოს.

აუდიტის კომიტეტის სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც. საგანგებო შემთხვევებში, სხდომა შეიძლება მოწვეულ იქნეს სამეთვალყურეო საბჭოს მოთხოვნით. გადაწყვეტილებები მიიღება ხმების უბრალო უმრავლესობით. დამსწრე წევრებს არ აქვთ უფლება თავი შეიკავონ ხმის მიცემისგან.

ჰანა ლოიკანენი, ჯონათან მუირი და სესილი ქუილენი არიან ბანკის აუდიტის კომიტეტის წევრები. აუდიტის კომიტეტი ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს. ჯონათან მუირი არის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარე.

■ რისკების მართვის კომიტეტი

რისკების მართვის კომიტეტის მთავარი მოვალეობა არის რისკის ზედამხედველობა. განიხილავს ბანკის რისკის აპეტიტს სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და ამოწმებს რისკს და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობას უწევს რისკის აღმოსაფხვრელად საჭირო სტრატეგიის განხორციელებას, რეგულარულად განიხილავს ბანკის რისკის პოლიტიკას, თანამშრომლობს რისკების დირექტორთან და მონიტორინგს უწევს მის საქმიანობას, აძლევს რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიებთან და პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით აუდიტის კომიტეტთან ერთად, აფასებს რისკების მართვისა და შიდა კონტროლის სისტემის ეფექტურობას. რისკების მართვის კომიტეტი ზედამხედველობას უწევს ბანკის რისკების გამოვლენას და რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის სტრატეგიასთან დაკავშირებით. რისკების კომიტეტი რეგულარულად განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის მიერ რისკის შეფასებისას გამოყენებულ პარამეტრებსა და მეთოდოლოგიას და განიხილავს ბანკის უნარს, გამოავლინოს და მართოს ახალი რისკის ტიპები. რისკების მართვის კომიტეტი ასევე განსაზღვრავს სტანდარტებს დიდი რისკების და კრიტიკული მნიშვნელობის გარკვეული რისკის ტიპების, მათ შორის და არა მხოლოდ, საკრედიტო რისკის, საბაზრო რისკის და საოპერაციო რისკის ზუსტად და დროულად გამოსავლენად.

ალასდაირ ბრიჩი, თამაზ გიორგაძე, მარიამ მეღვინეთუხუცესი და ვერონიკა მაქპაროლი არიან რისკების მართვის კომიტეტის წევრები, კომიტეტის შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს. ვერონიკა მაქპაროლი გახდა თავმჯდომარე 2022 წლის 1 იანვარს.

■ ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი (რეკომენდებულია სისტემატურად მნიშვნელოვანი ბანკებისთვის) რეკომენდაციებს აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს როგორც დირექტორების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დანიშვნის თაობაზე, უზრუნველყოფს, რომ სამეთვალყურეო საბჭოში არ დომინირებდეს რომელიმე ერთი ფიზიკური პირი ან პირთა მცირე ჯგუფი. ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტი შექმნილია იმისათვის, რომ რეგულარულად განიხილოს სამეთვალყურეო საბჭოს სტრუქტურა, ზომა და შემადგენლობა (მათ შორის, უნარები, ცოდნა, გამოცდილება და მრავალფეროვნება). კომიტეტმა თავისი წვლილი უნდა შეიტანოს დირექტორებთან და სხვა ხელმძღვანელ აღმასრულებელ პირებთან დაკავშირებით მემკვიდრეობის დაგეგმვაში; აგრეთვე რეკომენდაციები მისცეს სამეთვალყურეო საბჭოს აღმასრულებელი და არააღმასრულებელი დირექტორების და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტების წევრების დანიშვნასთან დაკავშირებით. კომიტეტი ასევე ზედამხედველობას უწევს სამეთვალყურეო საბჭოს ეფექტურობის ყოველწლიურ განხილვას.

სამეთვალყურეო საბჭოს თითოეული წევრი ასევე არის ნომინაციისა და კორპორაციული მართვის კომიტეტის წევრი.

■ ანაზღაურების კომიტეტი

ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს და რეკომენდაციას აძლევს სამეთვალყურეო საბჭოს გენერალური დირექტორის, გენერალური დირექტორის მოადგილეებისა და აღმასრულებელი დირექტორებისთვის შრომის ანაზღაურების წესთან დაკავშირებით, რათა უზრუნველყოს ანაზღაურების პაკეტების მეშვეობით ბანკის გრძელვადიანი წარმატება და ხელმძღვანელობის სათანადო ანაზღაურება ბანკის საქმიანობაში მათ მიერ შეტანილი წვლილისთვის, საბაზრო პირობებისა და აქციონერების შეხედულებების გათვალისწინებით. კომიტეტი განსაზღვრავს ზემოთ დასახელებული თანამდებობებისთვის ანაზღაურების პაკეტებს, მათი დასაქმების პირობებთან ერთად და აფასებს აღმასრულებელი დირექტორების მუშაობას, შესრულების ძირითად მაჩვენებლებთან მიმართებაში. ანაზღაურების კომიტეტის ფუნქციებში შედის დირექტორთა საბჭოს და სხვა ზედა რგოლის თანამდებობის პირების დასაქმების ვადებისა და პირობების განსაზღვრა და პერიოდულად მათი საქმიანობის შეფასება. ანაზღაურების კომიტეტი განიხილავს გენერალური დირექტორის რეკომენდაციას ბანკის თანამშრომლების პრემიალურ ფონდთან, ასევე დირექტორთა საბჭოს და გარკვეული თანამდებობის პირების ინდივიდუალურ ბონუსებთან დაკავშირებით.

ბანკის ანაზღაურების კომიტეტის წევრები არიან: მელ კარვილი, ალასდაირ ბრიჩი, ჰანა ლოიკანენი, თამაზ გიორგაძე და სესილი ქუილენი. კომიტეტის შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს. ჰანა ლოიკანენი კომიტეტის თავმჯდომარე იყო მანამ, სანამ დეკემბერში ეს თანამდებობა სესილი ქუილენმა დაიკავა.

■ სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი შეიქმნა 2019 წლის 7 იანვარს კორპორაციული მართვის ინტერესებიდან გამომდინარე და უზრუნველყოფს ზედამხედველობასა და დამატებით კონტროლს ბანკში გაყოფის შემდგომ პერიოდში. სპეციალური კომიტეტის ფუნქციები მოიცავს გაყოფის შემდგომი პროცესის საერთო კონტროლს, მათ შორის, ბანკსა და ყოფილ BGEO Group plc-ის კომპანიებს შორის გარკვეული გარიგებების შემოწმებასა და დამტკიცებას.

ჯონათან მური, სესილ ქუილენი და ვერონიკა მაკქაროლი არიან სპეციალური კომიტეტის წევრები. კომიტეტის შემადგენლობა ბოლოს დამტკიცდა 2022 წლის 1 იანვარს, ხოლო სესილი ქუილენი არის თავმჯდომარე.

სამეთვალყურეო საბჭოსთან ანგარიშგების პირობები

თითოეული კომიტეტისთვის განსაზღვრული და შეთანხმებულია პირობები, რომლებიც ყოველწლიურად განიხილება თითოეული კომიტეტის მიერ და ნებისმიერ ცვლილებას ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

ურთიერთობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და BOGG -ის საბჭოს შორის

საქართველოს ბანკის ჯგუფის (BOGG plc) დონეზე, საბჭოს წევრებს ირჩევს ბანკის ჯგუფის აქციონერების ყოველწლიური საერთო კრება და ისინი იყოფა „აღმასრულებელ“ და „არა-აღმასრულებელ“ დირექტორებად („არააღმასრულებელი დირექტორები“). BOGG plc-ის საბჭოს ცხრა წევრიდან რვა არის დამოუკიდებელი არააღმასრულებელი წევრი (დიდი ბრიტანეთის კორპორატიული მართვის წესების შესაბამისად). თითოეულ თავმჯდომარესა და არააღმასრულებელ დირექტორს აქვს მკაფიოდ განსაზღვრული როლები BOGG-ის დირექტორთა საბჭოს სტრუქტურაში.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დონეზე, არ არის „აღმასრულებელი“ დირექტორები, რადგან აღმასრულებელი უფლებები ხორციელდება ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ. სამეთვალყურეო საბჭო დანიშნულია აქციონერთა საერთო კრების მიერ. სამეთვალყურეო საბჭო ირჩევს მის თავმჯდომარესა და კომიტეტის წევრებს.

BOGG საბჭოსა და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს შორის ურთიერთობა დამატებით მოცემულია ქვემოთ:

- BOGG საბჭო ინარჩუნებს პასუხისმგებლობას ჯგუფის მართვასა და ხელმძღვანელობაზე, აგრეთვე გადასცემს უფლებამოსილებას ზოგიერთ საკითხზე თავის კომიტეტებს (აუდიტის, ნომინაციის, ანაზღაურების, რისკების მართვის კომიტეტები). ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს მსგავს ფუნქციებს ბანკის დონეზე და ინარჩუნებს პასუხისმგებლობას ბანკის მართვასა და ხელმძღვანელობაზე.
- BOGG საბჭო განსაზღვრავს ჯგუფის სტრატეგიას, ზედამხედველობას უწევს მის განხორციელებას და განსაზღვრავს ჯგუფის პოლიტიკას, რომელიც ნაწილდება მთავარ მოქმედ შვილობილ კომპანიებზე საჭიროებისამებრ. ჯგუფის საბჭო და ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, შესაბამისად, მონიტორინგს უწევს BOGG ხელმძღვანელ გუნდს და დირექტორთა საბჭოს სტრატეგიის შესრულებასა და ფინანსურ საქმიანობას შემდეგი რამდენიმე გზით, მათ შორის:
 - ბანკის გენერალური დირექტორის, ფინანსური დირექტორის და გენერალური დირექტორის მოადგილეების რეგულარული ანგარიშების განხილვა BOGG საბჭოს კრებებზე და სამეთვალყურეო საბჭოს კრებებზე რიგ საკითხებთან დაკავშირებით, რომელშიც შედის სტრატეგია, სტრატეგიის და ფინანსური შედეგები;
 - BOGG საბჭოს კომიტეტის თითოეული თავმჯდომარისა და სამეთვალყურეო საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარეების მიერ განახლებული მონაცემების განხილვა ყოველ დაგეგმილ რიგით კრებაზე;
 - მაკროეკონომიკისა და ბიზნეს სემინტის მუშაობის შესახებ განახლებული მონაცემების განხილვა ყოველ დაგეგმილ რიგით კრებაზე;
 - მიდა აუდიტის შესახებ განახლებული მონაცემების განხილვა აუდიტის კომიტეტის დაგეგმილ რიგით კრებაზე, BOGG საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის აუდიტის კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ ანგარიშის წარდგენა მნიშვნელოვან საკითხებზე; და
 - BOGG საბჭოს მიერ და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ჯგუფთან და ბანკთან დაკავშირებული რიგი სფეროების პოლიტიკის განხილვა და დამტკიცება;
- BOGG საბჭოს აქვს BOGG საბჭოს კომპეტენციაში შემავალი კონკრეტული საკითხების გრაფიკი. საბჭო იკრიბება კვარტალში ერთხელ სტრატეგიული საკითხებისა და ბიზნესის შედეგების განხილვის მიზნით. BOGG საბჭოს კომიტეტები ახდენენ განხილული საკითხების დოკუმენტირებას.

მემკვიდრეობის დაგეგმვისა და BOGG საბჭოს/სამეთვალყურეო საბჭოს დანიშვნის პროცედურები

BOGG დონეზე, BOGG საბჭოს ნომინაციის კომიტეტი პასუხისმგებელია როგორც დირექტორის, ასევე აღმასრულებელი მმართველობის მემკვიდრეობის დაგეგმვაზე. BOGG საბჭოში ახალი დირექტორების დანიშვნის ოფიციალური და გამჭვირვალე პროცედურა მოქმედებს.

BOGG-ს მემკვიდრეობის დაგეგმვის მოდელი მოიცავს დამოუკიდებელი გარე კონსულტანტების რეკრუტირებას BOGG საბჭოსა და კომიტეტებში. ამ გზით BOGG და ბანკი მონაწილეობენ ობიექტური გადაწყვეტილების მიღების პროცესში და მათ შეუძლიათ განსაზღვრონ, აქვს თუ არა ცალკეულ კონსულტანტს საჭირო უნარები და ცოდნა და რამდენად ესმის საბანკო საქმე, რომ დაინიშნონ დამოუკიდებელ არააღმასრულებელ დირექტორად და/ან ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელ წევრად.

დანიშვნისას, არა-აღმასრულებელ დირექტორებს ეძლევათ დანიშვნის ბრძანება, რომელიც განსაზღვრავს მათი დირექტორობის პირობებს, მათ შორის გადასახდელ სამუშაო ანაზღაურებასა და სავარაუდო სამუშაო დროს. თითოეული არააღმასრულებელი დირექტორისთვის სავარაუდოდ დაახლოებით 25-35 დღე განისაზღვრება წელიწადში საქმიანობის შესასრულებლად. BOGG საბჭოს კომიტეტის წევრების და/საქართველოს ბანკის ჯგუფის საბჭოს კომიტეტის თავმჯდომარის ფუნქციების შესასრულებლად საჭიროა დამატებითი დრო. ყველა არა-აღმასრულებელი დირექტორი ვალდებულია გაუფრთხილდეს დროს, რომელიც აუცილებელია BOGG

საბჭოს ეფექტურობაში წვლილის შესატანად. არააღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნის წერილები ხელმისაწვდომია კომპანიის რეგისტრირებულ ოფისში ჩვეულებრივ სამუშაო საათებში.

გარე არა-აღმასრულებელი დირექტორების დანიშვნა ან სხვა მნიშვნელოვანი ვალდებულება, საჭიროებს BOGG საბჭოს წინასწარ თანხმობას. არა-აღმასრულებელ დირექტორებს უკავიათ გარე დირექტორების ან სხვა გარე თანამდებობები, მაგრამ BOGG საბჭო დარწმუნებულია, რომ მათ მაინც აქვთ საკმარისი დრო თავიანთი, როგორც BOGG დირექტორის, მოვალეობების შესასრულებლად და, რომ სხვა გარე დირექტორის თანამდებობები BOGG -ისა და ბანკისთვის ღირებული გამოცდილებაა.

დირექტორთა საბჭო და აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის გუნდი

წინამდებარე ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის, ბანკის დირექტორთა საბჭო შედგება ქვემოთ ჩამოთვლილი წევრებისგან. დირექტორთა საბჭოს ყველა წევრის სამსახურეობრივი მისამართია: საქართველო, თბილისი, 0160 გაგარინის ქ. #29ა

სახელი, გვარი	ამჟამინდელი თანამდებობა
არჩილ გაჩეჩილაძე	გენერალური დირექტორი
სულხან გვალია	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსების მიმართულებით
დავით ჭყონია	გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვის მიმართულებით
ლევან ყულიჯანიშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულება (2023 წლის 12 მაისამდე)
დავით დავითაშვილი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიები და მონაცემთა ანალიზი
მიხეილ გომართელი	გენერალური დირექტორის მოადგილე, სტრატეგიული პროექტების მიმართულებით
ეთერი (ეთუნა) ირემაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგი (SOLO)
ზურაბ ქოქოსაძე	გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორაციული საბანკო მიმართულება

დირექტორთა საბჭოს გარდა, ქვემოთ ჩამოთვლილი პირები ბანკის აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის გუნდის ნაწილს წარმოადგენენ:

სახელი, გვარი	ამჟამინდელი თანამდებობა
ზურაბ მასურაშვილი	მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი
ლევან გომშიაშვილი	მარკეტინგისა და ციფრული მომსახურების მთავარი ოფიცერი
ნუცა გოგილაშვილი	მასობრივი სავალო საბანკო მომსახურების ხელმძღვანელი
ანა კოსტავა	მთავარი იურისტი
ელენე ოქრომჭედლიშვილი	ადამიანური კაპიტალის მართვის ხელმძღვანელი

ქვემოთ წარმოდგენილია ბანკის დირექტორთა საბჭოს და აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის გუნდის წევრების პროფესიული გამოცდილება:

■ არჩილ გაჩეჩილაძე გენერალური დირექტორი

1998 წლიდან 2009 წლამდე არჩილს ეკავა მაღალი თანამდებობები ისეთ ორგანიზაციებში, როგორიცაა: World Bank's CERMA, KPMG, ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი (EBRD), Salford Equity Partners, Lehman Brothers Private Equity (ამჟამად Trilantic Capital Partners) და "თიბისი ბანკი". ბანკს შემოუერთდა 2009 წელს, როგორც გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული ბანკინგის მიმართულებით და მას შემდეგ სხვადასხვა თანამდებობას იკავებდა ბანკსა და ჯგუფში, როგორიცაა, გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინვესტიციების მართვის მიმართულებით, BGEO Group-ის ფინანსური დირექტორი და ბანკის გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული და საინვესტიციო ბანკინგის მიმართულებით. გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე დანიშნამდე, არჩილი იყო Georgian Global Utilities-ის (ყოფილი BGEO Group PLC-ს ნაწილი) გენერალური დირექტორი. ფლობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის ბაკალავრის დიპლომს და კორნელის უნივერსიტეტის MBA ხარისხს. ის ასევე არის CFA-ის ინსტიტუტის წევრი (Charterholder) და CFA-ის საზოგადოების წევრი გაერთიანებულ სამეფოში.

■ სულხან გვალია გენერალური დირექტორის მოადგილე, ფინანსების მიმართულებით

სულხანს აქვს საბანკო სექტორში მუშაობის დიდი გამოცდილება, საქართველოს ბანკში იკავებდა სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობას, მათ შორის იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე - რისკების მართვის მიმართულებით (2005-2013წწ) და გენერალური დირექტორის მოადგილე - კორპორატიული საბანკო მომსახურების ხელმძღვანელი (2013-2016წწ.). მის ბოლო დანიშნავამდე, ბ-ნ გვალია იყო საქართველოში ელექტრომობილების დამტენი ინფრასტრუქტურის განმავითარებელი ერთადერთი ქართული კომპანიის E-Space Limited-ის დამფუძნებელი. სულხანმა კარიერა საბანკო სფეროში „TbilUniversalBank-ში“ დაიწყო და გენერალური დირექტორის მოადგილის თანამდებობაზე 2004 წლის ნოემბერში „საქართველოს ბანკში“ გადასვლამდე. აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურისტიკის დიპლომი.

■ დავით ჭყონია გენერალური დირექტორის მოადგილე, რისკების მართვის მიმართულებით

ამჟამინდელ თანამდებობაზე დანიშნამდე, დავითი 2021-2022 წლებში მუშაობდა საქართველოს ბანკში უფროსი მრჩეველისა და საერთაშორისო ბიზნესის დირექტორის თანამდებობებზე. ბანკში მოსვლამდე, ეკავა მაღალი თანამდებობები ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებში. 2017-2020 წლებში იყო „თიბისი ბანკის“ გენერალური დირექტორის მოადგილე/ რისკების დირექტორი. მანამდე, დავით ჭყონია მუშაობდა ბლექროკში დირექტორად, კერძოდ, კონსულტაციებს უწევდა ფინანსურ ინსტიტუციებსა და მარეგულირებლებს რისკების მართვასთან, საბალანსო სტრატეგიასა და რეგულირებასთან დაკავშირებულ

საკითხებზე. მას ეკავა უფროსი ვიცეპრეზიდენტის თანამდებობა PIMCO-ში, პასუხისმგებელი იყო საკონსულტაციო მომსახურებებზე რისკთან დაკავშირებით. 2009-2011 წლებში მუშაობდა European Resolution Capital-ში. დაამთავრა სან ხოსეს სახელმწიფო უნივერსიტეტი ბაკალავრის ხარისხით და პენსილვანიის უნივერსიტეტის უორტონის სკოლა – მაგისტრის (MBA) ხარისხით.

■ ლევან ყულიჯანაშვილი (2023 წლის 12 მაისამდე)

გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულება

ლევანი ბანკს შეუერთდა 1997 წელს და მთელი თავისი კარიერის განმავლობაში იკავებდა სხვადასხვა მაღალ თანამდებობას, მათ შორის, 2009 წლიდან, იყო შესაბამისობისა და შიდა აუდიტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, 2016 წელს გენერალური დირექტორის მოადგილედ დანიშნულა ფინანსების მიმართულებით, აგრეთვე 2000-2009წწ.- შიდა აუდიტის დეპარტამენტის უფროსი. აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის დიპლომი ეკონომიკასა და ვაჭრობაში და გრენობლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხი.

ლევან ყულიჯანიშვილმა დატოვა აღნიშნული თანამდებობა 2023 წლის 12 მაისიდან.

■ დავით დავითაშვილი

გენერალური დირექტორის მოადგილე, ინფორმაციული ტექნოლოგიები და მონაცემთა ანალიზი

დავითი ბანკს 2006 წელს შეუერთდა. ამ ხნის განმავლობაში ის სხვადასხვა ხელმძღვანელ თანამდებობებს იკავებდა. მათ შორის, იყო ოპერაციული დირექტორის მოადგილე კრედიტების ამოღების, ფულადი ოპერაციების, შესყიდვებისა და ინფორმაციული უსაფრთხოების მიმართულებით. 2009 წლიდან 2017 წლამდე იყო შიდა აუდიტის სამსახურის ხელმძღვანელი, რომელიც მოიცავს როგორც საბანკო, ასევე არასაბანკო შვილობილ კომპანიებს. სწავლობდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში, სადაც მან მიიღო ბაკალავრისა და მაგისტრის ხარისხები მენეჯმენტისა და მიკროეკონომიკის მიმართულებით, Executive MBA-ის ხარისხი კი მან Bayes Business School-ში მიიღო.

■ მიხეილ გომართელი

გენერალური დირექტორის მოადგილე, სტრატეგიული პროექტების მიმართულებით

მიხეილი სს „საქართველოს ბანკის“ გენერალური დირექტორის მოადგილედ, სტრატეგიული პროექტების მიმართულებით, 2022 წლის სექტემბერში დაინიშნა. მანამდე, 2009 წლიდან მიხეილი იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით. ბანკში მუშაობს 1997 წლის დეკემბრიდან და ამ ხნის განმავლობაში ეკავა სხვადასხვა ხელმძღვანელი თანამდებობა. ბანკში მუშაობის განმავლობაში, მიხეილმა მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა საცალო საბანკო მომსახურებასა და ციფრულ ტრანსფორმაციაში და ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში განხორციელებული მრავალი ძირითადი ინიციატივის ავტორია. მიღებული აქვს ეკონომიკის ბაკალავრის აკადემიური ხარისხი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

■ ეთერი ირემაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, პრემიუმ ბიზნეს ბანკინგი (SOLO)

ეთერი დაინიშნა SOLO-ს ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში და გახდა აღმასრულებელი დირექტორის მოადგილე 2021 წლის მარტში და ხელმძღვანელობს SOLO და WM მიმართულებას 2021 წლის აპრილიდან. ეთერმა ბანკში კარიერა 2006 წელს დაიწყო კორპორაციული საბანკო საქმიანობის მიმართულებით და ეკავა სხვადასხვა თანამდებობა, მათ შორის ხელმძღვანელი პოზიციები. 2009-2016 წლებში იყო Blue Chip Corporate Banking-ის განყოფილების ხელმძღვანელი, რომლის პასუხისმგებლობაშიც შედიოდა სტრუქტურირებულ სესხები, M&As, მნიშვნელოვანი გამოსყიდვები, ასევე საპროექტო დაფინანსება. ეთერი ორი წლის განმავლობაში იყო Georgian Global Utilities-ის (ყოფილი BGEO Group plc) სტრატეგიული პროექტების დეპარტამენტის უფროსი. ეთერ ირემაძეს აქვს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის დიპლომის ხარისხი ეკონომიკასა და კომერციაში და გრენობლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხი.

■ ზურაბ ქოქოსაძე

გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული საბანკო მომსახურება

ზურაბი კორპორატიული საბანკო მომსახურების ხელმძღვანელად 2020 წლის ივნისში დაინიშნა, ხოლო 2021 წლის მარტში გახდა გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორაციული და საინვესტიციო საბანკო საქმიანობის მიმართულებით. საქართველოს ბანკს 2003 წელს კორპორაციული საბანკო მიმართულების სტაჟორად შემოუერთდა, მას შემდეგ ბანკში არაერთი ხელმძღვანელი პოზიცია ეკავა. 2017-2020 წლებში იყო გენერალური დირექტორის მოადგილე, კორპორატიული საბანკო მომსახურების მიმართულებით. ფლობს გრენობლის ბიზნეს სკოლის MBA ხარისხს და კავკასიის ბიზნეს სკოლის ბაკალავრის ხარისხს ბიზნეს ადმინისტრაციაში.

■ ზურაბ მასურაშვილი

მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი

ზურაბ მასურაშვილი მცირე და საშუალო ბიზნესის ბანკინგის განყოფილების ხელმძღვანელად 2019 წლის მაისში დაინიშნა. ზურაბი საქართველოს ბანკის გუნდს 2004 წლიდან შეუერთდა, შემდეგ კი 2015 წელს დაბრუნდა სხვადასხვა მაღალ თანამდებობებზე, მათ შორის, იყო ექსპრეს ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი, მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი და საცალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი და, ბოლოს, მცირე და საშუალო ბიზნესის მიმართულების ხელმძღვანელი. ბანკში სამუშაოს დაწყებამდე, იყო "პრივატბანკის" გენერალური დირექტორის მოადგილე, საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულებით, აგრეთვე "ტაო ბანკის" გენერალური დირექტორის მოადგილე, საოპერაციო მიმართულებით.

მანამდე, 2002-2007 წლებში ზურაბი იყო ბიზნეს და ფინანსური კონსულტანტი სხვადასხვა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტში მსოფლიო მასშტაბით. მიღებული აქვს HEC Paris-ის მაგისტრის ხარისხი ინოვაციებისა და მეწარმეობის მიმართულებით და საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი გეოლოგიაში.

■ ლევან გომშიაშვილი

მარკეტინგისა და ციფრული მომსახურების მთავარი ოფიცერი

ლევან გომშიაშვილი მარკეტინგის დეპარტამენტის დირექტორად 2019 წლის მაისში დაინიშნა, ხოლო 2023 წლის თებერვალში მან ასევე ჩაიბარა ციფრული მიმართულება. ლევანს აქვს საკმაოდ დიდი გამოცდილება მარკეტინგის მიმართულებით, მუშაობდა სხვადასხვა თანამდებობაზე, მათ შორის იყო კრეატიული მენეჯერი და მარკეტინგის დირექტორი საერთაშორისო და ადგილობრივ კომპანიებში. ბაკში მუშაობის დაწყებამდე, ლევანი იყო სარეკლამო კომპანიის HOLMES&WATSON -ის დამფუძნებელი, სადაც ის იყო საბანკო და სხვა სექტორების წარმომადგენელი კლიენტების პერსონალური მენეჯერი. ლევანი ასევე არის თბილისის კომუნიკაციების სკოლის დამფუძნებელი. აქვს ედინბურგის უნივერსიტეტის მაგისტრის ხარისხი მენეჯმენტის მიმართულებით და სანქტ-პეტერბურგის ეკონომიკისა და ფინანსების სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი მენეჯმენტში.

■ ნუცა გოგილაშვილი

მასობრივი საცალო საბანკო მომსახურების ხელმძღვანელი

ნუცა საცალო საბანკო მომსახურების ხელმძღვანელის თანამდებობაზე 2022 წლის სექტემბერში დაინიშნა. მანამდე, მანამდე, 2019-2022 წლებში იყო მომხმარებელთა მომსახურებისა და ადამიანური კაპიტალის მართვის სამსახურის უფროსი, უშუალოდ ექვემდებარებოდა გენერალურ დირექტორს. ნუცამ საქართველოს ბანკში კარიერა 2016 წელს დაიწყო, როგორც კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების სტრატეგიული პროცესების ხელმძღვანელმა, რომელსაც ეკისრებოდა პასუხისმგებლობა ადამიანური კაპიტალისა და მომხმარებელთა მომსახურების ინიციატივებზე კორპორატიული და საინვესტიციო საბანკო მომსახურების მიმართულებით. 2017 წელს გახდა მომხმარებლების კმაყოფილების მართვის დეპარტამენტის დირექტორი და მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა ბანკში მომხმარებელთა მომსახურების მართვის სამსახურის ჩამოყალიბებაში. საქართველოს ბანკში მუშაობის დაწყებამდე ნუცა იყო თბილისის ბანკის სტრატეგიული დაგეგმვისა და ბიუჯეტირების განყოფილების ხელმძღვანელი. მანამდე, 2011-2014 წლებში მუშაობდა ლონდონში, JPMorgan-ის ფინანსური ანალიტიკოსის პოზიციაზე. მიღებული აქვს Bayes Business School-ის მაგისტრის ხარისხი ფინანსების მიმართულებით და ბაკალავრის ხარისხი ეკონომიკაში მოსკოვის საერთაშორისო ურთიერთობების სახელმწიფო ინსტიტუტში.

■ ანა კოსტავა

მთავარი იურისტი

ქ-ნ კოსტავა სს „საქართველოს ბანკის“ მთავარ იურისტად 2021 წლის ოქტომბერში დაინიშნა. საქართველოს ბანკში მუშაობა 2018 წლის აპრილში დაიწყო, ჯგუფის უფროსი იურისტის თანამდებობაზე (2018-2020წწ.). მანამდე, 2015-2018 წლებში საერთაშორისო იურიდიულ კომპანია Dechert LLP-ში მუშაობდა. აქვს იურისტად მუშაობის გამოცდილება მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის სააპელაციო ორგანოს სამდივნოსა და ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოში. იურიდიული კარიერა დაიწყო შპს „Legal Partners Associated-ში“ 2010 წელს. 2015 წლიდან ანა თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტის ასოცირებული ლექტორია. ანამ სამართლის მაგისტრის ხარისხი კემბრიჯის უნივერსიტეტში მიიღო, ხოლო სამართლის ბაკალავრის ხარისხი კავკასიის უნივერსიტეტის სამართლის სკოლაში. მას ასევე აქვს ჰარვარდის იურიდიული სკოლის უმაღლესი განათლების სერტიფიკატი წამყვანი კორპორაციული იურისკონსულტის სპეციალიზაციით.

■ ელენე ოქრომჭელიშვილი

ადამიანური კაპიტალის მართვის ხელმძღვანელი

ამჟამინდელ თანამდებობამდე ელენე ბიზნეს პროცესების, ოპერაციული მართვის მეთოდოლოგიის ტრანსფორმაციის და ტრანზაქციების განყოფილების ხელმძღვანელად მუშაობდა. ბანკს 2017 წელს შეუერთდა და სხვადასხვა პოზიციები ეკავა, მათ შორის, IFRS-ის ანგარიშგების განყოფილების ხელმძღვანელის პოზიცია, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ცალკეულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე და მისი შვილობილი კომპანიების ანგარიშგებაზე. ასევე იკავებდა ოპერატიული ეფექტურობისა და ხარჯების მართვის განყოფილების უფროსის თანამდებობას. ბანკში მისვლამდე ელენე კომპანია EY-ში მუშაობდა, სადაც უფროსი აუდიტორის პოზიციამდე გაიზარდა თანამდებობრივად. ელენეს აქვს IE ბიზნეს სკოლის მაგისტრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირებაში და თბილისის თავისუფალი უნივერსიტეტის ბაკალავრის ხარისხი ბიზნესის ადმინისტრირებაში.

დირექტორთა საბჭოს პასუხისმგებლობა

ბანკის დირექტორთა საბჭო და მმართველი გუნდი არის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც პასუხისმგებელია ბანკის ყოველდღიურ მართვაზე (გარდა აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის გამოყოფილი ფუნქციებისა) და, წესდების თანახმად, შედგება გენერალური დირექტორისა და არანაკლებ სამი გენერალური დირექტორის მოადგილისგან. ბანკის დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია აქციონერთა და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე, მის წევრებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სამეთვალყურეო საბჭო. დირექტორთა საბჭოს ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს, მოითხოვოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრისგან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა და იგი უფლებამოსილია, სიტყვით მიმართოს აღნიშნულ კრებას.

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო ამტკიცებს ბანკის დირექტორთა საბჭოს თითოეული წევრის ანაზღაურებისა და დასაქმების სხვა პირობებს. ბანკის დირექტორთა საბჭოს გარკვეული გადაწყვეტილებები ექვემდებარება ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წინასწარ დამტკიცებას.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოსთან ერთად ანაწილებს პასუხისმგებლობას დირექტორთა საბჭოს წევრებს შორის. დირექტორთა საბჭოს მოვალეობებში შედის:

- ბანკის ყოველდღიური საქმიანობის განხორციელება;
- აქციონერთა საერთო კრებისა ან სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომების დღის წესრიგის განხილვა, ყველა საჭირო ინფორმაციის მოპოვება, წინადადებების მომზადება და რეზოლუციების შემუშავება;
- მომავალი წლის ბიზნეს გეგმის მომზადება და წარდგენა სამეთვალყურეო საბჭოზე დასამტკიცებლად (ასეთი ბიზნეს გეგმა უნდა შეიცავდეს ბიუჯეტს, მოგებისა და ზარალის პროგნოზირებას და ბანკის ინვესტიციების გეგმას);
- ბანკის ფულადი სახსრებისა და ფასულობების დაკრედიტების, ანგარიშსწორების, დაფინანსების, ფულადი მომსახურებების, უსაფრთხოების, საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების საკითხების განხილვა და შიდა კონტროლი;

- გადაწყვეტილებები ბანკის ფილიალებისა და სერვის ცენტრების ფუნქციონირების შესახებ, ფილიალის მენეჯერებისა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ დაკისრებული ამოცანებისა და ფუნქციების შესრულების უზრუნველყოფა;
- შიდა აუდიტის ან გარე ინსპექტირების მიერ მოწოდებული ინფორმაციის და ფილიალის მენეჯერებისა და სერვის ცენტრების ხელმძღვანელების მიერ წარდგენილი ანგარიშების გადახედვა და შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღება;
- აქციონერთა საერთო კრებასა და სამეთვალყურეო საბჭოზე მიღებული გადაწყვეტილებების შესრულების უზრუნველყოფა;
- სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის, კანონქვემდებარე ნორმატიული და სხვა მარეგულირებელი დოკუმენტების შემუშავება და ასეთ პოლიტიკასთან, კანონქვემდებარე ნორმატიულ და მარეგულირებელ დოკუმენტებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა;
- კადრების დანიშვნის, გათავისუფლების, ტრენინგისა და ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება;
- საჭიროების შემთხვევაში, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევა;
- ნებისმიერი სხვა საკითხი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს და / ან GMS-ის მიერ შეიძლება დაეკისროს ღირექტორთა საბჭოს;
- ბანკის წესდებითა და მოქმედი კანონმდებლობით განსაზღვრული მოვალეობების შესრულება.

სამეთვალყურეოსაბჭოს შეუძლია განახორციელოს შემდეგი საქმიანობა მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით:

- სხვა კომპანიებში წილებისა და აქციების შეძენა და გადაცემა, თუკი ამგვარი წილის / აქციების მოცულობა აღემატება ამგვარი კომპანიის მთლიანი კაპიტალის 50% ან გარიგების ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- უძრავი ქონების და ქონებრივი უფლებების შეძენა, გადაცემა და დატვირთვა, თუკი ამგვარი გარიგება სცილდება ბანკის ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს და მისი ღირებულება აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- ფილიალების დაფუძნება და ლიკვიდაცია;
- ინვესტიციები, რომლის ღირებულებაც, ცალკე ან ჯამში, აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- კრედიტების და სესხების აღება იმ ოდენობით, რომლის ღირებულებაც აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 2.5%-ს;
- კრედიტების და სესხების უზრუნველყოფა, თუ ისინი სცილდება ყოველდღიური სამეურნეო საქმიანობის სფეროს;
- ახალი სახის საბანკო საქმიანობის დაწყება ან არსებული სახის საქმიანობის შეჩერება ან შეწყვეტა;
- ბანკის სამეურნეო პოლიტიკის საერთო პრინციპებისა და ბიზნეს სტრატეგიის დადგენა, წლიური ბიუჯეტისა და გრძელვადიანი ვალდებულებების დამტკიცება;
- ბანკის ხელმძღვანელობის (გენერალური დირექტორის და დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრების, და ასევე, სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ შერჩეული სხვა ხელმძღვანელი პირების) ანაზღაურების და/ან დამატებითი სარგებლის განსაზღვრა;
- იმ შეთანხმების ან ხელშეკრულების დამტკიცება, რომლის შესაბამისად ბანკის მიერ გაწეული (ერთჯერადი ან რამდენიმე ეტაპად გაღებული) ხარჯი აღემატება წინა კალენდრული თვის დასასრულისთვის არსებულ ბანკის საბალანსო ღირებულების 1.0%-ს;
- საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- სესხებისა და დეპოზიტების მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, მათ შორის სახაზინო აქციების გამოსყიდვა;
- სხვა ისეთი საქმიანობა, რომელიც შესაძლოა განსაზღვრული იყოს შესაბამისი კანონმდებლობით.

დირექტორთა საბჭოს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, რომელიც ვალდებულია: დამოუკიდებლად იმოქმედოს ბანკის სახელით (სამეთვალყურეო საბჭოს ნებისმიერი შესაძლო ნებართვისა და თანხმობის გათვალისწინებით); უხელმძღვანელოს დირექტორთა საბჭოს სხდომებს, ზედამხედველობა გაუწიოს დირექტორთა საბჭოს, სამეთვალყურეო საბჭოსა და აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილებების შესრულებას, სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობით გაანაწილოს ფუნქციები დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და ბანკის სხვა ხელმძღვანელ პირებს შორის და ამ მიზნით, გამოსცეს ბრძანებები, ინსტრუქციები და სხვა მითითებები; სამეთვალყურეო საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს რეკომენდაციები ბანკის თანამშრომლების პრემიებით წახალისებისა და ანაზღაურების თაობაზე; დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცებული ბანკის სამტაბო გეგმის შესაბამისად დანიშნოს და გათავისუფლოს თანამშრომლები; განახორციელოს ნებისმიერი სხვა საქმიანობა, რაც აუცილებელია ბანკის მიზნების განხორციელებისთვის (გარდა აქციონერთა კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დაკისრებული ფუნქციებისა). გენერალურ დირექტორს შეუძლია ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და ბანკის შესაბამისი დეპარტამენტების ხელმძღვანელებს დაავალოს პირადად მის კომპეტენციაში შემავალი ცალკეული საკითხების გადაწყვეტა.

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის“ აქციები.

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ახორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯის“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის შშმბელი კომპანიისა და საბოლოო შშმბელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“ („EECP“).

2022 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 71.9 მილიონი ლარი გამოყო შიდა-ჯგუფური გადანაწილებისთვის (2021: GEL 80.4 მილიონი, 2020: GEL 21.3 მილიონი).

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მის მართვასა და მონიტორინგს ახორციელებს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს ფინანსური ანგარიშგების გუნდი. მათი ფუნქციები და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ბანკის ფინანსური დირექტორი. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია წლიური სრული და შუალედური შემოკლებული ინდივიდუალური და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფას-ის და ევროკავშირის ფას-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოსცა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციებისა და ნიმუშების კრებულს, სადაც აღწერილია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მთავარი კომპონენტები, ძირითადი წესები, პროცედურები და ვადები. აღნიშნული სახელმძღვანელო რეგულარულად ნახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში მომხდარი ცვლილებების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიების დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს შესაბამის ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდეგში განიხილავს და საბოლოოდ ამტკიცებს შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგების და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ წარედგინება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგების და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფისა და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტის ანგარიშს განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის ფინანსური დირექტორი.

ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებას განიხილავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი და რისკების მართვის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გაცემის უფლება აქვთ დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებს და ფინანსურ ანგარიშგებას და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განსახილველ საკითხებთან და გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციებთან ერთად.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითა ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მმართველობითი ანგარიშგება და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სწორი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციის, საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს
ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
11 მაისი 2023

მელ კარვილი
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე
11 მაისი 2023

აქციების გამოსყიდვა

წლის განმავლობაში არც ბანკს და არც ჯგუფს არ შეუძენია სს „საქართველოს ბანკის“ აქციები.

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ახორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“), რომელიც გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“ („EECP“).

2022 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 71.9 მილიონი ლარი გამოყო შიდა-ჯგუფური გადანაწილებისთვის (2021: GEL 80.4 მილიონი, 2020: GEL 21.3 მილიონი).

ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები და რისკების მართვა

ჯგუფისა და ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურები ცენტრალიზებულია და მის მართვასა და მონიტორინგს ახორციელებს ბანკის ფინანსური დეპარტამენტი და ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების დეპარტამენტი. თითოეულ შვილობილ კომპანიას ჰყავს ფინანსური ანგარიშგების გუნდი. მათი ფუნქციები და საქმიანობა კოორდინირებულია და კონტროლდება ჯგუფის ანგარიშგების გუნდის მიერ. პროცესის საერთო მონიტორინგს ხელმძღვანელობს ბანკის ფინანსური დირექტორი. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების მიზანია წლიური სრული და შუალედური შემოკლებული ინდივიდუალური და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ფასს-ის და ევროკავშირის ფასს-ის შესაბამისად. 2007 წელს ჯგუფმა გამოსცა ფინანსური ანგარიშგების პროცედურების სახელმძღვანელო, რომელიც წარმოადგენს ინსტრუქციებისა და ნიმუშების კრებულს, სადაც აღწერილია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების მთავარი კომპონენტები, ძირითადი წესები, პროცედურები და ვადები. აღნიშნული სახელმძღვანელო რეგულარულად ნახლდება ჯგუფში ან ანგარიშგების სტანდარტებში მომხდარი ცვლილებების საფუძველზე.

ფინანსური ანგარიშგების პროცესი იწყება შვილობილი კომპანიების დონეზე. თითოეული შვილობილი კომპანიის ფინანსური დეპარტამენტი ამზადებს შესაბამის ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტს, რომელსაც შემდეგში განიხილავს და საბოლოოდ ამტკიცებს შვილობილი კომპანიების ფინანსური დირექტორები. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშგები და საინფორმაციო პაკეტები შემდგომ წარედგინება ჯგუფის ბიუჯეტირებისა და ანგარიშგების გუნდს, რომელიც განიხილავს ანგარიშგებს და ახდენს მათ კონსოლიდაციას ჯგუფისა და ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებებში. კონსოლიდირებული სრული პაკეტის ანგარიშს განიხილავს და ამტკიცებს ბანკის ფინანსური დირექტორი.

ფინანსური დირექტორის დამტკიცების შემდეგ, ფინანსურ ანგარიშგებას განიხილავს დირექტორთა საბჭო, აუდიტის კომიტეტი და რისკების მართვის კომიტეტი, სამეთვალყურეო საბჭო და გარე აუდიტორები. ბანკისა და ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების გაცემის უფლება აქვთ დირექტორთა საბჭოს, აუდიტის კომიტეტს და სამეთვალყურეო საბჭოს.

ბანკისა და ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი რეგულარულად განიხილავს ბანკისა და ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებს და ფინანსურ ანგარიშგებას და წარუდგენს ფინანსურ დეპარტამენტს და ჯგუფის ანგარიშგებისა და ბიუჯეტირების გუნდს განსახილველ საკითხებთან და გაუმჯობესების შესახებ რეკომენდაციებთან ერთად.

დირექტორთა საბჭოს განცხადება

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია მმართველობითი ანგარიშგებისა და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაზე მოქმედი კანონმდებლობისა და რეგულაციების შესაბამისად. მიგვაჩნია, რომ მმართველობითი ანგარიშგება და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში არის სწორი, დაბალანსებული და გასაგები და აქციონერებს აძლევს ინფორმაციას ჯგუფის პოზიციის, საქმიანობის, ბიზნეს მოდელისა და სტრატეგიის შესაფასებლად.

სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს
ბრძანებით:

არჩილ გაჩეჩილაძე
გენერალური დირექტორი
11 მაისი 2023

მელ კარვილი
სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე
11 მაისი 2023

დამატებითი
ინფორმაცია

მიითითებები

ბანკი	სს საქართველოს ბანკი
BOGG plc	საქართველოს ბანკის ჯგუფი plc
საბჭო	სამეთვალყურეო საბჭო; ან თუ საუბარია BOGG plc-ზე, BOGG plc-ის დირექტორთა საბჭო.
დირექტორები	საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს წევრები
ჯგუფი	სს საქართველოს ბანკი და მისი შვილობილი კომპანიები
ანგარიში	სს საქართველოს ბანკის მმართველობითი ანგარიში
წესდება	სს საქართველოს ბანკის წესდება
GMS	აქციონერთა საერთო კრება
სებ კოდექსი	საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2018 წლის 27 სექტემბრის #215/04 ბრძანებით დამტკიცებული კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსი, მასში შტაბილი ცვლილებების გათვალისწინებით.
ფასს	საერთაშორისო ფინანსური ანგარიშგების სტანდარტები
სამეთვალყურეო საბჭო	ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო
დირექტორთა საბჭო	ბანკის დირექტორთა საბჭო (მთავარი აღმასრულებელი დირექტორი(გენერალური დირექტორი) და აღმასრულებელი დირექტორის (გენერალური დირექტორის) მოადგილეები)
აღმასრულებელი ხელმძღვანელობა/მენეჯმენტი	ბანკის აღმასრულებელი მენეჯმენტი როგორც წარმოდგენილია ბანკის ვერგვერდზე bankofgeorgia.ge-ზე.
ფინანსური დირექტორი	ბანკის ფინანსური დირექტორი
რისკების დირექტორი	ბანკის რისკების დირექტორი
ჩვენ/ჩვენი	წინამდებარე ანგარიშში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ გულისხმობს ჯგუფს. ამასთან, ჯგუფი მოიცავს და მოქმედებს შვილობილი კომპანიების მეშვეობით, რომლებიც არიან იურიდიული პირები საკუთარი მართვის სტრუქტურით (როგორც მოცემულია ამ ანგარიშის შესაბამის ნაწილებში). ამ თვალსაზრისით, საქართველოში საბანკო ბიზნესის კონტექსტში „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ -ს გამოყენებისას ვგულისხმობთ სს „საქართველოს ბანკს“. ანალოგიურად, „ჩვენ“ ან „ჩვენი“ ბელარუსის საბანკო კონტექსტში გულისხმობს BNB-ს, თუ წინამდებარე მმართველობით ანგარიშში სხვა რამ არ არის მითითებული.
y-o-y	ცვლილება წინა წელთან შედარებით
ppts	პროცენტული პუნქტი

გამოყენებული ტერმინების განმარტებები

აქტიური მერჩანტი- გასული თვის განმავლობაში განხორციელებული არანაკლებ ერთი ტრანზაქცია;

ალტერნატიული მესრულების შეფასება (APMs)- წინამდებარე ანგარიშში ხელმძღვანელობა იყენებს სხვადასხვა APM-ს, რომლებიც, მათი აზრით, დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას იძლევა ჯგუფის ფინანსური საქმიანობის შესახებ. APM-ები არ არის განსაზღვრული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებით, ასევე არ შეიძლება მათი პირდაპირი შედარება სხვა კომპანიებთან, რომლებიც იყენებენ მსგავს მონაცემებს. მიგვაჩნია, რომ აღნიშნული APM-ები უზრუნველყოფს ჩვენი ფინანსური საქმიანობის უკეთესად წარმოდგენას, რადგან ამ ზომებს ხელმძღვანელობა იყენებს ჩვენი ოპერაციების შესაფასებლად და ყოველდღიური საოპერაციო გადაწყვეტილებების მისაღებად.

საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (BEPS)- ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი წლის მოგება, შეფარდებული იმავ წლის მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან.

საბალანსო დირებულება ერთ აქციაზე (BVPS) - ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი მთლიანი კაპიტალის ფარდობა წლის ბოლოს განთავსებულ აქციებთან; წმინდა განთავსებული აქციები ტოლია წლის ბოლოს განთავსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობისა, წლის ბოლოს სახაზინო აქციების გამოკლებით;

მუდმივი გაცვლითი კურსი -ცვლილებები მუდმივი გაცვლითი კურსის დაშვებით;

დეპოზიტების ხარჯი- მოცემული პერიოდის კლიენტის დეპოზიტებსა და თამასუქებზე რიცხული საპროცენტო ხარჯი შეფარდებული კლიენტის დეპოზიტებისა და თამასუქების ყოველთვიურ საშუალო მაჩვენებელთან;

ფონდების მოზიდვის ხარჯი - წლის საპროცენტო ხარჯის ფარდობა ყოველთვიურ საშუალო პროცენტთან ვალდებულებებთან.

საკრედიტო რისკის ხარჯი -წლის განმავლობაში მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელი ზარალი/ გაუფასურების ხარჯი შეფარდებული იმავ წლის მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ რაოდენობასთან.

ხარჯების შემოსავალთან ფარდობის კოეფიციენტი- საოპერაციო ხარჯები შეფარდებული საოპერაციო შემოსავალთან.

მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები- წინამდებარე ანგარიშში წარმოდგენილია ხელშეკრულებით დარიცხულ საპროცენტო შემოსავალზე ECL-ის გარეშე.

პროცენტიანი ვალდებულებები - ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებელთა დეპოზიტები და თამასუქები და გამოშვებული სავალო ვალდებულებები.

საპროცენტო სარგებლის მქონე აქტივები (ფულადი სახსრების გარეშე) მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, სანაცვსტიციო ფასიანი ქაღალდები (კორპორატიული აქციების გამოკლებით) და მომხმარებელზე გაცემული წმინდა სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები.

ლევარიიგი- მთლიანი ვალდებულებების ფარდობა მთლიან კაპიტალთან.

ლიკვიდური აქტივები - ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები, მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები;

ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) - მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული წმინდა ფულადი სახსრების გადინებასთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს).

სესხის სარგებელი- მომხმარებელზე გაცემული სესხებიდან და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი შეფარდებული მომხმარებელზე გაცემული სესხებსა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების საშუალო ყოველთვიურ ბალანსთან.

ყოველთვიური აქტიური ციფრული მომხმარებელი (MAU) - მომხმარებელი, რომელმაც ბოლო თვის განმავლობაში ერთხელ მაინც ისარგებლა mBank/iBank-ის მომსახურებით;

სებ (Basel III) ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი- ძირითადი პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

სებ (Basel III) პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი -პირველადი კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

სებ (Basel III) მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი - საზედამხედველო კაპიტალის თანაფარდობა რისკის მიხედვით შეწონილ მთლიან რისკის პოზიციებთან, ორივე გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად.

წმინდა საპროცენტო მარჟა (NIM) -უდრის წმინდა საპროცენტო შემოსავალს, შეფარდებულს იმავ პერიოდის საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივების საშუალო მაჩვენებელთან.

წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი (NSFR) -სტაბილური დაფინანსების ხელმისაწვდომი ოდენობა (როგორც ეროვნული ბანკი განსაზღვრავს) შეფარდებული სტაბილური დაფინანსების საჭირო ოდენობასთან (როგორც ამას ადგენს ეროვნული ბანკი).

წმინდა სესხები -მმართველობითი ანგარიშგების ყველა ნაწილში, კონსოლიდირებული აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგების გარდა, წმინდა სესხები განისაზღვრება, როგორც მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანაზღაურების გამოკლებით.

უმოქმედო სესხები (NPL) - სესხები, რომელთა ძირითადი თანხის ან პროცენტის გადახდა ვადაგადაცილებულია 90 დღეზე მეტი დღით; ან რომელთა გადახდისუუნარიანობა საეჭვოა და ნაკლებად სავარაუდოა, რომ მოვალეები შეძლებენ სასესხო ვალდებულებების სრულად დაფარვას უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარეშე.

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი- მომხმარებელზე გაცემული სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელი ფინანსური ზარალის რეზერვი შეფარდებული უმოქმედო სესხებთან.

უმოქმედო სესხების დაფარვის კოეფიციენტი კორექტირებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულებით მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და ფინანსური საიჯარო მოთხოვნების მოსალოდნელ ზარალის ანაზღაურებას დამატებული უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულება, შეფარდებული უმოქმედო სესხებთან.

ერთჯერადი ხარჯი/მოგება - მნიშვნელოვანი ხარჯი/მოგება, რომელიც არ წარმოიქმნება ჩვეულებრივი საქმიანობის დროს.

საოპერაციო ლევარიიგი- საოპერაციო შემოსავლის პროცენტული ცვლილება საოპერაციო ხარჯების პროცენტული ცვლილების გამოკლებით.

საშუალო აქტივებზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAA)- წლის მოგება შეფარდებული იმავ წლის საშუალო მთლიან აქტივებთან.

საშუალო კაპიტალზე უკუგების კოეფიციენტი (ROAE) -ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილი წლიური მოგება შეფარდებული ჯგუფის აქციონერებისათვის განკუთვნილ საშუალო მთლიანი კაპიტალის ყოველთვიურ მაჩვენებელზე.

ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი - მიმოქცევაში მყოფი აქციების დღიური საშუალო გამოკლებული სახაზინო აქციების დღიური ოდენობა;

გაზავებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი - ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი პლუს იმავ წლის განმავლობაში მენეჯმენტისთვის ცნობილი გაზავებადი საშუალო შეწონილი

NMFმნიშვნელომონაცემები

ბუღალტრული აღრიცხვის,
ანგარიშგებისა და აუდიტის
შესახებ საქართველოს
კანონის მე -7 მუხლის მე -10
პუნქტის მოთხოვნების
შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 11 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვითარებთ წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 11 მაისი

თბილისი, საქართველო

კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება
დამოუკიდებელი
აუდიტორის ანგარიშთან
ერთად

სს „საქართველოს ბანკი“ და
შვილობილი საწარმოები
კონსოლიდირებული ფინანსური
ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2022 წ.

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგება.....	2
კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	3
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	4
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	5

კომპანიის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა.....	6
2. მომზადების საფუძველი.....	6
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა.....	8
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	36
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ.....	43
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	47
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	47
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	48
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.....	50
10. აქტივის გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები.....	72
11. საინვესტიციო ქონება.....	77
12. გუდვილი.....	78
13. გადასახადები.....	79
14. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები.....	82
15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები.....	83
16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე.....	84
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები.....	85
18. პირობითი ვალდებულებები.....	86
19. საკუთარი კაპიტალი.....	87
20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი.....	88
21. წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან.....	89
22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები.....	90
23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.....	92
24. წმინდა არარეგულარული მუხლები.....	93
25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები.....	93
26. რისკის მართვა.....	96
27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	121
28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	128
29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	131
30. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	132

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგებისგან, კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ჯგუფისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი), და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტის ძირითადი საკითხები

აუდიტის ძირითად საკითხებად მიიჩნევა ისეთი საკითხები, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული შეფასებით, ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებულ აუდიტში. ეს საკითხები განხილული იყო ჩვენ მიერ ჩატარებული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისა და თანდართული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ ჩვენ მიერ ჩამოყალიბებული მოსაზრების კონტექსტში და აღნიშნულ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვთქვამთ. ქვემოთ თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩატარებული აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რომელთა მიზანიც იყო რეაგირება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების ჩვენ მიერ შეფასებულ რისკებზე. ჩვენი აუდიტორული პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების, შედეგები წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური დარეზერვების მოდელითა და კონკრეტული სასესხო რეზერვის შექმნით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზისა და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე. სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, სავარაუდოდ შეიცვლება წინა წლის ბოლოსთან შედარებით, ეკონომიკური განუსაზღვრელობის უფრო მაღალი დონის გამო, რაც განაპირობა უკრაინასა და რუსეთს შორის მიმდინარე კონფლიქტმა და მისმა ზეგავლენამ მსოფლიო ეკონომიკაზე.	- ჩვენ საფუძვლიანად შევისწავლეთ, კრიტიკულად გავაანალიზეთ და შევაფასეთ კონტროლის ძირითადი მექანიზმების გამართულობა და საოპერაციო ეფექტურობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის რელევანტური ყველა პროცესისთვის. ეს მოიცავს კონტროლებს მონაცემთა სიზუსტესა და სისრულეზე, საკრედიტო მონიტორინგს, მსესხებლების განაწილებას თავიანთ შესაბამის გაუფასურების სტადიაზე, ინდივიდუალურ დარეზერვებას, საჟურნალო გატარებების წარმოებას და განმარტებითი შენიშვნების მომზადებას. - ფასს 9-ის სპეციალისტების დახმარებით შევაფასეთ და გადავამოწმეთ ჯგუფის ფასს 9-ის მიხედვით დარეზერვების მეთოდოლოგიას, რათა დაგვედგინა,

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
აქედან გამომდინარე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვიც დიდი დოზით ექვემდებარება განსჯას და დაშვებებში შესულმა ცვლილებებმა შეიძლება არსებითი გავლენა იქონიოს გაცხადებულ მოგებაზე. კოლექტიური და კონკრეტული დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე, რომელთა შორისაა: ▶ სესხების გადანაწილება პირველ, მეორე, მესამე სტადიებზე ან „შექმნილ ან შექმნილ გაუფასურებულ“ კატეგორიაზე ფასს 9-ში „ფინანსური ინსტრუმენტები“ წარმოდგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; ▶ სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები, რომელთა მიხედვით ხდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელი მოდელის შექმნა და გამოყენება; ▶ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები, გამოყენებული წონების ჩათვლით; ▶ მოდელირების შემდგომი კორექტირებების მართებულობა, სისრულე და შეფასება, სხვადასხვა დაშვების ეფექტების ორმაგი ანგარიშის რისკის ჩათვლით; ▶ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და	ბუღალტრული სტანდარტის დაკმაყოფილება თანმიმდევრულად თუ ხდებოდა და რომ მეთოდოლოგიაში შესული ცვლილებები მართებული იყო. ▶ მოდელირების სპეციალისტების დახმარებით გამოვცადეთ დაშვებები, ამოსავალი მონაცემები და ფორმულები, რომლებიც გამოყენებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში, რათა დაგვედასტურებინა, რომ მოდელი შესაბამისობაშია აღნიშნულ მეთოდოლოგიასთან. ეს მოიცავდა მოდელის სტრუქტურისა და გამოყენებული ფორმულების მართებულობის შეფასებას და დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში ზარალისა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გადაანგარიშებას შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ნიმუშების საფუძველზე. ▶ დეტალური მიმოხილვის ჩატარებაში და მოდელში შესული ცვლილებების გატესტვაში ჩავრთეთ სპეციალისტები. ჩვენ გადავიანგარიშეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ნიმუშების საფუძველზე, რომლებიც მოიცავდა სტადიებად განაწილების პროცედურებს და შესაბამის რისკის პარამეტრებს. ▶ შევავსეთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული მაკროეკონომიკური სცენარების მართებულობა და შევამოწმეთ, სათანადოდ იყო ისინი თუ არა გამოყენებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლებში. ▶ შევამოწმეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენებული ძირითადი ამოსავალი მონაცემების სისრულე და სიზუსტე სესხებისა და ავანსების შეჯერებით საბაზისო წყაროს სისტემებსა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელს შორის.

აუდიტის ძირითადი საკითხები	როგორ მივუდევით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმავლობაში
▶ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. რისკები ასევე უკავშირდება შემდეგს: ▶ სესხის შესახებ იმ საბაზისო მონაცემების სიზუსტე და სისრულე, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოიყენება; ▶ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა. რეზერვის დონის დადგენაში განსჯის მონაწილეობის შედეგად, არსებობს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვისას თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული უზუსტობების უფრო დიდი რისკი, მათ შორის, ხელმძღვანელობის მიერ კონტროლის მექანიზმების უგულებელყოფის შედეგად. აქედან გამომდინარე, ეს საკითხი იყო არსებითი უზუსტობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი შეფასებული რისკი. რისკის დონე წინა წლის შესაბამისი რჩება.	▶ გადავამოწმეთ კრიტერიუმები, რომლებიც გამოიყენება 1-ელი, მე-2 და მე-3 სტადიებზე ან შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის კატეგორიაზე აქტივების გადასანაწილებლად ფასს 9-ის მიხედვით, მათ შორის ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე, რომლებიც გამოიყენება კონკრეტულად საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და სტადიების განსაზღვრისთვის. შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული სესხები ინდივიდუალურად შევაფასეთ, რათა დაგვედგინა შესაფერის სტადიაზე იყვნენ თუ არა განაწილებულები, საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ან დეფოლტის პოტენციური მაჩვენებლების გათვალისწინებით და ასევე ხელმძღვანელობას გამოვკითხეთ სტადიებს შორის გადატანის საფუძველი. ▶ ჩვენ ჩავატარეთ პროცედურები, სესხების უზრუნველყოფის საგნის არსებობის დასადაგენად და შესაფასებლად, როდესაც უზრუნველყოფის საგნისგან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები გავლენას ახდენდა სესხებიდან მიღებული ზარალის შეფასებაზე. შეფასების სპეციალისტების დახმარებით შევაფასეთ უზრუნველყოფის საგნების შეფასების მეთოდოლოგიის მართებულობა. ▶ შევაფასეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებული განმარტებების მართებულობა ფასს-ის მოთხოვნების დაკმაყოფილებასთან მიმართებით.

საინვესტიციო ქონების შეფასება

ჯგუფი იყენებს სამართლიანი ღირებულების მოდელს თავისი საინვესტიციო ქონებისთვის და გასაყიდად არსებული აქტივებისთვის, როდესაც აფასებს დასაკუთრებულ აქტივებს თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. ისინი მეტწილად შედგებიან უძრავი ქონების აქტივებისგან, რომლებიც მანამდე ფლობილი იყო, როგორც იმ სესხების უზრუნველყოფის საგანი, რომლებიც ახლა უკვე დეფოლტის სიტუაციაშია.

უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს გაურკვევლობა და ეყრდნობა ვარაუდებს. რუსეთ-უკრაინის გამო რუსეთის და უკრაინის მოქალაქეები დიდი რაოდენობით შემოვიდნენ საქართველოში. ამან გამოიწვია უძრავ ქონებაზე მოთხოვნის გაზრდა და, შესაბამისად, უძრავი ქონების ფასის ზრდა. მართალია, შეფასებები ერთობლივად ხორციელდება შიდა და გარე სათანადოდ კვალიფიციური შემფასებლების მიერ, მაინც რჩება რისკი იმისა, რომ ცალკეული აქტივები არასათანადოდ შეფასდეს.

რეგიონის ეკონომიკასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის შედეგად საბაზრო ფასების უფრო მაღალი მერყეობის გამო, გაზრდილია უძრავი ქონების შეფასებასთან დაკავშირებული რისკის დონე.

- ▶ ჩვენ საფუძვლიანად შევისწავლეთ, კრიტიკულად გავაანალიზეთ და შევაფასეთ კონტროლის ძირითადი მექანიზმების გამართულობა და ეფექტურობა საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად არსებული უძრავი ქონებისა და დასაკუთრებული აქტივების შეფასებისთვის რელევანტური ყველა პროცესისთვის.
- ▶ ჩვენ შევაფასეთ ჯგუფის საინვესტიციო ქონების შეფასებაში ჯგუფის მიერ ჩართული გარე ექსპერტების კომპეტენცია, პროფესიული კვალიფიკაცია და ობიექტურობა.
- ▶ შეფასების ანგარიშების შემოწმებით და ხელმძღვანელობასთან და შემფასებლებთან გასაუბრებით, გავერკვიეთ ექსპერტების სამუშაოს მიზნებსა და მოცულობაში, მათ მიერ გამოყენებულ მეთოდებსა და დაშვებებში და მათ მიერ გაკეთებულ დასკვნებში,
- ▶ ჩვენ ჩავრთეთ იუაის უძრავი ქონების შემფასებელ სპეციალისტთა გუნდი შემთხვევითობის პრინციპით შერჩეული ქონების გადაფასებაში, რათა შეგვემოწმებინა ხელმძღვანელობის ექსპერტის შეფასების მართებულობა. გადავამოწმეთ შემფასებლების მიერ გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები, მეთოდოლოგია და ლოგიკა, ასევე მათი დასაბუთება. აქედან გამომდინარე, ჩვენ შევადარეთ იუაის სპეციალისტების მიერ მიღებული შედეგები ხელმძღვანელობის ექსპერტების შედეგებს და შევისწავლეთ მათ შორის მნიშვნელოვანი სხვაობები.
- ▶ შევაფასეთ ხელმძღვანელობის უძრავი ქონების შეფასების კორექტირებების მართებულობა, კერძოდ, გადავამოწმეთ, რომ გამოსყიდვის ოფციონს დაქვემდებარებულ ქონებას ჰქონდა გამოსყიდვის განსაზღვრული ფასი და რომ

	სათანადო პერიოდი იყო გამოყენებული შეზღუდვის მქონე უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებების დისკონტირებისთვის. ▶ ჩვენ ჩავატარეთ უძრავი ქონების შემოსვლების და გასვლების შემოწმება, მათ შორის აქტივების გადატანები საინვესტიციო ქონებას, ძირითად საშუალებებს, სხვა აქტივებსა და გასაყიდად არსებულ აქტივებს შორის. ▶ მიმოვიხილეთ უძრავი ქონების წარდგენა და მის შესახებ განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ანგარიშგებაში შესაბამისი სააღრიცხვო სტანდარტების მიხედვით.
--	--

სხვა ინფორმაცია ასახულია ჯგუფის 2022 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია წლიურ ანგარიშში, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიშში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება აუდიტორის წინამდებარე დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობას ევალება შეაფასოს, ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნარი, და აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.

- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძველად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ჯგუფის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძველად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვეთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებებს ჯგუფში შემავალი საწარმოებისა და სხვა ერთეულების ფინანსური ინფორმაციის შესახებ, რათა მოსაზრება გამოვთქვათ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ ვართ პასუხისმგებლები ჯგუფის აუდიტის მსვლელობის ხელმძღვანელობაზე, ზედამხედველობასა და აუდიტის ჩატარებაზე. მხოლოდ ჩვენ ვართ პასუხისმგებელი ჩვენს აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

აუდიტის კომიტეტს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ დავიცავით დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებული შესაფერისი ეთიკური ნორმები და მას ვაცნობთ ყველა ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც, გონივრულ ფარგლებში, შეიძლება მიჩნეულიყო, რომ დაკავშირებულია ჩვენს დამოუკიდებლობასთან, ასევე შესაბამისი დამცავი ზომების შესახებ, აუცილებლობის შემთხვევაში.

აუდიტის კომიტეტისთვის ინფორმირებული საკითხებიდან განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტში და, მაშასადამე, მიიჩნევა აუდიტის ძირითად საკითხებად. ამ საკითხებს აღწერთ ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონმდებლობით არ იკრძალება საჯაროდ მოცემული საკითხის ინფორმირება ან, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, თვითონ არ გადავწყვეტთ, რომ აუდიტორის დასკვნაში არ უნდა მოხდეს ამა თუ იმ საკითხის ინფორმირება, რადგან, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ამგვარი ქმედებით განპირობებული მოსალოდნელი უარყოფითი შედეგები გადააჭარბებს მისი ინფორმირებით მოსალოდნელ სარგებელს, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნის შესაბამისი აუდიტის პარტნიორი არის რუსლან ხოროშვილი.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

2023 წლის 28 აპრილი

თბილისი, საქართველო

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2022	2021	2020
აქტივები				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	3,495,728	1,494,452	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	2,417,306	1,917,939	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	4,343,749	2,563,961	2,513,472
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	9	16,841,603	15,998,166	14,003,526
მოთხოვნები და სხვა სესხები		3,398	23,432	1,501
გადახდილი ავანსი		47,176	58,160	43,638
მარაგები		11,441	6,243	5,995
აქტივის გამოყენების უფლება	10	115,404	77,676	82,804
საინვესტიციო ქონება	11	170,629	231,707	234,835
ძირითადი საშუალებები	10	363,606	343,025	346,867
გუდვილი	12	33,453	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	10	130,307	124,775	110,361
მოგების გადასახადის აქტივები	13	864	292	22,033
სხვა აქტივები	14	362,828	241,200	316,404
გასაყიდად გამოიწვლილი აქტივები		29,566	46,731	62,648
სულ აქტივები		28,367,058	23,161,212	21,768,306
ვალდებულებები				
კლიენტის დეპოზიტები და თამასუქები	15	18,274,061	14,081,438	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	16	5,191,494	4,118,462	3,124,939
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	646,137	1,460,479	1,567,558
საიჯარო ვალდებულება	10	112,624	85,098	95,201
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი		102,250	76,600	51,408
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	13	99,533	110,868	62,434
სხვა ვალდებულებები	14	153,591	177,044	325,987
სულ ვალდებულებები		24,579,690	20,109,989	19,280,006
საკუთარი კაპიტალი	19			
სააქციო კაპიტალი		27,994	27,994	27,994
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		190,033	180,969	216,974
გამოსყიდული აქციები		(10)	(10)	(10)
სხვა რეზერვები		(4,304)	(24,070)	47,997
გაუნაწილებელი მოგება		3,573,655	2,866,340	2,195,345
სულ ჯგუფის აქციონერებზე მიკუთვნებადი საკუთარი კაპიტალი		3,787,368	3,051,223	2,488,300
სულ საკუთარი კაპიტალი		3,787,368	3,051,223	2,488,300
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		28,367,058	23,161,212	21,768,306

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაყენებლად დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე

გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია

ფინანსური დირექტორი

მელ კარვილი

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე

2023 წლის 28 აპრილი

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

		შენიშვნები	2022	2021	2020
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			2,223,455	1,796,788	1,539,643
სხვა საპროცენტო შემოსავალი			20,573	28,737	32,067
საპროცენტო შემოსავალი			2,244,028	1,825,525	1,571,710
საპროცენტო ხარჯი			(1,051,700)	(870,013)	(795,299)
ანაზრის დაზღვევის საფასური			(17,717)	(14,629)	(11,415)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	20		1,174,611	940,883	764,996
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი			548,782	382,630	269,640
საკომისიო ხარჯი			(287,362)	(194,294)	(133,401)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21		261,420	188,336	136,239
წმინდა სავალუტო შემოსულობა			463,202	107,801	98,938
ვალის დაფარვით მიღებული წმინდა შემოსულობა / (ზარალი)			(8,462)	(2,892)	(4,924)
სხვა წმინდა შემოსულობა / (ზარალი)			40,556	70,403	48,130
საოპერაციო შემოსავალი			1,931,327	1,304,531	1,043,379
ხელფასი და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	22		(330,376)	(254,153)	(216,657)
ადმინისტრაციული ხარჯები	22		(151,712)	(119,558)	(94,959)
ცვთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	10		(95,977)	(83,682)	(75,934)
სხვა საოპერაციო ხარჯები			(3,603)	(3,822)	(4,437)
არასაოპერაციო ხარჯები			(581,668)	(461,215)	(391,987)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან			819	(3,781)	782
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ღირებულებამდე			1,350,478	839,535	652,174
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	23		(129,704)	(4,113)	(239,341)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე	23		(3,208)	(4,950)	(8,025)
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო (ზარალი) / ამოღება	23		(16,745)	9,252	(22,661)
გაუფასურების ხარჯი სხვა აქტივებსა და ანარიცხებზე			(18,007)	(20,488)	(13,458)
რისკის ღირებულება			(167,664)	(20,299)	(283,485)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე			1,182,814	819,236	368,689
წმინდა არარეგულარული მუხლები	24		(203)	(610)	(41,416)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე			1,182,611	818,626	327,273
მოგების გადასახადის ხარჯი	13		(190,607)	(74,815)	(20,775)
წლის მოგება			992,004	743,811	306,498
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	19		35.4492	26.5800	10.9527

6-133 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	2022	2021	2020
წლის მოგება	992,004	743,811	306,498
სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი)			
<i>სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში:</i>			
– სავალო ინსტრუმენტში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	29,683	(39,431)	78,490
– რეალიზებული (შემოსულობა) ზარალი ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(7,528)	(30,044)	(2,854)
– ცვლილება იმ სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და რეკლასიფიცირებულია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში	7,379	(880)	(104)
– სავალუტო სხვაობით მიღებული ზარალი	(18,110)	(7,381)	(3,708)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი), რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში	11,424	(77,736)	71,824
<i>სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში:</i>			
– ძირითადი საშუალებების და აღჭურვილობის გადაფასება, რომლებიც რეკლასიფიცირებულია საინვესტიციო ქონებად	-	2,359	-
– წმინდა ზარალი ინვესტიციებიდან წილობრივ ინსტრუმენტებში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	(1,369)	884	(518)
წმინდა სხვა სრული ზარალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო წლების მოგებაში ან ზარალში	(1,369)	3,243	(518)
სხვა სრული შემოსავალი (ზარალი) პერიოდის განმავლობაში, გადასახადის გამოკლებით	10,055	(74,493)	71,306
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	1,002,059	669,318	377,804
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	1,002,059	669,318	377,804
მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:			
- ჯგუფის აქციონერებს	1,002,059	669,318	377,804
	1,002,059	669,318	377,804
მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:			
- ჯგუფის აქციონერებს	1,002,059	669,318	377,804
	1,002,059	669,318	377,804

6-133 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებითი შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული საკუთარი აქციები	სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,994	183,875	(10)	(30,874)	1,896,412	2,077,397
წლის მოგება	-	-	-	-	306,498	306,498
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	(7,565)	71,306
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	78,871	298,933	377,804
აქციებზე დაფუძნებული გადახდებიდან წარმოშობილი ზრდა	-	54,361	-	-	-	54,361
საკუთარ კაპიტალში						
შენატანები აქციებზე	-	(21,262)	-	-	-	(21,262)
დაფუძნებული გადახდების გეგმის ფარგლებში (25-ე შენიშვნა)	-	-	-	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,994	216,974	(10)	47,997	2,195,345	2,488,300
წლის მოგება	-	-	-	-	743,811	743,811
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	(72,067)	(2,426)	(74,493)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	(72,067)	741,385	669,318
აქციებზე დაფუძნებული გადახდებიდან წარმოშობილი ზრდა	-	44,444	-	-	-	44,444
საკუთარ კაპიტალში						
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	(70,390)	(70,390)
შენატანები აქციებზე	-	(80,449)	-	-	-	(80,449)
დაფუძნებული გადახდების გეგმის ფარგლებში (25-ე შენიშვნა)	-	-	-	-	-	-
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,994	180,969	(10)	(24,070)	2,866,340	3,051,223
წლის მოგება	-	-	-	-	992,004	992,004
წლის სხვა სრული შემოსავალი	-	-	-	19,766	(9,711)	10,055
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	-	-	19,766	982,293	1,002,059
აქციებზე დაფუძნებული გადახდებიდან წარმოშობილი ზრდა	-	80,955	-	-	-	80,955
საკუთარ კაპიტალში						
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	(274,978)	(274,978)
შენატანები აქციებზე	-	(71,891)	-	-	-	(71,891)
დაფუძნებული გადახდების გეგმის ფარგლებში (25-ე შენიშვნა)	-	-	-	-	-	-
2022 წლის 31 დეკემბერი	27,994	190,033	(10)	(4,304)	3,573,655	3,787,368

6-133 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „საქართველოს ბანკი“ და შვილობილი საწარმოები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება
კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2022	2021	2020
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები				
მიღებული პროცენტი		2,286,511	1,826,656	1,431,082
გადახდილი პროცენტი		(1,012,989)	(885,881)	(797,265)
მიღებული საკომისიო		511,899	372,057	281,056
გადახდილი საკომისიო		(287,362)	(194,294)	(133,401)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან		453,871	134,819	98,498
მოხმარებელზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	9	84,542	81,329	44,472
წარმოებული ინსტრუმენტებიდან მიღებული (გადახდილი) ფულადი სახსრები		-	(235)	1,601
სხვა მიღებული შემოსავალი		16,933	33,687	5,902
გადახდილი ხელფასი და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები		(249,421)	(209,709)	(162,296)
გადახდილი საერთო და ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები		(157,350)	(128,496)	(93,027)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		1,646,634	1,029,933	676,622
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა) კლება</i>				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(899,984)	89,925	(143,914)
მოხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		(2,477,673)	(2,172,141)	(1,291,444)
გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები		(40,170)	(49,629)	(3,216)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა (კლება)</i>				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		1,143,916	991,565	(773,597)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(15,142)	(36,225)	(205,171)
კლიენტის დეპოზიტები და თამასუქები		5,478,689	33,553	2,836,175
სხვა ვალდებულებები		46,441	31,100	(27,448)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		4,882,711	(81,919)	1,068,007
გადახდილი მოგების გადასახადი		(202,514)	(4,640)	(18,010)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები განგრძობითი ოპერაციებიდან		4,680,197	(86,559)	1,049,997
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		4,680,197	(86,559)	1,049,997
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) ფულადი ნაკადები				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვა (შესყიდვა), წმინდა		(1,832,499)	(86,195)	(667,378)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების და გასაყიდად გამოჩნული აქტივების გაყიდვიდან		92,860	124,805	75,388
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან		3,157	870	549
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(108,052)	(86,703)	(95,089)
მიღებული დივიდენდები		-	401	632
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები განგრძობითი ოპერაციებიდან		(1,844,534)	(46,822)	(685,898)
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		(1,844,534)	(46,822)	(685,898)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები				
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ხელახალი შესყიდვა (მე-17 შენიშვნა)		(617,194)	(28,825)	(120,549)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა		(31,581)	(46,706)	(440,410)
შემოსულობა დამატებითი გამოშვებული პირველი რიგის სავალო ფასიანი ქაღალდებიდან		148,120	-	-
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები		(25,020)	(28,672)	(11,525)
გადახდილი დივიდენდები		(274,345)	(70,222)	(33)
შენატანები აქციებზე დაფუძნებული გადახდების გეგმის ფარგლებში (25-ე შენიშვნა)		(71,891)	(80,449)	(21,262)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები განგრძობითი ოპერაციებიდან		(871,911)	(254,874)	(593,779)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული (გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		(871,911)	(254,874)	(593,779)
გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		37,858	(100,529)	53,601
ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტი		(334)	48	62
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (შემცირება) ზრდა		2,001,276	(488,736)	(176,017)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	1,494,452	1,983,188	2,159,205
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	3,495,728	1,494,452	1,983,188

6-133 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში ბანკის 211 ფილიალი მოქმედებს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 211, 2020 წლის 31 დეკემბერი: 211). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29ა ბანკის საიდენტიფიკაციო ნომერია 204378869.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ საწარმოს.

ბანკი და მისი დანარჩენი შვილობილი საწარმოები, ძირითადად, საქართველოსა და ბელარუსში დაფუძნებული კომპანიების ჯგუფია (შემდგომში „ჯგუფი“). მათი ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის. ბანკი არის ჯგუფის ძირითადი საოპერაციო ერთეული და მასზე მოდის ჯგუფის საქმიანობის დიდი წილი.

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

აქციონერი	2022	2021	2020
სს „ბიჯეო ჯგუფი“	79.78%	79.78%	79.78%
საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“	19.78%	19.78%	19.78%
სხვა*	0.44%	0.44%	0.44%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%

* საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფაისკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2022 წლის ანგარიშგებისთვის.

ბანკი და მისი საქართველოში მდებარე შვილობილი საწარმოები ვალდებული არიან, ბუღალტრული აღრიცხვა აწარმოონ და ფინანსური ანგარიშგება მარეგულირებელი ორგანოსთვის მოამზადონ ქართულ ლარში, ხოლო ბანკის საქართველოს ფარგლებს გარეთ მდებარე შვილობილი საწარმოები ამას შესაბამის ადგილობრივ ვალუტებში ახორციელებენ. ეს ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ▶ ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- ▶ მარაგების და დასაკუთრებული უზრუნველყოფის შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით; და
- ▶ გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

ფუნქციონირებადი საწარმო

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენებისას ხელმძღვანელობამ მხედველობაში მიიღო ჯგუფის ბიზნესსაქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, მთავარი რისკები და გაურკვევლობა, რაც ახლავს ამ ბიზნესის მიღწევას, და საქმიანობის შედეგები. დირექტორთა საბჭომ საფუძვლიანად შეაფასა ჯგუფის ფინანსური პროგნოზები, რაც მოიცავს მთელ რიგ სცენარებს ფინანსური ანგარიშგების გამოსაცემად დამტკიცებიდან 12 თვის განმავლობაში, სტრეს-ტესტების ჩატარებით, უკიდურესად პესიმისტური სცენარის ჩართვით და სტრესის უკუტესტირებით, რაც მოიცავდა შეფერხების იმ დონის შეფასებას, რომელმაც შეიძლება ჯგუფის მარცხი განაპირობოს. ამაზე დაყრდნობით დირექტორთა საბჭო ადასტურებს, რომ აქვს გონიერული მოლოდინი იმისა, რომ ბანკი და ჯგუფი, მთლიანობაში ფლობს საკმარის რესურსს, რომ გააგრძელოს საოპერაციო საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას ისეთი არსებითი განუსაზღვრელობის შესახებ, რომელიც მნიშვნელოვანი ექვის ქვეშ დააყენებდა ჯგუფის უნარს, გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გავლენა „ჯგუფის“ ფინანსურ მდგომარეობასა და შედეგებზე

როგორც ფინანსური ანგარიშგების 26-ე შენიშვნაშია აღწერილი, ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. თუმცა, იმ გავლენის ხარისხობრივი ანალიზი, რომელიც ექნება კლიმატურ ცვლილებას და დაბალნახშირბადიან ეკონომიკაზე გადასვლას ტრადიციულ საბანკო საქმიანობაზე და იმ სექტორებზე, რომლებშიც ჩვენი კლიენტები ფუნქციონირებენ, გვაფიქრებინებს, რომ ამჟამად მოსალოდნელი არ არის კლიმატური ცვლილების არსებითი მოკლე და საშუალოვადიანი გავლენა. ჯგუფი დახვეწავს ასეთი რისკების შეფასებას 2023 წლიდან და გადააფასებს იმას, გასათვალისწინებელია თუ არა კლიმატთან დაკავშირებული რისკების გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შედეგებზე.

შვილობილი საწარმოები, მეკავშირე საწარმოები და კორპორაციული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოიცავს შემდეგ შვილობილ, მეკავშირე საწარმოებს და 10%-ზე მეტ კორპორაციულ წილებს:

შვილობილი საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწარმოო კაპიტალში						ინვესტიციები		რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემუშის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / ტიპი
	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი								
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გერმანიის ფედერალურ რესპუბლიკაში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	გერმანიის ფედერალური რესპუბლიკა	ლინდენი, ბრუნსვიკის ქუჩა 42, W1K 5D3B	ინვესტირება და საბანკო კვლევა	17/8/2010	-	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
აიპი „ფინანსური სერვისების ზე“ (ყოფილი აიპი „საქართველოს ბანკის მომსახურების ფინანსი“)	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	საქართველო	პუშკინის ქუჩა 3, თბილისი 0105	საქველმოქმედო საქმიანობა	25/8/2008	-	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში (ბ)	100.00%	100.00%	100.00%	7,235	6,886	6,886	უნგრეთი	1054 ბუდაპეშტი, თავისუფლების მოედნის #77, საბანკო ცენტრი	წარმომადგენლობა	18/6/2012	-	-	წარმომადგენლობა	
სს „საქართველოს ბანკის“ წარმომადგენლობა თურქეთში	100.00%	100.00%	100.00%	-	-	-	თურქეთი	Süleyman Şeha Caddesi No:48 A Blok Daire 82 Alexander Beştaş 34357 სტამბოლი	წარმომადგენლობა	25/12/2013	-	-	წარმომადგენლობა	
შპს „საქართველოს ფინანსური ინვესტიკა“	100.00%	100.00%	100.00%	3,577	3,577	3,577	ირაკლი	7 Meskum Begit, Ramat Gan 52081, ირაკლი	ინვესტირება და საბანკო კვლევა	9/2/2009	-	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
„ბენდერლიკ ინვესტიკა ლიმიტიდი“	100.00%	100.00%	100.00%	58,745	58,745	58,745	კვიპროსი	Arch. Makarios III Str, BBS TOWER, 8th floor, 15a/16/17/18 702 P.C., ნიკოზია	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ (ბ)	99.98%	99.98%	99.98%	102,998	109,173	110,744	ბელარუსი	მინსკი, წყაროების ქუჩის გამზ. 87ა, მ-3 ოთახი, 220012	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
შპს „ბელარუსის ეროვნული ბანკის ლიზინგი“	99.90%	99.90%	99.90%	8	11	11	ბელარუსი	მინსკი, წყაროების ქუჩის გამზ. 87ა, მ-3 ოთახი, 220012	ოჯრა	30/3/2006	3/6/2008	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
შპს „საქართველოს სალონიერი კომპანია“	100.00%	100.00%	100.00%	22,414	22,414	22,414	საქართველო	ყაზბეგის ქ. 3-5, თბილისი	ოჯრა	29/10/2001	31/12/2004	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	
პრაიმ ლიზინგი	100.00%	100.00%	100.00%	2	2	2	საქართველო	დიდი ბუჩქნარის რაიონი, #114, აკ. წერეთლის გამზ., თბილისი	ოჯრა	27/1/2012	21/1/2015	-	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება	

მეკავშირე საწარმოები	ბმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწარმოო კაპიტალში						ინვესტიციები		რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შემუშის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / ტიპი
	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი								
სს „კრედიტნო“ (კ)	21.08%	21.08%	21.08%	9,249	8,918	13,099	საქართველო	თბილისის ქ. 2, თბილისი, საქართველო	ფინანსური შუამავლობა	14/2/2005	14/2/2005	-	საქართველო	
სს „თბილისის საფინანსო ბირჟა“	24.04%	24.04%	24.04%	-	-	-	საქართველო	ვაჟა-ფშაველას გამზ. 72, თბილისი, საქართველო	ფინანსური შუამავლობა	8/5/2015	23/12/2016	-	საქართველო	

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

შვილობილი საწარმოები, მეკავშირე საწარმოები და კორპორაციული წილები 10%-ზე მეტი მონაწილეობით (გაგრძელება)

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, კორპორაციული აქციები	ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწყისი კაპიტალი			ინვესტიციები			რეგისტრაციის ქვეყანა	მისამართი	საქმიანობის სფერო	დაფუძნების თარიღი	შეტყობის თარიღი	სამართლებრივი ფორმა / სტატუსი
	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი	2020 წლის 31 დეკემბერი						
სს „კავრიანთა საკლერიფიკაციო ცენტრი“	16,67%	16,67%	16,67%	108	108	108	საქართველო	სულხან საბას ქ. 5/1, თბილისი, საქართველო	ელექტრონული გადახდის მომსახურებები	22/07/2008	15/09/2008	საქციო საზოგადოება

- (ა) ინვესტიცია სრულად იყო გაუფასურებული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.
- (ბ) წარმოდგენილი თანხა არის ჯამური ინვესტიცია, რომელიც პირდაპირ სს „საქართველოს ბანკმა“ და „Benderlock Investments Limited“-მა განახორციელეს 66,575 ლარისა და 36,423 ლარის ოდენობით, შესაბამისად.
- (გ) სს „კრედიტიფონი“ თავდაპირველი ინვესტიცია შეადგენდა 95 ლარს, რომელიც გაიზარდა 5,320 ლარამდე ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებად გადაფასების შედეგად, როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია მეკავშირე საწარმო გახდა 2019 წელს. ინვესტიციის მოგებისა თუ ზარალის წილის აღიარება ასევე მოხდა კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ჯგუფისა და მისი შვილობილი საწარმოების ფინანსურ ანგარიშგებას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ჯგუფი ახდენს შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაციას მასზე კონტროლის შეძენისთანავე. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს ან აქვს უფლება მიიღოს, ცვლადი უკუგება ინვესტირებული საწარმოსგან და აქვს უნარი, გავლენა მოახდინოს უკუგებაზე ინვესტირებულ საწარმოზე ზემოქმედებით. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტირებულ საწარმოს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ ჯგუფს აქვს ინვესტირებულ საწარმოზე ზეგავლენა (ანუ ამჟამინდელი უფლებები მას საშუალებას აძლევს, ინვესტირებული საწარმოს რელევანტური საქმიანობა მართოს);
- ▶ ჯგუფი იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტირებულ საწარმოში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება; და
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტირებულ საწარმოზე თავისი გავლენის გამო.

თუ ჯგუფი ინვესტირებულ საწარმოში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტირებულ საწარმოზე ახორციელებს თუ არა კონტროლს, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ ინვესტირებულ საწარმოში ხმის უფლების მქონე აქციების სხვა მფლობელებთან სახელშეკრულებო გარიგებები;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან წარმომდგარი უფლებები; და
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

ჯგუფი ხელახლა შეაფასებს, აკონტროლებს თუ არა ინვესტირებულ საწარმოს, თუ ფაქტები და გარემოებები იმაზე მიანიშნებს, რომ კონტროლის სამი ელემენტიდან ერთ-ერთში ცვლილებებია მომხდარი. შვილობილი საწარმოს კონსოლიდაცია იწყება მაშინ, როდესაც ჯგუფი მოიპოვებს კონტროლს შვილობილ საწარმოზე და წყდება მაშინ, როდესაც ჯგუფი კარგავს მასზე კონტროლს. შვილობილი საწარმოს წლის განმავლობაში შეძენილი ან გასხვისებული შემოსავალი და ხარჯები აისახება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში შვილობილ საწარმოზე ჯგუფის მიერ კონტროლის შეძენის თარიღიდან კონტროლის დაკარგვის თარიღამდე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი (გაგრძელება)

მოგება ან ზარალი და სხვა სრული შემოსავლის თითოეული კომპონენტი მიეკუთვნება ჯგუფის მშობელი საწარმოს აქციონერებსა და არამაკონტროლებელი წილის მფლობელებს მაშინაც კი, თუ ეს არამაკონტროლებელი წილების ბალანსის დეფიციტს იწვევს. საჭიროების შემთხვევაში ხდება შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების დაკორექტირება, რათა მათი სააღრიცხვო პოლიტიკა შესაბამისობაში მოვიდეს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. ჯგუფის წევრებს შორის შემდგარ გარიგებებთან დაკავშირებული ყველა შიდაჯგუფური აქტივი და ვალდებულება, საკუთარი კაპიტალი, შემოსავალი, ხარჯი და ფულადი ნაკადი კონსოლიდაციისას მთლიანად ელიმინირდება.

შვილობილი საწარმოს საკუთრების წილის შეცვლა, კონტროლის დაკარგვის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება.

საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

საწარმოთა გაერთიანება აღირიცხება შეძენის მეთოდით. შესყიდვის ღირებულება გამოითვლება შემდეგი კომპონენტების დაჯგუფებით: შესყიდვის დღეს სამართლიანი ღირებულებით გადახდილი საფასური და შეძენილი კომპანიის ნებისმიერი არამაკონტროლებელი წილის მოცულობა. საწარმოთა გაერთიანების თითოეულ შემთხვევაში, ჯგუფი შეძენილი კომპანიის არამაკონტროლებელ წილს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ან ამოცნობადი წმინდა აქტივების პროპორციული წილის შესაბამისად, ხოლო არამაკონტროლებელი წილის სხვა კომპონენტებს - მათი შეძენის თარიღისთვის არსებული სამართლიანი ღირებულებით. შესყიდვასთან დაკავშირებული ხარჯების აღიარება ხდება მათი გაწევისთანავე და შედის ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

გუდვილის საწყისი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, რაც წარმოადგენს თანხას, რომელთაც არამაკონტროლებელი წილისთვის გადაცემული საზღაურისა და მისი აღიარებული ოდენობის, ასევე მანამდე ფლობილი წილის ჯამი მეტია წმინდა შეძენილ აქტივებსა და ნაკისრ ვალდებულებებზე. საწყისი აღიარების შემდგომ, გუდვილის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება ნებისმიერი დარიცხული გაუფასურების ზარალი.

გაუფასურების დადგენის მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას მიღებული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულებზე, რომლებიც სავარაუდოდ ისარგებლებენ გაერთიანებით, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს შეძენილი საწარმოს სხვა აქტივები განეკუთვნება თუ ვალდებულებები, როდესაც გუდვილი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე და ოპერაციის ნაწილი ამ ერთეულის ფარგლებში ჩამოიწერება, გუდვილი, რომელიც ჩამოწერილ ოპერაციას უკავშირდება, აისახება ოპერაციის საბალანსო ღირებულებაში გასვლით განპირობებული შემოსულობის ან ზარალის განსაზღვრისას. ასეთ შემთხვევაში, გასხვისებულ ოპერაციაზე მიკუთვნილი გუდვილის განსაზღვრა ხდება გასხვისებული ოპერაციის ღირებულებასა და ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულში შენარჩუნებული ხვედრითი წილის მიხედვით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება წილობრივი მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში (გაგრძელება)

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანზაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. მეკავშირე საწარმოში ინვესტიციის გაუფასურება ფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის და ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება რამე მაჩვენებლების გამოვლენისას. გაუფასურების ზარალი აღირიცხება მეკავშირე საწარმოსგან მიღებულ მოგებაში (ზარალში).

ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე კომპანიებში მშობელი საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებაში

მშობელი საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის, ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება გაუფასურება. ინვესტიციები შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში აღირიცხება ფასს 5-ის „გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები“ მიხედვით, როდესაც ხდება მათი კლასიფიცირება გასაყიდად ან გასანაწილებლად გამიზნულად. შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოსგან მიღებული დივიდენდების აღიარება მშობელი საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებაში ხდება მაშინ, როდესაც მშობელი საწარმო იღებს დივიდენდის მიღების უფლებას.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მომხმარებლებზე გაცემული გარკვეული სესხები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო უძრავი ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. გარდა ამისა, ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 27-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს ემპირიულ მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია და შეფასება

ჯგუფი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და
- ამორტიზებული ღირებულება.

ფინანსური ვალდებულებები, სასესხო დავალიანებისა და ფინანსური გარანტიების გარდა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი ვაჭრობისთვის არის განკუთვნილი.

ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები არ არის გამოყოფილი შესაბამისი ფინანსური აქტივისგან. ამის ნაცვლად, ფინანსური აქტივების კლასიფიცირება ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ყველა წარმოებული ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება საწყისი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება საწყისი აღიარებისას (გაგრძელება)

საწყისი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ჯგუფი გადაწყვეტს, რომ საწყისი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე.ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ჯგუფი აღიარებს სხვაობას საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც შემოსულობას ან ზარალს.
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების საწყისი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა საწყისი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. საწყისი აღიარების შემდეგ ჯგუფი ამ გადავადებულ სხვაობას შემოსულობად ან ზარალად აღიარებს მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მას წარმოშობს ისეთი ფაქტორის (დროის ჩათვლით) ცვლილება, რომელსაც ბაზრის მონაწილეები გაითვალისწინებდნენ ამ აქტივის თუ ვალდებულების ფასის განსაზღვრისას.

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჯგუფი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა შემდეგ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს).
- ▶ როგორ ხდება კონკრეტული ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და წარდგენა უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისთვის.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს. ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, „ყველაზე ცუდი“ და „სტრესული შემთხვევის“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ჯგუფი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაქტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივების ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ ან „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის, ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის საწყისი აღიარებისას ჯგუფი აფასებს, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებებს. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ჯგუფი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩათვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

ჯგუფი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის.
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

წილობრივი ინსტრუმენტები რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი

საწყისი აღიარებისას ჯგუფმა შეიძლება არჩიოს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირება წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებს კაპიტალის განმარტებას ბასს 32-ით „ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“ მიხედვით და არ არის სავაჭროდ განკუთვნილი. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

ასეთ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი მოგებაში ან ზარალში არასოდეს გადაიტანება. მიღებული დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, არ ექვემდებარება გაუფასურების შემოწმებას.

ფინანსური აქტივები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანიც არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა“ და არც „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა“, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ჯგუფს სხვადასხვა კონტრაქტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში / ზარალში, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა უცხოური ვალუტის წარმოებულებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში. 2019 წლის დასაწყისიდან ჯგუფი აფორმებს გარკვეულ სავალუტო სვოპის შეთანხმებებს, რათა თავისი დაფინანსების დანახარჯები გარკვეულ ვალუტებში შეუსაბამოს ამავე ვალუტებში საკრედიტო საქმიანობიდან წარმოქმნილ შემოსავალს. ამის შედეგად, ჯგუფი ახდენს საპროცენტო გადაკვეთის რისკის ეკონომიკურ ჰეჯირებას, თუმცა ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვა არ გამოიყენება. წმინდა ცვლილებები ისეთი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებში, რომლებიც წარმოდგენილია წმინდა სავალუტო შემოსულობაში, არ მოიცავს დაფიქსირებული სავალუტო განაკვეთის სხვაობების (დიფერენციალის) შემობრუნებას. ეს უკანასკნელი წარმოდგენილია საპროცენტო ხარჯის ნაწილში, რათა ასახოს ჯგუფის რისკის მართვის ამოცანა.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფი აფორმებს ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებს, რომელთა მიხედვითაც მას მოეთხოვება გარკვეული გადახდების განხორციელება, რომ აუნაზღაუროს გარანტიის მფლობელს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ გადახდის დაგვიანების გამო.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

საწყისი აღიარების შემდეგ ჯგუფის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტი.

არაფინანსური გარანტიები

ჯგუფი აფორმებს არაფინანსურ საგარანტიო ხელშეკრულებებს, რომლებითაც მას მოეთხოვება გარანტიის მფლობელის კომპენსირება, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. არაფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას, რომელიც ამორტიზებულია ხელშეკრულების ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით. საწყისი აღიარების შემდგომ, ჯგუფის ვალდებულებები თითოეული არაფინანსური გარანტიისთვის ფასდება თანხით, რომელიც წარმოადგენს არსებული ვალდებულების დასაფარად საჭირო ხარჯის საუკეთესო შეფასებას. ეს შეფასება ითვალისწინებს იმის ალბათობას, რომ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს თავის ვალდებულებებს, ასევე არსებულ უზრუნველყოფის საგანს გარანტიის ხელშეკრულებების თანახმად და აღიარდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და ვალდებულების შესრულების გარანტიის რეზერვი.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგადაფარვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის პირობებში;
- დეფოლტის შემთხვევაში; და
- საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდ ფულს, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობებზე. გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა.

ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება შესაბამის ოპერაციასთან პირდაპირ დაკავშირებული თანხები. საწყისი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

ნასესხები სახსრები

დამატებით გამოშვებული პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტები უვადო ანუიტეტით და პროცენტის ნებაყოფლობითი გადახდის პირობით, კლასიფიცირდება ფინანსურ ვალდებულებებად მაშინ, როდესაც ინსტრუმენტები არ არის კონვერტირებადი საკუთარ კაპიტალად და ჯგუფს არ აქვს უპირობო უფლება, თავიდან აიცილოს ფულადი სახსრების მიწოდება წინასწარ განსაზღვრული გამომწვევი მოვლენის შემთხვევაში. ასეთი ინსტრუმენტები ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ხოლო შესაბამისი პროცენტი კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება საპროცენტო ხარჯში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

იჯარა

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ხელშეკრულების გაფორმების დროს ჯგუფი აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს იჯარას, თუ იგი გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ. ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღად მიიჩნევს იმ დღეს, როდესაც მიიჯარე საბაზისო აქტივის გამოყენებისთვის გადასცემს ჯგუფს.

ჯგუფის ძირითადი საიჯარო საქმიანობა მოიცავს მომსახურების ცენტრების, ბანკომატების სივრცეებისა და საწყობების იჯარას. შეუქცევად იჯარას ათ წლამდე ვადა აქვს. საიჯარო გადახდები, უმეტესად, ფიქსირებულია. ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არ არის შესული იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის პირობა და არ შეიცავს დათქმებს.

აქტივის გამოყენების უფლების და საიჯარო ვალდებულების აღიარება

ჯგუფი იჯარის დაწყების თარიღისთვის აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას. აქტივის გამოყენების უფლება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღით ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან სავარაუდო დემონტაჟის ხარჯები, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. ამის შემდეგ აქტივის გამოყენების უფლებას ცვეთა ერიცხება იჯარის ვადის განმავლობაში ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება მომავალი საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით, გარდა დღ-ის გადახდებისა, და მისი დისკონტირება ხდება ჯგუფის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით. საიჯარო ვალდებულება შემდეგ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

აღიარებიდან გამონაკლისები

ჯგუფი იყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. ჯგუფი ამ იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს აღიარებს, როგორც ხარჯს და იჯარის ვადას წრფივი მეთოდით არიცხავს.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ჯგუფი, როგორც მოიჯარე (გაგრძელება)

საიჯარო ხელშეკრულებების მოდიფიკაცია

თუ საიჯარო ხელშეკრულების მოდიფიკაცია ხდება იჯარის გამოყენების სფეროს ან იჯარის ღირებულების შეცვლით, რომელიც იჯარის თავდაპირველი პირობების ნაწილი არ ყოფილა, ჯგუფი განსაზღვრავს, მოდიფიკაციის შედეგად წარმოიქმნება თუ არა:

- ▶ განცალკევებული იჯარა, ან
- ▶ ცვლილება არსებული იჯარის აღრიცხვის წესში.

იჯარის მოდიფიკაციების შემთხვევაში, რომლებიც არ აღირიცხება განცალკევებულ იჯარებად, ჯგუფი ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას ან იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტასთან დაკავშირებული შემოსულობის ან ზარალის აღიარებით, ან შესაბამისი აქტივის გამოყენების უფლების დაკორექტირებით.

ჯგუფი, როგორც მეიჯარე

იჯარის დასაწყისში ჯგუფი თავის თითოეულ იჯარას ან საოპერაციო იჯარის, ან ფინანსური იჯარის კლასიფიკაციას ანიჭებს.

ფინანსური იჯარა

იჯარა, რომელიც საიჯარო აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ პრაქტიკულად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდება. ყველა დანარჩენი იჯარა საოპერაციო იჯარაა.

ფინანსური იჯარა (გაგრძელება)

ჯგუფი ფინანსურ იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადახდების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას დისკონტირების ფაქტორად გამოიყენება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადახდები გადანაწილდება ფინანსურ შემოსავალსა და დაუფარავ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების შემცირებას შორის. ფინანსური შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

საოპერაციო იჯარა

ჯგუფი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც წმინდა სხვა შემოსავლისა. საოპერაციო იჯარიდან ამონაგების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პრინციპების მიმოხილვა

ჯგუფი ყველა სესხსა და სხვა სავალო ფინანსურ აქტივებზე (რომლებიც არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღრიცხავს სასესხო ვალდებულებებთან და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებთან ერთად. ამ თავში ყველა მოიხსენიება „ფინანსურ აქტივებად“. ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით, წილობრივი ინსტრუმენტები არ ექვემდებარება გაუფასურებას.

რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ჯგუფი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა მოთხოვნებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად, ჯგუფი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა

ჯგუფმა დაწერა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს აჯგუფებს შემდეგნაირად: პირველი სტადია, მეორე სტადია, მესამე სტადია და „შემჩინილი ან შექმნილი გაუფასურებული“, ქვემოთ აღწერილი წესით:

- 1-ელი სტადია: ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი სტადიების მიხედვით მიდგომა (გაგრძელება)

- მე-2 სტადია: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ჯგუფი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ სტადიაზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდია გასათვალისწინებელი პირველი სტადიის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე სტადიაზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მე-3 სტადია: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე სტადიაზე. ჯგუფი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

ფასს 9-ის გაუფასურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტები ზემოთ წარმოდგენილი სამი სტადიიდან ერთ-ერთში კლასიფიცირდება. შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ სტადიად და ამ სტადიაზე რჩება მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ საწყისი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 სტადიაზე.

შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია საწყისი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით საწყისი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს.

ფასს 9-ასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი შეფასებები და ვარაუდები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწერა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც შეუნარჩუნებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ასევე არ გადაუცია კონტროლი აქტივზე, აქტივის აღიარება ხდება ამ აქტივში ჯგუფის შენარჩუნებული მონაწილეობის ოდენობით. შენარჩუნებული მონაწილეობა, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

როდესაც შენარჩუნებული მონაწილეობა მიიღებს გადაცემულ აქტივზე წერილობითი და/ან შემენილი ოფციონის ფორმას (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი სახელშეკრულებო პირობების სახით), ჯგუფის შენარჩუნებული მონაწილეობა წარმოადგენს იმ გადაცემული აქტივის თანხას, რომლითაც შესაძლებელია აქტივის გამოსყიდვა. თუმცა იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს წერილობითი მიწოდების ოფციონი (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი სახელშეკრულებო პირობების სახით) სამართლიანი ღირებულებით ასახულ აქტივზე, ჯგუფის შენარჩუნებული მონაწილეობა შემოიფარგლება გადაცემული აქტივების სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის აღსრულების ფასს შორის უმცირესით.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ჯგუფი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურირებას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ჯგუფი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. ჯგუფი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წვეტს მაშინ, როდესაც რესტრუქტურირების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ხელშეკრულების პირობების რესტრუქტურირება განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შემენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია (გაგრძელება)

ჯგუფი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს იმის გადასაწყვეტად, ჩამოწეროს (შეწყვიტოს აღიარება) თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება.
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება.
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა.
- კონტრაქტის ცვლილება.
- ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, ან რესტრუქტურირება განპირობებულია მსესხებლის ფინანსური სიმძნელებით, ამ შემთხვევაში, რესტრუქტურირება ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ჯგუფი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ჯგუფი დათმობაზე მიდის ან, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელებები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ჯგუფი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ჯგუფი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მესამე სტადიას. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩება აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მეორე სტადიაზე გადავიდეს. სესხის მეორე სტადიაზე გადასვლის შემდეგ ჯგუფი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ სტადიაზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მეორე სტადიაზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით.

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა

ყველა დასაკუთრებული მიწა და შენობა-ნაგებობა საწყისი აღიარებისას კლასიფიცირებული იყო, როგორც საინვესტიციო ქონება, იმ პირობით, რომ ისინი იმართებოდა კაპიტალის ღირებულების ზრდის ან საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. 2022 წლიდან მოყოლებული, ჯგუფმა განაახლა თავისი ქონების მართვის სტრატეგია და გადაწყვიტა, ასეთი ქონების რეალიზაციის უმეტესი ნაწილი უფრო სწრაფი ტემპით მოეხდინა. შესაბამისად, ყველა დასაკუთრებული უზრუნველყოფა, მათ შორის მიწა და შენობა-ნაგებობები, ახლა კლასიფიცირებულია, ან როგორც საინვესტიციო ქონება, ან დასაკუთრებული აქტივები, იმისდა მიხედვით, თუ რა არის ჯგუფის განზრახვა ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით.

დასაკუთრებული აქტივები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა გასაყიდ ღირებულებას შორის უმცირესით. წმინდა გასაყიდი ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეული საქმიანობის პროცესში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და გაყიდვის სავარაუდო ხარჯი.

ჯგუფის დასაკუთრებული აქტივების უმეტესობა შედგება უძრავი ქონების აქტივებისა, რომლებიც დასაკუთრებული იქნა დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი სესხების ამოღების დროს. ასეთი აქტივები არის სპეციფიკური ხასიათის და, როგორც წესი, არ არის ურთიერთშენაცვლებადი, შესაბამისად, ჯგუფი მათი ინდივიდუალური თვითღირებულების კონკრეტულ იდენტიფიკაციას ახდენს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გასაყიდად არსებული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელ ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ჯგუფი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით, თუ არ არის ფასს 5-ის მოქმედების არეალის მიღმა, რა შემთხვევაშიც გამოიყენება ფასს-ის არსებული დებულებები შეფასების თაობაზე.

გასაყიდად გამიზნული აქტივის თავდაპირველ კლასიფიკაციამდე ამ აქტივის საბალანსო ღირებულება ფასდება მოქმედი ფასს-ების შესაბამისად.

გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში შესული ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა ან ამორტიზაცია არ ხდება.

გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება შესაბამის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული აქტების შესაბამისად, სადაც ჯგუფი და მისი შვილობილი საწარმოები საქმიანობენ.

გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის საწყისი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებითად ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს. გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ საწარმოებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის გაუქმების დრო და ახლო მომავალში მათი გაუქმება არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოსა და ბელარუსში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ჯგუფის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები ასახულია სხვა საოპერაციო ხარჯების კომპონენტებად.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები (გაგრძელება)

განუსაზღვრელი საგადასახადო სტატუსი

ჯგუფი ხელახლა აფასებს განუსაზღვრელ საგადასახადო სტატუსს ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულს. შეფასება ეფუძნება საგადასახადო კანონმდებლობების ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ამოქმედდა ან ფაქტობრივად შევიდა ძალაში საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის, ასევე ამ საკითხებთან დაკავშირებით სასამართლოს ან სხვა უწყების ნებისმიერ გადაწყვეტილებას. ვალდებულებები აღირიცხება მოგების გადასახადის იმ პოზიციებისთვის, რომლებზეც უფრო არის მოსალოდნელი დამატებითი გადასახადების დაკისრება, თუ ამ პოზიციებს საგადასახადო ორგანოები ექვექცეშ დააყენებენ. ვალდებულებები ჯარიმების, პროცენტის და გადასახადების სახით, რომლებიც არ არის დაკავშირებული მიღებულ შემოსავალთან, აღიარებულია საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ამ ვალდებულებების დაფარვისთვის საჭირო დანახარჯების საუკეთესო შეფასების ოდენობით.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა ან შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გამიზნულია საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის და რომელსაც ჯგუფი არ იყენებს.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, გარიგების დანახარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელშეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. რაც შეეხება გარკვეულ საინვესტიციო ქონებას, რომლის გამოსყიდვის ოფციონი გადაცემულია წინა მფლობელებისთვის, ასეთი ქონების სამართლიანი ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის განისაზღვრა გამოსყიდვის ღირებულებით.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წლები
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	3-20
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	2-7

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს აქტივების ნარჩენი ღირებულება, სასარგებლო მომსახურების ვადები და მეთოდები გადაისინჯება და დაკორექტირდება შესაბამისად.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, რომელიც უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

გუდვილის გაუფასურება

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, საწარმოთა გაერთიანებისას დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ჯგუფის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ასეთ ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ჯგუფის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- ▶ წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ჯგუფი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- ▶ არ აღემატება ფასს (IFRS) 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

არამატერიალური აქტივები

ჯგუფის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შემენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება ოთხიდან 15 წლამდე ვადაზე დარიცხვის წრფივი მეთოდით და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწევისთანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის ხარჯები (დაკავშირებული ახალი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის ტესტირებასა და დიზაინთან) აღიარებულია, როგორც არამატერიალური აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ჯგუფს აქვს ამ პროცესის ბოლომდე მიყვანის სურვილი და ტექნიკური უნარი იმ მოცულობით, რომ შესაძლებელი იყოს პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენება თუ გაყიდვა, აგრეთვე აქტივს შეეძლოს სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოტანა განვითარების ხარჯების გათვალისწინებით. უნდა არსებობდეს რესურსები აქტივის ბოლომდე მიყვანისთვის და შესაძლებელი იყოს განვითარების ხარჯების სანდოდ შეფასება. კვლევასა და პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნაზე გაწეული სხვა დანახარჯების აღრიცხვა მათი გაწევისთანავე ხდება სხვა ხარჯების ნაწილში.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები

ჯგუფის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის აღმასრულებელი პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი ჯგუფისგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული განსაზღვრული გარიგებები“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე. ფულადი სახით გამოხატული აქციების გადაცემა ფასდება მათი ფულადი ღირებულების მიხედვით (გადაცემის დროისთვის), რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების შესაბამისად.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). უფლების გადაცემის თარიღამდე ანგარიშგების ყოველი თარიღით აღიარებული წილობრივი ინსტრუმენტებით განხორციელებული ოპერაციების მთლიანი ხარჯი ასახავს უფლების გადაცემის პერიოდის გასვლას და ჯგუფის შეფასებით წილობრივი ინსტრუმენტების იმ რაოდენობას, რა რაოდენობაზეც საბოლოოდ გადაიცემა უფლება. კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშის ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების მოძრაობას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები (გაგრძელება)

ხარჯის აღიარება არ ხდება იმ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებზეც საბოლოოდ არ გადაიცემა უფლება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტის გადაცემისას უფლების გადაცემა პირობითია და დამოკიდებულია საბაზრო პირობებზე და ითვლება უფლების გადაცემად იმისდა მიუხედავად, დაკმაყოფილდა თუ არა საბაზრო პირობა, თუმცა ყველა დანარჩენი სახელშეკრულებო პირობა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ხდება მინიმალური ხარჯის აღიარება ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

თუ აქციების გადაცემა, წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით, გაუქმდება, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი აქციების გადაცემა ჩანაცვლებს გაუქმებულს და გადაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული გადაცემა, გაუქმებული და ახალი გადაცემა აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი გადაცემის მოდიფიკაციას, წინა აბზაცში აღწერილის შესაბამისად.

საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

დამატებით შეტანილი კაპიტალი

გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი. გარდა ამისა, აქციებზე დაფუძნებული გადახდების ეფექტების აღიარება ასევე ხდება დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც საქართველოს ბანკის ჯგუფი ან მისი შვილობილი საწარმოები იძენენ საქართველოს ბანკის ჯგუფის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია ვალდებულებად და კაპიტალიდან გამოიქვითება ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით და არ საჭიროებს შემდგომ დამტკიცებას. დივიდენდები გაცხადდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულება არის შესაძლო ვალდებულება, რომელიც განპირობებულია წარსულში მომხდარი მოვლენებით და რომლის არსებობაც დადასტურდება მხოლოდ ერთი ან მეტი განუსაზღვრელი მომავალი მოვლენების მოხდენით ან არმოხდენით, რომლებსაც საწარმო სრულად ვერ აკონტროლებს, ან მიმდინარე ვალდებულება, სადაც ეკონომიკური რესურსების გადინება ან არ არის მოსალოდნელი ან სარწმუნოდ ვერ ფასდება.

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. ამონაგებისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისა და პროცენტისა და ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე.

გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის ოფციონს) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

პირველ და მეორე სტადიებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე სტადიაზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ჯგუფი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილ საპროცენტო ამონაგებს ცალკე წარმოადგენს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღირიცხება მაშინ, როდესაც ჯგუფი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. საკომისიო საზღაური შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება ამონაგებში. ჯგუფი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო ამონაგებს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ჯგუფი მოქმედებს როგორც პრინციპალი. ჯგუფი თავის ამონაგებს აფასებს, როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ჯგუფი მოქმედებს როგორც აგენტი). ჯგუფი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს დაგროვილი ქულების იმ ნაწილს, რომლის გამოყენებაც სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით მოსალოდნელია მომხმარებლების მიერ. ეს ქულები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ვალდებულებად და მათი აღიარება ამონაგებში ხდება ამ ქულების მიღების ან ვადის ამოწურვისთანავე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება დროის გარკვეულ მომენტში ხდება

ისეთი ტრანზაქციის ტიპის მომსახურების გაწევის შედეგად მიღებული საკომისიო შემოსავალი, როგორცაა ანგარიშსწორება, საბროკერო საქმიანობა, ნაღდი ფულის და ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები, აღირიცხება მაშინ, როდესაც დასრულდება მომსახურების გაწევა იმ პირობით, რომ ასეთი საკომისიო არ ექვემდებარება დაბრუნებას ან სხვა პირობით ვალდებულებას, რომელიც ჯგუფის კონტროლს არ ექვემდებარება. ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი წარმოადგენს დამატებით საკომისიოს (გარდა უცხოურ ვალუტაში შესრულებული გარიგებებისა, რომლის ამონაგებიც აღირიცხება წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში), რომელიც მომხმარებლებს ეკისრება ვალუტის კონვერტაციის მომსახურებისთვის საზღვარგარეთ ბარათების გამოყენების შემთხვევაში.

შემოსავალი დივიდენდის სახით

დივიდენდიდან ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ჯგუფი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ჯგუფი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ჯგუფის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ჯგუფის წარსადგენი ვალუტაა. საქართველოს ბანკის ჯგუფის და ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. ჯგუფის თითოეული წევრი თავად განსაზღვრავს სამუშაო ვალუტას და თითოეული მათგანის ფინანსურ ანგარიშგებაში შესული მუხლები ფასდება ამ სამუშაო ვალუტის გამოყენებით.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია (გაგრძელება)

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სეზ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სეზ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრის და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო:

	ლარი გირვანქა სტერლინგთან მიმართებით	ლარი აშშ დოლართან მიმართებით	ლარი ევროსთან მიმართებით	ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით
2022 წლის 31 დეკემბერი	3.2581	2.7020	2.8844	1.0730
2021 წლის 31 დეკემბერი	4.1737	3.0976	3.5040	1.2101
2020 წლის 31 დეკემბერი	4.4529	3.2766	4.0233	1.2647

საანგარიშგებო თარიღისთვის იმ სამეურნეო სუბიექტების აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამუშაო ვალუტა ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავდება, ლარში გადაიყვანება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსით, ხოლო მათი მოგება-ზარალის ანგარიშგების კონვერტაცია ხდება წლის საშუალო სავალუტო კურსით. გადაანგარიშებისას წარმომდგარი საკურსო სხვაობა აისახება სხვა სრულ შემოსავალში.

ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს გასხვისებისას, სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ამ კონკრეტულ სამეურნეო სუბიექტთან დაკავშირებული გადავადებული კუმულაციური თანხის აღიარება ხდება კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

უცხოური ოპერაციის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების მისაღებად შეტანილი კორექტირებები აღირიცხება, როგორც უცხოური ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

2022 წლის 1 იანვრიდან მოქმედი ცვლილებები

ბასს 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“

2020 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ბასს 37-ის „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“ შესწორება, რათა განემარტა რომელ დანახარჯებს ითვალისწინებს საწარმო იმის შეფასებისას, არის თუ არა ხელშეკრულება წამგებიანი. ცვლილებები აზუსტებს, რომ „ხელშეკრულების შესრულების ხარჯი“ მოიცავს „დანახარჯებს, რომლები პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულებას“. დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულებას, შეიძლება იყოს ან ამ ხელშეკრულების შესრულების ნაზარდი დანახარჯები ან სხვა დანახარჯების განაწილება, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ხელშეკრულებების შესრულებას. ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები პირდაპირ არ უკავშირდება ხელშეკრულებას და გამოირიცხება, თუკი ისინი აშკარად არ ეკისრება კონტრაქტს ხელშეკრულების თანახმად.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები

ფასს-ის სტანდარტების 2018-2020 წლიური გაუმჯობესებების პროცესის ფარგლებში, ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის შესწორება. ცვლილება განმარტავს საკომისიოებს, რომლებსაც საწარმო ითვალისწინებს იმის შეფასებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების პირობები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების პირობებისგან. ამ საკომისიოებში შედის მხოლოდ მსესხებელსა და კრედიტორს შორის გადახდილი ან მიღებული საკომისიოები, მათ შორის ისინიც, რომლებიც მსესხებელმა ან კრედიტორმა ერთმანეთის სახელით გადაიხადეს ან მიიღეს. საწარმო ცვლილებებს იყენებს იმ ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც მოდიფიცირებული ან გაცვლილია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის საწყისი თარიღით ან თარიღიდან, რომლის განმავლობაშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებას.

ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ფასს 3-ში „საწარმოთა გაერთიანება“ განაახლებს მითითებას ფასს 3-ში ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალურ საფუძვლებზე ისე, რომ არ ცვლის საწარმოთა გაერთიანების სააღრიცხვო მოთხოვნებს. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს (IAS) 16-ში „ძირითადი საშუალებები“ კომპანიას უკრძალავს, გამოქვითოს ძირითადი საშუალებების თვითღირებულებიდან იმ ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული თანხები, რომლებიც იქმნება მანამ, სანამ კომპანია ამზადებს აქტივს მიზნობრივი გამოყენებისთვის. ამის ნაცვლად, კომპანია მსგავსი გაყიდვებიდან ამონაგებ თანხებს და შესაბამის დანახარჯებს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილება ფასს 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“ – შვილობილი საწარმო, როგორც საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს-ს ცვლილება შვილობილ საწარმოს, რომელიც გადაწყვეტს გამოიყენოს ფასს 1-ის დ16(ა) მუხლი, უფლებას აძლევს, დაგროვილი საკურსო სხვაობები შეაფასოს მშობელი საწარმოს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში გაცხადებული თანხებით, მშობელი საწარმოს ფასს-ზე გადასვლის თარიღის მიხედვით, თუ კორექტირებები არ შესულა კონსოლიდირების პროცედურებში და საწარმოთა გაერთიანების ეფექტებში, რომლის დროსაც მშობელმა საწარმომ შეიძინა შვილობილი საწარმო. ეს ცვლილება ასევე გამოიყენება მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოებზე, რომლებიც არჩევენ ფასს 1-ის დ16 (ა) მუხლის გამოყენებას. ცვლილებას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ამ ცვლილებას არანაირი არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. მნიშვნელოვანი საადრიცხო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

საორიენტაციო საბაზისო საპროცენტო განაკვეთის რეფორმა – მე-2 ფაზის ცვლილებები ფასს 9-ში, ბასს 39-ში, ფასს 4-ში და ფასს 16-ში – ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსებიდან გადასვლის პროგრამას ასპონსორებს საქართველოს ბანკის ფინანსური დირექტორი და ჰყავს უფროსი წარმომადგენელი თითოეული განყოფილებიდან, რეგიონიდან და ინფრასტრუქტურული ფუნქციიდან. პროგრამა კონცენტრირებულია სხვადასხვა საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის მიმართ რისკის მოცულობის განსაზღვრასა და რაოდენობრივად გამოხატვაზე, არსებული ხელშეკრულებების გადახედვაზე, რომლებიც შეიცავს ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსებს და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ჩასანაცვლებელი განაკვეთის შესახებ დებულებები საკმარისია უმტკივნეულო გადასვლისთვის. ყველა ახალი ხელშეკრულება ახლდება, რომ ჩასანაცვლებელი განაკვეთების შესახებ დებულებები უფრო ეფექტური იყოს, რათა მოგვიანებით გადასვლის პროცესს შეუწყოს ხელი. მართალია, საოპერაციო რისკები შეიძლება გაიზარდოს, ხელშეკრულებების განახლებისა და ხელახალი რეგისტრაციის მართვა მოხდება ერთიანი გადასვლის პროცესის მეშვეობით, თუ ხელშეკრულებების უმრავლესობა შეიცავს დებულებებს ჩასანაცვლებელი განაკვეთის შესახებ. მეტი ყურადღება ექცევა იმ კლიენტების ჩართავს, რომლებსაც არ აქვთ სასესხო ხელშეკრულებებში დებულებები ჩასანაცვლებელი განაკვეთების შესახებ ან არიან ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი მსესხებლები. გარდა ამის, ყველა მსხვილ სასესხო ხელშეკრულებაში ახლდება ჩასანაცვლებელი განაკვეთის შესახებ დებულება ან ინერგება პროცესი, რომელიც ემსახურება უმტკივნეულო გადასვლას.

2022 წლით დასრულებული წლის განმავლობაში ევრო ლიბორის ხელშეკრულებები გადავიდა ევროიბორზე, ეკონომიკურად ეკვივალენტურ საფუძველზე. აშშ ლიბორის ხელშეკრულებებისთვის ჯგუფი გეგმავს ყველა მომხმარებლის ინფორმირებას 2023 წლის აპრილისთვის უზრუნველყოფილი ერთდღიანი დაფინანსების განაკვეთებზე მოსალოდნელი გადასვლის შესახებ, რაც მოხდება 2023 წლის ივნისის შემდეგ. ამასობაში 2022 წელს და მის შემდგომ გამოშვებულ ახალ ფინანსურ ინსტრუმენტებში შედის უზრუნველყოფილი ერთდღიანი დაფინანსების განაკვეთი და არა ლიბორი.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფინანსური ხელშეკრულებების შეჯამება, რომლებიც ჩაშლილია მნიშვნელოვანი საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთების მიხედვით საანგარიშგებო თარიღისთვის, რომლებიც ჯერ არ გადასულა ალტერნატიულ საორიენტაციო განაკვეთზე:

არაწარმოებული ხელშეკრულებები:

	ვალუტა	2022 წლის დეკემბერი
ფინანსური აქტივები		
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	აშშ დოლარი	631,180
ფინანსური ვალდებულებები		
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	აშშ დოლარი	515,129
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	აშშ დოლარი	267,702

(ათას ლარში)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

რეკლასიფიკაცია

თავისი კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების ხარისხისა და აღქმადობის გასაუმჯობესებლად, ჯგუფმა გადახედა თავისი ვალის დაფარვით განპირობებული შემოსულობის/ზარალის წარდგენას. ჯგუფმა უფრო მართებულად ჩათვალა ასეთი შემოსულობის/ზარალის სხვა შემოსულობისგან/ზარალისგან განცალკევებით წარდგენა. შედარებადი თანხები რეკლასიფიცირდა წარდგენის განახლების შესაბამისად.

2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში შემდეგი რეკლასიფიკაციები შევიდა 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის წარდგენის მოთხოვნებთან შესაბამისობის მიზნით:

კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება დასრულებული 2021 წლის 31 დეკემბრით

ვალის დაფარვით მიღებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)
სხვა წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)

ადრე ანგარიშგებული რეკლასიფიკაცია კლასიფიცირებული

-	(2,892)	(2,892)
67,511	2,892	70,403

კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება დასრულებული 2020 წლის 31 დეკემბრით

ვალის დაფარვით მიღებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)
სხვა წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)

ადრე ანგარიშგებული რეკლასიფიკაცია კლასიფიცირებული

-	(4,924)	(4,924)
43,206	4,924	48,130

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ჯგუფი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ბასს (IAS) 1 „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“

2020 წლის იანვარში და 2020 წლის ივლისში, ბასსს-მა გამოუშვა ცვლილებები ბასს 1-ში „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად“. ისინი განმარტავს, რომ ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად უნდა ეყრდნობოდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის არსებულ უფლებებს. ცვლილებები ასევე განმარტავს, რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის მოლოდინები, გამოიყენებს თუ არა საწარმო თავის უფლებას გადაავადოს ვალდებულების დაფარვა და რომ დაფარვა გულისხმობს კონტრაქტისთვის ფულადი სახსრების, წილობრივი ინსტრუმენტების, სხვა აქტივების ან მომსახურების გადაცემას. ცვლილებები ძალაში შევა 2023 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე დანერგვა და გამოყენება. ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების პოტენციურ გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“. მასში მოცემულია სააღრიცხვო მოთხოვნები სახელშეკრულებო უფლება-მოვალეობებისთვის, რომლებიც წარმოიშობა გაცემული სადაზღვევო ხელშეკრულებებიდან და ფლობილი გადაზღვევის ხელშეკრულებებიდან. ფასს 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან. ჯგუფი აფასებს სტანდარტს, მაგრამ არ მოელის, რომ მას არსებითი გავლენა ექნება თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული (გაგრძელება)

ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში

2021 წლის მაისში საბჭომ გამოსცა ცვლილებები ბასს 12-ში „გადავადებული გადასახადი“, რომლებიც უკავშირდება ერთი ოპერაციიდან წარმომდგარ აქტივებსა და ვალდებულებებზე და აკონკრეტებს, როგორ უნდა მოხდეს გადავადებული გადასახადის აღრიცხვა ისეთ ოპერაციებზე, როგორიცაა იჯარა და ექსპლუატაციიდან ამოღების ვალდებულებები. ცვლილებებმა დაავიწროვა აღიარებიდან გამონაკლისის მასშტაბი ბასს 12-ის მე-15 და 24-ე თავებში (გამონაკლისი აღიარებიდან), ისე, რომ იგი აღარ ვრცელდება ისეთ ოპერაციებზე, რომლებიც საწყისი აღიარებისას განაპირობებს თანაბარ დასაბეგრ და გამოსაქვით დროებით სხვაობებს. ბასს 12-ში შესული ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ჯგუფი არ მოელის, რომ მას არსებითი გავლენა ექნება თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ვიწრო მასშტაბის ცვლილებები

სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ცვლილებები ბასს 8-ში, 2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოუშვა ბასს 8-ის შესწორებები, რომლებშიც წარმოდგინა „სააღრიცხვო შეფასებების“ განმარტება. შესწორებები განმარტავს განსხვავებას სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებსა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის და შეცდომების გასწორებას. გარდა ამისა, იგი ასევე განმარტავს, როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ხერხებს და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების მისაღებად.

ცვლილებები ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის და ვრცელდება სააღრიცხვო პოლიტიკისა და სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებებზე, რომლებიც დგება

ამ პერიოდის საწყისი თარიღით ან მის შემდგომ. დაშვებულია ვადაზე ადრე გამოყენება, თუ ეს ფაქტი გაცხადდება.

ცვლილებები, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან გავლენას არ მოახდენს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებებზე.

სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნება – ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში. 2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ში და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში „არსებითობის განსჯა“, რომლებიც შეიცავს მითითებებსა და მაგალითებს, რათა დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებების არსებითობის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღებაში. შესწორებების მიზანია საწარმოებს დაეხმაროს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ უფრო სასარგებლო განმარტებით შენიშვნების წარმოდგენაში, რისთვისაც, საწარმოებისადმი მოთხოვნა, რომ განაცხადონ „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა, ჩანაცვლდა მოთხოვნით, რომ განაცხადონ თავიანთი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა და დაემატა ინსტრუქცია იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ საწარმოებმა არსებითობის კონცეფცია სააღრიცხვო პოლიტიკის წარმოდგენასთან დაკავშირებით.

ბასს 1-ში შესული ცვლილებები ძალაშია 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც.

ჯგუფი ამჟამად აფასებს ცვლილებების პოტენციურ გავლენას თავის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად ფლობილი აქტივების და დასაკუთრებული აქტივების ღირებულების განსაზღვრასთან დაკავშირებული შეფასებები

საინვესტიციო ქონების, გასაყიდად ფლობილი აქტივების და დასაკუთრებული აქტივების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კვალიფიციური დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ჯგუფი თავის საინვესტიციო ქონებას, გასაყიდად გამიზნულ აქტივებს და დასაკუთრებულ აქტივებს საკმარისი სიზშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებიდან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების და შეფასების შესაბამისი პრინციპების გამოყენებით საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

ბოლო შეფასება 2022 წელს ჩატარდა. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-11 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 27-ე შენიშვნაში. ჯგუფის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა საბაზრო და არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას ხელმძღვანელობის ცოდნაზე და გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (26-ე შენიშვნა)

ჯგუფი დეფოლტს განმარტავს როდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაქტში დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაქტში არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შექმნილი ან შექმნისა გაუფასურებული.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურისებული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მეორე სტადიაზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. იმ შემთხვევაში, თუ 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში დეფოლტის სტატუსი არ არის მინიჭებული, იგი გადადის პირველ სტადიაზე, თუ საკრედიტო რისკი ინსტრუმენტის შექმნის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ჯგუფმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება საწყისი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, სავალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელებისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს საწყისი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას, რომელიც ეყრდნობა შემდეგ ძირითად ფაქტორებს: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რაც უფრო დაწვრილებით ქვემოთაა განმარტებული:

დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ჯგუფი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს.

რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელების შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიუროს და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა ამ შემთხვევაში 100%-ს უდრის.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. პირველი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე სტადიისა და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ჯგუფი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავანსებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ჯგუფი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით. ზემოაღნიშნული მეთოდით დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი მოსალოდნელი დავალიანება გამოითვლება მოსალოდნელი უტილიზაციის განაკვეთის გამოყენებით და რეალურად ათვისებული თანხების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაქტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ჯგუფი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ჯგუფი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი

ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ჯგუფის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. იგი, ჩვეულებრივ, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა ასახოს ყველა არსებითი რისკი. თუ უძრავი ქონების ფასები ექვემდებარება მნიშვნელოვან მერყეობას პერიოდის განმავლობაში, უზრუნველყოფის ის საგნები, რომლებიც ბოლო 3 თვის განმავლობაში არ გადაფასებულა საანგარიშგებო თარიღამდე, კვლავ დაკორექტირდა შესაბამისი უძრავი ქონების საფასო ინდექსის მოძრაობის მიხედვით. 2022 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, აღნიშნული კორექტირების ეფექტი იყო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 26 მილიონ ლარით შემცირება (2021 წ.: ნული, 2020 წ.: ნული).

ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის დახვეწა

წინა პერიოდებში, კოვიდ-19-ის პანდემიის უპრეცედენტო ხასიათისა და მასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების გამო, ჯგუფმა გამოიყენა ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის არსებულ მეთოდოლოგიასთან მიმართებით. ეს დაშვებები უკავშირდება კოვიდ-19-ის გამო რესტრუქტურიზებული სესხების ეტაპებს და ასევე დეფოლტის აღმოფხვრისა და სესხების ამოღების მაჩვენებლებს. თუ გონივრული ვადაა გასული იმისათვის, რომ სტატისტიკამ სათანადოდ ასახოს კოვიდ-19-ის ეფექტები, ჯგუფმა გადაწყვიტა, გააუქმოს შესაბამისი ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებზე, რაც დადებითად აისახებოდა ჯგუფის საერთო მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობამ თავიდან შეაფასა უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის ვადა დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გამოსათვლელად, რის შედეგადაც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაიზარდა. ამან, ცვლილებებზე ხელმძღვანელობის დაშვებების გაუქმებასთან და მეთოდოლოგიაში სხვა მცირედ გაუმჯობესებებთან ერთად, განაპირობა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 21.4 მილიონი ლარით შემცირება ჯგუფისთვის.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

იმისათვის, რომ ჯგუფმა საკრედიტო ზარალის რეზერვში ასახოს საპროგნოზო ინფორმაცია, იგი იყენებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გამოცემულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს საქართველოში მოქმედი შვილობილი საწარმოებისთვის, ხოლო ბელარუსის ეროვნული ბანკი იყენებს ბელარუსში მოქმედი არასამთავრობო კვლევითი ცენტრისგან მიღებულ ინფორმაციას. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ჯგუფი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები, როგორც წესი, ახლდება ნახევარ წელიწადს ერთხელ ქართული კომპანიების, ხოლო კვარტალურად - ბელარუსის ეროვნული ბანკის შემთხვევაში.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ჯგუფი

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ჯგუფის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებულ ი წონა	2022 წლის 31 დეკემბერი			მინიჭებული წონა	2021 წლის 31 დეკემბერი			მინიჭებული წონა	2020 წლის 31 დეკემბერი			
			2023	2024	2025		2022	2023	2024		2021	2022	2023	
მშპ-ის პროცენტული ზრდა														
	ოპტიმისტური	25.00%	6.00%	5.00%	5.00%	25.00%	6.00%	5.00%	4.50%	25.00%	-3.00%	6.00%	5.00%	
	საბაზოს	50.00%	4.00%	5.50%	5.00%	50.00%	5.00%	4.00%	4.50%	50.00%	-4.00%	4.50%	5.00%	
	პესიმისტური	25.00%	2.00%	4.00%	5.00%	25.00%	2.00%	4.00%	5.00%	25.00%	-9.00%	2.50%	4.00%	
ლარი/აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი														
	ოპტიმისტური	25.00%	2.00%	0.00%	0.00%	25.00%	4.00%	2.00%	2.00%	25.00%	5.00%	5.00%	0.00%	
	საბაზოს	50.00%	0.00%	0.00%	0.00%	50.00%	0.00%	0.00%	0.00%	50.00%	0.00%	0.00%	0.00%	
	პესიმისტური	25.00%	-15.00%	5.00%	5.00%	25.00%	-10.00%	2.00%	3.00%	25.00%	-10.00%	-5.00%	5.00%	
სფი ინფლაციის ტემპი %														
	ოპტიმისტური	25.00%	5.00%	3.00%	3.00%	25.00%	5.50%	3.00%	3.00%	25.00%	5.50%	4.00%	3.00%	
	საბაზოს	50.00%	5.30%	3.10%	3.00%	50.00%	7.00%	2.50%	3.00%	50.00%	4.50%	1.50%	2.50%	
	პესიმისტური	25.00%	9.00%	6.00%	3.00%	25.00%	8.00%	4.00%	3.00%	25.00%	7.00%	2.00%	2.50%	

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ბელარუსი

მნიშვნელოვანი განმარტებული ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი	მინიჭებული წონა	2022 წლის 31 დეკემბერი		მინიჭე ბული წონა	2021 წლის 31 დეკემბერი		მინიჭებული წონა	2020 წლის 31 დეკემბერი	
			2023	2024		2022	2023		2021	2022
მშპ-ის პროცენტული ზრდა										
	ოპტიმისტური	10.00%	2.66%	4.26%	25.00%	2.92%	5.01%	10.00%	2.28%	4.74%
	საბაზისო	50.00%	0.31%	0.50%	50.00%	0.56%	1.24%	50.00%	-0.06%	0.98%
	პესიმისტური	40.00%	-2.05%	-3.26%	25.00%	-1.80%	-2.52%	40.00%	-2.44%	-2.81%
ბელარუსული რუბლი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %										
	ოპტიმისტური	10.00%	0.71%	0.65%	25.00%	0.56%	0.52%	10.00%	-0.48%	-1.17%
	საბაზისო	50.00%	2.53%	1.65%	50.00%	2.44%	1.37%	50.00%	1.45%	0.06%
	პესიმისტური	40.00%	4.09%	2.41%	25.00%	4.05%	1.98%	40.00%	3.29%	1.08%
სგი ინფლაციის ტემპი %										
	ოპტიმისტური	10.00%	0.38%	-0.58%	25.00%	-0.07%	-0.85%	10.00%	0.72%	0.69%
	საბაზისო	50.00%	2.20%	1.66%	50.00%	1.83%	1.38%	50.00%	1.36%	1.42%
	პესიმისტური	40.00%	3.93%	3.76%	25.00%	3.63%	3.46%	40.00%	1.99%	2.14%

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელიდან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც საწარმოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

ცხრილში ნაჩვენებია აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხების მგრძნობელობა ამ მოდელში გამოყენებული საპროგნოზო დაშვებების მიმართ. ამ მიზნით, თითოეულ მაკროეკონომიკურ სცენარს ინდივიდუალურად 100%-იანი წონა მიენიჭა და გადაანგარიშდა შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მგრძნობელობა საპროგნოზო დაშვებების მიმართ

მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორები	2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაგზადებული მოსალოდნელი საკრედიტო	გაგზადებული მოსალოდნელი საკრედიტო	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვის სცენარები		
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	89,608	1.69%	1.55%	1.67%	1.78%
იპოთეკური სესხები	30,053	0.72%	0.71%	0.71%	0.73%
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	63,502	1.66%	1.61%	1.65%	1.70%
სალომზარდო სესხები	135,450	3.76%	3.70%	3.74%	3.84%
ოქროს ლომზარდი	5,440	3.31%	3.30%	3.30%	3.31%

მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორები	2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაგზადებული მოსალოდნელი საკრედიტო	გაგზადებული მოსალოდნელი საკრედიტო	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვის სცენარები		
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	156,237	2.90%	2.89%	2.90%	2.93%
იპოთეკური სესხები	33,036	0.82%	0.80%	0.81%	0.85%
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	74,441	1.99%	1.93%	1.96%	2.13%
სალომზარდო სესხები	136,035	4.56%	4.46%	4.54%	4.70%
ოქროს ლომზარდი	2,074	1.25%	1.25%	1.25%	1.26%

მნიშვნელოვანი განმაპირობებელი ფაქტორები	2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
	გაგზადებული მოსალოდნელი საკრედიტო	გაგზადებული მოსალოდნელი საკრედიტო	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გადაფარვის სცენარები		
			ოპტიმისტური	საბაზისო	პესიმისტური
კომერციული სესხები	172,916	3.51%	3.48%	3.50%	3.55%
იპოთეკური სესხები	48,607	1.28%	1.05%	1.06%	1.95%
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	102,352	3.13%	2.79%	2.83%	4.06%
სალომზარდო სესხები	113,801	5.15%	4.78%	4.82%	6.18%
ოქროს ლომზარდი	227	0.22%	0.21%	0.21%	0.23%

ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიური შეფასებისთვის

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორაციული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; ხოლო საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორიცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცდილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერა

ჯგუფი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს. იპოთეკების და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ვადაგადაცდილებული დღეების რაოდენობა, რომლის შემდეგაც ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და უნდა ჩამოიწეროს, 1,460 დღე იყო. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. დავალიანების ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის რეტროსპექტიული ტესტირება

ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელის ხარისხისა და საიმედოობის მონიტორინგისთვის ჯგუფი პერიოდულად ატარებს რეტროსპექტიული ტესტირების და საბაზრო მონაცემებთან შედარების პროცედურებს, რაც გულისხმობს მოდელის შედეგების შედარებას ფაქტობრივ შედეგებთან, შიდა გამოცდილებასა და გარე დაკვირვებადი მონაცემების მიხედვით. დეფოლტის ალბათობის განსაზღვრისთვის ჯგუფი მიმართავს სტატისტიკურ მოდელირებას, რათა მიიღოს დეფოლტის რაოდენობის პროგნოზირებული განაწილება. დეფოლტების დაკვირვებადი რაოდენობა შემდეგ ედრება ამ განაწილებას, რაც ჯგუფს მოდელში სტატისტიკური ნდობის ინტერვალის მიღების საშუალებას აძლევს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განსაზღვრისთვის რეტროსპექტიული ტესტირებისას ხდება დაკვირვებადი ზარალის შედარება პროგნოზირებულ დანაკარგებთან დეფოლტის შემთხვევაში. თუ სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი გადახრის ან პარამეტრიზაციის ნაკლოვანებების აღმოჩენის შემთხვევაში, ხდება შესაბამისი მოდელის დახვეწა და გადახედვა. რეტროსპექტიული ტესტირების პროცედურების შედეგად მოდელში შესული ნებისმიერი ცვლილებები აღირიცხება, როგორც ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში პერსპექტიულად გამოყენებით.

კლიმატთან დაკავშირებული რისკის გავლენა მნიშვნელოვან სააღრიცხვო შეფასებებზე და დაშვებებზე

მართალია, კლიმატის ცვლილება განუსაზღვრელობის წყაროს წარმოადგენს, ჯგუფი მიიჩნევს, რომ ის არსებით გავლენას არ მოახდენს ფიზიკური და გარდამავლობის რისკების მისეულ განსჯასა და შეფასებებზე მოკლე და საშუალო ვადიან პერსპექტივაში. დამატებითი ინფორმაციისათვის იხილეთ 26-ე შენიშვნა ახალი რისკების შესახებ.

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

ჯგუფი ახდენს ამონაგების დეზაგრეგირებას მომხმარებლებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან თითოეული სეგმენტის პროდუქტების და მომსახურებების მიხედვით, რადგან ჯგუფს მიაჩნია, რომ ამ გზით ყველაზე ნათლად ასახავს იმას, თუ როგორ მოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორები ამონაგებისა და ფულადი ნაკადების ხასიათზე, ოდენობაზე, დროულობასა და გაურკვევლობაზე.

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება (ბელარუსის ეროვნული ბანკის საცალო საბანკო მომსახურების გამოკლებით) - ძირითადად გულისხმობს სამომხმარებლო, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაბრების მართვას. საცალო საბანკო მომსახურების მიმართულება კონცენტრირებულია მზარდ საცალო, მასობრივ საცალო და მასობრივ შეძლებულ სეგმენტებზე, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებთან და მიკრობიზნესებთან ერთად.

კორპორაციული / საინვესტიციო ბანკინგი მოიცავს კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას და ინვესტიციის მართვის ოპერაციებს საქართველოში. კორპორაციული საბანკო მომსახურება ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ფულად გზავნილებსა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას და კორპორაციული მომხმარებლებისთვის შემნახველი და ვადიანი ანაბრების მართვას; ინვესტიციის მართვის ბიზნესი, ძირითადად, გულისხმობს კერძო საბანკო მომსახურების გაწევას შეძლებული კლიენტებისთვის.

„ბელარუსის ეროვნული ბანკი“ ძირითადად ნიშნავს სს „ბელარუსკი ნაროდნი ბანკს“, რომელიც ძირითადად საცალო და კორპორაციულ საბანკო მომსახურებას სწევს ბელარუსში.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ჯგუფის ძირითადი საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული, ბელარუსის ეროვნული ბანკის გარდა, რომელიც ბელარუსში საქმიანობს.

2022, 2021 და 2020 წლებში არცერთ გარე მომხმარებელთან ან კონტრაქტთან დადებული გარიგებიდან მიღებული ამონაგები არ შეადგენდა ჯგუფის საოპერაციო შემოსავლის 10%-ს ან მეტს.

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საგალო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	ელემინირება	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	766,794	370,222	37,510	85	1,174,611
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	206,505	43,415	11,500	-	261,420
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	277,782	120,927	64,493	-	463,202
ვალის დაფარვით მიღებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)	(2,594)	(5,564)	(304)	-	(8,462)
სხვა წმინდა შემოსულობა/(ზარალი)	19,785	19,294	1,477	-	40,556
საოპერაციო შემოსავალი	1,268,272	548,294	114,676	85	1,931,327
საოპერაციო ხარჯები	(430,141)	(96,095)	(55,347)	(85)	(581,668)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	819	-	-	-	819
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ღირებულების განსაზღვრამდე	838,950	452,199	59,329	-	1,350,478
რისკის ღირებულება	(173,426)	31,591	(25,829)	-	(167,664)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	665,524	483,790	33,500	-	1,182,814
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	1	-	(204)	-	(203)
მოგება დაბეგვრამდე	665,525	483,790	33,296	-	1,182,611
მოგების გადასახადის ხარჯი	(105,752)	(77,171)	(7,684)	-	(190,607)
წლის მოგება	559,773	406,619	25,612	-	992,004
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	18,564,859	8,504,530	1,381,366	(83,697)	28,367,058
სულ ვალდებულებები	16,360,727	7,072,733	1,229,928	(83,698)	24,579,690
სხვა ინფორმაცია სეგმენტის შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	66,383	2,112	2,241	-	70,736
არამატერიალური აქტივები	27,450	1,788	4,886	-	34,124
კაპიტალური დანახარჯი	93,833	3,900	7,127	-	104,860
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(85,202)	(4,717)	(6,058)	-	(95,977)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საგალო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	ელიმინირება	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	581,594	319,587	39,675	27	940,883
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	141,623	41,237	5,476	-	188,336
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	57,904	36,556	13,341	-	107,801
ვალის დაფარვით მიღებული წმინდა შემოსულობა/ (ზარალი)	(459)	(1,330)	(1,103)	-	(2,892)
სხვა წმინდა შემოსულობა/ (ზარალი)	23,902	44,152	2,348	1	70,403
საოპერაციო შემოსავალი	804,564	440,202	59,737	28	1,304,531
საოპერაციო ხარჯები	(350,094)	(71,418)	(39,675)	(28)	(461,215)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	(3,781)	-	-	-	(3,781)
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ღირებულების განსაზღვრამდე	450,689	368,784	20,062	-	839,535
რისკის ღირებულება	(71,100)	52,526	(1,725)	-	(20,299)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	379,589	421,310	18,337	-	819,236
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	1	(78)	(533)	-	(610)
მოგება დაბეგვრამდე	379,590	421,232	17,804	-	818,626
მოგების გადასახადის ხარჯი	(33,692)	(37,729)	(3,394)	-	(74,815)
წლის მოგება	345,898	383,503	14,410	-	743,811
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	14,799,515	7,383,371	980,920	(2,594)	23,161,212
სულ ვალდებულებები	13,056,931	6,209,389	846,263	(2,594)	20,109,989
სხვა ინფორმაცია სეგმენტის შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	44,524	2,948	2,031	-	49,503
არამატერიალური აქტივები	29,439	2,578	4,992	-	37,009
კაპიტალური დანახარჯი	73,963	5,526	7,023	-	86,512
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(70,673)	(8,069)	(4,940)	-	(83,682)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია ჯგუფის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	საცალო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული საინვესტიციო საბანკო საქმიანობა	ბელარუსის ეროვნული ბანკი	ელიმინირება	ჯგუფი სულ
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	495,271	233,462	36,249	14	764,996
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	96,780	33,781	5,678	-	136,239
წმინდა სავალუტო შემოსულობა	55,973	36,763	6,202	-	98,938
ვალის დაფარვით მიღებული წმინდა შემოსულობა/ (ზარალი)	(2,013)	(2,071)	(840)	-	(4,924)
სხვა წმინდა შემოსულობა/ (ზარალი)	23,967	21,510	2,653	-	48,130
საოპერაციო შემოსავალი	669,978	323,445	49,942	14	1,043,379
საოპერაციო ხარჯები	(295,751)	(63,271)	(32,951)	(14)	(391,987)
მოგება მეკავშირე საწარმოებიდან	782	-	-	-	782
საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი) რისკის ღირებულებების	375,009	260,174	16,991	-	652,174
რისკის ღირებულება	(183,231)	(96,273)	(3,981)	-	(283,485)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ზარალი)	191,778	163,901	13,010	-	368,689
არარეგულარულ მუხლებამდე					
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(40,013)	(1,278)	(125)	-	(41,416)
მოგება (ზარალი) დაბეგვრამდე	151,765	162,623	12,885	-	327,273
მოგების გადასახადის ხარჯი	(6,603)	(11,438)	(2,734)	-	(20,775)
წლის მოგება (ზარალი)	145,162	151,185	10,151	-	306,498
აქტივები და ვალდებულებები					
სულ აქტივები	13,392,446	7,366,720	1,018,652	(9,512)	21,768,306
სულ ვალდებულებები	12,030,543	6,372,878	886,097	(9,512)	19,280,006
სხვა ინფორმაცია სეგმენტის შესახებ					
ძირითადი საშუალებები	59,958	4,176	616	-	64,750
არამატერიალური აქტივები	29,125	2,623	2,291	-	34,039
კაპიტალური დანახარჯი	89,083	6,799	2,907	-	98,789
ცვეთა, ამორტიზაცია და გაუფასურება	(63,360)	(8,327)	(4,247)	-	(75,934)

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2022	2021	2020
ნაღდი ფული	1,000,596	774,253	723,071
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	927,388	364,912	582,952
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით	805,503	126,627	158,588
90-დღემდე ვადის მქონე ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	762,592	228,685	518,648
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, მთლიანი	3,496,079	1,494,477	1,983,259
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(351)	(25)	(71)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წმინდა	3,495,728	1,494,452	1,983,188

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 1,453,123 ლარი (2021 წ.: 417,228 ლარი, 2020 წ.: 967,820 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაზრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაქტებზე გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ჯგუფმა მიიღო 0.00%-11.10% წლიური პროცენტი ამ ანაზრებზე (2021 წ.: 0.07%-მდე, 2020 წ.: 0.21%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაქტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2022	2021	2020
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	2,354,470	1,898,052	1,994,662
ვადაიან ანაზრები 90 დღეზე მეტი ვადით	-	15,488	0
ფულადი სახსრები, რომელთა გამოყენებაც შეზღუდულია	68,154	4,730	1,855
ბანკთაშორის გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	-	-	11,464
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მთლიანი	2,422,624	1,918,270	2,007,981
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(5,318)	(331)	-400
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, წმინდა	2,417,306	1,917,939	2,007,581

ცენტრალურ ბანკებში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები წარმოადგენს სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ თანხებს. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ჯგუფმა სებ-ში და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 0.00%-მდე პროცენტი მიიღო (2021 წ.: 0.00%, 2020 წ.: 1.25%).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, არცერთი ბანკთაშორისი სასესხო მოთხოვნები არ მოიცავდა არა-ეთგოს ბანკებში განთავსებულ ანაზრებს (2021 წ.: ნული ლარი, 2020 წ.: 11,464 ლარი).

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2022	2021	2020
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	3,960,300	2,558,542	2,510,062
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც განიხილება სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულად, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	4,912	5,419	3,410
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,965,212	2,563,961	2,513,472

	2022	2021	2020
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	381,735	-	-
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(3,198)	-	-
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წმინდა	378,537	-	-

	2022	2021	2020
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,470,473	1,312,001	1,344,404
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	176,483	82,196	36,879
უცხოური სახაზინო თამასუქები	1,062,095	-	-
უცხოური სახაზინო ობლიგაციები	92,816	79,156	159,537
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები	17,675	39,410	-
სხვა სავალო ინსტრუმენტები	1,140,758	1,045,779	969,242
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული	3,960,300	2,558,542	2,510,062

	2022	2021	2021
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	119,918		
სხვა სავალო ინსტრუმენტები	261,817	-	-
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები - სავალო ინსტრუმენტი, მთლიანი	381,735	-	-
გამოკლებული: საკრედიტო ზარალის რეზერვი	(3,198)	-	-
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წმინდა	378,537	-	-

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

დაგირავებული სახაზინო ობლიგაციები

	2022	2021	2020
სებ-სგან მოკლევადიანი სესხებისთვის	709,597	490,592	1,044,066
კომერციულ ბანკებთან REPO ოპერაციებისთვის	380,065	-	-
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ანაბრებისთვის	97,109	220,480	ნული
სებ-ის მიერ ჯგუფის ობიექტებზე ფლობილი ნაღდი ფული, ნაღდი ფულის მფლობელის მომსახურების ფარგლებში	-	14,720	8,188
სულ	1,186,771	725,792	1,052,254

დაგირავებული სახაზინო თამასუქები

	2022	2021	2020
სებ-ის მიერ ჯგუფის ობიექტებზე ფლობილი ნაღდი ფული, ნაღდი ფულის მფლობელის მომსახურების ფარგლებში	24,180	ნული	ნული
სულ	24,180	-	-

დაგირავებული კორპორაციული ობლიგაციები

	2022	2021	2020
სებ-სგან მოკლევადიანი სესხებისთვის	121,592	ნული	685,901
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ანაბრებისთვის	205,079	109,109	ნული
სულ	326,671	109,109	685,901

სხვა სავალო ინსტრუმენტები 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 531,351 ლარის ობლიგაციებს (2021 წ.: 521,394 ლარი, 2020 წ.: 312,144 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 56,523 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2021 წ.: 203,351 ლარი, 2020 წ.: 211,250 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ 131,126 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2021 წ.: 163,593 ლარი, 2020 წ.: 162,949 ლარი), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 200,913 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2021 წ.: 65,407 ლარი, 2020 წ.: 151,592 ლარი), და აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 107,835 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2021 წ.: 61,609 ლარი, 2020 წ.: 61,350 ლარი).

უცხოური სახაზინო ობლიგაციები შედგება აშშ-ის სახაზინო თამასუქებისგან 1,062,095 ლარის ოდენობით (2021 წ.: ნული ლარი, 2020 წ.: 52,992 ლარი), ლიტვის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან ნული ლარის ოდენობით (2021 წ.: 15,992 ლარი, 2020 წ.: 26,982 ლარი), გაერთიანებული სამეფოს სახაზინო ობლიგაციებისგან 32,516 ლარის ოდენობით (2021 წ.: ნული ლარი, 2020 წ.: ნული ლარი) და ბელარუსის რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციებისგან 60,300 ლარის ოდენობით (2021 წ.: 63,164 ლარი, 2020 წ.: 79,563 ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული პერიოდისთვის საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების აღიარების შეწყვეტიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა შედგებოდა 7,528 ლარისგან (2021 წ.: 30,044 ლარი, 2020 წ.: 3,585 ლარი), რომელიც აისახა წმინდა სხვა შემოსავალში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი შედგებოდა 7,068 ლარისგან (2021 წ.: 3,156 ლარი, 2020 წ.: 4,342 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2022	2021	2020
კომერციული სესხები	5,293,611	5,380,396	4,929,198
იპოთეკური სესხები	4,193,204	4,022,058	3,796,384
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	3,825,663	3,731,756	3,269,454
სალომბარდო სესხები	3,602,054	2,981,305	2,208,013
ოქროს ლომბარდი	164,554	165,417	103,384
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	17,079,086	16,280,932	14,306,433
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(324,053)	(401,823)	(437,903)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, წმინდა	16,755,033	15,879,109	13,868,530
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	95,348	124,952	139,372
	(8,778)	(5,895)	(4,376)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	86,570	119,057	134,996
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	16,841,603	15,998,166	14,003,526

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 1,092,475 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2021 წ.: 1,125,955 ლარი, 2020 წ.: 692,052 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სეზონისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხებისა და სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა სეგმენტების მიხედვით, სადაც შექმნილ ან შეძენილ ახალ ფინანსურ აქტივებში და წლის განმავლობაში დაფარულ აქტივებში შედის განახლებადი სესხებისა და კლიენტების დავალიანების ზრდის ეფექტი, როცა არსებული სესხები გადაიფარება წლის განმავლობაში გაფორმებული ახალი ხელშეკრულებებით: ყველა ახალი ფინანსური აქტივი წარმოიქმნება ან პირველ სტადიაზე, ან „შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებულის“ კატეგორიაში. არსებულ ფინანსურ აქტივებზე დამატებითი ტრანშებს ათვისება ასახულია მეორე და მესამე სტადიებში, თუ მსესხებლის საკრედიტო რისკი გაუარესებულია. საკურსო სხვაობები უკავშირდება ჯგუფის იმ შვილობილი საწარმოების მიერ გაცემულ სესხებს, რომელთა სამუშაო ვალუტა განსხვავდება ჯგუფის წარსადგენი ვალუტისგან, ხოლო სავალუტო კურსის მოძრაობა უკავშირდება ჯგუფის მიერ გაცემულ სესხებს, რომლებიც უცხოურ ვალუტაშია გამოხატული. წმინდა სხვა ცვლილებები მთლიან სასესხო ნაშთებში მოიცავს დარიცხულ პროცენტში მომხმარებელი ცვლილებების ეფექტებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის წმინდა სხვა შეფასება მოიცავს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებების ეფექტს, რომელიც გამოწვეულია მოდელირების შემდგომი კორექტირებით, დეფოლტის ალბათობების და სხვა ამოსავალი მონაცემების ცვლილებებით, ასევე დარიცხული პროცენტის ცვლილებებისთვის მისაკუთვნებელი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტით.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი	მე-2	მე-3	POCI	სულ
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	4,574,787	34,779	693	6,969	4,617,228
გადატანა მე-2 სტადიაზე	202,422	(202,422)	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(773,437)	803,734	(30,297)	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(5,553)	(98,586)	104,139	-	-
გადაცემის ხელშეკრულების გამო დაფარული აქტივები	(23,721)	(20)	(83)	-	(23,824)
ხელახალი სეგმენტაცია	(3,950,533)	(217,064)	(83,154)	(9,763)	(4,260,514)
მოდIFIკაციის გავლენა	194,578	2,622	(6,567)	-	190,633
ჩამოწერა	1,330	1,983	184	2	3,499
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	(55,962)	-	(55,962)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	42,501	2,865	45,366
საკურსო სხვაობა	-	-	(1,921)	359	(1,562)
სავალუტო კურსის მომრავობა	(36,086)	(1,051)	(1,888)	-	(39,025)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(505,333)	(89,055)	(24,019)	(1,843)	(620,250)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	50,869	1,454	5,956	(653)	57,626
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	-	-	155,882	13,603	169,485
კოლექტიურად შეფასებული	4,493,371	611,307	17,101	2,347	5,124,126
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	23,237	166	230	2,997	26,630
გადატანა მე-2 სტადიაზე	4,323	(4,323)	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(6,172)	12,308	(6,136)	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის	(485)	(1,503)	1,988	-	-
გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(2,382)	(3,448)	28,233	-	22,403
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(62)	-	(34)	-	(96)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო დაფარული აქტივები	(9,473)	(4,325)	(59,872)	(3,151)	(76,821)
ხელახალი სეგმენტაცია	5,404	(27)	(997)	-	4,380
მოდIFIკაციის გავლენა	30	104	1	2	137
ჩამოწერა	-	-	(55,962)	-	(55,962)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	42,501	2,865	45,366
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(1,921)	359	(1,562)
საკურსო სხვაობა	(790)	(1,079)	(2,940)	(1)	(4,810)
სავალუტო კურსის მომრავობა	(871)	(1,696)	(10,614)	(883)	(14,064)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(6,532)	20,460	(25,611)	(547)	(12,230)
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	19,219	23,530	42,292	4,567	89,608
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	35,537	4,496	40,033
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	19,219	23,530	6,755	71	49,575
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	19,219	23,530	42,292	4,567	89,608

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,466,957	14	-	13,524	1,480,495
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	403,540	(403,398)	(142)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(375,932)	443,567	(67,635)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(45,171)	(49,817)	94,988	-	-
დაფარული აქტივები	(901,792)	(57,945)	(49,096)	(10,849)	(1,019,682)
ხელახალი სეგმენტაცია	(603)	-	-	-	(603)
მოდIFIკაციის გავლენა	179	37	(2,949)	(169)	(2,902)
ჩამოწერა	-	-	(4,445)	(730)	(5,175)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3,937	357	4,294
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	182	109	291
საკურსო სხვაობა	(4,670)	(98)	(23)	-	(4,791)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(254,899)	(20,553)	(10,022)	(2,527)	(288,001)
სხვა წმინდა ცვლილებები	8,928	(2,211)	348	155	7,220
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,940	-	2,940
კოლექტიურად შეფასებული	3,925,906	169,566	66,717	28,075	4,190,264
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	14,452	-	-	2,403	16,855
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	5,673	(5,608)	(65)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(3,236)	15,977	(12,741)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(7,463)	(1,484)	8,947	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(1,807)	(10,903)	6,767	-	(5,943)
დაფარული აქტივები	(1,731)	(961)	(11,220)	(2,103)	(16,015)
მოდIFIკაციის გავლენა	4	1	937	64	1,006
ჩამოწერა	-	-	(4,445)	(730)	(5,175)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3,937	357	4,294
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	182	109	291
საკურსო სხვაობა	(2)	-	-	-	(2)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(244)	(122)	(1,652)	(498)	(2,516)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(6,487)	1,898	6,399	2,412	4,222
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	576	-	576
კოლექტიურად შეფასებული	8,860	2,601	13,509	4,507	29,477
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	8,860	2,601	14,085	4,507	30,053

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,953,940	7,854	1,859	2,435	2,966,088
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	337,049	(337,049)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(442,020)	501,877	(59,857)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(50,683)	(106,474)	157,157	-	-
დაფარული აქტივები	(2,142,937)	(125,830)	(71,105)	(5,917)	(2,345,789)
ხელახალი სეგმენტაცია	(224,709)	(4,680)	5,034	-	(224,355)
მოდIFIკაციის გავლენა	194	139	(2,627)	(36)	(2,330)
ჩამოწერა	-	-	(37,629)	(98)	(37,727)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	11,875	79	11,954
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,262	58	1,320
საჯურსო სხვაობა	(11,551)	(1,097)	(1,147)	-	(13,795)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(275,010)	(27,918)	(17,669)	(350)	(320,947)
სხვა წმინდა ცვლილებები	51,417	168	7,865	38	59,488
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	39,448	-	39,448
კოლექტიურად შეფასებული	3,475,839	200,463	107,069	2,844	3,786,215
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	38,841	81	97	281	39,300
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	7,921	(7,921)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(8,873)	20,802	(11,929)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(8,295)	(7,503)	15,798	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(962)	(9,903)	29,077	-	18,212
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(13,663)	(3,065)	(24,514)	(496)	(41,738)
ხელახალი სეგმენტაცია	(5,935)	(129)	541	-	(5,523)
მოდIFIკაციის გავლენა	10	(24)	(1,147)	16	(1,145)
ჩამოწერა	-	-	(37,629)	(98)	(37,727)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	11,875	79	11,954
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,262	58	1,320
საჯურსო სხვაობა	(143)	(96)	(764)	-	(1,003)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(1,071)	(114)	(3,448)	(67)	(4,700)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(15,929)	6,764	18,514	762	10,111
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	20,078	5,448	37,317	659	63,502
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	10,552	-	10,552
კოლექტიურად შეფასებული	20,078	5,448	26,765	659	52,950
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	20,078	5,448	37,317	659	63,502

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,313,393	7,566	969	15,493	3,337,421
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	344,640	(344,445)	(195)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(534,425)	608,146	(73,721)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(121,557)	(167,897)	289,454	-	-
დაფარული აქტივები	(2,357,992)	(102,236)	(64,593)	(12,241)	(2,537,062)
ხელახალი სეგმენტაცია	30,506	2,058	1,578	-	34,142
მოდIFIკაციის გავლენა	1,152	(84)	(24,515)	(1,236)	(24,683)
ჩამოწერა	-	-	(171,142)	(4,431)	(175,573)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,074	879	22,953
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,252	922	5,174
საკურსო სხვაობა	(14,539)	(80)	(163)	-	(14,782)
სავალუტო კურსის მომრავობა	(86,830)	(4,100)	(1,319)	(611)	(92,860)
სხვა წმინდა ცვლილებები	33,406	(79)	31,671	1,021	66,019
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,650	(1)	2,649
კოლექტიურად შეფასებული	3,243,192	213,875	119,342	22,996	3,599,405
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	131,916	1,199	478	4,325	137,918
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	26,886	(26,872)	(14)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(36,429)	72,075	(35,646)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(61,445)	(37,845)	99,290	-	-
სტადიების შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალზე	(3,821)	(29,191)	48,501	-	15,489
დაფარული აქტივები	(41,829)	(8,884)	(38,047)	(3,763)	(92,523)
ხელახალი სეგმენტაცია	531	156	456	-	1,143
მოდIFIკაციის გავლენა	121	(12)	(10,792)	122	(10,561)
ჩამოწერა	-	-	(171,142)	(4,431)	(175,573)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	22,074	879	22,953
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,252	922	5,174
საკურსო სხვაობა	(36)	(11)	(201)	-	(248)
სავალუტო კურსის მომრავობა	(191)	(60)	(763)	(63)	(1,077)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(32,188)	29,344	90,779	8,785	96,720
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,054	-	1,054
კოლექტიურად შეფასებული	40,598	19,309	66,902	7,587	134,396
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	40,598	19,309	67,956	7,587	135,450

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	122,438	1	54	-	122,493
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	17,460	(17,460)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(24,040)	25,642	(1,602)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(7,251)	(2,757)	10,008	-	-
დაფარული აქტივები	(112,603)	(6,938)	(4,054)	-	(123,595)
ხელახალი სეგმენტაცია	228	-	(45)	-	183
ჩამოწერა	-	-	(635)	-	(635)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	(25)	-	(25)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1	-	1
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(33)	(4)	4	-	(33)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(1,461)	13	2,196	-	748
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	4,337	-	4,337
კოლექტიურად შეფასებული	147,525	8,613	4,079	-	160,217
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	27	(27)	-	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(16)	149	(133)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,502)	(6)	2,508	-	-
დაფარული აქტივები	(18)	(6)	(30)	-	(54)
ჩამოწერა	-	-	(635)	-	(635)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	(25)	-	(25)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1	-	1
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	756	(89)	3,412	-	4,079
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	69	32	5,339	-	5,440
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	4,337	-	4,337
კოლექტიურად შეფასებული	69	32	1,002	-	1,103
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	69	32	5,339	-	5,440

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი	მე-2	მე-3	POCI	სულ
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	4,363,757	34,815	3,202	10,032	4,411,806
გადატანა მე-2 სტადიაზე	231,287	(229,399)	(1,888)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(373,532)	394,553	(21,021)	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(10,148)	(52,529)	62,677	-	-
გადაცემის ხელშეკრულების გამო დაფარული აქტივები	(28,338)	(2,048)	(124)	-	(30,510)
ხელახალი სეგმენტაცია	(3,477,879)	(159,200)	(102,689)	(144)	(3,739,912)
მოდიფიკაციის გავლენა	109,367	35,325	2,164	-	146,856
ჩამოწერა	686	258	152	(22)	1,074
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	(4,574)	-	(4,574)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	47,192	69	47,261
საკურსო სხვაობა	-	-	2,959	4	2,963
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(13,676)	(358)	(866)	-	(14,900)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(350,775)	(27,796)	(9,555)	(380)	(388,506)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	199,907	9,566	209,473
კოლექტიურად შეფასებული	4,764,048	374,933	23,494	8,448	5,170,923
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	28,180	8,157	136,572	7	172,916
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	20,591	1,973	312	3,481	26,357
გადატანა მე-2 სტადიაზე	2,934	(2,932)	(2)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,904)	11,116	(8,212)	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(1,769)	(374)	2,143	-	-
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(1,373)	(6,710)	10,153	-	2,070
გადაცემის ხელშეკრულების გამო დაფარული აქტივები	(138)	(74)	(70)	-	(282)
ხელახალი სეგმენტაცია	(9,349)	(3,694)	(67,366)	(80)	(80,489)
მოდიფიკაციის გავლენა	192	298	-	-	490
ჩამოწერა	11	(2)	12	(14)	7
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	(4,574)	-	(4,574)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	47,192	69	47,261
საკურსო სხვაობა	-	-	2,959	4	2,963
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(131)	(76)	(382)	-	(589)
სხვა წმინდა შეფასება	(498)	(141)	(5,254)	10	(5,883)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	125,089	2,837	127,926
კოლექტიურად შეფასებული	12,992	6,893	8,337	89	28,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	12,992	6,893	133,426	2,926	156,237

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,549,472	238	103	13,615	1,563,428
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	428,840	(407,795)	(21,045)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(344,981)	588,640	(243,659)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(158,425)	(129,954)	288,379	-	-
დაფარული აქტივები	(975,730)	(94,131)	(73,544)	(9,287)	(1,152,692)
ხელახალი სეგმენტაცია	5,514	970	-	-	6,484
მოდიფიკაციის გავლენა	988	670	143	(283)	1,518
ჩამოწერა	-	-	(5,750)	(561)	(6,311)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	993	205	1,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	244	17	261
საპროსო სხვაობა	(1,910)	(45)	2	(2)	(1,955)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(155,793)	(11,366)	(9,238)	(1,648)	(178,045)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(6,450)	(1,472)	(590)	300	(8,212)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	277	-	277
კოლექტიურად შეფასებული	3,629,369	259,970	104,237	28,205	4,021,781
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	29,065	3	4	887	29,959
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	15,750	(12,962)	(2,788)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(5,679)	46,641	(40,962)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(18,908)	(5,725)	24,633	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(5,562)	(37,935)	22,414	-	(21,083)
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(2,621)	(2,674)	(12,902)	(1,763)	(19,960)
ხელახალი სეგმენტაცია	21	1	-	-	22
მოდიფიკაციის გავლენა	-	-	438	(198)	240
ჩამოწერა	-	-	(5,750)	(561)	(6,311)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	993	205	1,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	244	17	261
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(470)	101	(1,732)	(409)	(2,510)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(10,545)	4,943	7,211	1,004	2,613
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	7	-	7
კოლექტიურად შეფასებული	9,701	3,803	17,032	2,493	33,029
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	9,701	3,803	17,039	2,493	33,036

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,303,744	17,798	1,152	7,599	3,330,293
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	384,411	(377,752)	(6,659)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(571,845)	678,669	(106,824)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(108,524)	(112,029)	220,553	-	-
დაფარული აქტივები	(1,987,068)	(282,948)	(96,106)	(4,718)	(2,370,840)
ხელახალი სეგმენტაცია	(247,911)	(40,492)	(2,790)	5-	(291,198)
მოდიფიკაციის გავლენა	319	210	(4,384)	(11)	(3,866)
ჩამოწერა	-	-	(40,195)	(214)	(40,409)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	12,628	686	13,314
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	265	23	288
საკურსო სხვაობა	(5,494)	(473)	(386)	2	(6,351)
სავალუტო კურსის მომრაობა	(180,781)	(27,138)	(9,910)	(271)	(218,100)
სხვა წმინდა ცვლილებები	44,191	(1,777)	6,684	73	49,171
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	23,466	-	23,466
კოლექტიურად შეფასებული	3,280,149	293,473	128,033	6,635	3,708,290
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	58,476	804	92	81	59,453
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	20,352	(18,841)	(1,511)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(14,284)	35,909	(21,625)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(13,914)	(7,459)	21,373	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(4,218)	(18,652)	27,259	-	4,389
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(16,879)	(7,632)	(26,573)	(968)	(52,052)
ხელახალი სეგმენტაცია	(1,280)	(476)	(182)	-	(1,938)
მოდიფიკაციის გავლენა	2	(7)	(2,180)	1	(2,184)
ჩამოწერა	-	-	(40,195)	(214)	(40,409)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	12,628	686	13,314
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	265	23	288
საკურსო სხვაობა	(62)	(34)	(268)	-	(364)
სავალუტო კურსის მომრაობა	(1,020)	(184)	(2,826)	(79)	(4,109)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(25,153)	2,557	17,767	530	(4,299)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	10,613	-	10,613
კოლექტიურად შეფასებული	28,177	6,556	28,971	124	63,828
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	28,177	6,556	39,584	124	74,441

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,747,021	7,001	1,718	19,540	2,775,280
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	270,620	(253,910)	(16,710)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(367,600)	489,718	(122,118)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(134,641)	(123,558)	258,199	-	-
დაფარული აქტივები	(1,849,334)	(100,322)	(65,394)	(4,297)	(2,019,347)
ხელახალი სევმენტაცია	110,449	3,487	706	5	114,647
მოდიფიკაციის გავლენა	246	82	(9,482)	(46)	(9,200)
ჩამოწერა	-	-	(72,832)	(415)	(73,247)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	19,405	148	19,553
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	397	345	742
საკურსო სხვაობა	(6,094)	(33)	(68)	-	(6,195)
სავალუტო კურსის მომრავობა	(51,792)	(1,590)	(688)	(223)	(54,293)
სხვა წმინდა ცვლილებები	12,381	(215)	13,559	(373)	25,352
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,481	-	1,481
კოლექტიურად შეფასებული	2,635,438	215,026	106,161	23,199	2,979,824
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	153,477	1,570	546	251	155,844
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	33,951	(26,256)	(7,695)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(26,684)	75,148	(48,464)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(57,627)	(20,176)	77,803	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(12,239)	(40,279)	53,664	-	1,146
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(47,437)	(11,239)	(36,001)	(1,449)	(96,126)
ხელახალი სევმენტაცია	548	83	182	-	813
მოდიფიკაციის გავლენა	(2)	(1)	(5,036)	5	(5,034)
ჩამოწერა	-	-	(72,832)	(415)	(73,247)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	19,405	148	19,553
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	397	345	742
საკურსო სხვაობა	(10)	(3)	(15)	-	(28)
სავალუტო კურსის მომრავობა	(153)	(37)	(643)	(29)	(862)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(27,338)	15,067	30,779	925	19,433
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	585	-	585
კოლექტიურად შეფასებული	57,083	19,410	58,146	811	135,450
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	57,083	19,410	58,731	811	136,035

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	170,198	1,117	219	-	171,534
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	10,556	(10,148)	(408)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(21,129)	23,266	(2,137)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,856)	(2,531)	6,387	-	-
დაფარული აქტივები	(123,964)	(6,222)	(3,071)	-	(133,257)
ხელახალი სეგმენტაცია	22,581	710	(80)	-	23,211
ჩამოწერა	-	-	(253)	-	(253)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3	-	3
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(1)	-	(1)
საკურსო სხვაობა	(1)	-	1	-	-
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(18)	(6)	(3)	-	(27)
სხვა წმინდა ცვლილებები	644	51	128	-	823
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417
კოლექტიურად შეფასებული	152,787	10,116	2,514	-	165,417
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	39	16	172	-	227
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	497	138	-	-	635
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	34	(10)	(24)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	-	85	(85)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2)	(4)	6	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(24)	-	-	-	(24)
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(177)	(27)	(24)	-	(228)
ხელახალი სეგმენტაცია	519	94	-	-	613
ჩამოწერა	-	-	(253)	-	(253)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	3	-	3
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(1)	-	(1)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	936	(281)	447	-	1,102
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074
კოლექტიურად შეფასებული	1,822	11	241	-	2,074
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,822	11	241	-	2,074

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი	მე-2	მე-3	POCI	სულ
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	3,410,544	349,494	161,744	7,661	3,929,443
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	3,226,180	45,618	2,156	-	3,273,954
გადატანა მე-2 სტადიაზე	370,266	(370,266)	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(578,928)	626,550	(47,622)	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(58,408)	(79,014)	137,422	-	-
გადაცემის ხელშეკრულების გამო დაფარული აქტივები	(30,363)	(10,340)	(52)	-	(40,755)
ხელახალი სეგმენტაცია	(2,632,096)	(218,169)	(61,392)	(575)	(2,912,232)
მოდულიზაციის გავლენა	21,133	-	-	-	21,133
ჩამოწერა	(809)	94	(4)	(7)	(726)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	(6,595)	-	(6,595)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	13,531	127	13,658
საკურსო სხვაობა	-	-	9,691	6	9,697
სავალუტო კურსის მომრაობა	(19,176)	(471)	(1,455)	-	(21,102)
სხვა წმინდა ცვლილებები	558,090	37,831	31,097	928	627,946
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	30,450	791	3,300	236	34,777
	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	237,593	-	237,593
კოლექტიურად შეფასებული	4,296,883	382,118	4,228	8,376	4,691,605
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი: ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	8,902	3,414	77,995	301	90,612
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	3,751	1,253	572	-	5,576
გადატანა მე-2 სტადიაზე	3,906	(3,906)	-	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(2,773)	8,026	(5,253)	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის	(541)	(12,002)	12,543	-	-
გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(27,165)	(2,523)	24,295	-	(5,393)
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე აქტივები, რომელთა აღიარება შეწყვეტილია	(9)	(294)	(12)	-	(315)
გადაცემის ხელშეკრულების გამო დაფარული აქტივები	(9,338)	(10,052)	(29,340)	(304)	(49,034)
ხელახალი სეგმენტაცია	140	-	-	-	140
მოდულიზაციის გავლენა	1	8	(6)	-	3
ჩამოწერა	-	-	(6,595)	-	(6,595)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	13,531	127	13,658
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	9,691	6	9,697
საკურსო სხვაობა	791	335	2,281	-	3,407
სავალუტო კურსის მომრაობა	966	(782)	12,544	20	12,748
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	49,549	24,680	24,326	(143)	98,412
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	134,424	-	134,424
კოლექტიურად შეფასებული	28,180	8,157	2,148	7	38,492
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	28,180	8,157	136,572	7	172,916

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,764,959	160,038	109,413	32,273	3,066,683
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,239,637	430	259	3,101	1,243,427
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	460,728	(419,122)	(41,606)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(541,668)	600,415	(58,747)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(155,514)	(40,638)	196,152	-	-
დაფარული აქტივები	(788,737)	(37,503)	(51,790)	(13,696)	(891,726)
ხელახალი სეგმენტაცია	(945)	-	-	-	(945)
მოდIFIკაციის გავლენა	(8,730)	954	(134)	(854)	(8,764)
ჩამოწერა	-	-	(5,368)	(215)	(5,583)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
საკურსო სხვაობა	(1,837)	(1)	(3)	-	(1,841)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	287,057	23,746	12,847	3,604	327,254
სხვა წმინდა ცვლილებები	32,894	25,896	6,427	778	65,995
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,517	-	3,517
კოლექტიურად შეფასებული	3,287,844	314,215	164,959	25,849	3,792,867
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	461	160	6,588	1,808	9,017
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	848	2	9	162	1,021
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	14,030	(7,452)	(6,578)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(2,420)	10,027	(7,607)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(75)	(856)	931	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(19,497)	(6,049)	2,719	-	(22,827)
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(3,281)	(965)	(8,598)	(3,399)	(16,243)
ხელახალი სეგმენტაცია	(17)	-	-	-	(17)
მოდIFIკაციის გავლენა	(15)	468	499	(213)	739
ჩამოწერა	-	-	(5,368)	(215)	(5,583)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	734	767	1,501
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	292	91	383
საკურსო სხვაობა	(11)	-	-	-	(11)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	136	(63)	1,029	474	1,576
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	18,491	16,138	40,586	3,836	79,051
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	403	-	403
კოლექტიურად შეფასებული	8,650	11,410	24,833	3,311	48,204
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8,650	11,410	25,236	3,311	48,607

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანად:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,426,866	113,130	118,475	1,749	2,660,220
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,089,047	6,772	887	2,928	2,099,634
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	453,063	(439,267)	(13,796)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(891,350)	925,785	(34,435)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(58,496)	(104,533)	163,029	-	-
დაფარული აქტივები	(1,593,656)	(154,459)	(70,067)	(1,224)	(1,819,406)
ხელახალი სეგმენტაცია	(19,958)	-	-	-	(19,958)
მოდIFIკაციის გავლენა	(6,109)	(786)	(2,560)	(1)	(9,456)
ჩამოწერა	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
საკურსო სხვაობა	(8,429)	(1,001)	(569)	-	(9,999)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	254,683	35,131	13,036	293	303,143
სხვა წმინდა ცვლილებები	3,446	58,633	24,882	575	87,536
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	25,900	-	25,900
კოლექტიურად შეფასებული	2,649,107	439,405	151,571	3,471	3,243,554
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	12,890	5,803	24,976	876	44,545
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,636	739	24	50	2,449
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	24,865	(21,624)	(3,241)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(10,906)	17,875	(6,969)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(562)	(9,162)	9,724	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(25,202)	(2,771)	8,310	-	(19,663)
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(13,883)	(9,024)	(21,668)	(270)	(44,845)
ხელახალი სეგმენტაცია	(123)	-	-	-	(123)
მოდIFIკაციის გავლენა	(158)	(173)	(1,148)	-	(1,479)
ჩამოწერა	-	-	(30,561)	(976)	(31,537)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	7,831	102	7,933
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,319	25	1,344
საკურსო სხვაობა	368	134	142	-	644
სავალუტო კურსის მოძრაობა	661	37	2,140	76	2,914
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	36,571	38,737	64,681	181	140,170
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	12,976	-	12,976
კოლექტიურად შეფასებული	26,157	20,571	42,584	64	89,376
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	26,157	20,571	55,560	64	102,352

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,856,795	110,158	108,414	9,741	2,085,108
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,613,372	7,125	2,925	1,016	1,624,438
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	291,916	(245,014)	(46,902)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(394,422)	435,335	(40,913)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(100,329)	(49,583)	149,912	-	-
დაფარული აქტივები	(1,412,334)	(80,602)	(70,082)	(3,242)	(1,566,260)
ხელახალი სეგმენტაცია	(230)	-	263	-	33
მოდIFIკაციის გავლენა	(12,300)	(1,149)	(3,328)	(148)	(16,925)
ჩამოწერა	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	449
საკურსო სხვაობა	(10,713)	(32)	(57)	-	(10,802)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	16,413	3,656	3,549	419	24,037
სხვა წმინდა ცვლილებები	56,014	14,472	10,369	654	81,509
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,346	-	1,346
კოლექტიურად შეფასებული	1,904,182	194,366	99,604	8,515	2,206,667
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	16,823	6,345	49,325	214	72,707
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	15,299	1,736	907	374	18,316
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	45,315	(23,886)	(21,429)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(17,770)	38,726	(20,956)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(577)	(8,973)	9,550	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(39,380)	(13,541)	(5,993)	-	(58,914)
დაფარული აქტივები	(29,641)	(10,116)	(44,922)	(439)	(85,118)
მოდIFIკაციის გავლენა	(519)	(171)	(1,704)	(7)	(2,401)
ჩამოწერა	-	-	(34,940)	(8)	(34,948)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	21,309	65	21,374
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	431	18	449
საკურსო სხვაობა	(186)	(7)	(49)	-	(242)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	138	46	744	21	949
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	51,095	35,374	94,368	792	181,629
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	354	-	354
კოლექტიურად შეფასებული	40,597	25,533	46,287	1,030	113,447
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	40,597	25,533	46,641	1,030	113,801

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი, მთლიანი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	80,795	1,114	3,631	-	85,540
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	139,676	-	475	-	140,151
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	6,565	(4,313)	(2,252)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(10,625)	11,552	(927)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(5,331)	(877)	6,208	-	-
დაფარული აქტივები	(113,508)	(3,726)	(5,053)	-	(122,287)
ხელახალი სეგმენტაცია	-	-	(263)	-	(263)
მოდIFIკაციის გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(58)	-	(58)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6	-	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	-	6
სავალუტო კურსის მოძრაობა	148	8	(167)	-	(11)
სხვა წმინდა ცვლილებები	56	121	123	-	300
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>97,776</u>	<u>3,879</u>	<u>1,729</u>	<u>-</u>	<u>103,384</u>
კოლექტიურად შეფასებული	97,776	3,879	1,729	-	103,384
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>97,776</u>	<u>3,879</u>	<u>1,729</u>	<u>-</u>	<u>103,384</u>

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	8	1	244	-	253
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	79	(6)	(73)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(10)	45	(35)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1)	(1)	2	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(82)	(1)	-	-	(83)
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(17)	(4)	(227)	-	(248)
ჩამოწერა	-	-	(58)	-	(58)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	-	-	6	-	6
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	6	-	6
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(1)	-	1	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	63	(18)	306	-	351
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>39</u>	<u>16</u>	<u>172</u>	<u>-</u>	<u>227</u>
კოლექტიურად შეფასებული	39	16	172	-	227
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>39</u>	<u>16</u>	<u>172</u>	<u>-</u>	<u>227</u>

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 188,545 ლარს (2021 წ.: 95,469 ლარი, 2020 წ.: 50,718 ლარი).

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა ინსტრუმენტები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის – უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, მარაგები, სავაჭრო მოთხოვნები, მესამე მხარის კორპორაციული თავდებობა და აქციონერების პირადი თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის შესაბამისი ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ჯგუფის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საიჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. ზოგადად, ჯგუფი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გაუფასურებული სესხებისთვის	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი უზრუნველყოფის დისკონტირებული ღირებულების
2022		
კომერციული სესხები	46,859	185,698
იპოთეკური სესხები	18,592	67,537
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	37,976	131,404
სალომბარდო სესხები	75,543	103,597
ოქროს ლომბარდი	5,339	6,947
სულ	184,309	495,183
2021		
კომერციული სესხები	136,352	230,333
იპოთეკური სესხები	19,532	93,804
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	39,708	140,929
სალომბარდო სესხები	59,542	87,891
ოქროს ლომბარდი	241	1,805
სულ	255,375	554,762
2020		
კომერციული სესხები	136,579	243,178
იპოთეკური სესხები	28,547	146,945
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	55,624	160,862
სალომბარდო სესხები	47,671	85,569
ოქროს ლომბარდი	172	1,430
სულ	268,593	637,984

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / სესხების გაუფასურების რეზერვი 310,874 ლარით მეტი იქნებოდა 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2021 წ.: 299,387 ლარით მეტი, 2020 წ.: 369,391 ლარით მეტი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,017,629 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 6%-ს (2021 წ.: 1,187,521 ლარი და 7%, შესაბამისად; 2020 წ.: 1,213,986 ლარი და 8%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 8,209 ლარის ოდენობით (2021 წ.: 1,424 ლარი, 2020 წ.: 7,970 ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე (მსესხებელი და მისი დაკავშირებული მხარეები) გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,736,614 ლარს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 10%-ს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 1,976,154 ლარი და 12%, შესაბამისად; 2020 წ.: 1,849,423 ლარი და 13%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 17,392 ლარის ოდენობით (2021 წ.: 6,128 ლარი, 2020 წ.: 11,285 ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები, ძირითადად, საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2022	2021	2020
ფიზიკური პირები	10,011,378	9,184,255	7,900,831
ვაჭრობა	1,132,089	1,185,512	1,109,647
წარმოება	1,030,899	1,189,008	1,137,146
უძრავი ქონება	1,024,364	1,025,298	1,050,823
სასტუმრო ბიზნესი	828,577	946,224	829,635
მშენებლობა	512,345	379,813	304,831
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	458,415	384,554	336,313
ფინანსური შუამავლობა	308,121	261,965	122,679
მომსახურება	302,442	307,602	270,939
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	190,175	234,512	302,967
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	148,489	183,270	68,870
სხვა	1,131,792	998,919	871,752
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	17,079,086	16,280,932	14,306,433
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(324,053)	(401,823)	(437,903)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	16,755,033	15,879,109	13,868,530

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2022	2021	2020
ფიზიკური პირები	10,011,378	9,184,255	7,900,831
კერძო საწარმოები	7,064,014	7,084,205	6,385,468
სახელმწიფოს საკუთრებაში მყოფი პირები	3,694	12,472	20,134
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	17,079,086	16,280,932	14,306,433
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის	(324,053)	(401,823)	(437,903)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	16,755,033	15,879,109	13,868,530

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	2022	2021	2020
იჯარაზე მისაღები მინიმალური გადასახდელები	120,740	168,508	189,959
გამოკლებული - შემოსავალი გამოუმუშავებელი ფინანსური იჯარიდან	(25,392)	(43,556)	(50,587)
	95,348	124,952	139,372
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი / გაუფასურების ზარალი	(8,778)	(5,895)	(4,376)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, წმინდა	86,570	119,057	134,996

სხვაობა მომავალში მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებსა და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს შორის წარმოადგენს გამოუმუშავებელ ფინანსურ შემოსავალს.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული 16,965 ლარის მოთხოვნები დაგირავებული იყო რამდენიმე საკრედიტო დაწესებულებისგან მიღებული ბანკთაშორისი სესხების უზრუნველსაყოფად (2021 წ.: 67,556 ლარი, 2020 წ.: 75,134 ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინვესტიციის კონცენტრაცია ხუთ უმსხვილეს იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნაზე შეადგენდა 20,273 ლარს ანუ ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მთლიანი მოთხოვნების 21%-ს (2021 წ.: 22,417 ლარი, ანუ 18%, 2020 წ.: 20,486 ლარი, ანუ 15%) და მათგან მიღებული ფინანსური შემოსავალი 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 793 ლარს, ანუ იჯარიდან მიღებული მთლიანი ფინანსური შემოსავლის 4%-ს (2021 წ.: 1,706 ლარი, ანუ 6%, 2020 წ.: 3,161 ლარი, ანუ 10%).

ქვემოთ მოცემულია სამომავლო მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომელთა მიღებაც მოსალოდნელია 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ:

	2022	2021	2020
1 წლამდე	51,944	76,407	92,391
1-დან 2 წლამდე	22,480	35,929	45,482
2-დან 3 წლამდე	18,109	24,390	28,145
3-დან 4 წლამდე	7,613	14,996	15,936
4-დან 5 წლამდე	3,036	3,159	5,189
5 წელზე მეტი	17,559	13,627	2,815
მისაღები მინიმალური იჯარაზე გადასახდელები	120,740	168,508	189,959

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოძრაობა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების გაუფასურების შესაბამისი რეზერვი:

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი

	1-ლი	მე-2	მე-3	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	47,812	-	-	12,081	59,893
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	25,182	(19,801)	(5,381)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(26,267)	33,605	(7,338)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,139)	(15,782)	18,921	-	-
დაფარული აქტივები	(60,440)	(8,077)	(5,299)	(6,537)	(80,353)
მოდიფიკაციის გავლენა	278	-	-	-	278
ჩამოწერა	-	-	(2,724)	-	(2,724)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	105	-	105
საჯურსო სხვაობა	(6,273)	(1,022)	(1,039)	-	(8,334)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	865	(66)	86	-	885
სხვა წმინდა ცვლილებები	339	10	213	84	646
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	15,210	95,348
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	1,245	-	1,245
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	12,911	15,210	94,103
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	15,210	95,348

ფინანსური იჯარის მოთხოვნა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,537	-	-	-	1,537
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,686	(1,044)	(642)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,241)	2,013	(772)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(188)	(1,253)	1,441	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(1,513)	586	2,104	-	1,177
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(664)	(299)	(1,645)	(1,856)	(4,464)
ჩამოწერა	-	-	(480)	-	(480)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	105	-	105
საჯურსო სხვაობა	18	(18)	50	-	50
სავალუტო კურსის მოძრაობა	64	(3)	5	-	66
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	27	(487)	611	4,741	4,892
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,587	4,081	8,778
ინდივიდუალურად შეფასებული კოლექტიურად შეფასებული	-	-	352	-	352
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,235	4,081	8,426
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852	258	3,587	4,081	8,778

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

დაფარული აქტივები

მოდიფიკაციის გავლენა

ჩამოწერა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკურსო სხვაობა

სავალუტო კურსის მოძრაობა

სხვა წმინდა ცვლილებები

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს

	1-ლი	მე-2	მე-3	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	90,739	-	465	3,107	94,311
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	34,761	(34,715)	(46)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(43,879)	57,480	(13,601)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(3,925)	(33,434)	37,359	-	-
დაფარული აქტივები	(60,625)	(23,912)	(4,116)	(122)	(88,775)
მოდიფიკაციის გავლენა	20	-	-	-	20
ჩამოწერა	-	-	(21,232)	-	(21,232)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	10	13	23
საკურსო სხვაობა	(2,087)	(1,057)	(931)	-	(4,075)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	(641)	(47)	(66)	(249)	(1,003)
სხვა წმინდა ცვლილებები	(535)	(7)	20	6,833	6,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	2,746	-	2,746
კოლექტიურად შეფასებული	81,174	17,584	13,866	9,582	122,206
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952

ფინანსური იჯარის მოთხოვნა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს

შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი

გადატანა 1-ელ სტადიაზე

გადატანა მე-2 სტადიაზე

გადატანა მე-3 სტადიაზე

სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის

გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში

მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე

დაფარული აქტივები

ჩამოწერა

დისკონტის ამორტიზაცია

საკურსო სხვაობა

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა

წმინდა შეფასება

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს

ინდივიდუალურად შეფასებული

კოლექტიურად შეფასებული

ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,570	-	256	-	1,826
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	684	(683)	(1)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(976)	2,371	(1,395)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(85)	(1,975)	2,060	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	(12)	1,036	2,151	-	3,175
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(461)	(467)	(361)	-	(1,289)
ჩამოწერა	-	-	(2,704)	-	(2,704)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	10	13	23
საკურსო სხვაობა	(36)	(550)	(152)	(12)	(750)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(207)	(78)	328	1,195	1,238
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,236	-	1,236
კოლექტიურად შეფასებული	1,126	763	1,574	1,196	4,659
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,126	763	2,810	1,196	5,895

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები, მთლიანი

	1-ლი	მე-2	მე-3	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	130,232	12,498	16,461	-	159,191
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	77,711	-	2,254	-	79,965
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	53,417	(49,918)	(3,499)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(130,587)	148,126	(17,539)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(12,089)	(55,528)	67,617	-	-
დაფარული აქტივები	(57,227)	(6,157)	(13,094)	-	(76,478)
მოდIFIკაციის გავლენა	-	(973)	(199)	-	(1,172)
ჩამოწერა	-	-	(34,933)	-	(34,933)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
საკურსო სხვაობა	(1,402)	(90)	(107)	-	(1,599)
სავალუტო კურსის მოძრაობა	5,801	5,312	1,891	-	13,004
სხვა წმინდა ცვლილებები	1,490	6	(86)	-	1,410
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	3,139	-	3,139
კოლექტიურად შეფასებული	67,346	53,276	15,611	-	136,233
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

ფინანსური იჯარის მოთხოვნა, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	759	95	1,443	-	2,297
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	869	-	945	-	1,814
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	305	(292)	(13)	-	-
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,162)	1,513	(351)	-	-
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(812)	(4,588)	5,400	-	-
სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა წლის განმავლობაში	1,396	4,449	1,416	-	7,261
მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაფარული აქტივები	(528)	(70)	(347)	-	(945)
მოდIFIკაციის გავლენა	-	(1)	(18)	-	(19)
ჩამოწერა	-	-	(6,161)	-	(6,161)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	(16)	-	(16)
საკურსო სხვაობა	200	(4)	35	-	231
სავალუტო კურსის მოძრაობა	5	27	191	-	223
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(383)	(20)	94	-	(309)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	1,022	-	1,022
კოლექტიურად შეფასებული	649	1,109	1,596	-	3,354
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	649	1,109	2,618	-	4,376

(ათას ლარში)

10. აქტივის გამოყენების უფლება, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

	2022	2021	2020
აქტივის გამოყენების უფლება	115,404	77,676	82,804
საიჯარო ვალდებულება	112,624	85,098	95,201

ადმინისტრაციული ხარჯები მოიცავს დატვირთვის და იჯარის ხარჯებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებიდან, რომლებზეც გავრცელდა აღიარების გამონაკლისები:

	2022	2021	2020
მოკლევადიანი იჯარა	(4,413)	(3,595)	(3,645)
დაბალვასიანი აქტივების იჯარა	(1,385)	(1,553)	(1,165)
	<u>(5,798)</u>	<u>(5,148)</u>	<u>(4,810)</u>

ფინანსური საქმიანობით გამოწვეული ვალდებულებების მოძრაობა

	მოძრაობა საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 01 იანვარს	115,039
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(11,525)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	689
შესყიდვები	11,490
სხვა მოძრაობები*	(20,492)
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	95,201
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(28,672)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	193
შესყიდვები	39,289
სხვა მოძრაობები*	(20,913)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბერს	85,098
საიჯარო ვალდებულებების ძირითადი ნაწილის დასაფარად გადახდილი ფულადი სახსრები	(25,020)
ცვლილება დარიცხულ პროცენტში	1,089
შესყიდვები	70,095
სხვა მოძრაობები*	(18,638)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბერს	112,624

*სხვა მოძრაობა ძირითადად მოიცავს უცხოურ ვალუტაში ხელშეკრულებების და გაუქმებული საიჯარო ხელშეკრულებების კონვერტაციის ეფექტს.

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	კომპიუტერული ტექნიკა და ადჭურვილობა	სულ
დანახარჯები			
2021 წლის 31 დეკემბერი	123,669	2,631	126,300
შესყიდვები	73,773	-	73,773
გასვლები	(18,960)	-	(18,960)
საკურსო სხვაობა	(949)	(298)	(1,247)
2022 წლის 31 დეკემბერი	177,533	2,333	179,866
დაგროვილი ცვეთა			
2021 წლის 31 დეკემბერი	47,760	864	48,624
ცვეთის დანარიცხი	24,473	345	24,818
გასვლები	(8,656)	-	(8,656)
საკურსო სხვაობა	(215)	(109)	(324)
2022 წლის 31 დეკემბერი	63,362	1,100	64,462
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2021 წლის 31 დეკემბერი	75,909	1,767	77,676
2022 წლის 31 დეკემბერი	114,171	1,233	115,404

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	კომპიუტერული ტექნიკა და ადჭურვილობა	სულ
დანახარჯები			
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
შესყიდვები	39,780	-	39,780
გასვლები	(31,315)	-	(31,315)
საკურსო სხვაობა	(145)	(118)	(263)
2021 წლის 31 დეკემბერი	123,669	2,631	126,300
დაგროვილი ცვეთა			
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
ცვეთის დანარიცხი	20,757	388	21,145
გასვლები	(7,719)	-	(7,719)
საკურსო სხვაობა	(56)	(40)	(96)
2021 წლის 31 დეკემბერი	47,760	864	48,624
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804
2021 წლის 31 დეკემბერი	75,909	1,767	77,676

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სულ
დანახარჯები			
2019 წლის 31 დეკემბერი	115,039	-	115,039
შესყიდვები	11,451	-	11,451
გასვლები	(7,697)	-	(7,697)
გადატანები	(2,965)	2,965	-
საკურსო სხვაობა	(479)	(216)	(695)
2020 წლის 31 დეკემბერი	115,349	2,749	118,098
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	19,049	-	19,049
ცვეთის დანარიცხი	18,260	391	18,651
გასვლები	(1,995)	-	(1,995)
გადატანები	(139)	139	-
საკურსო სხვაობა	(397)	(14)	(411)
2020 წლის 31 დეკემბერი	34,778	516	35,294
წმინდა საადრიცხვო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	95,990	-	95,990
2020 წლის 31 დეკემბერი	80,571	2,233	82,804

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
დანახარჯები							
2021 წლის 31 დეკემბერი	210,883	186,683	194,705	5,029	26,863	1,095	625,258
შესყიდვები	120	10,566	30,290	1,952	72	27,736	70,736
გადატანები	23,333	32	77	-	3,804	(27,246)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	769	-	-	-	-	-	769
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,571)	(2,135)	(265)	-	(231)	(4,202)
გასვლები	(3,011)	(83)	(439)	(365)	(27)	(1)	(3,926)
ჩამოწერა	(29)	(4,699)	(2,455)	(241)	(4,051)	-	(11,475)
საკურსო სხვაობა	(2,881)	(198)	(812)	(47)	(87)	(7)	(4,032)
2022 წლის 31 დეკემბერი	229,184	190,730	219,231	6,063	26,574	1,346	673,128
დაგროვილი გაუფასურება							
2021 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
2022 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,512	111,842	124,814	3,381	11,985	-	279,534
ცვეთის დანარიცხი	4,159	13,618	22,606	643	4,130	-	45,156
გადატანები	(13)	13	-	-	-	-	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(155)	-	-	-	-	-	(155)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(916)	(2,479)	(230)	-	-	(3,625)
გასვლები	(795)	(176)	(366)	(88)	(25)	-	(1,450)
ჩამოწერა	2	(4,546)	(2,414)	(130)	(4,027)	-	(11,115)
საკურსო სხვაობა	(851)	(114)	(466)	(20)	(71)	-	(1,522)
2022 წლის 31 დეკემბერი	29,859	119,721	141,695	3,556	11,992	-	306,823
წმინდა საადრიცხვო ღირებულება							
2021 წლის 31 დეკემბერი	180,814	74,805	69,793	1,640	14,878	1,095	343,025
2022 წლის 31 დეკემბერი	196,768	70,973	77,438	2,499	14,582	1,346	363,606

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
დანახარჯები							
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
შესყიდვები	1,985	11,785	28,214	438	10	7,071	49,503
გადატანები	6,416	-	-	-	2,493	(8,909)	-
გადაფასება	2,359	-	-	-	-	-	2,359
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(11,320)	-	-	-	-	-	(11,320)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	2,245	-	-	-	-	-	2,245
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(998)	(8,647)	-	-	(183)	(9,828)
გასვლები	(766)	(406)	(484)	-	-	-	(1,656)
ჩამოწერა	-	(43)	-	(602)	(7,416)	-	(8,061)
საკუროსო სხვაობა	(668)	(50)	(232)	(17)	(34)	(106)	(1,107)
2021 წლის 31 დეკემბერი	210,883	186,683	194,705	5,029	26,863	1,095	625,258
დაგროვილი გაუფასურება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
2021 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
ცვეთის დანარიცხი	4,123	12,673	18,758	624	4,109	-	40,287
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(1,119)	-	-	-	-	-	(1,119)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,225)	(2,639)	-	-	-	(3,864)
გასვლები	(51)	(307)	(428)	-	-	-	(786)
ჩამოწერა	5	(23)	4	(576)	(7,416)	-	(8,006)
საკუროსო სხვაობა	(275)	(61)	(165)	(7)	(27)	-	(535)
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,512	111,842	124,814	3,381	11,985	-	279,534
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
2020 წლის 31 დეკემბერი	183,246	75,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867
2021 წლის 31 დეკემბერი	180,814	74,805	69,793	1,640	14,878	1,095	343,025

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	ავეჯი და მოწყობილობები	კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	დაუმთავრებელი აქტივები	სულ
დანახარჯები							
2019 წლის 31 დეკემბერი	198,365	175,638	160,260	4,585	28,791	5,880	573,519
შესყიდვები	249	8,851	28,421	1,097	64	26,068	64,750
გადატანები	21,600	223	27	-	6,004	(27,854)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(11,068)	-	-	(22)	-	-	(11,090)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	1,333	-	-	(46)	-	-	1,287
გადატანები სხვა აქტივებში	(101)	(4,930)	(8,895)	-	-	(867)	(14,793)
გასვლები	-	(252)	(149)	(193)	-	-	(594)
ჩამოწერა	(43)	(2,972)	(3,396)	(174)	(2,990)	-	(9,575)
საკუროსო სხვაობა	297	(163)	(414)	(37)	(59)	(5)	(381)
2020 წლის 31 დეკემბერი	210,632	176,395	175,854	5,210	31,810	3,222	603,123
დაგროვილი გაუფასურება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,557	36	98	8	-	-	2,699
დაგროვილი ცვეთა							
2019 წლის 31 დეკემბერი	23,157	92,575	99,132	2,763	13,467	-	231,094
ცვეთის დანარიცხი	4,022	12,132	17,125	853	4,750	-	38,882
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(2,160)	-	-	(20)	-	-	(2,180)
გადატანები გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში	-	-	-	(30)	-	-	(30)
გადატანები სხვა აქტივებში	-	(1,111)	(3,077)	-	-	-	(4,188)
გასვლები	-	(100)	(148)	(86)	-	-	(334)
ჩამოწერა	(13)	(2,588)	(3,385)	(121)	(2,857)	-	(8,964)
საკუროსო სხვაობა	(177)	(123)	(363)	(19)	(41)	-	(723)
2020 წლის 31 დეკემბერი	24,829	100,785	109,284	3,340	15,319	-	253,557
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	172,651	83,027	61,030	1,814	15,324	5,880	339,726
2020 წლის 31 დეკემბერი	183,246	75,574	66,472	1,862	16,491	3,222	346,867

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების დინამიკა ასეთი იყო:

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	სხვა	სულ
დანახარჯები			
2021 წლის 31 დეკემბერი	187,760	26,254	214,014
შესყიდვები	34,124	-	34,124
გასვლები	(7,330)	-	(7,330)
ჩამოწერა	(376)	(1)	(377)
საჯურსო სხვაობა	(1,413)	-	(1,413)
2022 წლის 31 დეკემბერი	212,765	26,253	239,018
დაგროვილი ცვეთა			
2021 წლის 31 დეკემბერი	83,820	5,419	89,239
ამორტიზაციის დანარიცხი	25,983	20	26,003
გასვლები	(5,683)	-	(5,683)
ჩამოწერა	(377)	(1)	(378)
საჯურსო სხვაობა	(470)	-	(470)
2022 წლის 31 დეკემბერი	103,273	5,438	108,711
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2021 წლის 31 დეკემბერი	103,940	20,835	124,775
2022 წლის 31 დეკემბერი	109,492	20,815	130,307
	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	სხვა	სულ
დანახარჯები			
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254	178,273
შესყიდვები	37,009	-	37,009
გასვლები	(741)	-	(741)
საჯურსო სხვაობა	(527)	-	(527)
2021 წლის 31 დეკემბერი	187,760	26,254	214,014
დაგროვილი ცვეთა			
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308	67,912
ამორტიზაციის დანარიცხი	22,141	109	22,250
გასვლები	(747)	-	(747)
ჩამოწერა	-	2	2
საჯურსო სხვაობა	(178)	-	(178)
2021 წლის 31 დეკემბერი	83,820	5,419	89,239
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946	110,361
2021 წლის 31 დეკემბერი	103,940	20,835	124,775

(ათას ლარში)

10. გამოყენების უფლების მქონე აქტივები, საიჯარო ვალდებულებები, ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზია	სხვა	სულ
დანახარჯები			
2019 წლის 31 დეკემბერი	121,129	26,164	147,293
შესყიდვები	33,934	105	34,039
გასვლები	(235)	-	(235)
ჩამოწერა	(2,373)	(15)	(2,388)
საჯურსო სხვაობა	(436)	-	(436)
2020 წლის 31 დეკემბერი	152,019	26,254	178,273
დაგროვილი ცვეთა			
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,610	3,212	51,822
ამორტიზაციის დანარიცხი	16,291	2,110	18,401
გასვლები	(235)	-	(235)
ჩამოწერა	(1,940)	(14)	(1,954)
საჯურსო სხვაობა	(122)	-	(122)
2020 წლის 31 დეკემბერი	62,604	5,308	67,912
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება			
2019 წლის 31 დეკემბერი	72,519	22,952	95,471
2020 წლის 31 დეკემბერი	89,415	20,946	110,361

11. საინვესტიციო ქონება

	2022	2021	2020
1 იანვარს	231,707	234,835	228,666
შესყიდვები	5,845	83,912	79,761
გასვლები	(54,713)	(68,713)	(44,908)
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) საინვესტიციო	6,645	437	20,346
გადატანები გასაყიდად გამიზნული აქტივებიდან	(16,955)	(28,390)	(56,810)
გადატანები ძირითადი საშუალებებიდან (ძირითად	(924)	10,201	8,910
გადატანები ფინანსური იჯარის მოთხოვნებიდან	-	-	532
გადატანები სხვა აქტივებიდან (აქტივებში) - მარაგები	-	-	(277)
საჯურსო სხვაობა	(976)	(575)	(1,385)
31 დეკემბერს	170,629	231,707	234,835

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 27-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

12. გუდვილი

გუდვილის მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

	2022	2021	2020
დანახარჯები			
1 იანვარი	57,209	57,209	57,209
31 დეკემბერს	57,209	57,209	57,209
დაგროვილი გაუფასურება			
1 იანვარი	23,756	23,756	23,756
31 დეკემბერს	23,756	23,756	23,756
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება:			
1 იანვარი	33,453	33,453	33,453
31 დეკემბერს	33,453	33,453	33,453

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2022	2021	2020
საცალო საბანკო საქმიანობა	23,488	23,488	23,488
კორპორაციული საბანკო საქმიანობა	9,965	9,965	9,965
სულ	33,453	33,453	33,453

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ანაზღაურებადი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად ფინანსურ ბიუჯეტებში გათვალისწინებული სამწლიანი ვადის შემდეგ.

ჯგუფმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საბანკო			საცალო საბანკო საქმიანობა		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
დისკონტირების განაკვეთი	4.3%	3.9%	4.4%	8.4%	8.1%	7.7%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგვრამდე.

12. გუდვილი (გაგრძელება)

დისკონტირების განაკვეთები (გაგრძელება)

საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- ▶ სესხებისა და ანაზღაურების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- ▶ თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე; და
- ▶ ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა.

მგრძნობელობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა სააღრიცხვო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-3% დისკონტირების განაკვეთისა და ზრდის ტემპში.

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში მოიცავს:

	2022	2021	2020
მიმდინარე შემოსავლის სარგებელს (ხარჯს)	(137,386)	(111,643)	5,319
გადავადებული მოგების გადასახადის სარგებელს	(53,221)	36,828	(26,094)
მოგების გადასახადის ხარჯი	(190,607)	(74,815)	(20,775)

ჯგუფის შემოსავლის დიდ ნაწილზე ვრცელდება მოგების გადასახადის განაკვეთი, რომლითაც იბეგრება შვილობილი საწარმოების შემოსავალი, და მერყეობს 15%-დან 25%-მდე (2021 წ.: 15%-დან 25%-მდე, 2020 წ.: 15%-დან 25%-მდე).

2018 წლის 12 ივნისის ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან. 2022 წლის 16 დეკემბრის მოგების გადასახადის კოდექსში ცვლილება შევიდა, რომლითაც გაუქმდა მოსალოდნელი გადასვლა განაწილებული მოგების დაბეგვრაზე 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილების მიხედვით, 2023 წლის 1 იანვრიდან არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის, შენარჩუნდება. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფას-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით. სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ერთჯერადად 15%-ით დაიბეგრება. შეცვლილი კანონი მკაფიოდ არ განმარტავს საპროცენტო შემოსავალში სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობის ბუღალტრულად აღრიცხვის წესს. ხელმძღვანელობას გონივრულად მიაჩნია სტანდარტებზე გადასვლისას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მსგავსი მიდგომის გამოყენება საპროცენტო შემოსავალზე და გადავადებულ გადასახადს შესაბამისად გამოითვლის.

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები გადაფასდა განახლებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ბანკმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

	2022	2021	2020
მოგების გადასახადის ხარჯი მოგების მიღებამდე			
განგრძობითი ოპერაციებიდან	1,182,611	818,626	327,273
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე	1,182,611	818,626	327,273
სავალდებულო საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი	(177,392)	(122,794)	(49,091)
დაუბეგრავი შემოსავალი	47,610	51,571	35,878
დაუქვითავი ხარჯები	(1,371)	(1,612)	(4,016)
წინა წლის გაცხადებული მოწინააღმდეგეების ცვლილება	(2,846)	(15)	(3,343)
გადასახადი ადგილობრივი განაკვეთით, რომელიც	(3,585)	(2,108)	(506)
საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების ეფექტი	(53,074)	-	-
სხვა	51	143	303
მოგების გადასახადის ხარჯი	(190,607)	(74,815)	(20,775)

საქართველოსა და ბელარუსში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოსა და ბელარუსში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ჯგუფი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

მოგების გადასახადის აქტივები და ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2022	2021	2020
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივები	224	109	21,841
გადავადებული მოგების გადასახადის აქტივები	640	183	192
მოგების გადასახადის აქტივები	864	292	22,033
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები	20,258	85,270	-
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულებები	79,275	25,598	62,434
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	99,533	110,868	62,434

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და მოგებისა და ზარალის		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და მოგებისა და ზარალის		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და მოგებისა და ზარალის		
	2019	ანგარიშგებაში	2020	ანგარიშგებაში	2021	ანგარიშგებაში	2022
დაქვითული დროებითი სხვაობების							
საგადასახადო ეფექტი							
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	63	(63)	-	-	-	193	193
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	66	(66)	-	-	-	294	294
საინვესტიციო ქონება	228	(169)	59	108	167	1,954	2,121
ძირითადი საშუალებები	2,127	258	2,385	29	2,414	(182)	2,232
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	-	-	-	-	-	465	465
საიჯარო ვალდებულება	8,306	(2,300)	6,006	(2,236)	3,770	19,389	23,159
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	1,691	5,514	7,205	12,539	19,744	18,388	38,132
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	2,759	(2,692)	67	368	435	3,845	4,280
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	15,439	283	15,722	10,808	26,530	44,346	70,876
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების							
საგადასახადო ეფექტი:							
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,950	278	2,228	59	2,287	1,660	3,947
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,311	(687)	1,624	(932)	692	1,259	1,951
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,070	(2,070)	-	-	-	-	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	25,904	28,162	54,066	(24,192)	29,874	30,697	60,571
კლიენტის დეპოზიტები და თამასუქები	35	141	176	(176)	-	-	-
ძირითადი საშუალებები	9,151	(130)	9,021	(3,121)	5,900	37,342	43,242
აქტივის გამოყენების უფლება	8,465	(2,955)	5,510	(2,294)	3,216	20,606	23,822
საინვესტიციო ქონება	228	112	340	625	965	7,822	8,787
არამატერიალური აქტივები	21	(21)	-	-	-	-	-
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	1,227	313	1,540	(1,055)	485	(485)	-
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	225	68	293	(180)	113	(113)	-
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	-	3,166	3,166	5,246	8,412	(1,221)	7,191
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	51,587	26,377	77,964	(26,020)	51,944	97,567	149,511
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(36,148)	(26,094)	(62,242)	36,828	(25,414)	(53,221)	(78,635)

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2022	2021	2020
დაგირავებული აქტივები გამოსყიდვის უფლების გარეშე მოთხოვნები ფულადი გადარიცხვების ოპერაციებიდან	119,924	3,216	5,989
წარმოებული ფინანსური აქტივები	86,701	34,996	25,992
წარმოებული მარჟა	39,270	135,079	9,154
სხვა მოთხოვნები	21,053	18,586	210,816
ინვესტირება მეკავშირე საწარმოებში	69,907	18,463	15,157
საოპერაციო გადასახადის აქტივები	9,249	8,917	13,099
ფინანსური იჯარის მიხვნებისთვის შეძენილი აქტივები	3,897	7,000	6,068
სხვა	2,140	13,093	39,742
	27,540	16,216	5,366
სხვა აქტივები, მთლიანი	379,681	255,566	331,383
გამოკლებული - სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(16,853)	(14,366)	(14,979)
სხვა აქტივები, წმინდა	362,828	241,200	316,404

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021	2020
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	59,020	7,865	247,520
კრედიტორები	32,381	28,447	31,996
ვალდებულება ფულადი გადახდების ოპერაციებისთვის	24,671	8,457	8,597
სხვა საგადასახადო ვალდებულება	5,619	10,093	9,656
ანარიცხები	5,127	5,793	15,325
გადასახდელი დივიდენდები	2,346	1,713	1,545
ვალდებულებები	2,131	3,423	4,817
მიღებული ავანსები	805	265	729
წარმოებული მარჟა	-	98,844	-
სხვა	21,491	12,144	5,802
სხვა ვალდებულებები	153,591	177,044	325,987

2020 წელს ბანკის წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები, ძირითადად, შედგებოდა აშშ დოლარში-ევროში გაფორმებული კონტრაქტებისგან, რომელთა ნაშთი მნიშვნელოვნად გაიზარდა ევროსთან მიმართებით აშშ დოლარის გაუფასურების გამო. ბანკს ასევე დაევალა შესაბამისი უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენა კრედიტისთვის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მარჟის სახით.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2022		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება აქტივი	ვალდებულება
ხელშეკრულება უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე			
ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - ადგილობრივი	1,392,118	5,688	2,873
ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - უცხოური	4,615,758	33,234	56,147
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები			
ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - უცხოური (IRR)	1,209	348	-
სულ წარმოებული აქტივები / ვალდებულებები	6,009,085	39,270	59,020

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

	2021			2020		
	პირობითი თანხა	სამართლიანი		პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება	
		აქტივი	ვალდებულება		აქტივი	ვალდებულება
ხელშეკრულება უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - ადგილობრივი	1,065,639	931	3,141	574,563	6,881	2,908
ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - უცხოური	5,678,727	131,321	3,339	7,057,736	724	243,510
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები						
ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - უცხოური	1,129	296	-	-	-	-
ოფციონები - უცხოური (IR)	7,434	2,531	1,385	7,864	1,549	1,102
სულ წარმოებული აქტივები / ვალდებულებები	6,752,929	135,079	7,865	7,640,163	9,154	247,520

15. კლიენტების დეპოზიტები და თამასუქები

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2022	2021	2020
მიმდინარე ანგარიშები	11,029,798	7,053,360	6,034,724
ვადიანი ანაზრები	7,244,263	7,028,078	8,017,755
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	18,274,061	14,081,438	14,052,479

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებები 2,107,058 ლარის (12%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მუდმივმოქმედებაზე მოდიოდა (2021 წ.: 1,953,107 ლარი (14%), 2020 წ.: 2,951,893 ლარი (21%)).

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებით:

	2022	2021	2020
ფიზიკური პირები	11,158,313	8,399,292	7,815,114
კერძო საწარმოები	6,424,514	5,060,010	4,321,820
სახელმწიფო და სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული საწარმოები	691,234	622,136	1,915,545
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	18,274,061	14,081,438	14,052,479

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2022	2021	2020
ფიზიკური პირები	11,158,313	8,399,292	7,815,114
ფინანსური შუამავლობა	1,316,330	1,433,939	832,078
ვაჭრობა	1,158,681	853,235	842,614
მშენებლობა	796,019	664,695	588,876
წარმოება	758,774	443,864	314,207
მომსახურება	734,205	361,158	396,826
სახელმწიფო სამსახურები	682,809	613,710	1,865,906
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	488,132	399,010	525,311
უმრავი ქონება	233,177	214,670	162,310
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	186,517	112,244	75,188
სასტუმრო ბიზნესი	172,925	70,375	65,042
სხვა	588,179	515,246	569,007
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	18,274,061	14,081,438	14,052,479

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2022	2021	2020
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკისგან	1,715,257	1,413,333	590,293
ნასესხები სახსრები საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან	1,500,037	1,667,915	1,440,901
ვადიანი ანაზღაურებები და ბანკთაშორის სესხები	777,638	198,037	190,048
შესაბამისი ანგარიშები	660,768	170,411	196,049
	4,653,700	3,449,696	2,417,291
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	401,733	668,766	707,648
დამატებითი ძირითადი კაპიტალი	136,061	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,191,494	4,118,462	3,124,939

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 7.52%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2021 წ.: 4.18%-მდე, 2020 წ.: 5.49%-მდე). 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ჯგუფმა 10.73%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2021 წ.: 7.75%-მდე და 2020 წ.: 9.39%-მდე).

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ჯგუფი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა.შ. 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფი საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

2022 წლის 31 მაისს ბანკმა გააფორმა 50 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული სინდიცირებული სესხის ხელშეკრულება კრედიტორებთან – ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკთან და Swedfund International AB-თან. ეს თანხა მთლიანად იყო ათვისებული 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის.

2022 წლის ივნისში ბანკმა დაფარა მიმდინარე 70 მილიონი აშშ დოლარი საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციისგან მიღებული თავდაპირველი 90 მილიონი აშშ დოლარის სუბორდინირებული სესხიდან, საიდანაც 42 მილიონი აშშ დოლარი მიეკუთვნება მეორად კაპიტალს.

სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულების დეტალები (მთლიანი სუბორდინირებული ვალის 10%-ზე მეტი, ხელშეკრულების საფუძველზე):

საკრედიტო ხაზის გამგეობა	დაწყების თარიღი	დაფარვის ვადა	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	ხელშეკრულების თავდაპირველი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
FMO - ჰოლანდიური სამეწარმეო განვითარების ბანკი	20-Dec-19	20-Dec-29	libor+5.65	აშშ დოლარი	127,000	345,709	390,058	347,087
ევროპის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკი	7-Jun-22	10-Jun-27	13.5%	აშშ დოლარი	35,000	95,243	-	-
Swedfund International AB	7-Jun-22	10-Jun-27	13.5%	აშშ დოლარი	15,000	40,818	-	-
საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია	29-Jun-15	15-Jun-25	libor+7.5	აშშ დოლარი	70,000	-	215,732	293,964

(ათას ლარში)

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021	2020
დამატებითი ძირითადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები	267,702	306,239	323,320
გამოშვებული ევრო ობლიგაციები და თამასუქები	226,857	938,372	1,020,428
სადეპოზიტო სერტიფიკატი	107,022	128,484	140,918
ადგილობრივი ობლიგაციები	44,556	87,384	82,892
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	646,137	1,460,479	1,567,558

2019 წლის 21 მარტს სს „საქართველოს ბანკმა“ წარმატებით მოახდინა 100 მილიონი აშშ დოლარის 11.125%-იანი დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების პირველადი შეთავაზება, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და აგრეთვე პროცენტის გადახდის ყოველი მომდევნო თარიღით, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემთხვევაში (შემდგომში „თამასუქები“). თამასუქები გამოშვებულია აშშ-ის ფასიანი ქაღალდების და ბირჟების კომისიის „დებულეზა S“-ის თანახმად და გასაყიდი ფასი შეადგენს საემისიო ფასის 100.00%-ს. თამასუქები, ბაზელ III-ის ჩარჩოს თანახმად, კვალიფიცირდება, როგორც ბანკის დამატებითი პირველადი კაპიტალი, სებ-ისგან დამტკიცების პირობით.

2020 წლის 1 ივნისს ბანკმა 500 მილიონი ლარი გადაიხადა ლარში გამოხატულ 11.00%-იან თამასუქებზე.

ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	გამოშვებული ევრო ობლიგაციები და თამასუქები	დამატებითი ძირითადი კაპიტალის გამოშვებული თამასუქები
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	1,442,298	282,407
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების განმეორებით შეძენა	(120,549)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა სხვა მოძრაობები	(440,410)	-
	139,089	40,913
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,020,428	323,320
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების განმეორებით შეძენა	(28,825)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა სხვა მოძრაობები	(46,706)	-
	(6,525)	(17,081)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბერს	938,372	306,239
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების განმეორებით შეძენა	(617,194)	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების ძირითადი ნაწილის დაფარვა სხვა მოძრაობები	(31,581)	-
	(62,740)	(38,537)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბერს	226,857	267,702

(ათას ლარში)

18. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული საკითხები

საი-ინვესტი

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ („საი-ინვესტი“) 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაბარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლითაც უზრუნველყოფილი იყო სს „საქართველოს ბანკის“ მიმართ შპს „სპორტ ინვესტის“ სესხები. შპს „საი-ინვესტმა“ ანაბარზე გირაოს კანონიერება საქართველოს სასამართლო სისტემაში გაასაჩივრა. მისი სარჩელი სააპელაციო სასამართლომ არსებითად დააკმაყოფილა, რაც ბანკის აზრით, მცდარი და უსაფუძვლო გადაწყვეტილებაა და რომელიც ბანკმა გაასაჩივრა უზენაეს სასამართლოში. საქმეს ამჟამად განიხილავს უზენაესი სასამართლო და გადაწყვეტილების გამოტანა 2023 წლის განმავლობაშია მოსალოდნელი. ბანკის ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2022	2021	2020
საკრედიტო ვალდებულებები			
გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები*	1,717,308	1,686,913	1,490,028
აკრედიტივი	116,309	71,676	125,031
გამოუხმობი საკრედიტო ხაზი	869,061	809,481	685,533
	2,702,678	2,568,070	2,300,592
გამოკლებული - აკრედიტივებსა და გარანტიებზე უზრუნველყოფის სახით ფლობილი ფულადი სახსრები	(121,753)	(117,379)	(131,946)
გამოკლებული - ანარიცხები	(5,127)	(5,793)	(15,325)
კაპიტალური დანახარჯის ვალდებულებები	6,790	4,539	2,863

* 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაცემული მთლიანი გარანტიებიდან ჯგუფის ფინანსური და ვალდებულების შესრულების გარანტიები შეადგენდა 988,094 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 1,030,122 ლარი, 2020 წლის 31 დეკემბერი 888,905 ლარი) და 729,214 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 656,791 ლარი, 2020 წლის 31 დეკემბერი: 601,123 ლარი), შესაბამისად.

ჯგუფი თავის აუთვისებელ სასესხო ნაშთებს წარმოადგენს ხელშეკრულებების პირობების და ამ თანხების გაცემასთან დაკავშირებით არსებული პრაქტიკის მიხედვით. ნაშთები ვალდებულებების სახით წარმოდგენილია, თუ ჯგუფს აქვს აუთვისებელი თანხების დამატებითი დამტკიცების გარეშე გაცემის დამკვიდრებული პრაქტიკა.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან ყველა სრულად განაღდებული იყო. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია. ქვემოთ მოცემულია 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული აქციები:

	<i>ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა</i>	<i>ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა</i>
2019 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2021 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994
2022 წლის 31 დეკემბერი	27,993,660	27,994

გამოსყიდული აქციები

ჯგუფის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 10,173-ს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 10,173, 2020 წლის 31 დეკემბერი: 10,173), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 10 ლარი (2021 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი, 2020 წლის 31 დეკემბერი: 10 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

2022 წლის 16 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2022 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 4.65 ლარის ოდენობით. 2022 წლის 10 ოქტომბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური დივიდენდები სულ 129,914 ლარის ოდენობით.

2022 წლის 20 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2021 წლის საბოლოო დივიდენდები 1 აქციაზე 5.18 ლარის ოდენობით. 2022 წლის 5 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 145,065 ლარის ოდენობით.

2021 წლის 17 აგვისტოს სს „საქართველოს ბანკის“ საბჭომ გამოაცხადა 2021 წლის შუალედური დივიდენდები 1 აქციაზე 2.52 ლარის ოდენობით. 2021 წლის 5 ნოემბერს აქციონერებმა მიიღეს შუალედური მოგების დივიდენდები სულ 70,390 ლარის ოდენობით.

სს „საქართველოს ბანკს“ 2020 წელს დივიდენდები არ გამოუცხადებია.

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება (გაგრძელება)

არსებულ შვილობილ საწარმოებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)

ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ საწარმოებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს)

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის რეზერვი გამოიყენება იმისათვის, რომ აღრიცხოს ლარისგან განსხვავებული სამუშაო ვალუტის მქონე შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგების გადანაგარიშების შედეგად წარმოშობილი საკურსო სხვაობები.

მოდრაობა ამ ანგარიშზე 2022 წლის 31 დეკემბრით, 2021 წლის 31 დეკემბრით და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

შემოსავალი აქციაზე

	2022	2021	2020
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე			
ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი პერიოდის მოგება	992,004	743,811	306,498
პერიოდის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა	27,983,827	27,983,827	27,983,827
შემოსავალი აქციაზე	35.4492	26.5800	10.9527

20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	2022	2021	2020
ფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი მომხმარებლებზე გაცემული სესხებიდან	2,223,455	1,796,788	1,539,643
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან	1,906,884	1,593,053	1,350,238
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	296,517	197,240	167,765
საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	46,192	16,949	18,953
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) ფინანსური აქტივების მოდიფიცირებიდან	(26,138)	(10,454)	2,687
სხვა საპროცენტო შემოსავალი	20,573	28,737	32,067
ფინანსური ოჯარის მოთხოვნიდან	20,573	28,727	32,001
სხვა აქტივებიდან	-	10	66
საპროცენტო შემოსავალი	2,244,028	1,825,525	1,571,710
კლიენტის ანაბრებზე და თამასუქებზე	(573,148)	(499,279)	(446,190)
ვალდებულებებზე საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	(418,941)	(286,771)	(253,011)
გამოშვებულ სავალო ფასიანი ქაღალდებზე	(84,254)	(109,715)	(143,071)
საპროცენტო ელემენტზე კვარედინ სავალუტო სვოპებზე	29,402	30,632	52,312
საიჯარო ვალდებულებებზე	(4,759)	(4,880)	(5,339)
საპროცენტო ხარჯი	(1,051,700)	(870,013)	(795,299)
ანაბრის დაზღვევის საფასური	(17,717)	(14,629)	(11,415)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	1,174,611	940,883	764,996

20. წმინდა საპროცენტო შემოსავალი (გაგრძელება)

2020 წელს ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციიდან 39,730 ლარის (24-ე შენიშვნა) წმინდა ერთჯერადი ზარალი აისახა სამთვლიან საშეღვათო პერიოდთან დაკავშირებით, რაც გულისხმობდა საცალო საბანკო მომსახურების კლიენტებისთვის სესხის ძირითადი თანხის და პროცენტის გადაუხდელობას სამი თვით. აღნიშნული წარმოადგენდა დაუყოვნებელ რეაგირებას კოვიდ-19-ის პანდემიის დაწყებაზე, რათა ნაკლებად გამხდარიყო საჭირო მომხმარებლების პირადად გამოცხადება ბანკის ფილიალებში და შემცირებულიყო ვირუსის გავრცელების საფრთხე. ამ მოდიფიკაციებით გამოწვეული წმინდა ზარალი აისახა მოგება-ზარალის ანგარიშგების არარეგულარულ მუხლში.

21. წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

	2022	2021	2020
ანგარიშსწორების ოპერაციები	444,629	306,567	213,219
გარანტიების და აკრედიტივები	35,283	34,402	28,373
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	34,546	15,783	8,438
ფულადი ოპერაციები	28,230	18,409	14,771
საბროკერო მომსახურების საფასური	49	460	48
სხვა	6,045	7,009	4,791
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	548,782	382,630	269,640
ანგარიშსწორების ოპერაციები	(248,530)	(176,329)	(119,216)
ფულადი ოპერაციები	(26,426)	(8,826)	(8,158)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(5,378)	(1,668)	(1,534)
საბროკერო მომსახურების საფასური	(1,152)	(1,208)	(963)
გარანტიების და აკრედიტივები	(323)	(724)	(505)
სხვა	(5,553)	(5,539)	(3,025)
საკომისიო ხარჯი	(287,362)	(194,294)	(133,401)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	261,420	188,336	136,239

მომხმარებლებისგან მიღებული ამონაგები

2022 წელს ჯგუფმა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარა 479,912 ლარის ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან, საკომისიო და სხვა წმინდა შემოსავლის ჩათვლით (2021 წ.: 340,969 ლარი, 2020 წ.: 241,592 ლარი).

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აღიარებული აქვს 50,440 ლარის ამონაგებთან დაკავშირებული სახელშეკრულებო ვალდებულებები (2021 წ.: 40,798 ლარი, 2020 წ.: 36,622 ლარი). სავაჭრო მოთხოვნების აღიარება ხორციელდება მაშინ, როდესაც ანაზღაურებაზე უფლება უპირობო ხდება. გადავადებული შემოსავლის აღიარება ხდება ამონაგებად სახელშეკრულებო ვალდებულების შესრულებასთან ერთად.

ჯგუფი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ჯგუფი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ჯგუფის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

2022 წელს ჯგუფმა აღიარა 38,495 ლარის ამონაგები (2021 წ.: 10,619 ლარი, 2020 წ.: 11,802 ლარი), ძირითადად საქართველოდან მიღებული, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს და მანამდე ასახული იყო გადავადებულ შემოსავალში.

(ათას ლარში)

21. წმინდა შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან (გაგრძელება)

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია ამონაგები, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ სახელშეკრულებო ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	1 წელიწადში	2 წელიწადში	3 წელიწადში	3-დან 5 წლამდე	5-დან 10 წლამდე	სულ
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	47,788	2,465	126	43	18	50,440
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	39,212	1,119	388	76	3	40,798
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	12,874	1,544	1,303	2,198	18,703	36,622

22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ხელფასები და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები

	2022	2021	2020
ხელფასები და ბონუსები	(319,285)	(245,363)	(209,286)
სოციალური უზრუნველყოფის დანახარჯები	(6,818)	(5,107)	(4,410)
პენსიის დანახარჯები	(4,273)	(3,683)	(2,961)
ხელფასი და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოები	(330,376)	(254,153)	(216,657)

2022 წელს ხელფასები და პრემიები მოიცავს 80,955 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამის ფარგლებში (2021 წ.: 44,445 ლარი, 2020 წ.: 54,361 ლარი), რომელიც უკავშირდება აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ჯგუფის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (25-ე შენიშვნა).

ჯგუფის მიერ დაქირავებული თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2022 წლის 31 დეკემბრით, 2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის:

	2022	2021	2020
ბანკი	6,324	6,012	5,783
ბელარუსის ეროვნული ბანკი	654	540	536
სხვა	187	104	88
დასაქმებულ პირთა საშუალო მთლიანი ოდენობა	7,165	6,656	6,407

დასაქმებულ პირთა საშუალო რაოდენობა წლის განმავლობაში:

	2022	2021	2020
მუდმივი დასაქმება:			
უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა	27	25	13
საშუალო საფეხურის ხელმძღვანელობა	112	104	49
სხვა დასაქმებული პირები	6,981	6,467	6,321
	7,120	6,596	6,383
დროებითი დასაქმება:			
სხვა დასაქმებული პირები	45	60	24
	45	60	24
სულ	7,165	6,656	6,407

(ათას ლარში)

22. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2022	2021	2020
რემონტი და ტექმომსახურება	(44,543)	(37,655)	(21,226)
მარკეტინგი და რეკლამა	(36,637)	(24,477)	(18,083)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(12,088)	(10,111)	(10,134)
საოპერაციო გადასახადები	(11,578)	(12,298)	(13,225)
საოფისე მარაგები	(7,920)	(6,062)	(5,891)
კომუნიკაცია	(7,072)	(5,663)	(5,443)
კორპორაციული მასპინძლობა და გართობა	(6,048)	(1,995)	(1,300)
განთავსება და იჯარა	(5,798)	(5,148)	(4,810)
მგზავრობის ხარჯები	(5,298)	(3,711)	(3,147)
დასაქმებულ პირთა სწავლება და დასაქმება	(4,290)	(1,852)	(1,694)
დაზღვევა	(3,727)	(3,496)	(3,231)
უზრუნველყოფა	(3,176)	(3,420)	(2,742)
სხვა	(3,537)	(3,670)	(4,033)
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	(151,712)	(119,558)	(94,959)

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორის გასამრჯელო მოიცავს შემდეგს:

	2022	2021	2020
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის საფასური	634	592	578
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	386	517	491
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	9	9	-
სულ საფასური	1,029	1,118	1,069

ზედა ცხრილში წარმოდგენილი თანხები ასახავს შპს „იუაისთვის“ („იუაი“) და მისი მეკავშირე საწარმოების გასამრჯელოებს. 2022 წელს მშობელი საწარმოს და ჯგუფის შვილობილი საწარმოების აუდიტში სხვა აუდიტორებისთვის გადახდილი გასამრჯელო, რომლებიც იუაისთან არ არიან დაკავშირებული, შეადგენდა 106 ლარს (2021 წ.: 129 ლარი, 2020 წ.: 135 ლარი), ხოლო ჯგუფისთვის გაწეულ სხვა მომსახურებაში გადახდილი გასამრჯელო იყო 579 ლარი (2021 წ.: 452 ლარი, 2020 წ.: 67 ლარი).

(ათას ლარში)

23. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია		POCI	სულ
	კოლექტიური	კოლექტიური	ინდივიდუალური	კოლექტიური		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(334)	-	-	-	-	(334)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(5,179)	-	-	-	-	(5,179)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	(3,199)	-	-	-	-	(3,199)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	(3,896)	-	-	-	-	(3,896)
მომხმარებელზე გადებული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	19,980	(15,433)	53,516	(177,169)	(10,598)	(129,704)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	292	487	784	(1,886)	(2,885)	(3,208)
სხვა ფინანსური აქტივები	(4,204)	-	-	-	-	(4,204)
ფინანსური გარანტიები	(437)	6	32	2	-	(397)
მომხმარებელზე გადებული აკრედიტივები	(33)	-	65	-	-	32
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	140	292	-	-	-	432
2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	3,130	(14,648)	54,397	(179,053)	(13,483)	(149,657)

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია		POCI	სულ
	კოლექტიური	კოლექტიური	ინდივიდუალური	კოლექტიური		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	48	-	-	-	-	48
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	66	-	-	-	-	66
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	1,090	-	-	-	-	1,090
მომხმარებელზე გადებული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	(6,355)	28,901	6,267	(31,291)	(1,635)	(4,113)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	(513)	(204)	(264)	(2,774)	(1,195)	(4,950)
სხვა ფინანსური აქტივები	(2,621)	-	-	-	-	(2,621)
ფინანსური გარანტიები	6,599	53	3,733	(7)	-	10,378
მომხმარებელზე გადებული აკრედიტივები	1,543	-	328	-	-	1,871
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	(1,137)	(443)	-	-	-	(1,580)
2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(1,280)	28,307	10,064	(34,072)	(2,830)	189

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია		POCI	სულ
	კოლექტიური	კოლექტიური	ინდივიდუალური	კოლექტიური		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	62	-	-	-	-	62
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(56)	-	-	-	-	(56)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	104	-	-	-	-	104
მომხმარებელზე გადებული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	(63,577)	(49,502)	(62,612)	(62,439)	(1,211)	(239,341)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	310	(1,018)	(967)	(6,350)	-	(8,025)
სხვა ფინანსური აქტივები	(13,948)	-	-	-	-	(13,948)
ფინანსური გარანტიები	(4,091)	(33)	(3,091)	-	-	(7,215)
მომხმარებელზე გადებული აკრედიტივები	(1,317)	-	(380)	-	-	(1,697)
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	158	(69)	-	-	-	89
2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	(82,355)	(50,622)	(67,050)	(68,789)	(1,211)	(270,027)

გარდა ამისა, 2022 წელს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი მოიცავს 16,105 ლარის ხარჯს, რომელიც ჯგუფმა იკისრა სინთეზური შეთანხმებით დავალიანების ამოღების პროცესის დასაჩქარებლად თავის ერთ-ერთ დეფოლტის სიტუაციაში მყოფი მსესხებლის მიმართ. ეს ხარჯი არ არის ასახული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოძრაობაში, არამედ ასახულია პირდაპირ კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

24. წმინდა არარეგულარული მუხლები

	2022	2021	2020
ფინანსური აქტივების მოდიფიცირების ზარალი*	-	-	(39,730)
კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი**	-	-	(1,454)
სხვა	(203)	(610)	(232)
წმინდა არარეგულარული ხარჯი/ზარალი	(203)	(610)	(41,416)

*ფინანსური აქტივების მოდიფიკაციის ზარალი: კოვიდ-19-ის პანდემიის პასუხად ჯგუფმა განახორციელა ინიციატივა, რომელიც გულისხმობდა სამთვლიან საშლავათო პერიოდს თავისი მსესხებლებისთვის, კერძოდ, საშლავათო პერიოდის განმავლობაში დარიცხული პროცენტი გადავადდა ან დარიცხვის წრფივი მეთოდით განაწილდა დაფარვის თავდაპირველ გრაფიკზე სესხის ვადის ამოწურვის თარიღამდე (ანუ არ რთული პროცენტი არ დაწესდა) ან, ზოგ შემთხვევაში, სესხის ვადის ამოწურვის თარიღის შემდეგაც (ანუ სესხის დაფარვის ვადა სამი თვით გაგრძელდა). გადახდისგან დროებითი გათავისუფლების მიზანი იყო მომხმარებელთა ფილიალებში მიმოსვლის შემცირება და ქვეყანაში ვირუსის გავრცელებისთვის ხელის შეშლა. კოვიდ-19-ის პანდემიაზე აღნიშნული მცირე სოციალური რეაგირების შედეგად მოდიფიკაციის ზარალმა შეადგინა 39,730 ლარი. იმის გათვალისწინებით, რომ ინიციატივას საფუძვლად ედო მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობა და მსგავსი იყო კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯებისა, თავისი მაღალი ხარისხის ანომალიურობითა და არასტანდარტული ხასიათით, ეს მოდიფიკაციის დანაკარგები წარმოდგენილი იქნა ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არარეგულარული ხარჯის მუხლში.

** 2020 წელს კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი: კოვიდ-19-თან ბრძოლაში დასახმარებლად ჯგუფმა შეისყიდა და საქართველოს მთავრობას ერთჯერადი შეწირულობის სახით გადასცა ლაბორატორიული ტესტები, რესპირატორული აღჭურვილობა და სხვა.

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

2015 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია - Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“. ჯგუფი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECF-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი საწარმოსა და საბოლოო მშობელი საწარმოს აგენტად.

2019 წელს ჯგუფმა ჩამოაყალიბა თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების სატრასტო კომპანია – Sanne Fiduciary Services (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ჯგუფის „თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაში“.

2022 წელს ჯგუფმა ზემოაღწერილი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების სქემების ფარგლებში 71,891 ლარი გამოყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2021 წ.: 80,449 ლარი, 2020 წ.: 21,262 ლარი).

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ოპერაციები ფულადი სახით

2022 წელს ჯგუფმა დანერგა ანაზღაურების ახალი პოლიტიკა დირექტორთა საბჭო და მატერიალური რისკის ამღები (MRT) ძირითადი თანამშრომლებისთვის. ახალი პოლიტიკის მიხედვით, ანაზღაურების ფიქსირებული კომპონენტის ნაწილი გამოიხატება ფულადი სახით ხელშეკრულების თარიღისთვის და გადაიხდება აქციების იმ რაოდენობის გადაცემით, რომელიც გადაცემის თარიღისთვის ეკვივალენტურია ფიქსირებული ფულადი ღირებულებისა. ასეთ აქციებზე უფლების გადაცემა ხდება დაუყოვნებლივ, გადაცემის წლის შემდეგ და ექვემდებარება ფლობის 4 წლამდე ვადას. გენერალური დირექტორის შემთხვევაში, აქციების სახით გადახდილი ანაზღაურება განისაზღვრება ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ, ხოლო დირექტორთა საბჭოს სხვა წევრებისა და მატერიალური რისკის ამღები პირების შემთხვევაში ანაზღაურება განისაზღვრება ყოველწლიურად. ანაზღაურების ცვალებად ნაწილს რაც შეეხება, იგი გაიცემა ყოველწლიურად ნულოვანი დანახარჯის მქონე ოფციონის სახით საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ აქციებზე და ასევე ფულადი სახით არის ფიქსირებული ხელშეკრულების თარიღისთვის. ასეთი აქციების გადაცემა ექვემდებარება უფლების გადაცემას და ფლობის ვადას.

ფულადი სახით გამოხატული აქციების გადაცემა აღირიცხება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებები და ფასდება მათი ფულადი ღირებულების მიხედვით (გადაცემის დროისთვის), რომელიც, საჭიროების შემთხვევაში, კორექტირდება ფულის დროითი ღირებულების შესაბამისად. წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, დამატებით შეტანილი კაპიტალის ფარგლებში საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“).

2022 წლის იანვარში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 350,017 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ჯგუფის 13 აღმასრულებელი პირისთვის – საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 54,851 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოსთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი და ფლობის ორწლიანი ვადები, ხოლო დანარჩენი 13 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი პერიოდები, და ორივე მათგანის ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად განიხილავს 2022 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2022 წლის 31 იანვარს გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება იყო 59.98 ლარი.

2021 წლის მარტში საქართველოს ბანკის ჯგუფის ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 20,100 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 46 აღმასრულებელი პირისთვის – საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 176,218 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის და დანარჩენი 46 აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე – სამწლიანი ვადა და, ორივე შემთხვევაში, ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 11 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, 2021 წლის 11 მარტს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 50.12 ლარი ერთ აქციაზე.

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

2022 წელს დირექტორთა საბჭოს წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 2,065 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2022 წლის 1 იანვარს და

2022 წლის 30 ივნისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 64.10 და 60.77 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2022 წელს ჯგუფის სხვა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 4,493 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად მიიჩნევს 2022 წლის 1 იანვარს და 2022 წლის 1 ივლისს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 64.10 და 60.76 ქართული ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 25 დეკემბრამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2021 წელს მთავარმა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს ჯამში საქართველოს ბანკის ჯგუფის 10,000 ჩვეულებრივ აქციაზე. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან ვადას. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 1 მარტს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2021 წლის 1 მარტს იყო 45.89 ლარი.

2021 წელს მთავარმა აღმასრულებელმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ფიქსირებული პირობითი აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებებს, 2,065 ლარის ფიქსირებული სახელშეკრულებო ღირებულებით. ჯგუფი გამოყოფილ წილობრივ ინსტრუმენტებზე უფლების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2021 წლის 1 მაისს და 2021 წლის 1 ოქტომბერს. ჯგუფის შეფასებით, აქციების ღირებულება იყო 51.57 და 66.12 ქართული ლარი, შესაბამისად, რომელიც ეყრდნობა აქციის ხუთი სამუშაო დღის საშუალო ღირებულებას 2021 წლის 1 მაისს და 2021 წლის 1 ოქტომბერს უფლების მინიჭების თარიღებამდე, შესაბამისად. გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტები დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ერთწლიან ვადას და სამწლიან ფლობის ვადას.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა და ერთმა აღმასრულებელმა პირმა ხელი მოაწერეს აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ახალ ფიქსირებულ პირობით სამწლიან ხელშეკრულებებს სულ საქართველოს ბანკის ჯგუფის 120,000 და 30,000 ჩვეულებრივ აქციაზე. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში. აქედან თითოეული განაცემა დაექვემდებარება უფლების გადაცემის სამწლიან პერიოდს. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, 2020 წლის 3 ივნისსა და 2020 წლის 29 დეკემბერს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 39.91 ლარს და 54.61 ლარს.

2020 წელს დირექტორთა საბჭოს არსებული წევრების აქციებზე დაფუძნებული ანაზღაურების ხელშეკრულებები შეიცვალა და ცვლილების შედეგმა შეადგინა „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 33,333 ჩვეულებრივი აქცია. ჯგუფი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2020 წლის 23 დეკემბერს. ჯგუფის შეფასებით, გადაცემული თითო აქციის სამართლიანი ღირებულება 2020 წლის 23 დეკემბერს იყო 53.48 ლარი.

(ათას ლარში)

25. აქციებზე დაფუძნებული გადახდები (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა და თანამშრომელთა წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2022 წლის იანვარში, 2021 წლის მარტში და 2020 წლის იანვარში ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა,

შესაბამისად, 189,382, 169,605 და 231,914 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი ზოგიერთი არააღმასრულებელი თანამშრომლისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ჯგუფი ამ წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად, შესაბამისი თანმიმდევრობით, მიიჩნევს 2022 წლის 31 იანვარს, 2021 წლის 11 მარტს და 2020 წლის 31 იანვარს. ჯგუფის შეფასებით, 2022 წლის 31 იანვარს, 2021 წლის 11 მარტს და 2020 წლის 31 იანვარს გამოყოფილი აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, იყო 59.98 ლარი, 50.12 ლარი და 56.98 ლარი.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

გადაცემული აქციების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 62.28 ლარი ერთ აქციაზე 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 50.70 ლარი ერთ აქციაზე; 2020 წლის 31 დეკემბერი: 55.89 ლარი ერთ აქციაზე).

ჯგუფის მთლიანი აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 80,955 ლარს (2021 წლის 31 დეკემბერი: 44,445 ლარი; 2020 წლის 31 დეკემბერი: 54,361 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“. ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია აქციებზე დაფუძნებული გადახდების შესახებ:

	2022	2021	2020
სულ მინიჭებული წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობა	1,382,444	415,681	1,002,576
– მათ შორის დირექტორთა საბჭოსთვის	1,071,053	30,100	424,793
საშუალო შეწონილი ღირებულება აქციებზე დაფუძნებულ გადახდაზე უფლების მინიჭების თარიღში, ერთ აქციაზე (ლარი, სრული თანხა)	62.28	50.70	55.89
ღირებულება აქციებზე დაფუძნებულ გადახდაზე უფლების მინიჭების თარიღში, სულ (ლარი)	86,105	21,074	56,031
სულ პერიოდის განმავლობაში აღიარებული ხარჯი (ლარი)	(80,955)	(44,445)	(54,361)

26. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. მათი კონტროლი ხდება ჯგუფის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკის მართვის სტრუქტურა

ბანკის რისკის მართვის სისტემისა და რისკის დასაშვები დონის სისტემის პოლიტიკა ეყრდნობა სამ თავდაცვით მოდელს და ასახავს სეზ-ის მიერ შემოღებული კორპორაციული მართვის კოდექსის მოთხოვნებს. დაცვის სამი მოდელი ხელს უწყობს რისკის მართვის გააზრებას და კონტროლს ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა ორგანოსა და ბიზნესერთეულის როლების და პასუხისმგებლობების განმარტებით, რათა გაიზარდოს რისკის ეფექტური მართვა და კონტროლი.

სამეთვალყურეო საბჭოს დაქვემდებარებაში მომუშავე კომიტეტი:

აუდიტის და კორპორაციული მართვის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ეხმარება სამეთვალყურეო საბჭოს ჯგუფის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ჯგუფის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

სპეციალური კომიტეტი

სპეციალური კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება გაყოფის შემდგომი პროცესების ზედამხედველობაში, მათ შორის ბანკსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ჯორჯია კაპიტალის ჯგუფის“ (საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ყოფილი საინვესტიციო მიმართულება) ჯგუფის კომპანიებს შორის გარკვეული ოპერაციების მიმოხილვასა და დამტკიცებაში.

რისკის მართვის სხვა ორგანოები:

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი

ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარ გადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრესული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

შიდა აუდიტი

შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ჯგუფის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების ყოველწლიურ აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ჯგუფის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ჯგუფის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ჯგუფის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ჯგუფის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ჯგუფი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ჯგუფის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ჯგუფი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკის დასაშვებ დონეს რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას. დირექტორთა საბჭო იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს. ამ ანგარიშებში ჯგუფის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ჯგუფის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ჯგუფი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ჯგუფი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაჰენტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ჯგუფის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს ფინანსური აქტივების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაჰენტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ჯგუფი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუხდეს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ჯგუფი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლითაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

კორპორაციული სესხების პორტფელისთვის ჯგუფს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ თითოეული მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ჯგუფის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო სესხების შემთხვევაში, ჯგუფი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

ჯგუფის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწვევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

		გარე რეიტინგის შეფასება		
		საკრედიტო	Standard & Poor's	
შიდა რეიტინგის აღწერა*	შიდა რეიტინგის შეფასება	ბიურო		
მაღალი შეფასება	Aaa	1	A	AAA
	Aa1	2+	B	AA+
	Aa2	2	C1	AA
	Aa3	-2	C2	AA-
	A1	3+	C3	A+
	A2	3		A
	A3	-3		A-
	Baa1	4+		BBB+
	Baa2	4		BBB
Baa3	-4		BBB-	
სტანდარტული შეფასება	Ba1	5+	D1	BB+
	Ba2	5	D2	BB
	Ba3	5-	D3	BB-
	B1	6+		B+
	B2	6		B
დაბალი შეფასება	B3	-6	E1	B-
	Caa1	7+	E2	CCC+
	Caa2	7	E3	CCC
	Caa3	-7		CCC-
	Ca			CC
				C

* სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან დაკავშირებული.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მთლიანი თანხებით, ჯგუფის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიმძნელების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები,
ნაღდი ფულის გამოკლებით

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,372,649	1,372,649
სტანდარტული შეფასება	577,159	577,159
დაბალი შეფასება	18,466	18,466
შეფასების გარეშე	527,209	527,209
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	2,495,483	2,495,483

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	2,396,898	2,396,898
შეფასების გარეშე	25,726	25,726
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	2,422,624	2,422,624

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	2,337,630	-	2,337,630
სტანდარტული შეფასება	1,546,899	-	1,546,899
შეფასების გარეშე	76,381	1,619	78,000
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,960,910	1,619	3,962,529

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	129,670	-	129,670
სტანდარტული შეფასება	197,658	-	197,658
შეფასების გარეშე	54,407	-	54,407
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	381,735	-	381,735

ამორტიზებული ღირებულებით
აღრიცხული კომერციული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	2,484,436	78,817	-	-	2,563,253
სტანდარტული შეფასება	1,431,663	123,274	-	310	1,555,247
დაბალი შეფასება	238,808	391,875	-	1,187	631,870
შეფასების გარეშე	338,464	17,341	-	-	355,805
დეფოლტირებული შეუსრულებელი სხვა	-	-	169,661	14,453	184,114
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,493,371	611,307	172,983	15,950	5,293,611

ამორტიზებული ღირებულებით
აღრიცხული იპოთეკური სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	3,020,624	22,479	-	4,103	3,047,206
სტანდარტული შეფასება	657,117	37,241	-	4,446	698,804
დაბალი შეფასება	107,484	108,764	-	3,402	219,650
შეფასების გარეშე	140,681	1,082	-	-	141,763
დეფოლტირებული შეუსრულებელი სხვა	-	-	53,073	13,650	66,723
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,925,906	169,566	69,657	28,075	4,193,204

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	2,026,620	43,580	-	347	2,070,547
სტანდარტული შეფასება	1,022,762	67,959	-	361	1,091,082
დაბალი შეფასება	145,066	75,782	-	45	220,893
შეფასების გარეშე დეფოლტირებული	281,391	13,142	10	207	294,750
შეუსრულებელი	-	-	135,965	1,658	137,623
სხვა	-	-	10,542	226	10,768
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,475,839	200,463	146,517	2,844	3,825,663

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	2,003,630	13,253	-	2,411	2,019,294
სტანდარტული შეფასება	872,122	39,737	-	1,763	913,622
დაბალი შეფასება	202,919	159,751	-	2,021	364,691
შეფასების გარეშე დეფოლტირებული	164,521	1,134	103	-	165,758
შეუსრულებელი	-	-	70,885	11,279	82,164
სხვა	-	-	51,004	5,521	56,525
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	3,243,192	213,875	121,992	22,995	3,602,054

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ოქროს ლომბარდი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	61,635	195	-	-	61,830
სტანდარტული შეფასება	43,456	1,077	-	-	44,533
დაბალი შეფასება	39,509	7,339	-	-	46,848
შეფასების გარეშე დეფოლტირებული	2,925	2	493	-	3,420
შეუსრულებელი	-	-	1,318	-	1,318
სხვა	-	-	6,605	-	6,605
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	147,525	8,613	8,416	-	164,554

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	17,702	4,495	-	-	22,197
სტანდარტული შეფასება	-	694	-	-	694
შეფასების გარეშე დეფოლტირებული	41,829	1,262	5,101	-	48,192
შეუსრულებელი	-	-	3,814	11,909	15,723
სხვა	-	-	5,241	3,301	8,542
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	59,531	6,451	14,156	15,210	95,348

მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
შეფასების გარეშე	4,975	-	4,975
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	4,975	-	4,975

სხვა ფინანსური აქტივები

	1-ლი სტადია	მე-3 სტადია	სულ
შეფასების გარეშე	156,608	-	156,608
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	156,608	-	156,608

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები*

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,049,817	103	-	1,049,920
სტანდარტული შეფასება	241,914	4,357	-	246,271
დაბალი შეფასება	223,983	20,097	-	244,080
შეფასების გარეშე	163,278	111	-	163,389
დეფოლტირებული სხვა	-	-	13,648	13,648
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	1,678,992	24,668	13,648	1,717,308

აკრედიტო

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	76,091	-	-	76,091
სტანდარტული შეფასება	39,671	-	-	39,671
შეფასების გარეშე	547	-	-	547
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	116,309	-	-	116,309

გამოუხმობი საკრედიტო ხაზი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	498,164	306	-	498,470
სტანდარტული შეფასება	259,919	6,168	-	266,087
დაბალი შეფასება	7,719	7,829	-	15,548
შეფასების გარეშე	87,136	82	-	87,219
დეფოლტირებული შესრულებული სხვა	-	-	1,537	1,538
	-	-	199	199
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	852,938	14,385	1,736	869,061

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, ნადდი ფულის გამოკლებით

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	480,889	480,889
სტანდარტული შეფასება	53,892	53,892
დაბალი შეფასება	132	132
შეფასების გარეშე	185,311	185,311
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	720,224	720,224

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	-	-
სტანდარტული შეფასება	1,892,669	1,892,669
დაბალი შეფასება	-	-
შეფასების გარეშე	25,601	25,601
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,918,270	1,918,270

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,031,369	1,031,369
სტანდარტული შეფასება	1,435,747	1,435,747
დაბალი შეფასება	13,804	13,804
შეფასების გარეშე	79,948	79,948
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,560,868	2,560,868

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით
ადრიცხული კომერციული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	2,815,718	11,769	-	-	2,827,487
სტანდარტული შეფასება	1,130,598	166,392	-	-	1,296,990
დაბალი შეფასება	369,056	176,236	-	7,131	552,423
შეფასების გარეშე	448,676	20,536	-	-	469,212
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	212,134	10,883	223,017
სხვა	-	-	11,267	-	11,267
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	4,764,048	374,933	223,401	18,014	5,380,396

ამორტიზებული ღირებულებით
ადრიცხული იპოთეკური სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	2,751,165	67,134	-	2,163	2,820,462
სტანდარტული შეფასება	616,665	84,564	-	4,284	705,513
დაბალი შეფასება	112,440	106,454	-	5,083	223,977
შეფასების გარეშე	149,099	1,818	-	-	150,917
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	31,140	3,767	34,907
სხვა	-	-	73,374	12,908	86,282
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,629,369	259,970	104,514	28,205	4,022,058

ამორტიზებული ღირებულებით
ადრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	1,733,636	103,160	-	308	1,837,104
სტანდარტული შეფასება	932,109	90,631	-	1,588	1,024,328
დაბალი შეფასება	108,045	69,942	-	561	178,548
შეფასების გარეშე	506,359	29,740	11	-	536,110
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	115,794	2,125	117,919
სხვა	-	-	35,694	2,053	37,747
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	3,280,149	293,473	151,499	6,635	3,731,756

ამორტიზებული ღირებულებით
ადრიცხული სამომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	1,415,629	23,339	-	(858)	1,439,826
სტანდარტული შეფასება	758,684	54,826	-	1,640	815,150
დაბალი შეფასება	272,104	135,897	-	2,259	410,260
შეფასების გარეშე	189,021	964	267	-	190,252
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	41,757	1,141	42,898
სხვა	-	-	65,618	17,301	82,919
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	2,635,438	215,026	107,642	23,199	2,981,305

ამორტიზებული ღირებულებით
ადრიცხული ოქროს ლომბარდი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	58,481	295	-	-	58,776
სტანდარტული შეფასება	41,990	2,606	-	-	44,596
დაბალი შეფასება	19,639	7,215	-	-	26,854
შეფასების გარეშე	32,677	-	-	-	32,677
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	1,003	-	1,003
სხვა	-	-	1,511	-	1,511
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	152,787	10,116	2,514	-	165,417

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	8,585	3,221	-	-	11,806
სტანდარტული შეფასება	8,337	2,733	-	-	11,070
დაბალი შეფასება	8,515	5,850	-	-	14,365
შეფასების გარეშე	55,737	5,780	-	-	61,517
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	605	-	605
სხვა	-	-	16,007	9,582	25,589
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	81,174	17,584	16,612	9,582	124,952

მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	სულ
შეფასების გარეშე	25,267	25,267
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	25,267	25,267

სხვა ფინანსური აქტივები

	1-ლი სტადია	სულ
შეფასების გარეშე	53,459	53,459
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	53,459	53,459

გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები*

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	307,607	24,337	-	331,944
სტანდარტული შეფასება	91,528	7,799	-	99,327
დაბალი შეფასება	58,376	3,334	-	61,710
შეფასების გარეშე	1,193,179	9	-	1,193,188
დეფოლტირებული				
სხვა	-	-	744	744
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	1,650,690	35,479	744	1,686,913

აკრედიტო

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	67,925	-	-	67,925
სტანდარტული შეფასება	1,743	-	-	1,743
დაბალი შეფასება	410	-	-	410
შეფასების გარეშე	1,598	-	-	1,598
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	71,676	-	-	71,676

გამოუხმობი საკრედიტო ხაზი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	581,310	1,415	-	582,725
სტანდარტული შეფასება	121,376	3,011	-	124,387
დაბალი შეფასება	12,986	4,561	-	17,547
შეფასების გარეშე	83,653	240	9	83,902
დეფოლტირებული				
შეუსრულებელი	-	-	5	5
სხვა	-	-	909	915
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	799,325	9,227	923	809,481

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები,
ნაღდი ფულის გამოკლებით

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,077,415	1,077,415
სტანდარტული შეფასება	95,148	95,148
დაბალი შეფასება	87,355	87,355
შეფასების გარეშე	270	270
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>1,260,188</u>	<u>1,260,188</u>

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	1-ლი სტადია	სულ
სტანდარტული შეფასება	1,986,932	1,986,932
შეფასების გარეშე	21,049	21,049
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>2,007,981</u>	<u>2,007,981</u>

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები,
სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები

	1-ლი სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	1,010,177	1,010,177
სტანდარტული შეფასება	1,384,245	1,384,245
დაბალი შეფასება	11,003	11,003
შეფასების გარეშე	107,929	107,929
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	<u>2,513,354</u>	<u>2,513,354</u>

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით

აღრიცხული კომერციული სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მადალი შეფასება	1,801,002	41,693	-	-	1,842,695
სტანდარტული შეფასება	1,142,255	110,608	-	-	1,252,863
დაბალი შეფასება	361,573	194,295	-	7,402	563,270
შეფასების გარეშე	992,053	35,522	-	-	1,027,575
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	236,992	974	237,966
სხვა	-	-	4,829	-	4,829
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	4,296,883	382,118	241,821	8,376	4,929,198

ამორტიზებული ღირებულებით

აღრიცხული იპოთეკური სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მადალი შეფასება	2,521,205	108,883	-	1,283	2,631,371
სტანდარტული შეფასება	534,592	102,058	-	4,390	641,040
დაბალი შეფასება	111,250	101,843	-	4,968	218,061
შეფასების გარეშე	120,797	1,431	-	-	122,228
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	110,378	6,056	116,434
სხვა	-	-	58,098	9,152	67,250
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	3,287,844	314,215	168,476	25,849	3,796,384

ამორტიზებული ღირებულებით

აღრიცხული მიკრო, მცირე და საშუალო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მადალი შეფასება	1,278,947	151,938	-	409	1,431,294
სტანდარტული შეფასება	834,885	135,345	-	309	970,539
დაბალი შეფასება	96,053	86,728	-	1,987	184,768
შეფასების გარეშე	439,222	65,394	-	11	504,627
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	144,323	706	145,029
სხვა	-	-	33,148	49	33,197
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	2,649,107	439,405	177,471	3,471	3,269,454

ამორტიზებული ღირებულებით

აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მადალი შეფასება	1,041,103	31,976	-	412	1,073,491
სტანდარტული შეფასება	514,395	51,890	-	965	567,250
დაბალი შეფასება	150,067	109,522	-	2,388	261,977
შეფასების გარეშე	198,617	978	-	-	199,595
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	66,765	1,619	68,384
სხვა	-	-	34,185	3,131	37,316
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,904,182	194,366	100,950	8,515	2,208,013

ამორტიზებული ღირებულებით

აღრიცხული ოქროს ლომბარდი

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მადალი შეფასება	31,765	262	-	-	32,027
სტანდარტული შეფასება	42,352	703	-	-	43,055
დაბალი შეფასება	21,929	2,914	-	-	24,843
შეფასების გარეშე	1,730	-	-	-	1,730
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	406	-	406
სხვა	-	-	1,323	-	1,323
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	97,776	3,879	1,729	-	103,384

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული

მოთხოვნები

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	POCI	სულ
მაღალი შეფასება	12,756	7,605	-	-	20,361
სტანდარტული შეფასება	8,673	17,403	-	-	26,076
დაბალი შეფასება	201	12,767	-	-	12,968
შეფასების გარეშე	45,716	15,501	-	-	61,217
დეფოლტირებული					
შეუსრულებელი	-	-	3,595	-	3,595
სხვა	-	-	15,155	-	15,155
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	67,346	53,276	18,750	-	139,372

მოთხოვნები

შეფასების გარეშე

ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	სულ
3,447	3,447
3,447	3,447

სხვა ფინანსური აქტივები

შეფასების გარეშე

ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	სულ
41,149	41,149
41,149	41,149

გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები*

	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
მაღალი შეფასება	160,612	7,628	-	168,240
სტანდარტული შეფასება	40,554	7,414	-	47,968
დაბალი შეფასება	39,485	5,250	-	44,735
შეფასების გარეშე	1,198,042	6	-	1,198,048
დეფოლტირებული				
სხვა	-	-	31,037	31,037
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს	1,438,693	20,298	31,037	1,490,028

აკრედიტივი

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტირებული

სხვა

ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
49,162	-	-	49,162
10,970	-	-	10,970
261	-	-	261
58,698	-	-	58,698
-	-	5,940	5,940
119,091	-	5,940	125,031

გამოუხმობი საკრედიტო ხაზი

მაღალი შეფასება

სტანდარტული შეფასება

დაბალი შეფასება

შეფასების გარეშე

დეფოლტირებული

სხვა

ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბერს

1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
450,119	2,683	-	452,802
62,708	878	-	63,586
15,682	14,740	-	30,422
136,726	799	-	137,525
-	-	1,198	1,198
665,235	19,100	1,198	685,533

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგნის ტიპები, რომლებსაც ჯგუფი მიიღებს, მოიცავს უძრავ ქონებას, მოძრავ ქონებას, ასევე ფინანსურ აქტივებს (ანაზრებს, აქციებს და გარანტიებს) და სხვა რეგისტრირებულ გირავნობებს. უზრუნველყოფის საგნის შეფასება და ამუშავება ხდება საყოველთაოდ მიღებული სტანდარტების და უზრუნველყოფის საგნისთვის სპეციფიკური მითითებების თანახმად. ეს ტრანზაქციები სტრუქტურირებულია სამართლებრივად დამტკიცებული სტანდარტული ხელშეკრულებების ქვეშ, სადაც გირაო უზრუნველყოფილია საჯარო რეესტრით, რამდენადაც ეს შესაძლებელია. ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია სასესხო პორტფელის თანაფარდობა ჯგუფის მფლობელობაში ამ პორტფელთან დაკავშირებით არსებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებასთან. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნის 78.6%-მდე გადაფასებულია ბოლო ორი წლისთვის (2021 წლის 31 დეკემბერი: 76.0%, 2020 წლის 31 დეკემბერი: 76.2%). რაც შეეხება იპოთეკურ სესხებს, თუ სესხის უზრუნველყოფის საგნის ოფიციალურად დარეგისტრირება ვერ ხერხდება მისი მშენებლობის დასრულებამდე, შესაბამისი სესხი აისახება, როგორც არაუზრუნველყოფილი მიუხედავად იმისა, რომ ის, როგორც წესი, სამშენებლო კომპანიის კორპორაციული გარანტიით არის უზრუნველყოფილი.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის გარეშე	სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან %								400%-ზე მეტი
		50%-ზე ნაკლები	50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%		
კომერციული სესხები	5,293,611	731,018	1,002,735	900,866	158,713	245,750	1,239,811	340,917	70,694	603,107
კომერციული სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	89,608	19,961	5,810	10,593	1,296	3,829	37,054	4,025	926	6,114
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.69%	2.73%	0.58%	1.18%	0.82%	1.56%	2.99%	1.18%	1.31%	1.01%
იპოთეკური სესხები	4,193,204	120,440	981,034	1,859,064	532,412	441,719	230,274	8,114	2,665	17,482
იპოთეკური სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	30,053	2,956	64	7,125	5,329	6,403	7,070	359	38	709
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.72%	2.45%	0.01%	0.38%	1.00%	1.45%	3.07%	4.42%	1.43%	4.06%
მიკრო, მიკრო და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	3,825,663	405,003	885,724	966,056	278,684	280,462	800,119	73,083	30,447	106,085
მიკრო, მიკრო და საშუალო სამომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	63,502	19,176	160	3,967	2,572	4,161	23,332	2,498	1,396	6,240
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.66%	4.73%	0.02%	0.41%	0.92%	1.48%	2.92%	3.42%	4.59%	5.88%
სალომბარდო სესხები	3,602,054	1,794,034	629,846	694,153	217,045	174,755	83,286	4,926	1,196	2,813
სალომბარდო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	135,450	121,731	214	3,516	2,962	2,779	3,815	379	11	43
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	3.76%	6.79%	0.03%	0.51%	1.36%	1.59%	4.58%	7.69%	0.92%	1.53%
ოქროს ლომბარდი	164,554	-	8,590	58,481	94,082	2,044	1,338	-	-	19
ოქროს ლომბარდი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	5,440	-	4,340	43	282	279	480	-	-	16
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	3.31%	N/A	50.52%	0.07%	0.30%	13.65%	35.87%	n/a	N/A	84.21%
მომხმარებლებზე გამოწეული სესხები	17,079,086	3,050,495	3,507,929	4,478,620	1,280,936	1,144,730	2,354,828	427,040	105,002	729,506

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის გარეშე	Loan-to-value %								400%-ზე მეტი
		50%-ზე ნაკლები	50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%		
კომერციული სესხები	5,380,396	688,491	471,008	1,396,633	167,960	341,335	1,193,148	524,524	197,306	399,991
კომერციული სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	156,237	10,099	5,150	9,606	1,741	6,541	29,788	84,942	3,693	4,677
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	2.90%	1.47%	1.09%	0.69%	1.04%	1.92%	2.50%	16.19%	1.87%	1.17%
იპოთეკური სესხები	4,022,058	94,513	715,692	1,556,323	651,029	519,179	440,231	11,085	4,739	29,267
იპოთეკური სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	33,036	3,957	129	1,345	4,276	6,201	15,029	1,024	102	973
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.82%	4.19%	0.02%	0.09%	0.66%	1.19%	3.41%	9.24%	2.15%	3.32%
მიკრო, მიკრო და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	3,731,756	429,366	725,310	933,874	272,270	328,758	835,894	90,748	34,841	80,695
მიკრო, მიკრო და საშუალო სამომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	74,441	25,303	753	2,476	1,796	5,425	26,028	4,168	848	7,644
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.99%	5.89%	0.10%	0.27%	0.66%	1.65%	3.11%	4.59%	2.43%	9.47%
სალომბარდო სესხები	2,981,305	1,560,864	443,343	514,287	178,141	143,989	132,295	3,634	731	4,021
სალომბარდო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	136,035	125,946	294	1,845	1,813	2,057	3,527	408	19	126
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	4.56%	8.07%	0.07%	0.36%	1.02%	1.43%	2.67%	11.23%	2.60%	3.13%
ოქროს ლომბარდი	165,417	1	4,182	37,427	118,095	4,568	1,128	-	-	16
ოქროს ლომბარდი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	2,074	2	1	1,807	111	113	28	-	-	12
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.25%	N/A	0.02%	4.83%	0.09%	2.47%	2.48%	n/a	N/A	75.00%
მომხმარებლებზე გამოწეული სესხები	16,280,932	2,773,235	2,359,535	4,438,544	1,387,495	1,337,829	2,602,696	629,991	237,617	513,990

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით										
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	უზრუნველყოფის ღირებულება	50%-ზე ნაკლები	50%-80%	80%-90%	90%-100%	100%-200%	200%-300%	300%-400%	400%-ზე მეტი	
კომერციული სესხები	4,929,198	615,858	635,951	1,147,875	114,903	146,474	1,139,855	147,898	318,589	661,795
კომერციული სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	172,916	15,498	2,847	13,048	5,753	12,625	99,212	9,125	9,058	5,750
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	3.51%	2.52%	0.45%	1.14%	5.01%	8.62%	8.70%	6.17%	2.84%	0.87%
იპოთეკური სესხები	3,796,384	90,628	972,294	1,896,005	438,750	200,236	129,234	9,315	2,236	57,686
იპოთეკური სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	48,607	2,894	244	14,665	11,368	7,109	10,172	432	74	1,649
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	1.28%	3.19%	0.03%	0.77%	2.59%	3.55%	7.87%	4.64%	3.31%	2.86%
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	3,269,454	353,142	919,623	938,206	264,999	217,848	494,492	38,622	7,581	34,941
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	102,352	37,919	930	10,465	5,521	12,444	26,189	3,009	1,045	4,830
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	3.13%	10.74%	0.10%	1.12%	2.08%	5.71%	5.30%	7.79%	13.78%	13.82%
სალომმარდო სესხები	2,208,013	1,118,714	460,494	436,194	90,076	48,783	49,946	1,055	640	2,111
სალომმარდო სესხები - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	113,801	104,908	592	4,397	2,128	344	1,329	51	11	41
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	5.15%	9.38%	0.13%	1.01%	2.36%	0.71%	2.66%	4.83%	1.72%	1.94%
ოქროს ლომმარდი	103,384	-	3,340	23,313	72,392	1,748	2,576	2	-	13
ოქროს ლომმარდი - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	227	-	2	14	145	36	20	-	-	10
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვა	0.22%	N/A	0.06%	0.06%	0.20%	2.06%	0.78%	0.00%	N/A	76.92%
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	14,306,433	2,178,342	2,991,702	4,441,593	981,120	615,089	1,816,103	196,892	329,046	756,546

რესტრუქტურულიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ჯგუფმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე სტადიაზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

2022 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება	მოდიფიცირებიდან წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
კომერციული სესხები	621,067	2,169
იპოთეკური სესხები	73,863	(3,081)
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	173,382	(2,524)
სამომხმარებლო სესხები	305,726	(25,835)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,174,038	(29,271)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,174,038	(29,271)

2021 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება	მოდიფიცირებიდან წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
კომერციული სესხები	437,979	388
იპოთეკური სესხები	132,638	530
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	243,217	(4,185)
სამომხმარებლო სესხები	271,896	(9,446)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,085,730	(12,713)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,085,730	(12,713)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2020 წლის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები	ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიცირებამდე	მოდიფიცირებიდან წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა (ზარალი)
კომერციული სესხები	117,119	83
იპოთეკური სესხები	364,619	(34)
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	347,449	(3,347)
სამომხმარებლო სესხები	347,562	(4,625)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,176,749	(7,923)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	52,188	(1,172)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,228,937	(9,095)

იმ სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე სტადიაზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი სტადიისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით, წარმოდგენილია ქვედა ცხრილში:

ფინანსური აქტივები, რომლებიც მოდიფიცირებულია საწყისი აღიარების შემდეგ, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
კომერციული სესხები	10,100	(24)
იპოთეკური სესხები	72,919	(104)
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	40,925	(129)
სამომხმარებლო სესხები	19,482	(204)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	143,426	(461)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	143,426	(461)

ფინანსური აქტივები, რომლებიც მოდიფიცირებულია საწყისი აღიარების შემდეგ, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
კომერციული სესხები	19,521	(121)
იპოთეკური სესხები	81,892	(231)
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	35,301	(347)
სამომხმარებლო სესხები	25,063	(633)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	161,777	(1,332)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	161,777	(1,332)

ფინანსური აქტივები, რომლებიც მოდიფიცირებულია საწყისი აღიარების შემდეგ, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მთლიანი საბალანსო ღირებულება	შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
კომერციული სესხები	14,952	(1)
იპოთეკური სესხები	100,079	(444)
მიკრო, მცირე და საშუალო სამომხმარებლო სესხები	68,748	(1,023)
სამომხმარებლო სესხები	42,408	(1,962)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	226,187	(3,430)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	717	(3)
სულ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	226,904	(3,433)

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2022				2020			
	საქართველო	ეთგო	დბთ და საზღვარგა რეთის სხვა	სულ	საქართველო	ეთგო	დბთ და საზღვარგა რეთის სხვა	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,419,835	1,453,123	622,770	3,495,728				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,342,829	54,175	20,302	2,417,306				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,792,192	2,436,465	115,092	4,343,749				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	16,303,440	16,340	521,823	16,841,603				
ყველა სხვა აქტივი	1,070,174	119,933	78,565	1,268,672				
	22,928,470	4,080,036	1,358,552	28,367,058				
ვალდებულებები								
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	13,018,270	978,029	4,277,762	18,274,061				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,622,788	2,066,922	501,784	5,191,494				
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	312,258	333,879	-	646,137				
საიჯარო ვალდებულება	99,556	-	13,068	112,624				
სხვა ვალდებულებები	268,425	79,321	7,628	355,374				
	16,321,297	3,458,151	4,800,242	24,579,690				
წმინდა საბალანსო პოზიცია	6,607,173	621,885	(3,441,690)	3,787,368				

	2021				2020			
	საქართველო	ეთგო	დბთ და საზღვარგა რეთის სხვა	სულ	საქართველო	ეთგო	დბთ და საზღვარგა რეთის სხვა	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	812,315	417,228	264,909	1,494,452	775,779	967,820	239,589	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,909,220	-	8,719	1,917,939	1,987,539	-	20,042	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,462,826	953,739	147,396	2,563,961	1,408,604	922,077	182,791	2,513,472
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,335,870	17,750	644,546	15,998,166	13,304,984	10,701	687,841	14,003,526
ყველა სხვა აქტივი	951,588	178,108	56,998	1,186,694	972,500	243,632	44,407	1,260,539
	20,471,819	1,566,825	1,122,568	23,161,212	18,449,406	2,144,230	1,174,670	21,768,306
ვალდებულებები								
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	11,219,941	897,834	1,963,663	14,081,438	11,262,272	859,206	1,931,001	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,581,588	2,447,879	88,995	4,118,462	803,366	2,251,718	69,855	3,124,939
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	386,295	1,066,857	7,327	1,460,479	82,893	1,450,598	34,067	1,567,558
საიჯარო ვალდებულება	82,311	-	2,787	85,098	90,783	-	4,418	95,201
სხვა ვალდებულებები	305,609	48,919	9,984	364,512	176,872	238,725	24,232	439,829
	13,575,744	4,461,489	2,072,756	20,109,989	12,416,186	4,800,247	2,063,573	19,280,006
წმინდა საბალანსო პოზიცია	6,896,075	(2,894,664)	(950,188)	3,051,223	6,033,220	(2,656,017)	(888,903)	2,488,300

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ჯგუფმა ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ჯგუფი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ჯგუფი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ჯგუფი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციას ჯგუფი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. ბანკები ვალდებული არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 132.4%-ს გაუტოლდა (2021 წ.: 124.0%, 2020 წ.: 138.6%).

ბანკს საკმარისი ბუფერი აქვს, რომელიც აღემატება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის 100%-იან მოთხოვნას, რომელიც ძალაში შევიდა 2019 წლის 1 სექტემბერს. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის სოლიდური ბუფერი ნიშნავს სტაბილურ დაფინანსების წყაროებს ხანგრძლივი ვადით. ამ მიდგომის მიზანია იმის უზრუნველყოფა, რომ დაფინანსების მექანიზმი საკმარისად მოქნილია, რათა უზრუნველყოფს ლიკვიდურობა სხვადასხვა საბაზრო პირობებში. წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის იყო 131.9% (2021 წ.: 132.5%, 2020 წ.: 137.5%), რაც საკმაოდ მაღალია სებ-ის მიერ მოთხოვნილ მინიმალურ სავალდებულო ბუფერზე.

ჯგუფი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და ახდენს უარყოფით გეპებზე მაქსიმალური ლიმიტის რეგულარულ მონიტორინგს, ბანკის ინდივიდუალურ მთლიან საზედამხებელო კაპიტალთან შედარებით, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. ამის მიუხედავად, ჯგუფის მოლოდინით, ბევრი მომხმარებელი არ მოითხოვს ვალდებულებების დაფარვას იმ უადრესი თარიღით, რომლითაც შეიძლება ბანკს დაევალოს გადახდა; და ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულადი ნაკადებს, რომელიც ეფუძნება დეპოზიტების ვადაზე ადრე გატანის ისტორიულ მონაცემებს.

ფინანსური ვალდებულებები

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5- მდე წლები	5 წელზე მეტი	სულ
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	8,311,907	8,362,015	1,951,705	342,592	18,968,219
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,380,461	570,588	1,284,397	654,002	5,889,448
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	7,849	343,213	411,265	-	762,327
საიჯარო ვალდებულება	7,458	21,841	76,111	16,756	122,166
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	43,876	14,401	743	-	59,020
სხვა ვალდებულებები	93,799	367	287	118	94,571
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	11,845,350	9,312,425	3,724,508	1,013,468	25,895,751

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5- მდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	5,355,862	7,318,350	1,645,710	352,824	14,672,746
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	1,815,237	535,469	1,752,690	610,949	4,714,345
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	37,586	244,739	1,437,825	-	1,720,150
საიჯარო ვალდებულება	5,967	16,099	65,185	10,992	98,243
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	3,206	2,972	1,687	-	7,865
სხვა ვალდებულებები	168,613	220	328	18	169,179
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,386,471	8,117,849	4,903,425	974,783	21,382,528

ფინანსური ვალდებულებები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5- მდე	5 წელზე მეტი	სულ
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	6,002,499	6,594,584	1,655,563	353,414	14,606,060
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	978,391	678,058	1,463,692	558,867	3,679,008
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	73,025	123,355	1,409,255	345,886	1,951,521
საიჯარო ვალდებულება	6,277	18,823	68,760	21,751	115,611
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	92,554	130,785	24,181	-	247,520
სხვა ვალდებულებები	69,184	2,525	6,656	102	78,467
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	7,221,930	7,548,130	4,628,107	1,280,020	20,678,187

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს სახელმწიფო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე ნაკლები	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5- მდე	5 წელზე მეტი	სულ
2022 წლის 31 დეკემბერი	1,280,906	625,011	778,275	30,294	2,714,486
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,010,650	663,865	885,895	17,546	2,577,956
2020 წლის 31 დეკემბერი	857,447	492,386	933,169	27,436	2,310,438

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა გარანტია ან პირობითი ვალდებულება არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში. პირველადი კაპიტალის უვადო თამასუქები წარმოდგენილია „ხუთ წელზე მეტი“ კატეგორიაში, ვინაიდან ხელმძღვანელობა ამ ვადაზე უფრო ადრე მათ დაფარვას არ მოელის.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ჯგუფი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არა-სავაჭრო პორტფელებად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძნობელობის ანალიზების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

კონსოლიდირებული მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არა-სავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვალებად განაკვეთებზე. 2022 წლის, 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2021	2020
ლარი	14	2,432	1,348
ევრო	24	3,732	107
აშშ დოლარი	21	1,624	1,022

	საბაზისო ერთეულით კლება	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2021	2020
ლარი	14	(2,432)	(1,348)
ევრო	24	(3,732)	(107)
აშშ დოლარი	21	(1,624)	(1,022)

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2021	2020
ლარი	53	6,733	5,516
ევრო	2	238	-
აშშ დოლარი	5	355	-

	საბაზისო ერთეულით კლება	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2021	2020
ლარი	53	(6,733)	(5,516)
ევრო	2	(238)	-
აშშ დოლარი	5	(355)	-

(ათას ლარში)

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

	საბაზისო ერთეულით ზრდა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2021	2020
ლარი	15	1,427	1,452
ევრო	2	242	-
აშშ დოლარი	3	13	-

	საბაზისო ერთეულით კლება	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა
ვალუტა	2022	2021	2020
ლარი	15	(1,427)	(1,452)
ევრო	2	(242)	-
აშშ დოლარი	3	(13)	-

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ჯგუფს 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზი გამოითვლის ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის რეალურად მოსალოდნელი მერყეობის გავლენას, როდესაც ყველა სხვა ცვლადი მუდმივია მოგება-ზარალის ანგარიშში. ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების გავლენა გამოითვლება, როგორც 12 თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის, 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ჯგუფის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	ცვლილება სავალუტო კურსში %	ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე	ცვლილება სავალუტო კურსში %	ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე	ცვლილება სავალუტო კურსში %	ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე
	2022		2021		2020	
ევრო	13.4%	1,179	8.6%	209	15.1%	2,527
აშშ დოლარი	10.9%	4,018	6.4%	1,027	13.0%	3,049

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარ გადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფის განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაქტენტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, ან მსგავსი მიზეზით.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე.

ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურისაცია) და ითვალისწინებს წინსწრებით გადახდის ჯარიმების ეფექტს ჯგუფის შემოსავალზე.

წინასწარ გადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ჯგუფის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2022 წლის 31 დეკემბრით, 2021 წლის 31 დეკემბრითა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	<i>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</i>
2022	(51,899)
2021	(52,552)
2020	(40,748)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი.

კიბერთავდასხმების რისკი, ფულის გათეთრების და კანონმდებლობასთან შეუსაბამობის რისკი

საინფორმაციო უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკი ბოლო რამდენიმე წელიწადში გაიზარდა და რამდენიმე მსხვილ ორგანიზაციაზე კიბერთავდასხმები განხორციელდა. საბედნიეროდ, ჯგუფის ოპერაციებზე არსებითი გავლენა ამას არ მოუხდენია და ჯგუფიდან მონაცემებს არ გაუჟონავს. ბოლო რამდენიმე წელიწადში ჯგუფმა გააფართოვა თავისი ოპერაციები და ყურადღება გადაიტანა საბანკო პროდუქტებისა და სერვისების გაციფრულებაზე, შესაბამისად, გაიზარდა ელექტრონული დანაშაულებიც, მათ შორის თაღლითობაც, თუმცა ამას მნიშვნელოვანი ზარალი არ გამოუწვევია. ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკები, რომელთაგან დასაცავად ბანკს ზომები აქვს მიღებული, მთელი მსოფლიოს მასშტაბით იზრდება. ბანკს მარეგულირებელი და სახედადმხედველო ორგანოები მკაცრ მოთხოვნებს უყენებენ ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლასთან დაკავშირებით. ამ მოთხოვნების შეუსრულებლობამ შეიძლება გამოიწვიოს იძულების ღონისძიებები მარეგულირებლის მხრიდან, რამაც შესაძლოა განაპირობოს ფულადი ჯარიმა და უარყოფითი გავლენა ჯგუფის რეპუტაციაზე.

ჯგუფი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ჯგუფი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო გარემო

ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი საკრედიტო და საფონდო ბაზრები).

თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად

აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ხელს უწყობს ბიზნესრისკების შემცირებას საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

რეგიონის არასტაბილურობა

საქართველოს ეკონომიკა კარგად არის დივერსიფიცირებული და არ არის მნიშვნელოვნად დამოკიდებული ერთ ქვეყანაზე. თუმცა იგი დამოკიდებულია რეგიონის, კერძოდ, თავისი სავაჭრო პარტნიორების, რუსეთის, თურქეთის, აზერბაიჯანისა და სომხეთის ეკონომიკაზე. რეგიონში მიმდინარეობს გეოპოლიტიკური დამაბულობა, პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა და სამხედრო კონფლიქტი, რამაც შეიძლება ჩვენს ბიზნესსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე უარყოფითი გავლენა მოახდინოს.

ჯგუფი აქტიურად ახდენს რეგიონული და ადგილობრივი ბაზრის პირობების და პოლიტიკურ არასტაბილურობასთან დაკავშირებული რისკების მონიტორინგს და აგრეთვე აკვირდება საქართველოს მთავრობის საპასუხო ზომებს. იგი ახდენს სტრესულ და სცენარების ტესტირებას, რათა შეაფასოს გავლენა თავის ფინანსურ მდგომარეობაზე და შეიმუშავებს რეაგირების სტრატეგიები და სამოქმედო გეგმები მართალია, ფინანსური ბაზრის რყევები და გეოპოლიტიკური დამაბულობა უარყოფითად აისახება რეგიონის სავაჭრო პარტნიორებზე, საქართველოს პრეფერენციული სავაჭრო რეჟიმი და კარგად დივერსიფიცირებული ეკონომიკა, ერთ ქვეყანაზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით, ქვეყანას საშუალებას აძლევს, უფრო მედვიე იყოს რეგიონული საგარეო შოკების მიმართ.

კაპიტალის რისკი

ბანკს აქვს რისკი იმისა, რომ ვერ დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებულ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალურ მოთხოვნებს. ბანკი, საქართველოს ყველა რეგულირებული ფინანსური დაწესებულების მსგავსად, ვალდებულია დააკმაყოფილოს სებ-ის მიერ დაწესებული გარკვეული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები. კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობამ, შესაძლოა, არსებითი უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ჯგუფზე და ხელი შეუშალოს მისი სტრატეგიული მიზნების მიღწევას.

26. რისკის მართვა (გაგრძელება)

კაპიტალის რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის მართვის სქემის ფარგლებში, ჯგუფი მუდმივად ახდენს საბაზრო პირობების მონიტორინგს და ამოწმებს საბაზრო ცვლილებებს, ასევე ატარებს სტრესის და სცენარების ტესტირებას, რათა შეამოწმოს თავისი პოზიცია არასახარბიელო ეკონომიკის, ბაზრის და მარეგულირებელი გარემოს პირობებში. ხელმძღვანელობა და სამეთვალყურეო საბჭო მუდმივად აკონტროლებს კაპიტალის პოზიციას, რათა საჭიროების შემთხვევაში უზრუნველყოს გონივრული მართვა და დროული ღონისძიებები. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 30-ე შენიშვნა.

ახალი რისკები

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ახალი რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი.

ჯგუფმა კლიმატის რისკი ახალ რისკად განსაზღვრა. კლიმატთან დაკავშირებული რისკი არის ფინანსური ზარალის და/ან ჯგუფის რეპუტაციის შელახვის რისკი ნახშირბადის უფრო დაბალი ემისიების ეკონომიკაზე გადასვლის დაჩქარების შედეგად, ასევე რეალური ფიზიკური ზიანის მატერიალიზება, რაც შეიძლება დადგეს მწვავე ან ქრონიკული სტიქიური მოვლენების გამო. სხვებთან ერთად, გარდამავლობის (უფრო დაბალი ემისიების ეკონომიკაზე გადასვლის) და ფიზიკურმა რისკებმა შეიძლება გავლენა მოახდინოს ჩვენი მომხმარებლების საქმიანობაზე და ფინანსურ მდგომარეობაზე და მათ უნარზე, რომ დაფარონ სესხები.

ბანკმა ჩაატარა ხარისხობრივი ანალიზი, რათა გარკვეულიყო, სხვადასხვა სცენარის პირობებში როგორ შეიძლება იმოქმედოს დაბალი ემისიების ეკონომიკაზე გადასვლის და კლიმატური ცვლილების ფიზიკურმა ეფექტებმა ბანკის საკრედიტო, ლიკვიდურობის, კაპიტალის, საბაზრო, საოპერაციო და რეპუტაციის რისკზე „მოკლევადიან“ (ანუ ერთიდან ორ წლამდე) და „ძალიან გრძელვადიან“ (ანუ რვა წელზე მეტი) პერსპექტივაში. მიიჩნევა, რომ რისკები მომდევნო წლებში დაბალია. ამის მიუხედავად, რეპუტაციის რისკი შეიძლება დადგეს, თუ კლიმატური ღონისძიებები არ იქნება საკმარისად ამბიციური და სანდო. გარდა ამისა, ბანკმა ჩაატარა გარდამავლობის და ფიზიკური რისკების ხარისხობრივი ანალიზი იმ სექტორებისთვის, რომელშიც საქმიანობენ ჩვენი კორპორაციული კლიენტები და მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები. ანალიზის შედეგების მიხედვით, მიუხედავად იმისა, რომ როგორც მკაცრმა კლიმატურმა პოლიტიკამ (გარდამავლობის რისკები), ისე კლიმატის უკონტროლო ცვლილებამ (ფიზიკური რისკები) შეიძლება უარყოფითად იმოქმედოს მსესხებლის გადახდისუნარიანობაზე და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაზე მომავალში (2030 წლიდან), მოსალოდნელია, რომ მომდევნო წლებში რისკი დაბალი იქნება ჩვენი კომერციული პორტფელისთვის და სავარაუდოდ არ მოახდენს გავლენას საკრედიტო ზარალის ამჟამინდელ პროგნოზზე. ამრიგად, ჩვენ არ განვიხილავთ კლიმატური ცვლილების გავლენას ცალკეული კლიენტის საკრედიტო რისკის შეფასებისას. ამის მიუხედავად, ჩვენ დავიწყეთ კლიენტებისგან მონაცემების შეგროვება, რომ დავხვეწოთ კლიმატთან დაკავშირებული რისკების შეფასება ჩვენი სტანდარტული „დიუ დილიჯენსის“ (კომპლექსური შეფასება) ფარგლებში. გარდამავლობის და ფიზიკური რისკები საცალო კლიენტებისთვის ჯერ არ შეფასებულა.

საერთო ჯამში, კლიმატის ცვლილების შედეგები თავიანთი ხასიათით უფრო გრძელვადიანი იქნება, თანმდევი განუსაზღვრელობის დონით, და არ მოქმედებს მიმდინარე პერიოდის სააღრიცხვო განსჯასა და შეფასებებზე. ამის გამო ფინანსურ ანგარიშგებაში დამატებითი განმარტებითი შენიშვნები არ არის წარმოდგენილი. კლიმატთან დაკავშირებული რისკების პოტენციური გავლენა ექვემდებარება შემდგომ ანალიზს მომავალში.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ჯგუფმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით:

2022 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	170,629	170,629
მიწა	-	-	9,009	9,009
საცხოვრებელი შენობები	-	-	112,890	112,890
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	48,730	48,730
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,744	3,960,360	108	3,965,212
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	39,270	-	39,270
ფინანსური აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,495,728	-	-	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	2,417,306	-	2,417,306
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	16,246,726	16,246,726
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	59,020	-	59,020
ფინანსური ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	-	18,241,016	-	18,241,016
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	3,974,909	1,192,800	5,167,709
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	490,691	151,845	642,536
საიჯარო ვალდებულება	-	13,068	102,825	115,893

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბერს	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული				
ფინანსური აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	231,707	231,707
მიწა	-	-	11,762	11,762
საცხოვრებელი შენობები	-	-	152,167	152,167
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	67,778	67,778
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	5,242	2,558,611	108	2,563,961
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	135,079	-	135,079
ფინანსური აქტივები, რომლისთვისაც				
სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული				
არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,494,452	-	-	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,917,939	-	1,917,939
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ	-	-	15,615,284	15,615,284
ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული				
ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური	-	7,865	-	7,865
ვალდებულებები				
ფინანსური ვალდებულებები, რომლისთვისაც				
სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული				
არ არის				
კლიენტის ანაბრები და თამასუქები	-	14,056,936	-	14,056,936
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების	-	3,453,121	665,341	4,118,462
წინაშე	-	1,316,918	215,791	1,532,709
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	2,787	89,018	91,805
საიჯარო ვალდებულება	-	-	-	-

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბერს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები	1-ლი დონე	მე-2 დონე	მე-3 დონე	სულ
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	234,835	234,835
მიწა	-	-	10,981	10,981
საცხოვრებელი შენობები	-	-	146,112	146,112
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	77,742	77,742
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	3,229	2,510,135	108	2,513,472
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	9,154	-	9,154
ფინანსური აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,983,188	-	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	2,007,581	-	2,007,581
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	13,707,669	13,707,669
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	247,520	-	247,520
ფინანსური ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	-	14,039,791	-	14,039,791
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,660,021	464,918	3,124,939
გამომცემული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,404,266	222,681	1,626,947
საიჯარო ვალდებულება	-	-	102,578	102,578

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ჯგუფმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, ჯგუფის აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდებია მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელი. მოდელი შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ჯგუფმა განახორციელა მოდელის არაემპირიული მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ჯგუფმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც ჯგუფის აზრით ექცევა რეალურად დასაშვები ალტერნატივების ფარგლებში. ჯგუფის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არაემპირიული მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების მესამე დონის შეფასებისთვის:

საინვესტიციო ქონება	2022	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები	MIN	MAX	საშუალო შეწონილი ი	სხვა ინფორმაცია	MIN	MAX	საშუალო შეწონილი
მიწა	170,629									
მიწა	9,009									
განვითარებისთვის	6,872	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.012	2.220	1.033	კვადრატული მეტრი, მიწა	32	20,000	4,026
		შემოსავლის მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ქირა	0.006	0.006	0.006	კვადრატული მეტრი, მიწა	5,178	26,796	23,295
			დაკავებულობის კოეფიციენტი	65%	65%	65%				
სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწა	2,137	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.001	0.709	0.337	კვადრატული მეტრი, მიწა	310	140,000	19,296
საცხოვრებელი შენობები	112,890	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	0.049	5.466	1.004	კვადრატული მეტრი, შენობა	18	3,170	225
არასაცხოვრებელი შენობები	48,730									
	44,251	საბაზრო მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ფასი	22.870	3,838.861	1,321.071	კვადრატული მეტრი, მიწა	50	23,884	2,684
							კვადრატული მეტრი, შენობა	32	3,000	984
	4,479	შემოსავლის მიდგომა	ერთი კვადრატული მეტრის ქირა	0.006	0.006	0.006	კვადრატული მეტრი, შენობა	1,701	12,706	358
			დაკავებულობის კოეფიციენტი	65%	65%	65%				

* ამ ცხრილში წარმოდგენილი არაემპირიული მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, ფულადი სახსრებისა და მოკლევადიანი ანაზღაურების გარდა.

	2022 წლის 31 დეკემბრის		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგება-ზარალში ასახვით
ფინანსური აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,495,728	-	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,417,306	-	-
მოთხოვნებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	16,841,603	-	-
მოთხოვნები და სხვა სესხები	3,398	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	4,912	-
სავალო ინსტრუმენტები	378,537	3,960,300	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	348
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები უცხოურ ვალუტაში	-	-	38,922
სულ	23,136,572	3,965,212	39,270
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტის ანაზღაურები და თამაშუქები	18,274,061	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,191,494	-	-
გამომწვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	646,137	-	-
საიჯარო ვალდებულება	112,624	-	-
საფაქრო და სხვა ვალდებულება (სხვა ვალდებულებებში)	67,148	-	-
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები უცხოურ ვალუტაში	-	-	59,020
სულ	24,291,464	-	59,020

	2021 წლის 31 დეკემბრის			2020 წლის 31 დეკემბრის		
	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგება-ზარალში ასახვით	ამორტიზებული ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	სამართლიანი ღირებულება მოგება-ზარალში ასახვით
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,494,452	-	-	1,983,188	-	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,917,939	-	-	2,007,581	-	-
მოთხოვნებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	15,998,166	-	-	14,003,526	-	-
მოთხოვნები და სხვა სესხები	23,432	-	-	1,501	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	5,419	-	-	3,410	-
სავალო ინსტრუმენტები	-	2,558,542	-	-	2,510,062	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	2,827	-	-	1,549
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები უცხოურ ვალუტაში	-	-	132,252	-	-	7,605
სულ	19,433,989	2,563,961	135,079	17,995,796	2,513,472	9,154
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტის ანაზღაურები და თამაშუქები	14,081,438	-	-	14,052,479	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	4,118,462	-	-	3,124,939	-	-
გამომწვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	-	-	1,567,558	-	-
საიჯარო ვალდებულება	85,098	-	-	95,201	-	-
საფაქრო და სხვა ვალდებულება (სხვა ვალდებულებებში)	52,133	-	-	48,014	-	-
საპროცენტო განაკვეთის ხელშეკრულებები	-	-	1,385	-	-	1,102
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები უცხოურ ვალუტაში	-	-	6,480	-	-	246,418
სულ	19,797,610	-	7,865	18,888,191	-	247,520

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, ან ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი ანაზრები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

	2022 წლის 31 დეკემბერს		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არაღიარებული შემოსულობა (ზარალი)
ფინანსური აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,495,728	3,495,728	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2,417,306	2,417,306	-
	16,841,603	16,246,726	(594,877)
ფინანსური ვალდებულებები			
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	18,274,061	18,241,016	33,045
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	5,191,494	5,167,709	23,785
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	646,137	642,536	3,601
საიჯარო ვალდებულება	112,624	115,893	(3,269)
სულ არ აღიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(537,715)

	2021 წლის 31 დეკემბერს			2020 წლის 31 დეკემბერს		
	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არაღიარებულ შემოსულობა (ზარალი)	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	არაღიარებული შემოსულობა (ზარალი)
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,494,452	1,494,452	-	1,983,188	1,983,188	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	1,917,939	1,917,939	-	2,007,581	2,007,581	-
	15,998,166	15,615,284	(382,882)	14,003,526	13,707,669	(295,857)
ფინანსური ვალდებულებები						
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	14,081,438	14,056,936	24,502	14,052,479	14,039,791	12,688
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	4,118,462	4,118,462	-	3,124,939	3,124,939	-
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,460,479	1,532,709	(72,230)	1,567,558	1,626,947	(59,389)
საიჯარო ვალდებულება	85,098	91,805	(6,707)	95,201	102,578	(7,377)
სულ არ აღიარებული ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			(437,317)			(349,935)

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

(ათას ლარში)

27. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაბრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე საწყისი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის. ერთ წლამდე ვადის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში, დაშვებულია, რომ მათი საბალანსო ღირებულებები უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებებს.

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა და საკრედიტო ბარათებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ჯგუფის სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების შესახებ იხილეთ 26-ე შენიშვნა „რისკის მართვა“.

2022 წლის 31 დეკემბრის								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	2,764,823	730,905	-	-	-	-	-	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,396,567	-	437	-	-	-	20,302	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	947,377	2,315,415	536,087	217,956	142,195	182,498	2,221	4,343,749
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,204	2,087,352	1,241,786	2,116,316	4,570,794	2,416,951	4,404,200	16,841,603
მოთხოვნები და სხვა სესხები	1,733	1,055	-	610	-	-	-	3,398
სულ	6,114,704	5,134,727	1,778,310	2,334,882	4,712,989	2,599,449	4,426,723	27,101,784
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტის ანაბრები და თამასუქები	5,433,605	2,811,267	1,297,146	6,962,098	1,224,218	279,175	266,552	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	701,208	2,598,973	134,173	382,919	658,256	356,138	359,827	5,191,494
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	7,786	51,107	281,718	109,683	195,843	-	646,137
საიჯარო ვალდებულება	-	6,696	6,908	13,689	45,734	26,920	12,677	112,624
სულ	6,134,813	5,424,722	1,489,334	7,640,424	2,037,891	858,076	639,056	24,224,316
წმინდა	(20,109)	(289,995)	288,976	(5,305,542)	2,675,098	1,741,373	3,787,667	2,877,468
დაგროვილი გეპი	(20,109)	(310,104)	(21,128)	(5,326,670)	(2,651,572)	(910,199)	2,877,468	
2021 წლის 31 დეკემბრის								
მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	5 წელზე მეტი	სულ	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,265,780	228,672	-	-	-	-	-	1,494,452
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,893,732	7,744	7,744	-	-	-	8,719	1,917,939
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,157,889	1,282,083	7,083	12,486	12,998	88,776	2,646	2,563,961
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2,965	3,046,019	937,783	1,981,480	4,000,593	2,276,915	3,752,411	15,998,166
მოთხოვნები და სხვა სესხები	21,502	190	-	1,740	-	-	-	23,432
სულ	4,341,868	4,564,708	952,610	1,995,706	4,013,591	2,365,691	3,763,776	21,997,950
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტის ანაბრები და თამასუქები	2,510,537	2,783,739	1,177,931	6,049,579	844,999	448,276	266,377	14,081,438
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	170,411	1,635,122	147,011	343,720	903,976	509,173	409,049	4,118,462
გამომცემული სავალი ფასიანი ქაღალდები	-	37,429	16,376	169,718	1,014,078	222,878	-	1,460,479
საიჯარო ვალდებულება	-	5,993	5,596	10,037	34,020	22,171	7,281	85,098
სულ	2,680,948	4,462,283	1,346,914	6,573,054	2,797,073	1,202,498	682,707	19,745,477
წმინდა	1,660,920	102,425	(394,304)	(4,577,348)	1,216,518	1,163,193	3,081,069	2,252,473
დაგროვილი გეპი	1,660,920	1,763,345	1,369,041	(3,208,307)	(1,991,789)	(828,596)	2,252,473	

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2020 წლის 31 დეკემბრის							სულ
	მოთხოვნამდე	3 თვემდე	6 თვემდე	1 წლამდე	3 წლამდე	5 წლამდე	წელზე მეტი	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,464,611	518,577	-	-	-	-	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,987,538	11,464	-	-	-	-	8,579	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	307,266	2,101,411	23,664	10,865	12,030	3,079	55,157	2,513,472
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	2,670,945	847,396	1,593,974	3,484,561	2,000,114	3,406,536	14,003,526
მოთხოვნები და სხვა სესხები	-	1,153	-	348	-	-	-	1,501
სულ	3,759,415	5,303,550	871,060	1,605,187	3,496,591	2,003,193	3,470,272	20,509,268
ფინანსური ვალდებულებები								
კლიენტის ანაზღაურება	2,206,718	3,761,277	1,164,090	5,348,350	967,733	344,506	259,805	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	196,049	778,656	178,604	480,230	638,374	501,080	351,946	3,124,939
გამოშვებული სავალდებულო ფასიანი ქაღალდები	-	72,744	36,482	78,902	1,145,766	46,258	187,406	1,567,558
საიჯარო ვალდებულება	-	6,190	6,195	11,738	34,413	22,771	13,894	95,201
სულ	2,402,767	4,618,867	1,385,371	5,919,220	2,786,286	914,615	813,051	18,840,177
წმინდა	1,356,648	684,683	(514,311)	(4,314,033)	710,305	1,088,578	2,657,221	1,669,091
დაგროვილი გეპი	1,356,648	39,398,139	44,371,427	47,320,553	59,821,341	67,080,132	83,637,541	

ჯგუფის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბანკზე, სადაც ჯგუფის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ჯგუფი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. სეზონის მიღებული მოკლევადიანი ნასესხები სახსრების გადაფარვის შესაბამისობაში მოსაყვანად მის უზრუნველსაყოფად დაგირავებულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებთან, ეს ფასიანი ქაღალდები შევიდა „მოთხოვნამდე“ კატეგორიაში. იმის გათვალისწინებით, რომ საკრედიტო ბარათებს არ აქვს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადები, ზემოაღნიშნული განაწილება კატეგორიებად ხდება დაფარვის სტატისტიკურ მაჩვენებლებზე დაყრდნობით.

ჯგუფის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაზღაურება;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულებები;
- გაცემული სესხები;
- შემოსავალი ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების ანაზღაურები და თამასუქები შეადგენდა 18,274,061 ლარს (2021 წ.: 14,081,438 ლარი, 2020 წ.: 14,052,479 ლარი) და წარმოადგენდა ჯგუფის მთლიანი ვალდებულებების 74%-ს (2021 წ.: 70%, 2020 წ.: 73%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ჯგუფის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 5,191,494 ლარს (2021 წ.: 4,118,462 ლარი, 2020 წ.: 3,124,939 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 21%-ია (2021 წ.: 20%, 2020 წ.: 16%). 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გამოშვებული სავალდებულო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 646,137 ლარს (2021 წ.: 1,460,479 ლარი, 2020 წ.: 1,567,558 ლარი) და წარმოადგენდა მთლიანი ვალდებულებების 3%-ს (2021 წ.: 7%, 2020 წ.: 8%).

(ათას ლარში)

28. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

დირექტორთა საბჭოს აზრით ჯგუფს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მათი ამოღება ან გასტუმრება მოსალოდნელი, გარდა კლიენტების ანაზრების მიმდინარე ანგარიშებისა და თამასუქებისა, რომლებიც შესულია „ერთ წლამდე“ კატეგორიაში, იმის გათვალისწინებით, რომ შესაბამისი სახელშეკრულებო ვადა შეიძლება ბევრად უფრო გახანგრძლივდეს:

	2022 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	3,495,728	-	3,495,728
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	2,397,004	20,302	2,417,306
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	4,016,835	326,914	4,343,749
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	5,449,658	11,391,945	16,841,603
მოთხოვნები და სხვა სესხები	3,398	-	3,398
გადახდილი ავანსი	43,825	3,351	47,176
მარაგები	11,441	-	11,441
აქტივის გამოყენების უფლება	-	115,404	115,404
საინვესტიციო ქონება	-	170,629	170,629
ძირითადი საშუალებები	-	363,606	363,606
გუდივილი	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	130,307	130,307
მოგების გადასახადის აქტივები	224	640	864
სხვა აქტივები	237,415	125,413	362,828
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	29,566	-	29,566
სულ აქტივები	15,685,094	12,681,964	28,367,058
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	16,504,116	1,769,945	18,274,061
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	3,817,273	1,374,221	5,191,494
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	340,611	305,526	646,137
საიჯარო ვალდებულება	27,293	85,331	112,624
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	69,792	32,458	102,250
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	20,258	79,275	99,533
სხვა ვალდებულებები	152,848	743	153,591
სულ ვალდებულებები	20,932,191	3,647,499	24,579,690
წმინდა	(5,247,097)	9,034,465	3,787,368

	2021 წლის 31 დეკემბერს			2020 წლის 31 დეკემბერს		
	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ	1 წელზე ნაკლები	1 წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,494,452	-	1,494,452	1,983,188	-	1,983,188
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,909,220	8,719	1,917,939	1,999,002	8,579	2,007,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2,459,541	104,420	2,563,961	2,443,206	70,266	2,513,472
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	5,968,247	10,029,919	15,998,166	5,112,315	8,891,211	14,003,526
მოთხოვნები და სხვა სესხები	23,432	-	23,432	1,501	-	1,501
გადახდილი ავანსი	56,558	1,602	58,160	42,510	1,128	43,638
მარაგები	6,243	-	6,243	5,995	-	5,995
აქტივის გამოყენების უფლება	-	77,676	77,676	-	82,804	82,804
საინვესტიციო ქონება	-	231,707	231,707	-	234,835	234,835
ძირითადი საშუალებები	-	343,025	343,025	-	346,867	346,867
გუდივილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
არამატერიალური აქტივები	-	124,775	124,775	-	110,361	110,361
მოგების გადასახადის აქტივები	109	183	292	21,841	192	22,033
სხვა აქტივები	230,592	10,608	241,200	285,165	31,239	316,404
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	46,731	-	46,731	62,648	-	62,648
სულ აქტივები	12,195,125	10,966,087	23,161,212	11,957,371	9,810,935	21,768,306
კლიენტის ანაზრები და თამასუქები	12,521,786	1,559,652	14,081,438	12,480,435	1,572,044	14,052,479
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,296,264	1,822,198	4,118,462	1,633,539	1,491,400	3,124,939
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	223,523	1,236,956	1,460,479	188,128	1,379,430	1,567,558
საიჯარო ვალდებულება	21,626	63,472	85,098	24,123	71,078	95,201
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	56,129	20,471	76,600	42,441	8,967	51,408
მოგების გადასახადის ვალდებულებები	85,270	25,598	110,868	-	62,434	62,434
სხვა ვალდებულებები	175,765	1,279	177,044	299,964	26,023	325,987
სულ ვალდებულებები	15,380,363	4,729,626	20,109,989	14,668,630	4,611,376	19,280,006
წმინდა	(3,185,238)	6,236,461	3,051,223	(2,711,259)	5,199,559	2,488,300

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებულ მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომლებიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

ბანკმა განახლა დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გამოვლენის, შეფასებისა და მონიტორინგის პოლიტიკა და პროცედურები. ბანკის რისკის მართვის სისტემას ყველა დონეზე განიხილავს და ამოწმებს ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი და მარწმუნებელი მომსახურების გარე მომწოდებლები.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2022 წლის 31 დეკემბერს			2021 წლის 31 დეკემბერს			2020 წლის 31 დეკემბერს		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელები*	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელები*	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელები*
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი სესხები, მთლიანი	17,750	-	12,050	10,701	-	10,646	2,461	1,893	6,718
პერიოდის განმავლობაში გაცემული	-	-	7,090	7,127	-	8,944	12,823	-	7,798
პერიოდის განმავლობაში დაფარული	-	-	(7,246)	-	-	(6,531)	(5,853)	(1,750)	(5,322)
სხვა მოძრაობა	(1,407)	-	(2,075)	(78)	-	(1,009)	1,270	(143)	1,452
31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,343	-	9,819	17,750	-	12,050	10,701	-	10,646
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	-	(67)	-	-	(27)	-	-	(9)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,343	-	9,752	17,750	-	12,023	10,701	-	10,637
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	928	-	745	858	-	644	413	84	424
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	-	-	(200)	-	-	-	-	-	(69)
ანაზრები 1 იანვრის მდგომარეობით	29,813	176,898	31,127	7,098	69,520	32,619	39,504	50,673	30,475
პერიოდის განმავლობაში მიღებული	-	6,938	9,212	22,715	100,750	21,490	2,363	20,554	23,211
პერიოდის განმავლობაში დაფარული	(3,049)	(108,180)	(15,773)	-	(27,415)	(32,337)	(34,994)	(2,565)	(19,565)
სხვა მოძრაობა	2	(17,327)	(11,933)	-	34,043	9,355	225	858	(1,502)
ანაზრები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	26,766	58,329	12,633	29,813	176,898	31,127	7,098	69,520	32,619
საპროცენტო ხარჯი ანაზრებზე	(2,436)	(1,270)	(959)	(547)	(1,669)	(1,368)	(1,777)	(809)	(1,249)
სავალო ფასიანი ქაღალდები 1 იანვრის	5,746	737	-	708	737	-	35,264	589	-
პერიოდის განმავლობაში მიღებული	-	-	-	5,746	-	-	708	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	-	-	(37,298)	-	-
პერიოდის განმავლობაში დაფარული	-	-	-	-	-	-	2,034	148	-
სხვა მოძრაობა	(5,746)	-	-	(708)	-	-	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	737	-	5,746	737	-	708	737	-
საპროცენტო ხარჯი გამოშვებულ სავალო ფასიან ქაღალდებზე	(163)	-	-	(163)	-	-	(1,619)	(47)	-
ვალდებულებები, გაცემული ფინანსური და შესრულების გარანტიები	-	-	176	-	-	176	-	-	176

* უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა მოიცავს საქართველოს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსა და საქართველოს ბანკის დირექტორთა საბჭოს წევრებს და ჯგუფის წამყვან ხელმძღვანელობას.

29. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2022	2021	2020
ხელფასი და სხვა სარგებელი	9,602	11,197	9,197
აქციებზე დაფუძნებული გადახდებით ანაზღაურება	58,110	24,817	27,188
უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მთლიანი ანაზღაურება	67,712	36,014	36,385

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი ანაზღაურების დიდი ნაწილი აქციებზე დაფუძნებული (25-ე შენიშვნა). უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის 20 ადამიანი შედიოდა (2021 წლის 31 დეკემბერი: 20; 2020 წლის 31 დეკემბერი: 20).

30. კაპიტალის ადეკვატურობა

ჯგუფი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ჯგუფი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ჯგუფის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ჯგუფის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერისთვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად. ჯგუფი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ჯგუფმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლების მიზნები, სტრატეგია და პროცესები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

30. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2022	2021	2020
პირველადი კაპიტალი	3,388,048	2,691,000	1,989,190
მეორადი კაპიტალი	618,232	784,800	830,145
სულ კაპიტალი	4,006,280	3,475,800	2,819,335
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	20,279,424	17,977,949	16,040,094
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	16.7%	15.0%	12.4%
მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	<u>19.8%</u>	<u>19.3%</u>	<u>17.6%</u>
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	13.8%	13.6%	9.2%
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	<u>17.2%</u>	<u>17.7%</u>	<u>13.8%</u>

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1998 წლის Basel Capital Accord-ის (ბაზელის შეთანხმება კაპიტალის თაობაზე) მიხედვით

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, რომელიც ეყრდნობა კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას და გამოთვლილია კაპიტალის შესახებ ბაზელის 1988 წლის შეთანხმების მიხედვით, შემდგომი ცვლილებების, მათ შორის საბაზრო რისკებთან დაკავშირებული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2022 წლის 31 დეკემბრის, 2021 წლის 31 დეკემბრისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	2022	2021	2020
პირველადი კაპიტალი	3,791,681	3,004,387	2,377,622
გამოკლებული: გამოქვითვები - გუდვილი	(33,453)	(33,453)	(33,453)
მეორადი კაპიტალი	1,172,983	1,253,467	1,278,661
გამოკლებული: გამოქვითვები კაპიტალიდან	(10)	(10)	(10)
სულ კაპიტალი	4,931,200	4,224,391	3,622,821
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	18,735,231	19,257,218	15,628,422
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	26.3%	21.9%	23.2%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	20.1%	15.4%	15.0%
მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	<u>8.0%</u>	<u>8.0%</u>	<u>8.0%</u>